GIMES LAJOS UJ KÉPEI

Még a háború kellő közepén történt, hogy a Mult és Jövő „Gimes Lajos főhadnagy hadikiállítása" alkalmából egy egész számban méltatta a kiváló fiatal festőművész alkotásait. Akkor a harctér volt a poezis és a realitás, az élet és a szenvedés. És Gimes Lajos is az ecseten és vásznon át juttatta hozzánk közelebb a háború borzalmas romantikáját. Elhozta a harcteret a Hinterlandba és ez már magában a siker biztosítója volt akkoriban. Azóta az élet a háborúnál is véresebb lett, de lehullott róla a romantika minden máza és a művészetnek más tájakon kellett keresnie a tisztább levegő ihletét. Gimes Lajos művészi kvalitásai új, örvendetes fejlődést mutatnak. A harctér mozgalmasságát átvitte az élet mozgalmas ábrázolásába és életet mutat ott is, ahol csendes tájak derüs vagy méla poézisét szólaltatja meg. *Legutóbbi kollektiv kiállitása az Ernst-Muzeumban* osztatlan sikert aratott az egész sajtóban és mi további méltatás helyett inkább az egybehangzó sajtóvéleményeket szögezzük le alábbi szemelvényekben:

Pesti Hirlap: Gimes a Műcsarnok legutóbbi tárlatán már komoly sikereket aratott. Mostani kollekciója is a poetikus lelkű, kedves szinharmóniákban muzsikáló művészt dicséri.

Népszava: Gimes Lajosban a legművészibb tájfestőink egyikét ismerjük meg. Költői temperamentuma különösen a naplenyugvás biborának izzó tüzét, általában a szép és meleg szineket kedveli. Őszintén viszi át vásznára a természetszemléletből fakadó lelki élményeit, nála minden kép élmény.

Magyarország: Gimes Lajosnak sikerült új szineket hozni a magyar tájképfestészetbe, különösen a magyar táj téli galériájába. Egy-két képén a magyar hó és víz szuggesztiven él. Elevenszemű, biztoskezű, sok reményre jogosító művész.

Pester Lloyd: Gimes ist mehr Stimmungsmaler. Natur, Landschaft und Gegend lassen ihn Gefühlstöne hören. Harmonien zusammengetönter Farben. Gimes' Stimmungsbilder strömen Gegendstimmung, aber auch Landschaftpathos aus, sind zuweilen inniglich wie ein Lied, oft pathetisch wie ein Drama. Flott gemalt, unterordnen sie sich der Struktur des Gegenstandes. Fest und sicher erschaut, sprechen sie die Sprache der Farbenfreudigkeit.

Neues Pester Journal: Gern sieht man den sympatischen, immer aus einer harmonischen Seele herausschaffenden Ludwig Gimes mit einer eigenen Gruppe an vornehmer Stelle aufziehen. Ludwig Gimes ist ein heiterer Jungmeister des Wohlklanges der Farbenorchestration, dem es wider den Sinn geht, mit erzwungenen Kakophonien dem Problemhaften nachzujagen.

CSERMELY GYULA: A NEGYEDIK CSÓK

Régen történt, még a tetrarchák előtt való időben, hogy rabbi Ábáhu, az ősz mester, ki az isteni tant magyarázta az ifjaknak, egy ragyogó tavaszi napon az Irás valamely tétele helyett más témát választott penzumul. Profánus témát; a csókokról prelegált a mester, hogy hányféle és fajta csók van, ami tekintve, hogy a rabbi már hetvenöt éves aggastyán és szentéletű komoly ember volt, mint igazi szenzáció hatott. Rabbi Ábáhu és a csókok! Olyan messze volt az egyik a másiktól, mint az örökös hóval borított hegyorom a völgyben nőtt illatos virágtól.

De hát semmi sem történik ok nélkül; annak is megvolt az oka, miért prelegált a mester a csókokról. A leánya, Dinah miatt, prelegált, ki szebb volt, mint virágzáskor a mandulafa, szebb mint maga a virág, mikor kinyílik.

Dinah Jeruzsálemben nőtt fel és csak nemrég került haza az atyjához, ki a jábnéi főiskola egyik oszlopa volt.

— Tantermem itt van a házamban, tanítvá-

Gimes Lajos: Rothenburg

Mult és Jövő
1925. XV. évf. januári szám

19-24
önarak és, kapok

nyaim szeme meg fog akadni Dináhn — gondolta aggodalmak közt rabbi Ábáhu, — és tanítványaim szeme vétkezni fog, őt meglátván. Mint az Énekek Énekében írva van: csókoljon meg engem az ő szájának csókjával... fogja óhajtani az egyik is, a másik is... és csak ez a kívánság is már vétek lesz és még magukra haragítják a mindenható Istent az én ifjaim.

— De én nem akarom, hogy vétkezzenek az ifjak. Még gondolatban sem, nemhogy tettel!

— Meg kell értetnem velük — tünődött, — hogy oktalan és balga a csók, tehát vétek arra gondolni és azt kívánni. És ők meg fogják szívlelni a szavamat, ahogy megszívlelték eddig is, bármire oktattam őket és így, ha meg is látják a lányomat, nem fognak se csókra gondolni, se vétkezni.

És rabbi Ábáhu, az ősz mester, ki az Egyistent sem imádta jobban, mint az igazságot, mely szent, mint amaz: mikor felállította a tételt, hogy oktalan és balga a csók, gondolkozni, töprengeni kezdett. — Vajjon igaz-e — kérdezte magában, — hogy oktalan és balga a csók és ha igaz is, nincsen-e kivétel? Hiszen különböző csókok vannak; mind oktalan volna és dőre... vagy vannak-e nem oktalan csókok is?

Gondolkozók szokása szerint bezárkózott és elmélkedett a tárgy fölött és amíg töprengett és osztályozta a csókokat, vele is megtörtént, ami már sok más igaz tudóssal is megesett. Hogy megfeledkezett az okról, ami az impulzust adta a témához.

Megfeledkezett róla, hogy leánya van és hogy addig is, amíg ő kidolgozza a témáját, tanítványai megláthatják Dináht. És akkor hiába is prelegál nekik, hogy balga a csók és vétek arra gondolni és azt kívánni. Ha a szikra kipattant a kovából, akkor hiába mondjuk neki, hogy ne gyujtson.

Nem internálta leányát a házba; Dinah szabadon mehetett, ahová akart és mert az atyai ház nagyon egyhangú volt, élt is az alkalommal napnap után. Hol a kutakhoz sétált, ott zajosan pezsgett az élet, hol az olajfaligetbe ment ki, ott ábrándozásra hangoló ünnepi csend volt.

A ligetben látta meg Tánchum, ki az ősz rabbi Ábáhu egyik legkedvesebb ifja és vagyonos nagy család sarja volt.

— Ki ez a leány, kinél szebbet még szemem nem látott? — kérdezte szolgájától, aki kisérte.

— Nem ösmerem, uram; idegen lehet — mondta a szolga. — Jeruzsálemből való nő lesz; látszik a ruháján, még a járásán is.

— Nem Jeruzsálemből való nő, hanem egyenesen a mennyekből jött, — gondolta Tánchum és elmélázva tovább haladt a fák alatt. És nemcsak a szerveivel érezte, a szívével is érezte, hogy tele van a levegő illattal.

Dinah is ránézett Tánchumra és ő is megkérdezte az asszonytól, aki sétáinál kisérte, hogy ki az a deli ifjú? A burnusza fehér, mint holdvilággal a bárányfelhők szegélye, a szeme meg fekete és rejtélyes, mint Miriám kútjának a legmélye.

Az asszony már tudósabb volt, mint Tánchum ifiúr szolgája. Preciz részletezéssel válaszolt.

— Apád tanítványa ő — felelte. — A legelőkelőbb ifjak egyike; atyja a Hetvenes-bíróság tagja és Jeruzsálem egyik leggazdagabb embere. Az ifjúra is nagy és díszes jövő vár és sok jábnéi leánynak vérrózsa gyúl ki az arcán, ha emlegetik előtte Tánchumot.

Dinah arcán is nyílt rózsa, mikor a rákövetkező napon megint találkozott az ifjúval a ligetben és a Szerelem nemtője tapsolt. Tánchum szívében illat és Dinah orcáin rózsa: benne van a vágásban a szerelem aranyos szekere és simán gördül előre a cél felé.

Tánchum másnap reggel azzal készült a ligetbe, hogy megszólítja az idegen hölgyet, kit az első találkozás óta szüntelenül maga előtt látott; kivel reggeltől estélig álmodott s kihez estétől reggelig vágyainak sóhajtásait küldte.

De feleúton utólérte a szolgája.

— Térj vissza, parancsolóm, — mondta. — Üzent rabbi Ábáhu, tisztelettel említtessék a neve, hogy ma folytatja előadásait, tehát fordulj meg.

Tánchum, bár kelletlenül, megfordult és mestere házába ment, hogy az előadást hallgassa. Nagy tiszteletlenség lett volna a mester és vétek az Isten ellen, ha semmibe véve a hiradást, kiment volna a ligetbe, hogy ott leányt várjon.

Elfoglalta helyét a teremben és maga elé merengve várta a mestert. Hogy figyelmetlen és szórakozott lesz, attól félt. Mi érdekfeszítő új dolgokról beszélhet, hogy lekösse a figyelmemet? — gondolta. — Azt mondja az Irás, hogy igyad a mestered szavát, mint a homokos talaj a vizet... De figyelhetek-e vajjon a szavára, ha a lelkem annál a csodálatos leánynál van?!

Végre bejött a mester és azzal kezdte:

— Ma a csókokról fogok beszélni, fiaim.

Nagy mozgás támadt a teremben, mint a méhek közt, mikor új illatot éreznek.

— A csókokról, ah! — gondolta Tánchum és egy ajakpár piroslott előtte, mely szebb volt, mint a gránátalma, mint a cseresznye. — A csókokról fog beszélni, figyeljünk... és mint a fujtatóval élesztett parázs, úgy lángoltak fekete szemei.

— Van többféle csók — kezdte a mester, — de csak három olyan csók van, mely Istennek is tetszhetik, fiaim. A többi mind oktalan és balga, Istennek nemtetsző üresség és aki megkívánja, tudatosan vétkezik. Óvakodjatok hát, hogy bűnbe ne essetek, fiaim.

— Halljuk — hallatszott többfelől is. — A három csók közt lesz az is, amelyre én gondolok — tünődött Tánchum.

Gimes Lajos: *Tájkép*
Landschaft

Gimes Lajos: *Tabán*
Alte Stadt

— Az egyik fajta csók, mely mennyei Atyánknak is tetszik, a szerető testvérek csókja. Eggyé válik két test, eggyé válik két lélek és még a féltő anya szeme is egynek látja két szülöttjét, ha szeretetben forr össze az ajkuk. A testvérek csókja nem hívságos üresség, nem vétek.

— Volt részem benne — gondolta Tánchum és figyelemmel várta, hogy most milyen csók kerül sorra?

— A másik fajta csók — folytatta a mester az előadást, — a fájdalmas elválás csókja. Elszakadnak egymástól, kiket rokonság vagy barátság fűz egymáshoz és az elválás csókja olyan, mint az Istenhez felküldött imádság. Mert hiszen azt kérik az Istentől, akik elválnak, hogy mennél hamarabb megint egymás mellett lehessenek. A búcsuzás fájdalmas csókja szintén nem üresség, nem vétek.

— Ebben is volt részem — tünődött a szerelmes Tánchum és a harmadik csókra lett kíváncsi.

— Az lesz-e a harmadik — kérdezte, gondolta lázasan, — mely álmaimnak tárgya már napokon át? Mely egyidőben méz is, bor is; Kánaán méze, Kármel-hegy borával keverve.

— A harmadik fajta csók a tiszteletnyilvánítás csókja. Mikor díszesebb, magasabb méltóságra emelünk valakit és tiszteletből megcsókoljuk, fiaim. Mint Sámuel prófétánk megcsókolta Sault, kit Izráel királyává kent fel. A tiszteletadás csókja is tetszik az Istennek, tehát nem vétek.

— Ez volna az a három csók?! — gondolta Tánchum és fájdalmasan sóhajtott. A negyediket csak kívánni is már vétek volna... hát lehet az? Vétkezhetem-e azzal, ha illatát kívánom a virágnak és édességét, zamatját a gyümölcsnek?

Bölcs mestere szava mindig megdönthetetlen igazság volt előtte, mégis kérdést akart intézni hozzá, bár burkolt formában csak, hogy mitsem sejtessen. De még csak szülőfélben lévő gondolat volt felhevült agyában a kérdés és máris megkapta rá a mennyekbe emelő választ. Mestere háta mögött kétszárnyú függöny volt — az ajtó takarta el, mely a tanteremből a lakásba vezetett, — ez a függöny egy pillanatra szétnyílt és Dinah alakja volt látható, amint helytelenítőleg ingatta a fejét. Tánchumot kémlelhette a függönyön át, hiszen úgy mondta kisérő asszonya, hogy atyja tanítványa a deli ifjú és meghallván a fejtegetést a csókokról, nemtetszésének adott önkéntelen kifejezést.

— Ah, hát mesterem leánya ő — ujjongott Tánchum és szikrázva tüzelő szeme összevillant egy pillanatra a lányéval. — Megértettelek, imádott szerelmem! Te sem helyesled a theoriát a csókokról.

És busongó, bánatos szívében ünnep lett és muzsikaszó csendült.

A mester még folytatta a prelekciót, részletezte és kiszínezte, amit mondott, de Tánchumnak már elfogyott a türelme. Észrevétlenül kiosont a teremből és hátrasurrant a lakáshoz tartozó kertbe. — Vagy már lent találom Dináht — gondolta izgultan, — vagy utánam jön, ha meglátja, hogy lemegyek.

Előadás után a rabbi is lesétált a kertbe és rekapitulálva magában, amit kifejtett, megelégedetten, derülten mosolygott. — Nem kell, hogy rejtegessem a lányomat — mormolta. — Mert ha meg is látják őt az ifjaim és el is büvöli őket a szépsége, előttük leszek én és szavaim megóvják őket a büntől.

De mélyébe érve a kertnek, megdermedten, kővéváltan megállt. Fügefa tövében pad volt, ott ült a leánya és Tánchum. Ez izzó szavakat hallatott és Dinah boldogan hallgatta, majd — már nem volt elég ideje a rabbinak, hogy közbelépjen és megakadályozza a szörnytettet, — Tánchum körülkarolta Dináht és magához vonta. És két remegő szájból egy száj lett.

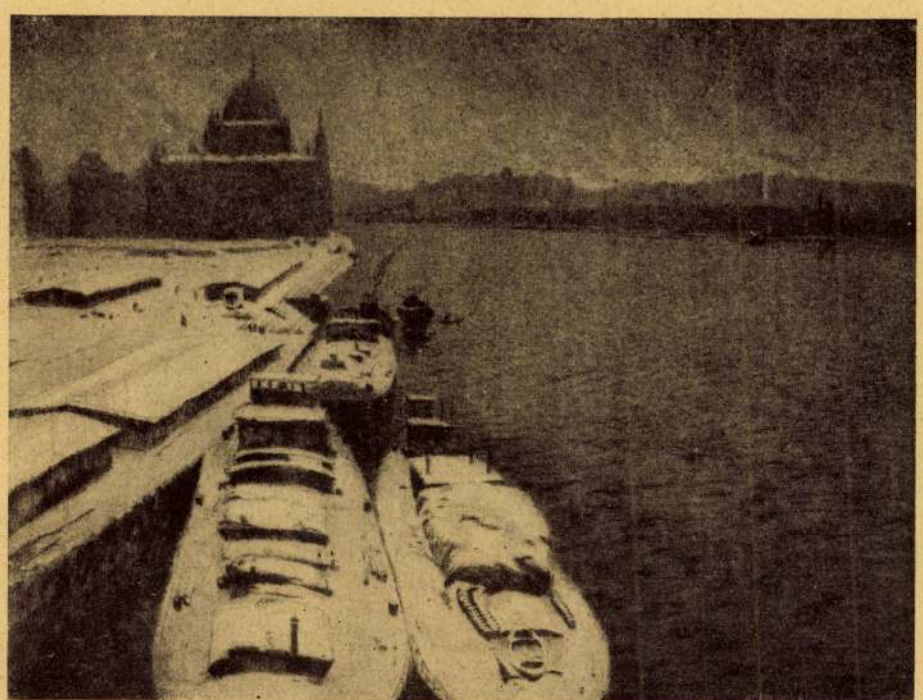

Gimes Lajos: Tel a Dunán — *Die Donau im Winter.*

— Hát ezt kellett megérnem! — kiáltott fel rabbi Ábáhu. — Még a füledben csenghet a szavam, még idő se lehetett hozzá, hogy elfelejtsed, amit odabent elmondtam és máris megtagadod tanítódat és vétkezel?!

Tánchum ijedten felpattant és zavarral a mesterre nézett. Dinah is fölemelkedett a padról és bűnbánólag lehajtotta a fejét.

— Te ne sírj, gyermekem — mondta a rabbi, ki minden körülmények közt az igazság fanatikus híve volt. — Te csak hibáztál, de nem vétkeztél, mert téged nem oktattalak arra, hogy csak három csók nem balga, a többi Istennek nem tetsző dőreség. De te, elpártolt fiam, Tánchum, mit mondhatsz el bűnödre mentségül? Tán testvéri csók volt, ami itt elcsattant? Vagy a búcsuzás csókja volt, a tiszteletnyilvánítás csókja?

Tánchum ránézett Dinára és egyszerre lobot vetett a szeme. Mintha acél és tűzkő lett volna a fejében és szikra pattant volna az agyából.

— Meg foglak győzni róla, mester, hogy nem vétkeztem — felelte szilárdan. — Ez a negyedik csók, amit láttál, summája volt a háromnak, amiről te szóltál. Tehát Istennek tetsző volt az is.

— Hallom a megokolást, fiam; a nézetek különbözőségéből származik az igazság — mondta a rabbi.

— A testvérek csókjáról beszéltél, a szerető testvérek csókjáról, hogy az nem hívságos üresség — kezdte Tánchum. — Hát az, akit szeretünk — itt Dinához tévedt a szeme, — szívünkkel, lelkünkkel, egész mivoltunkkal szeretünk: nem több-e az nekünk, mint a testvér?... A fájdalmas búcsuvétel csókjáról is beszéltél, rabbi! Nos, a szerelem minden csókja, mely egy pillanatra egymáshoz forraszt két teremtést, a búcsuvétel csókja is egyúttal. Epedve óhajtanók, hogy örökké tartson az a csók, hogy akár életünk végéig is így egymáshoz simulva maradjunk, de csak meg kell, hogy váljék ajkunk szeretett kiválasztottunk ajkától és ez jobban fáj, ez az elválás, mint mikor barát és rokon búcsuzik el egymástól.

Rabbi Ábáhu gondolkozott és hallgatott. Régen mult idők egy aranyos napsugara hatolt a szívébe.

— A harmadik csók — folytatta Tánchum, — mikor díszes polcra emelünk valakit, rabbi! Hát emelhet-e ifjú magasabb méltóságra egy leányt, mint mikor azt mondja neki: — menyasszonyom vagy... és emelhet-e leány díszesebb polcra egy ifjút, mint mikor beleegyezőleg rebegi: — a jegyesem vagy?! Balga hát a jegyesek csókja? Sámuel prófétánk királlyá emelte Sault és megcsókolta... nemde ezt mondtad? Én királynőmmé emeltem Dinát és megcsókoltam... vajjon vétkeztem-e?

Tánchum hittel beszélt és egy könycsepp az ősz mester szemében azt mondta: — Nem vétkeztél, fiam. — Majd áldólag fölemelve a két karját, ezt mondta rabbi Ábáhu az ifjúnak:

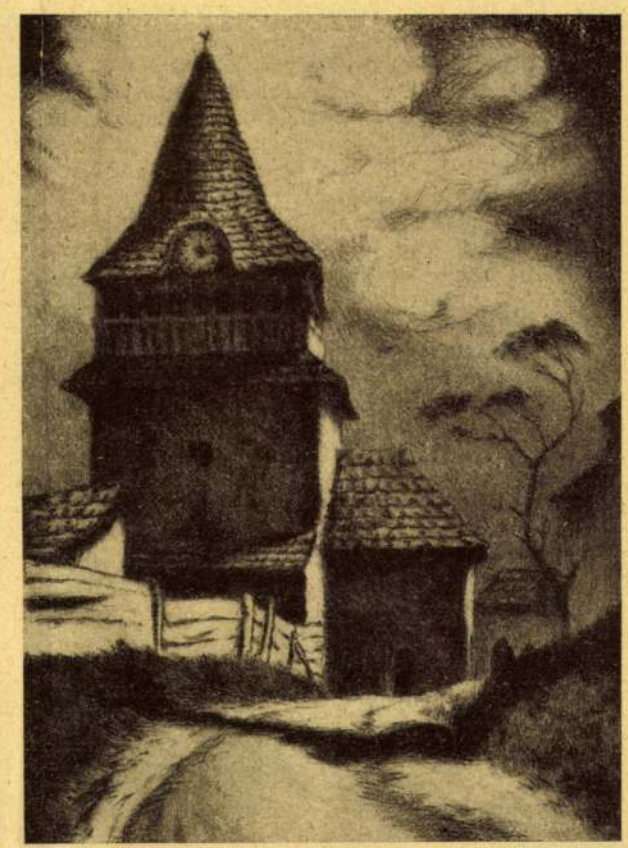

Gimes Lajos: Torony *Turm*

— Meggyőztél, fiam és én tanultam tőled, köszönöm. Aki királynőjévé emel egy leányt és nem csillogó papiros csak, hanem igazi arany a korona, amit fejére helyez a leánynak, az meg is csókolhatja akár a Szentélyben is. Ahogy Jákob ősapánk megcsókolta Ráhelt, kit szeretett s kiért hét évig alacsony szolga volt.

Peterdi Andor: Isten köpenye alá

Nem tart itt számon engemet
A nagy család,
Nem értik meg a madáréneket
Ott künn a fák.
Süket erdőnek énekeltem én,
Mint egy madár a Senki szigetén,
Most esdek egy szebb, békésebb hazát,
Adj Uram egy jó éjszakát!

Boritsd fölém jó Istenem
A köpenyed,
Juttass alatta énnekem
Kis búhelvet,
Fujd el a holdat, a napot,
Ne lássak fényt, káprázatot,
Ne halljam a föld morajját,
Adj Uram egy jó éjszakát,
Jó éjszakát...

DR. FARKAS JÓZSEF: HUMOR A TALMUDBAN ÉS A MIDRÁSBAN

A talmud bölcsei mindig a jót keresik a gyarló, fogyatékos és hitvány emberekben és meg is találják minden körülmények között. Az ő humoruk kedélyük gazdagságában, szerény és alázatos jellemükben gyökeredzik. Az irónia szerénysége és a szeretet melege nyilvánul meg benne. Könnyeiket a mosoly takarja el. A mosolygáson azonban átcsillan az öröm, hogy megtalálták a jó magot a romlott ember szívének egy elrejtett zugában.

Nagy szeretettel művelték a humort az iskolában. A mesterek a játszi humor és a pajkos tréfa által fölébresztették a tanulók figyelmét, hogy azután bevezessék őket a komoly halachának bonyodalmas tömkelekébe. A humor könnyű szárnyain, a gondolatok világának szédítő magasságába fölemelkedvén: képesek voltak leszállani az elméleteknek és vitáknak mélységes tengerébe, hogy onnan ragyogó gyöngyszemeket hozzanak a felszínre. Maguk a tanulók pedig ártatlanul mulattak egymás közt. Az éleselméjűek a gúny villámait szórták az együgyűekre. És az iskola tantermei nem egyszer visszhangoztak a hahotázók vidám kacagásától. A szellemes hitszónokok játszottak a szentírás verseivel.

Gimes Lajos: Esthangulat *Abendstimmung*

A FÉRJ, AKI CSUNYA FELESÉGÉTŐL SZABADULNI SZERETNE. *(Nedarim 66b).*

Egy férj így szól feleségéhez:

— Nem akarok tudni sem felőled, míg meg nem mutatod magad R. Ismaélnek, Józsé fiának. Ám próbálja meg, fedezzen föl rajtad ő valami szépséget.

A rabbinak, mikor elébe kerültek, ez volt az első kérdése:

— Szép-e a feje?

— Nem, — felelé a férj, — a feje szögletes.

— Hátha szép a haja?

— A haja olyan, mint a csepű.

— Hátha élénkek, tüzesek a szemei?

— Nem tüzesek, nem élénkek, bágyadtak azok.

— Talán csinosak a fülei?

— Dehogy is csinosak, igen nagyok.

— Talán az orra bájos?

— Oh, korántsem, az orra egészen pisze.

— Nézzük hát meg az ajkait.

— Sose tessék fáradni, egy csöppet sem vonzók azok, duzzadtak és vastagok.

— A nyaka, édes lányom, a nyaka?

— Oh, jaj, azt egyáltalán nem lehet látni, mert nagyon, de nagyon kurta és egészen a vállak közé van ékelve.

— Nos, akkor mutasd meg a lábaidat.

A rabbi fáradsága most is kárbaveszett, mert a lábai olyanok voltak, akár a libáé.

— Hátha szép a neve, amelyet visel, buzgólkodott tovább a mester.

— Mondd meg, leányom, mi a neved?

— A nevem: „Lachluchith". „Csufika".

— Egészen rendben van a dolog. Rajtad is van valami szép! A neved. Egészen hozzá illik a külső lényedhez! Menjetek csak haza és éljetek tovább együtt békességben.

A HOSSZÚ LÉLEKZETŰ HITSZÓNOK. *(Béca 15b.)*

R. Eliezer egyszer egész napon át fejtegette az ünnep jelentőségét ájtatoskodó hívei előtt. A hallgatóság egy része elunta a hosszú prédikációt és eltávozott. Gúnyosan jegyezte meg a mester:

— Úgylátszik, ezekre kitűnő ebéd várakozik otthon, azért sietnek olyan nagyon.

Az első csoport példáját azonban csakhamar másik is követték.

— Egy-két hordó bor ezeknek a pincéjében is áll bizonyára, — mondá a mester.

Mikor pedig a harmadik csoport is elhagyta a termet, gúnyos mosoly jelent meg R Eliezer ajakán:

— Ezek szegények, csak kicsiny korsókkal rendelkeznek.

Midőn aztán a negyedik csapat emberei is kivonulni készültek, a rabbi türelmetlenül felkiáltott:

— Ezek bizonyára egy pohár borra számíthatnak csupán! — Aztán rendíthetetlen nyugalommal folytatta prédikációját.

A néphumor azzal toldotta meg a talmud elbeszélését, hogy az egyházfi odament volna a hosszúlélekzetű hitszónokhoz, s átnyújtva neki a templom kulcsát, azt mondá:

— Tiszteletes uram, itt a templom kulcsa, zárja be, kérem, maga a templomot, ha majd befejezte a prédikációját.

DR. WINKLER ERNŐNÉ, MUNKACSI NOÉMI:

A MI SÁTRUNK.

A mi sátrunk kicsiny sátor,
Néhány deszka, őszi ág.
Másnak lehet palotája,
Nekünk ez egész világ.

A mi sátrunk: a szeretet
Ölelésre kitárt karja,
Csüggedt vándort pihenésre
Ez a hajlék befogadja.

A mi sátrunk: béke sátra;
Ide nem hat lárma, zaj.
Vad gyülölség kinzó hangja
Itt bennünket nem zavar.

A mi sátrunk: im' az élet,
Örök jelkép, örök álmunk,
A küzdelmek megállója,
Áldott legyen a mi sátrunk!

M.D.K.

Gimes Lajos festőművész

A Műcsarnok téli tárlatán "Dolomitok" c. festményével elnyerte a„Gróf Eszterházy-dijat.
A művész fényképét műtermében közli a lap, egyik festményével.

Szinházi Élet. Bp. 1926. ápr. 11-17. XVI. évf. 15. sz. 22. lap.

M.D.K.

MDK

Gimes Lajos

Dolomitok, vf. /Eszterházy vizfestmény-dij/.

Képzőművészeti élet 1926-ban. Pesti Hirlap 1927 évi nagy naptára. 129.l.

LITERATURA

BESZÁMOLÓ A SZELLEMI ÉLETRŐL

A LITERATURA évente tizenkétszer, havonta jelenik meg. Minden egyes száma bőségesen számol be a magyar és a külföldi irodalom, tudomány és művészet legfrissebb jelenségeiről, mindenkor érdekes, eredeti formában. Megszólaltatja magukat a szellemi élet vezetőit, eleven riportázs formájában, nagyképű, de unalmas „tanulmányok" mellőzésével mondja el az olvasónak, hogy mi történik itthon és a külföldön a könyv kulturája körül. Közelebb hozza az irót és az olvasót, akiket eddig a könyvkiadás különböző adminisztrativ külsőségei távoltartottak egymástól.

A LITERATURA az olvasónak vezetője is akar lenni abban, hogy minő könyvek azok — idehaza és külföldön —, amelyeket olvasnia érdemes és kell; bőséges bibliográfiai rovatában pedig egyúttal áttekintést nyujt arról is, hogy egy-egy kérdésről mi a legujabb szakirodalom.

Külön értéke továbbá a LITERATURÁ-nak a „Tudományos gyüjtemény" rovata, amelynek keretében hónapról-hónapra, közérthetően ismerteti a különböző tudományágak legfrissebb eredményeit.

A LITERATURA tehát nem kritikai, nem szépirodalmi, nem esztétizáló és nem tudományos folyóirat, hanem bőségesen illusztrált, érdekes riportujság a szellemi életről.

Az 1928 juniusi szám tartalma:

Kállay Miklós: Odysseustól Dekobráig ... 181—184
Hazai 's külföldi tudósitások ... 185—187
Hasznos mulatságok ... 188—195
Trattato della pittura (Négyszem közt Gimes Lajos festőművésszel) ... 188—192
A konjunktura hőse ... 192—195
A szinház ... 196—201
Dr. Bendetz: Szinpadművészeti Studio ... 196 - 197
Cikk-cakk ... 199—201
Ezekről a könyvekről beszélnek ... 202—204
Versek ... 202
Külföldi regények és elbeszélések ... 202
Regényes életrajzok ... 203—204
Tudományos gyüjtemény ... 205—211
Wiesner Juliska: Benedek Marcell: Délsziget, avagy a magyar irodalom története ... 205—206
A tudományos kutatás ábécéje (Ramón y Cajal könyve) ... 206 - 207
Várkonyi Hildebrand: A francia kulturpolitika egy adata ... 207
A vallás ... 208
Irodalomtörténet ... 208
Történelem ... 209
Politika ... 210
A csecsemő ... 210
A tánc ... 210
A sport ... 210
A tűzoltás ... 210
Folyóiratok ... 210
Beküldött könyvek és folyóiratok ... 211
Muzsika ... 212—216
Harsányi Tibor: Milhaud-opera az Opéra Comiqueban ... 212
Hazai zenei hirek ... 213
Magyar művészek külföldön ... 213
Külföldi zenei hirek ... 214—216
Magyar zenei irodalom ... 216

Az évi 12 szám előfizetési ára évi 6 pengő, amelyet több részletben is elfogad a kiadóhivatal (Budapest, IV, Muzeum-körút 3)

A „Muzsika" melléklettel együtt egy szám ára 60 fillér

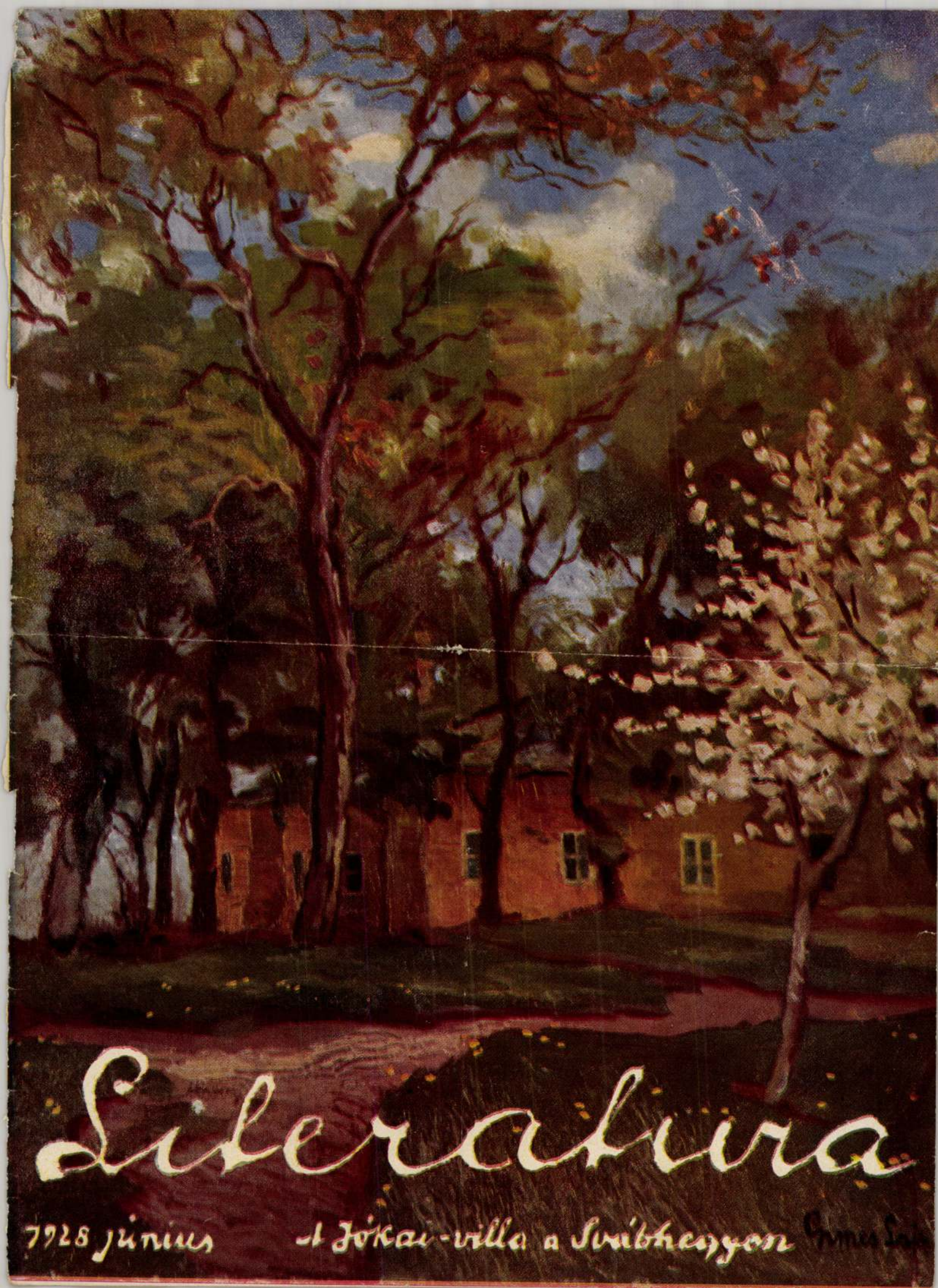
Literatura
7928 június
A Jókai-villa a Svábhegyen

GIMES LAJOS MISKOLCI KÉPKIÁLLÍTÁSÁT örömmel fogadta a város közönsége. *Gimes Lajos* azon kevesek közé tartozik, aki teljes művészi meggyőződéssel éli át a mondanivalóját, nemesíti és stilizálja a valóságot. Képei meggyőzők és erőteljesek. 1. számú képe, a *Duna télen* páratlanul szép művészi előadású s tónusait pedig a legtisztább szintétikus látással és tudással alkalmazta. Nagy „*Virágcsendélet*"-e friss, ragyogó világos szineivel az előbbivel együtt a tárlat legszebb darabja. *Észak Velencéje Amsterdam* című festménye művészi előadásban, színben, volőrben és megrajzolásban egyformán jó. *Amsterdam kikötője* friss dekrestio felfogásával és szép tónusával válik ki. Különösen említésre érdemes még a: *Berlini tér, Rotterdami bárkák, Régi torony* és *Reggeli nyár* című művei is.

S. A.

Akvarell- és pasztellfestők 85
— A II. Nemzeti Kiállítás 111
állay Miklós: Az egyház és a képzőművészet modern stílustörekvései 13
— A II. Nemzeti Kiállítás 112
— A Paál László Társaság jubiláris kiállítása 244
ernstok Károly: Áramlatok a modern művészetben 98, 133
épzőművészeti Szeminárium 67
ét friss siker 1
önyvek 22
ozocsa Sándor: A kritikus lélekalkata . . 233
őszegi László: Folyékony képzőművészet . 213
agyar Képzőművészek Orszgos Szövetségének hirei 24, 48, 72, 156, 212, 259
itrovics Gyula dr.: Szimbólikus művészet 25
— Természethűség és művészet 78
— A II. Nemzeti Kiállítás 107
— Képzőművészet és esztétikai megértés 167
— Totalitáselmélet és művészet 189
émeth Antal dr.: idősebb Pieter Bruegel 214, 238
ovágh Gyula: Művészet és népművelés . . 237
yilasy Sándor Emlékkiállítása 140
rbán Dezső: Vita az újító művészetről . . . 49
illitz Dezső: A művészi alkotás és a mesterges világítás 15
adnay József: Pro arte Hungarica 44
eflektor 94
elle Pál: A II. Nemzeti Kiállítás 114
assy Attila: A Miskolci Hét képzőművészeti kiállítása 181
zautner Lajos: Karc- és metszetművészetünk fejlődése 195
árlatok 18, 60, 143, 205
sótér Ákos: Gyüjtők és hamisitók 182

Gimes Lajos

Gimes, Ludwig, Maler, geb. am 29. Nov. 1886 in Miskolcz, absolvierte die kunstgewerbl. Hochschule und beteiligte sich 1911 an der graph. Ausstellung des Nemzeti Szalon.

Krick. I. 395. l

Gimes Lajos

Jestö

cród

z

Krück. I. 395. l.

Kúpok agyagból VI. 15.

Gimes Lajos

cvod

Lyka Károly:

Csoportkiállítás az Ernst-Muzeumban.

Esti Kurir

1924. sept. 28.

Mezőberény

Gömös Lajos

MAGYAR MŰVÉSZET
1925. 169
1928 600

T. 3695.

on és városon innen egy lovas török
kivont kardot tartva; a háttérben
s jobbra a KERES FL. három-kerekü
ő [illegible] mondatszalagon,
van:

IN

[illegible] 17.4 : 11.5 cm.

Gimes Sajós

A Duna télen
c. képe repr.
Magyarság
képes mell.
1928. okt. 14.

GIMES *Lajos*, festő, * Miskolc 1886 nov. 29. Budapesten, Münchenben és Párizsban tanult. 1911 óta állít ki tájképeket a Műcsarnokban. 1917. Tábori kovácsok c. képét a főváros vette meg. 1924. Őszi napsugár c. művével kitüntető elismerést, 1925. Március végén c. képével a Lipótvárosi Kaszinó díját, 1926. Dolomitok c. vízfestményével gróf Esterházy Móric-emlékdíját nyerte. 1924. az Ernst-Múzeumban, 1928. a Műcsarnokban volt kollektív kiállítása. Impresszionizmusba hajló naturalista.

E. G. I. 382 l

Vétetett M. Rocchito
(277 frt. 50 kr.). — Elsiá
(246/95). — Az elsiám
min. 81.
1894: X. 20-án Sz
A. és Zala Gy. a vételh

1897: VII. 29-én az Iparmu

Gimes Lajos, festő; szül. 1886 nov. 29-én Miskolczon. Iskoláit szülővárosában, az iparrajziskolát pedig Budapesten végezte. Ezután az iparművészeti iskolába lépett, ahol öt évig tanult. Az iskolai évek alatt több pályázaton érmet és díjat, az utolsó évben pedig képesítő oklevelet nyert. A Nemzeti Szalonban állított ki először, s 1906-ban a milanoi nemzetközi kiállításon négy festményével vett részt. Az iparművészeti iskola elvégzése után főleg gyalogszerrel bejárta az országot és értékes ethnographiai rajzokat gyűjtött. Az egy éves katonai szolgálat után külföldre utazott és hosszabb ideig időzött Berlinben, Brüsszelben és Párisban. Hazatérve, Miskolczon telepedett meg, hol 1909-ben festette a Miskolczi Kölcsönös Önsegélyző Hitelszövetkezet pénztártermének freskóit. Ugyanez évben a miskolczi festőkkel egyetemben kiállítást rendezett a vármegyeháza nagytermében, mely alkalommal miskolcz-környéki tájképeit és több genreképet állított ki. 1910-ben Olaszországban járt s itt készült tájképeiből az év végén kollektiv kiállítást rendezett Miskolczon. 1912-ben ismét gyűjteményes kiállítás keretében mutatta be legújabb műveit szülővárosa közönségének. Ez utóbbi alkalommal A hámori tó, Árva vára esthangulatban, Avasi templom, Üstökös ház, Kis ház, Toronyrészlet, Czigánypurdék, Modellek cz. olajfestményeit és Lacroma szigetről, valamint Danivölgyi barlanglakások cz. aquarelljeit dícsérte a helyi sajtó.

A budapesti Műcsarnok tárlatain következő műveit állította ki:

1911—12. jubiláris téli kiáll.: A lagunák városa, vízf.

1912. márcz. kiáll.: Folyópart, vízf. — Raguzai kikötő, vízf.

1912—13. téli kiáll.: Matyó asszony, olajf.

1914. tavaszi kiáll.: A Bakáts-tér, olajf. — A selmeczi városháztér, olajf. — Műterem sarok, olajf.

Kiáll. tárgymutatók. — *Kovács Gábor:* Gimes Lajos kiállítása. *Miskolczi Napló.* 1911 jan. 1. — *Miskolczi Napló.* 1912 okt. 6. (Gimes Lajos képkiállításáról.) — *Nemzeti Szalon Almanach.* Budapest, 1912. 168. l. — *Szendrei János dr.:* Miskolcz város tört. Miskolcz, 1911. V. 399. l. és a művész közlése nyomán.

Gimes Lajos

Legyező-terv, repr.

Értimisk

1904/5.

Gömöry Lajos

irod.

Színházi Élet

1924. 40. szám. (Arc-
képpel és képekkel.)

U. 2319.

Az Ernst Museum-
ban rendezett Kollek-
tiv kiállítása alkal-
mából méltatás.

Gimes Lajos

Jestö

arckepe fenstép

után repr.

Szinházi Élet

1925. 26. 4

abból az alkalom-
ból, hogy Márcini
végén c. képe
a Lipótvárosi Ka-
szinó díjat
nyerte

: által az 1942. évi május 1.után
:ok hatálya, a határozathozatal
gységesen 1942.julius 29.illetve
)42.október 24.én jár le.
kelt 1.589/Ön.biz. 1942.számu ren-
:étes részeit hatályon kivül helye-

23-án.

A miniszter rendeletéből:

miniszteri tanácsos.

Gincs Lajos

festő

mód

Ujvárt

313. l.

CSERZY MIHÁLY: ÖREG HÁZNAK ÖREG LAKÓI

Szegeden a múlt század derekán kezdett építeni a polgárság emeletes épületeket. Azelőtt csak földszintes lakóházak voltak, azoknak is nagyrésze nád- és zsupptetejü. Ezért is volt annyi katasztrófális küzdelme a lakosságnak a vörös-kakassal egész 1845-ig, amikor a szenátus megtiltotta a leégett házaknak náddal vagy zsupszalmával való újrafedését.

A ma is fönnálló és a város legelőkelőbb részén, a Klauzál-tér és a Kárász-utca sarkán levő úgynevezett *Kárász-ház* is 1842-ben épült. Utolsó tulajdonosa *Kárász* Géza volt, a régi nemesi Kárász-család egyik bogaras sarja, kit nemcsak nőgyülölőnek, hanem embergyülölőnek is ismertek s aki halála napjáig külföldön tartózkodott, mint sok mások, kik Magyarországról csak akkor vettek tudomást, amikor a bitangságban itthon hagyott birtokaik időnkénti jövedelmét kézhez vették. Kárász Gézának hütlenségben hagyott birtoka *Horgoson* volt, mintegy negyvenezer holdnyi területen, beleértve magát a községet és a közvetlen mellette levő *Kamarás*-t is, hol óriási költséggel halastavat létesített s a sívó homok helyére árnyas parkot varázsoltatott. Azért kell ezt a kifejezést használni, mert Felsőmagyarország bérceiről hozatta a nagy és kedves ligeteket alkotó tülevelü fákat és beletörette őket a nekik nem való forró homokföldbe. A park közepén a szinte patakszerüen folydogáló és az ártézi-víztől az Alföld flóráival gazdagon benőtt partú, széles árok szélére hatalmas kastélyt építtetett, melyben állandóan más lakott és titokzatosságával a környék lakóinak találgatásokra szolgált alapot.

A birtokot az öreg Kárász Miklós szerezte, ki mint megyei főjegyző, később főispán, előrelátó, takarékos ember volt. Nálánál csak a felesége volt gondosabb és fösvényebb. A birtokról bekerült tejet, vajat, tojást, apró jószágot ő maga személyesen olvasta föl az új Kárász-ház szárazkapú bejárása alatt és számoltatta el az árát az ezeket értékesítő cselédséggel, az utolsó schein-krajcárig. Sőt még azt sem restelte *Rozi néni* (Nagy Rozáliának hívták), hogy a behozott tyúkokat megtojózza, nehogy a még azután napfényre kerülő tojások veszendőbe menjenek. Ezért is nevezte el az akkori nép a szép, nagy emeletes házat „tej-ház"-nak. A ház, régi módi szerint, boltívekre épült és olyan vastag fallal, hogy akár várnak is beillett volna. Ablakai, ajtói ma is erősebbek és jobban záródnak, mint sok most épült új házé. Az ajtójai vastag bádoglemezzel vannak bevonva s hogy mennyire lelkiismeretes volt az őket befedő lakatosmester, igazolja az egyik ajtón ma is olvasható és nyolcvan év után is teljes jó állapotban levő, apró szegecskével kivert fölírás: „nagyságos Kárász Benjámin és neje." Erről a Benjáminról egy legenda is fönnmaradt. Ezt a legendát egy régi könyvben olvastam és arról szól, hogy egy alkalommal, mikor künn járt a birtokán, a kanász nem tudott beszámolni egy fiasdisznóval. Emiatt annyira fölháborodott a nemzetes úr, hogy a szemelátára fölhuzatta a kanászt az eperfára. Később megkerült a drága jószág és engesztelésül a háza elé Szentháromság-szobrot állíttatott, ami 1872-ben, mikor fölépült a Kiss Dávid-féle ház, a város istállójába került tyúkállásnak.

Abel Pann bibliájából: Ádám
„És az Úr beléje lehelé az élő lelket . . ."

Gimes Lajos: Nürnbergi piac *Markt in Nürnberg*

A nagy takarékosságot nem örökölte Géza úrfi. Külföldön járt iskolába s a szíve oda is húzta vissza három esztendei Szegeden való tartózkodása után. Ez alatt az idő alatt ember alig lépte át a küszöbét. Nő pedig csak egyetlen egy. Ez pedig Wőber György polgármester páratlan jóságú hitvese volt, akinek mint a Szegedi jótékony nőegylet elnöknőjének, azért volt jussa a különc agglegény mogorva lakásába bejutni, mert Kárász Miklósnétól, annak halála után, ő vette át az egyesület elnökségét és vele együtt Géza úr birtokába jutott íróasztala fiókjában maradt különféle hivatalos írásokat. Géza úrfinak a kutyák voltak a kedvencei. A nagy ház padlásán tartotta őket osztályozva. Az egyik fülkében volt a lakásuk, a másikban a szaporodási helyük, a harmadikba a betegek jutottak s talán a nyolcadik, tizedik fülkébe a kimúlt ebek, melyek részére külön koporsókat készíttetett s mint a kriptákban a halottak, úgy voltak sorrendben „eltemetve". Csak egy teremtett lélek volt a lakásban, aki nagyobb úr volt nálánál. Valami *Fábián* nevű komornyik, ki később, az ő külföldre való végleges távozása után, az ingatlanait is kezelte és küldte utána a vagyon jövedelmét. Ez természetesen egyre fogyott, kevesebb lett, úgy hogy utóbb — mint a fáma suttogta — már nélkülözésekkel is kellett küzdenie.

A kutyák iránti szeretetben annyira ment a gyönge idegzetű ember, hogy amikor az Ormódi-cég a ház emeletén varrodát nyitott s annak vezetője, egy bécsi asszony, bottal történetett föl egy este a padlásra, hogy az őket háborgató ebeket csöndre kényszerítse, Kárász Géza másnap eltávolíttatta a varrodát az emeletről s a szabásznőt kegyetlenül leszidta.

*

A Kárász-ház üzlethelyiségeinek első bérlői a *Ráth Testvérek* divatárú cég és az *Eisenstädter S. és társai* nagy kézműárú cég voltak. Az előbbi cég 1859-ben Pestre költözködött, amikor Pestet a kereskedelmi levelezésben Pesth-nek írták s ma is fönnáll, mint előkelő divatárú cég. A helyiséget *Kiss* Dávidnak adta át, ki Gyöngyösről került akkoriban Szegedre. Kiss Dávid *Hirschler* Salamon verseci kereskedőt vette maga mellé társnak. Ez *Szarvady* Lajos, a szegedi Kereskedelmi és Iparkamara volt elnökének a nagyatyja volt, igen szorgalmas, nagy szaktudású kereskedő, unokáját Németországban neveltette, magasabb kereskedelmi iskolákat végeztetvén el vele. Éppen ezen iskolázottságánál és intelligenciájánál fogva követelte később *Szarvady* Lajost a közélet és tekintélyes pozíciókat nyújtott neki a közügyek vezetésében. A másik cég, mely berendezésével és nagyméretű üzleti tevékenységével is impozáns volt, lefoglalván a kárászutcai front nagy részét, hét osztályra osztva és négy nagy, tágas udvari raktárhelyiséggel kibővítve, tudvalevőleg a mai napig is fönnáll és a cégtulajdonosok közt legújabban előfordult változások folytán friss lendülettel, nagy anyagi befektetéssel és teljes ambicióval teljesített munkával az üzlet régi fényére és nagyságára emelkedett.

Az *Eisenstädter és társai* céget eredetileg Nagybecskereken alapította 1809-ben *Eisenstädter* Simon. Ennek hét fia és hét leánya volt. Három fiát Temesvárra küldte és velük megalapította a temesvári fiókot. Három fiával, *Antal, Ferdinánd* és *Róbert*-tel pedig Szegedre jött és itt létesítette *Steiner* Emánuel társával az 1848 óta fennálló fióküzletet. *Fülöp* fiát Bécsbe irányította az apa, ott kereskedelmi export-irodát nyitott neki, melynek közvetítésével a három magyarországi üzlet el lőn látva a szükséges árúkkal a közel levő cseh és morva gyárakból.

Eisenstädter Simon, az apa, 1867-ben kivált a cégből és Bécs mellé, Bádenbe vonult nyugalomba, hol szép palotája is volt. Ott is költözött el tizenöt év mulva 1882-ben az élők közül, kilencven éves korában. A három fiú, a Szegeden nagy tiszteletet kiérdemelt *Antal, Ferdinánd* és a nemes lelkéről és áldozatkészségéről széles körben ismert és szeretett *Róbert* Szegeden maradt és itt is végezte be mind a három előkelő nagykereskedő hasznos és szépemlékű pályafutását. *Róbert* emlékét különösen több, még életében tett alapítvány örökíti meg. A nagybecskereki üzlet 1914-ben, a háború kényszere folytán föloszlott, míg a temesvári *Eisenstädter* Richárd vezetésével ma is szép eredménnyel, a magyar nagykereskedelem hírnevének emelésére dolgozik.

Ebben az időben lépett be a nagytekintélyű cégbe (melynek egyik mozgató lelke éveken át a kiváló képességű *Zerkowitz* Jónás volt, mint kereskedelmi utazó) *Eisenstädter* István fia: *Enyedi* Lukács, kit a régi üzlet kötelékéből Szeged jeles

Múlt és jövő
1925. XV. 64. l. kép

Gimes Lajos

1917. koll. N. Szalon

Zl. 2188

1925 Lipótváros kaszinó dijl

1928 Esterházy vurf dij

Miskolci
Nur

~~Ágyúgolyó, 1848/49-iki IX. 124.~~

Gimes Lajos

~~Gimes Lajos~~

Mincsamok

~~1914. tav. kiáll 156, 158, 473~~ A ven modell, A harcos árvája (of

~~1915. tav. kiáll 314, 330.~~ Gorsher Béla arak, Ennarahy

~~1915-16. téli kiáll 262, 272~~ of

~~1916. tav. kiáll. 288~~ Nilus mentén, of

~~1916-17. téli kiáll, 96, 165~~ Baksay puszpök, Szerbiai hegyek of

~~1917-18. téli kiáll. 250~~ Lénárt Anna arak

~~1918. tav. kiáll. 172~~ Vajda hajnal nőszelében, of

~~1918-19. téli kiáll.~~

~~1919-20. téli kiáll. 293~~

~~1920-21. téli kiáll. 530~~

Gimes L. 1916. tav: Tisztinőjárk, of

1917-18: Téli, esthangulat és szlaviai vinoskor tap

1918 tav: Tél, virf

~~Gimes Lajos 1916-17 téli~~ csendélet of

Szőnyi Ottó dr. VI. 171.

Omkt Gimes Lajos (1)

Lipót krt. 8

1918-19 téli: május, temp

1919 márc Hadv. műv: (Bolgár kérek, vízf)
Vízpart (temp
Folyópart
Gőz
Tó
Csolnakárok

1919-20 téli: Estefelé a Balat. partján | of
Somogyi parasztudvar

1920 tav Esthangulat | of
Tabáni kapu
Tavasz

1920-21 téli Dombtető | of
Pataksparti régi varosrész
Nyári reggel
Erdei tisztás

1921 tav Rácváros | of
Esteuhegyi kilátás

1921 ősz Vasárnap a Kelenhegyen
Beszterce bányai Garaspart | of
" a régi kapu
Interieur

1922 jub Az első tavaszi nap
Dombtető | of
Tél
Tél a Tabánban

1922 ősz Vürüberzi piac (I. II) temp
a " Pegnitz-part temp
" "
a nürüberzi Frauen kirche

(2

1924 tav — Tél a Dunán temp
Tavaszi
Őszi napsugár | of
Tél az erdőben

1925 tav — Március végén | of
Falusi udvar
A város este

1926 téli — Őszi verőfény | of
Velencei csthangulat
Ősz a Margitszigeten
Borús nap Tirolban
Dolomitok, virf

1926 máj - jul. Aug-ne.
Komédiás tanya | of
Rügefakadás
Velencei óratorony
Mütermeriszlet

1926 őszi — Gmladékos táj | of
1927 M táj || 1927 őszi — Brüges la morte
1927-28. - 1928 tav — Legemgék
1929 őszi 2 — Napsugte
1930 tav 3 — Falusi táj
1930-31 jul 2

Gimes Lajos

Műbarnok

1926. őszi kiáll. ~~48, 79, 81,~~

85, 595.

1926. téli kiáll. ~~27, 29, 59, 68,~~

A kiskolai mindenéli táglom

Pesti hárfedők félen ~~292~~

Szérűskert, Parántudom, Párkonkai a falu szélén (of

1927. tav. kiáll. 10, 24, 34

96, 105. a Duna félen

1927. magyar táj. 691. 639 Szérűskert of

1927 őszi kiáll. 139, 141, 145. Piranói kolpiac

Bárkák a kikötőbetemdes jug Piranoban

1927/28. téli kiáll. 364. M. táj, of

1928. tav. kiáll. 46, 47.

Februári est Budán, Piranói bárkák

Csengery u. 72

1928. őszi kiáll kerekben

Kollektív kiáltítás

Szül. 1886. nov. 22. Miskolcon.

A bpesti ipárművészeti iskolában

majd Münchenben a Párisban

tanult. 1910. Olaszországban telepe-

dett le. A világháborúban elobb

mint katona, majd a sajtóhadi

szállás tagja vett részt Tábori

Kovácsok c. képet 1917. Budán a

pest szekerfőr. szerte meg fordítás

1924. Őszi napsugár c. művével kitüntetés elismerést, 1925. Marcius végén c. képével a Lipót nagyrói-kaszinó díjat

1926. Dolomitok c. vízfestmegével a gróf Esterhazy Móric emlékdíjat nyerte. 1928. a műsarokban Koll. Giáll. rendezett

Pozsonyi Városi Múzeum V. 104

Gimes Lajos

Műcsarnok Isti fény az
1928/29. téli kiáll. 230 Alpokban
Csengery u. 72 .of

1929. tav. kiáll. 307, 308, 310

Falu Télen

h miskolci hovasalje Télen
Téli nap a trinoc-pardon

Köbalta, dániai öskori VIII. 151.

Mücs. 1928 őszi

Bruges la Morte
Őszi virágok
A Tabán télen
Muraparti város
Jegyzék a kútnál
Pihenő az út szélen
Őszi napsugár
Szérűskert
M. táj
Esthang. a Lemannero partján
Tél a Dunán
Márc. végén
Napnyugta a legelőn
Őszi napsütés az erdőn
Bal-lellei részlet
Pesti hártetők télen
Veszprém télen
Budai esthangulat
Városi látkép
Poranós halászbárkák
Bárkák a kikötőben

of

Poranó kikötője
Ősz a M. szigeten
Halászbárkák napsütésben
„Villa Souvenir"
Lovrannai kikötő
Árkádos utca
Lizdnyok
Hárak a tó partján
Erdei tág
Falu végi tág
Régi város Steyrben
Baronfi udvar
Halászbárka
Glasz várrom
Dinyevásár a kikötőben
Merci virágok
A bécsi kapunál
Udolsó napsugarak
Esdergom
Stáger várkastély

./.

Gimes Lajos

festő

1929 Fészek szerint

1934 " "

Dolomitok, (virt
Városrészlet
Stájer hegyvidék
Hegyvidék

Faluszi részlet
pont

Rajztanulmány
mysk 1-6.

Műcs. kiáll. 1911 tól

Pipics 113. l.

Gimes Lajos

KM Tars 1928. őszi kiáll. kat.

Piranói kikötő c. képe repr.

Hómaradékok ditto

Delelő ditto

Gimes Lajos

~~Csengeri u. 77.~~

Lipót Körút 8 (vízf

Mucsarnok Brasellen, részlet)

Belga víros

1929. őszi kiáll. 318, 322.

1930. tav. kiáll 36, 38, 40. Benezin

1930/31. jub. kiáll. 122, 462, 464, 476, 476a

Mare, vízén Tabáni hagyatat

Parasitudvar

Pékudvar titcukrén of

~~1934. téli kiáll. 332, 334.~~

Kitüntetései KE, LK, EME

Gimes Lajos

Benczúr Társaság tagja

KMTÁRS művcsoptok

1931 feb-márc. kiáll.

VI. 10, 12, 14.

~~1931. tav. tárl. 113, 115, 160~~

1931. őszi tárl III. 337, 340,

MAPE 342

~~1931/32. téli kiáll. 124~~, 232.

~~1932. febr. márc. kiáll.~~ 315

~~1932. tav. tárl.~~ 109, 353

MAPE 1932. őszi tárl. III. 11, 15.

1932/33. téli tárl. 233, 235, 609

~~1933. venez. képzm.~~ Kiáll.

~~194, 195~~.

Havasi Jág (terp.

Alpesi fakerüntet

Rési város

PRINTED IN U.S.A.

1931 tav Rajnrai kikötő / of (3
M. Táj
1931 ősz 3 Delelő

1931-32 téli Mátrás tegla
Tél a Ingligetben / of

1932 febr-márc Tél a Dunán / of

1932 tav Diósrevi
Kitzbücheli utca / of

1932 ősz 2

1932-33 téli 3

1934 téli Amsterdami Velence / of
" kikötő

1934 szept-okt N. Mrchét
Térzene Nyíregyházán Tap
Falusi udvar / of
Napjugta a pusztán

1934-35 jub. Havas hártetők / of
Kora tavasz
Március végén

1935 Téli — Erdő ösztel of
Csendes zug,
Visegrádi tág

1936 máj-jun. jub.
Csónak hárak a Dunán
Vándor cirkus
Patak
of

1937 Téli — Őszi lombok
Nagymarosi utca
Cegéj falu
of

1938 Téli — Trinvapart Télen
Hegoldal Télen
Tavas
Ragyel a Dunán

1938 ősz — Őszi napsütés
Őszi a Tugeten

1939 Téli — Őszi lombok, of

1939-40 (Hörly) — Őszi lombok
Őszi a Mengeten
Virágos kis udvar
of

1940 Tav — Rózi hárak Steyrben pasit
Park ösztel, of
Waidhofen an der Ybbs

1941 febr-ápr. jub — Falusi kerő
Őszi lomb hullás
of

9 kőjvjelző + harfe
2 pudrier - tartó
12 husvéti táska
1 naptár
1 szufe

(5

1942-43 téli	Ötn kerh út	of
1943 tav: 120, 143		
1943 téli	Ötni erdő Erdei út	of
1944 tav	Erdő öthel. Erdő Erdei út	of

of:
Tiszti szolgák
fülmalom
Őri este

Gimes Tájos

trept-okt

1917 Koll. Eiall. a

Temp: Nemreti Halomban

Sobieski kastély
Pipacsos rét
kastély
Gros. klastrom
Téli táj
Sejély helyen I-III
Falurészl. télen
Pihenés kőjben
Esthangulat
A poesajovi getto
Hárak a dombtetőn
Nagmosás
Tél
Borús táj
Gyarekép
Este a front mögött
Konyhák
Gros. tél
Német Trén I-II
A lemberg. karola ludova n.
Tájkép
Téli est a galicini városban
kovácsműhely
Tél gros. földön
Tábori konyha
Nyár

Front mögött
Sob.-i kast. udvar
Német trén
Tiszti konyha
Bognárok
Alkony
Brody-i romok
Őri táj
Selmeci fűtés
Rosoja hárak
Park
Márcinsi tél
Tábori tűr
A brody-i gettoból

Selmeci piac
2 vi. b. csajon alatt

Fegelő őrszem, nagy
lövészárok élet
A " a ban

204

Payne, A. H.

A della Scala Színház Milanóban. (Theater della Scala in Mailand.)

Am. Acélmetszet.

109 × 131 mm.

£ K. 0.50

N. Szalon — Gunes L. (1)

1913 tav — Tesém arcképe / Grey boroy / Csedékes — of

1913 jub. téli — A Selmeci óposte — of

1916 jan. — Tisztálkodás a rasztalatt / A szárad paracsnok lakása / Csendes órák — virf

1917. koll — l. külön

1918 tav — Egyi hanzulat tep / Tapolcai tórészlet / Csolnakárók — virf

1919 aug. Bahmuv — Tábori mise, of / Galiciai fatéplo, temp

1919 okt — A kert alja / Parasztudvar / Bura asztazok / Tavaz, tep — of

1920 jan febr — Felvidéki utca / Nyári reggel / Borús táj — of

1920 máj — Kilátó csúcs / Intérieur / Műtercenyug / Olvasó lány / Merengés — of

1920 szept — Balatonparti táj / Jegyes táj / Erdő / Réten — of

1920 dec — Borús táj / Egyi virágok — of

1927 tav — Balatonlellei táj / Útszélen — of

Simes Lajos, festő, sth. marad,

l. 280. old. – Folytatólag: Impressionizmus –

Ba hajló naturalista.

(2)

Gimes Lajós

Balatonbellei táj; olaff.
Cigányok a Balaton
partján, tempera

Nemzeti Szalon

III. Balatoni kiáll.

1928. ápr

(3)

Gimes Lajos

Nemzeti Szalon

1930 márc – ápr

Nemzetközi Alpin ~~[illegible]~~ Képkiállítás

GIMES LAJOS, BUDAPEST

347. Borus nap Tirolban, olajfestmény . .

348. Alpesi fény, olajfestmény . . . .

(4

Gimes Lajos

Balatonlellei táj, olaff.
Naprupuszta a Balatonon

Nemzeti Szalon

IV. Balatoni kiáll -

1930
szept -

(5)

GIMES LAJOS

46 Arcképtanulmány Nem eladó

Magyar Arcképfestő Társ
1930. okt

(6

GIMES JAJOS

42	Virágok		300.—
43	Őszi virágok	olajf.	400.—

Nemzeti Szalon

Csendélet kiáll. 1933 febr-ma

Kelbz pénzverő- és ötvösműhely, szalacskai

IV. 133.

GIMES LAJOS 127. Csónakház a Dunán, olajf.	500.—
GIMES LAJOS 129. Dunai részlet, olajf.	400.—

Nemzeti Szalon

téli tárl. 1938 jan. febr.

(8

GIMES LAJOS
48. Diósgyőri várrom, tempera

Nemzeti Szalon
Magyar tájak
1939 dec.

(9)

GIMES LAJOS
48. Svábhegyi út, olaj 1500.-

Nemzeti Szalon

1944. jan – febr

Téli tárl.

Gines Lajs

Müvenet 1917. 65, 66

Carinus denár. VIII. 124.

Gimes Lajos

Müveszeti lexikon
280 l.

Fibula bronzból, római VI. 275.

és tudakozódás. Megtudjuk: a levélkapitányságtól jöttek meg-

IFJ. ORBÁN LAJOS

amely 1834-ben, megjelenése évében, az utolsó példányig elfogyott, ugy hogy rögtön ujra kellett nyomatni

Amikor lerójjuk az emlékezés adóját e nagytehetségü és puritán jellemü erdélyi utazóval és irodalmárral szemben, használjuk fel az alkalmat és vessünk egy pillantást arra, *miként változott meg a világ az Amerika járó számára.*

Kezdjük a hajón. Utasaink alaposan megválogatták, melyik hajóra szállnak a londoni kikötőben. Végre a csinos és kényelmes 500 tonnás Columbia mellett döntéttek. 500 tonna! Nem tévedés — kérdi a hajó-prospektus-moly, aki csak nehezen szánja rá magát, hogy az Aquitania, Berengaria vagy a Majestic helyett — amelyek ugy 50.000 tonna körül járnak — a 20.000 tonnás Laconiára vagy a 18.000 tonnás Tyrrheniára szálljon — majd annakidején.

Ám akár egy ötszáz tonnás hajón, akár egy uszóhotelen történik az utazás, a búcsu egyforma. „Az ismerősök, jóbarátok, szülők és gyermekek szivszakadva búcsuznak egymástól. Mely látvány ez. Minden szem könnyragyogásban .." Ez bizony nem változott meg száz év óta. Ezerszámra szelhetik át a vizi kolosszusok az Óceánt, nagy dolog a hajó indulása és érkezése Mindenkit várnak, mindenkit búcsuztatnak s a nagy amerikai lapok nem sajnálják hasábjaikat, hogy minden valamire való induló vagy érkező utast közönségüknek be ne konferáljanak.

Bizony az ötszáz tonnás hajón nem volt uszoda, nem

Gimes Lajos

Chioggiai halászbárkák,
Delfi részlet
(Fiúrek kiáll.
Tél a Dunán
(Dr Nékám Lajos tulajd.
Falurészlet,
(Műcsarnok, 1937)
Repr.
Művészet Kurir
1938. 3 sz. 34, 35 l.

39

FELSŐMAGYARORSZÁGI RÁKÓCZI-MUZEUM

KASSA
TELEFON 24-37.

Nagyságos

Dr. Szentiványi Gyula Úrnak

B u d a p e s t

Müemlékek Országos Bizottsága

Högyes Endre-utca 10.

Gömes Lajos

vrád

z

Művész Kurír

1938. 3 sz. 39. l.

Gimes Lajos

festő

rod

z

Nemesvári 46 l

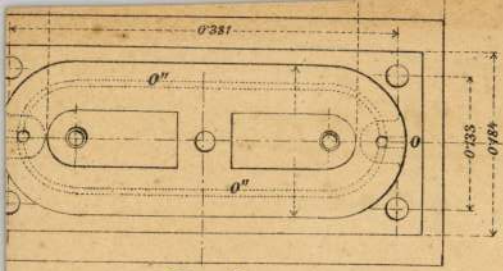

Fig. 6.

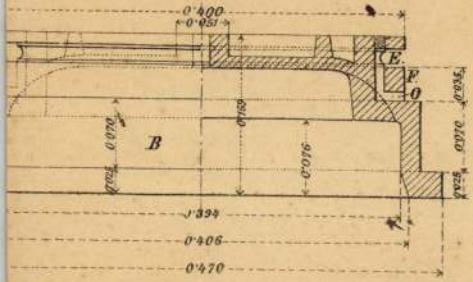

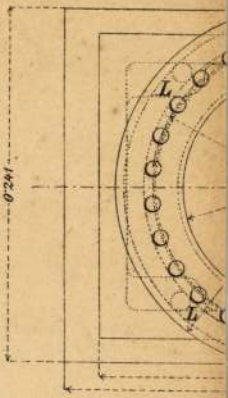

Fig. 7.

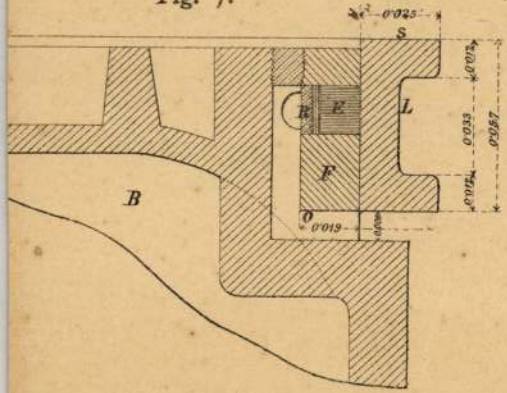

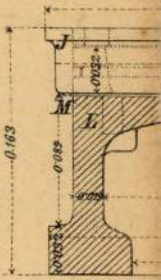

m art. Anst. Wien

Gimes Lajos

Az Esterházy vízfest-
mény-díjat kapta
Dolomitok c. művé-
re.

Nemzeti Újság
1926. apr. 1.
(A Műcsarnok
téli kiállításának
díjai.)

U. 4192.

Ngs.

Dr Szenkweiz Gyulánó
ürkölyvez
Budapest.
XI Lágymányosi u. 16.

Gimes Lajos

Nemzeti Ujság
1935 febr. 2.

— **Gimes Lajos festőművész kiállítása a Fészekben.** A Fészek Művészek Klubjában megnyílt Gimes Lajos monotypia-sorozatának kiállítása, mely a nagyközönség részére díjtalanul megtekinthető naponta délután 5—8 óra között. VII., Kertész-utca 36. szám alatt.

ványokban). —

GERHARDT ALAJOS (1837—1889.) festő és rajztanár. Több kőrajzot készített a „Hajnal" folyóirat részére. — Bibl.: Sz-Szi. Lex. 560. —

GERHARDT HENRIK kőrajzoló Bécsben az 1840—70-es években. Több magyar vonatkozású kőrajza van. — Ld. P-B. kőrajzok jegyz. — Bibl. Sz-Szi. Lex. 561. l. —

GIEHSZ ALFONZ festő és kőrajzoló Pesten a 19. század második felében. L. Sz-Szi. Lex. —

GIESSENDORF KÁROLY kőrajzoló Budán a 19. század derekán. Egyetlen térkép-kőrajzát ismerjük, melynek leírását ld. a Pest Budát ábrázoló kőrajzok jegyzékében. — Sz-Szi. Lex.

GORÓ LAJOS, cs. kir. mérnökkari ezredes „Wanderungen durch Pompeji" 1824-ben megjelent művét réz- és kőmetszetű művek illusztrálják. — Bibl.: Sz-Szi. Lex. —

GOEBEL, KARL Peter (1824—1899). Gróf Károlyi István arcképe, 1847. — Bibl.: M. T. Kcs. Kat. 637. — Th-B. Kstlex. XIV. —

GREFE, CONRAD, tájfestő, rézkarcoló és kőrajzoló. Bécs 1823 — Tübingen 1907. Magyar vonatkozású kőrajza: Zsámbék. Kirchenruine. Chromolithogr. v. C. Grefe. qu-fol. — Gilh-Ranschb. 94. Kat. 2394. Th-B. Kstlex. XIV. —

GREGUSS JÁNOS (1837—1892). L. Kelety Gusztáv.

GREIPEL ERNESZT mérnökkari őrnagy, litografált térképeket készített és adott ki. — Bibl.: Sz-Szi. Lex. 599—600. l.

GRIMM RÉZSŐ (Rudolf), 1832—1885. Először a pesti rajztanodában tanult Lardau Lénárdtól, majd a Marastoni Aka-

Gimes Lajos

Utca c. Eeje repr.

Pásztortúz 1929. dec. 1.

Gimes Lajos

írott
v

Pesti Hirlap 1915 nov. 22.
(A vitéz festőművész)

A báboru eleje óta front-
szolgálat, főhadnagyná
lépett elő és signum
laudist kapott.

Ü. 2188.

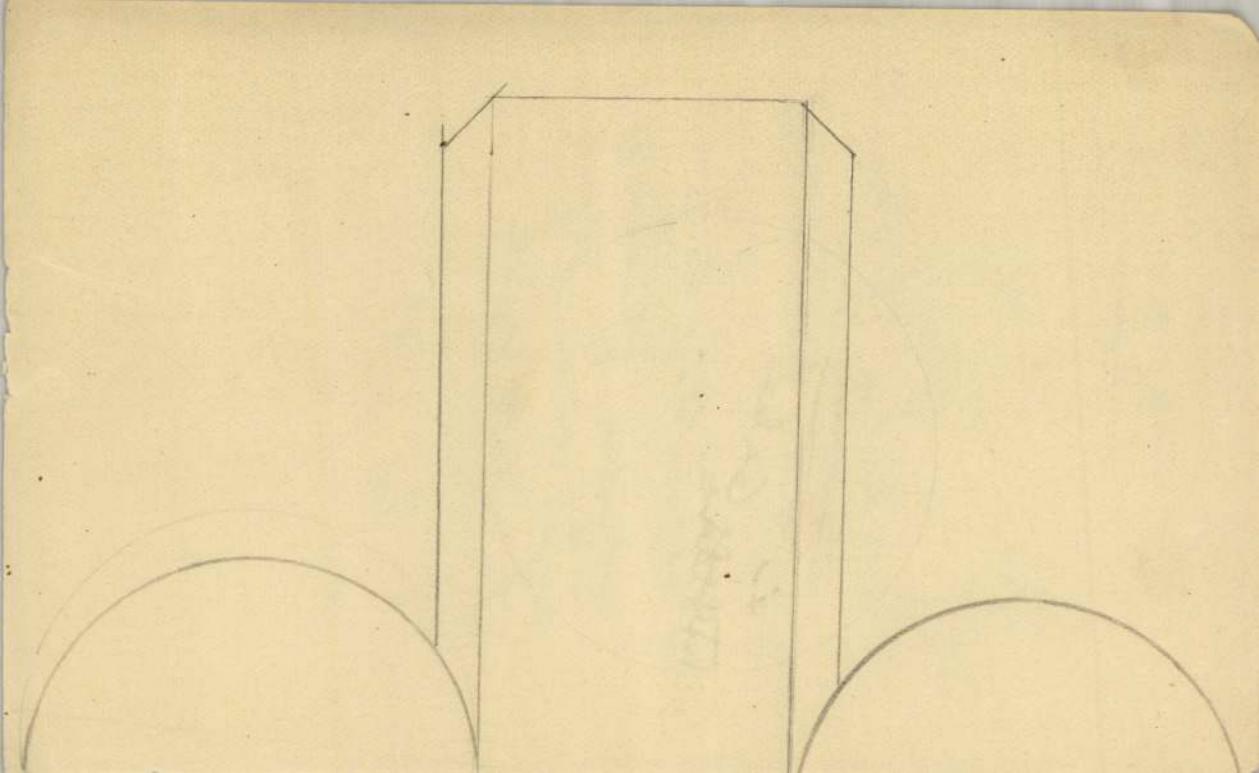

Gimes Lajos

festő

Hul. Miskolc 1886 nov. 29.

Révai XX. 300. l.

munkatársak :

Nánási Sándor

Oberschall Magda

Pálinkás László

Pigler Andor

Polgár Julia

Rados Jenő

Révhegyi Réh Elemér

Schoen Arnold

Supka Ervin

Voit Pál

Zádor Anna

Simon Lajos

Révai XXI. 385. l.

Római nyaklánczok. V. 243

Gimes Lajos

festő

L.

Szendrey-Károlyi

574. l.

Gimes Lajós

festő

Életr. arck.

Szefelslex. 619. l.

TELEFON
58-8-35

FISCHER

ÖSSZECSUKHATÓ KÁRPI

BUDAPEST, XI., HORTHY M

Korszakalkotó

„FIDOR“

kis lakásokban r

SZABADALOM bej. F. 7299/a. sz. a.

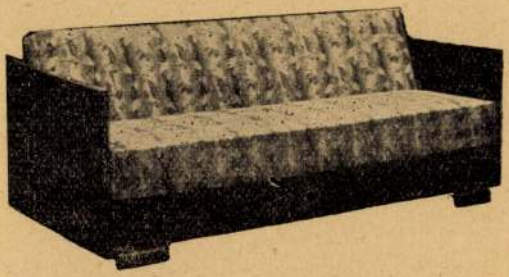

„Fidor” kanapé-ágy szellőző ágynemü-tartóval.

A támlája tetszés szerint fokonként szabályozható. A benne elhelyezett ágynemü állandóan szellőzik, mert a támlát tartó kereten egy lenge függöny van.

Gimes Lajos

l.

Szépm. Muz. Évk.

VIII. 175. l.

MAPĚ (1) Gimes L

1916 nov dec N Szal

Részlet egy oroz városkából
Novi Pocsajov alatt
Ebrak-keleti harctér
Podhorcza
Olesko
Novi-pocajovi kolostor
Kilére véky egi park
A szécsényhelyen

vár

Téli hanzulat oroz földön, tep

1920 márc (ko) vájvölgyi táj, tep
Tatán
Tatusi tanter
Esthanzulat a Balaton mentén

vár

1921 ápr (ko) Balaton part, tep

Gimes Lajos

116	Tisztálkodás a raszt alatt, vizfm.	—	—	eladó
117	A századparancsnok lakása „	—	—	„
118	Csendes órák „	—	—	„

Nemzeti Szalon 1916. jan.
Sajtóhadiszállás
műkiállítása

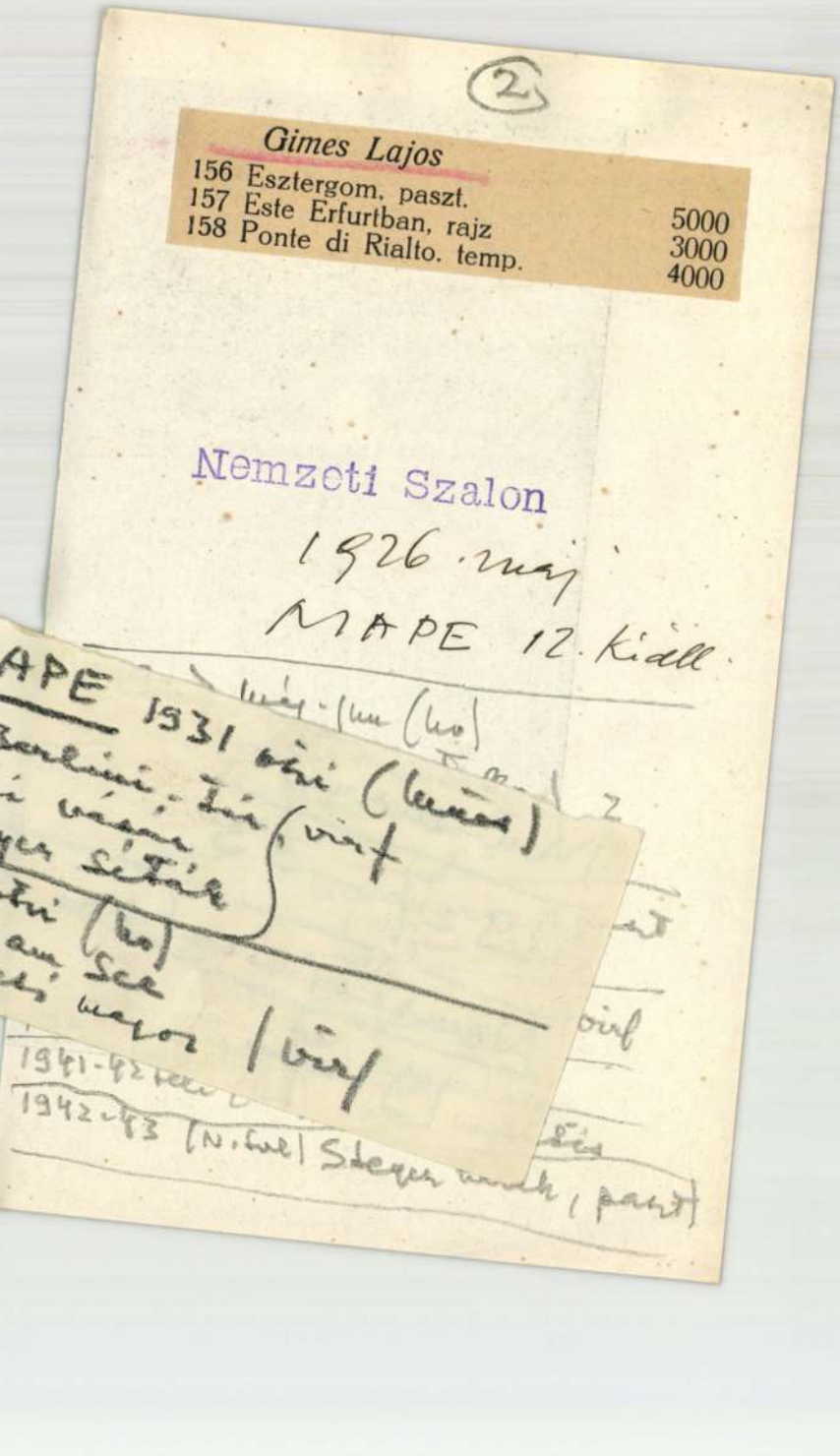

(2)

Gimes Lajos

156 Esztergom, paszt. 5000
157 Este Erfurtban, rajz 3000
158 Ponte di Rialto. temp. 4000

Nemzeti Szalon

1926. maj.

MAPE 12. kiáll.

Grimes Lajos

Awiwa I. Coop. Kiáll-
1922 dec - 1923 jan
Virágzó fa
Alkony
Rothenburg
Rothenburgi tér
Beszterczebányai Garam-
part

1922 dec 1923 jan
alkony
R.

Keresztvivő Krisztus.

képtár külföldi mesterei. Vasárnapi Újság. 1916., 825. l. (Képe 826. l. Gerbrandt van den Echaut.) — Gerevich PA, 243. l. (Képe 247. l. Eckhaut.) — Décsei: Könyvismertetés. MM. V., 1929., 173. l. (Eechaut.) — Benesch Belved, 70. l. (Moeyaert.)

NÉMETALFÖLDI FESTŐ, 1500 körül
Krisztus mellképe
Fa, tempera, 21 × 16 cm.
Maszlaghy II. 264. szám.

7

Eeckhout.)

(Eeckhout.)

(Eechhout.)

Gyímes Lajos

Ernst Museum kiállításai

CXXXI. 1932

81,

Március

végén

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Munkácsy Cék

Gemes C

1928 nov (N. Sol)
Dömösi részlet
Mély út

1929 (Trust) Utca

1930 okt (Szeged)
Muranói részlet
Esős nap Torolban | of

1930 nov (Trust) Nyaralás
Téli táj

1933 márc (ho) Dolomitok

1934 máj (ho) Bárkák
Rotterdam
Régi belge városrészlet

1935 márc-ápr (N. Sz) Esterg-i barilátta pont
Dunai táj télen
Amsterdami részlet | mono typia

1936 máj-jun (ho) Cés
Esztürkület | of

Gimes Cajos

A selmeci ó-posta,
olaj/v. 250 K

Nemzeti Szalon
1913. jub.-téli kiáll.

M. Kápy Ilka
Benczúr Társ
Munkácsy Cél
MAPE

Benczúr Társ

1930 Jav (Ilmen)
Havas Tár
Hegyoldal
Erdei út Sélen

len kötet ára 20 korona, mely összeg az át-
kalmával fizetendő. A mű bolti ára kötetenkint
nában van megszabva. Az elöjegyzéseket folyó
zember hó 31-éig a

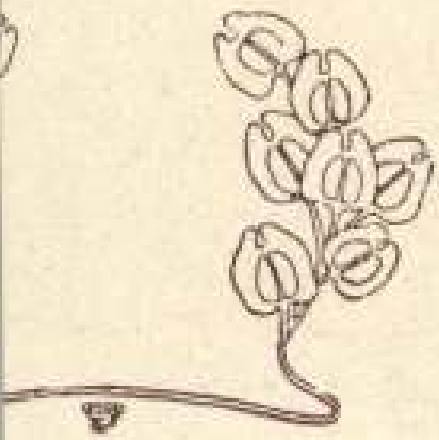

Magyar Mérnök- és Épitész-Egyletbe (Budapest, IV., Újvilág-u. 2.) kérjük küldeni.

E határidön túl a bolti ár lép érvénybe.

~~11 febr-ápr jub~~ ~~Falusi kert~~ (of (5
~~Őszi lombhullás~~

1942 őszi
Benerúr (Mucs)
Társ

(3)

Hárshegi erdő
M. Táj
Őszi a Mátrizetben
Kápolna a Duna pritrán
Kertész lak
Erdei út
Nyári d.e.
Hársfa alatt
Visegrádi táj

of

(1) 1931 febr – márc
l. Omkt

1936 okt-nov N. tal

(2)

Március végén
Tájkép kecskékkel
Tabáni udvar
Csónakhár a Dunán
A vándor cirkusz

of

Gimes Lajos festő

Lipót - körút 8. Műcsarnok
N. képzm kiáll

1933 ap.-máj (Műcs)
Cigányok | Tep
Nyár

1934. nemz. képzm kiáll. 239.
Amsterdami lihető
Tep

1935 Csendes utca Budán

1937 Tavasz falúcs

Kifüggesztésére vonatkozó adatok az Orsz. Képtban:

1873: 25. *Schule von Siena,* XIV. Jahrh.: Madonna in Throno, zwei Engel, vier Heilige und zwei Donatoren. — 1876, 1878, 1879: III. 112. *Sienai iskola* a XIV. századból: Madonna a trónon, két angyal, négy szent és két felajánló. — 1881: 13. *Siena,* XIV. század: Mária a trónon a gyermek Jézussal, a trón mellett két angyal és négy férfi szent áll, a trón előtt a felajánló és neje térdelnek. — 1888: I. 10. *Sienai festő,* XIV. század: Triptychonnak főlapja. — 1896, 1897: I. 10. *Firenzei festő* a XIII. század végéről: Madonna a gyermek Jézussal. — 1897: I. 10. *Florentiner Maler,* Ende des XIII. Jahrh.: Madonna mit Kind, vier Heiligen, zwei Engeln und zwei Donatoren. — 1898: I. 10. *École de Florence,* fin du XIII. siècle: La sainte Vierge avec l'enfant Jésus, adorés par quatres saints, deux anges et deux donateurs. — 1901, 1904: I. 10. *Firenzei festő* a XIII. század végéről: Madonna a gyermek Jézussal.

ÉVI TAGDÍJ 20, ILLETVE 10 P

BELÉPÉSI NYILATKOZATTAL, ILLETVE FELVILÁGOSÍTÁSSAL SZÍVESEN SZOLGÁL A TITKÁRI HIVATAL (HŐSÖK-TERE, MŰCSARNOK)

Légrády Testvérek R. T. nyomdai műintézete, Budapest. (Igazgató: Kertész Árpád.)

Gimes Lajos

Utca c. képe
repr

Munkácsy-céh
II repr. kiáll. 1929
(Ernst Muz.)

OMIKE

1942 jan. Holland városrészlet tep
Weidhofeni vízparti hárak pasz

1943 ápr Északi tegerpart
Téli Tabán
Vasárnapi kirándulók } of

1943 sept Nyári alkony
Árnyas út
Katzbücheli táj } of

1944 febr Erdei út, of

Gimes Lajós

l.

Ernst Mur. Bi. kiáll

81/4.

Gimes Lajos

~~Fa[illegible]~~

~~Fay Dezső~~

~~Fenyő A. Endre~~

~~Fenyes Adolf~~

~~Gadányi Jenő~~

~~Garay Ákos~~

~~Gárdos Aladár~~

~~Gerber Magda~~

Gimes Lajos

forrás

Krakói magyar kiadó

1927.

Aukciók

Brust 44/B. A kapuban, of

Árv Csarn 1930. 4. rk
Dunai tihoto, of

1936. 4. rk Brüggei városrészlet of

1936. 2. rk Piraus, of

1939. 5. rk Clan Fegerpiti részlet of

1939. 4. rk Clan halászok of

Gimes Sajos

l.

Szent György Céh

44. ankc (1922)

107. sz.

108. sz.

Gimes Lajos

1886 —

Delelő gulya,

olaff. 55 x 68

Almásy-Teleki XII. 1943

KUT

kiállítása

Nemzeti Salon

1941. nov. - dec.

Főv. képt.

Gimes Lajós

1924. koll. Eiäll. az

Eonstriét-

Krisztus Pilátus előtt.

229. Rembrandt van Rijn.

Gimes Lajos

Utca c. képe

Repr.

Ernst Múzeum kiállításai

(CVI. (1929)

Munkácsy-céh kiáll.

141. SZENTGYÖRGYI ISTVÁN. Megriadt (fa) 1000.—

155. PORTER PAULA. Innsbruck ..... 240.—
156. GAÁL FERENC. Napsütéses falusi udvar. 1200.—
157. WEISZ MARGIT. Tájkép ..... 400.—
158. GLATZ OSZKÁR. Tavasz ..... 1000.—
159. GULYÁS SÁNDOR. Domboldal ..... 600.—
160. GULYÁS SÁNDOR. Nyári felhők ..... 1500.—
161. VASS ELEMÉR. Virágok ..... 1200.—
162. GECSŐ SÁNDOR. Baby-tanulmány ..... 600.—
163. HALASI-HORVÁTH ISTVÁN. Téli est.. 400.—
164. NÄGELI RUDOLF. Adriai tengerpart... 200.—
165. KEMÉNY NÁNDOR. Báró Szterényi József. Magántulajdon.
166. VASS ELEMÉR. Arcképtanulmány ..... 1500.—
167. NYILASY SÁNDOR. Mise után ..... 650.—
168. VITÉZ DARVASSY ISTVÁN. Fák a Tisza partján..... 600.—

Gimes Lajos

74	Őszi hangulat tempera	600.—
75	Tapolczai tórészlet vizf.	800.—
76	Csolnakázók „	1200.—

Nemzeti Szalon

1918. május
kav. kiáll

József-nádor:

Huszárezredesi egyenruhába

Egész alak, állva s k
ja s baljában kardját fog
szemöldöke öszbevegyült. Ny
a szt Istvánrendet és amma
Dolmánya, vállra vetett p
zott, magasszárú csizmáj
a bal vállon ~~xxx~~ a töltény-
soly lóg. A piros terítővel le
köti le figyelmünket. A koc
kilátás.

Olajfestés, vászon
Az 1848-diki

GÍMES LAJOS: PÉKUDVAR

KÖVÉR GYULA : HIÚSÁG

GIMES LAJOS: CSENDES ZUG PIRANÓBAN

KUNWALD CÉZÁR: BEATA

Gimes Lajos

Mutsamot.

~~1914. tav. kiáll. 615, 698, 704~~

~~1916. tav. kiáll. 168.~~

~~1917–18. téli kiáll. 328, 367~~

~~1918. tav. kiáll. 376~~

~~1918–19. téli kiáll~~

~~1919. hadviselt mur. kiáll.~~

145, 146, 157, 158, 159, 161.

haretsen volt.

~~1919–20. téli kiáll. 62, 487~~

~~1920–21. téli kiáll. 23, 90, 492~~

509

~~1921. tav. kiáll. 44, 84.~~

~~1921. őszi kiáll. 273, 312, 318, 334~~

~~1922. jub. kiáll. 318~~, 320, 381, 383

~~1922. őszi kiáll.~~ 88, 90, 220, 222,

277

~~1924. tav. kiáll.~~ 81, 95, 97, 124.

~~1925. tav. kiáll.~~ 84, 343, 482

~~1926. [illegible]~~ mag. kiáll. 95, 113,

126, 156

Szejdisz, népvándorláskori VI. 171.

Gimes Lajós

U. 4272/131

en festő.

zadból.

kissé balrafordultan áll.
art, baljával pedig szok-
öke őszbe vegyült, szeme
ér és piros csipkéből való,
és nyakláncán keresztet
zített piros ruhája, mely-
es. Derekát aranyöv szo-
nyrojtos zöld függöny lóg
, a czímer fölött : »*É. P.*
olvasható.

— Lelt. sz. 55. — Vétetett
89–885) alapján 1888 április
-án (30–1888). — Elszámol-
5–88).
latok. 1894 : VI. 211. *Isme-*

csi várban őrizték.

Gimes Lajós

U. 4192.

Szeszárnok, római V. 146.

Gimes Lajos

1916. jan. Sajtóhadiszállás
kiáll. N. Galon.

Tisztálkodás a rászt alatt,
vers.

A szárad parancsnok lakása,
vers.

Csendes órák, vers.

Veszprém városi múzeum- és könyvtár

birtokából X. 158.

GIMES LAJOS: ROTHENBURGI UTCA

Gómez Laso

GIMES LAJOS

szül. Bpesten, 1886. Bpesten, Münchenben és Párisban végezte tanulmányait. A világháborúban frontszolgálatot teljesített, súlyosan megsebesült és több kitüntetést kapott. 1911 óta állít ki a Műcsarnokban. 1917-ben, 1924-ben és 1928-ban rendezett kollektív kiállításokat. Munkáival több díjat és kitüntetést nyert. Tábori lovasok című képét a főváros, Piranoi halászbárkák c. képét pedig az állam vásárolta meg. A Benczur Társaság, a Magyar Képzőművészek Egyesülete és a Munkácsy Céh tagja.

GIMES LODOVICO

nato a Budapest, nel 1886. Studiò a Budapest, Monaco e Parigi. Durante la guerra, ha prestato servizio al fronte, è stato gravemente ferito e si è meritato numerose medaglie al valore. Dal 1911 in poi espone al Salone delle Esposizioni. Ordinò esposizioni collettive delle sue opere nel 1917, 1924 e 1928. Ha ottenuto numerosi premi e menzioni d'onore. Il suo quadro „Cavalleggeri al fronte" è stato acquistato dal Municipio di Budapest, quello intitolato „Barche de pescatori a Pirano" dallo Stato. E' membro della Società Benczur, dell'Associazione per le Belle Arti e della Corporazione artistica „Munkácsy".

Az új angol építészetről
Az angol építésznevelésről
vájci építészetről
tolsó évek osztrák építészetéről
felszabadult Lengyelország építészete
építészete
d legújabb munkái

ttal felkérjük olvasóinkat és munka-
inkat, hogy amennyiben a fenti kér-
hez értékes gondolataikkal és kép-
gukkal hozzá kívánnak járulni, úgy
skedjenek azokat szerkesztőségünk-
üldeni. *A szerkesztőség*

Ludwig Gimes: Winter in Russland

Gimes Lajos: Téli hangulat orosz földön

mint a búzakalász nyár derekán és magas, mint a képzelete, amely repitette felfelé...

Egy pásztorlány volt, akit meglátott a Láchájról kutaknál. A tevéjét itatta éppen s ahogy meghajolt, bronz bőrén a nap játszadozott. Fényeskedett a fényességen. Lába ina, mely a sarkához futott le, megfeszült és beléje horpadt gyengén a feszülésbe, szinte lábujjhegyen állott. Olyan volt, mint a karcsú nyíl, amikor az íjjat elhagyja. Fekete haja előre bukott s a nyaka vonala mélyült lengén, szaladt befelé a háta egyenesébe. Keble, mint a szőlődombok a nyárban, éretten és keményen incselegtek Jicchák tekintetével s a lágyéka lágyan képzeltette magát, ahogy a törzse eltakarta.

Jicchák megállította tevéjét. Megitatta. Szemével a lányét kereste s az lesütötte a pillantását. Néha-néha felnézett, amikor megérezte, hogy a férfi tekintete nem nyugszik rajta; ám amaz újra reátévedt, elpirult és elfedte magát a nézése elfordításával... Így játszadoztak percekig...

A lány megitatta tevéit. Indult. Jicchák nyomon követte. Az út, míg együtt vezetett, egymás mellé kényszeritette őket. Am jött a forduló s a lánynak másfelé kellett mennie. Nem szóltak egymáshoz, csak a szemük beszélgetett. Jicchák újra megállította a tevéjét s a lány után nézett. Amaz, ahogy ment, olyan volt, mint maga a Tavasz. Még vissza-visszapillantott, megállott a lány s még mindig csak a tekintetük beszélgetett egymással... már eltűnt messze a mezők alján, már csak a képe lebegett Jicchák előtt s ő még mindig egy helyben állott s nézett utána...

Gimes: Aus dem Getto in Nowi-Poczajow

Gimes: A Nowi-Poczajowi Gettóból

— Mi volt ez...? ébredezett a szivében. — Miért állított meg ez a leány? Miért itattam meg a tevémet, bár nemrég ivott? Miért maradtam el a menettől s miért nézek most utána...? Nem tudott feleletet adni magának. Érezte, hogy a leány kellene néki; hogy hazavinné szolgálójának; hogy elkérné a fejedelemtől, Éfrontól, aki néki adná, hisz apja segítette őt a kánaániak elleni harcaiban. De valami azt súgta a lelkében, hogy hagyja. Nem tudta volna kényszeriteni, a szolgálójának tenni, elvinni... Valami nem engedte belülről.

A születő délután bóbiskolt, ám Jicchák karjaiban az élet tüzelt s ahogy tevéjén gyorsan ügetett a menet után, a szive elmaradt tőle s a Láchá-

LORÁNT MIHÁLY: A NÁCHÁRI ORSZÁGÚTON...

„És Jicchák kiment volt andalogni a mezőre, este felé; és fölemelvén szemeit, látta, hogy íme, tevék jönnek."

(Mózes öt könyve; I. könyv, 24. fej., 63. sor.)

A mezopotámiai tavasz gyenge és bágyadó volt. Az alkony hajlása láthatatlan szárnyakon jött és megejtően. Felhő nem volt az égen, csak kékes végtelenség. A búzaszárak halványan rejtegették dús erejüket és a fűvek még érezhetetlen állatokkal ébredeztek.

Ráhajolt a kékesség a földekre; tulnan a Lánchái-Rói kutak felől.

A taposott ösvény a messzeségben egy embert mutogatott; kicsiny pontot, mely folytonosan nagyobbodott. A percekkel ívelő járása hajlékonyabbá és hajlékonyabbá vált s a közeledése már megmutatta őt, a férfit. A patak öve előtt megállott. Szellő berzenkedett az este híréül s illat és szín ízelítőket sejtetett. A nap enyhesége belecseppentette termő vágyakozását a tavaszjelekbe és melegen borította el a láthatatlanságot. Hajló füzek alján sárga virágok epekedtek s a levegőégben madarak húztak által szerelmes mozdulatokkal...

Tavasz volt; bágyadó és megejtő, lenge és igaz évszak.

A férfi leheveredett a fűre. Izmos, még a járástól feszülő lábai pihentek a hamis földön, mely már kacérkodott a melegséggel, de még hűvösséget takart... Barna és izmos melle emelkedett és süllyedt, mint lombok a szélben; haja és szakálla bársonyszálai felágaskodtak és újra ráhajoltak homlokára, nyakára...

Tavasz volt, megejtő és Jicchák a Láchái-Rói kutak felől jött, a dél földjéről, a sziromteli mezőkről és a nádasok partjáról, enyhe völgyágyakból, melyekben a szemek már a szívről beszélgettek és a kar acélja az ölelésben fáradott el. Elhozta szívében az egész delet; illatokat dúsabban, színeket pompázóbban s a lelkét vágyakozóbban, mint mikor odament...

...Úgy végigfutott gondolatban közelmult emlékén, már biztos tudásával annak, amit akkor csak sejtett.

Merengett...

Sátrában nyugtalanul feküdt a hajnalok jöttén és ha anyjára nézett, már vádaskodott a pillantása...

Jicchák férfi volt, erőskarú, csontos és vágyódó férfi. Ám a mezopotámiai földek könnyű hajlása, a mezők simasága és a nyarak forrósága még nem ütött a szívére s nem tudta okát adni, hogy mi az, amitől nem tud aludni; mi az, amitől eltéveszti íjjával a vadat s tegzével a hajítást a madarak felé; mi az a kékes takaró, amely szemére nehezedik, ha maga van. Nyugtalankodott, de nyugtalansága még nem volt ízgató s még okát sem tudta, hogy miért nyugtalankodik... A legízletesebb kecskecombokat eltólta magától s nem tudta okát adni, hogy miért teszi ezt; a legszebb ürüfalatok, amelyeket az anyja rakott elébe, érintetlenek maradtak a szájától...

És mégis, ha az édesapja, Ábrahám, ránézett, ujjongott a szeme. Örült a nyugtalanságának, a bizonytalanságának...

És eljött a tavasz, a mezopotámiai gyenge és megejtő tavasz. Édesapja elküldötte őt Éfron fejedelemhez, menetet menesztett hozzá, ajándékot küldött néki. Jicchák vezette a menetet. Szívében a maga érthetetlenségével, a nap küzdelmeivel és az éjszaka vergődéseivel. Pásztoremberek voltak körülötte és vadászok, erősek, vidámak és ő bús volt közöttük. Bús és nem tudta, hogy miért bús... Búsult, mikor a nap mind forróbban köszöntötte reggelenkint és búsult, midőn a hold mind lágyabban kivántatta magát az estéken. Bús volt az evéseknél és a pihenéseknél. Bús volt mindig és nem tudta, hogy miért...

Meglett férfi volt Jicchák és a dél földjén látta meg először a lányt. Ám fiatal volt és állatos,

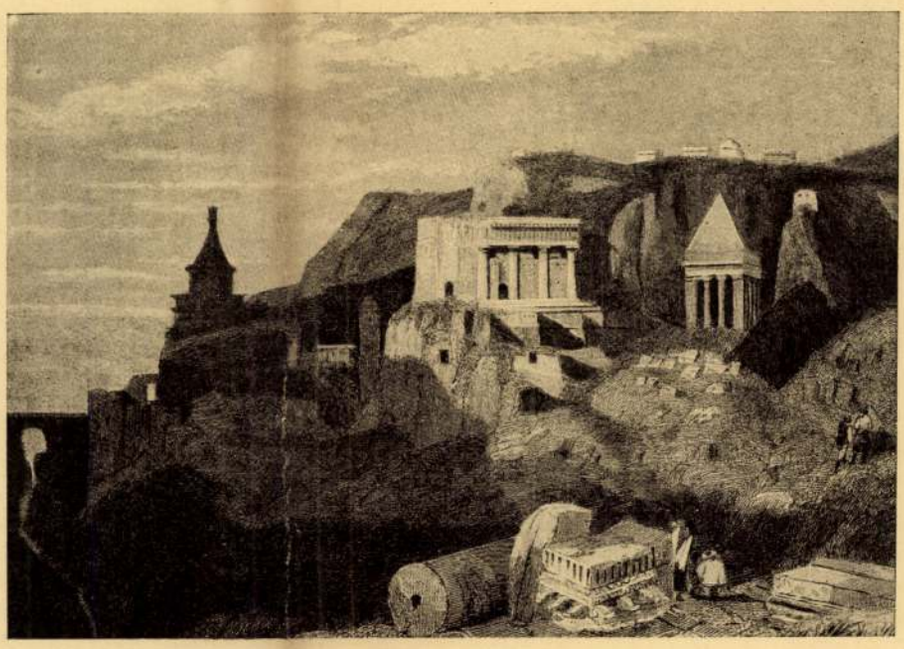

Das Tal Josafat

Josafat völgye

Rói kutaknál pihent még, ahol a leányt megpillantotta...

Az éjjelek, amelyek céljáig nyugtalanitották, a nappalok, amelyek a városba érkeztéig bágyasztották, visszatekintettek nap és hold szemükkel a kutak melletti délutánra... A lakomák a fejedelemnél csak szórakozottá tették és sokszor nem tudott felelni a kérdésekre, amelyekkel kérdezték. A leány szemét látta a borban, amely csillogott előtte, az ékszerekben, amelyek a fejedelemnő nyakán, karján ékeskedtek, a pompán, amely körülvette...

Nyugtalansággal távozott Éfrontól s a pásztorok nem tudták, miért hajtja őket halálra, miért nem tart pihenőt, miért nem eszik, miért nem alszik s sétál az éjszakákon és néz egyenesen előre, amerre a Lácháj-Rói kutak vannak. Nem tudták mi az, ami űzi és hajtja.

És csak a kutaknál hagyta abba a vágtatást. Nyugtalanul kereste a leányt. Várt, de nem jött... Nem jött, pedig érte nem volt pihenése, érte rohant idáig és érte maradt volna itt örökre is... És nem jött. Napok és hetek teltek el és Jicchák nem mert szólani. Nem merte mondani, hogy a pásztorlányt kivánta meg, nem mert kérdezősködni utána, mert nem tudta a nevét s csak a szépségét tudta volna leirni, amely a szive tüzében új színeket kapott... S ki ismert volna erről rá?!

...Lankadt és elhaló volt a menet haláig. Sok megállással, sok visszatekintéssel... Az otthoni sátrak látása nem gyujtott új örömöket benne, mint régente.

Édesapja jött eléje és sugárzó arccal szólott hozzá:

— Jicchák! Elküldöttelek, hogy míg hazajösz, feleséget hozassak néked. Te még nem tudtad, de én már tudtam, mi nyugtalanitott, mi űzött és keserített, míg itthon voltál. A szived! Ime eljött a tavasz s még nem tudott megfogózkodni érzésed, hisz nem volt kibe, s még nem láttad, hogy tavaszban élsz, de én észrevettem s asszonyt hozatok néked... — Mosolygott örömében! — Asszonyt! Nem kanaáni leányzót, hanem a mi vérünkből valót, aki a szivével és a lelkével is a tiéd lészen, s ha jössz vadászatokról, megsimogat, s ha eszel a főztjéből, megsimogat, s ha lefekszel melléje, megsimogat. Csak simogatni tud, mert a tiéd mindenével.

Jicchak szive vadul dobogott a beszéd alatt. Remegett a felindulástól és tüzes arcát rejtegette. Apja a bölcs, ki a szivébe látott, ime mit tett! Hozat néki asszonyt, feleséget, kit nem ismer és az övé lesz. Hozat néki szivet, mely zárt még, vagy talán kelyhében már más virág illata szédül, hozat néki szerelmet, mely már nem lehet az övé, mert az övé ott maradt a kutaknál...

És búsult Jicchák... A szive, amely magányosan maradt, magányosságot kivánt. Kiment a mezőkre...

*

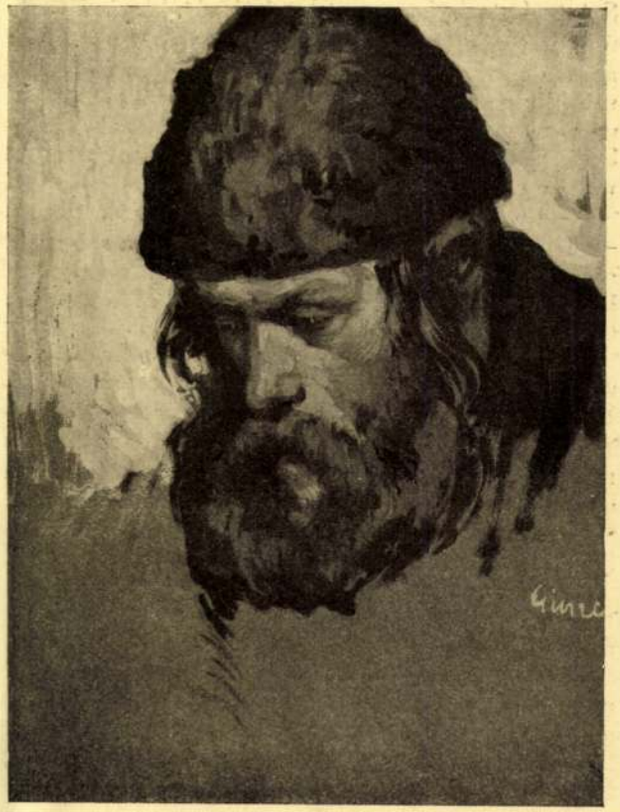

Gimes: Russischer Jude

Gimes: Orosz zsidó

...Így szaladt végig képzelődése a mult gyönyörű közelségén, ahogy önfeledten üldögélt a patak partján. Gondolatai a végtelenig szállottak s úgy érezte, hogy most egyszerre szakadt minden a lelkére. Észre sem vette, hogy sötét este lett...

Andalogva állott fel és a vizparton ment tovább, a vizparton, amely szeszélyesen kanyargott és valahol az északi vidékeken halt meg... Csak a viz és a hold ezüstje élt. A csillagok néha feltűntek, néha eltakaróztak a messzeségben. Rajokat alkottak s újra széjjelszaladtak.

Jicchák észre sem vette, hogy kiért a náchári országútra. Borongása eltömte füleit s alig hallotta a tevék ügetését, amelyek már nem lehettek messze tőle... Képzeletében még mindig a kutaknál bolyongott...

A hold fényével táncolt a széles úton s mutatta a közeledő menetnek, hogy merre haladjanak. Jicchák szolgája már messziről felismerte urát. Hirtelen megállította a tevéket, leszállott s Rivkához szaladt, Beszuél leányához, tudtára adni, hogy Jicchák, az ura közeledik. Rivkáh, mint a hajnali szellő, üdén és fürgén kelt ki nyergéből és fátyolokba burkolózott...

A paták megtorpanása Jicchákot felrezzentette merengéséből. Felemelte tekintetét s meglátta a tevéket, megismerte a szolgáját és megérezte, hogy a feleségét hozzák... Szivébe nyilallott a fájdalom.

Szinte botorkálva ment Rivkáh elé, kinek fátyola úgy lengedezett az estéli szellőben, mint a fűzek ágai a patak partján. És Rivkáh meghajolt előtte szívvel; szívével, amely még zárt volt és hozta mindenét, fiatalságát, szépségét Jicchákna k, a vérbelijének, akiről a szolgája az úton oly sok szépet mesélt el néki...

— Íme, én leszek a te feleséged... szólott hozá. — Én, aki csak hallottam rólad; ám a szó méze megédesítette a szívemet irántad és megbontotta lelkem rejtett függönyeit képzeletem előtt. Itt állok előtted, uram! Vígy sátraidba...

Jicchák mereven nézett rá és mintha hozzácövekelték volna a földhöz, nem tudott mozdulni. Szemében hirtelen ijedtség tükröződött és a kezével a szívéhez kapott, hogy eltakarja, amit benne rejtett. Ám elméjében az édesapja bölcs arca mosolygott rá és az anyja szerető kezét érezte a vállán... s a szive elcsendesedett. Elbújt úgy, hogy senki sem láthatta meg. Még Rivkáh sem...

...Ám tavasz volt, igaz és megejtő évszak, mikor a szívek megtelnek illatokkal. Tavasz volt és Rivkáh az estéli színekben a holdhoz volt hasonlatos. Haja aranyán ezüst ékeket csillogtatott a fény és fátyla, mint a borongás, lengedezett ideoda előtte. Jicchák szívében a szerelem ült, egy leány, a vágyakozás, amely követelő volt és dús. Mély bársonyt borított a lelke fölé...

Tavasz volt s Jicchák karonfogta Rivkáht. Indult véle hazafelé. Lelkében még sikítva fogódzkodott meg az akarata és képzeletében még a Lácháj Rói kutakat, mezőket kutatgatta, de az érzései, amelyek megejtették, hogy maga mellett érezte a lányt, az élete társát, csodálatosnak mutatták néki e fakadó virágszálat... Szinte azt hitte, hogy a pásztorlány lépdel mellette, akit a szive hajtott ide hozzá... Közelebb hajolt Rivkáhhoz, hogy megcsókolja és már alig érezte a hideg estéli szellőt, az éj hírnökét, mely ajkát simogatva surrant el előtte...

NAGY IMRE: A MI VÁRUNK

Az ellenségünk be tehetetlen,
a mi várunk bevehetetlen.

A mi kapunk betörhetetlen,
a mi erőnk megtörhetetlen.

Vértünkről acél mind visszakoppan,
a mi vaslábunk sohasem roggyan.

Golyó szívünket hiába járja,
nem sodor el a vízeknek árja.

Csóva nem gyujt fel, tűzláng nem éget,
nyakunkra senki, senkise léphet.

Virágos házunk nyugalom háza,
négy falát vihar hiába rázza.

Hiába szórja szél a mi szérünk,
mi csak az egyetlen Istentől félünk.

Oberleutnant Ludwig Gimes
Maler

Gimes Lajos főhadnagy
festőművész arcképe

GIMES LAJOS

Egy név, amellyel a háború során művészi és katonai vonatkozásban több ízben találkoztunk. Gimes Lajos főhadnagy mellét többrendbeli háborús kitüntetés díszíti, egy vállsebe a srebrenicai magaslatokon elért harci sikereinek az emléke, a hadjárat alatt készült egyik-másik vázlatosan megrögzített érdekes rajzával különböző folyóiratokban lehetett találkozni.

Gimes Lajos ma 28 esztendős. Iskoláit alig hogy befejezte, már katonáskodnia kellett. Művészi továbbképzését, tanulmányútjait és számbavehetőbb alkotásait hadgyakorlaton és az 1912-iki balkáni mozgósítás szakitották meg, de egyúttal ezek az edzett, kemény viszonyok adták meg a fiatal művész merészen és erőteljesen bontakozó talentuma számára azt az egyéni vonást, amely művein állandosulni látszik. Mezőkövesdről, a népies matyó művének tanulmányozása mellől szólította őt a királyi parancs egy népfelkelő palóc-század

élén a Száva partjára. Veszedelem, dícsőség, nélkülözés és harci sikerek szoros lelki kapcsot teremtettek a fiatal zsidó tiszt és javakorabeli katonái között. Gimes Lajosnak a pihenésről, őrtállásról, bekvártélyozásról festett képei megannyi szép és nemes dokumentuma a művész magyar szemének, magyar szívének.

De kifejezésre késztették Gimest a háború katonás tárgyain kívül más festői témák is. A Bész Hamidras szenvedőn-komoly alakjai, a megriadt földönfutók, a hidegségében is méla orosz táj, amibe a háború pusztításai még egy tragikus szint is vegyítettek, ezek mind az ecsete alá kívánkoztak és ő mindezeket nemcsak igyekezettel, de kellő művészi fölkészültséggel rögzítette meg. A hadvezetőség a keleti fronton küzdő festők műveiből Lembergben kiállítást rendez mostanában és Gimes képei kvalitás és mennyiség dolgában itt a legreprezentálóbbak közé tartoznak. E képek közül néhányat átengedett a Mult és Jövőben való közlésre is. Ezekről bizvást meg lehet állapitani, hogy a fiatal zsidó katona munkája komoly nyeresége a művészetnek. Magyarázatul e képekhez adjuk Gimesnek e sorok írójához intézett levelét.

Gimes: Kloster hinter dem Schützengraben — Gimes: Kolostor a lövészárok mögött

Szabó Imre.

...Átléptük az orosz határt, melyért napokon át nehéz harcokat vívtunk. Csak pár nappal ezelőtt foglaltuk el Bródyt, az utolsó galíciai várost. Itt kezdődött Oroszország. Az oroszok lövészárka már orosz földön volt megásva a határszéli harcban. Kerestem valamit, ami határozottan kifejezte volna a két ország határvonalát. Nem találtam ilyet. Csak egy széles út vágott át az erdőszélről. A galíciai falu elszórt házaitól az utolsó, mintha már oroszos lett volna. Erősen pirosra festve — magas födelével egyedül állott négy nyárfa között. Mindenben az oroszokat kerestem. A puszta hangulatában megéreztem — széles volt — végtelennek tetsző. A láthatáron füstoszlopok — ott járt a muszka.

A föld harmatos volt s rajta a visszavonuló oroszkettősrendek tekergő csikjai húzódtak. Ezeken mentünk mi is. Egész

Gimes: Feldküche — Gimes: Tábori konyha

Gimes: Russischer Winter

Gimes: Orosz tél

nap mentünk, amíg a késő éjszakában elértük az Ikva folyót. Ott rajvonalba fejlődtünk s azóta itt harcolunk az Ikvánál.

*

Az Ikvától nyugatra a frontunk mögött van Nowi Pocsajev, ahova gyakran bejárunk. Pompás kolostora uralja a messze vidéket. Híres kolostor ez. Messze földről jövő búcsúsok zarándokhelye. A kolostort gazdag barátok lakták, kik elmenekültek a vert orosz sereggel. Már hetekkel a visszavonulás előtt nagy társzekereken szállították műkincseiket beljebb Volhyniába. De az utolsó rakományok már itt rekedtek. Nem vihették el egyik kápolnájukról óbizantinikus mozaik képeiket, sem misztikusan kifejező vaspántos ajtóikat. A klastromban minden volt. Nyomda, fényírda s a kézi mesterség összes műhelyei. Legnagyobb helyet a festőműtermeknek szántak. A barátok úgy a búcsúsokat, mint egész Volhynia népét ellátták szentképekkel.

*

A Pocsajevi kolostort barátok, a várost zsidók lakták. A volhyniai kis orosz városok polgársága legtöbbnyire zsidókból áll. A hatalmas kolostor tömegében érdekes ellentétben, mint apró skatulák helyezkednek el a zsidók cifra házai. Pirosak, kékek, fehérek. A főtéren is narancssziny ablakkeretes, piros, kék, barna árúsbódék vannak. Az oszlopokon nyugvó emeletes tornácú házikók, a szeszélyesen felépített csigagarádicsok, a színes falak, a keskeny utcákban képződő fény és árnyékfoltok festői hatást nyujtanak. Nagy őszszakállas öreg zsidó fejek oroszos tányérsapkában, fiatalabbak is, itt egy komor arc, amott egy rikító vörös fej, fiatal bókherek jellegzetes pajeszeikkel, mind megannyi bibliai megjelenésű alak, egy előttem eddig ismeretlen világnak típusai. Előttem eddig ismeretlen világ s csak képekből és újságokból tudtam szenvedéseikről is, amiket orosz uralom alatt kellett átélniök. Amikor rajzolom az egyik öreget, akkor mondja: „Ti felszabadítóink vagytok. Most már mi is boldogok és szabadok leszünk." A búcsújárások idején nem egyszer próbálták üldözni őket. A kolostor barátai felbujtogatták a népet ellenük. Mindig csak egy nagyobb pénzösszeggel válthatták meg életüket, amelyen aztán a kormányzó és a barátok főnöke osztoztak. A magyar katonákat tartják felszabadítóiknak s hogy velük érintkeznek, már egy pár szót magyarul is megtanultak. Jom-kippur napján együtt imádkoztak a magyar bakákkal egy szebb jövőért és a magyarok fegyvereinek végleges diadaláért.

Gimes Lajos.

SZILÁGYI SÁNDOR: A VÉGTELEN ÖRÖM

Ne félj, hogy az álmoknak vége,
Ne félj, te halványarcú vén gyerek,
Lám, fényben fürödnek a tájak,
És derüsen hajlik az égbolt kékje,
Nagy a világ: eregy...

Menj s eléred mit lelked áhít,
Menj, merre a fénylő vassín rohan,
Merülj csak el a végtelenbe,
S az öröm mélytüzű rózsáit
Szakítsad boldogan.

Menj hegyek erdős oldalára,
Ahol feledést hegedül a csend,
És elveszve a roppant térben
Hulljon arcodról hazug lárva:
Isteniért eseng...

Menj s vesd magad új hajnalokba,
Mikből az üdvök pírja kiragyog,
Magasabb szférák, hű szerelmek
Lengjen rajtatok lelkem andalogva,
Mint ó-kertekben selymes illatok...

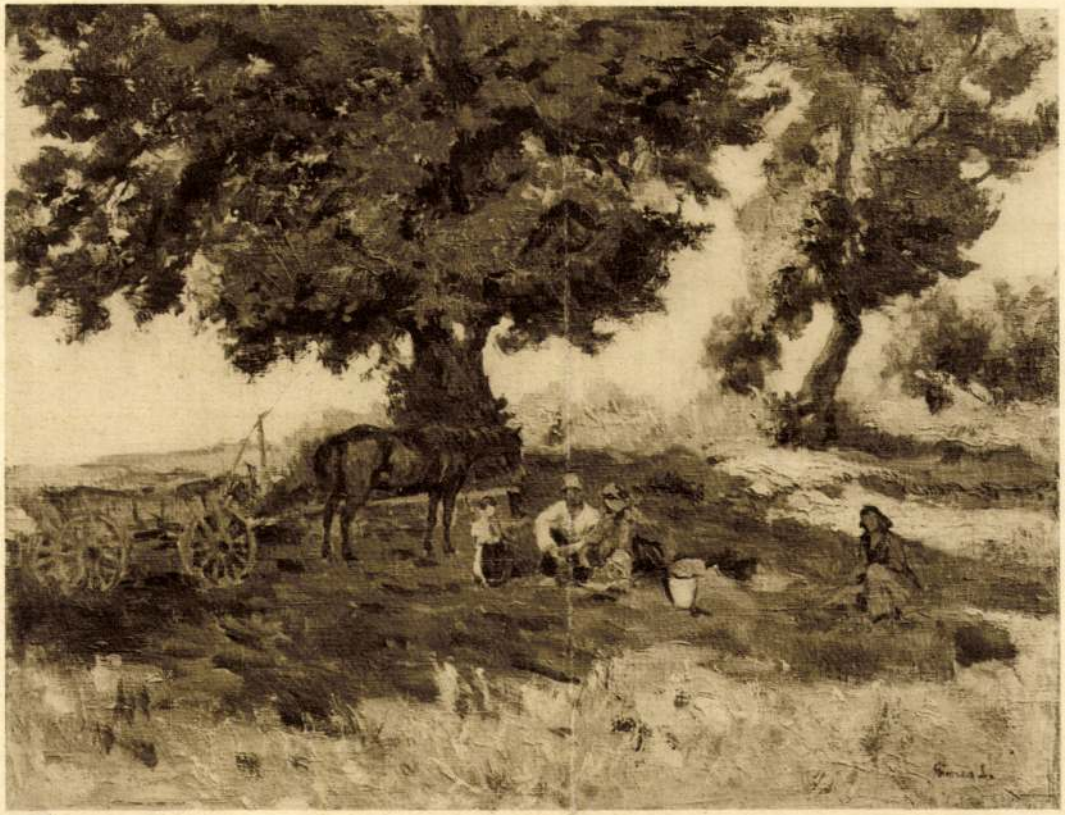

GIMES LAJOS: PIHENÉS.

Kedves Károly pajtás!

Ebben a pillanatban jut eszembe, azaz ha jól jut, — hogy az én első képeim még a pesti kiállításon vannak. S ha a regélő huszár és kukorica pattogtatás című képeimet meg tudnám kapni, nagyon örvendenék. Azért tehát kérlek, ha meg tudod őket keríteni, vagy még a társulat birtokában vannak, kérlek küldd el nekem. Én aztán vagy kész pénzben, vagy képpel fizetem le, amint azt te meghatározod.

Egyébb iránt jól megy dolgom, készülök a bécsi világkiállításra. Reménylem, hogy a magyarok jobban lesznek képviselve, mint az idei londoni kiállításon. A müncheni magyarokat felhívtátok-e a kiállításban részt venni? Mert különben megesik, hogy a bajor iskolához szegődnek.

Paál Laci ismét itt van és dolgozik haladván előre. Vegyétek meg egy nagy képét a múzeum számára, amelyen most dolgozik és amelytől én sokat várok.

Áldjon meg a Magyarok Istene pajtás és írj nekem néhány sort. Nekem, elhagyott távoli magyarnak.

Kedves nődet fijadat apádat anyádat tisztelem, hogy hosszú életű lehessek a földön amen.

Lévén pedig most színház idő, amikor becsületes ember színházba megy, ezért tehát jó mulatságot kíván

szerető barátod

Mihály

Paál László is tisztel.

KÉPZŐMŰVÉSZET

Gimes Lajos

Tájfestő Gimes Lajos, különösképen tájfestő. Ha hébe-hóba rajzol is egy-egy alakot, az csak annyit számit a képen, mint egy fa, vagy egy árkon átfektetett palló, hogy élénkebbé tegye a vidéket. Mindössze réten legelésző kecskékről lehet szó, esetleg dolguk után járókról, vagy lézengő semmittevőkről, kofákról, amint mozgalmas piactereken nyitott ernyőik alatt nyüzsögnek. Hangulatokat festünk, tarka mezőn szagos, virágzó almafák mámoritanak a párás levegőben. Csendes téli erdők kérgetlen, kopasz fáin utolsó napsugár parázslik. Régi belga és német városrészek következnek, festői architekturáju utcák, vásárok. Minden a szinek vibráló, opalizáló impressziójában. Egyenletes nivója, izlése, nyugalma és főleg őszintesége emelik ki Gimes Lajos impresszionizmusát. Most őszi kiállitását készíti elő, melyet az Ernst-Muzeum fog rendezni, s amelytől komoly sikert várhat.

„Tavasz"

Gimes Lajos olajfestménye

Czóbel Béla a Belvedereben

Hát hazatért a tékozló fiu! Legyen üdvöz első szállásán, a Belvedereben. Isten hozta!

Jaj, hogy emlékszem: itt állok magával szemben elfogultan az ifjukor emlékeivel. Óh drága ifjuságom, Barcsay-gimnázium, Nagybánya, Nyergesujfalu. Maga mindenütt az első, a vezér, senki nem vetekedhetett magával zseniális viselkedésben.

Maga volt a fürge kertész, akit az expresszionizmus zöld primörjét nekünk szállitotta. S ahogy haza rándulgatott Párisból, mint Matisse akkreditált nagykövete, Istenem, hogy imponált. Magába voltak szerelmesek mind a festőnők, ifiak és öregek és magáról mondta Käthe Sattler: „Unmöglich, dass er ein grosser Maler wird, er ist doch so schön, wie eben Raffael!"

Elnézem itten a képeit meg magát, a művészetét meg az életét: milyen fiatal tudott maradni és — bocsánat, hogy a szemébe mondom — milyen szép. Maga az örök nyugtalan, az örök kereső, az örök kezdő. Még egyszer Isten hozta Czóbel Béla, örülök, hogy végre maga is hazajött.

Lehel Ferenc

Czóbel Béla rajza

„Tabán"

Gimes Lajos olajfestménye

Gimes Lajos

1 pasztell, 2 monotypia

Nemzeti Szalon

Munkácsy Céh VIII. repr.
kiáll. Kat. 1935. márc. 30 -
ápr. 14 -

MAGYARORSZÁG

Gimes Lajos

l.

Nemzeti Szalon

MAPE 16. kiáll. 1930
dec

A KIÁLLITOTT MŰTÁRGYAK

JEGYZÉKE

Gimes Lajos

l.

Nemzeti Szalon 1920 marc

MAFE 7. kiáll.

GADÁNYI JENŐ: Compozició.

Ha örültem, (kevés emlék van róla,
Mert vonaglások völgye az enyém),
Őrült futásba kezdett minden óra
És ciprus nött a dús rózsák helyén.
De téged én nem leltelek meg akkor,
Falba fúródtál, mint egy mély titok...
Vajjon igaz, hogy bús dolog az árnyék?
Hogy tápláló emlői a kínok?

Árnyék: Barátom, halld: szomorú az igazság.
Árnyékuk csak az embereknek van.
S minthogy nem földi érték a vígasság.
A boldogságnak útja árnytalan.
Láttál-e már a lomha déli órán
Virágoskertet állni lagymatag.
S mellette egy tűzfalon a napórán,
Egy bús vonást, mely föld felé halad?
A virágok nehéz álomszagának
Árnyéka verdeste meg a velőt.
És egy fehérruhás nő jött az úton
És meghajolt a virágok előtt.
S ahogy hajolt, egy nagy fekete lepke
A sok szagos virágra ráhajolt...
A fehérnek is fekete az árnya,
Mert szigorú a nap, e sárga folt!

Én: Ó, Árnyék: Napnak s földnek csókja te,
Nehéz sötétség égen, vízen, földön,
Mi lesz veled, ha holt-ruhám felöltöm?
Mondd, hova tünsz? Majd merre csapkod
szárnyad?
És hova lesz tüskékből szőtt uszályod?

Árnyék: Ha meghalsz, akkor fény lesz énbelőlem
A földről én az Égbe szállok át.
Ma árnyék az, mi holnap fénnyé szépül
Így fúródik a fény az árnyon át.
A fény s az árnyék örök körforgása;
Zajló tengeren némaságzene.
A fény se jobb az árnyék zord ködénél.
A fény is árnyék, nyugodjál bele.
Ma futsz talán, vagy futnál, ha lehetne,
Egy misztikus, fehéres folt után.
Eléred holnap s telehinti sárral,
Két bús szemed könyörtelen, csunyán,
Amit szépnek s szentnek szeretnétek tudni,
Azt meg ne nézzük, hagyjuk fényleni.
A szépnek a távolság a titka,
A vágyakat a távol érleli.
Ne keresgéld a fényt setét kezekkel,
Mert megégeted benne ujjaid.
S a napfénnyel behintett lenge réten
Meg nem leled az árnynak útjait,
Csak menj tovább az úton, melyre léptél
S ne térj le balra s ne térj jobbra sem,
Majd jő feléd a fény és rásugárzik
Fáradt fejedre békén, melegen
S hogy ott fénylik: akkor se fogod tudni!

A fény s árny elől el nem lehet futni...

LAKATOS LÁSZLÓ: EMLÉKEZÉS

Az emlékiratokban, melyek korántsem vágynak a Heine Henrikével versenyre kelni, nevelőmről kell szólnom elsősorban. Az öregségbe borult urat, akitől a francia nyelv királyi fortélyait megtanultam, így hívták: Abel Aucassin d'Aubry. Mesterem a leggyönyörűbb régi nemesi családból származott, ám ezt sosem vetette szemére tanítványának, aki én voltam és aki egészen más ősiséggel kérkedhettem. Az ő dédapja Lamballe hercegnővel egy napon hullatta fejét a királyért, ez a tizennyolcadik század végén volt és Aucassin úr hetenként háromszor oktatott franciára. Származásom nem vetekedhetett nevelőmével, gondolkozásom alantasabb volt, ösztöneim durvábbak az övéinél. Aucassin úr hívő volt, én tizenhárom éves koromban fanyar és kételkedő. Aucassin úr fekete pálcát hordott, melynek forgóján elefántcsontból faragott virágkosár volt, magas gallérja elnyelte fülét, zsebórája muzsikált. Arca beretvált volt, de kétoldalt fehér orcaszakállt viselt, olyan fehéret, mintha puderezte volna. Öregségére sem hiányzott egyetlen hajaszála sem, körmét ráspolyozta és fényesítette. Azt

Gimes: Russischer Gefangener — Gimes: Orosz fogoly

hősiességnek apotheózisa. Nagy tudósok, írók jelentőségének, a kultúrtörténeti érdemeknek méltatása korántsem kap annyi helyet, nem számíthat olyan érdeklődésre, mint a csaták leírása. Klasszikusok remekműveiben, minden korszak szépirodalmában, a művészetben, a történetírásban a háborúnak kultusza. Toll, ecset, véső áldoz a varázsának, a dicsőségének. Még a gyermekdal is szolgálatába szegődik. Hiszen igaz, a háború hangulatában van sok nagyszerűség, a grandiózusat is érezteti, lelki erényeknek is, a nemzeti hősségnek, a halálnál is erősebb honszeretetnek megtermékenyítője. De hát a szellem, a munka, a tudomány hősei, a művészet nagyjai nem érdemlik úgy a történeti értékelést s halhatatlanságot?

Ne csak a harci erények ejtsék gyönyörködő bámulatba a nemzetek lelkét, hanem tanulják meg a békét, produktiv munka avatottjait is méltányolni és áldani, mert ők az emberiségnek igazi jótevői.

Ha igaz Carlyle felfogása, hogy a történelem a hősök története, hogy a nagy emberek formálják népeik sorsát, nem kötelességünk volna-e a szellem, a tudomány, a békés haladás, az emberszeretet hőseinek kultusza? Mert ők a világtörténelemnek, a nemzeti létnek valódi héroszai. Többet kellene róluk írni és beszélni, mint amennyit írnak és beszélnek; az ő emlékőket, világteremtő hatásukat megszentelni, szemléltetni az iskolában, a könyvekben, a történetírásban, a költészetben s a művészet termékeiben. Ez volna a nagy, várva várt reneszancnak előkészítése a lelkekben, a világbéke gondolatának életképessége.

Áhítattal, szinte vallásos megilletődéssel borulunk le a harctéren vérző katonáink erényei előtt, hódolattal tekintünk a magyar vitézség s katonai zseni csodatetteire, de szentül hiszem, hogy a béke emberiségének panteonjában, az örök béke történeti világában is méltó helyre kerül a magyar neve becsülete, dicsősége. Nem lesz az kisebb mostani győzelménél. A hazátvédés heroizmusa dicsfénnyel övezi homlokát, de a munka életének békés történeti versenyében is ott lesz, ahol a harctéren: a legelsők közt, diadalmasan, verhetetlenül.

Nagy szivességet tesznek olvasóink lapunknak, ha kávéházakban, klubbokban, kaszinókban, társaskörökben kérik a Mult és Jövőt.

Gimes: Im Schützengraben

Gimes: Lövészárokélet

SOMLYÓ ZOLTÁN: FRAGMENTUM

Az „Árnyék" című drámai misztériumból

Én: A napfényben fetrengő szép tavaszban
most gyakrabban figyellek tégedet:
te halványuló, gyűrött, téveteg!
Te titkos rajz, falon, harmat gyepágyon,
arcon, szemen s az egész nagy világon;
mi vagy te, árnyék? te bús figura,
hogy ilyen fürgén jössz utánam egyre,
a sárvölgyekbe és a sziklahegyre,
mi érdemem van, hogy te így szeretsz?
Hogy vélem sírsz s az ajkammal nevetsz?

Árnyék: Hogy mi vagyok?... Ó, nagy sora van annak!
A felhő vagyok életed felett.
Esővel, jéggel telistelerakva.
És könnyeden kacérkodom veled.
Meg nem mutatom belső, titkos terhem.
El nem árulom én e földi tervem;
S igaz valóm meglátható csak úgy lesz,
Ha búban kérdőjellé összegörbedsz,
Olyankor csöndben nézz magad körül
És ne tagadd te, hogy lelked örül,
Magad mellett egy hű kísérőt látva,
Ki melletted kitart e bús világba!

Én: Ó, az öröm... erről ne szólj velem!
Az örömet már rég' nem kedvelem.
Csak régi képeskönyvek cifra szói
Merészelnek arról manapság szólni.
Az öröm, mely felé a kar kitárul,
És szárny nől ki a bús vállak felett,
Amely felé láng csap ki a hinárbul
Mint csók felé a sajgó képzelet.
Legszebb hazugság eme csúf világon,
A legszebb és — ó — a legbűnösebb.
Szivek falán vajákos ákom-bákom,
S a koponyákban örök vérző seb.

Gimes : Nowi-Poczajow

Gimes : Nowi-Poczajow

akivel egy házban laktunk és akivel közösen jártunk tornaórára a Nemzeti Lovarda jó cserfaillatú nagytermébe, el nem mondott volna mindent. Első kitünő voltam az osztályban és végtelenül resteltem volna, ha valamit nem tudok, odafigyeltem hát arra, amit Gusztáv mesélt.

Aucassin úr szerelmes volt egy kisasszonyba, aki szintén ott lakott nálunk a házban. Hogyan jellemezzem Juliát? Haja zizegő arany volt, szeme gyönyörűségek két zöld tava, járása kevély zene, keze fehér, mint egyetlen, első, tiszta álmom. Julia anyja a legszebb asszony volt városunkban, ő maga tizenhatodik évében eljegyzett menyasszonya egy fogmívesnek, aki büszkén hordta ostobaságát homlokán. Vasárnaponként karonfogva sétáltak, noha Julia hétfőn kibontott hajjal ment az iskolába, ahol mindig az irodalomtörténet tanárával pörölt az ifjabb költők érdekében.

Azt hiszem, egyformán lenéztem Aucassin urat is, a fogmívest is, de ha ketten egyszer hajbakaptak volna, biztosan drága mesteremnek segítek és megrakom a fogmívest, akinek ormótlan nagy lábát, durva kezét sem szívlelhettem. Magam is néha megbámultam Julia édes szépségét, ám nem emlékszem, hogy valaha is megreszkettem volna az elragadtatástól. Sőt ha történetesen Gusztávval együtt járva, a lépcsőn vagy a folyóson találkoztunk és Gusztáv köszönt neki, én sosem emeltem meg kalapomat. „Paraszt", ezt a két szót üzente nekem egy ízben Julia. „Paraszt" — gondoltam. „Istenem, paraszt. A paraszt munkája nem alacsonyabbrendű a fogmívesénél és egyáltalán hogyan tudhatná egy fiatal leány, aki csak két évvel idősebb nálam, hogy mi az a paraszt. Ha akarta volna, mondhatta volna ezt is, hogy zsidó. Hagyjuk el!" Nem fájt, de azért nem is mulattam rajta, csak végtelenül boldog voltam azért, hogy Julia a fogmíves tudta mögött elfogadja Aucassin úr verses leveleit. A fogmíves szemem láttára bűnhődött azért, hogy rút és szemtelen ember volt és szigorú kis szivemet megnyugtatta, hogy van a világon igazság. Fékezhetetlenül gyűlöltem őt és noha a két férfi furcsa vetélkedése sosem töltötte be fölösleges gondolatokkal szünóráimat, azért mindig ügyeltem arra, hogy mappám alatt bőségesen legyen levélpapír és hogy a papír, amivel édesanyám szokott megajándékozni, csínos formájú, előkelő színű legyen. Én magam az utolsó esztendőben kitépett írkalapokon üzentem kedves barátaimnak, nem szerettem volna, ha az én kezemen akár csak egyetlen levélpapír is elfogy.

Forró júniusi nap volt és úgy volt, hogy másnap nyaralóba költözünk. Aucassin úr búcsúzni jött. Már ebédközben is nagyon felindult volt, elvétette a szavakat, amiért édesanyám, aki akár csak én, gyűlölte a fegyelmezetlen embereket, megrótta őt. Kevés bort is ivott Aucassin úr, azután türelmetlenül várta, hogy mindannyian fölkeljünk az asztaltól. Én tudtam, hogy egész nyáron át nem találkozhatunk Aucassin úrral és mappámat sok levélpapírral töltöttem meg. Mesterem az utóbbi időkben a rendesnél is szegényebb volt és ezen a napon lett hatvankilenc esztendős. Tudtam, hogy egész nyárra kell ellátnia és ezen a napon nem lestem rá szokott rejtekhelyemből. Nem mintha sajnáltam volna őt, de... Egyáltalán nem nagyon vettem őt komoly emberszámba és sosem említettem előtte Juliát. Annyira nem volt fontos nekem, hogy zavarba ejtsem, de fontos volt, hogy egész nyáron át Juliával levelezhessen. Félrevonultam.

Csak egy óra mulva jelentkeztem. Akkor Aucassin úr már halott volt. Természetesen az íróasztal mellett ült és feje, mely a halálban hirtelen megsárgult, kihullott balkezéből és nyitott szája fölött az orra hegye a papírosra, egészen furcsán egy rímre esett. Jobbkezében a toll az utolsó sorra hullt és az utolsó sor ez volt, nem valami szokatlan, egyáltalán nem ötletes: „à Toi Mon Amour!" Befejezetlen sor volt. Minden befejezetlen lett ezen a napon és ha zsebében kotorok, minden bizonnyal sok sárga levélpapírom mellett ezüstszínű pecsétviaszkomat is ott találom. Becsületemre mondom: nem kutattam a halott zsebében. A szegény francia nemes ember orrgyökere különben szinte leheletszerű vékonyan megfinomodott a halálban és aláhanyatlott feje a bevégzetlen vers fölött olyan volt, mint egy levélnyomó.

Anyámat érthető mód felizgatta, hogy házunk

hiszem összesen két rend ruhája volt. Aucassin úr verseket írt. Különös módon eszméltem rá erre. Heteken át figyeltem, hogy a levélpapírom érthetetlen módon elfogy az íróasztalról, amelyet boldogult édesapám halála óta én használtam. Leckenapokon nálunk ebédelt Aucassin úr és kötelessége volt az asztal mellett franciául társalogni édesanyámmal, aki egyformán volt szigorú hozzá és hozzám is. Ebéd után pihenő következett és Aucassin ez időt mindig az íróasztalnál töltötte. Nem mintha őt fogtam volna gyanúba, de mégis rálestem, ösztöneim durvábbak voltak az övéinél és én ezt ma sem restellem, mert nem tehetek róluk. Rálestem és láttam, mint szedi ki mappám alól a citromsárga levélpapírost. Óvatosan nyúlt a papírért, csak két ujjal fogta meg, arca belepirult e cselekedetbe, mely pedig annyira méltatlan volt hozzá, akinél különb lelket azóta sem ismertem férfiben.

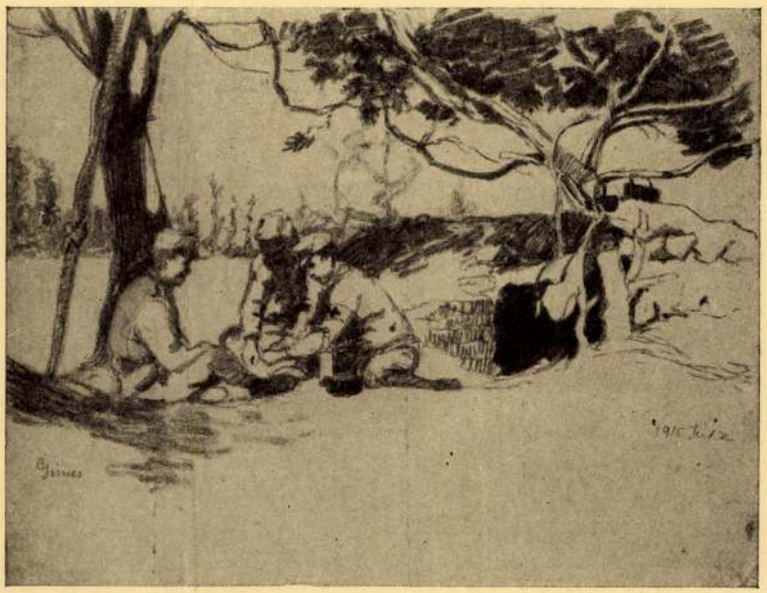

Gimes Sanitäts

Gimes: Szanitészek

Nem voltam büszke arra, hogy tiltott cselekedeten értem mesteremet. Egykedvűen fogadtam Aucassin úr bukását, de rendszeresen meglestem őt. Mindig ugyanazzal a kézmozdulattal nyúlt a papír után, mintha dohányszelencéből csippentett volna. Egy üveges ajtón át figyeltem őt és láttam, mint hajtja szép fejét balkezének öt ujjába, amelyek fehérek voltak mint öt kicsi gyertya. Aucassin úr gondolkozott, azután lassan rövid sorokat írt levélpapíromra. Sokszor olvasta a rövid sorokat, végül a papirt közel emelte ajkához. Borítékba helyezte azután a levelet (mert az volt, levél) és zsebéből kis ezüstszínű pecsétviaszt (az enyémet) húzott ki, azt meggyújtotta és az égő viaszt lepecsételte egyetlen gyűrűjével, melyen három egyforma A betű fonódott egymásba. Mikor a borítékot megcímezte, akkor megcsókolta a pecsétet.

Nem voltam szánalommal szerencsétlensége iránt. Nagyon fejlettértelmű voltam, mindenféle iránt érdeklődő, de inkább a komoly dolgokkal foglalkoztam, bölcselmi tételekkel, amelyeket magam találtam ki, magam adtam fel magamnak és amelyeken sokat gondolkoztam, sokat el is csüggedtem. De a szerelem kevéssé érdekelt, tudomásul vettem, hogy van, de sem szépségei nem lelkesítettek, sem durvaságai meg nem ráztak.

Családomban nem ismerték a szerelmet. Sem apai, sem anyai ágbeli férfirokonaim közül egyetlenegy sem követett el olyan dolgot, melyről nem a legnyugodtabban adhatott volna számot mindenkinek. Későn házasodtak, de bölcsen és józanul és fiatalabb éveiket arra használták, hogy a munkában törjék magukat gazdagokká és tekintélyesekké. Aucassin úr titkos szenvedelme tehát közömbös volt nekem és tudtam, hogy születésem napjára amúgy is új levélpapírost kapok.

Sosem tudtam volna meg semmit, ha Gusztáv,

Gimes: Feldküche

Gimes: Tábori konyha

ban halt meg valaki. Én füléhez hajoltam halott nevelőmnek és jóindulatú hangon súgtam neki: „Aucassin úr, én megbocsájtok Önnek... Tudja az... a levélpapiros... Szót sem érdemel... Születésnapomra másikat kapok és imádkozni fogok Önért a jó Istenhez“... Nyár elmúlt és Julia csakugyan férjhez ment a fogmíveshez, noha még nem volt egészen tizenhétéves.

SZÉKELY BÉLA: MI VÁR REÁM?

Mi vár reám, ha egyszer vége lesz
s testemre hull a régi napok únt ruhája,
a munka börtönébe kis hónapos szobába,
ha újra visszatértem, véreskezű, szelíd énekes.

Éltem faláról lekopik-e egyszer,
mit rájaróttak most a véres ujjak,
sírok-e majd rája hűs betükkel újat.
melyek hajlása, mint pap kezében kegyszer.

Szikkadt torkom mélyén dallá enyhül-e,
mi most kemény fekély, átok és szitok,
reménye vesztett élet, életveszejtő haláltitok.

És fáradt kezem hajlik-e szelíd fogással
életet formálni s megfogni más kezét,
mely most ökölbe fogva sújt feléd?

Gimes: Stille Stunden

Gimes: Csendes órák

SZÉKELY BÉLA: ÁBRIS...

Északi harctér.

Úgy érzem, meg kell írnom Ábris történetét, melyet nem glóriáz ugyan hősítettek romantikája, de amelyik mégis olyan a hősi krónikák között, mint a lőárok nyílásában nőtt virág: a fegyverek nehéz füstjében fakult, körötte vészes útra süvítenek el a golyók, míg végül az egyik derékban töri a kis virágot — oh Istenem de féltő gonddal őrizték a katonák, — hogy lehulljon az árok mélyébe, halott hősöknek hervadt sír-virága.

I.

Még nehéz, fojtó füsttel volt tele a falu, a rengeteg rom között árván maradt tűzhelyekből még egyre omlott a füst, melyet a sivár északi szél lecsapott a dúlt házak közé, mint a testvérgyilkos Kain áldozati tüzének füstjét, jelezvén, hogy nem Istennek tetsző e véres emberáldozás, a harc. A kis békés falu, mint a krónikákban szokott írva lenni: „egyenlővé tétetett a föld színével“. Nem maradt egy ép ház sem, egy fal, mely orrnán elbírta volna a tetőt. Csak a sok, megmaradt tűzhely ágaskodott síváran az ég felé, s körötte a törött edények halmaza maradt csupán meg, néhol egy üres bölcső, másutt szentképek felismerhetetlen olajos figurája... és mindenütt orrot facsaritóan kóválygott e vészes áldozás tömjénje: a füst.

A falu körül a fenyők ágai, taron, szinte kétségbeesve nyúltak szét minden irányban; olyanok voltak, mint számtalan kar, mely mind, mind tehetetlen. A kis kárpáti falu csúnyán megérezte az orosz látogatást, s az a pár óra, melyet a horda ott töltött, beteljesitette a végzetet. A ruthén lakosság is elmenekült, nemhogy más maradt volna, ki szembe mert volna nézni a véres vésszel közeledő áradattal. Oh Istenem! hány magyar falu érezte meg ezt az áradatot. Sáros, Zemplén, Ung, Bereg, Máramaros: mennyi, mennyi átok sujtotta e megyék oroszlátogatta részeit...

Az úton, amelynek sara összekeverődött a tüzek pernyéjével, s szinte megfogta, magához rántotta az embert, katonák bandukoltak fáradtan, érzéketlenül, szinte támolygónak tetsző lépésekkel, melyek azonban az akarat minden erejével vitték előre a mozgó alakokat, előre, mindig csak előre, feldúlt falvak között, mezőkön át, melyeknek még pár nap előtt ezer szép reménységgel betakarított termése már hamuvá égett a földeken. Csak mentek, bandukoltak a rommá tett falun át, egyik a másik után, s olyan egyformák voltak, járásuk annyira egy hogy szinte észre sem lehetett venni: mennyi más ember, melyikük öreg, melyikük fiatal, s ki sejthette: hány messzi falu, elhagyott feleség, gyermek, hány elhagyott otthon képe rajzik elő a fáradt agyak lomha képzeletében e romok láttán. De már ők megszokták e képet, meg a vágyódást, mely tele van egyre hazagondoló bánkódással. Meg-

szokták e puszta tűzhelyeket, s már alig érezték magukban a falak leomló köveit, melyek eleinte mind, mind a szivekbe hulltak.

De mégis akadt valami, ami megállította őket. Egy gyermek. Az egyik tűzhely padkáján ült, maszatos arcát a tenyerébe rejtette és aludt. Vékony, rongyokba szakadt kaftán volt rajta, széles karimájú bársonyafosztott kalap, mely alul sűrű csomókban omlott ki a haj és két oldalt a hosszú tincs. A katonák megbámulták az alvó gyermeket — olyan volt, mint valami sötét, ázott madár — meg-megcsóválták a fejüket, s aztán bandokultak tovább. Ki ért volna rá törődni a kis zsidó fiúval, az immár nem is létező faluval, amilyenekkel már annyiszor találkoztak útjukban, s melyeket csak *hívtak* valahogyan, de most mind egyforma: rom.

Egy csapat katona jött, frissebb legények, még szinte nótás szájúak. Kalapjukon még a hazulról hozott pántlika, s még hervadt hazai rózsa is akadt a szalagok mellett. Ezek most jöttek; látszott rajtuk a rommá lett falu borzalma, s mikor a kis fiút meglátták, egyszerre körülfogták.

Szegényke riadtan emelte fel szemeit, ezeket a csodálatos szomorúsággal telt gyermeki szemeket, melyek csak néznek, néznek tágra nyíltan a világba, s melyeken át már egy egész életen kísértő borzalom szűrődött át, s melyekben még egyre csillogott a rettenetes félelem könnyfátyola.

— Hogy hívnak? Ki vagy?... — kérdezték a katonák, s hangjuk szinte jóságosan csengett.

— Hogy kerülsz ide, mi történt véletek? — nógatták a gyermeket, aki csak nézett, nézett, s nem értette, mit akarhatnak tőle a katonák. De azután, mintha megérezte volna e kérdések jóságát, bizonytalanul, félve ismételgette nevét:

— Ávrom, Ábráhám... Ábris...

A katonák nógatták, hogy álljon fel. A gyermek felállt, tizenhárom-tizennégy éves lehetett. Az egyik katona azután kimondotta:

— Vigyük magunkkal, a századnak amúgy sincsen még gyermeke, ez meg éppen jó lesz.

De mások ellenezték.

— Zsidó, mondották, mit csinálhatunk vele, nem kell zsidó.

A gyermek, mintha megérezte volna, hogy róla van szó ijedten állott a katonák között, hol az egyikre, hol a másikra nézett, s mikor hangosabb lett a vita, felszakadt belőle a sírás, mellyel elaludt.

— Na ne sírj na... Te... Ne sírj zsidóka... — vigasztalgatták egyszerre a katonák, s most már ki sem volt ellene, hogy velük legyen a kis árva, a század gyermeke. Valahol egy derékszíjat kerítettek, s volt nevetés, mikor a kaftánra akasztották. Az egyik katona a gyermek mellett egy szennyes, kormos bársony tarisznyát vett észre, melyen még kivehető volt a hímzés: két oroszlán ágaskodott vitézül, s a közepén ott volt a „zsidó kereszt" a mogendovid.

— Na vedd ezt is, jó lesz kenyértarisznyának... — mondotta s a tarisznyát, a megmentett taleszbájtlit a gyermek nyakába akasztotta, s mindjárt egy jókora darab kenyeret csúsztatott bele.

II.

Ábris a század gyermeke lett. Vizet hordott, segített főzni, szaladgált ide s oda és lassankint teljesen megszokta a furcsa életet. A katonák, többnyire úgy hívták, hogy „zsidóka". A kis zsidó gyermek szolgálatkészen hallgatott erre a névre is és nevetett is hozzá. Hálás volt nagyon, kis gyermeki szivében tele volt ragaszkodással, szeretettel, s az imák, melyeket még otthon tanult új kérésekkel virágzottak ki. Oh hiszen nem is volt nehéz megérezni, mit jelent a háború, mi a halál, s annyi feldult tűzhely emlékeztethette egy borzasztó, rémes éjszakára, melyen mindent elveszített. El a szüleit, az aprócska játékokat, a töröttszélű findzsát, melyből az édes tejecskét itta, a nagybetűjű imakönyvet, amelyből olyan nagyon, nagyon jó volt imádkozni.

De mégis megmaradt valamije. Ott lógott a sok felszerelés között a nyakába akasztva, soha meg nem vált tőle, mindene volt, játékos társa, kincse, minden: a tépett taleszbajtli. Ha senki sem hallotta, csudálatos meséket mondott el a két oroszlánnak, kik erős karmaikban szilárdan tartották még mindig a két kőtáblát. Elbeszélgetett velük, elmondotta, mint

Gimes: Das Rote Kreuz

Gimes: Vöröskereszt

hazulról megmaradt játszótársaknak, hogy milyen jó volt otthon. A kenyér mellett még más, nagyszerű kincseket is rejtegetett a bársonytarisznya mélye: imaszíjakat és — oh isteni kegyelem, hogy megmaradt, — s kissé megfüstölve, ezüstjétől fosztottan, de mégis épen: a taleszt.

III.

Teltek, multak a hetek, egyik a másik után, újabb és újabb rémségekkel rakottan. A katonák ajkáról már rég lekopott az ének, s a hervadt virágok törékeny, száraz szirmai bekerültek a kis zacskóba az utolsó üzenetül szánt sorok mellé. A járásuk is megtörött már, fáradtak voltak, törődöttek, akár a többiek. Már sokan elestek közülük, megsebesültek, hazakerültek. S a vig, minden feledtető nótázások helyett már gyakoribb lett a sóhajtásokkal kevert ima az életért. Ábris is fakult, fáradt a katonákkal, akik eleinte nevették a gyermek imáját, a tefelint, melynek szíja szinte féltve fogta át a vékony karokat, a taleszt, amely hosszú palástba burkolta a kis gyermek alakját, s a nagy, komoly, fekete kockát, mely olyan furcsán billegett, a gyermek keskeny homlokán. Megnevették a hangos, kétségbeesett, elnyujtott „Sma Jiszroel"-t, melyben a kis gyermek szivének minden fájdalma, nyomorúsága, soha el nem felejthető keserűsége benne volt. De azután, lassan megbékéltek a zsidó imával. Megérezték, hogy minden, a szíjak, ő értük is fonódnak, a fekete kockákban ő érettük is vagyon imádság, s a „Smá Jiszroel"-t kimondó kétségbeesett hivásban az ő, Istenhez forduló hangjuk is benne van. És jaj volt annak, aki a kis fiút bántani, zavarni merte imája közben. Még nógatták is titkon: érettem is imádkozz, s kinek szivében titkos fohász égett, Ábrist kérte, hogy kérje az ő vágyának teljesedését. A durva katonák szivében szentség lett a gyermek zsidó imája, s áhitat a „Smá Jiszroel"... Szinte babonás hittel hittek a kis fiú imájának erejében, s szentséggé lőn a talesz és a tefilim.

Egy reggelen történt, hogy Ábristól ellopták a bársonytarisznyát. A katonák úgy kutatták, keresték, mintha a század legdrágább kincse veszett volna el. Nem is sejthették, ki vehette el. De azután mégis megkerült: az egyik katonánál volt, egy derék, magas ruthén fiúnál. Megbujt vele az egyik deckungba, magára teritette a taleszt, karjára csavarta a tefilint, s maga elé rakva a szent képeket: imádkozott. A katonák előbb nevettek a katona furcsa áhitatán a lopáson, mellyel közelebb akart jutni Istenhez. Azt hitte a katona, hogy úgy jobban meghallgatja az Isten imáját, ha a zsidó imaszerekkel fordul hozzá. De aztán elnémultak ők is, mintha megérezték volna hirtelen: az Isten egyetlen egy, s mindenki imája, az ellenségé, a mienk, a zsidóé, a kereszténvé ő hozzá, az Egyetlenegyhez száll...

Gimes: Am Hilfsplatz

Gimes: A segélyhelyen

IV.

Egy lerombolt falu szélén, kis, gyöptéglákkal díszessé tett sir vagyon. A sir fejénél aprócska kereszt, amelyen azonban nincs katonasipka, vagy német sisak. De hosszú, hosszú szíjak lógnak le a keresztfáról, melynek homlokán két fekete kocka van: egy tefilin. A kereszten otromba, de fájdalmasan vésett betűkkel egy név: „Ábris". A „Zsidóka" elesett. Egy friss hajnalon, éppen az imaszíjakat akarta felcsavarni, amikor egy eltévedt, gonosz golyó megölte. A katonák begöngyölték a kis holttestet a nagy, imádkozólepedőbe, mint ahogyan ők hivták, szeretetük jeléül keresztet csináltak a sir felé, s mint vitézül elesett katonának sirjára a sipkát, ráakasztották a keresztre a tefilint.

A falu, hová eltemették, néma, füstös romhalmaz volt. Csak a tűzhelyek ágaskodtak az ég felé. Ábris visszatért oda, honnan elindult.

PAP IZSÁK: TALÁLKOZÁS AZ ÚRRAL

Találkoztam az Úrral:
Oly csendes volt a képe,
Mint tengeröble, rejtett,
Ha éj borul fölébe.

Találkoztam az Úrral:
Az út-torkon haladt át
S mellettem elmenőben
Elfordította arcát.

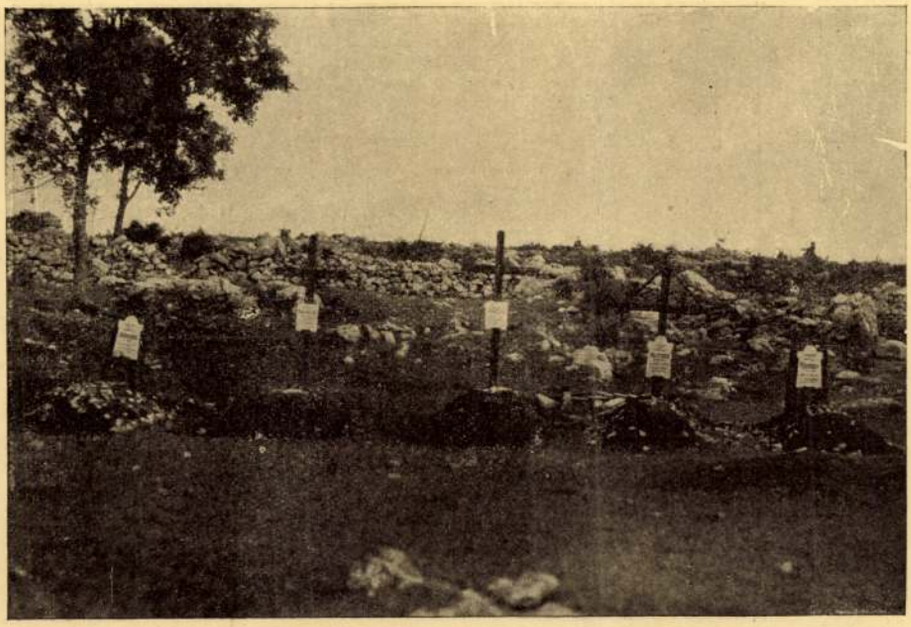

Heldengräber am Doberdo.
Zwei Juden und drei Christen

Hősök sírjai a Doberdón.
Három keresztény és két zsidó. (Dr. Gellért Samu hadapród felvételei)

TÁBORI LEVÉL AZ OLASZ HARCTÉRRŐL

Dr. Gellért Samu hadapród munkatársunk küldi nekünk az alábbi megkapó levelet és érdekes felvételeket az olasz harctérről:

Tirol, 1916 június 10.

Mélyen tisztelt Szerkesztő úr!

Valamikor régen azt ígértem önnek, hogy harcterünkön az Archívum részére, illetve a Mult és Jövőnek zsidótárgyú fényképfelvételeket fogok gyűjteni. Nem rajtam mult, hogy ez ígéret csak ígéret maradt. Nem voltam akkor még kellőképen tájékozva aziránt, hogy a Doberdón, ahol tíz hónapot töltöttem, háború előtt aligha lehetett zsidó élet, tehát nem is találhatok nyomokat arról, összefüggéseket aközt és a háború közt, hogy tehát ígéretem beváltása céljából csak a háború felé kell fordulnom, amelynek borzalmas forgatagában aztán elég zsidó porszem kavarog. Csakhogy e porszemek is, amíg csukaszürke hüvelyükben mozognak, éppen olyanok, mint a többiek, legfeljebb befelé nyílvánul meg zsidó voltuk, legfeljebb a sóhajtásnak, mellyel rohamra indulnak, vagy lelküket küldik az Égbe, van különös melódiája, különös szövege. Az élő katonának nincs lefotografálni való vallási jellegzetessége. Ezért foglalkozik mind a három idemellékelt kép a halott zsidó katonával. A temetőben külön uniformist kap a zsidó katona. Ezekből az uniformisokból mutat be néhányat e három kép.

Nem tudom, a kezdetleges fénykép gyakorolhatja-e csak megközelítőleg ugyanazt a hatást, melyet annak tárgya a doberdói sziklák között gyakorol a zsidó lélekre. Alig hiszem. A magam érzései azonban az első sírok látásakor igazán elemi erejűek voltak. Keresztek soraiban boltíves metszésű síremlékek héber betűkkel, a sírhalmokon primitív vonalakkal törvénytábla, vagy a Mógen Dovid kirakva. Kínzó fájdalom, felemelő meghatottság, könnyes részvét, a bajtársi kegyeletért és szeretetért való hála és az érzések egész zivatara támad a lélekben a sírok látásán és pedig soha el nem halványodó módon, a háború minden jelenségét szürkévé szokja az ember, de a sírok — legalább rám — mindannyiszor ugyanazt a hatást teszik.

Az egyik képemen öt sír van. A két szélén egy-egy zsidó főhadnagy sírja, köztük három keresztes sír. Vajjon van-e síket fül, mely meg ne hallja a kiáltást, mely ebből az öt sírból örökké hangzani fog? Vajjon a három kereszt hozzátartozói nem kell-e, hogy a még a nagy vihar után is gyűlölködőknek odamutassák a szent helyet, ahol az ő lelkük drágáinak poraival közös nyugalomban nyugosszák a zsidó hősök a közös küzdelem közös szenvedéseit, ahol zsidó katonák keze nyomán emelkedik kereszt a keresztény hős sírja fölé és keresztény baka rakta ki simogató gonddal apró fehér kavicsokból a zsidó hős sírján a frigytáblát? És — édes Istenem — mekkora erdő van keresztes sírokból, frigytáblás sírhalmokból!?

Sajnálom, mélyen tisztelt Szerkesztő uram, hogy a fotografálásra ritka lévén az alkalom és az idő, csak ezzel a három kis képpel járulhatok hozzá a gyűjtés munkájához (ezek közül is a két kisebb azonos tárgyú), de nem várok tovább velük, elküldöm több hiányában ezeket, mert másfelé szólít a parancs tízhónapos küzködés után és elvégre soha se lehet tudni, mit hoz a holnap. Jobb helyük lesz ott a képeknek, mint nálam.

Fogadja meleg kézszorítással őszinte nagyrabecsülésem kifejezését.

Tisztelő híve:
dr. Gellért Samu, hadapród.

Olvasóink figyelmébe! Nagy szolgálatot tesznek olvasóink lapunknak, ha bevásárlásaik vagy megrendeléseik alkalmával a hirdető cégeknél lapunkra hivatkoznak.

Gimes Lajos

MDK

Rácváros, olf.

Műcsarnok 1921 tavaszi kiállitás

MDK

Gimes Lajos

Velencei Biennale 1930. 161.1.

MDK

Gimes Lajos

A képzőművészeti év eseményei. P.H.1934 évi naptára. 6o.l.

MDK

Gimes Lajos, festőm.

Szérüskert. Repr. 9.1.

Képzőművészet. - Tavaszi Tárlat. ? I.évf.1.sz.

GIMES LAJOS

Steyri házak. Pasztell.

MAPE kiáll. Nemzeti Szalon 1942.dec.-1943.jan.

Gimes Lajos MDK

Őszi virágok, olf.

Szobacsendélet, olf.

Mücsarnok 1929/3o téli kiállitás

MDK

Gimes Lajos, festöm.

Pirano. Olf. Jelz.

Árv. Közl. 1936.márc. 76.sz.2.rk.sz. 35.l.

Gimes Lajos MDK

Gmundeni utca, olf.

Mücsarnok 1929/30 téli kiállitás

Gimes Lajos MDK

A bécsi kapunál, olf.

Utolsó napsugarak, olf.

Stájer hegyvidék, vizf.

Esztergom

Műcsarnok 1928 őszi kiállítás

MDK

Gimes Lajos,

a N.Sz.által rend. 63 csop.kiáll. egyikén szerepelt.
1917

A Nemz. Szal. 4oo-ik jub. és a KÉVE XX-ik kiáll.-a.
1929. febr.

Gimes Lajos MDK

Rajztanulmányok

Stájer várkastély, olf.

Falusi részlet, pasztell

Hegyvidék, vizf.

Mücsarnok 1928 őszi kiállitás

Gimes Lajos MDK

Piranói kikötő, repr.

Műcsarnok 1928 őszi kiállitás

Gimes Lajos MDK

Hómaradékok, repr.

Műcsarnok 1928 őszi kiállítás

Gimes Lajos MDK

Delelő, repr.

Mücsarnok 1928 őszi kiállitás

Gimes Lajos MDK

Havas táj, olf.

Hegyoldal, olf.

Erdei ut télen, olf.

Mücsarnok 1930 tavaszi kiállitás

Gimes Lajos

MDK

Hullámtörés az Adrián, vizf.

Műcsarnok 1929 őszi kiállitás

Gimes Lajos MDK

Bruxellesi részlet, vizf.B

Belga város, vizf.

Mücsarnok 1929 őszi kiállitás

Gimes Lajos MDK

Halászbárka, olf.

Olasz várrom, olf.

Dinnyevásár a kikötőben, olf.

Mezei virágok, olf.

Mücsarnok 1928 őszi kiállitás

Gimes Lajos MDK

Városrészlet, vizf.

Faluvégi táj, olf.

Régi város Steierben, olf.

Baromfiudvar, olf.

Mücsarnok 1928 őszi kiállitás

Gimes Lajos MDK

"Villa Souvenir", olf.

Lovranai sikátor, olf.

Dolomitok, vizf.

Árkádos utca, olf.

Műcsarnok 1928 őszi kiállitás

Gimes Lajos MDK

Alpesi major, vizf.

Cigányok, olf.

Házak a tópartján, olf.

Erdei táj, olf.

Mücsarnok 1928 őszi kiállitás

MDK

Kárpáthy Jenö és Gimes Lajos kiállításai.

Gyüjt. kiállitásán /tavaly is volt a Mücs.-ban./ legszebb munkáit állitotta ki. Mesterségbeli tudás és müvészi elhivatottság jellemzik.

Fészek Klub zöld terme.

Képzömüvészet. 1929. 24.sz. 214.sz.

MDK

Gimes Lajos

A "Bakáts-tér"

A tavaszi tárlat eredménye. Művészet 1914. 282.l.

Gimes Lajos MDK

Bárkák a kikötőben, olf.

Piranó kikőtője, olf.

Ősz a Margitszigeten, olf.

Halászbárkák napsütésben, olf.

Mücsarnok 1928 őszi kiállitás

Gimes Lajos

MDK

Magyar táj, olf.

Esthangulat a Quarnero partján, olf.

Tél a Dunán, olf.

Március végén, olf.

Műcsarnok 1928 őszi kiállitás

Gimes Lajos MDK

Veszprém télen, olf.

Budai esthangulat, olf.

Városi látkép, olf.

Piranói halászbárkák, olf.

Mücsarnok 1928 őszi kiállitás

MDK

Gimes Lajos

Parasztudvar.
Pékudvar Szentendrén.
Tabáni hangulat.
Piranoi részlet.

Műcsarnok, 1930/31. jub.kiáll. 27.lap

Gimes Lajos festőművész

Alpesi táj

1934.évi emlék és gyüjteményes kiállitás tárgy-
mutatója. Műcsarnok

MDK

Gimes Lajos, festőm.

a tél romantikájáról ad két finom szövésü naturalisztikus költeményt.
A tárlat egyik legszebb tájképe a 308-as alkotása.

Müvészmunk. Tavaszi Tárlat.
Képzőmüvészet. 1929. 18.sz.

MDK

Gimes Lajos

M. Arcképfestők Társ. I. kiáll. Képzőmüv. 193o.
34. sz. 22o l.

Gimes Lajos festőművész

Térzene Nyiregyházán

Magyar kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok. 1934.

Gimes Lajos festőművész

Falusi udvar

Magyar kiállítás tárgymutatója.Műcsarnok.1934.

Gimes Lajos MDK

Bru es la Morte, olf.

Őszi virágok, olf.

A Tabán télen, olf.

Muraparti város, olf.

Mücsarnok 1928 őszi kiállitás

Gimes Lajos MDK

Jegenyék a kutnál, olf.

Pihenő az utszélen, olf.

Őszi napsugár, olf.

Szérüskert, olf.

Mücsarnok 1928 őszi kiállitás

Gimes Lajos

MDK

Diósgyőr, olf.

Műcsarnok 1932 tavaszi kiállitás

Gimes Lajos MDK

Napnyugta a legelőn, olf.

Őszi napsütés az erdőn, olf.

Balatonlellei részlet, olf.

Pesti háztetők télen, olf.

Mücsarnok 1928 őszi kiállitás

Gimes Lajos MDK

Esti fény az Alpokban, olf.

Mücsarnok 1928/29 téli kiállitás

Gimes Lajos MDK

Magyar táj, olf.

Műcsarnok 1927/28 téli kiállitás

Gimes Lajos MDK

Februári est Budán, olf.

Piranói bárkák, olf.

Mücsarnok 1928 tavaszi kiállitás

Gimes Lajos MDK

Csendes zug piranóban, repr.

Mücsarnok 1927 őszi kiállitás

MDK

Gimes Lajos

Képzőművészet 1931. 142.l.

GIMES LAJOS

Napnyugta a pusztán. Olajf.

Az 1934. évi nemzeti munkahét alkalmából rendezett magyar kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok 1943.

MDK

Gimes Lajos

Folyópart, vf.

KMTárs. 1912. tav. kiáll. kat. 66.l.

MDK

Gimes Lajos

Szokolay B.: Budapesti kiállitások. Erdélyi Helikon. I. évf. 1928. nov. /7.sz./ 559.l.

MDK

Gimes Lajos

Az 1928.évi őszi tárlaton Gimes Lajos 54 művel szerepelt.

Kézdi-Kovács László: Egy év története.

Évk.KMT. 1929. 18.1.

Gimes Lajos

MK

Tisztiszolgák, olf.

Műcsarnok 1916. tavaszi tárlat

Gimes Lajos MDK

Ragusai kikötő, vizf.

Műcsarnok 1912. Hegedüs L.Tull Ö.Akvarell és pasztellfestők és grafikusok egyesülete kiállitásai

Gimes Lajos MDK

Folyópart, vizf.

Műcsarnok 1912. Hegedüs L.Tull Ö.Akvarell és pasztellfestők és a grafikusok egyesülete kiállitásai

Gimes Lajos MDK

Somogyi parasztudvar, olf.

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

Gimes Lajos

Istenhegyi kilátás, olf.

Műcsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Gimes Lajos MDK

Piránói halpiac, olf.

Csendes zug Piránóban, olf.

Mücsarnok 1927 őszi kiállitás

Gimes Lajos MDK

Bárkák a kikötőben, olf.

Műcsarnok 1927 őszi kiállitás

Gimes Lajos MDK

Szérüskert, olf.

Mücsarnok 1927 táj- és életképkiállitás

Gimes Lajos

MDK

A Duna télen, olf.

Műcsarnok 1927 táj- és életképkiállitás

MDK

Gimes Lajos, festö

Térzene Nyiregyházán. Tempera.

Mücs.-Az 1934.évi Magyar Kiáll. 1934.szept.27.-okt.28.
Kat. 13.1.

Gimes Lajos MDK

Kora tavaszi reggel, olf.

Őszi napsütés, olf.

A régi szent János kórház, olf.

Tabán télen, olf.

Munkácsy Céh IX. kiállitása

Nemzeti Szalon 1936. május.

Gimes Lajos MDK

Havas háztetők

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

Gimes Lajos MDK

Koratavasz

Műcsarnok 1934 dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

Gimes Lajos MDK

Dombtető, olf.

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

Gimes Lajos MDK

Patakparti régi városrész, olf.

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

MDK.

Gimes Lajos, festö

Falusi udvar. Olf.

Mücs.-Az 1934.évi Magyar Kiáll. 1934.szept.27.-okt.28.
Kat. 14.1.

MDK

Gimes Lajos, festö

Napnyugta a pusztán. Olf.

Mücs.-Az 1934.évi Magyar Kiáll. -1934.szept.27.-okt28.
Kat.15.1.

MDK

Gimes Lajos festőművész

Kiállitási naptár. Képzőművészet, 1928, 13.sz. 211 l.

Gimes Lajos

MDK

Vándorcirkusz

Miscornok 1936. máj. jun. Jub. kiáll.

MDK

Gimes Lajos, festö

Holdas est Kremsben. 69x56	Olf.
A Rothenburgi vár. 70x56	"
Piac kora reggel. 70x55	"
Vizparti város. 70x56	"

Áll. Arv. Csarnok.-M.Képzöm.Egy.kiáll. 1922 dec.15.-17.
Kat. 7.1.

MDK

Gimes Lajos

miskolci festő

Halm Leszih, 258, 266, 267, 268, 269, 311. l.

MDK

Gimes Lajos festő

Kiállitáso. Magyar Művészet, 1928. 7.sz. 600.l.

MDK

Gimes Lajos, festö

Kerti ut. Olajf.

Tüzsarnok. IV. Képzömüv. kiáll. "A Magyar Müvészetért".
1943 máj. 16-30. Kat. 18.1.

MDK

Gimes Lajos: Erdei ut. olf.

OMIKE Téli kiáll.A Budai Izr. Nőegylet helyiségeiben 1944.febr.21-márc.19.

Gimes Lajos

MDK

Bruges la morte

Jegenyék

Műcsarnok 1926 őszi kiállitás

Gimes Lajos

MDK

Omladékos táj

Műcsarnok 1926 őszi kiállitás

Gimes Lajos MDK

Falusi táj, olf.

Műcsarnok 1926 őszi kiállitás

Gimes Lajos

MDK

Pesti háztetők télen, olf.

Mücsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Gimes Lajos

MDK

A miskolci mindszenti templom, olf.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Gimes Lajos MDK

Szérüskert, olf.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Gimes Lajos

Pásztor a faluszélén, olf.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállítás

Gimes Lajos

MDK

Parasztudvar, olf.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Gimes Lajos MDK

Tél Tabánban, olf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállítás

Gimes Lajos MDK

+él, olf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

M D K

Gimes Lajos, festőm.

364. Magyar táj. Olf.

Képzőm.Társ. 1927-28 téli kiáll. Kat. 21.1.

MDK

Gimes Lajos, festöm.

ragyogó szinü alpesi tája megállásra kényszerit az V. teremben.

Mücsarnok Téli Tárlatáról. ~~Festmények.~~ Festmények.
Képzömüvészet. 1929. 16. sz. 25.1.

Gimes Lajos, Eszterházy-vizfestmény dij
Dolomitok

Képzőművészeti élet 1926-ban. Pesti Hirlap 1927 évi nagy naptára. 129 l.

MDK

Gimes Lajos Esterházy-vizf.dij

Dolomitok

Kézdi Kovács László: A Műcsarnok kiállitásai.

Évk. KMT. 1928, 60 l.

Gimes Lajos
Diósgyőr

Tavaszi Tárlat. Miosarnok, 1932. április,
9 1.

G R A

MAGYAR

BENCZÚR GYULA (1844—1920)
A Szent Korona adományozása
Papír, ceruza.

FESZTY ÁRPÁD (1856—1914)
Sipoló Pán
Papír, vízfestmény.
Az Ipolyi gyűjteményből.
Ipolyi Biharvármegye, 39. l. — Gerevich PA, 254. l. — Gerevich IPGY, 95. l.

KELETY GUSZTÁV (1834—1902)
Mentés
Papír, vízfestmény

KOSZKOL JENŐ (szül. 1868)
A Bakócz-kápolna
Papír, vízfestmény.

A Mátyás-kálvária
Papír, vízfestmény.

LIBAY KÁROLY LAJOS (1816—1888)
Templom belseje

Gimes Lajos,
Estefelé a Balaton partján, olaj

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 7 l.

30. Széless leir egy töredéket, mel
Feliratát is feljegyzi: I.C. és
ábrázolta és a porta speciosa t
esett le. A képekkel kapcsolatb
bizánci, görög eredetüek éppen
repére épen a vésett képekkel k
nyoma, semmi görög jelzés, pedi
száma. Ebből kézzelfoghatóan ki
Pilgrimet vesszük hitterjesztőr
az ő módjuk szerint készultek.
31. Czobor B.: Id.m. 11.l.
32. Éber L.: Árpádkori magyar müve
33. Gerevich T.:Id.m. 55.l.
34 Mathes az első szót nem rövidi
feliratos lap meg van és széle
183-184.l./ megjegyzi, hogy a
gös betücseréje /??/ miatt is
Astrik szives közlése szerint
paleografiában is.
35. Szeless nyomtatványában Filiol
és manducetis -t ir. Széless k

Gimes Lajos
Somogyi parasztudvar, olaj

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-2o. 23 l.

R F. ÉS FIAI

VÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ALMADY-UTCA 3-5-7
I: 88-8-10

Budapest, 1932.május 7.

isztelő felhivásukra, bátrak vagyunk
ai előállitására vonatkozóan a követ-
l szolgálni:
n, 64 oldal terjedelemben,
s szedéssel, a minta sze-

Gimes Lajos
Steyri házak, pasztell

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesülete.
Kiállitás. Nemzeti Szalon, 1942, december, 7 l.

vényi indák képezik, virágokkal, a középen és a belső sarokban egy miniatura számára üresen maradt aranykeretes hellyel.

A keretdíszítés külső részében (134 mm széles) négy tritonnal és négy puttóval díszített, levelekből, virágokból és vázából képzett ornamentika között három miniatura látható. Középen aranykeretű medaillonban (82×82 mm) *A pásztorok*

Gimes Lajos

Március végén

Ernst-Muzeum CXXXI. /jubiláris/ kiállitása.
1932. május, 12 l.

Gimes Lajos
Kitzbücheli utca

Tavaszi Tárlat. Mücsarnok, 1932. április,
22 l.

KORSÓ,
5 drb., négy ónfedéllel.
Fajánsz, XIX. század.

KÁLYHA,
zöldmázas, csempéin szent nők.
Olasz munka, XIX. század.

VÁZA ÉS KÉT TÁNYÉR,
urbinói modorú.
Olasz munka, XIX. század.

KISFALUDI STROBL ZSIGMOND (szül. 1884).
Szent Imre.
Porcellánszobor, 1935 körül.

VASS JÁNOS: SZ IMRE.
Fajánszdombormű, 1935 körül.

KORSÓ,
2 drb., cserép, görög minta után.
Magyar munka, XX. század.

KULACS,
fajánsz.
Magyar munka, XX. század.

86

Gimes Gajos

Március végén, olaj

O.M.K.T. 1925. május. 8 l.

Fa, mér. 139 : 95 cm.
Vétetett Krause Józseftől 1902:
A Kolpachi (mai Tópatoki) róm
került.
Elszámoltatott 1902: XI. 14-é
Az elszámolást elfogadta 1903
(255-903.)

Kifüggesztetett 1902: IX. 2

Sz.N. 184-

904:V.9.

Vét: Krause J.

Gyimes Lajos

MDK

Folyópart, tempera

Ősz, tempera

Tó, tempera

Mücsarnok 1919.Hadviselt művészek kiáll.

MDK

Gimes Móric

Önarckép, of.

Téli kiállitás. 1935. nov.-dec. Mücs.
18.1.

Gimse Mörk

Charcrèp, of.

Toil Habilitée. 1935. nov.-déc. Mlce.
15.1.

Gimes Lajos

Kilénvékyegi park, vizf.
A segélyhelyen, "

MAPE V. kiáll. N.Szal. 1916. nov. 13iil4 1.

N.Szal. LXII. csoportkiáll. 1928. szept. 13-14 l.

Gimes Lajos
Részlet egy orosz városkából, vizf.
Novi Pocsajov alatt, vizf.
Észak-keleti harctér, "
Podhorcza, vizf.
Olesko, "
Téli hangulat orosz földön, temp.
Novi-Pocajowi klastrom, vizf.

MAPE V. kiáll. N.Szal. 1916. nov. 13-14 1.

Gimes Lajos

Pirano, olaj

Árverési Közlöny, 1936. márc. 2. rendk.sz.

35 l.

Gimes Lajos

A nürnbergi Pegnitzpart, temp.

Őszi Tárlat, kiállítása. Mücsa. 1922. nov. 19 1.

Gimes Lajos
Pegnitzpart, temp.

Őszi Tárlat, kiállítása. Münch. 1922. nov. 19 1
17

Gimes Lajos

A nürnbergi Frauenkirche, temp.

Őszi Tárlat. Műcs. kiállítása. 1922. nov. 21 l.

Gimes Lajos
Nürnbergi piac

Őszi Tárlat kiállitása. Műcs. 1922. nov. 8 l.

Gimes Lajos
Nürnbergi piac, temp.

Őszi Tárlat kiállitása. Műcs. 1922. nov. 8 l.

Gimes Lajos
Mély ut

Munkácsy-Céh I. kiállitása. Nemz. Szal. 1928. nov.
24 1.

Gimes Lajos
Dömösi részlet

Munkácsy-Céh I. kiállitása. Nemz. Szal. 1928. nov.
18 1.

Gimes Lajos

Falusi udvar, olaj

o M.K.T. 1925. május. 23 l.

Gimes Lajos
Május, temp.

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Mücs. 21 l.

Gimes Lajos festőművész

6.m.: Ankét a Magyar Művészek között a Műcsarnokról

Esti Kurir, 193o, dec. 25

zottság !

Walla Józsefnek a pannonhalmai
tásához szállitott anyagokért járó
jeszteni kérve, hogy annak 99 koro-
befizetési lap felhasználásával fo-

Mély tisztelettel

bizottsági tag .

Gimes Lajos

A város este

O.M.K.T. 1925. május. 32 l.

MNK

Gimes Lajos

Dolomitok

Ernst Mus. 138. kiáll. Munkácsy Cód V. kiáll.
1933. márc. 11 1.

Gimes Lajos festőművész
Besztercebányai kapu
Rothenburgi torony
Rothenburgi uccasarok
Rothenburg, rézkarc
Nürnbergi piac
Wasserburg
Dombtető
A Wiwa Müvészeti Szalon csoportkiállitása.
1922. december 17.

Katona Vándor
Nyári délután of.

KÓKUSZKANNA,
fedeles.
Augsburg, XVII. század.
Aranyozott ezüst, mag. 28 cm.
Gerevich PA, 260. l.

DÍSZTÁL,
ovális, szélén trébelt virgáfüzérrel, két füllel
Augsburg, XVII. század.
Ezüst, átm. 76·5 cm.
Gerevich PA, 260. l.

TALPAS POHÁR,
trébelt díszítéssel, kartusok közt csigákkal.
mester műve, Erdély, XVII. század.
Aranyozott ezüst, mag. 16·5 cm.
Az Ipolyi-gyüjteményből.
Gerevich PA, 260. l. — Erdélyi kiáll
1931., 202. szám.

KANÁL,
PK monogrammal,
Német munka, XVII. század.
Ezüst, hossza 16 cm.

KANÁL,
SJGM monogrammal.
Német munka, XVII. század.
Ezüst, hossza 19 cm.

KANÁLFEJ,

MDK

Gimes Lajos

Tél a Bunán

Ernst Muz. 138. kiáll. Munkácsy Céh V. kiáll.
1933. márc. 6 l.

Gímes Lajos

írod

Az Ujság

1917. szept. 15.

(e.a.: A Nemzeti Szalon csoportkiállítása.)

Gimes Lajos

festő

l.

Breznay Egri Kasznio

122. l. – 141. l.

142. l.

Zártszékek	I—V.		—	85	5
»	VI—XVI.		—	187	3
«	XVII—XXI.		—	46	2
					14

Jegyekért befolyt .....

Ruhatári bevétel .....

.....

ellenőr.

82686. — Hornyán

Gimes Lajos

életrajz

irod

Csókássy 85. l.

T. 4928.

an, melyet ostromolnak, a Castello
bius fluuius-on hat hadihajót és
látnak; az előtérben pe-
z ágyúütegekhez, a melyeken túl há-
elirata a vár közelében:

kezete: Als man der Christen argst
rtrent, verjagt vnd gantz zerteylt

l. 22.1 : 27.8 cm.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Gimes Lajos

a Fészek klubban
koll. kiáll. - 1933, jan.
U. 3354.

wód
Esti Kurir
1933. jan. 21.
(b. m. = G.)

gedélyt nyerjek. Azzal a tisztelet-

lok tehát Méltóságodhoz, hogy nékem

yt adni kegyes legyen.

Mély tisztelettel

építészmérnök

Bp.I.Istenhegyi u.9/d.

Gönczy Lajos

l.

Ezer Korlátos

97. l.

~~Bükk-hegység~~ IV. 126.

Gömbös Lajos

kiállítása a

Fészerben

1934. jan.

Forum 1934. 30. l.

„EUROPA"
[illegible], könyv-, lapterjesztő- és
könyvkiadó r. t.
Bp. V., Rothermere-u. 12.
Telefon: 127-837.

Gimes Lajos

festő

Aut. 1886. nov. 29.

Miskolc

Elektr. lárd

Halm Lesich

257 cl.

MOB kat. 3708

Grimes Lajos

1912 okt. kol. kiáll. Miskolcon
1920. máj. Részt vett a bpesti Attila miskolci kiállításán.
1923. kol. kiáll. Miskolcon.
1924. " " "
1925. " " "
1927. " " "

Halm Leszik

267. l. 268, 269. l.

Jajcray nincs!

Gimes: Infanterist

Gimes: Baka

bácsi megnevettette őket s amikor utolsót nevettek, észre se vették, hogy a kacagás halálhörgés volt.

A szomszéd szobában sírtak a rokonok és haragudtak az öreg egyházfira, aki nem tisztelte a gyászt.

— Vén részeges! — mondották s ebben volt is némi igazság. Blum bácsi szerette az italt. Szájához emelte az üveget, az egyszerű ásványvizes zöld flaskót s mire letette, alig maradt a fenekén izelítőnek. De dülöngélni sohase látta őt ember. És bolondokat se beszélt soha.

— Amíg engem láttok, — vigasztalgatta betegeit — ne féljetek. Aki engem lát, nem halt meg.

Ezen aztán mosolyogtak a betegek és sokáig visszarezgett bennük a furcsa vigasz.

Volt életbölcsesége és voltak kipróbált adomái. Nemzedékeket temetett el s minden családdal tartotta a jóviszonyt.

— Beszéltem a dédanyáddal — kiáltotta át az utcán egy-egy öreg pajtásnak, aki vele egyívású volt.

A dédanya persze csak egy öreg, furcsabetűs sírkő volt és egy régi süppedő hant, alatta egy asszony, aki sok-sok éve hallgat. De Blum bácsi az egész város rokonságát számon tartotta és mindenik lakójának tudta az anyakönyvét és a családfáját.

Neki magának is ott pihentek a hozzátartozói: anyja, apja, huga, bátyja; és három felesége, aki mind hosszabb családi együttlét után költözött ki a nagy földalatti bérházba, ahol az öreg Blum volt a házmester.

— Sose siránkozzon — mondotta egy-egy haldokló embertársának. — Nyugodtan halhat meg: csak egy felesége volt. Engem négy asszony vár odaát a másvilágon. Bizisten, nem tudom, miből fogom eltartani őket.

Mint amolyan lóti-futi egyházfi, nagyon sokat koptatta a lábát. Amikor már rogyott a fáradtságtól, eképp sopánkodott:

— Szegény anyám, ha élne, be boldog volna most!

— Miért volna boldog? — kérdeztük.

Blum bácsi komoly képpel mondta:

— Kicsikoromban, ha kettőt-hármat léptem, úgy örült, majd kiszakadt a szíve. Ha most látná, hányat lépek egy-egy nap...

Komázott a halállal: azért hívták a halál komájának. Ezerszer látta, a nagy kolerában is, mégsem ijedt meg tőle. Derűs filozófiája ragadt: aki őt látta, könyebbnek érezte a meghalást. „Hiszen úgyis élünk a halál után" — hirdette az öreg, kerekhátú Blum bácsi, nem ezekkel a szavakkal, sőt talán nem is szóval, hanem a maga púpos, tréfás igénytelenségével. Sose járt feketében; ha nagy úr halt meg, akkor se öltött szalont. Igaz, hogy nem is volt neki. Egyszer vettek neki egy fényes kemény kalapot, amilyet a főváros egyházfiai viselnek, de ő eltette a sifonérba és sohase vette föl. Szégyelte.

A halál ugyanolyan hétköznap, mint az élet: és Blum bácsi igazolta életelméletét, mert most már ő se él. És ez is olyan természetes, mintha csak ő tréfálkozna róla. Az élet hétköznapjai folynak tovább. Sőt: a halál hétköznapjai is.

*

Azért ha nagyon gyakori volt a haláljárás, nagyon sokat ivott. Többet a kelleténél. Hiszen máskor is ivott, máskor is többet a kelleténél, de ilyenkor a maga mértékeit se tartotta be. A felületesek azt mondták: alkalom, mert a halottasháznál mindig akad egy kis szíverősítő. De a mélyebbjáratú szem látta: ez az öreg már nem parolázik olyan szélesen a halállal, mint ezelőtt. Egyre erősebb mámorok kellettek neki, talán hogy ne gondoljon annyit Reá, akinek a kenyerét köszönheti. Vagy talán csak azért, hogy táplálja és szítsa a humorát.

Ámbár a humorával is csak a halált hessegette.

— Egyetlen rossz a halálban, hogy az ember nem ihatik.

Ezt aztán komolyan mondta.

Kefekötő volt az öreg s én, aki akkor kis fiúcska voltam, gyakran elnéztem polgári foglalkozása közepett. Egy lábasban főtt a szurok s ő a lányaival ragasztotta a szőrpamatokat a meszelők fakönyökére. Vásár napján árulgatta a sárkeféket meg a durva ecseteket s a hétköznapokon mindig dolgozott annyit, hogy hetivásárkor elég árúja legyen.

KACZÉR ILLÉS: BLUM BÁCSI, A HALÁL KOMÁJA

EMLÉKEK SZÜLŐVÁROSOMBÓL

Mit visz a batyuban – kérdezték tőle a pénzügyőrök a vámnál, amikor kicsit gyanus sietséggel szedegette öreges lábát a pallón.

Blum bácsi nagyot nézett.

— Új finánckok, — gondolta. — Ezek még nem ismernek.

És mókás fején már keresztülvillant a tréfa.

— Semmit, semmit, szép ifjú finánc urak. Igazán mondom, hogy semmit.

Szaporábban lépkedett s azt se nézte, ha az egyik lába olykor lebiccent a rozoga pallóról és belecuppogott a sárba.

— Hé öreg! — kiáltották a zöldruhás leventék. — Álljon meg. Jöjjön csak vissza. Hé!

A vén ember nyakába húzta a fejét, ami még hatalmasabbá tette a púpot a hátán. És loholt, hogy csak úgy rezgett lába alatt a deszkajárda.

A két finánc utána vetette magát.

— Vén csempész, megállj. Állj meg, mert lövünk.

Blum bácsi hátranézett.

— Ugyan mivel lőttök? — dünnyögte kajánul. — Talán a szentjánoskenyérrel, ami az oldalatokon lóg.

Puska nem volt az üldözőknél s az öreg Blum biztonságban tudta magát. A hóna alá szorította különös batyuját és nagyokat lábalt a két szál öreg-deszkákon, amik végtelen hídként feküdtek a külváros sártengerén.

Egyszer-egyszer évődött is a kergetőkkel:

— Gyertek a púpomra.

Nem tanácsos az oroszlánt ingerelni: ezt a bölcseséget Blum bácsi is tudta. De nem azért mondták őt a halál komájának, hogy a finánccot is oroszlánnak nézze. Amikor látta, hogy amazok jobban bírják szusszal: megállott és bevárta őket.

— Nem duhány — mondotta sunyin és magához szorította a batyut.

A finánccnak csak az kell, hogy azt mondja valaki: nem dohány. Akkor már biztosan tudja, hogy dohány.

— Ide azt a batyut, — kiáltotta az egyik és kitépte Blum bácsi kezéből a fehér gyolcsba burkolt gyanut.

Az öreg ember csökönyösködött:

— Nem duhány.

Úgy mondta, mintha csak az ellenkezőjét bizonygatná.

— Meglátjuk — mondta a fiatal vigyázó és kezdte bontogatni a batyut.

Az öreg ember úgy nézte, mint akit tettenértek.

Kicsit furcsa volt a göngyöleg, de már ez maga is ébren tartotta a gyanakodást. A fehér gyolcs után fekete bakacsin lepel következett, ami kétszeresen burkolta körül a „dohányt". Amikor ezt is lehántották, friss fehér vászon bukkant elő.

— Itt van! — kiáltotta diadalmasan az ifjabbik, aki bontogatta a batyut. Már megütötte az orrát a szag s azt mondta magában: muskotály.

A társa csaknem megdermedt az ijedtségtől... Hiszen ez egy koporsó! Halott csecsemő kicsi nyoszolyája: négy durva kis deszka. Még a halotti ingecskéje is benne van s a fejfája is: élt kilenc hetet.

Rázta a hideg s az öreg kezébe nyomkodta a batyut.

— Mondtam, hogy nem duhány — védekezett Blum bácsi ártatlan képpel. — Honnan vennék én duhányt? Nem vagyok én földbirtokos. Egyházfi vagyok a temetőben.

És csavarta vissza a vásznat, a bakacsint, meg a gyolcsot apró koporsója köré. És sietve menetelt árva kis halottjához, aki már várta s akinek Blum bácsi volt a kísérője, Szentmihálylova, elhantolója s az egyetlen ember, aki a kis sír szájánál elmormogja az utolsó imát.

*

Ne mondjátok szentségtörésnek, ha a halottal tréfálkozik valaki, ha a haldokló ágyánál is mókázik a tréfamester.

Blum bácsi haldoklói vidáman haltak meg. Blum

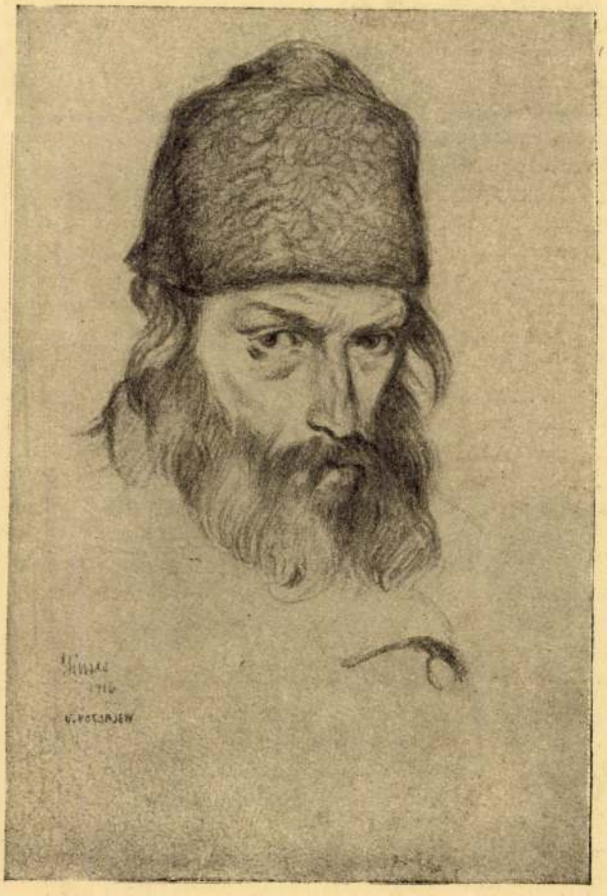

Gimes: Russischer Jude

Gimes: Orosz zsidó

korok utolsó jelképéről, ami már elmenőben van, minden jóságával és erényével együtt.

A halál komája is magával vitte a maga szelencéjét, mások is elviszik a magukéit s az újonnan érkezőknek már nincsen tubákbikszisük. Ma még élnek a régiek közül nehányan, akik ragaszkodnak hozzá és élnek Blum bácsi kortársai is, akik megbecsülik a régi egyházfi emlékét. Évenkint egyszer, a halála fordulóján, kimennek a sírjához, aki annyi ember sírjánál tréfálkozott. Egy liter pálinkát visznek neki s egy szelencényi tubákot. A pálinkával megöntözik, a tubákkal meghintik a hantját:

— Egy csipet tobák, Blum bácsi, szagoljad. Néhány korty pálinka, Blum bácsi idd meg, ne szomjazz.

De Blum bácsi kortársai is indulóban vannak s a szép pogány szokások velehalnak az utolsó pogány nemzedékkel.

PETERDI ANDOR: MADARAK

Én szeretem a madarat és sose nézem tollát,
Ha tarka, ha szürke, ha fekete, fehér,
Az én házamból jut neki morzsakenyér,
S ha szárnyával szeli, az ég kéklő boltját,
Úgy követem szemmel, mint egy kis rokont,
Ki házamból messze, más tájra osont
Hogy megjavítsa szegény, földi sorsát.

S ha kertem egy fáján hintázik, dalolgat,
Lábujjhegyen járok a lágy homokon,
Hogy meg ne riadjon a kis rokon,
S ha el is száll, vissza jöjjön holnap,
Vissza, az én szíves házam tájékára,
Hol madárlelkem búban kesereg,
A világ felett,
S úgy figyel tiszta és csengő dalára.

Nincs más örömöm, e nagy, roppant világon,
Ó, csak az ének, a lágy, színes, szelíd,
Amely elringat, elszenderít,
Mint dajkadal és zsongító mákony,
Mert nem fáj az élet, ha lelkünk muzsikál,
És csillagokba látunk át a ködön,
És minden csupa arany fényözön,
S uralkodunk, mint egy fölkent király.

Az ének, mint égi harmat a mezőnek,
Úgy kell a szívemnek, amíg életet ver,
Mert dal nélkül, a bánat szörnyű teher,
És megszakad, ha hozzá új bánatok jőnek.
A madarakkal tartok örök rokonságot,
S ha testem majd a föld ölébe dűl,
A lelkem majd dalolva kirepül
És velük járja be a napos világot.

Ó, én szeretem a madarat és nem nézem a tollát,
Ha tarka, ha szürke, ha fekete, fehér,
Az én házamból jut neki morzsakenyér,
S ha szárnyával szeli, az ég kéklő boltját,
Úgy követem szemmel, mint a többi rokon,
Ki pogrom elől idegen tájra oson,
Hogy megjavítsa szegény, rövid földi sorsát...

DR. KECSKEMÉTI ÁRMIN: ÖRÖK HARC — ÖRÖK BÉKE

Régi legenda beszéli, hogy mielőtt Isten megalkotta az embert, a szolgálatot tévő angyalok le akarták beszélni szándékáról, mert — mondották — az ember élete hazugság, gyűlölet és civódás lesz. Az égiek látomása, a történeti pesszimizmus költészete valósággá lett: harcot hozott az ember a földre, a pusztítás erejét; az útja könny- és vértengeren át vísz.

A történelem tele van az erőszak és a kegyetlenség képeivel. Szinte temetői hangulat fogja el az embert, ha emlékezik a testvérgyilkolás évezredeire; hát még napjainkban, milyen gyász nehezedik a lelkünkre attól, amit megértünk.

Könny és vér: úgy ömlött mindig az emberiség oltárára, mintha a legszentebb italáldozat volna. Fölperzselt városok füstje a felszálló tömjén, a háborúk megszámlálhatatlan nyomorékának nyögése a himnusz, mellyel a hódítók, a győztesek ünnepelték az emberiség történeti vallását, az erősebb jogát.

Az embernek ragadozó természete nem sokat változott, csak megnyilatkozásának módjában, a hazudozás, az ürügykeresés művészetében. Menynyivel becsületesebb, mert őszinte volt a primitiv pásztornép rajtaütése a szomszédján; kellett neki a legelő, elrabolta s a szomszédját elűzte. Ma szégyenlősebb az ősi brutalitás és telhetetlenség. Erkölcsi harag, kultúrgőg, törvénytisztelet s civilizációféltés inspirálja a rablóhadjáratot, a világhatalmi féltékenység kapzsiságát; erkölcsi fenséggel övezné az embermészárlást, mert — úgymond — az ő nemzedékeket kiirtó kardja egy magasabb istenítélet szerszáma, mellyel levágná a barbárság öklét, a pogány német kart. Mintha annak a német karnak egyetlen kedvtelése volna az ikonoklaszta-cselekedet, hogy — régi példára — szent képeket romboljon, hogy elpusztítsa Európa művelődésének, békés fejlődésének istenképeit.

Az erősebb joga lett a népek Istene s ezt az Istent a kultúremberiség sem tagadta meg. Szörnyű csalódás. S talán özvegyek és árvák szívettépő siralmánál is megrendítőbb a kultúra szellemének gyásza, kiábrándulása a történeti fejlődés messiási hitéből, mert látja, hogy nincs szabadulás az örök fátumtól: amíg ember lesz, önzés is lesz, egyenlőtlenség s harc. Szédítő emelkedés a tudományban, technikában, a művészi szép kultuszában, de a szellemi haladással nem tudott lépést tartani az erkölcsi művelődés. Hiszen látjuk, hogy ragyogó kultúránk világában is mily nagyszerűen tenyészik a fajgyűlölet s a gazdasági önzés, mely elkerülhetetlenül háborúra vezet. S bámulatos, hogy a modern, hyperkulturált emberiség is, melyről azt hittük, hogy rég letett az ideg- és izomerő mutatványairól, mily szilaj lendülettel vág neki a véres munkának, akár csak ama lenézett, sötétnek mon-

Gyorskezű munkás volt, munka közben is gyakran iszogatott.

— Mondja Blum bácsi, miért szeret úgy inni a kefekötő?

— Mert aki inni szeret, az mind kefekötőnek megy — felelte s én ma is ámulok ennek az egyszerű embernek elmés megállapításán.

A hatóságot nem respektálta. Pedig sok apró szabálytalanságot követett el a temetések körül. A bírságokat mókával fizette meg. A nemes városnál ismerték és megnevették furfangosságát.

A fínánctól se félt. Az oroszlántól se. Igaz, hogy soha életében nem látott oroszlánt. A kutyát azonban borzasztóan tisztelte.

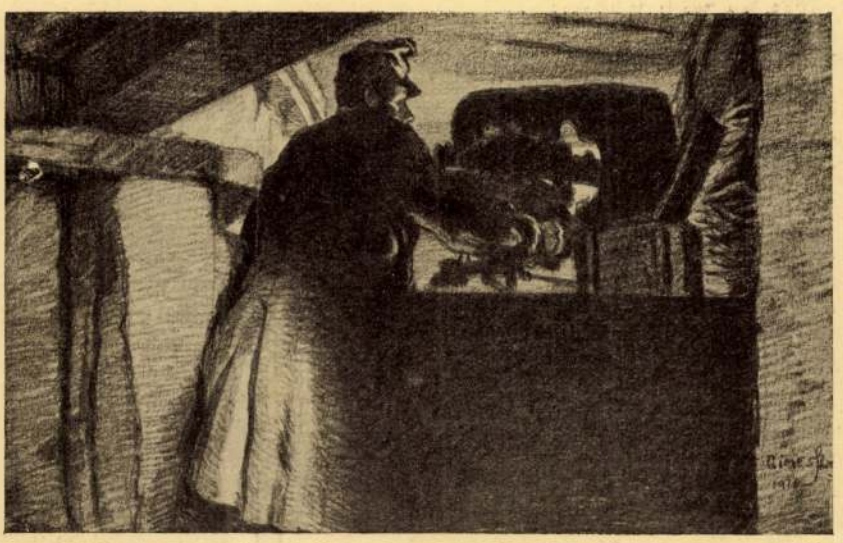

Gimes: Maschinengewehr

Gimes: Gépfegyver

— Ezer halottal szívesebben vagyok együtt, mint egy kutyával.

Hogy nem félt a halottaktól, ezzel szerfölött imponált nekünk, fiatal nemzedéknek. Egy éjjel halottat virrasztottunk a temető halottasházában. Egy csodaszép asszony kettős koporsója körül égtek a gyertyák: olasz földről hozták haza holtan. Mi rémüldöztünk, amikor ő a halottal a maga szelíd humorával társalgott. S amikor kikimentünk levegőt szívni, fehér árnyakat láttunk a holdsütötte temetőben.

Hogy a kutyától miért félt?

— A halál köhög — mondotta, amikor a major felől hajnaltájt ugatni kezdtek a kutyák.

Alkalmasint egy közönséges kép ferdült el az ő szímpla koponyájában. A köhögést a halál kutyájának mondják s ő a kutyaugatást a halál köhögésének vélte. A halottaktól nem félt, a haláltól azonban sokkal inkább, mint más halandó, aki az ő közelségében a halálra gondolt ugyan, de alapjában elfeledte a halált.

*

A tubákszelencéje.

Ha nagy író volnék, könyvet írnék erről a szelencéről, amelyből valahogy szintannyi derű sugárzott, mint adomáiból. Igaz, hogy minden csipetnyi tubákot egy-egy ízes tréfával fűszerezett s az ember, aki az ő különös dohánypor-keverékét az orrába tömködte, még sokáig öntudatlanul élvezte maga körül Blum bácsi légkörét.

— Egy csipet tobák — kínálgatta az embert s szeretném, ha éreznétek annak a tubáknak a zamatát, amit ő tobáknak mondott. Nagyon szépen beszélt magyarul, tősgyökeresen, de az ú-k és o-k gyakori cserebérélével, ami külön ízt adott a szavainak. Ezt a sajátosságát eddig csak a duhánynál és a tobáknál árultam el s remélem megérti mindenki, hogy a duhány is illatosabb, mint a dohány s a tobák is jobbszagú, mint a tubák.

Igen, a burnótpikszise, a fekete, kerek ébenfadobozka. Maga a szívélyesség, az ősi vendégszeretet zsebbenhordozható formája. Maga az igazság, mindenki ráprüsszenti: igaz. Maga a jókedv, a nagy kerek égi asztal kicsinyített mása, melyet vígadozva ülnek körül a jámborak. Ó írnom kell, még írni fogok erről a szelencéről, a patriárka-

Gimes: Feldküche

Gimes: Tábori konyha

Eszünkbe jut a pesszimizmus költészete. És ma oly sokaknak szívből szól az a legenda, megesküsznek rá, hogy az ember csakugyan a gyűlölet, a hazugság, a harc élő principiuma. Látjuk a félelmetes bizonyságot. Kultúrerők értékelése, néplelkek istenítése bálványimádás volt. Nagy, végtelen pusztulás s a pusztulásban a nyomornak, a tömeghalálnak fizikai iszonyatánál is jobban szíven csap bennünket a kultúra s az erkölcsi műveltség meddőségének látványa, a kultúrszellem kannibalizmusa. Világok enyésznek körülöttünk s ha tetemrehivást rendeznénk, megtalálnók az emberiség gyilkosát a féktelen uralomvágy, a világhatalmi, világgazdasági egoizmus átkában. Se a Vallás, se a Kultúra nem tudta megóvni a fertőzettől, nem tudta ellene immunizálni az emberiség lelkét. Kétségbeejtő tanulság s vigaszért az örök béke gondolatához menekülünk. Erről álmodoztak már a biblia prófétái, az emberiség erkölcsi tökéletesedésének rajongói, a történeti optimizmus gyönyörű hitvallásában, hogy eljön az idő, mikor „a kardokat átkovácsolják sarlókká, a lándzsákat vincellérkésekké, nem visel többé egyik nép a másik ellen háborút s nem tanulják többé a harcot". A kétely megmosolyogja ezt a hitet, kineveti a naivitást, mely elfelejti, hogy a harc elkerülhetetlen szükségesség, élettörvény, a létért való küzdelem természeti törvénye, melynek a legparányibb sejttől az óriási szervezetig minden alá van vetve. De nem is lelkesedik azért az eszményért a hideg józanság, még ha hinne is a megvalósulásában, mert azt hirdeti, hogy az örök fejlődésnek örök ellentét a szárnya. Talán arra gondol, hogy mint a desztillált víz, mely megtisztult mindenféle baktériumtól, nem volna egészséges, tápláló; úgy a népek abszolút testvériessége nem volna üdvös a haladásra; nem kívánatos szerinte az a történeti szellem, melyből az érdekellentétek miazmái teljesen kivesztek. Azt vallják a kételkedők, hogy az örök béke eszméje a mozdulatlanságot jelenti, a tespedést; hogy az a történeti öngyilkosság, enerválódás filozófiája. Veszedelmes tévedés. Mintha az örök béke erkölcsi álma nem ismerné az örök emberi természetet. Jól tudja, hogy harc mindig lesz, de a népek történeti létküzdelme, létküzdelmeinek minden egyes problémája ne gordiusi csomó legyen, melyet karddal kell kettévágni. A népek történeti életformáinak nemesbítése, a tömeggyilkos háborúk megszüntetése nem utópia. Persze, egészen új társadalmi és gazdasági világrendnek kell előbb kialakulnia, földrészeket átölelő államszövetségnek a politikai partikularizmus helyére lépnie. Hiszen oly sokszor emlegetik, jósolgatják pl. az európai egyesült államok történeti szerkezetét. És ha mégis álom az örök béke ideálja? hát akkor olyan ábránd, mely irrealitásában is fölbecsülhetetlen pozitív érték, mert belőle fakad a történeti lét legfinomabb, eszményi javaiért való lelkesedésünk, a haladás vágya, ihlete, önfeláldozás, testvériesség, a haza és emberiség szolgálata, az emberiesség munkájának vállalása, tökéletesítése.

Az élet elviselhetetlen volna illuziók nélkül. Az emberiség lelkének ilyen illuziója a világbéke, a világtestvériség hite. Belekapaszkodunk talán csak egy áldott fikcióba, mert nélküle értelmetlenné válnék a történeti élet célja, tartalma. Kiveszne a népek lelkéből a munka energiája, emelkedettsége, a feltörekvés inspirációja s martalékul dobnák magukat a vanitatum vanitas-bölcseletnek, hogy minden hiábavalóság.

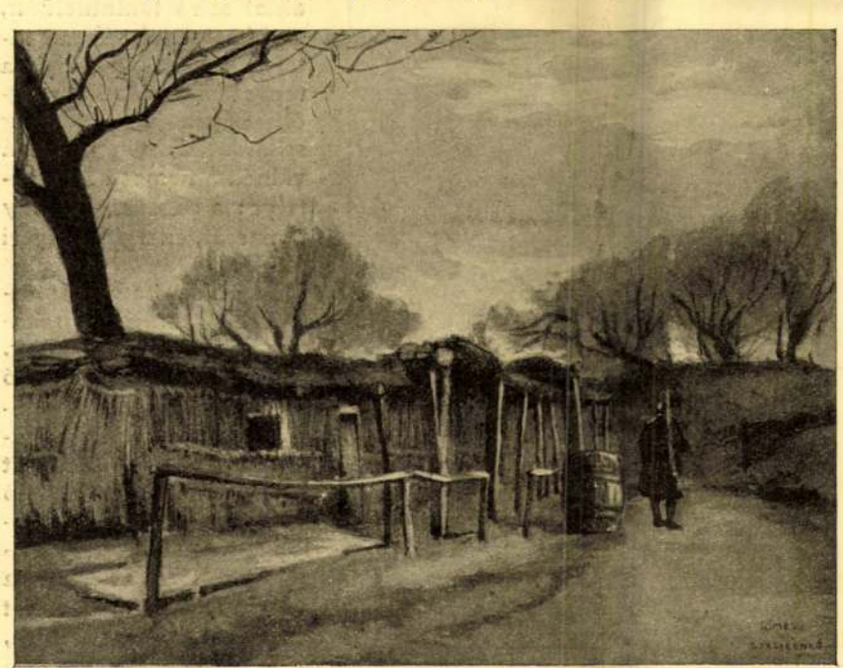

Gimes: Stellungen am Ikvaufer

Gimes: Lőállások az Ikvaparton

Hegyeket tördelő szélvész tombolhat a földön, de azért az égnek csillagai szelíd fénynyel mosolyognak le ránk, tündöklésük el nem halványodik. Világháború orkánja zúg körülöttünk, de a magasságba föl nem csaphat: a kultúrtörténelem firmamentumán tiszta csillagfény, az erkölcsi és történeti ideálok ragyogása világít az éjben, a boldogtalanságban. Hiszünk a népek eljövendő testvériségében. Valósággá lesz a sokat megcsúfolt prófétai eszmény, de megértésére, megbecsülésére nevelni kell az emberiség lelkét. Nézzük például iskolás könyveinket, nézzük az irodalmat a multak egész folyamán, a költészetet, nagy művészek, szobrászok, festők alkotásait: háborús motivumokból táplálkoznak, nagyrészök a harci dicsőségnek, a vérontó

dott korszakok népei, melyeknek valóságos élethivatása, élettartalma volt a háborúskodás.

Mégis van egy óriási különbség. Régebben a háború elvont, hogy úgy mondjam ideális célokat is ismert, legrémesebb pusztításában is lehetett valami szent őrültség. Nemcsak az éhségnek jóllakni akarása és a jóllakottságnak még többet akarása volt az, hanem — mondjuk — lelki javakért való felbuzdulás pl. a vallásos meggyőződés rajongása, a megsértett nemzeti becsületnek, méltóságnak megbosszulása, melynek nem anyagi érdek volt a mozgatója. A modern háború indító okai közt nem szerepelnek többé elvont fogalmak, ideológiák. Mintha az újkor felvilágosodása a háborúnak természetrajzát is megváltoztatta volna: mintegy racionalizálta. Manapság a háború — legalább motívumában — nem eszményekért való önfeláldozás, mint egyik-másik régi háborúnak önzetlensége: a modern háború az anyagi érvényesülésnek ügye, a világgazdasági fölény eldöntésének ultima ratiója, mely szükségképen velejár az emberiség mai politikai, társadalmi és gazdasági világrendjével.

A történelem — azt is mondhatnók — nem más, mint háborúk története, de a tömérdek világhistóriai erkölcstelenségben tragikai vonást veszünk észre, az emberiségnek megváltozhatatlan végzetét. Mert az embernek önmagán való győzelme talán sohasem lesz teljessé: természetét nem tagadhatja meg végképen semmiféle kulturának varázsszerétől. De azért ne legyünk igazságtalanok, egyoldalúak az ítéletben. Az emberiség történeti munkája nem csupán az ököljog garázdálkodása. Épített ő szentélyt is, a szellemi és erkölcsi haladásnak csodás

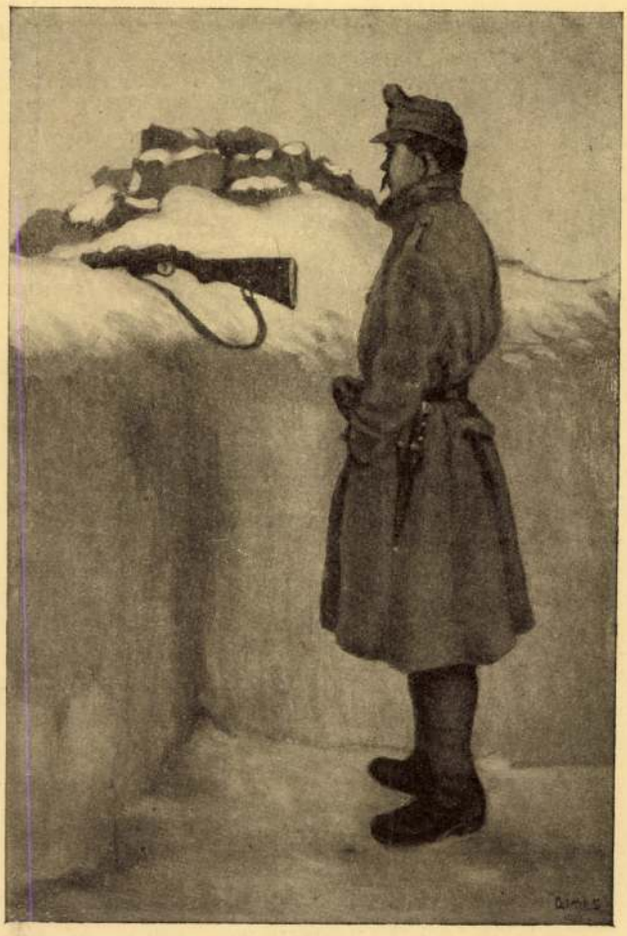

Gimes: Die Wacht in Russland

Gimes: 34-es őrszem orosz földön

Gimes: Nowi-Poczajow

Gimes: Nowi-Poczajow alatt

alkotásaira tekinthetünk, csakhogy azoknak a szentélyfalaknak embervér a tapasztéka, mintha megölt népek vérétől még szilárdabbá, vihatatlanná válnék a nemzeti lét szentélye: a gazdasági fölény támaszát, energiáját nyeri általa.

Látunk mi a népek történeti munkájában szentélyépítést is, de úgy, mint a biblia népe az ő templománál, az emberiség is egyik kezével épített, a másikban a kardot fogta: ez a kép a fájó igazság. A kultúra templomépítőinek is kard a kezökben. Leteszik-e valaha a fegyvert, hogy mindakét kezökkel csak a kultúra, a békés fejlődés templomán dolgozzanak?

HASZNOS MULATSÁGOK

Lapha G

Trattato della pittura

Négyszem közt Gimes Lajos festőművésszel

Éjféltájt a Festők, Énekesek, Szobrászok, Zenészek s Egyéb Kártevők »Fészekké« kumulált gyönyörü klubjában. Megpróbáljuk a lehetetlent: beszéljünk egyszer müvészetről is a müvészek otthonában, ahol még nemrég hangos bakkará orgiázott, ahol mindenkor a nagyvilági élet sistergő habjai zugtak s ahol ma nagy csatározások folynak a müvészeknek megmaradt száraz kenyér héja körül. Szó sincs róla, ez is mind müvészet, főként az utolsó; csak éppen vannak idők, amikor az *élet*-müvészet csikorgó ellentétben van a *képző*-müvészetekkel. Ma pedig ilyen időket élünk.

Hát félreülünk két hatalmas berzserbe, háttal a nagyteremnek. Körülöttünk a falakon *Gimes* Lajos finom tájképei a világ minden tájékáról. Emitt a havas Avasalja, ott tikkadt olasz napfény a lagunákon, emitt flamand városok szürkés polgári hétköznapja: brilliáns skálája annak a zolai temperamentumnak, amely a természet egy-egy szögletén keresztül bukkan ki a lélek mélyéről. Ott tul az ajtón viharzik a harc az ujak és régiek között, az örök viaskodás a beérkezettek és az eljövendők között az érvényesülésért, minden müvészek örök lidércfényü fantómjáért. Mi ketten most megpróbálunk elzárkózni a Mától, a Tegnaptól és a Holnaptól. Megpróbálunk felülemelkedni a Müvészet időtlen igazságai közé, vagy legalább keresni az utat, amely ezekbe a tisztább régiókba vezet. Megpróbálom kianalizálni a müvészt az alkotása mögül, megkeresni a teremtő Ént a mindenkor objektiv müalkotás kulisszái között.

Nehéz a feladat. Gimes Lajos nem tartozik a programmüvészek közé, akik szavak áradatával szokták leleplezni mesterségbeli fogyatkozásaik hiányait. Csöndes ember amugy is, aki főként igen rossz néven venné azt, ha valami *Galvani*-val akadna össze, aki az idegeit, azoknak legbensőbb rezdüléseit, szóval a müvészetét akarná boncolóasztalra fektetni. Ezért csak igen óvatosan szabad érdeklődnünk, nehogy észrevegye a boncolókést a kezünkben.

A szememet körüljártatom a Gimes tájképein, amelyeknek mindnek van mondanivalója s szinte véletlenül dobom oda az első horgot:

— Ahogy a képeit nézem, mester, az a szokatlanul jöleső érzés fog el, hogy bennök az ősidők óta mindenkor duló ősi ellentét a *tartalom* és a *forma* között, amely ellentét a modern müvészi irányokban is fontos szerepet játszik, nyugodt ritmikában higgadt le. Nem tudom, jól látom-e ezt és szeretném, ha ezt a megérzésemet kontrollálná.

— Ezzel a kérdéssel, elméletileg, voltaképpen magam sem néztem soha szembe; nem is hiszem, hogy vérbeli müvész — az alkotás előtt — ilyen és ehhez hasonló absztraktumokat forgatna a fejében. Utólag persze — ezt a *Rodin* beszélgetései is mutatják — a legnagyobb alkotó is iparkodik magában számotvetni a bennünk öntudatlanul dolgozó daimónnal. Ha tehát igy rekonstruálva próbálkoznék önmagamban lelkiismeretvizsgálatot tartani, valóban el kell ismernem, hogy a *tartalom*, mint *téma*, nem közömbös előttem. Az egyik táj képe rezonnál bennem, a másik nem. Vallom, hogy a tainei miliőérzés döntő befolyással van az érző emberekre, elsősorban a festőkre és leginkább a tájképfestőkre. Vallom, hogy a dolgoknak levegője van, amely valósággal stendhali pszichológizálásba készteti néha a témaválogató müvészt, rendszerint tudata alatt persze s csak ritkán tudatosan. A döntő tényező ilyenkor, hogy egy talán nem nagyon tudományosan, de annál valóságszerübben hangzó szóval nevezzem meg, a *hangulat*. Egészen durván illusztrálom ezt a lelki történést, ha rámutatok, hogy nyilván a legprimitivebben és kevéssé szenzuálisan gondolkozó emberben is különböző érzéseket kelt egy, mondjuk, nürnbergi városrészlet vagy a caprii kék grotta. A témaválasztás, vagyis a tájkép esetében: a tartalomválasztás tehát tagadhatatlanul döntő tényező; de viszont nyomban hozzá is kell füznöm, hogy

Literatura 1928. junius.
188-192. l
önarak és képekkel

üldöztetés nem ártott s a második kiadás, amely Párizsban jelent meg angol nyelven, az utolsó példányig elfogyott, jóllehet a legnehezebb és legfárasztóbb olvasmányoknak egyike s már terjedelme miatt is meglehetősen drága. Németül a Rhein-Verlag kiadásában most jelent meg az »Ulysses« számozott példányban s ez a kiadás is teljesen elfogyott. Most egy magyar kiadó a Rhein-Verlag példájára számozott példányban akarja kihozni Joyce regényét. A vállalkozás mindenesetre érdekes, márcsak azok miatt a hallatlan nyelvi nehézségek miatt is, amelyekkel a könyv fordítójának meg kell küzdenie. Az angol iró ugyanis az eddig még soha irodalmilag fel nem dolgozott homályos lelkiállapotok kifejezésére az angol nyelv egész szókincsét, az összes tudományok mükifejezéseit s a stilus minden lehetőségét a dolgok megnevezésétől a legrejtettebb célzásokig felhasználja.

DOCTEUR CABANÈS MEGHALT. A napisajtó észrevétlenül haladt el egy érdekes iró halála mellett: május 5-én Párizsban elhunyt Dr. Augustin Cabanès kulturhistorikus. Nevét a tudományos népszerüsitő irodalomban tette ismertté, főként a bibliofilek és a kulturhistóriai ritkaságokat kedvelők forgatták a több mint 50 kötetre terjedő müveit. Ez a Gourdon-ban született iró eredetileg patikusnak készült, utóbb letette az orvosi szigorlatokat, de már ifjuságától kezdve hallatlan szorgalommal gyüjtötte elébb az orvostörténeti anekdotákat, majd az általános hygiéne történelmére vonatkozó adatokat; utóbb aztán mind szélesebb köröket foglalt el a kulturhistóriai érdekességek gyüjtése terén: nagy emberekről, asszonyokról, főként Napoleon köréről ezernyi intimitást gyüjtött fel és publikált gazdagon illusztrált kötetjeiben.

NOAILLES GRÓFNÉ, aki tudvalevőleg előkelő román családból, a Bibescu-hercegek közül származik, mint ilyen egyuttal a magyar Brankován grófi cimre is jogosult. Legközelebbi költeménykötetét: Anne de Brancovan néven fogja szignálni.

ROMAIN ROLLAND KÉT UJ KÖTETJE. A Villeneuve-ben élő nagy francia regényiró tollából a közeli napokban két uj munka jelenik meg. Az egyik »Les Leonides« cimen dráma, amely 1798 táján Svájcban játszik; a másik müve egy ujabb Beethoven-munkának első kötetje, amelynek alcime »Les grandes époques créatrices« lesz.

KIHALT AZ ESTIENNE-CSALÁD. Könyvgyüjtők körében az Estienne-névnek jóhangzása van pár száz év óta. Franciaországban a 16. század óta a legszebb és leggazdagabb diszü könyvkötések az ő dinasztiájuk mühelyeiből kerültek ki. Ennek a családnak utolsó tagja, Henri Estienne, a napokban halt meg 77 éves korában Mont Rougeben.

ELTÜNIK A PÁRIZSI ILE SAINT-LOUIS EGYIK IRODALMI EMLÉKÜ HÁZA. Párizs közepén, a Szajnában fekszik Szent Lajos Szigetje. Itt a Quai d'Orléans-on állott mostanáig Párizs egyik legrégibb és legtipikusabb háza, az ugynevezett Arvers-ház, mert ebben a házban született a szonettek nagymestere, Arvers poéta. Ebben a házban lakott aztán Eugène Demolder, Lucie Delarue-Mardrus. Legutóbb pedig itt lakott két neves francia iró-kritikus: Charles Du Bos és Marius Boisson. A házat most lebontották.

ANDRÉ MAUROIS KITÜNTETÉSE. Mauroist, akinek Disraëliről legutóbb megjelent regényes életrajzát nemrégiben sulyos támadások érték a francia sajtóban, az angolok, ugylátszik, jobban megbecsülik. Az edinbourghi egyetem a napokban tüntette ki őt a tiszteletbeli jogi doktori cimmel, éppen a Disraëli-életrajz cimén.

MISTRAL-EMLÉK. Maillane-ban, Frédéric Mistral szülőhelyén, aki itt a kék Kis Antillák lábánál 1830-ban látta meg a napvilágot, bizottság alakult, amely a költőnek emléket kiván állitani.

A PICKWICK CLUB CENTENÁRIUMA. A közeli napokban lesz száz éve, hogy Charles Dickens megirta a Pickwick Paperst. Erre az évfordulóra Dickens angol hivei egy régi mailcoach-ot béreltek ki, pontosan olyat, aminőben Pickwick ur és clubtársai utazgattak most száz éve; ezen a delizsáncon vonul ki majd az egész társaság Bath-ba, ahol, mint erre bizonyára sokan emlékeznek, a regény egyes fontos részei játszódtak le. Bath-ban ebből az alkalomból nagy ünnepségek lesznek.

ÁLLAMI RÉSZESEDÉS A SZERZŐI TANTIEMEKBŐL. Egy uj angol törvény szerint az az angol szerző, aki külföldön él, 1927. julius 1-től visszamenőleg mindennemü szerzői jogdijból 20%-ot köteles az államkincstárba befizetni.

MÜVÉSZEK TÁMOGATÁSA NÉMETORSZÁGBAN. A német birodalmi kormány a szükséget szenvedő irók és müvészek segélyalapjára 300.000 márkát adott. A nélkülöző müvészek ezenkivül a munkanélkülisegélyt is kapják. Minden könyvtárt és muzeumot dijmentesen látogathatnak.

Ambrus Zoltán: Midás király. (Regény két kötetben. Negyedik kiadás. Budapest, Révai. 327 és 256 oldal. Ára füzve 9 P.) Ambrus Zoltán, akit a »magyar Anatole France« névvel szoktak megtisztelni, az idén volt 67 éves és jövő esztendőre ünnepli irói munkásságának ötvenedik évfordulóját. Mint ujságiró, szinikritikus, dramaturg, a Nemzeti Szinház igazgatója és mint humorista egyaránt finom értékekkel gazdagitotta a magyar irodalmat. De talán a legérettebb az irásmüvészete a regényirás terén. Feltétlenül első hely illeti meg »Midás király« regényét, amely — humoros irásaitól eltekintve — egyuttal egyik legnépszerübb müve is, hiszen az első kiadás óta, amely 1906-ban látott napvilágot, a Révai kiadó, Ambrus Zoltán összegyüjtött müveinek során, most immár negyedik kiadásban bocsáthatta a közönség elé ezt a finomveretü modern magyar regényt, amely tudvalevőleg filmen is nagy sikert aratott. Biró Jenő piktor tragédiája a hiányzó magyar bohémélet murger-i finomságu képét adja.

alkotó ember egyénisége a főeleme a stilusnak. Ha — hogy ismét erős kontraszt-példával világitsam meg ezt a tételt — *Mednyánszky* stilusára döntő az ember-Mednyánszky pesszimizmusa, ugy merném a magam stilusát optimista életnyilvánulásnak, derüs életigenlésnek nevezni. S itt aztán éppugy stilusalkotó elem a müvészi élmény is, a természeti adottságok többé vagy kevésbé intenziv átélése. *Bruges* más élmény, mint az alföldi puszta, de nem csupán általános értelemben, hanem az egyes müvészek számára is. Egy vlaem festő bizonyára egészen más élményt él át valamelyik alföldi ágaskut látásánál, mintsem egy magyar piktor. Voltaképpen azt lehetne mondani, hogy a levegő kérdése ez, amely más-más rezdüléseket idéz elő minden emberben. *Segantini* másképpen látja a havasi tájat, mint *Hodler*. *Böcklin* másképpen érzi a tengert, mint *Turner*. Én — hogy magamról szóljak — a *Nap* játékát keresem a levegőben s ennek a játéknak egész gazdag skáláját a hajnali üdeségtől, a verőfényen keresztül, egészen a tikkadt, fülledt viharelőtti párázatig. És a Napnak a stilusalkotó erejét elsősorban a magyar levegőn keresztül élem át a legtökéletesebben. Gyerekkorom tétova kezdései, a *Sajó* partja, a miskolci *Avasalja*, *Mezőkövesd*, a *Bükk* csupa olyan örök élmény a számomra, amit többé ki nem irthatok magamból. Ez zsongott bennem az elhivatottság elemi erejével akkor is, amikor — az Iparmüvészeti Iskola végeztével — az első nyomoruságos filléreimet egy nagy pesti cimfestő cég szolgálatában kerestem két hétig, vagy amikor később *Velencében* fogyott ki a pénzem s hetekig mint idegenvezető kerestem a kenyeremet, hogy az igy fennmaradó szabad óráimban aztán annál zavartalanabbul kereshessem müvészi ideáljaimat. Ez a szent láz uralkodott akkor is bennem, amikor a háboru harmadik évében végre otthagyhattam a lövészárkot s a különböző frontparancsnokságok védettebb légkörében tábornoki portrékat kellett pingálnom unos-untig, ugy, hogy végül is inkább már visszakivánkoztam ujra a lövészárok »csöndesebb« világába...

(A természettel való bensőséges együttlét megbékélt, lehiggadt mosolya fut végig a müvész arcán, amikor ezeket az emlékeit frissiti fel. A szomszéd teremből hangos vitatkozás zaja szüremkedik át s egy éles hang vijjog a csukott ajtón keresztül: »Fene bánja a müvészetet: előbb meg kell élni, aztán cseveghetünk müvészetről...«)

A konjunktura hőse,

avagy hogyan került be a paksi Trebics-fiu az irodalomba

A berlini Lessingtheater-ben mostanában tudvalevőleg Piscator rendezi szenzációs szinpadi müveit. Ha van közös jellegük a Piscator-szinpad müveinek, elsősorban ott kereshetjük azt, hogy minden egyes szinrekerülő darabjában a napi aktualitás a voltaképpeni főhős, tudatosan, keresve keresi a hirlapi riportázs mögött megbuvó drámai magvat és ezt viszi ördögien ügyes dramaturgia és rendezés segitségével a néző szeme elé.

A legfrissebb kreációja a Piscator-szinpadnak Leo Lania »Konjunktur« drámája, amely a Petróleum Őfelsége körül lejátszódó világtragédiák és világkomédiák háttere előtt egy bennünket, magyarokat közelebbről érdeklő figurát állit be főhősül: a Paksról való Trebics-Lincoln-fiut, akinek sokrétü szerepe immár évek óta kedvenc témája a napilapok bünügyi rovatának. A darabban, amely az albániai petróleumforrások felfedezése és birtoka körül játszódik, Trebics mint Albánia diktatora lép fel, aki végül is egy, az angoloktól ellopott páncélhajón szökik meg az általa felkavart petróleumos mocsárból. A valóságban persze kissé másként fest ez a kalandos élet, amely szinte mustrapéldája lehetne annak, hogy minő eszközökkel lehessen a világtörténelembe és az irodalomba beszökkenni.

A magyar anarchizmus multjából

A nyolcvanas évek elején egy paksi egyszerü, derék tanitó-embernek két fia született, akiknek mindegyike messzi elütött az atyjuk nyugodt természetétől; mindkettő izgalmas, mozgalmas, itt-ott kalandos életpályának lódult neki. Az egyik fiu, az 1882-ben született *Tarczai* Lajos, már egyetemi hallgató korában a magyar munkásmozgalom egyik vezetője lett és nem volt még huszonkét éves, amikor a *Világosság* folyóirat szerkesztését vette át. Eleinte tisztán szocialista világfelfogása mindjobban eltolódott az anarchizmus irányába és amikor *Schmitt* Jenő Henriknek, az ismert bölcselőnek, ideális anarchistának és igazságügyminisztériumi tisztviselőnek, valamint *Batthyány* Ervin grófnak a befolyása alatt megalakult a magyar eszmei-anarchisták csoportja, Tarczai hozzájuk csatlakozott és rövidesen tanitója lett a gróf által alapitott bögötei »független« iskolának. Ez az iskola nem élt sokáig. A grófnak, mágnástársai közbelépésére, Londonba kellett

ben visszatükröződő hangulati kép kivetése a vászonra, — ez az impresszionizmus.

(— Tehát, ha jól értettem, voltaképpen tagadja a természetet. Hogyan érezheti magát mégis a tájképen leginkább otthon?)

— Jól gondolja: tényleg a *tagadás*, a *negativum* a művészetnek, a képzőművészetnek egyik legfontosabb eleme. Gondoljon csak a képkeretre, amely tagadja azt, hogy a falon függő festmény csupán lyuk a falon, amelyen keresztül kilátni a kertbe. Vagy gondoljon a viaszbábu és az egyszínü szobor antitézisére. A panoptikum viaszbábuja minden bizonnyal közelébb áll a természethez, semmint az egyszínü bronz- vagy márványszobor. És mégis müvészietlen, holott a portrénak még a bajusza szálait is hiven odabiggyeszti a bábumintázó. És talán éppen emiatt a tulságos naturalizmus miatt vajmi kellemetlen, ijesztő tulajdonsága van ezeknek a viaszszobroknak. Ezzel szemben a márványportré, minden ugynevezett »élethüsége« mellett is formálisan tagadja azt, mintha valóság akarna lenni. Negálja a természethüséget s ennyiben müvészi. Mármost az impresszionizmus is, mint minden valódi müvészet, egész sor ilyen müvészi negativummal operál. Az első ilyen negativ elem: a térben való elhelyezés kiválasztása, vagyis a kompozició. *Liszt Ferenc weimari házát* például ezer más pontról is lerajzolhattam volna, ahol talán jobban érvényesült volna maga a ház, semmint az előtte álló hatalmas tölgy. A müvészi tagadás elve itt éppen abban jelentkezik, hogy nem a banális házat veszem főtémának, hanem az önálló életet élő terebélyes nagy fát. Az akadémizmus feltétlenül a tisztán anekdotikus, gondolati értékeket nyujtó házat állitotta volna előtérbe; az impresszionizmus kerüli ezt a közhelyet; tagadja, mintha a Liszt-ház lenne a cél s a müvészileg

Liszt weimari lakóháza

Gimes Lajos

sokkal nagyobb valőröket rejtegető tájrészletet állitja előtérbe. Persze, önmagában ez a témakiválasztás még nem müvészet, mert hiszen a müvészi fényképezésben is fontos szerepe jut. A második negativ lehetősége az impresszionizmusnak: a dekorativ elem, amelynek számos megnyilvánulási lehetősége közül csupán a kontrasztot kivánnám felemliteni, mint amely a laikus számára is könnyen átérezhető valőröket rejt magában. A harmadik negativum a müvészetben a stilizálás lehetőségeinek a kihasználása. Itt persze az impresszionizmuson messzi tultesznek a modern, poszt-impresszionista irányzatok, ahol voltaképpen már nem is stilizálásról, hanem egyszerüen manirról, modorosságról kell szólanunk. A stilizálás becsületessége természetesen elsősorban az egyéni stiluson alapul, annak jogosultságával áll és bukik.

— Hogy mi a *stilus*, azt persze megmondani nem tudom, előttem annyian meg annyian próbálkoztak meg a filozófiai körülirásával s végül is egy felettébb gyanus közhelyben állapodtak meg: *Le styl c'est l'homme*. Hát valóban, az ember, az

állok egyáltalán a naturalizmustól, amely a részletekben, a plaszticitásban éli ki magát s amelynek vezető ideálja lehetne a *Stendhal* bankárjának, Leuwennek hiressé lett mondása: *Il n'y a d'originalité et de verité que dans les détails.* Másrészt épp oly idegen nekem az expresszionizmus és a posztexpresszionizmus csudavilága, amely számomra csupa érthetetlen rejtély, rébusz, mint valami transzcendentális, szférikus matematikának irreális képletei. Nem tudom, a posztexpresszionista művészek mit éreznek; az én szememben ugy festenek, mintha nem őszinte érzések diktálnák az ecsetjük menetét. Én magam, ha egyáltalán tartozom valamely irányhoz — soha még ilyesmiről nem vetettem magamban számot s mindenkor óvakodtam attól, hogy valamely »irány«, »iskola«, vagy »mester« sleppjéhez csatlakozzam, amiért is például soha nem mentem ki semmiféle festőkolóniába, — akkor még leginkább impresszionistának mondhatnám magamat, tehát olyan művészet követőjének, amely a hirtelen hangulatok meglátásán alapul. Ismétlem: a hangulat nálam a döntő ugy a téma megválasztásában, mint az *előadásban*, amelynek tudvalevőleg két tényezője van; az egyik: *a térben való elhelyezés*, más szóval a *kompozició*, a másik: *a szinek.*

(— Hogy egyezteti össze a kompozició igényeit a tájkép esetlegességeivel, adottságaival?)

— Mindenekelőtt le szeretném szegezni, hogy nálam a táj nem staffázs, nem szinpadi rekvizitum, hanem önálló életet élő művészi elem. Vannak művészek, akik a tájat, mint a művészet tartalmi, tematikus elemét, lenézik. Már pedig a tájnak lelke van. Gondoljon csak a nagy olasz mesterekre. Náluk még a portrében is külön hangulati eleme van a tájnak; valósággal tovább folytatják a tájképes háttérben az egyén lelki képét, aláfestik azt, ujabb motivummal gazdagitják magát a portrét. Mármost azt is meg kell állapitanunk, hogy a tájképen is természetesen éppugy uralkodnak a kompoziciós törvények (szimmetria, aranymetszés, stb.), mint akár a figurális képeken. Vegye például Velencében a *Goldoni-szobor* térbeállitását. Bizonyára nyomban észreveszi, hogy távolról sem mindegy, vajjon milyen pontról rögzitem meg azt a szobrot, mert aszerint változik majd a kép nyugodtsága nyugtalan, aritmikus térképletté; s ezekben a jelzőkben: »nyugodt«, »nyugtalan«, »aritmikus« már benne vagyunk a hangulati elemek kellős közepén, amelyeket pedig a tájképfestés alfa-omegájának vallottam.

(— S mi van az előadás másik tényezőjével, a *szinekkel?*)

Venezia — Goldoni-szobor

— Nos, ha a kompozicióban volt is valamelyes olyan elem, amely az egyszerü impresszióval ellentétes, mert meggondolást tételez fel: a szin az impresszionizmus voltaképpeni éltető eleme. Az impresszionizmus korai ideiben sokat gunyolódtak a napfényben, a zöld füvön pihenő emberi test lila reflexei felett. Persze, mert az akadémizmus hozzászoktatta a szemet az eleve feltételezett, *a priori*-szinekhez, a lokális szinezéshez, amely szerint tehát pl. az emberi test »rózsaszinü« volt, még akkor is, ha — kissé utrirozom a példát a közérthetőség kedvéért — koromsötét éjszakában festették. Az impresszionizmus eldobta ezeket a dogmákat s csak a pillanat valószerüségét kereste, csak a napspektrum momentán *impresszióit* fogadta el igazságul. Ezek az értékek természetesen percről percre változnak s amit ezek a változások a lélekben előidéznek, azt a hangulatot mások számára is közvetiteni: ez a művészet, az impresszionizmus krédója szerint. Ezért érzem én magamat elsősorban koloristának. Ez adja egyuttal a legkiütőbb határmesgyét is a többi művészeti iránynyal szemben. Az impresszionizmus nem keresi tisztán a természetvisszaadást, amit naturalizmusnak szoktunk nevezni és viszont nem is tiszta absztrahálás, vagyis a természet tagadása, mint pl. az összes posztexpresszionista mügyakorlatok. Amire én törekszem: a természeti adottságokból a lélek-

Goethe kertiháza

önmagában a rezonnáló hangulat sem elegendő ahhoz, hogy valamely témában megállapodjunk. A primér hangulatoknak sokféle, a művészeten kivül eső tényezője is lehet. Ha például *Goethe weimari kerti háza* előtt állok, a tainei miliőérzés ezer motivuma rohan meg, amelyek a Goethe egyéniségével, korával, kortársaival kapcsolatosak; csupa olyan motivum, amelynek magához a festéshez ugyszólván semmi köze sincs; itt aztán előtérbe lép a hangulati alapelemmel szemben a festői szem szelekciója. Hiába a Goetheé az a ház, hiába füződnek hozzá ennek az irodalmi szellemóriásnak a legszebb emlékei: ha nem festői a téma, akkor idegenül hágy, nem nyulok hozzá. Tehát a téma, vagy mondjuk, a tartalom nem uralkodhatik a müalkotás felett, de viszont nincs müalkotás, amit valóban annak lehessen neveznünk, szellemi tartalom nélkül.

(— Vagyis, ezzel voltaképpen egyuttal elválasztotta a saját művészetét az u. n. historizáló akadémizmustól, mester?)

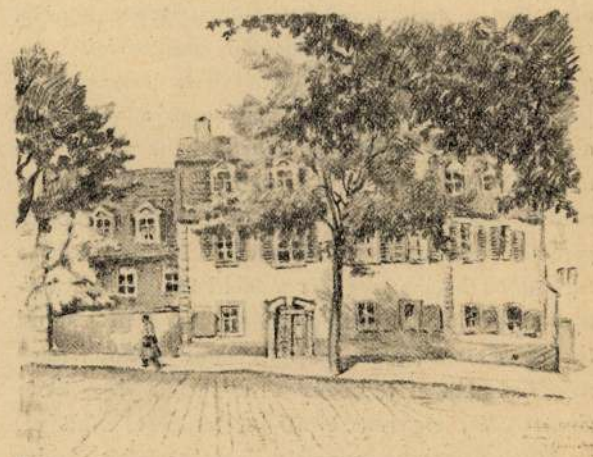

Schiller háza

— Tényleg ugy van, hogy a mai festőt minden idege, minden érzése, minden élménye — a világháboru dacára is — végtelen távolságokra löki el attól a főként müncheni akadémizmustól, amely pedig valamikor egyeduralkodó volt a világon s amelynek, olyik müvében, még Munkácsy is áldozatául esett. A modern festő, mint festő, nem él már át históriát, még ha — ugy mint magam is — éveket töltött a fronton és pedig nem hadipiktori, hanem frontkatona mivoltomban. A festés nem azonos az illusztrálással. *Schiller* még lelkesedhetett a történelmi festésért: ma a történelem — esetleg — lehet témája a müvésznek, ugy, mint ahogy a mezők lilioma, vagy egy mütermi tipikus modell, vagy egy tabáni ház, vagy bármi más lehet a témája; de nem lehet többé a festő feladata, hogy történelmi tankönyvek dekorativ képanyagát szolgáltassa. Vége a *petits faits vrais* ha-

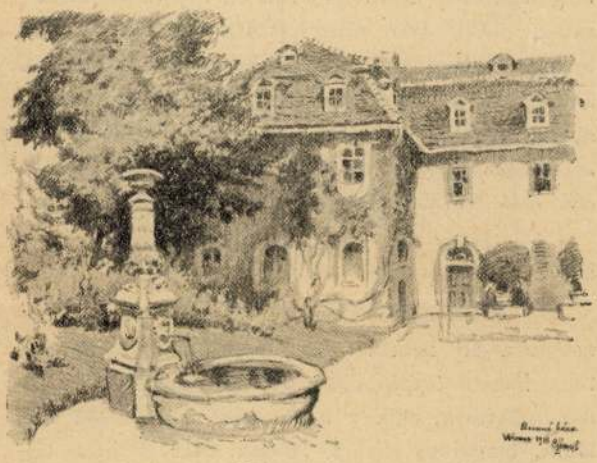

Steinné háza

mis historizálásának. S bevallom, hogy a figurális kép, még a portré is, mindenkor bizonyos kisértést jelent a müvész számára, hogy visszaessék ebbe a fejlődési fokba. Ezért érzem én, hogy a tájképfestő valahogy közelébb él a természethez, átéli annak tisztább életét, nem kénytelen megalkudni rendelővel, korhangulattal, napi eseményekkel. A tájképfestő nem alkuszik; a szemretina rezdülései jelentik számára az egyetlen valóságot és kötelező igazságot.

(— A különböző izmusok közül melyikhez áll tehát legközelebb ez a felfogása a művészetről?)

— Őszintén megvallva, félek az izmusoktól. Kulisszák azok rendszerint, amelyek csak arra hivatvák, hogy a nagyérdemü közönség elől eltakarják a masinériát és az — ürességet, amely a szinfal mögött tátong. De ha már mindenáron be kell magamat skatulyáznom, természetesen távol

†

Fájdalomtól megtört szívvel, de a Mindenható akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy

özv. VAJAI GYULÁNÉ

életének 61-ik évében elhúnyt. Temetése f. hó 27-én délután fél 3 órakor lesz a rákoskeresztúri temetőben.

A megboldogult lelkiüdvéért az engesztelő gyászmisét szeptember 20-án este 7 órakor mutatjuk be a Mindenhatónak a Bosnyák téri templomban.

Budapest, 1957. évi augusztus hó.

Gyászolják az Őt forrón szerető családtagjai és rokonai.

Feladó: Rulyszáné, Columbus u. 37.

Rónai Mária

Bp

Keleti Károly u. 15 a.

1808-887
Geramb Ferd
Gerritsen V

Gimes Lajos

festő

lásd okv.

Lex Magy Társ

189. b. l.

25. t

Grimes Lajos

A Adria m. kir. tengerhajózási rt. plakát
pályázatán 500 Koronás
díj.

Érmiske 1913-14.

Gimes Lajos

a miskolci ker. és
iparkamarától 240 K
segély

Értesítés 1906/7. 17. l.
19

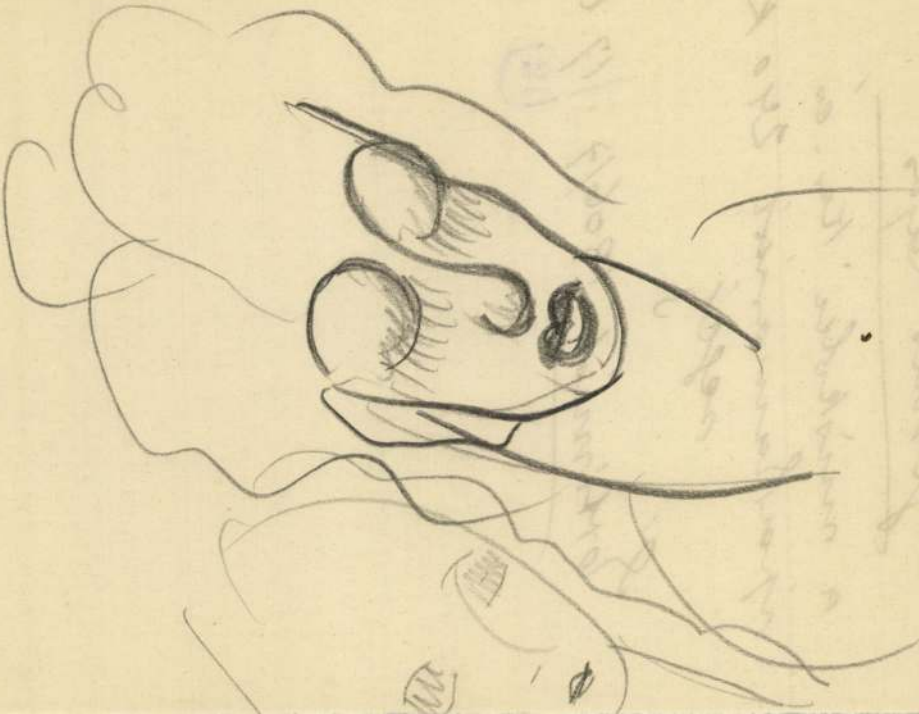

Gimes Lajos

festő

végbizonyítványt nyert

jó eredménnyel - és képe-

sítő oklevelet -

Értimisk 1906/7.

19. l.

Gimes Lajos

120 k a miskolci keresk és iparkamarától

Értimisk

1902/3.

60. l.

Debreczeni Kereskedelmi és Iparkamara I. 179

1906. XII. 28.

Árvavármegye alispánjának Altókubin: a Csaplovics
ktár 1906 áll. segélyének felhasználásáról szóló jelentés
jóváhagyólag tudomásul vételik (:1165/1906:)

Gimes Lajos

240 K a miskolci kereskedés ujjaknagyrából

Kötimisk

1904/5 16 l.

és lép

Grimes Lajos

a miskolci kereskedelmi és iparkamarától 120 K

Kitüntetés

1905/6. 17 l.

Gines Lajos

arch. repr.

Lex Magyar

25. tábl.

Hont (Hunt) falun ki
Helemba, égett fal,
völgyére Le
Ipolyság, k. templon
Ipoly-Damásd, várr
Ipoly-Dömösd, várr
Ipoly-Födémes határ
Ipoly-Pásztó, ref. ten
Illés, román templo
Kis-Teszér, a teszérie
Korpona, r. k. temp
Várkapu és v
Kőkeszi, csúcsíves t
Közép-Palojta, csúc
Kemencze, Hontme
romjai.
Magasfa-hegy
lak, állítóla
Gordó vár ro
Kis-Keszi, román t
Litva, csúcsíves tem
Mária-Nosztra, Pál
Nagy-Maros, csúcsí
Palást, csúcsíves te
Perőcsény, ref. tem
A falu határá
Nógrád-Sal

Gimes Lajos

festő

1902 – 6

Éimisk 1930. 83. l.

226. old. Az én adatom szerint 1889-ben szül.

A születési dátum után beszúrandó: Budapesten, Münchenben és Párisban, stb. — A harmadik sor végére, „Rép. Kollekciójával" után: (Ernst Múzeum)

Gimes Lajos

festő

l.

Józsefer dělyi kiáll

49. l. 50. l.

ak
zám
mása
tt,

-én.

Gímes Lajós

festő

l. életr.

Karczagmagyállam

505. h.

M.D.K.

Gimes Lajos (?)

második díjat nyert az Iparművészeti Társulat meghirdetésében az Adria Tengerhájózási Társaság által rendezett plakát-pályázaton

Vállalkozók Lapja, Bp. 1913. XXXIV. évf.

jun. 18. sz. 13. old.

Gimes Lajós

Koll. kiáll. a Fészek-
ben

Képzőművészet

1934. 41. l.

1—

181. Passerotti, Bartolommeo (bolognai festő, 1529 – 1592): Sz. Család, ker. Sz. Jánoskával és Sz. Katalinnal. Vászon, olaj, 110 × 92 cm.

Gerevich: PA, 232 l.
Sienai? Sz. Katalin eljegyzése

—

Őszi kiállítás, (1930) Ipolyi, 31. szám és repr. kátut

—

Bocz Ilona: Az olasz manierista festészet. Pápa, 1930, 47 l. (repr?)

Gimes Lajos

wód

Képzőművészet

3. 1929. (24) 214. l.

(G. L. Kiállítása a Fészekben)

BUDAPEST
938 OKT. 31.23
LFh

Gimes Lajos

Gimes Lajos kiállítása Miskolcon. A miskolci Lévay József Közművelődési Egyesület Miskolc város szülöttének, Gimes Lajos festőművésznek munkáiból reprezentatív képkiállítást rendezett, melyet *Mikszáth* Kálmán főispán nyitott meg nagyszámú és előkelő közönség jelenlétében. Gimes erre a tárlatra műveinek javát hozta el, közöttük az Esterházy-díjas „Dolomitok" c. bravúros akvarelljét. A brüsszeli Grand Place, a Kazlak, a Pyranói kikötő és Interieur c. olajfestményei mind színes, szép, komoly művek. A kiállítás nívójának megfelelően a művásár is szépen sikerült. A vásárlók között láttuk Tarnay Gyula főrendet és Hodobay polgármestert is.

Képzőművészet

1928. 6. 2. 24

MŰVÉSZETI KÖNYV-TÁRA

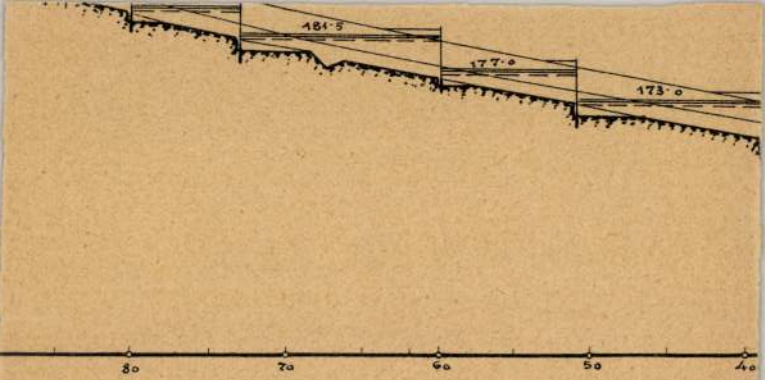

Mérték:

1:500,000

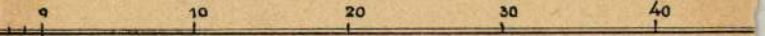

1:1000

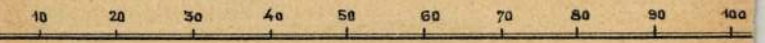

MMK

Gindertné Bükkerti Mariska

Üsendélettel szerepelt a Műcsarnok őszi tarlatan.

Cikk: A Műcsarnokban.

élet,1921.nov.20.XII.évf.4.sz.92.l.

MDK

Gindertné Bükkerti Mariska

Délután, of.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Műcsarnok.1921. nov. 17.l.

Gimes Lajos

4 gimn.

10 hónap, jó eredm.

Tanár Csizik Gyula

Igazgató 1902

Tengerészek.

Egész alakban, tiszt
szerelésben, részben indulá
lásban, három sorban és 36
ta fölül

középütt: K.k.öst.M
és jobbra: 159
jelzése pedig: DRUC
WIEN.

Szines kőnyomat, mé

Sz.n.
189-9
Át.lel

Gimes Lajos

wod

Képzőművészet

1928. 14. sz.

Képekkel

Gyalogosok.

Egész alakban, tisz
tisztelgő állásban, három s
zolva. Felirata fölül

balra: K.k.österr. Infa
és jobbra: es kir. oszt
jelzése pedig alól köz
& MORSACK, WIE

Szines kőnyomat, mé

Sz.
18
Át.

Gimes Lajos

wód

Képzőművészet
1928. 14. sz. 234. l.
képeztel

Gimes Lajós

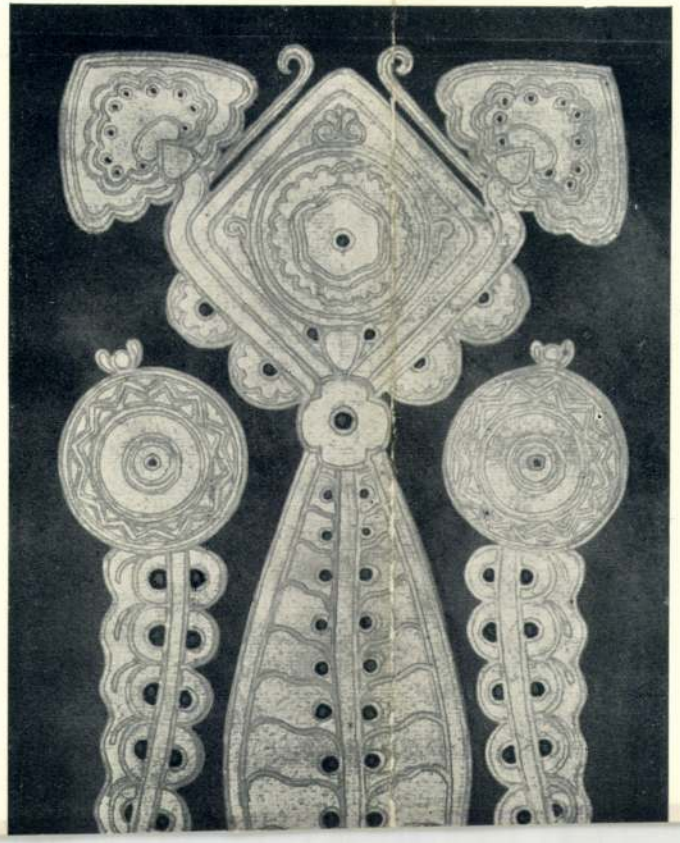

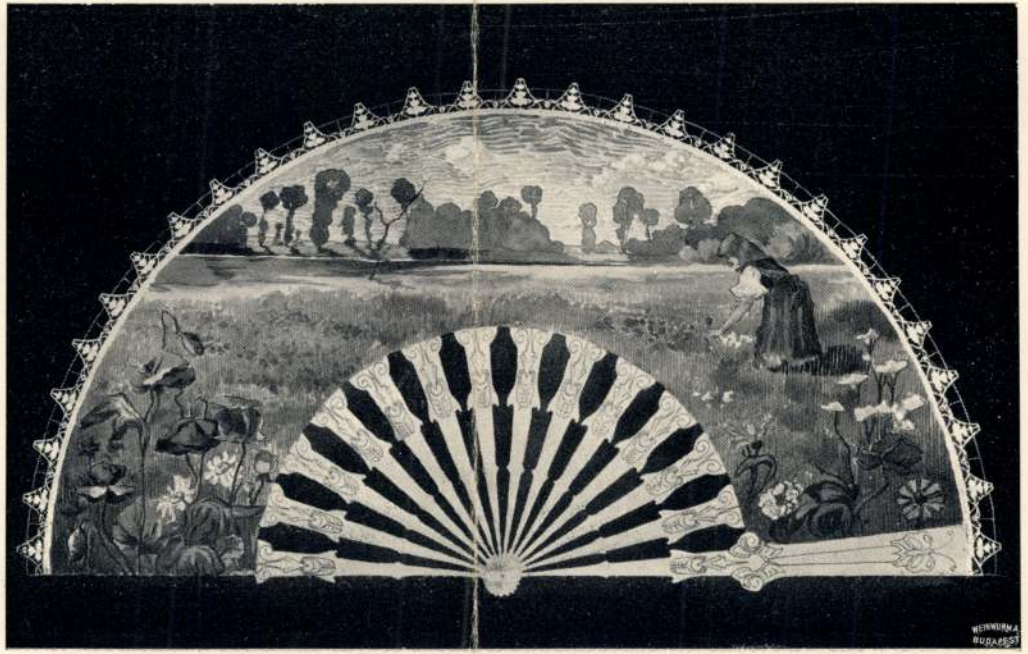

LEGYEZŐ
TERVEZTE GIMES LAJOS

DISZÍTŐ FESTÉSZETI OSZTÁLY
TANÁR FEICHTINGER J. GYÖRGY

Magyar Iparművészet
1905. 218. l.

Gimes vasrom

Nejitra

Körjöki 1888.

1.) Alapraje 2cm iom

2) déli oldal felirások

alapraje részlet 1:200

3) északnyugati és északi oldal.

32.

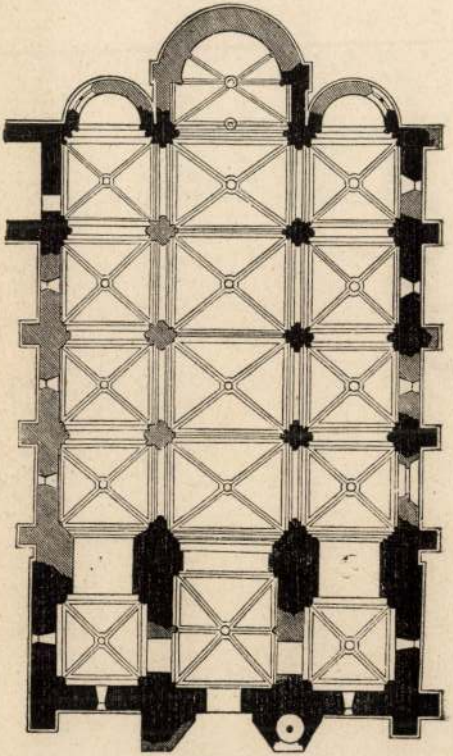

54.

Gimesvára

Baranski E. L.
rajza

repr.
Bárdfyhy

35 l.

mely a Magyar Nemzeti Muzeum átsz.rvez
segitett. A szerkezetében rejlő hibáit
alkotásával lehet kiküszöbölni. Az id
alapján pár éve a Nemzeti Muzeum keret
indult az ingó müemlékek felvételezése
szaktudással és szeretettel folyik nap
oldást az Iparmüvészeti Muzeum keretei
és Köszeghy Elemér ~~szxmélyéx~~ igazgató
a fáradhatatlan, lelkes szakembert, ak
az ingó müemlékek ügye valóban jól van
az 1882 évi XXXIX. tc. intézkedik a m
és felállitja a Müemlékek Országos Biz
az 1925 évi törvény az ingó müemlékek
vatalt, külön adminisztrációt szerveze
adminisztrációval oldják meg ma azt a
védelem szempontjából ~~közös~~ azonos sze
vezetést és joggyakorlatot kiván.

127.

FŐVÁROSI DETAILKERESKEDŐK ÉS
BUDAPEST, VIII., FÖH

MEG

Tek. SZENTIVÁN

I. ker

Nyilvántartási osztályunknál .....

..... cég Ön Önök ellen .....

Egyesületünknek célja, hogy a
ségektől megkimélje.

Felkérjük tehát, hogy a VIII., F
1911. évi augusztus hó 1

egyeztető

okvetlenül megjelenjen, hogy az ü
eljárás nélkül elintézhessük.

FRÁTER ÉS TÁRSA, BUDAPEST.

Gímes vár

(Nyitra vm.)

Luk Podm

III. k. 65. l.

Gimesi Lajos, festő

MDK

Csepelen, a munkásotthonban
kiállította a műveit.

— : Hír

8. l

NÉPSZABADSÁG, 1961. jún. 21

Simesi Lajos, festő 7 04

A Műcsarnok boldog gyermekének c. tárlatának egyik kiállítója.

Péter Imre: Jegyzetek kiállításokról 9.C

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. júl. 5.

MDk

Szimeri Lajos, festő

Katonaművén. Kiállított a
Fejér megyei művelődési házban.
(Székesfehérvár.)

—: Röviden 6.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1964. aug. 1.

M. Gimiond
szobrász

M.D.K.

Alkotásait bemutatják Magyarországon

K.T.: Kulturális kapcsolataink további erősödésének esztendeje

Magyar Nemzet, 1959. jan. 30

5l.

Gínesy Béla

neve emlitve

Müvészettörténeti Értesitő 1972

220, 221, 223. old.

Gimesy Béla

Zofahl, Tüköry és Erhárd szakvéleményét és Hild József szerepét a Bp.V.Eötvös Loránd u.2.sz. ház kiépitésével kapcsolatban emliti az alábbi cikk. Az é pület 1969-ben kezdett felújitásának terveit Gimesy Béla és Sedlmayr Jánosné készitették.

Pereházy Károly: A Városrész-rekonstrukciók...
Művtört.Ért.1972.3.sz.213-223.l

22o.l.

Gimesy Béla

A Bp.V.Guszev u.3.sz. házat Brein Ignác tervezte 1829-ben kétemeletesre, 1853-ban Kauser Lipót III.emeletet épitett rá. 197o-ben kezdődött felújitását Gimesy Béla tervezte.

Perchány Károly: A várcerész-rekonstrukciók...
Művtört.Art.1972.3.sz. 213-223.l. 221.1.

MARCELL GIMOND, szobrász

Szentesy Hiesz Géza szobrász, aki 1896-ban Bpesten született, Az [illegible] parmüv. Főiskola elvégzése után 19[illegible]2-33 között Párisban élt. Ott először Emile Antoine Bourdelle műtermében dolgozott. majd Gimond akadémiai tanár munkatársa volt. 17/233/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Szentesy Hiesz Géza szobrászművész érmei és plakettjei 17/[illegible]33/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XVI. 1960. 14.sz. Bp.

M.D.K.

Marcel Gimond

festőművész

Hamarosan kiállítást rendez Budapesten.

Magyarországra látogat Marcel Gimond

Magyar Nemzet, 1959. márc. 25.

6 l.

SIMON GIMPELMAYR, kőművesmester

A Lékán,1662-ben Pietro Orsolino,Como tói származásu mester által alapitott kőműves-és kőfaragó céhnek Simon Gimpelmayr kőművesmester is alapitó tagja volt. 442.old Kőszegről.

HARALD PRICKLER: Giovanni Bernardo Ceresola,a szombathelyi Szt.Márton templom épitője 441.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 3.szám. 1968.Szombathely

SIMON GIMPEM

GIMPEL, Georg Kölner

17. 32.

WAB 100. 195.

1908 körül
pozitív: celloidin, 6x6,5 cm. OMvH ltsz. 2100

Cserény [Čerín; Zólyom vm]
R. k. templom, falkép a hajó északi falán
1908 körül
pozitív: celloidin, 11,5x13 cm. OMvH ltsz. 2415

Cserény [Čerín; Zólyom vm]
R. k.templom, stallum
1908 körül
pozitív: celloidin, 13x13,5 cm. OMvH ltsz. 2414

Cserény [Čerín; Zólyom vm]
Női népviseletben
1908
pozitív: celloidin, 12x17 cm. NM ltsz. 12216

Csetnek [Štítnik; Gömör és Kishont vm]
Ev. templom, belső a szentély felé
1913
pozitív: brómezüst, 12x17 cm. OMvH ltsz. 1496

Csetnek [Štítnik; Gömör és Kishont vm]

GIMPELMAYR, Simon (Rönius)

1662-1672

WAB 100. 189.

Ginzer Etel

Jeszőrő

megh. 1919-20-ban

a halád

Köztere

1898-1909

Deák Ebner

Gimzer Etelka, festőnő; szül. 1876 október 14-én Szinóbányán (Nógrád megye) Vidéky János igazgató-tanár vezetése alatt a budapesti iparrajziskolában kezdte tanulmányait, majd 1898-ban a magy. kir. női festőiskolába lépett, hol 1908-ig Deák Ebner Lajos útmutatása alapján tanult. Ez idő alatt több ösztöndíjban részesült. 1906-ban 400 korona utazási ösztöndíjat, 1908-ban pedig 600 koronás államsegélyt kapott. 1906-iki tanulmányútja alkalmával egész Nyugat-Európát beutazta. Jelentékenyebb művei: Búsuló juhász és Vallomás cz. genreképei, továbbá a Féltékeny cz. nagyobb kompozicziő, valamennyi a művésznő birtokában. Ezenkívül egy Tanulmányfej (1902), Hubay Jenőné szül. Czebrián grófné tulajdona; Krisztusfej (1906), mely Török Aurél dr. egyetemi tanár tulajdona volt; Arczkép, Fülep Jenő tulajdona; Női arczkép (1906), Teszák Emilné tulajdona stb. Az utóbbi képe a Műcsarnok 1906. évi tavaszi tárlatán volt kiállítva. G. a Nemzeti Szalon és a Magyar Képzőművésznők Egyesületének tárlatain is többször részt vett.

Kiáll. tárgymutatók. — *Nemzeti Szalon Almanach.* Budapest, 1912. 168. l. — *Új Idők.* 1906. 17. sz. és a művésznő közlése nyomán.

Gunzer Etta

Mines

1916-17 Sélí

Csendélet, of

...ctvédő Bizottság

Budapest 5

~~V. Hold utca 16.~~

...utca 10

GIMZER *Etel*, festő, * Sznióbánya 1876, † 1919. A bpesti női festőiskolában Deák Ebner Lajosnál tanult. 1906 óta volt a Műcsarnok kiállítója. Arc- és életképeket festett.

E. g. I. 382 l

1273. Bologna

A XVI. száz

Férfi képe.

Mellig látható, kissé jobbraf
és körszakálla rövid. Ingének kere
felett álló gallérú köpenyt visel.

Terracotta, magassága 53·5 c
tett 1894 szeptember 13-án 600 lir

számoltatott 1895 augusztus 31-én
lásra nézve lásd az 54347–895
61301 sz. min. előadmányi ivet. –
az 1900 november 28-iki 4561 (6
tus 26-iki 373 eln. sz. leirat (46

Jegyzet. L. az 1896-iki lajstr.
— Preisliste № 208.

Π 3–2

Pl.
Vét. 1894

Ginczer (nem Ginzer.?) Etelka

5 elemi

8 hónap, jó eredm.

Tanár: Lechner Gyula

Iparrajziskola 1895.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Ginzer Etelka

(László Ginzer alatt is)

5 elemi 1 ipar.

10 hónap, jó eredm.

Tanár Győrffy Kálmán

Iparrajziskola 1896

Európa, film, könyv lap
terjesztő könyvkiadó R. T.

Budapest.

V., ker. Visegrádi ut 36 fsz.

Gimzer Etelka

jó eredm.

Ipavajziskola 1897

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Gimmer Etelka

jeles eredm.

Mártajiskola 1898

Gimzer Etelka

Deár Ébner Sajós
növendére 600 Koronás
állami ösztöndíjat
kapott.

Képzőin. Fönsk. Evk

1908 - 9. 22 l

los másolat hiteléül:

[signature]

iniszteri iroda s.tiszt.

Budapest, 1939. évi .....hó...

A miniszter rendeletéből:

Dr. Tihamér Lajos s.k.

miniszteri ~~osztály~~tanácsos.

A kiadvány hiteléül:

miniszteri iroda s.tiszt.

Gimzer Etel

1908/9 és 1898/99 II., 1899/900 II. –
1902/3, 1905/6 – 1908/9 a Deák –
Ebner féle női festőiskola növendéke

Ferképzomfoiskövk
86.l.

ver Cromwell számára (Cromwel re-
mek arcképe. Buccleugh herceg gyűj-

Ginzer Etta

Női képmás c.
kepe repr.

Ország-Világ

1912. 523 l.

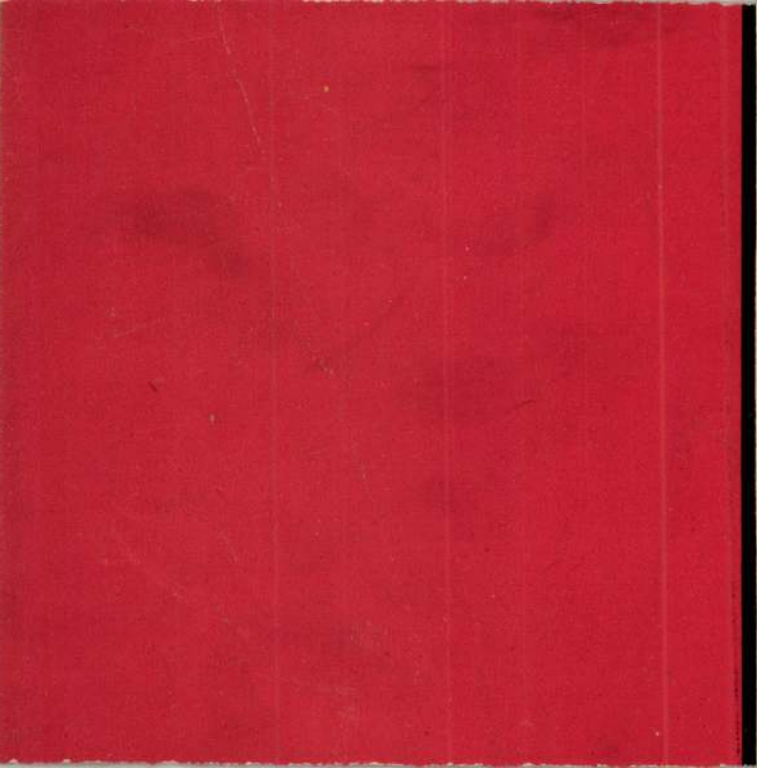

ORSZÁ

ELŐFIZ
EGÉSZ

MI
ELŐ
AJÁNDÉKU

E. Ginzel jelzéssel:

„Kalapos fiú" o. fa. 30x24

S. l. b. E. Ginzel Wien

k. ár: 8000 ft.

BÁV 41. Képaukció Budapest 1976 december

Ginzer Etelka

Klári archépe

repr.

Vas. ujs 1910. 270 l.

A Franklin-Társulat nyomása saját háromszínrendszerű lemezeiről.

ANGYALI

Gimzer, Etelka, Malerin, geb. 1876 in Szinóbánya, absolvierte ihre Kunststudien in Budapest, wo sie 1908 den Kompositions. preis errang.

395 ◇

Krück I. 395. l

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Ginzer Etelka

Jesto

wód

z

Krück

I. 395. l.

~~Kis-Tátra~~ VI. 14.

Csütörtök **11** Mamert pk.

Protestáns Mamert
Görög-orosz 28 9 vértanu
Izraelita 8 Khamisi böjt

Péntek **12** Pongrác vt.

Protestáns Pongrác
Görög-orosz 29 Józon pk.
Izraelita 9

Szombat **13** Szervác pk.

Protestáns Szervác
Görög-orosz 30 Jakab ap.
Izraelita 10 S. Beh. 3. P.

20

1916 **MÁJUS** 31 nap

Gimzer Etelka

festőnő

L.

Szendrey Szentiványi

574. l.

Római Karperecz V. 243.

GIMZER ETTA

Mária ünnepén. Olajf.
Rajzlecke. "
Fiatal anya "
Nagymihályi parkrészlet. Olajf.

A Magyar Képzőművészek Egyesülete tizedik rendes tárlatának katalógusa. Nemzeti Szalon 1918.ápr-máj.

Gimzer Etelka

A Magyar Képzőművésznők Egyesületének kiállitását ismerteti Margitay Ernő és felsorolja a Nemzeti Szalonban szereplő művészeket: Augusztin Mariska, Fesztyné Jókai Róza, Komáromi Kacz Endréné, Klammer Mariska, Payer Gizella, Rauscher Juliska, Schütz Julcsa, Büttner Helén, Gimzer Etelka, Braunecker Stina, V. Davida Mariska, Zámbori Lona.

Gimzer Etelka: "Falun" c. vászna müvészi,- mondja kritikájában Margitay Ernő.

ÉLET, Bp. 1912. ápr. 14. IV. évf. 15. sz. 472. lap.

Gimzer Etta

A Magyar Képzőművésznők a Nemzeti Szalonban rendezett kiállitását ismerteti Margitay Ernő m. sign.-val és felsorolja azokat a művészeket, akiknek munkáját elismerésre érdemesnek tartja:

Egyed Erna,

Gimzer Etta,

L. Hilbert Irén,

Podvinecz Erzsébet és

Rauscher Juliska.

Élet, Bp. 1917. ápr. 29. IX. évf. 17. sz. 420. lap.

MDK

Gimzer Etta

Böske, repr.

Gyöngyösy. 118.l.

Gimzer Etta

A krasznahorkai vár, olaj
Kankalin, olaj
Susztermühely, olaj

Magy. képzőművészek egyesülete VIII. kiáll.
N.Szal. 1916. márc. 13 l.

MDK

Gimzer Etta

Magyar Képzőművésznők Egyesülete X. kiáll.
1918. ápr.

MDK

Gimzer Etta

Fiatal anya, of.

Nagymihályi parkrészlet, of.

Magyar Képzőművésznők Egyesülete X. kiáll. 1918. ápr.

MDK

Gimzer Etta

Mária ünnepén, of.

Rajzlecke, of.

Magyar Képzőművésznők Egyesülete X. kiáll. 1918. ápr.

MDK

Gimzer Etta

Csendélet, of.

Falusi udvar, "

" " "

M. Képzőművésznők E. 9. kiáll. N. Szal. 1917. ápr.

lo. 1.

MDK

Gimzer Etta

T. E. urnő arcképe, of.

KMTárs. 1906. tav. kiáll. kat. 48.l.

Gimzer Eta MDK

Csendélet, olf.

Mücsarnok 1916-17 téli tárlat

Ginzer Eta

MDK

Napsütésben, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Gimzer Etelka

Müvei szerepeltek a Mücsarnok 19o6-os

Tavaszi kiállitásán -emlitve

Fülep La jos:A müvészet forradalmától a nagy forradalomig

Bp.1974 Magvető 175.old.

Gimzer Etta

A Képzőművésznők Egyesülete a tizenegyedik kiállitását rendezi a Nemzeti Szalonban. Undi Imre u.i. sign.-val számol be a tárlatról:

Gimzer Etta: "nagy vászna erős visszaesést mutat előbbi munkáihoz képest."

Egyed Erna és

Somló Sári tusrajzai jó képességről tanuskodnak.

Veressné Kozma Erzsébet szobormüvei kiemelkedőek.

Élet, Bp. 1919. febr. 9. XI. évf. 6. sz. 139. lap.

MDK.

Ginács László

Könyvillusztrációinak lipcsei szereplésérő1

Magyar Nemzet 1965 ápr.16.lap -

Mdk.

Gniács László tipografus

munkája a kötéstervés tipográfia
Heinrich Heine Németország c. könyvtöz
Díjazott könyv.

Magyar Grafika 1963. 2 sz 14. l

gináns tánló

Montesquieu: Igaz történet
c. könyv Zipografiráli lapja
(szepró)

A szép magyar könyv, 1963.

Gináv László

Shakespeare ömes műveinek
kötését tervezte (emb.)

„A négy magyar könyv" pályázatot
dicséretet kapott

N.N: A négy magyar könyv 1965

Magyar Grafika 1966 III. mell.

Ginács László.

Neve említve Szántó Tibor „Az új magyar tipográfia" c. tanulmányban említve.

Magyar Grafika, 1964 4. szám, 237. l.

Chinaes Les gs.

Ginács László

Kötésterv és tipográfia

H. Heine: Németország c. könyvéhez.

említve.

A szép magyar könyv, 1962. 14. l.

Ginácz László

Juhász Gyula: „Anna örök"
tipográfiája.

Cmlítve.

A szép magyar könyv 1963 15. l.

Ginács László

Tipográfia a Tibullus és Propertius összes költeményei c. könyvhöz.

említve.

A szép magyar könyv, 1962 15. l.

Ginács László

Tipográfust ~~dicséretben~~ ~~részesült~~ kitüntették

A könyvkiadók 1964. évi díjazott és dicséretben
részesített kiadványainak értékelése

Magyar Grafika 1965 5 sz.

14.1.

Liebe Anita!

Ich habe dir schon lange nicht geschrieben.

Ich bin jetzt in Berlin. Ich gehe in die Schule.

Viele Grüße Deine Tina.

Ginács László

Montesquieu: Igazi történetek kötésterv, tipográfia.

Emlékve.

A szép magyar könyv, 1963 16. l.

MDK

Ginács László

Könyvillusztrálásáról

Szép Magyar Könyv 1966 .

Ginkas Lászlóról

Könyvillusztrációról

Szép Magyar Könyv 1966.

Gimán László

Hasek: Svejk a könyvének borítóját terverte /dicsró/

Rényi Péter: Az úgy magyar bibliofilia műhelye

Tükör 1970 VIII. 18

Ginán Lóvelő

Diderot: Szémszporadoxon c. műre

tarkoló és kötéstervét hénítette

Díjázott / kép magyar könyv 66 /

Magyar grafika 1967.

Gináts László

Lépítette a Budapest Múzeumai c. könyv burkoló és kötéstervét.

Díjazott Inkép magyar könyv 69 %

Magyar Grafika 1969 nek.

Ginás László

kérítette Szigeti József Beethoven
hegedűművei c. könyve kötéstervét.
Díjazott /„kép magyar könyv 68"/

Magyar grafika 1968 mell.

GINÁCS László

Berkes Erzsébet: Ginács László Tótfalusi Kis Miklós-díjas. = Magyar Grafika, 1988, 5. 9–14. ill.

45 – / M

veget, de a fene tudja, mi van vele, mert 2 hónapja nem írt. Oly nehéz szöveget kapni, ugyan ajánlottak, de ilyenek nem kellenek." (Párizs, 1907. IV. 10.) A librettó nem k

17 Lavotta olykor együtt járt FL-sal a Bibliothèque Nationale-ba olvasni. 1906. VIII. 2 mánnak szóló levelében írja: „...itt turkálok gyönyörűséggel Fülep barátunkkal." Levelestár.)

18 Ferenczy József (1855–1928) 1902 óta a Műegyetem magyar nyelv és irodalom prof szetek Spanyolországban és Murillo c. könyvéről van szó (Kolozsvár, 1900.) – Lavo lommal hiába pályázott a VKM ösztöndíjára, 1907 elején Ferenczy közbenjárására ka

19 Bibliothèque Sainte Geneviève – párizsi könyvtár, FL gyakran látogatta.

20 Boileau, Nicolas Despréaux (1636–1711) francia kritikus, költő.

21 Racine, Jean de (1639–1699) francia klasszikus drámaíró.

22 Titus Livius, Augustus-kori római történetíró nevének franciás alakja.

Ginács László

hánítette Spinoza: Etika c. műre
burkoló és kötéstervét.

Disszertben vénesült / „hép magyar
könyv 69"/

Magyar Grafika 1969. mell.

Gyulács László
grafikus

A bucholát is kötéstervet készített el
a Corvina Kiadó Budapest múze-
umai kiadványához

P. Brestyánszky Ilona: Könyvművészetünk.
Műveszet, 1970. augusztus – 15 lap

Gináus László, [grafikus ?] ?

L.:Gross Arnold

P.Szücs J.:Fiatal könyvtervezők 7.

Népszabadság, Bp. 1977 aug. 24.

Ginács László, tipográfus

ÖT KÖNYVTERVEZŐ MŰVÉSZ — Ginács László, Kovács Imre, Murányi Zsuzsa, Nagy András és Somogyvári Zsuzsa — alkotásaiból nyílt meg kiállítás csütörtökön a Helikon Galériában. Az Európa Könyvkiadó Magyar Helikon műhelyének tipográfusai nemcsak a már megvalósult könyveket tárják a közönség elé, hanem bemutatják terveiket is.

– Hír

Népszabadság, Bp 1981. máj 8

02

Ginczler Hermann, építész

Antal Gábor: A tyugatttól a Dunáig.

Az „Újság" 1937. nov. 4.-i számában Zsolt Béla vezércikke arról szólt, hogy Ginczler Hermann, az „Újlipótváros építőmestere" – csődbe jutott és maga Ginczler is kórházba került szívrohammal. De ha Ginczler cége össze is omlott, a házak, amelyeket épített, állnak s a polgári családok százai laknak benne. Ginczler kényszeregyessége ellenére a város egyik legderekabb negyede az Újlipótváros, ahol kevés pénzért apáiknál urbanusabb miliőben élnek az emberek, – írja a cikkíró.

Budapest folyóirat, 1988., 6., 39-old.

GINZLER Herman építész

Adatok a Viziváros történetéhez. Szerk. Mészáros György, Mészárosné Herczog Magdolna. 1.köt. Bp. : Budapesti Városszépítő Egyesület, 1990 50, 55. p.

Bp. I. Aranyhal u. 4. (1937/1938)

Ginczler Herman épitészmérnök
A Budapesti Mérnöki Kamara közleményei
Uj tag.
MMÉEK, LXI. kötet 15-16 szám

1927

GYALUS LÁSZLÓ
ÉPITÉSZ ÉS AZ ORSZ. MAGY. IPARMŰVÉSZETI
ISKOLA TANÁRA.

Igen tisztelt Meisner

Kérem legyen szíves a mellék
Forster Urnak kezéhez juttatn
e pénzre most szükséget van
mielőbb ki, Az ösz nagyi m
erelőtt kiérdemeltem.

KERTÉSZ JÓZSEF, BUDAPEST 35201

Ginczler Herman

épitész

szül. 1899. dec. Kisvárda

lásd

Ki-Kisvárda 2

254. l.

NYOMTATVÁNY

Budapest

úrnak

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután ½6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

Ginczler Hermann

Magyarország (Hongrie – Hungary) II–III n. 46 l.

Hermann Ginczler: „Maison de rapport".

Ginczler Hermann: Kislakásos bérház.

Hermann Ginczler'á „Tenement House" deserves mentien.

Bizonyara, de mintha tréfálna, amikor a maga kérdésére nem akar felelni. Vagy maga se tudja, hogy tulajdonképen mit kíván mondani?! . . . Semmi különöset, csak egy kicsit kacérkodni óhajtott az epikureizmussal és egyben az amoralista világfelfogással?!

Utóljára, mintha mégis jobban húzna a hosszúélethez, az akár tartalom nélkül való, de nem reménytelen évek nem egészen értéktelen sokaságához, mint az élvezeteknek huszonnégy órába való kögítéséhez. Mert azt mondatja Schindler doktorral Marinak Kata holttesténél: „Az, hogy én jó ember vagyok . . . hogy maga gonosztevő . . . és hogy ez a halott bűnös volt . . . csak: szavak! Magának még süt a nap és nekem . . . és azoknak (a gyermekekre mutat, akik átszaladnak a réten). Ennek már nem. Más egyebet semmi bizonyosat se tudok a világon! (Gyerekek nevetve szaladnak át a réten és eltűnnek az erdőben.)" Vége.

Hát éppen ez az okoskodás — amelyet Schindler doktor tanúl-

Ginczler Hermann

építész.

Szül. Risvárda 1899.

Oklevelet nyert 1923

Névjegyzműegyetem 7. C.

Gínczler Hermann

8 órás úpag

1937, nov. 4. (Egy fizetésképtelenség.)

DAS WASSERSTRASSEN-NE

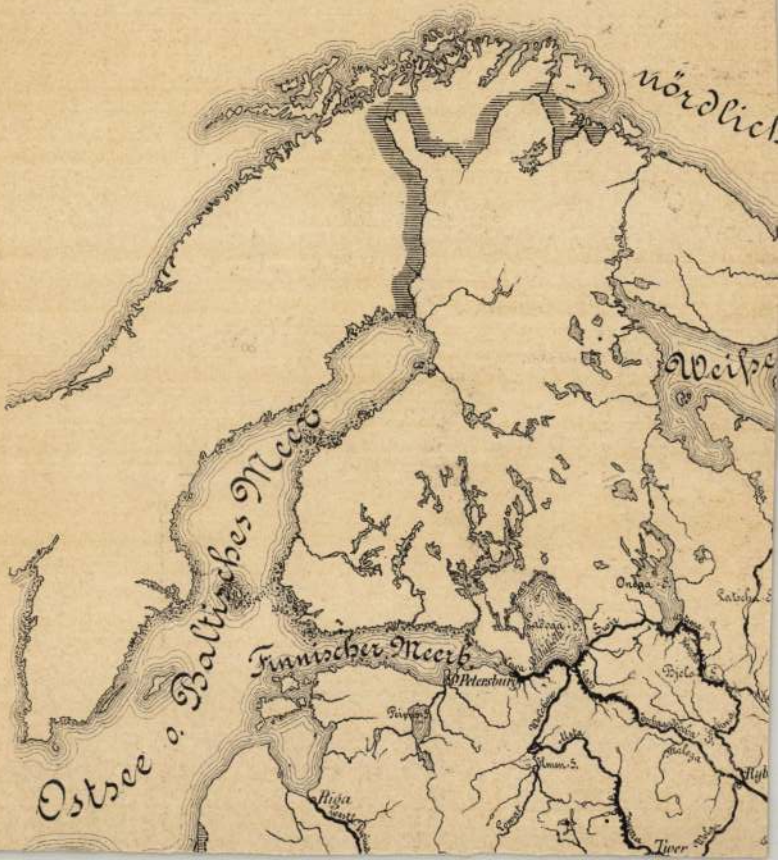

Ginczler Hermann

wód

Pesti Hirlap 1938
febr. 4. (G. H.
Kenyszeregyerségi
ügye.)

Ginczler Herman

építész

kormányfőtanácsossá

nevezték ki.

Pesti Napló 1935 máj. 30.

— **Kormánytanácsos.** A *MTI* jelenti: A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Ginczler* Herman okleveles építészmérnöknek közhasznú érdemes tevékenységének elismeréséül, nem mint tévesen közöltük, a magyar királyi kormányfőtanácsosi, hanem a magyar királyi *kormánytanácsosi* címet adományozta.

Pesti Napló 1935 jún. 2

RZSÉ

észek

S KIÁLL

április 3-

nincs

A fasizmus lényege

Az Esti Ujság számára irta:

CARLO ALBERTO BIGGINI

az olasz képviselőház tagja, egyetemi tanár

A fasizmus, az olasz államot újjáteremtő gondolat győzelme nem merült ki a megvalósulással, mint ahogy általában a nagy forradalmi átalakulások bizonyos mértékű elernyedéshez és nyugvópontra jutnak, amikor érvényesültek. A fasizmus nemcsak politikai átalakulást jelent, hanem új és általános fejlődési irányzatot, amely tovább él és lüktet az új alkotmányjogi és testületi berendezkedésben, aminek legfőbb sajátsága, hogy a további fejlődés céljait szolgálja. Nemcsak megadja a fejlődés lehetőségeit, hanem egyenesen ösztönzi az egész államéletet, minden vonatkozásban, a haladás útján. Az a széleskörű újjászervezés, amelyet a fasizmus hozott az egész olasz élet szellemének és erkölcsiségének megújhódását jelentette és ez az új szellem egy teljesen új államtípus, *a modern állam* megteremtésének irányába halad.

A fasiszta forradalom olyan mélyreható átalakulást jelent, amely nem fér meg sem az alkotmány, sem a gazdasági, jogi és társadalmi élet keretein belül, hanem mindezeken túlmenően a nemzeti műveltség és az egész gondolatvilág legmagasabb régiójáig hatol.

Ahhoz, hogy valaki teljesen megérthesse azt a történelmi korszakot, amelybe a fasizmus győzelme óta Olaszország jutott és következtethessen az olasz történelem jövendő kibontakozására, mindenekelőtt ismernie kell a fasiszta olasz állam új berendezkedését. Csak ezen az alapon alkothat helyes fogalmat magának a fasiszta forradalom lényegéről és történelmi szerepéről. A fasiszta forradalom eszméi kétségtelenül általános érvényűek, mert ez a mozgalom felismerte a jelenkori történelem fejlődési irányát és tulajdonképpen ennek a fejlődési iránynak az élére állott. A jelenkor általános fejlődési tendenciája, többékevésbé világos formában, az állam egységére való törekvés, az egyéni érdekek alárendelése a felsőbbrendű állami érdekeknek, a nemzeti energiák felfokozása és általában az a törekvés, hogy az állam, mint egység, megállhassa a helyét a nemzetek versenyében, amely sokkal kíméletlenebbé vált, mint valaha.

Ezek az általános történeti irányelvek képezik a fasizmus eszmei alapjait és a testületi rendszer politikai, gazdasági és jogi intézményeiben válik élő valósággá az eszme; a korporatív rendszer adja meg a módot reá, hogy a gondolat gyakorlatilag is érvényesülhessen. Ez a testületi rendszer pedig nem más, mint maga a fasiszta alkotmány, amely *a nemzet új jogi, gazdasági és társadalmi berendezkedése.* Ezt az új berendezkedést Mussolini jellemezte a legjobban, amikor azt mondta, hogy a fasiszta állam vagy a testületi rendszer alapján rendezkedik be, vagy pedig nem fasiszta; harmadik alternatíva nincsen.

A fasizmus lényege tehát a *korporatív rendszer,* amely az egyén életének egyre tökéletesbülő formáit valósítja meg a társadalomban, más szóval az egyén és az állam tökéletes harmóniáját teremti meg: az azonosságot a nép és az állam között. Ennek az azonosságnak a megteremtése érdekében a fasizmus mindent átformál, a klasszikus értelemben vett magántulajdon elvét is és általában mindent, ami az egyén és a közösség teljes összhangjának útját állhatná.

A fasiszta forradalom első törvényhozási alkotásában, a *Carta del Lavoro*ban már megnyilvánul a régi fogalmak és elvek átformálásának törekvése. Az újabb idők egyik legsúlyosabb alkotmányjogi kérdésének megoldását jelenti az a tény, hogy a fasizmus a nemzeti közösség és a dolgozók érdekeinek megvédése céljából a munkástömegeknek politikai és jogi pozíciót biztosított az állam keretein belül. Önmagában véve már ez is bizonyítja, hogy a testületi rendszer tulajdonképpen nem abból áll, hogy bizonyos számú gyakorlati intézményt létesít a szociális ellentétek csökkentésére, hanem átalakítja az egész állami és társadalmi rendet és egy olyan új tant valósít meg, amely az egész államjogi elmélet, a társadalom és az egyén viszonyát, *a történelem fejlődésirányának megfelelően új alapokra fekteti.*

Természetes tehát, hogy az az új politikai világrend, amelyet a fasizmus hirdet, a régi politikai világrenddel nemcsak politikai, hanem gazdasági, jogi és kulturális területen is ellentétbe kerül. A liberális gondolatvilág nem hitt és nem hisz a fasizmusban, mint forradalomban, mert hiszen minden, a régi rend ellen irányuló mozgalomban csak a fennálló rendet megzavaró tényezőt tudja látni. Tehát már magáról a „forradalomról" való felfogás is szöges ellentétben áll egymással.

A fasizmus, mint forradalom, azt vallja, hogy lassú, de állandó, a modern civilizáció egész társadalmi szövevényét átjáró átalakulást kell létrehozni, a történelmi fejlődés helyes irányzatát követve. Semmi sem természetesebb, mint az, hogy a fasiszta lélek ellentétben áll azzal a konzervatív lelkiállapottal, amely csupán a maga rendjéhez, mint egyedüli „rendhez" ragaszkodik, anélkül, hogy megvizsgálná, hogy ennek a „rendnek" megvannak-e a tartós és korszerű alapjai. A fasizmus ezzel szemben *igazi, konkrét rendet akar,* amely politikailag és történetileg is meg van alapozva és a modern élet erkölcsi, társadalmi és gazdasági igényeit a lehető legideálisabb mértékben kielégíti.

A fasizmus az osztályharcot hirdető szocializmust tagadásba veszi, mert a fasiszta világrend a termelő kategóriák és a különböző társadalmi osztályok egyenlőségén alapul.

Mussolini, aki olyan csodálatos tökéletességgel tud jellemezni nagy dolgokat, egyik beszédében kijelentette, hogy a Carta del Lavoro már kívül áll a kapitalista rendszeren és ezzel a kijelentésével meg is határozta a fasizmus világtörténelmi jelentőségét. A kapitalizmus az osztalyharcon és az egyén teljes szabadságán alapszik, míg a fasizmus a korporatív rendszeren, — ez a rendszer pedig a dinamikus fejlődés rendszere. A fasiszta forradalom elmult tizenöt évét az új irányban történő fejlődés töltötte ki és ez a fejlődés fogja kitölteni az egész olasz jövőt.

Buda látja,
Pest csodálja,
Megnyitását mindenki várja:

MAGYAR VILÁG
KÁVÉHÁZ
II., Margit-körút 40.
Telefon: 151-888.

Nyitás ma!
este 7 órakor

Sárközy muzsikál
Szalay énekel

Ma megkezdte a képviselőház a tűzharcos javaslat vitáját

„Ezzel a javaslattal bebizonyította a Darányi-kormány, hogy a valóban népies, nemzeti és szociális politika útján halad"

A képviselőház mai ülését negyedtizenegy órakor nyitotta meg *Sztranyavszky* Sándor elnök. A kormány részéről *Röder* Vilmos honvédelmi miniszter volt jelen.

Az elnöki bejelentések után *a városi számvevőségi szolgálatról szóló törvényjavaslatot és az egyes utcai kihágásoknak helyszínen való megbirságolásáról szóló törvényjavaslatot harmadszori olvasás után elfogadták.*

A tűzharcos-javaslat

Ezután rátértek

a tűzharcos-törvényjavaslat tárgyalására.

Vitéz Kenyeres János előadó ismertette a törvényjavaslatot és a bizottság által elfogadott módosításokat. Beszéde elején

megemlékezett a magyar tűzharcosok kötelességtudásáról, dicsőséges haditetteikről.

— Ha a front mögött is úgy megtette volna mindenki a kötelességét — mondotta —, *mint a frontokon a katonák, akkor nem lett volna hiábavaló az a véráldozat, amit katonáink a hazáért hoztak.* A tűzharcosok nem anyagi előnyökért, hanem hazafias lelkesedésből harcoltak.

Ismerteti ezután a különböző intézkedéseket, amelyek eddig a tűzharcosok érdekében történtek. Az első olyan gondoskodás, amely a földmívesek zömét érinti, a földbirtokreform során történt.

A kiosztott földeknek hetvenöt százaléka jutott hadviselteknek.

Az egyre súlyosbodó gazdasági viszonyok folytán beállított megélhetési nehézségek mellett az intézkedések nem bizonyultak elegendőknek s a tüzharcosok körében mind erősebben érlelődött meg az a kívánság, hogy *önálló gondoskodás történjen róluk.*

Ismerteti ezután a módosításokat, amelyeket a bizottság egyhangúlag fogadott el. Megállapítja, hogy

a bizottság egyöntetűen vallotta azt a felfogást, hogy a tűzharcosok többet érdemelnek annál, mint amennyit a törvény javaslat nyujt számukra.

Ilyen értelemben nyilatkozott elsősorban a javaslatot benyujtó honvédelmi miniszter is. *Nem volt azonban egyetlen felszólaló sem a bizottságban, aki ne látta volna azokat az akadályokat, amelyeket a megcsonkított ország nehéz viszonyai mellett tizenkilenc esztendős késedelmmel sem tud kellőképpen áthidalni.*

Bizik abban, hogy a törvényjavaslatnak a tárgyalásán ugyanaz a szellem fog érvényesülni, mint amilyen a bizottságban érvényesült. Kéri a javaslatnak elfogadását.

A frontharcos tábor örömmel fogadja a javaslatot

A törvényjavaslat vitájának első szónoka gróf *Takách Tolvay* József volt.

A törvényjavaslatot nemzetvédelmi és nemzetnevelő szempontból is fontosnak tartja.

De fontos a törvényjavaslat külföldi propagandánk szempontjából is. A külföld is felfigyel erre a ma tárgyalásra került törvényjavaslatra.

Ezzel a javaslattal bebizonyította a Darányi-kormány, hogy a valóban népies, nemzeti és szociális politika útján halad.

A törvényjavaslat annyit nyujt a tűzharcosoknak, amennyit a csonkaország nyujthat. A honvédelmi miniszter úr — mondotta — kijelentette, hogy ezzel a törvénnyel *még nem tekinti lezártnak a tüzharcos kérdést.* (Nagy taps.) Kétségtelen, hogy

a sok keserűségen átment frontharcos tábor örömmel fogadja a javaslatot.

A franciák már a hetvenegyes háború után is felismerték a háború katonáiról való gondoskodás erkölcsi erejét és nemzetnevelő fontosságát. Köszönetet mondott a kormánynak a javaslat benyujtásáért.

A Magyar Frontharcos Szövetség kiépített külföldi bajtársi kapcsolatain keresztül igen sok értékes barátot szerzett hazánknak. Ezután áttért a törvényjavaslat taglalására.

Felhívta a kormány figyelmét a tűzharcosok nagy tömegének, a magyar falu frontharcosainak helyzetére,

akiken az adókedvezményeken kívül más módon is segíteni kell, igy

kis házhelyekhez kell őket juttatni, a közkórházi ápolásnál a vagyoni cenzust megfelelően kell megállapitani és a közmunkák kiadásánál a kaució letételét meg kell részükre könnyíteni.

A közszolgálatban álló tüzharcosok helyzetén is segíteni kell. Kéri a honvédelmi minisztert, hogy

a Károly-csapatkereszt jogositványának megszerzésére minél későbbi időpontot állapitsanak meg,

hogy ezáltal megkönnyítsék az okmányok beszerzését azoknak, akiknek úgynevezett káderük a csonka hazán kívül volt. A javaslatot elfogadja.

Ezután

féltizenkét órakor áttértek az interpellációkra.

Az első interpelláló *Horváth* Ferenc. A kultuszminiszterhez interpellál a tizenkettedik életévüket betöltött tanulók középiskolai beiratkozása tárgyában.

(Lapzártakor az ülés folyik.)

VEGYE IGÉNYBE AZ Esti Ujság UTAZÁSI IRODÁJÁT
VIII. KER. JÓZSEF-KÖRÚT 5

SZŐNYEG

Jutafutó, mintás anyagból,
cca 60 cm. — — 1.90
cca 80 cm. — — 2.80

Jutaszőnyeg, duplahurkos,
cca 200x300 cm — 35.—
cca 250x350 cm. — 59.—

Torontáli szőnyeg, eredeti mintákban, m²-ként — — 19.80-tól

Torontáli és magyar-perzsaszőnyegek minden méretben és pompás választékban.

Kossuth Lajos utca 9 Nagykovácsy ÜZLETHÁZ

Katonai zendülés tört ki egy paraguayi városban

Newyork, november 3.

Paraguay fővárosából, *Assuncionból* érkező jelentések szerint *Conception* paraguayi városban

katonai zendülés tört ki.

A város helyőrségének egy része fellázadt. A kormány hivatalos jelentése szerint a fellázadt katonaság

a diktatúrát akarja kikiáltani.

A hivatalos jelentés megjegyzi, hogy a kormány részéről minden intézkedés megtörtént *a diktatúra kikiáltását célzó mozgalom elfojtására.*

Késsel kergette ki üzletéből a vámellenőröket egy hentesmester

Bednarik István esztergomi hentesmester ellen hatósági közeg elleni erőszak bűntette miatt emelt vádat a pestvidéki ügyészség. A hentesmester ugyanis *Cseicsner* Rezső és *Psenák* Mihály vámőröket

nem volt hajlandó hentesüzletébe ellenőrzés céljából beengedni.

Amikor a vámőrök a tiltakozás ellenére be akartak menni az üzletbe, Bednarik

felkapott egy kést és így akadályozta meg a vámellenőrök munkáját.

A pestvidéki törvényszék *Fajth* Gáspár tanácsa előtt Bednarik tagadta bűnösségét, a tanuk azonban ellene vallottak. A bíróság a vád szerint mondotta ki bűnösnek Bednarik Istvánt és

tizennégynapi fogházra ítélte.

Az ítélet nem jogerős.

Olcsó munkái miatt került fizetési nehézségekbe a Ginczler-cég

Építőipari körökben nagy feltünést és izgalmat keltett kedden az a hír, hogy a szakma egyik legnagyobb vállalkozója,

Ginczler Hermann építész és építőmester fizetési nehézségekbe került és kényszeregyezségi eljárás megindítását kérte.

A feltünés érthető, mert Ginczler az utóbbi évek építkezési konjunktúrája során vezető szerepet játszott és a szóbanforgó tartozások összege túljár az egymillió pengőn.

Amikor az újabb adómentességgel kapcsolatban a válságot követő időkben megindult az építkezés, Ginczler — az építészek tudomása szerint — nagyarányú vállalkozásokat kezdett. Házakat épített eladásra, mert látta, hogy az építtetők, illetve a tőkések nem szívesen foglalkoznak az építkezés gondjaival és bajaival és mert

sok építkezésnél gyakoriak voltak a hiteltúllépések.

Ezért inkább kész vagy féligkész házakat adott el. A vállalkozás csakhamar kiterebélyesedett és végül már nemcsak spekulációs jellegű építkezéseket végzett, hanem — aránylag olcsó áron —

magasabb értékű házakat, megbízásból is épített.

Szakmai körökben többször rámutattak arra, hogy az új és nagy vállalat igen olcsón vállal munkát és hosszabb idő óta rebesgették, hogy

itt előbb-utóbb be kell következniök a fizetési nehézségeknek.

Különösen az okozott a vállalatnak bajt, hogy a legutóbb épített öröklakásokkal kapcsolatos számításai nem mindenben váltak be.

Az építőipari körök és rokonszakmák nagy érdeklődéssel várják a Ginczler-cég nehézségeinek újabb fejleményeit, amely igen sok hitelezőt, közöttük számos kisiparost és kisembert is közelebbről érintenek.

AKIKET NYUGDIJAZOTT A KÖZÖNSÉG

Irta: Felkai Ferenc

Elérkeztünk oda, ahova törvényszerűen el kellett érkeznünk: az új közönség a színházakban kacarászik a magánügyekből származó drámai jelenetekben, amelyekben bármennyire is szeretne, ma már nem talál drámai magot — és roppant elszomorodik, ha az aszfalt tolvajnyelvén elmondott viccekkel meg akarják nevettetni. Hiába dörzsölik óvatos ujakkal és húzzák le művészien a matricákat: nem kell. Az új közönségnek passzív — ez a legerősebb — magatartása búcsúztatja el a színpadtól azokat a figurákat, akik mint a közelmult „hősi alakjai bekerülnek a színházi panoptikumba.

1. Mindnyájukat nem sorolom fel, csak azokat, akik a legismertebbek. Kezdem azzal a „szobacicával", aki hosszú éveken át első jelenete volt a szindaraboknak. Felment a függöny, az asztalon megszólalt a telefon, mire ő fekete ruhácskában, habfehér kötönykében belibegett és beszólt a beszélőbe: „Tessék bátran jönni, a nagyságos úr félórával ezelőtt elutazott!..." Vele indultak a darabok. Ő „exponált". Az ő segítségével kuszálta, de hozta is rendbe az író a szereplők és ezzel a darab sorsát.

2. A „VAMP." Ő vitt bonyadalmakat azokba az „úri" házasságokba, amelyek nélküle sohasem töltöttek volna be három felvonást. Ő jelentkezett illatosan, divatosan és titokzatosan a férj irodájában végkielégítésért, ahol rendszerint találkozott az úrilány-feleséggel is, akivel nagy jelenete volt. Ha vígjátékban szerepelt, akkor vele szemben az úrilány-feleség győzött. Ha drámában, akkor ő volt a győztes. Néha vidéki, gazdag és előkelő földbirtokos fiúval eresztették össze. Ebben az esetben a második felvonás végén lilafényben Chopint játszott halkan és énekelt. Egy-egy ilyen jelenetében meg kellett tisztulnia, — de a harmadik felvonásban ismét vissza kellett zökkennie, nehogy meggyanúsítsák a Kaméliás hölggyel!

3. ÁLLÁSTALAN DIPLOMÁS. Rendszerint a híd alól, vagy más hasonló helyről indult az első felvonásban — és mire a harmadik felvonás függönye összeborult: ő is összeborult egy világszép, gazdag lánnyal. Az évek folyamán alig maradt állástalan diplomás. Mind vezérigazgató lett a színpadon.

4. A FORRADALMÁR. Nem volt soha egy jól átgondolt, hozzáértő, értelmes mondata sem, — de állandóan lázadozott. Szenvedélyesen kifogásolt mindent, tetszetős hazugságokat bömbölt, megstilizálta az utca közhelyeit, de végeredményben semmivel sem árulta el, hogy elnyomott zseni. Az ember inkább félt attól, hogy karriért csinál, semhogy győzelmét vágyta volna. Életrekeltője érezte, megsejtette az új álmokat, — de soha nem értette meg, ezért kellett az éretlen figurának is eltünnie.

*

Soroljam még őket?... A raccsoló arisztokratát; a vágyálmokat szövögető és karriért befutó szegény lányt; a könnyelmű dzsentrit; a gazdag apát, aki kidobja leánya „szegénysorsú vőlegényét"; a városba kerülő, „csetlő-botló" parasztot; a hosszú szipkából cigarettázó milliomos lányt, akit móresre tanít apjának egyik önérzetes alkalmazottja; a diákot, aki csodálatosképpen tizenhatesztendős korában rájön arra, hogy szerelem is van a világon; a borbélyt, a fodrászt, a búrkalapot?...

Nem sorolom tovább, hiszen csak az általános definició helyett soroltam fel a felsoroltakat is.

Megváltozott az utca, megváltozott az ujság, megváltozott külsőnk, életszemléletünk, megváltozott életünk minden megnyilvánulása —: pont a színház ne változzon meg, amely az élet művészi vetülete? Pont az idétlenkedjen, döcögjön azon a mellékvágányon, ahova két évtizeddel ezelőtt kitolták? Félszegeskedjen itt a színház a kor minden csodájával felszerelve, külsőségeiben már megváltozva és népesitsék be azok a figurák, akik minden jószándékuk mellett sem tudják a megújhodott formákat tartalommal megtölteni.

Nem, ezt nem kivánhatjuk. Éppen ezért: nem is kesergünk, hanem szépen búcsút veszünk azoktól, akik csak hosszas birkózás után, kénytelen-kelletlen távoznak a régi világot jelentő deszkákról.

Hálafeliratot intéz az angol alsóház a királyhoz

London, november 3.

Az alsóház felirati vitája az uralkodó trónbeszéde fölött, kedden éjfél után az uralkodóhoz intézendő

hálafelirat elfogadásával ért véget.

Ezt megelőzően az alsóház 363 szavazattal 146 ellenében *elutasította* a liberálispárt által beterjesztett pótindítványt.

Az alsóház esti ülésén a trónbeszéddel kapcsolatban a liberálispárt részéről beterjesztett pótjavaslat fölött hosszabb vita indult meg. A pótjavaslatban a liberálispárti képviselők azt a szemrehányást tették a kormánynak, hogy semmiféle intézkedést nem tett arra az esetre,

ha a jelenlegi gazdasági fellendülést minden bizonnyal követő visszaesés bekövetkezik.

Stanley gazdaságügyi miniszter védelmébe vette a kormány politikáját és hangoztatta, hogy egyelőre

semmiféle jelei nem mutatkoznak az ilyen visszaesésnek.

A kormány azonban ennek ellenére megtette a szükséges óvatossági intézkedéseket. A kormánynak nem áll szándékában az öt évvel ezelőtt bevezetett magas védővámrendszert megszüntetni. Nem a vámok, hanem a kontingensek és a valutakorlátozások — folytatta ezután a miniszter — akadályozzák legfőképpen a nemzetközi áruforgalmat. A legsürgősebb feladat

ezeknek a korlátozásoknak az eltüntetése.

A felirati vita záróbeszédét a kormány nevében lord *Winterton* mondotta el, aki a kormánypárti képviselők élénk helyeslése közben hangoztatta, hogy a kormány a maga részéről

semmit sem mulaszt el, hogy elhárítsa egy „európai háború borzalmas katasztrófáját."

A kormány úgy véli, hogy ezt a célt leginkább azzal érheti el, ha a világ valamennyi nemzetének kibékülésén tevékenykedik.

A szudéta-németek problémái

A szudéta-németek problémája az utóbbi esztendőkben mindinkább az európai politika kérdéseinek élvonalába lépett, az utóbbi hetekben pedig különösen foglalkoztatta a nemzetközi közvéleményt.

Nem kevesebb, mint 3 és félmillió lelket tesz ki ez a német népcsoport, tehát a szudéta-németek többen vannak, mint ahány dán él Dániában, vagy norvég Norvégiában. Ez a tény magában elég magyarázat arra, miért nőtt meg könyvtárnyira a szudéta-német probléma nemzetközi irodalma. Alig van kisebbségi kérdés, amelynek ilyen óriási irodalma volna. A hiba csak az, hogy ez a rengeteg munka mind csak egy-egy részletét dolgozza fel a szudéta-németek politikai, szociális, kulturális és gazdasági problémáinak, legtöbbje pedig főleg azt a hihetetlen éhínséget tárgyalja, amely a szudéta-németek között pusztít és amely valóban egyik szégyenfoltja a modern Európának.

Hiányzott azonban eddig az olyan mindent felölelő munka, amely az egész problémát és nem csupán annak egyes részleteit tárja az olvasó elé. Ezt a hiányt pótolja dr. Hans *Krebs*, a nálunk is ismert német publicista és dr. Emil *Lehmann* drezdai egyetemi tanár most megjelent együttes műve *(Wir Sudetendeutschen)*.

A könyv történelmi és politikai részét dr. *Krebs* német birodalmi gyülési képviselő, a csehországi nemzeti szocialista párt volt vezére irta, akinek *Kampf in Böhmen* című munkája tavaly Európaszerte oly nagy feltünést keltett és akinek publicisztikai tevékenységét nálunk is oly sokan ismerik. A faji és kulturális részt a reichenbergi Német Népmüvelésügyi Intézet volt vezetője, dr. *Lehmann* egyetemi tanár irta. A két nagy szakember közös munkájának eredménye: világos és áttekinthető képe a szudéta-németek összes problémáinak, történelmének, népi kialakulásának, mai harcainak, szörnyü elnyomatásának, célkitüzésének és hitének.

Tekintettel arra, hogy a csehszlovákiai magyarság problémája rengeteg vonatkozásban szinte azonos a szudéta-németek kérdéseivel, a könyv — mely az Edwin Runge Verlag Berlin kiadásában jelent meg — nálunk is nagy érdeklődésre tarthat számot.

MIKES FERENC

Letaszították trónjáról az ólmot a nyomdaiparban

Berlin, november 3.

Ki hitte volna, hogy

a nyomdatechnikából száműzni lehet az ólmot,

amely a nyomtatás évszázados fejlődése folyamán nemcsak ennek az iparágnak, hanem úgyszólván az egész szellemi életnek egyik legjellegzetesebb jelképévé vált? Európa egyik legnagyobb nyomdavállalatának, a világhírű berlini Ullstein-nyomdának, amely egyben lap- és könyvkiadó is, most sikerült megoldani ezt a feladatot, amely égetően fontossá vált azért, mert ólom kevés található Németországban s a négyéves terv megszabta, hogy Németországot lehetőleg minden téren függetlenné kell tenni a külföldi nyersanyagoktól.

Sok éves munkával

sikerült olyan műanyagot alkotni, amelyet éppúgy mint az ólmot, sokszor át lehet önteni

s amelynek nyersanyaga kizárólag német belföldi anyagokból áll.

Az új német nyomdanyersanyag emellett még egy nagy előnnyel is dicsekedhetik: az egybehangzó szakértői vélemények szerint

semmiféle káros hatása nincsen az emberi szervezetre,

míg az ólommal való tevékenység megteremtette az úgynevezett nyomdászbetegséget. A pót-ólom gazdasági és műszaki előnyökkel is kecsegtett, úgyhogy Németországban igen sokat várnak tőle.

Vegye igénybe az Esti Ujság Utazási Irodáját: VIII., József-körút 5.

Bayreuth helyett Salzburgban fog szerepelni Furtwaengler

Bécs, november 11.

(A Magyarország bécsi szerkesztőségének telefonjelentése.) A bécsi zenei élet igen érdekes esemény előtt áll. *Furtwaengler* Vilmos, a híres német karmester, aki évek hosszú sora óta nem dirigált a bécsi operaházban, *a jövő héten megkezdi tíz estére terjedő vendégjátékát.* A »*Nürnbergi mesterdalnokok*« előadásával nyitja meg a vendégjátékot.

Tárgyalások vannak arról is, hogy *Furtwaengler az idei évadban még további tíz előadást vezényeljen a bécsi operában.* Furtwaengler ezenkívül három filharmóniai hangversenyt fog vezényelni, közöttük eldirigálja *Beethoven IX. szimfoniáját* is. Bécsi tartózkodását fel fogja használni arra, hogy egy esetleges *salzburgi vendégjáték* ügyében tárgyalásokat folytasson *Kerberrel*, a bécsi opera igazgatójával, aki egyszersmind a salzburgi ünnepi játékok vezetője is.

Miután *Furtwaengler a jövő nyáron nem dirigál Bayreuthban* és nem vesz részt a bayreuthi ünnepi játékokon, előreláthatólag *teljesen el fognak némulni azok a kifogások, amelyek igen tekintélyes helyen felmerültek az ő salzburgi vendégszereplése ellen* és amelyek igen sok vitára adtak alkalmat. Ha *Furtwaengler* salzburgi vendégszereplése megvalósul, akkor a német karmester *Weber* »A bűvös vadász« című operáját fogja a salzburgi ünnepi játékokra előkészíteni és eldirigálni.

x Akinek a vérnyomása magas és szívműködése rendetlen, úgy érhet el erőlködés nélkül megfelelő könnyű székelést, ha reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes »*Ferenc József*« keserűvizet iszik. Kérdezze meg orvosát.

HÁRMASKÖNYV HIRDETÉS HATÁSOS

A táncmesterek lapja megtámadta a gyöngyösbokréta „zulukaffer csárdását"

Paulini Béla nevetve válaszol a sziuindián kurjongatások vádjára

A *Tánctanítók Lapja*, amely a *Magyar Tánctanítók Országos Szövetségének* hivatalos közlönye, feltűnő cikket közöl a Gyöngyösbokrétával kapcsolatban.

»A mai magyar táncoknál, különösen a színpadon előadott táncoknál — tehát azoknál, amelyeket külföldre is kivisznek — olyan alapvető hibákat látni, amelyek *teljesen kiforgatják a csárdást magyar jellegéből.* Nem marad ki ezek közül a *Gyöngyösbokréta* című parasztprodukció sem. A legvisszatetszőbb hibát követik el ott — és sajnos a Gyöngyösbokrétánál is, — hogy *Magyarországot a zulukaffer rekhez illő kiáltásokkal és kurjongatásokkal érzékeltetik.* Izléstelen, hogy a nők is a férfiakkal együtt hadonásznak, minden értelem és izlés nélkül.

Sivítoznak, össze-vissza ugrálnak és kurjongatnak. Nem mondjuk, jellemző a magyar férfitáncosra, hogy jókedvében el-elkiált egy-egy biztató szót, hol a zenészekhez, hol pedig a párjához, de ezeket *tisztességtudóan, módjával* kell tenni. Elkurjantja magát, de nem a *sziuindiánt is megszégyenítő, fülsiketítő ordítozással.* A férfi tánca daliás, büszketartású és ehelyett mit lehet látni? Csupa meggörnyedt, bicegő káposztataposást, dobogást és rugdalást.«

Mi a véleménye a Magyar Tánctanítók eredeti véleményéről *Paulini Bélának*, a Gyöngyösbokréta szülőapjának, a Magyar Bokrétaszövetség ügyvezető igazgatójának?

Csárdáslecke?

— Nagyon kérem, engedjen egy kis időt arra, hogy *nevessek.* Ezekre a vádakra, amiket a *Tánctanítók Lapja* emel ellenünk, igazán csak nevetni lehet. Talán csak nem akarnak mozgalmat indítani, hogy a magyar bokrétások egy-két csárdáslecke fel?...

— Kiforgatjuk a csárdást magyar jellegéből? Nem tudom, hogy a tánctanítók közül hányan jártak már magyar falvakban, hányan láttak hamisítatlan magyar táncot. Ha láttak volna, nem állítanák, hogy a Gyöngyösbokréta kiforgatja a csárdást magyar jellegéből. És nem neveznék »parasztprodukciónak« a Gyöngyösbokrétát, amelyet éppen az tett Gyöngyösbokrétává, hogy *nem produkció!*

A rendszerbe foglalt kurjongatás

— Ami a kurjongatást illeti: *örüljünk, nagyon örüljünk, hogy a magyar parasztnak még van néha kedve kurjongatni.* Hol van ez a kurjongatás erősségben és gyakoriságban például *a német nemzeti táncosok* kurjongatásaitól? Az északi népeket kivéve minden nemzeti táncban *nagy kurjongatás* folyik. Nyilván úgy képzelik az ideális megoldást a cikk írói, hogy *a kurjongatást rendszerbe foglaljuk* és parasztjaink két és félpercenkint a zenészhez, négypercenkint pedig párjukhoz kurjantanak egyet.

— Sajnos, ez ellen a vád ellen, hogy a táncosok »*sziuindiánt is megszégyenítő ordítozással táncolnak*«, semmit nem tudok felhozni védekezésül: bevallom ugyanis, *soha nem láttam sziuindiánt.* Még csak annyit, hogy a Gyöngyösbokrétáról az összes párizsi lapok azt írták: azért nagyszerű, mert *nem kosztümbe öltözött figurákat* vonultat fel, hanem *élő embereket*, akik tele hittel és szeretettel táncolják el vérük ritmusával a csárdást...

ANNABELLA

A bemutatón megjelenik a film rendezője: Harold Shuster

Ma este 9/4 10 órakor RADIUS

Annabella kettős szerepben Partnere: Henry Fonda

John Mc Cormack tüneményes éneke

A film szenzációja: Az epsomi derby

Steve Donoghue az epsomi csodazsoké

Hajnalhasadás

A Schneiderteich

Írta: Pálmai Jenő

Furcsa vigyorgó felnőtt volt Teich, a szabó. Ő javította, alakította, meg vasalta apánk öltönyeit. Új ruha készítésével nem bízták meg soha, ehhez túlságosan egyszerű felnőtt volt az alázatos Teich.

Már életünk elején észrevettük, hogy nem számít teljesjogú felnőttnek. — Der Schneider Teich ist da! — jelentette a kisasszony.

— Várjon!

És Schneiderteich várt. Egybeolvasztott névvel, kissé megroggyant térddel, barátságosan széthúzott szájjal, kint az előszobában. Karján lógott a megjavított ruhadarab. Állt, vigyorgott és várt. Előtte, mellette, mögötte, körülötte zavartalanul működött tovább a háztartás. Ajtókat csapkodtak, port törölgettek, vizet eresztettek a csapból és kefélték a padlót. Magányos, kabátos sziget volt a Schneiderteich.

Azután beeresztették valamelyik szobába és összeszidták. Mert Schneiderteich mindig kikapott. Úgy beszéltek vele, mintha csintalanságból varrta volna ferdére a kabátokat.

Teich nem védekezett. Vigyorgott, hazavitte a kifogásolt munkát és újból megcsinálta. Tizenöt évig volt lakásunk szabója. Nem a családé, hanem a lakásé. Szegény és tehetségtelen ember volt. Mindent elhibázott. Ő tudta ezt s valószínűleg ezért vigyorgott állandóan.

Mi gyerekek főkép azért szerettük, mert mindig ebéd közben vagy nagytakarításkor jött és felfordulást okozott.

Megváratták, de a pánikot már nem lehetett elsimítani. A nagy Schneiderteich-izgalomban rendszerint több kellemetlen ételt sikerült elsikkasztanunk. És az iskolából is el lehetett késni miatta.

Volt egy nevezetes osztálytársam: Ervin. Azért volt nevezetes, mert bárói rangot viselt. Gyakran uzsonnázott nálunk s ilyenkor előkelő rokonságával dicsekedett. Elmesélte, hogy az anyai nagyapja valódi gróf volt.

— Ervin, gyere fel hozzánk szerdán! — mondtam neki az iskolában.

— Jó. Mi lesz?

— Egy valódi gróf lesz nálunk. Apám régi barátja...

Szerdán délután becsöngetett hozzánk Ervin báró. A Schneiderteich már ott vigyorgott a gyerekszobában.

— Elkéstél, Ervin! — lihegtük. — Már itt a gróf. Siess, mert már menni készül.

Ervin megilletődötten érdeklődött:

— Milyen család?

— Egy valódi Karpfensteini Schneiderteich gróf! Nyugalmazott tábornok.

Betoltuk Ervint a gyerekszobába. Schneiderteich szélesre húzott szájjal topogott. Alice hugom pukkedlizett, én pedig elcsukló hangon dadogtam Ervin nevét. A bárói osztálytárs szédülten hajlongott:

— Kezétcsókolom! — motyogta.

Teich, a szabó elsápadt.

Ervin összecsapta a bokáját.

— Kérem szépen... — motyogta a szabó — Teich vagyok!

És vigyorgott újból.

Ervinnel a szoba sarkába vonultunk.

— Úgy-e barátságos? — kérdeztük tőle.

— Nagyon! — lelkesedett a báró. — De azért furcsa ember az öregúr...

— Miért?

— Mert felöltővel jön a szobába.

— Ja, kérlek, a kegyelmes úr óvatos katona. — súgtuk Ervin fülébe — sosem hagyja kint a kabátját az előszobában...

— No, de kérlek, mégsem értem... Hiszen rajta is van kabát!

— Kérlek, Ervin, ebben a családban minden férfi két felöltővel jár... Az egyiket viseli, a másikat a karján cipeli... Ez amolyan ősrégi vonás... A címerük is zöld mezőben sárga raglán...

Ervin álmélkodott. Ilyen érdekes grófot még ő sem látott soha.

Kinyílt az ajtó és Margit kisasszony beszólt:

— Jöjjön csak, Schneiderteich!

A vén szabó betotyogott az ebédlőbe.

Hajlongtunk.

— Azért furcsán bántok a gróf úrral... — vélte Ervin.

— Miért?

— »Jöjjön csak, Schneiderteich«, mondta neki a frejlejn, ez igen különös hang...

— Dehogy! Az öregúr szereti, ha kissé nyersen bánnak vele...

Ervin a fejét csóválta.

Hirtelen nagy zaj támadt az ebédlőben. Schneiderteich megint elrontott valamit.

— Mi ez? Mit kiabálnak? — sápadozott a kis báró.

Legyintettünk:

— Politizálnak az öregek...

— De azért mégsem lehet egy grófnak azt mondani: Maga paneser!? — csodálkozott Ervin.

Kinyílt az ajtó és Schneiderteich megtiportan, de vigyorogva távozott az ebédlőből.

— Ha nem igazítja meg holnap délig a zsebeket, akkor egy fillért sem fizetek! — kiáltották utána.

— Jó van, jó van! — dünnyögte Teich.

Hajlongtunk.

Teich vigyorgott.

És ment.

Ervin ájuldozott.

Szülei nem engedték többé nálunk uzsonnázni.

Fogalomzavar

A ma reggeli lapokban olvashattuk, hogy Pommerániában hét parasztgazdát gyüjtőtáborba szállítottak és több ellen eljárást indítottak, mert termelvényeikért a megengedett legmagasabb áraknál nagyobb árakat követeltek. Állítsuk most e híradás mellé a mi gazdasági intézkedéseink egyik ismert részletét: a burgonya legkisebb termelői árának megállapítását. Nálunk büntetés jár annak a kereskedőnek, aki a termelőtől a megszabott minimális áron alul vásárolja a burgonyát. Nagyobb áron szabad, sőt dicséretes a vásárlás. Vagyis a mi termelőinket (nemcsak a burgonyánál, hanem más cikkeknél is) a nagyobb árakkal védi kormányzatunk. Mindkét intézkedés magyarázata természetesen a helyi viszonyokban rejlik. Ámde, hogy a kötött és irányított gazdálkodás mennyire fejetetejére állítja a világot, arra nincs jellemzőbb, hogy a termelőt meg lehet büntetni azért, mert termelvényeinek árát maga szabja meg. A kereskedőt meg lehet büntetni azért, mert a termelő neki olcsóbban adja áruját (természetesen azért, mert bő termése van), mint ahogy a hatóságok előírják. A kötött gazdálkodás védelmezői mindig a közérdekre hivatkoznak, amikor a gazdasági törvényszerűségekbe ütköző parancsokat, vagy tilalmakat adnak ki. Ámde ki állapítja meg, hogy mi a közérdek? Lehetséges-e, hogy ami az egyik országban közérdek, az a szomszédban internáló táborba való szállítást von maga után? Nincs itt a gazdasági életben valami súlyos fogalomzavar?

Ginczler két házában az öröklakók tejezik be a munkát

Az OHE tárgyalásai a befejezetlen építkezésekről

Különböző feljelentések alapján a főkapitányságot foglalkoztatja *Ginczler* Herman építész ügye, más oldalról *az OHE igyekszik a hitelezők érdekében a helyzetet tisztázni* és lehetőleg rendet teremteni. A kirendelt szakértő megindította a vizsgálatot, amelynek *befejezése csak november végére várható*, mivel Ginczler ügyei rendkívül bonyolultak. A terv az, hogy *a hitelezőket december 10-e körül fogják értekezletre összehívni*, előbb semmiesetre sem érik meg a helyzet.

Az OHE szakértőjének tárgyalásai az építkezések befejezését célozzák. Az építtetőkkel könnyebb a helyzet, azok maguk gondoskodtak megoldásról és *a Ginczlernek kiadott építkezéseket mással végeztetik el*. A nehézségek az *öröklakások* körül mutatkoznak, *Ginczler két öröklakásos házában ugyanis nem tudják a munkálatokat befejezni*. Most olyan irányban igyekeznek megoldást találni, hogy az *öröklakások tulajdonosaival* érintkezésbe léptek és *azok segítségével és közreműködésével akarják* a két öröklakásos házban a még hiányzó munkákat befejezni.

Tegnap egyébként *két bűnvádi feljelentés* érkezett a rendőrségre *Ginczler* Herman ellen. Az egyik 700, a másik 2300 pengős ügy. Két kisiparos jelentette fel *Ginczlert* azért, mert szerintük fizetésképtelensége tudatában árut vett át.

Ma délelőtt megjelent a főkapitányság intellektuális osztályán az építési vállalkozó, akinek másfél milliós kényszeregyessége az egész városban nagy feltűnést keltett. Kihallgatták, majd holnapra újra beidézték, *holnap folytatják kihallgatását.*

Vágómarhavásár

A mai ferencvárosi marhavásárra 381 darab vágóállatot hajtottak fel, melyből 150 darab volt bika. Az árak általában 2—3, a bikánál 6—10 fillérrel estek az erős kínálat következtében. Az irányzat lanyha volt. Árak: ökör I. 98—104, ökör II. 82—90, ökör III. 54—72, tehén I. 84—88, tehén II. 70—80, bika I. 86—94, bika II. 80—84, csontoznivaló marha 32—44 fillér élősúly-kilogramonként.

A vállalkozó gyáripar

Az utolsó esztendő alapításai körül egyre növekvő szerepet vállal magára a magyar gyáripar. Most küszöbön áll a bükkfa cellulózegyár létesítése és ebben, a kiszivárgott hírek szerint, a legfontosabb szerepet két szénvállalat tölti be. Igen jelentős tőkebefektetésről van szó, a beavatottak szerint 10—15 millió pengős beruházás készül, amely nemcsak a hazai cellulózegyártást, hanem a műselyemgyártást is megoldja.

A széniparnak mindenesetre érdeke a füstölgő kémények szaporítása, ez elsősorban növeli a szénfogyasztást és így a szénbányák részére újabb vevőket jelent. De nemcsak a szénfogyasztás fontos itt, hanem gondolni kell arra is, hogy ezeknek az iparoknak az átplántálása hazai földbe mit jelent devizagazdálkodásunk szempontjából. Mit jelent a szakmunkások kiképzése és általában a munkaalkalmak teremtése terén?

A gyáripar rendszeres bekapcsolódása az ipari alapításokba új irányt teremt a magyar közgazdasági politikában.

Húsvásár

Készlet: nagymarha 15 (15), növendék 2 (2), borjú 220 (170), juh 36 (36), sertés lehúzott 150 (100), szalonnás 318 (288), süldő 97 (57), malac 49 (49).

Árak: csontoznivaló 88—112, növendék 90—126, borjú bőrben I. 172—180, II. 140—170, juh lehúzott II. 70—80, sertés lehúzott 124—134, szalonnás 124—134, süldő 116—140, malac 200—250, sertészsiger 100. A vásár lanyha.

TŐZSDEI ÁRFOLYAMOK AZ EGÉSZ VILÁGBÓL

Árhullámzás és árjavulás a tőzsdén

A budapesti értéktőzsdén ma *szilárdan indult* az üzlet és a tőzsdeidő későbbi folyamán *átmenetileg mutatkoztak kisebb gyengülések*. A kuliszban fedező vásárlásokat bonyolítottak le. A rendezéshez azonban nem volt elegendő áru. A külföld is szilárd, főleg vas- és szénipari értékek üzlete lendült fel. Zárlat felé *nyereségbiztosító eladásokat* bonyolítottak le, úgyhogy a középárfolyam volt ekkor érvényben. Amerikai és nyugati államok tőzsdéjén ma szünetelt a forgalom, úgyhogy holnap külföldi ösztönzésre nem számít a piac és ezért bonyolította már most le üzleteinek nagyobb részét.

A *fixpiacon* ma jegyezték először a fővárosi *1937. évi* kibocsátású úgynevezett *tabáni kötvényt 93.5 árfolyamon*. A többi fővárosi kötvény közül az *1914. évi* kibocsátású 1 pengővel, az *1927. évi* 0.65%-kal *drágult*.

Az *utótőzsdén* a bécsi szilárd zárlat hatása alatt *javult a hangulat*. A Rima 117, a Kőszén 468, a Salgó 49.4, a Bauxit 246, a Borsodi Szén 19.20, a Magyar Cukor 177, a Fegyver 86.5.

A Magyar Nemzeti Bank a dollár árfolyamát *40 fillérrel emelte*, a dán, a norvég és a svéd koronák árát *5—5 fillérrel*, a svájci frankét *10 fillérrel*, a hollandi forintét *15 fillérrel leszállította*.

Értéktőzsdei árfolyamok

	Előző zárlat	Előfordult kötések	Zárlat
Nemzeti Bank	178.—	180	180.—
Első M. Bizt.	720.—	—	705.—
Békéscsabai	—	11	11.—
Hungária malom	38.75	38.8	38.8
Bauxit	240.—	248—245	245.5
Beocsini	—	25	25.—
Borsodi szén	18.8	19—19.35	19.3
Szentlőrinci	17.8	17.9	17.9
Cementia	—	167.5	167.—
Kohó	34.5	—	34.—
Aszfalt	16.8	17	16.8
Kőszén	458.5	467—469.5	467.—
Nagybátonyi	50.75	51	51.—
Salgó	48.5	49.9—49.2	49.2
Urikányi	65.5	67.25—67.25	66.75
Fegyver	85.75	85.5—87.5	86.—
Ganz	30.4	31.2—30.6	30.7
Láng	51.5	52	52.—
Metallochemia	98.—	—	98.—
Rima	113.5	116.25—117.5	116.5
Guttmann	6.5	—	7.—
Ofa	31.—	33—32	31.5
Nasici	85.75	86.25—87	86.75
Duna-Száva	17.—	17	17.—
Nova	21.8	21.9—21.7	21.7
Tröszt	92.9	94—93	93.—
Délcukor	68.—	69.5	69.5
Magyar cukor	177.25	177.6—177	177.—
Georgia	33.9	34—34.75	34.25
Auer	—	42	42.—
Dreher-Haggen.	199.—	199	199.—
Polgári sör	149.5	—	149.5
Krausz-szesz	135.—	—	135.—
Pannónia sör	10.5	—	10.5
Lukácsfürdő	—	38	38.—
Goldberger	85.—	—	85.—
Győri textil	82.—	—	82.—
Pamutipar	—	61	60.—
Szegedi kender	56.5	—	57.—
Mütrágya	66.—	67	67.—
Brassói	57.—	57.5	57.5
Vasuti forg.	33.—	33.25—33.5	33.35
Telefon	15.9	—	15.9
Államadósság, kötvények, záloglevelek			
1937. évi ptjegy	100.—	100	100.—
1914. évi főv. 4.5%	319.5	321.5	320.5
1927. évi főv. 6%	87.25	88—87.875	87.875
1937. évi főv. kötv.	—	—	93.5
Leszámít. F. d. zl.	89.—	89	89.—
Gödöllői hév. els.	20.5	—	20.5

A BANKPIAC

A bankok magánforgalmában az irányzat barátságos. A mai tájékoztató árfolyamok (zárójelben az előzőnapi árak): Kereskedelmi Bank (100—101) 102, Hielbank (41) 41, Leszámítolóbank (41) 41, Hazai Bank (26) 26, Olasz Bank (40—41) 40—41, Belvárosi Takarék (23) 23, Moltár (28) 28, Pesti Hazai (78) 78.

A hivatalosan nem jegyzett kötvények közül: Népszövetségi svájci (94) 94.25, Népszövetségi hollandi (93.75) 93, Konyszerkölcsön (78.5—79) 79.25.

Barátságos hangulat a londoni tőzsdén

London, november 11.

(A Magyarország tudósítójától.) A londoni értéktőzsdén a külföldi piacokról érkező kedvező hírekkel összhangban *barátságos hangulatban indult az üzlet*. A vásárlási hangulat eléggé élénk volt, úgyhogy az árfolyamok már nyitáskor felfelé irányuló mozgalmat mutattak.

Mai árfolyamok (zárójelben az előzőnapi zárlat): Royal Dutch 37.875 (36.75), Anaconda 6.125 (5.62), Tanganyika 9.50 (9.50), Rio Tinto 17.75 (17), Central Mining 22.50 (22.37), Canadian Pacific 8.25 (8.12).

A nemzetközi devizaforgalomban a dollár ma tovább *javult*. A svájci frank Amszterdamban emelkedett, Londonban kissé visszaesett. Az angol font jegyzése Zürichben 21.58 (21.57), Amszterdamban 9.02625 (9.0175) volt. *A francia frank* Zürichben valamivel magasabb jegyzést ért el, a hollandi forint zürichi jegyzése 239, Londonban 902.5 volt.

BERLIN: javuló

Zárlat (zárjelben az előző zárlat): Reichsbank (210) 209.75, AEG (118) 119.875, Licht und Kraft (150.75) 151.50, Farben (156.50) 157.875, Gesfürel (145.75) 148.75, Harpener (172.25) 174, Siemens-Halske (—) 203.50.

BÉCS: szilárd

Zárlat (zárjelben az előző zárlat): Nationalbank (—) 163.50, Államvasút (26.30) 27.35, Alpesi (43.50) 45.25, Rima (81.50) 83, Magyar Kőszén (303.50) 307, Urikányi (49.25) 50.75.

PRÁGA: barátságos

Zárlat (zárjelben az előző zárlat): Alpesi (283) 291, Poldi (1210) 1290, Prager Eisen (1680) 1720, Skoda (1372) 1405, Magnezit (1540) 1560, Cseh Cukor (735) 710, Schöller (2170) 2200.

ROTTERDAM: barátságos

Rotterdam, november 11. *(A Magyarország tudósítójának távirata.)* Búza novemberre (6.975) 7.025, januárra (7.05) 7.125. márciusra (7.20) 7.275, májusra (7.225) 7.30 holland forint 100 kg-ként; tengeri novemberre (108.225) 108.50, januárra (106.50) 106.50, márciusra (107) 107.25, májusra (103.50) 103.25 holland forint 2000 kg-ként.

LIVERPOOL: szilárd

Liverpool, november 11. *(A Magyarország tudósítójának távirata.)* Búza decemberre (8 sh 1.75: 22.74 P) 8 sh 2.75 : 22.98 P, 8 sh 2.375 : 22.87 P; márciusra (7 sh 9 : 21.63 P) 7 sh 10 : 21.87 P, 7 sh 10.75 : 21.94 P; májusra (7 sh 8 : 21.39 P) 7 sh 8.75 : 21.57 P, 7 sh 9.50 : 21.73 P.

A mai hivatalos valuta- és devizaárfolyamok:

PÉNZNEMEK:	KÜLFÖLDI KIFIZETÉSEK:
Angol font 16.75—16.95	Amsterd. 186.20—187.80
Belga 57.—57.60	Athén 3.025—3.055
Cseh kor. 11.—11.70	Belgrád 7.82—7.88
Dán kor. 74.80—75.60	Berlin 135.70—136.70
Dinár 7.30—7.80	Brüsszel 57.18—57.62
USA doll. 335.20—339.20	Bukarest 3.41—3.44
Kanadai doll. 332—337	Kopenh. 75.025—75.625
Francia fr. 11.15—11.65	London 16.80—16.95
Holl. frt 185.80—187.80	Madrid —.—
Lengyel zl. 60.—61.40	Milánó 17.66—17.8864
Leu 2.85—3.—	Newyork 336.60—339.20
Leva 3.60—4.—	Oslo 84.425—85.125
Lira 16.90—17.90 (500 és 1000 lirás bankjegyek kivételével)	Párizs 11.28—11.66
Ném. márka —.—	Prága 11.79—11.93
Norv. kor. 84.20—85.10	Szófia 4.11—4.15
Osztr. schill. 80.—80.70	Stockh. 86.625—87.325
Svájci fr. 77.60—78.50	Varsó 63.85—64.35
Svéd kor. 86.40—87.30	Bécs —.—
	Zürich 77.80—78.50
	Bécsi kliringárf. 80.464
	Isztanbul 268.—271

Londoni devizák

London, november 11.

NewYork 4.9927, Párizs 147.04, Milánó 94.87, Zürich 21.6125, Amszterdam 902$^{11}/_{32}$, Berlin 12.37.

A mai zürichi árfolyamok

Zürich, november 11. *(Záróárfolyamok.)* Párizs 14.6875, London 21.595, NewYork 432.375, Brüsszel 73.50, Milánó 22.75, Amszterdam 239.—, Berlin 174.50, Bécs (silling) 79.75. kifizetés 81.62, Prága 15.21, Varsó 81.80, Belgrád 10.—, Athén 3.95, Bukarest 3.25.

Sertésvásár

A mai ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak 3221 darab sertést. Előző napi maradvány 320. A vásári állományból felhajtottak angol hússertésből 500 darabot. Árak: príma uradalmi zsírsertés páronként 340 kg-on felül 109, príma szedett 104—105, silány 95—98, exportzsír **márkázott 164** fillér kg-ként.

EGY GOL, KÉT GYEREK

Oaklandban történt egy futballmecsesen: *60.000* ember izgult, üvöltött, tombolt a *két helyi csapat derbyjén.* A megafon néha-néha rekedten felüvöltött, de hogy mit akart mondani, senki sem értette az iszonyú lármától. Az izgalom aztán lecsillapodott, amikor Harry *Littel*, az egyik csapat centere berúgta a kapuba a *győztes gólt.* A gól tombolását követő pillanatnyi csöndben *így szólt a hangszóró:*

»Kérjük Harry Littel urat, szíveskedjék azonnal hazamenni, a feleségének ikrei születtek«.

A közönség erre berontott a pályára, vállára emelte az előbbi gól szerzőjét és diadalmenetben vitte a lakására, annak ellenére, hogy a meccsből még 12 perc volt hátra.

... és a mozikulcs

Hasonló eset történt *Londonban* a *Tottenham Hotspur* pályáján, ahol a megafon *egy nézőt kért fel arra, hogy siessen azonnal haza.*

A felszólított úr az egyik legnagyobb londoni mozi tulajdonosa volt, aki a délutáni meccs izgalmában *magával vitte a futballpályára a mozijának kulcsait. A moziba tódulók ezrei majd szétverték a mozi becsukott kapuit.* Szerencsére a felszólítás idejében érkezett a *Tottenham*-pályára és *a moziigazgató öt perccel az előadás kezdete előtt kinyithatta a moziját.*

Vasárnap: BKE—AIK
Kedden:
Budapest válogatott—AIK

Tegnap este 9-kor játszották a városligeti műjégen az első korongbajnoki mérkőzést. A *BKE I. 10:2* arányban győzött a *BKE II.* ellen. A harmadok: 3:1, 4:1, 3:0.

A második bajnoki meccset *ma este 9-kor játssza a BBTE az AHC ellen.*

A jégnek különben igen jó műsora lesz az elkövetkező héten. Vasárnap és kedden *Svédország* többszörös bajnokcsapatát, *az AIK-t látják vendégül.* A svéd csapat tagjai több mint százszor játszottak a nemzeti válogatottban. Az *AIK* legutóbb *Lengyelországban* svéd válogatott ként játszott *a lengyel válogatott ellen és döntetlent ért el.*

Vasárnap délben a BKE a következő összeállításban veszi fel ellenük a küzdelmet: Apor — Halmai, Hubai — Jenei, Miklós, Róna — Csere: Lónyai, Margó, Békési.

Az *AIK* összeállítása: *Schwannberg — Nilsson, Engberg — Thunström, Petersen, Norberg. — Csere: Ericsson, Karlsson, Andersson.*

Kedden Budapest válogatottjával játszik az AIK. Budapest válogatottját a *BKE, FTC* és *BBTE* játékosaiból állítják majd össze s *játszani fog az FTC kanadaija, Stapleford is.*

Koponyaalapi törést szenvedett a ringben egy erdélyi bokszoló

Marosvásárhely, december 10.

November utolsó vasárnapjára tűzték ki *Marosvásárhelyt az erdélyi ökölvívók versenyét.* A verseny különféle nézeteltérések miatt *a kolozsvári KKASE és a marosvásárhelyi MTE bokszolóinak házimérkőzése lett.*

A versenyen közönség sem volt és így csak most derült ki, hogy *az egyik mérkőzés súlyos sérüléssel végződött.*

Az *MTE* bokszolója, *Kőműves* Mihály 17 éves cukrászsegéd a nálánál sokkal nehezebb *Aszalóssal került össze. Aszalós* a kolozsvári *KKASE* bokszolója.

A hárommenetes meccset a harmadik menetben félbe kellett szakítani, mert *Kőműves Aszalós* egyik ütése után összerogyott s elveszítette eszméletét. *A mérkőzés után sem tudták magához téríteni, lakására szállították, orvost hívtak, aki megállapította, hogy Kőműves mérkőzés közben koponyaalapi törést szenvedett. Állapota napról-napra rosszabbodik és életbenmaradásához igen kevés remény van.*

„Nem ülünk széken, azért tudunk ugrani"

Az *amszterdami* olimpiász óta a *japánoké a vezetőszerep a hármasugrásban és marathoni versenye.* Az atléta-szakértők már rengeteget vitatkoztak azon, hogy miért olyan kiváló ugróatléták és hosszútávfutók a japánok.

A kérdésre most *tökéletesen kimerítő választ adott Oda,* az amszterdami olimpiász *hármasugró világbajnoka,* aki *Osaka* legnagyobb napilapjának sportrovatvezetője.

— A japánok ugró és hosszútávfutó képességeinek titka az, hogy nem ülnek széken. Kora gyerekkoruktól kezdve a földön guggolva ülnek, ami rendkívül igénybeveszi és kifejleszti térd- és lábizmaikat. Ez az erősen kifejlett izomzat adja a japán ugrók rendkívüli ruganyosságát. Ugyancsak ezekre az izmokra van szükség marathoni futás közben. *Természetes tehát, hogy a japán atléta ezek miatt a gyerekkori adottságai miatt van fölényben a világ összes atlétái fölött.*

A futball-világbajnokság végtelen bonyodalmai

Tíz csapat már a döntőben van — 1,000.000 frank utiköltség — Magyarország részvétele még mindig bizonytalan

A jövő esztendei párizsi futball-világbajnokság küszöbén, a selejtező mérkőzések egy részének lejátszása után az egyes csoportokban a következőkép fest a helyzet:

I. csoport. *Észtország, Finnország, Németország* és *Svédország* voltak ennek a csoportnak résztvevői. Valamennyi mérkőzést lejátszották már és az eredmények alapján **Németország,** valamint **Svédország** *került a tizenhatos párizsi döntőbe.*

II. csoport. Norvégia *már a döntőbe jutott.* A döntőbejutásért játszik még *Lengyelország Jugoszláviával.* Az első meccset *Lengyelország nyerte 4:0 arányban,* a reváns a döntőbejutásért *1938 április 3-án lesz Belgrádban.*

III. csoport. *Románia* és *Egyiptom* játszanak itt a döntőbejutásért. Hogy mikor, az még bizonytalan.

IV. csoport. Itt ugyanaz a helyzet, mint a harmadik csoportban. *Svájc* és *Portugália* még nem tudtak megállapodni, hogy mikor játsszák a selejtező meccset.

V. csoport. *Itt vagyunk érdekelve mi. A magyar válogatottnak a Görögország—Palesztina meccs győztesével kell játszania a döntőbejutásért. A két selejtező meccs január 23-án Tel-Avivban, illetőleg február 15-én Athénben lesz. Hogy Magyarország mikor játszik ennek a meccsnek győztesével, az teljesen bizonytalan, hiszen éppen ekörül vannak a nehézségek, mert a magyar futballprogram a nyár elejéig zsúfolva van.*

VI. csoport. *Csehszlovákia* és *Bulgária* a résztvevői ennek a csoportnak. Az első meccs *Szófiában 1:1* arányban döntetlenül végződött. A reváns *április 3-án lesz Prágában.*

VII. csoport. Ausztria *jutott innét a döntőbe.*

VIII. csoport. Itt három csapat küzd a döntőbejutásért. *Hollandia* 4:0-ra győzött *Luxemburg* ellen. *Belgium* március 13-án játszik *Luxemburg* ellen. Győzelme valószínű. Igy azután már semmi értelme sem lesz az *április 3-i* antwerpeni *holland—belga* meccsnek. Ebből a csoportból ugyanis ketten jutnak a döntőbe. *Hollandia* döntőbejutása már bizonyos.

IX. és X. csoport. *Ebben a két csoportban még teljesen sötét a helyzet. A IX.* csoport győztese *USA. A X. csoport résztvevői: Columbia, Costarica, Mexikó, Kuba, Holland-Guayana és San Salvador.* Ennek a hat csapatnak körmérkőzéséből kikerült győztes játszik *Párizsban a döntőbejutásért USA-val.*

XI. csoport. Itt is sötét a helyzet, miután *Dél-Amerika* hirtelen tudatára ébredt annak, hogy részt kell vennie a párizsi világbajnokságon. **Brazilia** és **Argentina** csak azzal a feltétellel indulnak a döntőben, ha nem kell selejtezőt játszaniok. *A FIFA-kongresszus helyt adott ezen kérésüknek és így biztosítva van a két délamerikai extraklasszisscsapat párizsi startja.* De jelentkezett a kétszeres világbajnok *Uruguay* is. Hogy vele mi lesz, arról még nem történt döntés.

XII. csoport. *Kína* és *Japán* visszalépett, így **Hollandindia** *küzdelem nélkül jutott a döntőbe.*

Ezek szerint biztos már a következő csapatok döntőbejutása: *Németország, Svédország, Norvégia, Ausztria, Hollandia, Brazilia, Argentina, Hollandindia, Franciaország* és a vedő *Olaszország.*

A tengerentúli csapatok *Párizsba* utaztatása rengeteg pénzt emészt fel. *Brazilia* és *Argentina* részvétele *220.000* frankjába kerül a rendezőségnek. *Hollandindia párizsi útja 175.000 frank.* A *középamerikai* csoport győztese *125.000 frankért* utazik *Párizsba, USA* pedig kerek *100.000 frankot kér.* A rendezőbizottság különben is elkészült arra, hogy a világbajnokságra utazó vendégcsapatok utiköltsége legalább *egymillió frankot fog felemészteni.*

A Ferencváros a Phöbus mérkőzéssel búcsúzik Budapesttől

A Ferencváros a Phöbus ellen játssza utolsó bajnoki mérkőzését és december 18-án indul útnak. Zágrábban kiszáll és december 19-én a jugoszláv ligabajnokságban jelenleg vezető HASK lesz az ellenfele. Ezután hajóra szállnak és egyenest *Málta szigetére* mennek. Ott hét mérkőzés következik egymásután, majd *a csapat egyenesen hazajön,* január 12-én vagy 13-án érkezik és pihen egészen a tavaszi szezón kezdetéig.

A Ferencváros a Phöbus ellen a teljes KK-győztes csapatot állítja ki: Háda — Tátrai, Korányi — Magda, Polgár, Lázár — Táncos, Kiss, dr. Sárosi, Toldi, Kemény.

„MAJSTOR S MORA"

Gyönyörű nevet választott magának a jugoszláv II. liga utolsóelőtti helyezettje, a VUK. Röviden így hivatja magát: »Majstor s Mora«.

Ez magyarul ezt jelenti: A tengerek bajnoka.

A Magyarország sporthírszolgálata jelenti:

Az FTC jéghokkicsapata tegnap Bukarestben játszott a Telefonclub Roman ellen. Győzött az *FTC 3:1 (2:1, 1:0, 0:0)* arányban. Az *FTC* ma este 8-kor érkezik vissza *Budapestre.*

=

A nemzetközi légügyi szövetség elismerte *Wurster* mérnök világrekordját. *Wurster Augsburg* közelében *Messerschmitt* repülőgépén *610.950* órakilométeres sebességgel *a szárazföldi repülőgépek abszolút sebességét állította fel.*

=

A BEAC vívószakosztálya tegnapi ülésén Bay Bélát választotta elnökévé, alelnök: Rajczy-Rasztovich Imre, csapatkapitány: Zöld Ferenc.

=

A *MAC* és az *UTE* vasárnap úszóversenyt rendez, ennek keretében játsszák a magyar *vízipólókupa elődöntőjét.* Az *UTE* a *MAC*-cal, a *BEAC* az *MTK*-val mérkőzik.

=

A melbourni ausztráliai teniszbajnokságok során *Budge 6:4, 7:5, 3:6, 8:6-ra* győzött *Crawford ellen. Bromwich Makót verte 6:2, 6:2, 6:0-ra.*

FTC-pálya IX, Üllői út 129

December **12**-én, vasárnap délután fél **2** órakor

Ferencváros—Phöbus

I. o. Nemzeti Ligabajnoki mérkőzés,

előtte ¾**12** órakor

Szürketaxi—ETO

I. o. Nemzeti Ligabajnoki mérkőzés.

Jegyek előváltelban olcsóbb áron AZ FTST-nél kaphatók

A Bleichröder-bankház egyik tulajdonosa főbelőtte magát

Zürich, december 10.

(A Magyarország tudósítójától.) Mint a *Zeue Zürcher Zeitung* jelenti Berlinből, *öngyilkosságot* követett el a híres *Bleichröder* bankház egyik tulajdonosa, Paul Julius von *Schwabach*, mert *nem kapta meg a hatósági engedélyt, hogy régi porosz nemesi családból származó menyasszonyával házasságot köthessen.*

Schwabach úgynevezett »félárja« volt s az ilyen félárják hatósági engedélyt kötelesek kérni, ha egész árjákkal össze akarnak házasodni. Az engedélyt csak igen ritkán, kivételes esetekben szokták megadni.

Az ismert bankár elkeseredésében *golyót röpített az agyába.*

A császárság idején a Bleichröder bankház gyakran vett részt a porosz állam nagy pénzügyi műveleteiben. Bismarck vagyonát is kezelte s Bismarck a bankházat gyakran említi »Gondolatok és emlékezések« cimű művében.

A vásári és piaci kereskedők gyűlése

A Vásári és Piaci Kereskedők és Iparosok Országos Ipartársulata szombat délután 3 órakor az ipartársulat helyiségében (Rottenbiller ucca 10. szám alatt) gyűlést tart, amelyen napirenden szerepel: 1. a kereskedelem képesítéshez kötése, 2. az iparigazolványokkal való visszaélések meggátlása, 3. a vásári szélhámosok kiirtása, 4. a helypénzek revíziója.

11 millió pengő értékű bérpalotákat épített Ginczler

Izgalmas értekezletet tartottak ma a hitelezők, akiknek 50 százalékos kvótát ajánlott fel a „csodaépítész"

Zsúfolásig megtelt ma délfelé a kereskedelmi és iparkamara tanácskozóterme és a terem garzata: Ginczler Herman építész hitelezőit hívták össze tanácskozásra. Körülbelül 200 érdekelt jelent meg, akiknek egyrésze már helyet sem tudott kapni. Mindenekelőtt a szakértői jelentést olvasták fel és ez a jelentés az első meglepetése volt a mai hitelezői értekezletnek. Az OHE szakértője ugyanis meglepően kedvező szinben tüntette fel Ginczler Hermann tevékenységét és üzletpolitikáját.

A jelentés a többi közt hangsúlyozza, hogy Ginczler Hermann különösen a Zugló és az Uj Lipótváros egész házsorainak megteremtője. Összesen hetven házat épített 11.3 millió pengő értékben, amelyek önköltségi ára 10.9 millió volt, úgy hogy Ginczler brutto haszna pontosan csak 401.054 pengőt tett ki. Megemlíti a jelentés, hogy Ginczler Hermanné a tömeg javára »visszabocsátotta« négyszobás hallos lakását, amelynek értéke 30.000 pengő. A státus november 11-én a következő képet mutatta:

Vagyon a váltókkal együtt	1,413.922 P
Teher	1,580.903 P

A kvótális hitelezők javára 53.9%-os f e d e z e t m u t a t k o z i k a kényszeregyességi eljárás költségeinek figyelembevétele nélkül. A szakértői jelentés hangsúlyozza, hogy G i n c z l e r é p í t k e z é s e i á t l a g b a n c s a k 3.5%-os b r u t t ó h a s z n o t e r e d m é n y e z t e k, holott a normális építkezési vállalkozásoknál á t l a g b a n 6—7%-os b r u t t ó h a s z o n n a l l e h e t s z á m o l n i, tehát éppen a k é t s z e r e s é v e l annak, amit Ginczler vállalkozásainál bruttó összegben keresett.

G i n c z l e r 50%-os k v ó t á t ajánl fel hitelezőinek és ezt az egyesség életbeléptetésétől számított 240 n a p e l t e l t é v e l e g y ö s s z e g b e n a k a r j a a h i t e l e z ő i n e k m e g f i z e t n i. Hogy az aktivák likvidálásából ki fog-e kerülni a felajánlott 50%-os kvóta, azt a szakértő szerint bajosan lehetne garantálni.

A hitelezők tanácskozásán dr. György Ernő, az OHE igazgatója elnökölt. A megindult vita rendkívül izgalmas hangulatban folyt le, több mint két és félóra hosszáig tartott. A hitelezők legnagyobb része felszólalt és kifejtette véleményét. Éles támadások hangzottak el az Ulrich cég 163.000 pengős követelése körül, Ulrichék ugyanis, mielőtt Ginczler fizetésképtelensége nyilvános lett volna, közvetlenül a kényszeregyesség bejelentésének napján széljegyzetet vezettek be Ginczler ingatlanaira és első helyre bekebelezték követelésüket. Ezt a mai hitelezői értekezlet számos tagja kifogásolta. Ebben az ügyben különben a kúria fogja kimondani a végső szót.

Egy kisebb hitelezői csoport nevében, amely állítólag 600.000 pengős követeléssel szerepel, dr. Ságváry Sándor tett bejelentést azzal, hogy a csoport elfogadja Ginczler 50 százalékos ajánlatát, de garanciákat kér. A vagyonfelügyelő dr. Kayos Béla kijelentette, nem lát fenforogni olyan okot, amelynek alapján a kényszeregyességi eljárás megszüntetendő volna. Végül is kiegészitették a hitelezői bizottságot és elhatározták, hogy mivel december 23-ig még van idő rendelkezésre, a jövő héten újabb ülést tartanak. A hitelezők legközelebbi értekezletén fogják elrendelni a szavazást Ginczler 50 százalékos ajánlatára vonatkozólag.

Ginczler Hermann

GAZDASÁGI JELENTÉSEK, PIACOK, VÁSÁROK

A határidőpiacon szilárd a tengeri

A *rozspiacon* tartózkodásra késztette a tőzsde tagjait az, hogy *az osztrák rozsszállitás egyelőre elmarad.* A *tengeri szilárdsága* azonban ezt a piacot is magával ragadta, az átmeneti kisebb gyengülés után itt is javulás mutatkozott.

A *márciusi rozs* zárlatkor *7 fillér nyereséget* számolt el. A májusi tengeriből élénkebb az üzlet, az irányzat *szilárd.* Zárlatkor jegyezték a legmagasabb árakat, a tegnapi záró árfolyamhoz képest ekkor *23 fillér volt a javulás.* Júliusi tengeriből is volt ma kötés, 13.24 pengős árfolyamon.

Ujrozs márciusra: 19.80, 19.79, 19.87, zárlat 19.87—19.88.

Tengeri májusra: 12.82, 12.95, zárlat 12.96—12.98, júliusra: 13.26, zárlat 13.24—13.26.

Javult a búza és a rozs

A készárupiacon a forgalom *csendes,* az irányzat a főbb cikkekben javulásra hajlott. Búzából 1.000, rozsból 300, árpából 600, tengeriből 1900 mázsa cserélt gazdát. A *buza* alsó árhatárait *10 fillérrel emelték,* a pestvidéki *rozs* ára *10 fillérrel emelkedett,* a más állomásokról származó 5—10 fillérrel magasabban cserélt gazdát.

A tiszántúli *tengeri* árát 10 fillérrel emelték.

A *magpiacon* lucernamagból eladtak 34 mázsát, *lóheremagból* 150 mázsát. A nyers áru árát mindkét cikkben 5—5 pengővel leszállították. Dohos *tökmagból* elkelt 150 mázsa, 23 pengős áron. *Napraforgómagból* 200 mázsa kelt el, *biborheremagból* 100. Expresszborsóból eladtak 100 mázsát 20.40 pengős csepeli áron. A dunai bab alsó árát 25 fillérrel leszállították. A szárított *répaszelet* alsó árhatárát 50 fillérrel emelték.

Búza: tiszavidéki 77 kg-os 20.15—20.55, 78 kg-os 20.45—20.85, 79 kg-os 20.70—21.05, 80 kg-os 20.85—21.15, felsőtiszai 77 kg-os 20.15—20.55, 78 kg-os 20.45—20.85, 79 kg-os 20.70—21.05, 80 kg-os 20.85—21.15, fejérmegyei 77 kg-os 20.25—20.50, 78 kg-os 20.55—20.80, 79 kg-os 20.80—21.00, 80 kg-os 20.90—21.15, duna-tiszaközi, dunántúli 77 kg-os 20.20—20.40, 78 kg-os 20.50—20.70, 79 kg-os 20.75—20.90, 80 kg-os 20.85—21.00.

Rozs: pestvidéki 18.85—18.95, más származású 18.95—19.20.

Takarmányárpa: elsőrendű 16.50—17.00, középminőségü 15.40—15.75.

Sörárpa: kiváló 21.00—23.00, príma 19.50—20.50, sörárpa 18.50—19.00.

Zab: elsőrendű 16.45—16.75, középminőségű 15.30—16.40.

Tengeri: tiszántúli új 11.85—11.95, egyéb áll. új 11.10—11.30.

Őrlemények: korpa 12.20—12.30, 8-as liszt 14.80—14.75.

Búza: 150 mm bihari 80-as 20.85, 300 mm bihari 80-as 20.52, 300 mm balmazujvárosi 80-as 21.15, 150 mm szabolcsi 80-as 21.10, 300 mm felsőtiszai 80-as 21.10, 300 mm bihari 80-as 20.95 budapesti paritásban.

Rozs: 300 mm 18.85 beszállítva.

Tengeri: 150 mm 18%-os 12.25, 150 mm 18%-os 12.35, 150 mm Szolnokon át 12.60, 300 mm borsodi 11.90, 150 mm 18%-os 12.30, 150 mm 19%-os 12.12½, 600 mm 18%-os 12.50 budapesti paritásban, 150 mm 18%-os 11.70 Záhony, 100 mm pestvidéki 11.30 budapesti paritásban.

Árpa: 150 mm 22.50, 150 mm 22.25, 150 mm 22.00 budapesti paritásban.

Lóhere: 4 mm fehérbárcás 160.—, 50 mm német norma 162.— Budapest.

Lucerna: 4 mm 133.— Budapest.

Tökmag: 150 mm dohos 23.00 budapesti paritásban.

Napraforgó: 50 mm 20.50 beszállítva, 150 mm 21.75 budapesti paritásban.

Expresszborsó: 100 mm 20.40 Csepel.

Biborhere: 100 mm 61.00 Győr.

Magvak és hüvelyesek. Köles fehér 16—18, vörös 14.50—15, egyéb 13.50—14, káposztarepce 32—32.50, napraforgó fehér 20.50—21, tarka 21—21.50, tökmag nagyszemű 26—27.50, kisszemű 25—25.50, olaj. dohos 23—24, kék mák 104—108, Viktória borsó 18.50—19, zöld expressz 18—19, őszi 17—18, lencse nagyszemű 40—45, középszemű 36—40, kisszemű 30—34, fehérbab dunai 21.75—22.50, dunántúli 21—21.50, felsőmagyarországi 20—20.50, gömbölyű fürjbab 21—21.50, hosszú 21—21.50, lucerna 180—200, fb. 20 q-nál több 255—260, lóhere 105—120, ólomzárolt 20 q-nál kevesebb 156—160, fb. 20 q-nál több 154—158, biborhere 58—62, muharmag 15.50—16.50, tavaszi bükköny 16—16.50, szöszös bükköny 38—44, csillagfürt 12.75—13, répaszelet 6.50—7.75.

Budapesti nagymalmok lisztárai: 0gg 41.50—41.80, 0g 41.50—41.80, 2-es 40.50—40.80, 4-es 39.00—39.30, 5 ös 35.50—35.80, 6-os 33.00—33.20, 7-es 21.30—22.30, rozs 0-ás 36.25, 01 33.75, special I. 30.25, normal I. 29.25, II. 23.25, korpa 14.50.

Tiszavidéki kismalmok lisztárai: 0gg 35.50—36.00, 0g 35.50—36.00, 2-es 34.50—35.00, 4-es 33.50—34.00, 6-os 27.00—27.50.

Dunántúli és egyéb kismalmok lisztárai: 0gg 35.00—35.50, 0g 35.00—35.50, 2-es 34.50—35.00, 4-es 33.50—34.00, 6-os 27.00—27.50.

Borjúvásár

A mai ferencvárosi borjúvásárra 388 darab borjút hajtottak fel. Az irányzat és az árak változatlanok. Árak: I. borjú 108—115, II. 95—104 fillér élősúly kilogramonként.

Sertésvásár

A mai ferencvárosi sertésvásárra 171 darab sertést hajtottak fel, az előzőnapi maradvány 153 darab volt. A vásár irányzata változatlan. *Árak:* I. szedett 103—104, III. 94—99 exportzsir, márkázott, 162 fillér kilogramonkint.

Szombati menü: húsleves májgombóccal, csonthús zöldséggel, mártás, máglyarakás

A rendes marhahúslevest megfőzzük, a csontos húst és a zöldséget kiszedjük belőle és 5 deka májból készített gombócokat főzünk ki a levesben. Külön készítünk kapormártást, amelyet a zöldséggel körített hús mellé rakunk.

Egynapos kifliket ujjnyi vastag darabokra vágunk, 3 tojás sárgájával elkeverünk ugyanannyi evőkanál vaniliás cukorral, felereszljük 2 deci tejjel és beletesszük a feldarabolt kifliket és egy darabig benne áztatjuk. Kikent tepsibe öntjük, megrakjuk a tetejét rumba áztatott almaszeletekkel és cukrot szorunk rá. Sütőbe tesszük és megsütjük. Összekeverve tálaljuk és habot verünk a tetejére, amellyel együtt sütjük, míg megbarnul a hab.

Felhozatal: rakomány 39 vagón (ebből burgonya 2, citrom 1, mandarin 2, narancs 2, sütőtök 1, káposzta 2, zeller 1, hagyma 4, vegyes zöldség 1, fenyőág 1, fenyőfa 13), darabáru 20, összesen 49 vagón. Őstermelő kocsi 72, autó 4, rendelt áru főkapun át 49, kocsi 11, autó, batyus futó 22. Kertészkocsi 21, tojás 1 autó futott be. Élőbaromfi 8 kocsi, 12 autó (255 ketrec élőbaromfival és 81 láda tojással). Vágott baromfi 6 autó, ebben összesen 316 q és pedig 12 q csirke, 5 q tyuk, 62 q kacsa, 227 q liba, 10 q pujka.

A forgalom gyenge, a felhozatal kielégitő.

A mai budapesti élelmiszerpiac fogyasztói (zárójelben nagykereskedelmi) árai kg-ként:

Húsok és hústermékek: Marhahús, rostélyos és fe.sál 200—320, leveshús (fartő, tarja, szegye) 150—220, borjúhús comb 320—330, vesés 200—260, pörkölt 90—160, juhhús, hátulja 140—180, eleje 116—140, sertéshús, karaj 200—250, tarja, comb 168—204, oldalas 156—180, libahús 180—200, libaaprólék 80—100, zsirszalonna 152—168, sertésháj 170—180, sertészsir, budapesti 164—180, libazsir 200—240, libamáj 300—700.

Vad és vadhus: Szarvas 1 kg 60—400. őz 1 kg 60—500, vaddisznó 1 kg 200, nyúl, nagy, bőrben 1 drb 360—380 (280—330), nyúl, süldő, bőrben 1 drb 240—300, fácán 1 drb 230—280, fogoly 1 drb 100—160, gyöngytyúk 1 drb (150), 1 kg (120).

Baromfi: Élő: tyúk 1 drb 230—280, 1 kg (120—130), csirke, rántanivaló 1 drb 110—270, 1 kg 130—160 (140—150), sütnivaló 1 drb 120—270, 1 kg 130—169 (125—135), rucа, hizott 1 kg (130—136), ruca 1 drb (200—260), kappan 1 kg (135—140), lúd, hizott 1 kg (125—136), pujka, hizott 1 kg 130—160 (100—130). Vágott, tyúk I-a 1 kg 160—200 (130—140), II-a 1 kg (120—130), csirke I-a 1 kg 200—260 (160—180), II-a 1 kg 160—200 (80—140), kappan 1 kg (150—180), ruca, hizott I-a 1 kg 150—180 (120—135), II-a 1 kg 130—150 (110—115), lúd, hizott I-a 1 kg 150—180 (125—140), II-a 1 kg 130—150 (110—20), pujka, jérce (110—125), kakas (60—90).

Tojás: Teatojás válogatott drb 12—15, kg 220—250, dunántúli ládaáru 215—220 (195), tiszavidéki ládaáru (195), kosáráru 215—220 (200), hűtőházi tojás 180—190 (165—170), meszestojás 160 (145), főző- és aprótojás drb 10—12, kg 190—220.

Halak: Ponty, élő 1 kg-tól 110—200, szeletelt 240—300 jegelt 96—140, harcsa, élő 300—400, szeletelt 600—500, süllő 300—420, csuka 80—160, kecsege 520—500, fogas 500—700, keszeg 40—60, kevertbal 80—120.

Száraztőzelék: Bab. fehér, aprószemű 30—48 (25—32), nagyszemű (33—36), szines (26—35), lengyel (56—70), borsó, hántolt, feles (28—42), lencse, hazai 56—88 (40—80).

Zöldségfélék: Petrezselyem I-a 20—24 (16—19), II-a (14—16), zöldje 24—28 (8—16), karotta, csomó 10—18 (6—14), sárgarépa I-a 16—24 (9—12), II-a (8—9), vegyes zöldség, zöldjével 16—20 (13—15), zeller I-a 5—12 (4—18), II-a 3—5 (2—3), cékla I-a 12—14 (10—12), II-a 8—10 (6—8), torma, vékony, erős (20—60), nemesitett, hazai, édes (60—80), kalarábé kg 16—22 (8—16), drb 4—8 (2—6), kapor, csomó 26—40 (15—20). karfiol, hazai, levéllel (16—24), tisztitott 34—48 (26—34), póréhagyma, csomó 9—12 (8—10), dughagyma 1 kg (11—20), vöröshagyma, érett, makói 16—20 (13—15), közönséges 14—16 (6—13), piros 14—20 (14—16), metélőhagyma (10—20).

Káposztafélék: Fejeskáposzta, hollandi magról (14—16), hazai I-a 18—24 (16—18), II-a (8—14), kelkáposzta I-a 16—24 (10—12), II-a (8—10), kelbimbó 70—100 (20—60), podlupka (24—30), vöröskáposzta I-a 28—38 (22—34), II-a 20—28 (20—22), savanyúkáposzta 34—40, fejessaláta I-a 10—14 (7—8), II-a 6—8 (2—6), melegágyi (10—20), endivia saláta 20—50 (8—10), galambbegysaláta kg (40—50).

Burgonya: Gülbaba 10—12 (7.2—8), nyári rózsa 10—12 (7.8—8), őszi rózsa 8—10 (6.2—7), kifli 12—14 (10—13), Ella 7—8 (5.2—5.8), Krüger, étkezési (4.2—4.6).

Főzelékfélék: Főzeléktök 16—20 (8—16), sütőtök 10—16 (7—10), feketeretek 10—18 (10—12), hónaposretek 8—14 (4—10), vargányagomba, szárított (300—400), csiperkegomba 160—240 (120—200), paraj, tisztitott 16—20 (8—12), gyökeres (6—8), sóska, melegágyi (40), közönséges 30—34 (18—35).

Gyümölcs: Alma, nemesfaj I-a 90—175 (70—125), II-a 70—90 (50—70), közönséges válogatott 56—72 (45—50), kevert (35—45), körte, nemesfaj I-a 90—180 (70—140), II-a 60—80 (40—60), naspolya, hazai 64—80 (40—60), aszaltszilva, hazai (110—120), külföldi (130—170), szilvaiz (100—114), gyümölcsiz (110—114), szőlő csemege, hazai, kötözött 120—180 (65—130), dió, papirhéjú (50—75), dióbél, csemege 300—320 (230—270), dióbél I-a 250—300 (130—250), mogyoró, olasz (170—200), mogyoróbél (220—320), mandula, héjas (360—400), mandulabél, külföldi (420—520).

Déligyümölcs: Gesztenye, külföldi 50—100 (38—86), hazai 30—50 (10—20), narancs, sárgabélü, olasz 60—100 (50—95), grape fruit 40—60 (18—36), mandarin, olasz 80—120 (63—95), citrom I-a 8—10 (6—8), II-a 6—7 (5—6), kosáráru (54—64), füge, zsákos (75—150), szmirnai ládás kg (75—100), datolya (450—500), mazsola (160—190), banán kg (300—320).

Fűszer: Paprika, édesnemes, csemege 486 (380—410), édesnemes 440 (360—380), félédes, gulyás 320 (230), I-a rózsa 240—290 (140—280), mák, kék 130—156 (118—120), méz, pergetett (125—140), köménymag (155—220), japán rizs (66—68), burma rizs (67), fényezett rizs (67—70), Karolin rizs (58—34).

MISI

I. elemi oszt. tan. véleménye a nevelésről

A legilletékesebb hozzászólás a gyermeknevelési ankéthoz

Gyermeknevelési ankétot rendezett a *Magyarország*, hogy a szülőkkel megismertesse a nevelés legkitűnőbb szakembereinek elveit, útmutatásait és tanácsait.

Egymásután szólaltattuk meg a *Magyarország* hasábjain a gyermeknevelés legkitűnőbb tudósait. Most, miután az ankétot befejeztük, illőnek találjuk, hogy magát az érdekeltet, megszólaltassuk, akinek helyes nevelése érdekében ismertettük a szülőkkel a szakvéleményeket .. *a gyereket.* Ankétunk során az orvosprofesszorok és pedagógusok rámutattak azokra a hibákra, amiket a szülők a gyermeknevelésnél elkövetnek. Most alkalmat adunk a gyermeknek arra, hogy ő is elmondja, *mit talál hibásnak a szülők nevelési módszerében.* Hogy a pedagógusok, akik a *Magyarország*-ban megszólaltak, mennyire kitűnő és modern nevelők, az legkétségtelenebbül az alábbi gyermeknyilatkozatból derül ki. Akik végigolvasták a *Magyarország gyermeknevelési ankétjának* azt a részét, amely a hat év körüli gyermek nevelésének a szülők részéről elkövetett hibáira mutat rá, megállapíthatják, hogy *a gyermek majdnem pontosan ugyanazokat a dolgokat kifogásolja*, mint a nevelő, akit pedig soha életében nem látott.

Szőke, mosolygó fiatalember *Aczél Mihály*, akinek nevéhez az utóbbi hetekben az igazságnak megfelelően azt is hozzá lehet tenni, hogy *I. oszt. tan.*

Mihálynak van egy másféléves kis öccse. Megkérdeztem Mihálytól, hogyan nevelné kisöccsét, ha ő lenne a papája. Hétéves korában mindazt megengedné-e neki, amit most Mihálynak megengednek a szülei?

De mennyire! Mihály mindent megengedne neki, főleg pedig soha nem sürgetné, hogy jöjjön már ki a fürdőkádból, hanem *hagyná nyugodtan lubickolni, amíg csak a gyerek akar.*

— ... *és legalább egy óráig szabadna reggelizni az én gyerekemnek.* Én nem siettetném a gyermekemet. Én nem is sétáltatnám annyit.

— Miért nem sétáltatnád? Azt tudod, hogy *a séta egészséges.*

— *De unalmas.*

A séta unalmas, Aczél Mihály I. osztályú tanuló, vagyis rövidebben *Misi, nem fogja sok sétára kényszeríteni* I. osztályos fiát, ellenben *sokszor fogja moziba vinni*, mert bár vannak olyan filmek, sőt sok olyan film van, ami csak nagyoknak való, *a gyereket szerinte mégis sokszor kell szórakozni vinni.* Színházba is kell vinni és mindenüvé. Ezzel szemben *a gyereknek jónak kell lenni.* Rossz gyerek az, aki *hazudik* és aki más gyereknek *rosszat akar.* Misi most, mióta iskolába jár, tapasztalta először, hogy vannak olyan gyerekek, akik a másik gyereknek rosszat akarnak.

»*A szófogadatlanság nem bűn*«, véli Misi, aki ha apa lesz, soha nem fog olyat kívánni a gyermekétől, *amit az nem akar.* Ha pedig mindig azt kívánja a gyerektől, amit ő is akar, *akkor a gyerek nem lehet szófogadatlan.*

Misi komolyan, felelőssége teljes tudatában nyilatkozik, bár fogalma sincs arról, hogy szavait feljegyzik. Egyszerűen csak beszélgetünk és Misit legfeljebb a közelmultban kihullott néhány tejfoga, illetőleg azoknak hiánya feszélyezi.

Misinek csillog a szeme és jóságának teljes tudatában van, amikor így folytatja szülői programját:

— Két óráig szabadna ebédelni a gyerekeknek. Azt még nem tudom, hogy *mi a jobb, ha együtt ebédel a felnőttekkel, vagy külön*, mert jó ugyan a gyereknek, ha együtt ehet a felnőttekkel, de *azok úgy sietnek az evéssel, hogy a gyerek mindig elkésik* ... Ezt még nem tudom, hogy fogom csinálni az én gyerekemnél — Misi elgondolkozik.

Viszont kiderül, hogy két óránál hosszabb ideig a Misi gyermeke sem ebédelhetne, legfeljebb három óra hosszat. De ha három óra alatt sem készül el az ebéddel, akkor Misi, mint apa, *megverné a gyermekét.* De erre — mondja — kizárt dolog, hogy rákerüljön a sor, mert *minden gyermeg szótfogad az apjának.* Legfeljebb az anyjának nem engedelmeskedik mindig. Apu sokkal kevesebbet van otthon és ha nagyritkán mégis otthon van és mond valamit, azt *illik megfogadni.* Anyu viszont rendkívül türelmes. *Misi, mint apa,* nem tudna olyan türelmes lenni.

— Kár, hogy csak most kerültem iskolába. Az én gyerekem már tavaly iskolába került volna. *A gyereknek nagyon jó, ha iskolába jár* ...

Misi rendkívül szereti az iskolát minden délben, amikor hazajön, ragyog az arca a boldogságtól, nemcsak azért, mert a tanítónéni megdicséri, hogy jól viselkedett és jól felelt a kérdésekre, hanem azért is, mert »*egyáltalán nagyon jó dolog iskolába járni*«. Misi minden délben sajnálja, hogy már aznap nincs több iskola és hogy mégis legyen egy kicsi, rögtön ahogy hazaér, megcsinálja a feladatát. Ez legalább félóráig tart. Aztán elmeséli anyunak az élményeit.

Ezentúl Misi nemcsak azért fogja jobban szeretni a telet a nyárnál, mert télen nem kell napközben átöltözni és cipőt, meg zoknit cserélni, hanem az iskola miatt is.

Végül, ami a külsőségeket illeti, Misi, bármilyen rosszul esik is neki, elismeri, hogy *kénytelen lesz gyermekét épolyan szépen és rendesen öltöztetni, mint ahogy őt öltöztetik.* Belátja, hogy *ennek így kell lenni.* Az ember nem lehet borzas, különösen azóta érzi ezt Misi, amióta nyakkendőt kapott. Ujabban nyakkendős komoly öltözékekben jár és azóta *nagyon vigyáz a külsejére.* De az egészen biztos, hogy *soha nem szidná össze a gyermekét, ha játék közben bepiszkolódnék a ruhája.* Mert neki mindig újból és újból jólesik, hogy *ő sem kap ki emiatt soha.*

Misi ennél a pontnál *abbahagyta nevelési elveinek ismertetését.* Megérkezett a barátja és bár Misi általában tapintatosan és udvariasan bánik a nagyokkal és semmiképpen nem akarja bántóan megkülönböztetően éreztetni velük felnőtt voltukat, — most mégis faképnél hagyott a barátja kedvéért.

Rendy Lili

x **Ha influenzája van,** gondoskodjék, arról is, hogy gyomra és belei a természetes »*Ferenc József*« keserűvíz használata által gyakran és alaposan kitisztíttassanak. Kérdezze meg orvosát.

MOST JELENT MEG!

A kereskedelmi ügynök joga

Irta: *dr. Brachfeld Dezső*

Ara 8.– P

Kapható Az Est könyvkereskedésében, Erzsébet körút 18

Pest vármegye melegen üdvözölte a visszacsatolt két várost

142 község és 6 város vezetősége ellen kimondták a felelősséget az adóbehajtások miatt

Pest vármegye közigazgatási bizottságának mai ülésén napirend előtt az elnöklő *Fáy* főispán megemlékezett arról, hogy a legutóbbi közigazgatási bizottsági ülés óta sorsdöntő, fontos események forgatagába kerültünk. Egy megszállt város és egy csonka városrész tért vissza az anyaországhoz. Ezeknek a városoknak lakossága soha nem veszítette el hitét, önbizalmát, hanem imádságos szorgalommal és szinte aszkétikus életmóddal várta felszabadulását. Vegyünk mi is példát róluk, *ne veszítsük el hitünket és ne merüljünk el a pesszimizmusban.* A hozzánk visszakerült magyarok megőrizték magyarságukat, de a legutolsó húsz esztendőt egészen más körülmények között élték le és ez feltétlenül nyomot hagy bennük.

A kormány hivatása magaslatán áll, tudja kötelességét és mindent meg fog tenni a helyzet tisztázására. Mi pedig ha újabb megpróbáltatások érnek is bennünket, szintén legyünk tudatában kötelességünknek és kitartással, *meg nem rozsdásodó acélidegekkel őrizzük meg nyugalmunkat* és bízzunk a felelős vezetőkben.

A főispán szavait többször szakította félbe a bizottság tagjainak helyeslése, majd *Patay* Tibor bizottsági tag indítványozta, hogy a vármegye *táviratban üdvözölje Ipolyság városát és Sátoraljaujhelyt.* A bizottság az indítványt egyhangúan elfogadta.

Ezután a napirend tárgyalására került sor s ennek során a tisztifőorvosi jelentésből kitűnt, hogy szeptember hónapban 718 volt a természetes szaporodás. A tüdőbeteggondozóban 2090 gyermeket vizsgáltak meg és a zöldkereszt akción keresztül kiosztottak 5385 kg ingyen-cukrot. Október hónapban ennek már a kétszerese kerül kiosztásra. A halálozások száma 1386 volt szeptember hónapban és ezek közül 613 az egy éven aluli gyermek. A pénzügyigazgatók jelentése szerint *a vármegye déli részében* befolyt az egyenes adókból 3,645.265 pengő, 287.212 pengővel több, mint az elmult hónapban. *Forgalmi adóból* 587.813 pengő folyt be 78.043 pengővel több, mint az elmult hónapban. *Az északpestvármegyei pénzügyigazgatóság* területén egyenes adóból 778.965 pengővel több folyt be, mint az elmult hónapban, forgalmi adóból viszont 6069 pengővel kevesebb.

A tárgysorozaton szerepelt *142 község és 6 város vezetősége ellen kimondandó felelősség kérdése is az adóbehajtások miatt.* Megtették jelentésüket a gazdasági felügyelők is és ebből kitűnt, hogy a vármegyében megfelelő a mezőgazdaság helyzete. Utánuk a tanfelügyelők számoltak be a hatáskörükbe tartozó kérdésekről. A többi tárgysorozaton szereplő kérdés letárgyalása után a közigazgatási bizottság ülése az elnöklő fáji *Fáy* főispán zárószavaival ért véget.

Shvoy megyéspüspök ma avatta bazilikává a székesfehérvári székesegyházat

Székesfehérvár, október 13.

A püspökség Mária Terézia-korabeli székesegyházát csütörtökön délelőtt avatta bazilikává fényes szertartások közepette *Shvoy* Lajos megyéspüspök. Reggel 9 órára megtelt a székesegyház katonai és polgári előkelőségekkel, a hatóságok és egyesületek küldötteivel és a hívők seregével. A megyéspüspök körmenet élén vonult a püspöki palotából a székesegyházba. A templomban *Bergendy* János püspöki irodaigazgató a szószékről felolvasta a pápai brévét, amely május 30-án kelt és a Szent István jubileumi évre való tekintettel a székesfehérvári székesegyházat bazilikai rangra emelte, a káptalan négy első tagját pedig örök időkre apostoli protonotáriussá nevezte ki. Ezután a káptalan tagjai a főoltár előtt letették a hitvallást.

Az eskü kivétele után *Shvoy* püspök lépett a szószékre és szép beszédben méltatta a pápai kitüntetések jelentőségét. Beszéde végeztével a püspök kíséretével a szentélybe vonult, elfoglalta trónját és végighallgatta azt a Te Dumos szentmisét, amelyet a főoltárnál *Scheirich* Antal apostoli protonotárius, a székeskáptalan nagyprépostja és püspöki általános helytartó celebrált nagy segédlettel. A szentmise szertartásait a megyéspüspökkel együtt az egész megjelent papság a kijelölt rendező vezetésével egyöntetűen végezte a miséző nagypréposital, majd a szentmise végeztével *Shvoy* püspök ünnepélyes pápai áldásban részesítette a templomban megjelenteket. Befejezésül hangzott el a Te Deum, amelynek végeztével a papság ismét ünnepélyes körmenetben kísérte vissza a főpásztort a püspöki palotába.

Délben *Shvoy* püspök megnyitotta ünnepélyesen az egyházmegyei múzeumot, délután 3 órakor pedig három püspök hamvait szállították át az altemplom kriptájába.

VICKI BAUM

Szerelem és halál

BÁLI

szigetén

Egy csodálatos, exotikus sziget rejtelmes misztériumai, szerelmesek és házastársak, urak és szolgák, istenek és emberek ősi világa.

Az Athenaeum Nagyregény-sorozatában. Kötve 5.40 P

Funk német gazdasági miniszter Szófiában

Szófia, október 13.

(A Magyarország külön tudósítójától.) Két napig marad itt *Funk* németbirodalmi gazdasági miniszter és tárgyalni kíván a miniszterelnökkel, a kereskedelmi, a pénzügyi és földmívelésügyi miniszterekkel, továbbá a bolgár nemzeti bank vezérigazgatójával. A sajtó képviselői előtt úgy nyilatkozott a németbirodalmi gazdasági miniszter, hogy *hasonló látogatásokat készül tenni a középeurópai Duna-államok fővárosaiban. (T)*

Félmillió értékü Ginczler-lakás vár értékesítésre

Tudvalevőleg az OHE már hónapokkal ezelőtt megkezdte a kényszeregyességbe jutott *Ginczler Hermann »csodaépítész« öröklakásainak eladását.* Ginczler tudvalevőleg majdnem kizárólag öröklakásokat épített és amikor fizetésképtelenségbe jutott, kiderült, hogy az aktívák túlnyomórészt öröklakásokból állanak.

Eleinte *kedvezően haladt az öröklakások értékesítése,* az egyszobás és kétszobás öröklakások iránt állandó volt az érdeklődés, amelynek legmagasabb pontját a legutóbbi európai válság idejében érte el. Az utolsó időben *az érdeklődés csökkent, még 500.000 pengő értékü öröklakás vár értékesítésre.* Ha december végéig nem sikerülne eladni a lakásokat, akkor az OHE *a kitüzött határidő meghosszabbítását kéri.*

Tízmillió pengőért exportáltunk gyümölcsöt és zöldséget

1200 vagon alma termett

A gyümölcskiviteli egykéz hónapról-hónapra kiadványban közli a külföldi értékesítés eredményeit. *Október első napjáig ismeretesek az eredmények:* gyümölcsből és zöldségből *10 millió pengő értékűt szállítottunk a külföldre.* A kiszállított *mennyiség kevesebb a tavalyinál,* de *magasabbak voltak a külföldi értékesítési árak,* ennélfogva az anyagi eredmény megfelel a multévinek.

A tavaszi fagyok tönkretették a korai gyümölcstermést, elfagyott a kecskeméti barack, stb. Ez volt az oka annak, hogy *a gyümölcskivitel értéke 6—7 millió pengőre csökkent* a tavalyi 9.1 millióval szemben. Ezt a különbözetet *kiegyenlítette a zöldségkivitel,* a külföldi jelentékenyen magasabb árak. *A szilvakivitel 60 százalékkal többet jelent a tavalyinál.*

A gyümölcstermelők érdekképviselete megvizsgálta a várható almatermést: *1200 vagón alma termett az idén Magyarországon.* Ez a mennyiség *megegyezik a tavalyival.* Termelői körökben *nem hiszik, hogy az idei termelési évben külföldi alma behozatalára kerülhet a sor.* Nem lesz rá szükségünk, különben is *tiroli almára az idén sem számíthatunk.*

Harmincnapi elzárás légoltalmi kihágás miatt

A VII. kerületi rendőrkapitányság büntetőbírája *Anti* Pál cukrász-üzletvezetőt *30 napi elzárásra* ítélte, mert a teljes elsötétítés alatt kirakatát, *figyelmeztetés ellenére sem volt hajlandó elsötétíteni.* Anti az ítélet ellen fellebbezést jelentett be.

A részleges elsötétítés alkalmával elkövetett kihágások miatt a VII. kerületi kapitányság büntetőbírája, dr. *Deák* Ernő ügyvédet kétnapi elzárásra átváltoztatható 100 pengő pénzbüntetésre, özv. *Kállay* Lászlóné háztulajdonost kétnapi elzárásra átváltoztatható 100 pengő pénzbüntetésre, dr. *Halmos* Dezső orvost egynapi elzárásra átváltoztatható 50 pengő pénzbüntetésre s végül *Steiner* Fülöpné kereskedőt kétnapi elzárásra átváltoztatható 30 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az elítéltek részben fellebbezést jelentettek be, részben megnyugodtak az ítéletben.

Második és harmadik védelmi vonalat épít Franciaország a Maginot-vonal mögött

Párizs, október 13.

(A Magyarország és a United Press tudósítójától.) A birodalmi kancellár legutóbbi saarbrückeni beszédének következményeképpen a francia hadvezetőség *is új erődítési vonalakat épít ki. Hitler* bejelentette, hogy a Saar-területen és Aachentől nyugatra nagyszabású erődök épülnek, amelyek minden ellenséges támadással dacolhatnak.

Erre most a franciák lázas sietséggel dolgoznak a Maginot-vonal mögött *egy második és harmadik védelmi vonal kiépítésén,* még pedig nemcsak Metz környékén, hanem onnan délre *Belfortig és azután az úgynevezett svájci szorosig.* Ezek az építkezések már régebben megindultak de a legnagyobb titokban folytak.

A tartalékosok behívása is azért történt, hogy a műszaki csapatokat belevonják az erődítési munkákba a határvonalon Dünkirchentől egészen az olasz határig. Ezidőszerint főleg Monmedy mellett éppen a német erődvonallal szemközt folynak az erődítési munkálatok. A francia északkeleti határerőd vonala *érintkezni fog a belga erődítések vonalával,* amely Lüttichtől délkeletre húzódik.

A mai zürichi árfolyamok

Zürich, október 13. *(Záróárfolyamok.)* Párizs 11.69½, London 20.91, NewYork 441.62, Brüsszel 74.60, Milánó 23.22½, Amszterdam 239.65, Berlin 176.75, Szófia 5.40, Prága 15.12½, Varsó 83.—, Belgrád 10.—, Athén 3.95, Bukarest 3.25.

TŐZSDEI ÁRFOLYAMOK AZ EGÉSZ VILÁGBÓL

Árlemorzsolódás a tőzsdén

Az értéktőzsdén a forgalom már nyitáskor szük keretek között mozgott és *a hangulat csak gyengén tartott volt.* A tőzsdeidő későbbi folyamán *a kínálat megerősödött,* úgyhogy lassú *lemorzsolódás indult,* mely zárlatkor érte el legmélyebb pontját. A Bauxit 7, a Kőszén 10, az Urikányi 3.25, a Fegyver 2.5, a Rima 2.25, a Nasici 1.25, a Délcukor 2, a Magyar cukor 6.5, a Georgia 0.85, a Nova 1.25, a Gschwindt 10, a Flóra 1.25, a Gumi 2.5, az Első Budapesti Gőzmalom 1.25, a Hungária malom 2, a Borsodi szén 1.5, a Salgó 1.7, a Kohó 1.5, a Ganz 0.8, az Ofa 0.75, a Tröszt 0.6, a Telefon 0.5 pengő *olcsóbbodást* tüntetett fel.

A *fixpiacon* is lanyha volt az irányzat, a fővárosi kötvények közül az *1914. évi* kibocsátások 2.5 pengővel, az *1927. évi* kibocsátások 0.25 százalékkal *olcsóbbodtak.*

A *bankértékek* piacán is gyengülés mutatkozott.

Az *utótőzsdén* is nyomott a hangulat, a forgalom gyenge. Árfolyamok félkettőkor: Bauxit 225—226, Rima 85.25—85.5, a Salgó 32—32.20, a Kőszén 325—326, a Ganz 22—22.20.

A *Nemzeti Bank* a svájci frank, a francia frank és az angol font árfolyamát 5—5 fillérrel, a dán koronáét 10, a norvég és svéd koronáét 15—15 fillérrel leszállította, míg a hollandi forint árfolyamát 25, a dollárét 35 fillérrel felemelte.

Értéktőzsdei árfolyamok

	Előző zárlat	Előfordult kötések	Zárlat
Békéscsabai	—	—	10.5
Első Bp. malom	12.75	11.5—12	11.5
Hungária-malom	27.—	25	25.—
Bauxit	233.—	231—225	226.—
Borsodi szén	12.—	—	10.5
Kohó	24.5	23	23.—
Aszfalt	8.5	8.5	8.5
Kőszén	335.—	333—323	325.—
Nagybátonyi	43.75	43.75	43.75
Salgó	33.6	32.9—31.7	31.9
Urikányi	46.—	42.5—42.75	42.75
Fegyver	55.—	52.25	52.5
Ganz	22.9	23—22.1	22.1
Láng	32.—	32	32.—
Acél	32.—	—	32.—
Rima	87.75	86.6—85	85.5
Guttmann	6.5	—	6.5
Ofa	18.85	—	18.—
Nasici	67.75	68—66.5	66.5
Duna-Száva	—	5.25—5.5	5.25
Nova	15.5	14.25	14.25
Tröszt	65.—	66—64.4	64.4
Délcukor	69.—	66.5—67	67.—
Magyar cukor	108.5	105—102	102.—
Georgia	20.75	20—19.8	19.9
Dreher-Haggen.	138.—	138	138.—
Gschwindt	673.—	680—685	683.—
Gyapjúmosó	4.—	4.2	4.2
Pamutipar	32.—	—	31.5
Danica	—	3.1	3.—
Flóra	14.—	—	12.75
Klotild	—	23	23.—
Szikra	—	160	155.—
Gumi	72.—	—	69.5
Telefon	11.—	10.5	10.5
Államadósság, kötvények, záloglevelek:			
1938. évi ptjegy	100.—	—	100.—
1914. évi főv. 4.5%	300.—	295—299	297.5
1927. évi főv. 6%	79.25	78.5—79.5	79.—

A bankok magánforgalmában az irányzat lanyhább

A mai tájékoztató árfolyamok (zárójelben az előzőnapi árak): Kereskedelmi Bank (60) 58, Hitelbank (44) 43—44, Leszámítolóbank (33) 32, Angol-Magyar Bank (24¼) 24¼, Hazai Bank (19.5) 19.5, Olasz Bank (31.5—32½) 30.5—31.5, MOKTÁR (18) 18, Pesti Hazai (57) 57.

Sertésvásár

A ferencvárosi *sertésvásár* mai felhajtása 2746 darab. Vásári állományból angol hússertés felhajtás 1255. *Az irányzat kellemes.* Uradalmi zsírsertés páronkint 340 kg-on felül 114—116. Szedett sertés I. 112—114, III. 98—102, angol sonkasertés 103—109, II. 98—100 fillér.

Nyugodt a londoni tőzsde

London, október 13.

(A Magyarország külön tudósítójától.) A mai tőzsde nyugodt hangulatban csekély forgalommal nyitott. A nemzetközi kibocsátások és értékek *szilárdabbak voltak* és jól tartották árfolyamukat a délafrikai aranybányapapirok is. Angol vasúti értékek *gyengébbek* voltak.

Mai árfolyamok (zárójelben az előző zárlat): Royal Dutch 38.125 (38), Rio Tinto 14.50 (14.50), Anaconda 8.25 (8), Tanganyika 6.75 (—), Central Mining 23.75 (23.75), Canadian Pacific 7 (6.75).

A *nemzetközi devizaforgalomban* a *dollár* Londonban emelkedett, Amszterdamban változatlan maradt, Zürichben és Párizsban csak lényegtelenül változott. A *hollandi forint* Londonban és Zürichben emelkedést mutatott. A *francia frank* Londonban és Amszterdamban emelkedett, Zürichben változatlan maradt. A *svájci frank* Londonban javult, Amszterdamban pedig gyengült.

LIVERPOOL: tartott

Liverpool, október 13. *(A Magyarország tudósítójának távirata.)* Búza októberre (5 sh 2.50 : 13.98 P) —, —; decemberre (4 sh 9.25 : 12.81 P) —, 4 sh 9.125 : 12.76 P; márciusra (4 sh 8.125 : 12.55 P) 4 sh 7.75 : 12.48 P, 4 sh 7.625 : 12.43 P; májusra (4 sh 7.625 : 12.45 P) 4 sh 7.75 : 12.48 P, 4 sh 7.50 : 12.40 P.

GENFI tőzsde. Kőszén (76) 79, Nasici (—) 29, Bpesti kölcsön 1914. évi (54.50) 54.50.

ROTTERDAM: lanyhuló

Rotterdam, október 13. *(A Magyarország tudósítójának távirata.)* Búza novemberre (3.625) 3.50, januárra (3.70) 3.60, márciusra (3.875) 3.775, májusra (3.925) 3.85 holland forint 100 kg-ként; tengeri novemberre (89) 88.25, januárra (85) 83.75, márciusra (85) 84.25, májusra (85) 84.25 holland forint 2000 kg-ként.

LONDONI FÉMTŐZSDE

Vörösréz tartott, ón tartott, ólom tartott, horgany tartott

London, október 13.

Jegyzések (zárójelben az előző zárlat): vörsréz standard (45¹⁵/₁₆—46) —, 3 hónapra (46³/₁₆—46¼) 46³/₈—46½, elektrolyt (51¼—52¼) —, ón 3 hónapra (206½—206¾) 207¼—207½, későbbi (205½) —, straits ón (212½) —, ólom külföldi prompt (16¹/₁₆—16³/₁₆) 16¼—16³/₈, későbbi (16¹/₈) 16½—16⁹/₁₆, horgany prompt (14¹⁵/₁₆—15¹/₁₆) 15—15¹/₈, későbbi (15) 15¼—15⁵/₁₆.

Az arany Londonban

Londoni aranyárfolyam: 146/9.5 sh.

Londoni devizák

London, október 13.

NewYork 4.73¹⁷/₃₂, Montreál 4.78¹/₈, Brüsszel 28.00½, Zürich 20.90¾, Amszterdam 8.71¾, Berlin 11.81½.

A mai hivatalos valuta- és devizaárfolyamok:

PÉNZNEMEK:	KÜLFÖLDI KIFIZETÉSEK:
Angol font 16.10—16.30	Amsterd. 185.25—186.85
Belga 57.50—58.10	Athén 3.025—3.055
Cseh kor. 5.50—10.—	Belgrád 7.82—7.88
Dán kor. 71.90—72.70	Berlin 135.70—136.70
Dinár 7.15—7.70	Brüsszel 57.68—58.12
USAdoll. 339.80—343.80	Bukarest 3.41—3.44
Kanadai doll. 332—337	Kopenh. 72.125—72.725
Francia fr. 8.80—9.20	London 16.145—16.295
Holl. frt 184.85—186.85	Milánó 17.66—17.8864
Lengyel zl. 60.—61.40	Newyork 341.20—343.80
Leu 3.—3.45	Oslo 81.15—81.85
Leva 3.—3.60	Párizs 8.94—9.22
Líra 16.90—17.90 (az 500 és 1000 lirás bankjegyek kivét.	Prága 11.79—11.93
Német márka —.—	Szófia 4.11—4.15
Norv. kor. 80.90—81.85	Stockh. 83.225—83.925
Svájci fr. 77.—77.90	Varsó 63.75—64.25
Svéd kor. 83.—83.90	Zürich 77.225—77.925
	Isztanbul 268—271

Húsvásár

Készlet: nagymarha 42 (42), növendék 1 (1), borjú 448 (338), juh 66 (46), kecske 1 (1), lehúzott sertés 134 (134), szalonnás 38 (38), süldő 20 (20), malac 59 (59). (Zárójelben az eladottak száma.)

Árak: csontoznivaló marha 60—90, növendék 90, borjú bőrben I. 150—156, II. 126—148, juh lebőrözött II. 76—80, kecske 76, lehúzott sertés 140, szalonnás 134, süldő 116—140, malac 150—160, marhazsiger 50, sertészsiger 80 fillér kg-ként. A vásár irányzata lanyha volt.

„A nemzet és az egyház két szélsőség közé sodródhat"

A párbér és a reverzális kérdése a tiszáninneni reformátusok közgyűlése előtt

Miskolc, november 10.

(A Pesti Napló tudósítójának telefonjelentése.)

Miskolcon szerdán délelőtt kezdte meg rendes évi közgyűlését a tiszáninneni református egyházkerület. *Farkas* István püspök imája után Farkasfalvi *Farkas* Géza mondott gondnoki megnyitót. Aggodalmát fejezte ki afelett, hogy *a nemzet és a református egyház két szélsőség közé sodródik.*

— A vörös bolsevizmus istentagadása mellett — mondotta — mindjobban terjednek az idegenből elindított, táplált és irányított, Istenünket és nemzeti létünket fenyegető, zavaros, ködös eszmeáramlatok. Veszedelmes jelenség: *még a köszöntésben is mellőzik a régi vallásos köszöntést, ehelyett földi nevekkel, kézfelemeléssel köszöntik egymást.* Tudtommal nem cáfolták meg a hírt, hogy Magyarországon az egyik tankerületi főigazgató kénytelen volt körlevelet intézni középiskolai igazgatóihoz, mert *szélsőjobboldali elemek felszólították az ifjúságot, hogy szüleik fegyvereit szolgáltassák be a pártvezetőségnek.* Ez már a keresztény arculcsapása, a forradalom előkészítése.

Farkas István püspök hivatalos jelentését *Enyedy* Andor egyházkerületi lelkészfőjegyző terjesztette be. Az elhangzott felszólalásokra válaszolva Farkas püspök kifejtette, hogy a magyar falusi nép lába alól, sajnos, sokhelyütt kicsúszik a föld; nagyszerű példák mellett *a középosztály egyes kiválóságai gyakran hiányoznak a templomokból.*

A délután folyamán — napirend szerint — a párbérkérdés rendezésének ügyével foglalkoztak. Több felszólaló állást foglalt a párbér-rendszer eltörlése mellett. Megállapították, hogy az egyházi alkalmazottak, lelkészek, tanítók és a hívők között sokszor idéz elő vitát és teremt nehéz helyzetet a párbér. A közgyűlés nem foglalt állást a párbér eltörlése mellett, *de felterjesztéssel él az egyetemes konventhez* és felhívja a figyelmét a kérdés rendezésének szükségességére. Ugyanekkor a tiszáninneni református egyházkerület elrendeli a párbérrel kapcsolatos adatgyüjtést. Szükségesnek tartja annak megállapítását, hogy egyházmegyénként és egyházközségenként hogyan alakult a párbér ügye. Utasítja az egyházközségek vezetőit, hogy állapítsák meg, hogy egyházközségeikben mennyi a kivetett és mennyi a behajtott párbér. Meg kívánják tudni azt is, hogy a párbér nagysága hogy viszonylik a hívők teherbíróképességéhez és a más címeken fizetett közterhekhez.

Kiss Ernő sátoraljaujhelyi esperes felszólalásában rámutatott arra, hogy a háború előtt a párbért átváltoztatták pénzre, azonban ez a rendszer akkor nem vált be: a díjlevélperek támasztottak nézeteltéréseket az egyházi alkalmazottak és hívek között.

Farkas István püspök kifejtette, hogy nem azon van a hangsúly, hogy a párbért eltöröljék, hanem hogy az egész vonalon *bevezessék a progresszív egyházi adózást.* Az államnak is érdeke, hogy megszűnjék az egyházi alkalmazottaknak ilyen megszégyenítő formában történő díjazása.

A reverzális ügyével foglalkozva az egyházkerületi közgyűlés elhatározta, hogy felterjesztéssel járul az egyetemes konventhez: *javasolja a kormánynak a reverzális eltörlését* és a háború-előtti állapot visszaállítását, amikor is a vegyes házasságban a »nem nemet követ« elv határozta meg a gyermekek vallását.

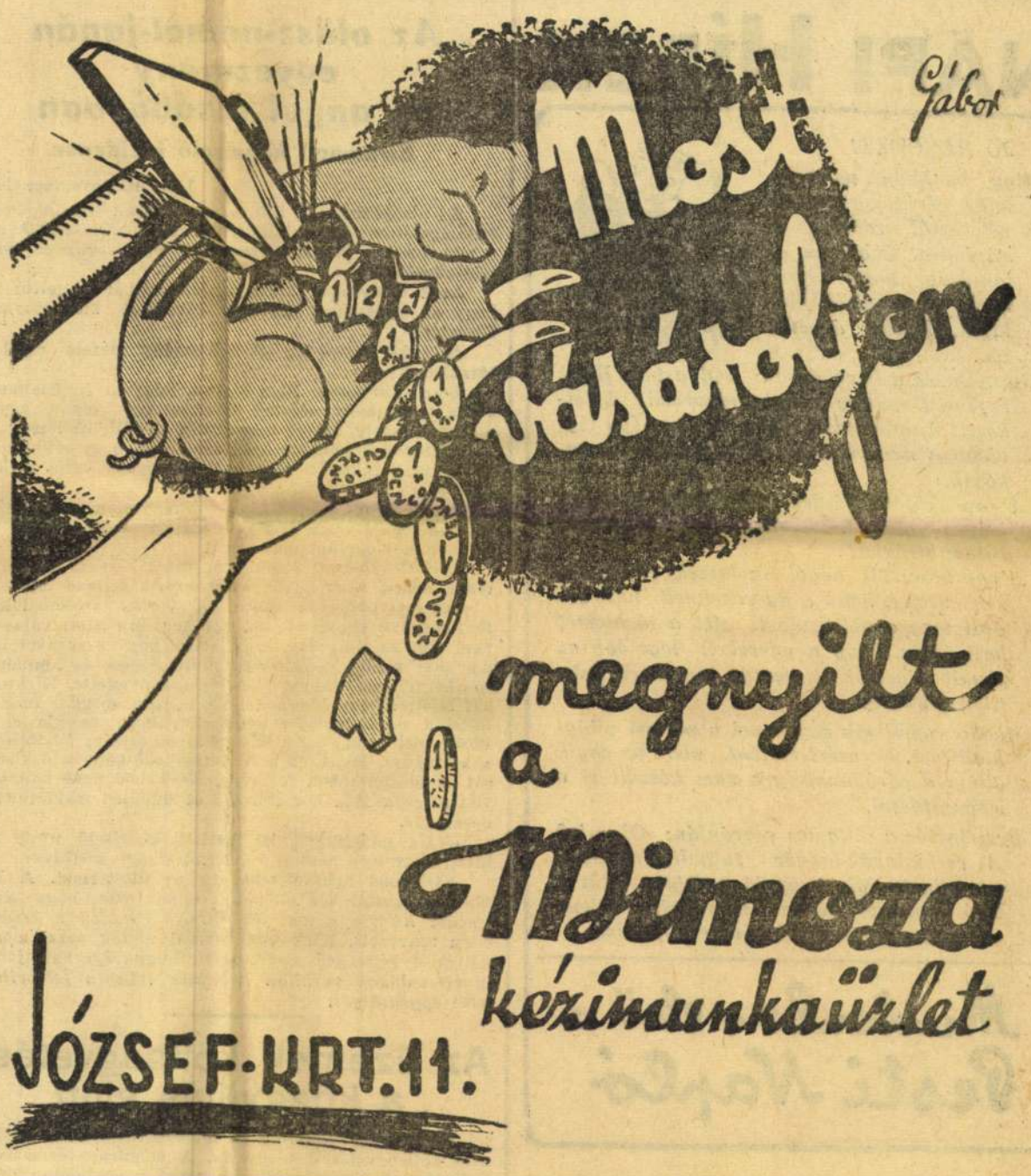

Bűnvádi feljelentést tett több hitelező Ginczler építési vállalkozó ellen

(Saját tudósítónktól.) Szerdán érdekes fordulatot vett a Ginczler-ügy; az építési vállalkozó több hitelezője *bűnvádi feljelentést tett Ginczler Hermann ellen* és a főkapitányság bűnügyi osztályán *megindult a nyomozás.*

Tíz napja, hogy Ginczler Hermann építési vállalkozó, aki az utóbbi években a főváros legtöbb bérházát építette, fizetési zavarokba került, majd *kényszeregyességet kért* maga ellen. Ginczler 250 hitelezőjének körülbelül másfélmillió pengővel tartozik. A hitelezők túlnyomórészt kisemberek, — iparosok — akik Ginczler épülőfélben levő társasházain dolgoztak. A 250 hitelező egyik része hajlandónak mutatkozott kiegyezni Ginczlerrel és a közgazdasági világban úgy tudták, hogy ha nem is rövid idő alatt, de *sikerül majd rendezni az ügyet.*

A hitelezők másik része azonban *bűnvádi útra terelte az ügyet:* kutassák ki a hatóságok, hogy Ginczler Hermann nem követett-e el törvénybe ütköző cselekményeket az építkezésekkel kapcsolatos rendelések és megbízások során. A feljelentések kedden érkeztek a rendőrségre, ahol a bűnügyi osztály intellektuális csoportjának egyik legkitűnőbb detektívfőcsoportja indította meg a nyomozást, amelynek eredménye elé érthetően nagy érdeklődéssel néz az építőipar.

— **A román légügyi miniszter Milánóban.** *Milánóból* jelentik: *Irimescu* román légügyi miniszter a román katonai küldöttség tagjaival Milánóba érkezett, hogy megtekintse Észak-Olaszország több katonai repülőterét és repülőgépgyárát.

Hunyady Sándor
remekműve filmen:
PUSZTAI SZÉL
Filmre írta: Indig Ottó. Zenéjét szerezte: Polgár Tibo
Székely István. —— Gál Ernő produkció
Lázár Mária, Jávor Pál, Kiss Ferenc, Rajnay Gábor, Rózsahegy
Berky Lili, Mály Gerő, Szeleczky Zita, Zátony Kálmán, Makláry Zoli
József, Petheő Attila, Gózon Gyula
ROYAL APOLLO AT

NAPI HÍREK

JÓ REGGELT!

Egy bankban megszólalt a vészcsengő, mert véletlenül ráültek a szirénára. Ebből az a tanulság, hogy egy bank ne a szirénáján üljön, hanem a pénzén.

Beszélgetés a kávéházban: »Olvasta? Haiti és San Domingo között háborúság keletkezett a munkanélküliség miatt.« »Igy legalább a munkanélkülieknek is akad munkájuk.«

A nap aktuális kérdése: »Vajjon nem volna helyes csak bokszbajnokokat kiképezni futballbirókká?«

A nap hőse: Titt angol iskolaszéki elnök, aki kijelentette, hogy a gyerekeknek nem engedi meg a politizálást. Azt a téveszmét hajtogatja, hogy a gyerekek legalább az elemit végezzék el, azután menjenek politikai pályára.

Meghosszabbítják egy évvel a párizsi világkiállítást. Ez azért történt, mert az egyik állam a záróünnepélyre nem készült el a megnyitással.

Beszélgetés a villamos perrónján: »Olvasta? A csehszlovák-bolgár futballmérkőzésen ma sem tudják, hogy ki győzött.« »Hát a bíró nem mer ítéletet mondani?« »Nem. Ott ugyanis nincsen bíróverési tilalom.«

Mindenben első a Pesti Napló

— **A trianoni béke törvénybeiktatásának 17-ik évfordulója.** November 13-án lesz *17 esztendeje*, hogy a magyar nemzetgyűlés a külhatalmak nyomására törvénybe iktatta az ezeresztendős Magyarországot szétdaraboló *trianoni békeparancsot*. Minden magyarnak fájdalommal kell e nap szomorú nevezetességére visszagondolnia, ezért a Magyar Revíziós Liga, mint minden évben, úgy az idén is emlékezésre szólítja a nemzetet. A vallásfelekezetek főpapjait arra kérte, hogy lelkészeik révén alkalmas időben és módon hívják fel híveik figyelmét e nap szomorú jelentőségére, adjanak megfelelő módon kifejezést a nemzet gyászának. Arra kéri a Liga az iskolák igazgatóit, hogy tanulóifjúságuk előtt *gyászemlékezés* keretében ismertessék az évforduló jelentőségét és a háztulajdonosokat is arra kéri, hogy a *gyászlobogót* házaikra tűzzék ki.

— **Kitüntetés.** A kormányzó *Kiss* Béla vármegyei kezelő, csengeri lakosnak önfeláldozó magatartással véghezvitt életmentésért a bronz érdemérmet adományozta.

— **Német könyvek kiállítása a Vigadóban.** Mint a mult évben, az idén is megrendezik a német könyvkiállítást. A kiállítás vasárnap, november 14-én nyílik meg a pesti Vigadóban és 21-ig marad nyitva. Az ünnepélyes megnyitáson résztvesz Ottó *Erdmannsdorff* budapesti német követ, továbbá sok magyar előkelőség, köztük a külügyminisztérium, a kultuszminisztérium, a székesfőváros és a hatóságok képviselői. A megnyitás alkalmából Richard *Schumann*, az ifjú német költő, ünnepi előadást tart »Szellemi élet az új Németországban« címmel.

— **Ügyelő és fővilágositó összeverekedett az operai próbán.** Kínos jelenet játszódott le szerda délelőtt az Operaház színpadán, ahol az énekesek és a műszaki személyzet Hubay Jenő két operáját próbálta. *Bán* Károly ügyelő és *Kornai* János fővilágositó összeveszett, a vita hevében *Bán inzultálta a fővilágositót*. Verekedés kezdődött. A körülállók választották szét a két embert, majd jelentést tettek a színház vezetőségének. Még a héten összehívják a színházi törvényszéket.

Az olasz-német-japán egyezmény az angol alsóházban

Kirkwood képviselő incidense

London, november 10.

Az alsóházban az interpelláció során *Grattan-Doyle* felvilágositást kért a külügyminiszteriől Olaszországnak a német-japán kommunistaellenes egyezményhez való csatlakozásáról.

Lord Cranborne külügyi államtitkár kijelentette, hogy az egyezmény szövegét hivatalos kiadványként közzéteti.

Shinwell képviselő: Mi a kormány nézete erről a társulásról?

Lord Cranborne: Nem hiszem, hogy az én feladatom volna a kormány nézeteit kifejezni egy olyan egyezményről, amely három más ország között jött létre.

Shinwell képviselő: Azt jelenti-e ez, hogy a kormány eddig nem alkotott magának véleményt erről a kérdésről?

Thurtle képviselő: Vajjon csakugyan a kommunista internacionálé ellen irányul-e az egyezmény, vagy általában a kommunizmus ellen?

Lord Cranborne: Azt hiszem, ezt a kérdést inkább az olasz, német vagy japán kormányhoz kellene intézni.

Az interpellációk során *Kirkwood* szélsőbaloldali munkáspárti képviselő, aki egy kérdésre adott válasszal nem volt megelégedve, kifogásolta, hogy a speaker nem ad neki módot pótkérdések feltevéséhez és amidőn a speaker a házból való kirekesztéssel fenyegette, Kirkwood azt felelte: hogy bánja a fene, mire a speaker felszólította a rendetlenkedő képviselőt, hogy hagyja el az üléstermet és azután a házszabályok szerint felszólította a kormányt, javasolja a rendetlenkedő képviselő kizárását az üléstermből. A távozó Kirkwood neve hallatára visszatért a Ház korlátai elé és dühösen rákiáltott a speakerre.

— Ne emlegessen itt tisztelt képviselő urat. Azt hiszi, hogy úgy bánhat velem, mint egy kisfiúval.

Kirkwood azután elhagyta az üléstermet. A Ház 178 szavazattal 104 ellenében elhatározta, hogy *Kirkwoodot kizárja a mai ülésről*. Az ellenzék a javaslat ellen szavazott. Kirkwood barátai utólag azzal mentegették a képviselő viselkedését, hogy régi barátjának, *MacDonaldnak váratlan halálhíre teljesen felborította lelki egyensúlyát*.

Az üzemek költségvetése a közgyűlés előtt

(Saját tudósitónktól.) A főváros közgyűlése az üzemek költségvetéseit tárgyalta. A polgármester a keddi indítványok közül kettőt elfogadott, a segítőalap *120.000* pengős deficitjét beállítják a főváros költségvetésébe és a főváros anyagbeszerzését centralizálni fogják.

Az *Elektromos Müvek* költségvetése tárgyalásánál *Steinherz* Simon azt fejtegette, hogy az *autonómiába történt folytonos beavatkozás nagyon megnehezíti az üzemek működését*. Kifogásolta, hogy az üzemek nagy összegekkel járulnak hozzá a községi háztartáshoz. Az alkalmazottakat nagyon nehéz helyzetbe hozta a szanálás. Az árammérő díjak szedését meg kell szüntetni. *Katona* János az alkalmazottak helyzetének megjavítását sürgette. *Szabó* József kifogásolta, hogy a főváros üzemeiben nincs kellő szociális szellem. Azt indítványozta, hogy az üzemi alkalmazottak minden gyermek után havonként öt pengőt kapjanak. *Pfeiffer* Ignác komoly üzemi program kidolgozását sürgette.

Pfeiffer Ignác azt indítványozta, hogy a gáz- és vízmüveknél a jövedelemnek csak azt a részét szolgáltassák be a város háztartási céljaira, amelyek a szükséges leírások és tartalékolások után maradnak fenn. *Szőke* Gyula szervezési kérdésekkel foglalkozott.

Becsey Antal szerint az üzemek jövedelmezőségét nagyobb fogyasztással lehetne fokozni. *Ilovszky* János a tisztviselőfizetésjavítás gyors keresztülviteléért szállt síkra. *Karácsonyi segélyt* javasolt a főváros alkalmazottainak és arra kérte a főpolgármestert, hogy a kormánynál intézze el, hogy *a magánvállalatok is adjanak ebben az évben karácsonyi segélyt alkalmazottaiknak*. *Pásztor* Imre azt a konkrét indítványt terjesztette be, hogy *az üzemi munkások december 1-től 10 százalékos fizetésemelésben részesüljenek*.

Harrer Ferenc azt indítványozta, hogy a vízművek ne fizessen a fővárosnak kamatot. *Szentesi* József szét kívánta választani a gázmüvek és az elektromosmüvek munkakörét. *Horovitz* Gábor ugyancsak az üzemi munkások helyzetének javítását sürgette.

Csütörtökön folytatják a költségvetés tárgyalását.

— **Adlerhursky Bellmond Károly ny. altábornagy halála.** Ma, csütörtök délután kísérik utolsó útjára vitéz *Adlerhursky* Bellmond Károly nyugalmazott altábornagyot, a farkasréti temetőben. A rendőrségen szerdán lefolyt a szokásos vizsgálat, hogy kideritsék: betegségén kívül volt-e más oka is az altábornagy öngyilkosságának. Bellmond hozzátartozói elmondották, hogy szerda este az altábornagy rövid időre sétálni ment. Amikor visszatért, felhevülten mondotta el hozzátartozóinak, hogy milyen kellemetlen kalandja volt. *Találkozott egy régi alkalmazottjával, akit támogatni szokott kisebb összegekkel.* Ez a régi ember megszólította őt és energikusan pénzt követelt tőle. Bellmond elmondotta, hogy alig tudott kitérni a követelőzés elől. *Néhány perccel azután, hogy ezt a történetet elmondta, fejbelőtte magát a fürdőszobában.* Érdekes, hogy a vitéz katona már néhány hónappal ezelőtt megirta nekrológját. Abban az időben munkatársa volt egy bécsi lapnak, ahova katonai szakcikkeket irt. Ennek a lapnak irta meg nekrológját, csak a kis irásmű elején pontozta ki azt a helyet, ahová halálának napja és a végén temetésének időpontja kerül. A nekrológot a bécsi lap már közölni nem tudta, mert időközben megszűnt. Vitéz Bellmond Károlyt katonai gyászpompával temetik.

— **A kúria is kötéláltali halálra itélte az anyagyilkos legényt.** Ifjabb *Apjok* József szegedkörnyéki napszámoslegény rossz viszonyban élt az édesanyjával. A mult évben tudomására jutott, hogy édesanyja libákat adott el a piacon és a ludakért 127 pengőt kapott. Ifjabb Apjok József ekkor követelően lépett fel újra az anyjával szemben, aki azonban a leghatározottabban ellenszegült fia követelőzéseinek. Az elvetemült legény erre erős fahusángot keritett s azzal gyanútlanul alvó anyjára támadt, addig ütötte-verte, amig a szerencsétlen asszony kiszenvedett. Az elvetemült anyagyilkost a szegedi törvényszék *kötéláltali halálra itélte*. A szegedi tábla ezt a büntetést helybenhagyta s a kúria *a halálos ítéletet jogerőre emelte*.

— **Ösztöndijak az Egyesült Államok egyetemein.** Az Északamerikai Egyesült Államok egyetemei és főiskolái az 1938—39. tanévre néhány ösztöndijas helyet ajánlottak fel, amelyek a newyorki Institute of International Educaion közvetitésével kerülnek betöltésre. Az ösztöndijak különböző értékűek és természetűek. A pályázati kérvények az illetékes kar dékáni hivatalában (főiskola rektori hivatalában, igazgatóságnál) december 10-éig nyujtandók be.

— **Visszahelyezték állásába a nagykozári tanitót.** *Pécsről* jelenti tudósitónk: *Kerekes* Ferenc nagykozári tanitó ellen *Muszti* István volt egységespárti képviselő, a nagykozári iskola gondnoka, többrendbeli feljelentést tett, amelyek miatt Kerekest *felfüggesztették állásától*. Az ügyben a pécsi ügyészség is vizsgálatot folytatott le és indítványára a közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya a tanitót a fegyelmi vétség vádja alól *felmentette*. Mindössze néhány jelentéktelen hivatali szabálytalanságban mondották ki bűnösnek és ezért a legkisebb büntetésben, *dorgálásban* részesitették, egyben *visszahelyezték állásába*.

— **Bajtársi összejövetelek.** A volt kassai 9. honvédgyalogezred bajtársi szövetsége november 20-án bajtársi összejövetelt tart, amelyre ezúton hivja meg az ezred tiszti, altiszti és legénységi tagjait. Gyülekezés d. e. ½9-kor a budavári helyőrségi templom főbejárata előtt; 9-kor ünnepélyes gyászistentisztelet, amelyet a Hadi Müzeumban elhelyezett emléktábla ünnepélyes megkoszorúzása követ. Ezután ezredgyülés és bajtársi ebéd lesz. A ebéd résztvevői közöljék szándékukat Fáy György alezredessel, Budapest, Győri út 2/c. félem. 5. — A volt m. kir. trencséni 15. honvéd-, a cs. és kir. 71. gyalogezred és a m. kir. 15. népfölkelő gyalogezred a hősi halált halt bajtársak lelkiüdvéért november 21-én d. e. 10-kor a szervitatéri templomban istentiszteleten vesz részt. D. e. 11-kor társasösszejövetel lesz a Belvárosi sörözö különtermében (Váci u. 38. Tiszti Kaszinó). — November 26-án félnyolc órakor Bécsben a Leber-féle vendéglőben (Bécs, IV. ker., Schäfergasse 5.) a volt komáromi közös 33-ik tábori tüzérezred tisztjei és tiszthelyettesei találkozót tartanak. Jelentkezés: Alexander Leutsch, Wien, VI., Magdalenenstrasse 21.

— **Jó világitás a lakásban, a munkahelyen és annak költségei.** Az Elektromos Müvek V., Honvéd ucca 22. szám alatti előadótermében pénteken, e hónap 12-én délután ½6 órakor a nagyközönség számára előadást tartanak a jó világitás korszerű követelményeiről. Az előadás rövid tartalma: »A rossz világitás fajai, okai és következményei. A jó világitás kellékei, módjai. Mik a teendők? A világitás megjavitása növeli-e az áramfogyasztást?« Belépő- és ruhatárdij nincs.

— **Házasság.** *Lányi* György és *Pólya* Zsuzsi házasságot kötöttek.

Ungár Magda és *Müncz* Miksa jegyesek. (Minden külön értesités helyett.)

Grosz Sándor és *Vogel* Magda, Vogel Aladár fakereskedő leánya e hó 10-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesités helyett.)

Egy hölgy érkezett Párizsból és ezt mondta:
»Megnéztem ezt a páratlan nagy művészt, ezt a remek férfit:
CHARLES BOYER-t
a párizsi szezón legszebb, legizgalmasabb filmjében. Ezt a filmet sohasem fogom elfelejteni. A címe: History is made at night. Ugy hallom magyarul:
ÉJSZAKA KEZDŐDÖTT...
Minden van benne: válás, szerelem, rablótámadás, gyilkosság, tánc, muzsika, óceánjáró süllyedése, pikantéria, erotika, színjátszás művészete, gyönyörű nő:
JEAN ARTHUR és ragyogó rendezés, a világhírű mester FRANK BORZAGE rendezése. Alig várom, hogy újra megnézzem!«
DÉCSI Holnap, péntektől KAMARA
United Artists világattrakció.

Ginczler Hermann

Pesti Napló 1938 febr. 13

187

Jóváhagyta a törvényszék a Ginczler-egyességet

Ginczler Hermann budapesti építőmester kényszeregyességi ügyében az Országos Hitelvédő Egylet előtt létrejött egyességet — mely ellen néhány hitelző észrevételt adott be — a budapesti királyi törvényszék most meghozott végzésével *jogerősen jóváhagyta.*

E jóváhagyás következtében *az OHE Ginczler összes aktiváit hitelezői bizottság közbenjöttével haladéktalanul értékesítheti és a befolyó összegek a hitelezők között felosztásra kerülnek.*

A törvényszék végzésének indokolásában megállapítja hogy adós könyvvezetése nem történt ugyan megfelelő gondossággal, a szakértő jelentéséből azonban nem állapítható meg, hogy ezek visszaéléseket vagy szabálytalanságokat takarnának *s adós szándékosságára vagy rosszhiszeműségére ezekből következtetés nem vonható.* Az adós felesége részére ajándékozott öröklakás tulajdonjogáról lemondott és adós e vagyontárgyát is a hitelezők követelésének kielégítésére ajánlotta fel. Az *Ulrich B. J.* cég külön kielégítési joga tárgyában, melynek tisztázása végett sürgették egyes hitelezők a csőd elrendelését, a törvényszék megállapítja, hogy a fennálló törvényes rendelkezések éppen a likvidációs eljárással kapcsolatban teszik lehetővé a felmerült jogvita perbeli eldöntését. A törvényszék véleménye szerint *a létrejött egyességet követő likvidáció a hitelezők anyagi érdekeit lényegesen jobban védi meg, mint egy csődeljárás.*

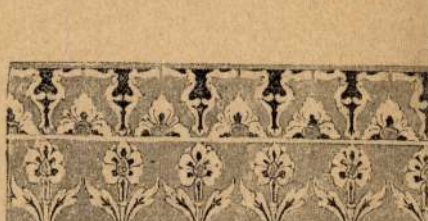

KÜI

Az orsz. mintarajziskolába és
tanárképzőbe az 1890/91-iki tanév téli f
beiratkozott a négy folyamba összesen 60
des hallgató, a gyakorló festészeti osztályb
A vendéglátogatók száma 25. A női osztá
18-an jelentkeztek.

A m. kir. iparművészeti iskolában a d
rativ festészeti szakosztályt 22, a deko
szobrászati és kisplasztikai osztályt 17 re
tanuló látogatja, a fametszési szakosztál

Darányi és Kánya ma indul haza

Berlin, november 27.

Darányi Kálmán és *Kánya* Kálmán a szombati napot már *magánemberként* töltötték Berlinben. Reggel az állattenyésztési kutatás kérdéseivel foglalkozó münchebergi Vilmos császár intézetben tett látogatást a miniszterelnök, akit az intézet igazgatója végigvezetett az egész telepen. Darányi behatóan érdeklődött a német kutatók munkája iránt, különösen azért, mert az intézetben jelenleg főként *a cukortartalmú és olajtartalmú csillagfürttel, a fagymentes burgonyával és a veszélyes szőlőtetű ellen védett szőlővenyigével folytatnak kísérleteket.*

Kánya Kálmán a magyar követség villásreggelijén jelent meg. A miniszterelnök és felesége este báró *Neurath* birodalmi külügyminiszter vacsoráján vett részt.

Pataky Tibor miniszterelnökségi államtitkár szombaton meglátogatta *Bohle* körzetvezetőt, a külföldi németség szervezetének irányítóját. Az államtitkár megbeszélte annak a látogatásnak a részleteit, amelyet Bohle előreláthatólag január második felében tesz Budapesten.

A miniszerelnök és a külügyminiszter vasárnap indul haza és *hétfőn a menetrendszerű gyorsvonattal érkezik Budapestre.* Darányi hazaérkezése után jelentést tesz *Horthy* Miklós kormányzónak, *kedden minisztertanács lesz* s azután előreláthatólag összehívják *a két Ház külügyi bizottságát* is, ahol a miniszterelnök és a külügyminiszter beszámol berlini útjáról.

„Nem volt célunk konkrét megállapodásokat kötni és ilyenek nem is jöttek létre"

Kánya Kálmán külügyminiszter a Stefani Iroda berlini tudósítója előtt nyilatkozott a magyar és német államférfiak tárgyalásáról. Nyilatkozatában a külügyminiszter a következőket mondotta:

— A miniszterelnökkel Berlinben tett utunk viszonzása volt azoknak a látogatásoknak, amelyeket a német államférfiak a legutóbbi időben Magyarországon tettek. Az ilyen látogatásokhoz mindig különféle kombinációkat szoktak fűzni és azok természetesen a magyar államférfiak mostani berlini hivatalos útja alkalmából sem maradtak el.

— Az a rendkívül barátságos atmoszféra, amelyben berlini látogatásunk lefolyt, mindennél jobban bizonyítja, hogy *Berlinnek és Budapestnek egymáshoz való kapcsolatai milyen erősen megalapozottak és a két országnak egymás iránt való kölcsönös bizalmán épülnek fel.*

— Kijelenthetem, hogy *látogatásunknak nem volt célja konkrét megállapodásokat kötni és ilyenek természetesen nem is jöttek létre.* A látogatás mindamellett alkalmul szolgált arra, hogy a német birodalmi és magyar államférfiak véleményüket a két államot közvetlenül érdeklő kérdésekben barátságosan kicserélhessék. Ennek eredményeképpen különös megelégedéssel veheti majd mindenki tudomásul, hogy a Német Birodalom és Magyarország az őket érdeklő összes ügyekben *egyforma álláspontot foglal* el és hogy mindkét részről meg vannak győződve, hogy a béke megóvására irányuló kísérleteiket siker fogja koronázni.

— Mellbelőtte magát egy pénzügyőri szemlész. A Fecske utca 10. számú házban lévő lakásán szombaton mellbe lőtte magát *Horváth* Miklós pénzügyőri szemlész. A mentők életveszélyes állapotban vitték a Rókus-kórházba.

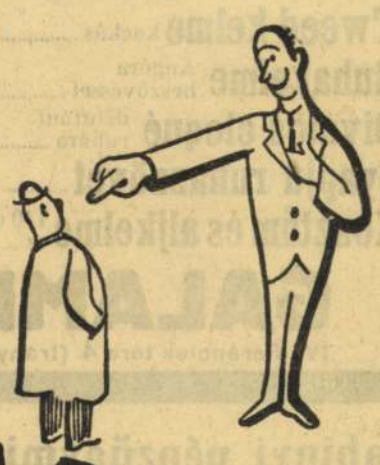

Van

MAGÁNAK FOGALMA ARRÓL, HOGY MI A JÓ RÁDIÓ?

HALLGASSA MEG AZ ÉN EKA SUPER 528-AMAT!

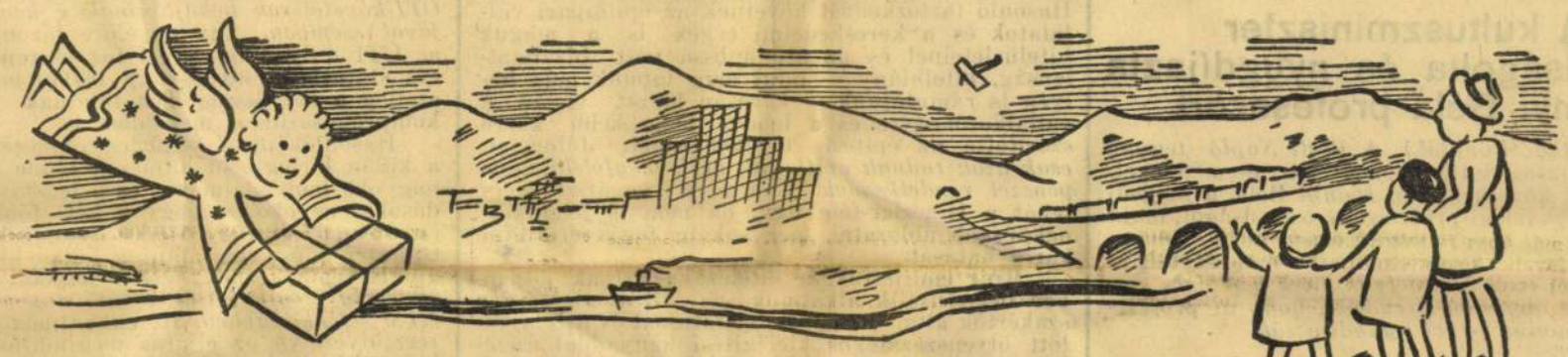

1937 Karácsony:

Ahány ház — annyi Corvin-ajándék

Illatszerpermetező, különböző színekben, hosszú szerelésel, tetszetős ajándéktárgy P 4.20

Önborotvakészülék, alul csavaros, 10 db Corvin-pengével, díszes dobozban P 2.98

Kölnivíz, levendula-orange, Jünger & Gebhardt gyártmány, kb. 50 gr és 1 db szappan, díszes, bélelt dobozban P 2.90
Ugyanaz, kb. 100 gr kölnivízzel P 3.90

Női divatzsebkendő, színes alapon, szegve, sokféle minta, kartonra adjusztálva, 6 db P 2.60, 1.98

Gyermekzsebkendő, fehér és színes alapon, géppel hímzett alakokkal, endlis széllel, a hét napjai belehímezve, újdonság, 1 karton = 7 db P 2.90

Női divatkendő, tiszta selyem twillből, négysarkos, kb. 70×70 cm, db P 9.80, 5.80

Női divatkendő, gyapjúból, kedvelt új színekben, négysarkos P 3.90, háromsarkos P 1.90

Dísztű, strasszköves, divatos formákban P 2.50, 1.90, 1.30

Divatkarkötő, fémből, színes kövekkel, arany színben P 7.50, 4.50, 3.50

Divatgyűrű, fémből, színes kövekkel, ötvösutánzat, aranyszínben P 3.50, 2.50

Váza, Zsolnay-porcellán, ízléses, modern mintákkal, kb. 14 cm magas P 1.20

Irókészlet, márvány, 6-részes, különböző színekben, 2 tintatartós P 19.80, 1 tintatartós P 13.80

Hamutál, műkőből, cigarettaoltóval P 1.–

Vitrinfigura, kerámia P 4.80

Férfi popelin-ing, divatszínekben, rávarrott vagy 2 db külön gallérral, a bevált »Celastic« gallérmerevítővel P 6.90

Férfi-pyjama, jó meleg tennisz-flanellből, szép csíkozással P 6.50

Férfinyakkendők, a leggazdagabb választékban, minden igény számára, tiszta selyemből P 5.80, 4.90, 3.80, műselyemből P 2.50, 2.–, 1.50, –.98

Női táska, finom bőrből, pénztárca, pudertartó, fésű, tükör és flacónberendezéssel P 10.80, 9.80, 8.50

Estélyi táska, szép divatformák, strasszdísszel P 9.80, 8.50, 7.50, 5.90, 4.90

Kézibőrönd, lakk, körül tehénbőr-szegéssel, vászonbéléssel, belsőzsebbel, szép forma
39 60 70 cm
P 12.50 19.50 23.50

Utitáska erős bőrből, villámzárral, barna, natur és fekete színekben P 19.80, 14.80, 9.80

Utikészlet, bőrtokban P 9.80, 7.90, 5.90

Irattáska, erős tehénbőrből, válaszfallal, szabályozható zárral P 5.90

Gallértartó, lakk, körül szegve, puhára dolgozva P 1.98

„Thermos" hőtartó-palack, világmárka, megbízható minőség, kb. ½ literes P 2.70

Schwarzwaldi ingaóra P 3.50, 2.90

Schwarzwaldi ingaóra, forgó babákkal P 5.80

Férfi karóra, chromozott kivitel, bőrszíjjal P 9.50

Konyhai falióra, 1 napos szerkezettel P 4.80

Mutassa meg
gyermekeinek
»Utazás Játékországban«
című karácsonyi látványosságunkat!

CORVIN
AJÓ MINŐSÉGEK ÁRUHÁZA

Kirakatainkat
melyeket karácsonyi mezbe öltöztettünk
érdemes megtekinteni!

Tweed kelme kockás..... P —.79
Ruhakelme Angóra beszövéssel ..... P —.98
Divatos cloqué délutáni ruhára ..... P 1.98
Gyapjú ruhaszövet ..... P 1.98
Kosztüm és aljkelme 140 cm sz.... P 3.90
GALAMBOS
IV., Ferenciek tere 4. (Irányi ucca sarok)

Fabinyi pénzügyminiszter elutazott Genfbe

(Saját tudósítónktól.) Dr. *Fabinyi* Tihamér pénzügyminiszter szombaton 13 óra 37 perckor a menetrendszerű bécsi gyorsvonattal Genfbe utazott a Népszövetség pénzügyi bizottságának ülésére. A pénzügyminisztert dr. *Csizik* Béla miniszteri tanácsos kísérte el genfi útjára. A pénzügyminiszter búcsúztatására a pályaudvaron dr. *Nikolics* Béla miniszteri titkár jelent meg.

Népszavazással dönt ma Svájc a szabadkőműves páholyok betiltásáról

Bern, november 27.

A svájci nép ma, vasárnap népszavazással dönt arról, hogy *betiltsák-e Svájcban a szabadkőműves páholyok és más titkos társaságok működését.* A titkos társaságok betiltása ügyében először 1934-ben kértek népszavazást az úgynevezett arcvonalak és újjáépítést hirdető egyéb mozgalmak, amelyek közül azóta több megszűnt. A népszavazás elrendeléséhez 50.000 aláírással ellátott kérvény benyujtása szükséges.

A kultuszminiszter szabadságolta és nyugdíjazta Iványi Béla professzort

(Saját tudósítónktól.) A *Pesti Napló* tegnap részletesen ismertette azokat az eseményeket, amelyeknek következtében *Iványi* Béla, a szegedi egyetem egyházjogi professzora szabadságot, majd szabadsága leteltével nyugdíjazását kérte. *Hóman* Bálint kultuszminiszter szombaton már döntött is az ügyben: *engedélyezte Iványinak a féléves szabadságot és egyúttal elrendelte, hogy a professzort 1938 június 1-ével nyugdíjazzák.*

A kötvénytulajdonosok megfellebbezték a főváros költségvetését

(Saját tudósítónktól.) A fővárosi kötvénytulajdonosok a székesfőváros jövőévi költségvetését fellebbezéssel támadták meg a belügyminiszter előtt. Fellebbezésüknek indoka az, hogy a költségvetésben nem szerepel az elszegényedett kötvénytulajdonosok számára előirányzott százezerpengős segély, hanem csak hatvanezer pengőt vettek előirányzatba a kötvények visszavásárlása céljából. Az elszegényedett kötvénytulajdonosok érdeklődésére olyan felvilágosítást adtak e tárgyban, hogy 100 aranykorona névértékü kötvényt húsz fillérrel vásárolná vissza a főváros. A fellebbezés nyomatékosan hangsúlyozza, hogy a fővárosnak kötelessége gondoskodni az elszegényedett hitelezőkről, mert az általuk jegyzett 1916/1918. és 1920. évi kölcsönökből létesültek azok a vállalatok, amelyek még ma is többmilliós tiszta nyereséget hoznak a fővárosnak.

Benzinrobbanás egy bukaresti villamoskocsiban

16 sebesült, 3 haldokló

Bukarest, november 27.

Az egyik bukaresti villamoskocsiban szombaton délelőtt felrobbant egy benzintartály, amelyet az egyik utas vitt magával. A villamos utasai között hatalmas rémület támadt. *Tizenhat ember megsebesült, három utas állapota olyan súlyos, hogy életbenmaradásukban nem bíznak.*

Egyezkedik a „csodaépítész“

Az OTI 40.000 pengőről 103.000 pengőre srófolta fel követelését a közadóssal szemben — Az öröklakásokra két hitelező kebeleztette be magát — Vevőre, befejezésre és adómentességre vár 33 öröklakás és nyolc örök üzlethelyiség az Uj-Lipótvárosban

December 10-én foglalnak állást a hitelezők a Ginczler-féle fizetésképtelenség ügyében

(Saját tudósítónktól.) Négy hete indult meg a kényszeregyességi eljárás *Ginczler* Hermann építési vállalkozó annakidején nagy feltűnést keltett fizetésképtelensége ügyében. A négy hét nem bizonyult elegendőnek a státusvizsgálat megejtéséhez, annyira bonyodalmas a fizetésképtelenség ügye s olyan súlyos jogi és eljárási, úgyszintén gazdasági természetű problémák merültek fel már az eddigiek során is, mielőtt tehát a hitelezők állást foglalhattak volna ebben az ügyben. Értesülésünk szerint erre december 10-én fog sor kerülni, addigra készül el az Országos Hitelvédő Egylet által kiküldött szakértő a maga munkájával.

Annyi máris megállapítható, hogy Ginczler Hermann fizetésképtelensége *egyelőre nem sodort magával másokat,* amitől eleinte az építőipar köreiben tartottak. Pedig az eredetileg bejelentett 120 hitelező közül egyesek aránylag jelentős összegekkel vannak érdekelve ebben az ügyben, olyan összegekkel, amelyek általában megokolttá tennék, hogy a szóbanlevő kisegzisztenciák a maguk részéről sem tudnak eleget tenni fizetési kötelezettségeiknek.

Megszűnt a hitel az építőiparban

Csupán az történt, hogy a bankok, amelyek eddig, bár rendkívül óvatosan, szűkreszabott keretek közt, foglalkoztak építési kölcsönök nyujtásával, ezeket a kereteket is restringálták, úgyhogy a sajnálatos fizetésképtelenségi ügy felmerülése óta *elfogadható feltételek mellett egyáltalában nem juthatnak kölcsönhöz az építtetők.* Hasonló tartózkodást követnek az építőipari vállalatok és a kereskedelmi cégek is a maguk hitelüzleteinél és az általánossá vált bizalmatlanság, hitelhiány — mint erre lapunk más helyén is rámutatunk — károsan hatott vissza a vállalkozókedvre és a lehető legszükebb körre szorította az építési tevékenységet. Jóformán *csak azok tudnak építkezni, akik megfelelő készpénzzel rendelkeznek.* Ebben a vonatkozásban tehát a Ginczler-féle ügy, ha nem is jelentkeznek újabb áldozatai, még sokáig fogja éreztetni káros hatását.

Mint említettük, a hitelezőknek csak december 10-én nyílik alkalmuk az állásfoglalásra a szakértők által összeállított státussal és a felajánlott ötvenszázalékos kielégítési hányaddal szemben. A vélemények tehát az elsősorban érdekeltek részéről még ki sem alakulhattak, annál kevésbé, mert a hitelezők tudomására jutott, hogy a Ginczler által készített előzetes státushoz képest számos vonatkozásban változott meg a helyzet. Értesülésünk szerint *olyan nagyarányú eltolódások következtek be, hogy az eredeti státussal, amely az egymillióra értékelt vagyonnal szemben másfélmillió pengő tartozást tüntetett fel, most már nem lehet számolni.*

A csodaépítész 50 százaléka és az OTI

Változott helyzet állott elő a hitelezők száma tekintetében is; Ginczler eredetileg mintegy *120-ra tette hitelezőinek a számát,* míg az OHE felhívására nem kevesebb, mint *200 hitelező jelentkezett.* A többlet túlnyomórészt az időközben előkerült Ginczler-féle váltók forgatóiból tevődött össze.

Az anyagi eltolódások jó és rossz irányban jelentkeztek vegyesen, egyelőre olyan kusza összevisszaságban, hogy ezek közt sem lehetett még a pontos mérleget felállítani. A Ginczler által bejelentett külön kielégítésű hitelezők tétele a végleges státusban, úgylátszik, javulni fog, annak következtében, hogy az általa vállalt garanciák és szavatosságok rendezése a valóságban kisebb áldozatokkal is megtörténhetik. Ezzel szemben súlyos romlást tüntet fel az előnyös hitelezők tétele. Ennek egyik magyarázata az OTI sajátos eljárásában keresendő. Az OTI eredetileg *40.000 pengős követeléssel* szerepelt Ginczler státusában s amikor errenézve nyilatkozattételre hívták fel, a maga részéről *103.000 pengőre helyesbitette ezt a tételt.* A 63.000 pengős többlet, amely lerontja a kvotális hitelezők kielégítési alapját, úgy állt elő, hogy *az OTI Ginczlerrel szemben akarja érvényesíteni mindazokat a régi és újabbkeletű járulékkövetéseit, amelyek a Ginczler-féle építkezésekkel kapcsolatban valaha is felmerültek.* Igy Ginczlertől követeli az alvállakozók olyan járuléktartozásait, amelyeket annakidején nekik maguknak kellett volna megfizetniök. Igy szaporodott fel Ginczler 40.000 pengős OTI-tartozása 103.000 pengőre.

A sajátos ügy megértéséhez tudni kell, hogy az OTI-t a fizetésképtelenség kipattanásakor támadások érték amiatt, hogyan engedhette meg, hogy Ginczler be nem fizetett járulékok címén 40.000 pengővel váljék adósává. Nyilván ezek a támadások is hozzájárultak, hogy az OTI most *egyszersmindenkorra végezni akart a Ginczler-üggyel* és kényelmi szempontból az egész Ginczler-féle építési volumennél, amely az utóbbi években több mint száz nagyobb bérházépítkezést bonyolított le, magát Ginczlert választotta adósául, olyan esetekben is, amikor Ginczler anyagi felelőssége alvállalkozói köztartozásaiért legalábbis vitatható.

Két főhitelező és a többiek

Az OTI nyilván tisztában van azzal, hogy követelését akár 103.000 pengő erejéig is minden más hitelező előtt tudja érvényesíteni a Ginczler-féle tömeggel szemben, míg tulajdonképpeni adósainál természetesen nem áll rendelkezésre ilyen biztos és gyorsan lebonyolítható százszázalékos kielégítési lehetőség.

Arról értesülünk, hogy a többi, érdekében súlyosan megtámadott hitelező *kifogással él az OTI-követelések behajtásának e kényelmes módjával szemben.* Igy egyelőre bizonytalan, hogy az OTI milyen összeggel fog szerepelni a végleges státusban: 40.000 vagy 103.000 pengővel vagy esetleg a két összeg közt találnak még valami kompromisszumos megoldást is.

Hasonlóképpen végleges rendezésre vár még a külön kielégítésű hitelezők tétele is. Itt a legnagyobb bonyodalmakat és a legsúlyosabb eltolódásokat az okozta, hogy a két főhitelező, akik együttesen mintegy 175.000 pengőt követelnek és Ginczler adóslevele alapján külön kielégítési joggal is rendelkeznek, ezt a jogukat *a kényszeregyesség megindítását követő napon jegyeztették fel a telekkönyvben.* Itt ekkor még nem volt keresztülvezetve az eljárás megindítása, ez technikai nehézségek és bürokratikus akadályok miatt csak pár nap multán történt meg, úgyhogy a formaszerinti külön kielégítési jog a két hitelezővel szemben alig vitatható. Viszont Ginczler a kvotális tételek közé állította be ezt a két hitelezőjét. Az ilyenmódon előállt változás *mintegy 90.000 pengővel rontja le a státust,* ennyivel csökkenti a kvotális hitelezők rendelkezésére álló vagyont.

Mi történik az öröklakásokkal?

Talán ennél is nagyobb baj, hogy az öröklakások és az örök üzlethelyiségek, amelyek Ginczler aktiváinak legfőbb tételét teszik, szakértői megállapítás szerint mintegy 600.000 pengő értékben, *a két pótlóan bekebelezett hitelező hozzájárulása nélkül el nem adhatók.* Úgy értesülünk, hogy a hitelezői érdekeltség és a szóbanlévő két hitelező közt most tárgyalások folynak, amelyek méltányos egyesség elérésére irányulnak. Enélkül a lebonyolítás pillanatnyilag el sem képzelhető.

Ginczler egyéb ingatlanai és más aktívái csak nehezen értékesíthetők, míg az öröklakásokra, amelyek lezárták az új Lipótváros évtizedes építési konjunktúráját, máris szép számban jelentkeztek reflektánsok. Ezek hajlandók volnának megadni a két-háromszobás öröklakásokért kért 15—20.000 pengős árakat és az üzlethelyiségekre is volnának reflektánsok 10—15.000 pengős áron. Az előfeltétel természetesen az volna, hogy az új Lipótvárosban időközben már lejárt *házadómentesség* kérdését rendezzék, ami azonban nem történhetik meg mindaddig, amíg a hatóság a lakhatási engedélyt ki nem adja. Ennek pedig a szóbanlévő öröklakásos házak teljes befejezése volna az előfeltétele. Ezt a munkát azonban *megfelelő fedezet híján sem az OHE, sem pedig Ginczler nem tudja elvégezni.* S mindezek felett a rendelkezési jog pillanatnyilag a két hitelezőt illeti meg, akikkel a tárgyalások nincsenek még befejezve.

Így áll tehát a négy hete — más verziók szerint két éve — fizetésképtelenné vált »csodaépítész« kényszeregyességi ügye.

Kallós Béla

LXXXIV. ÁLTALÁNOS AUKCIÓ
Kiállítás: 1937. november hó 28-tól 30-ig délelőtt 10—½2-ig, 29-én, valamint 30-án délután 4—½8-ig is.
Árverések: 1937. december hó 1-től 14-ig naponként délután ½4 órai kezdettel.
December 6-án, 8-án és 12-én nincs árverés.
Árverésre kerülnek: műtárgyak.
Katalógus a helyszínen 1.20 P-ért kapható.
Távbeszélő: 18—79—65.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik feledhetetlen **Imikénk Hajdu Józsefné** elhúnyta alkalmával akár személyesen vagy írásban földalmunkat részvétükkel enyhíteni igyekeztek, ezen az úton mondunk hálás köszönetet.

Eckstein Rezső és neje Fleischmann Elsa

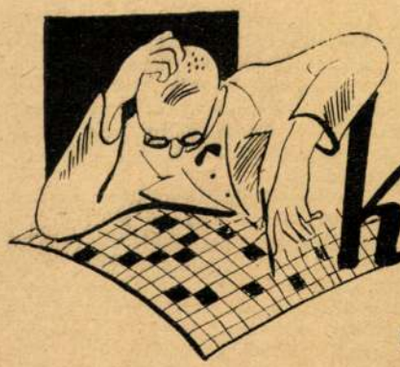

Kicsit nehéz, de érdemes...

Megfejtési határidő 1935 február 19. A helyes megfejtők között több értékes könyvjutalmat osztunk ki. Egy megfejtéssel is lehet pályázni, de több megfejtéssel emelkedik az esély. Cim: Ünnep rejtvényei, Budapest, Ó-utca 27.

KERESZTREJTVÉNY

Megfejtésül beküldendő: vizszintes 1, 48, 70 és függőleges 1, 14.

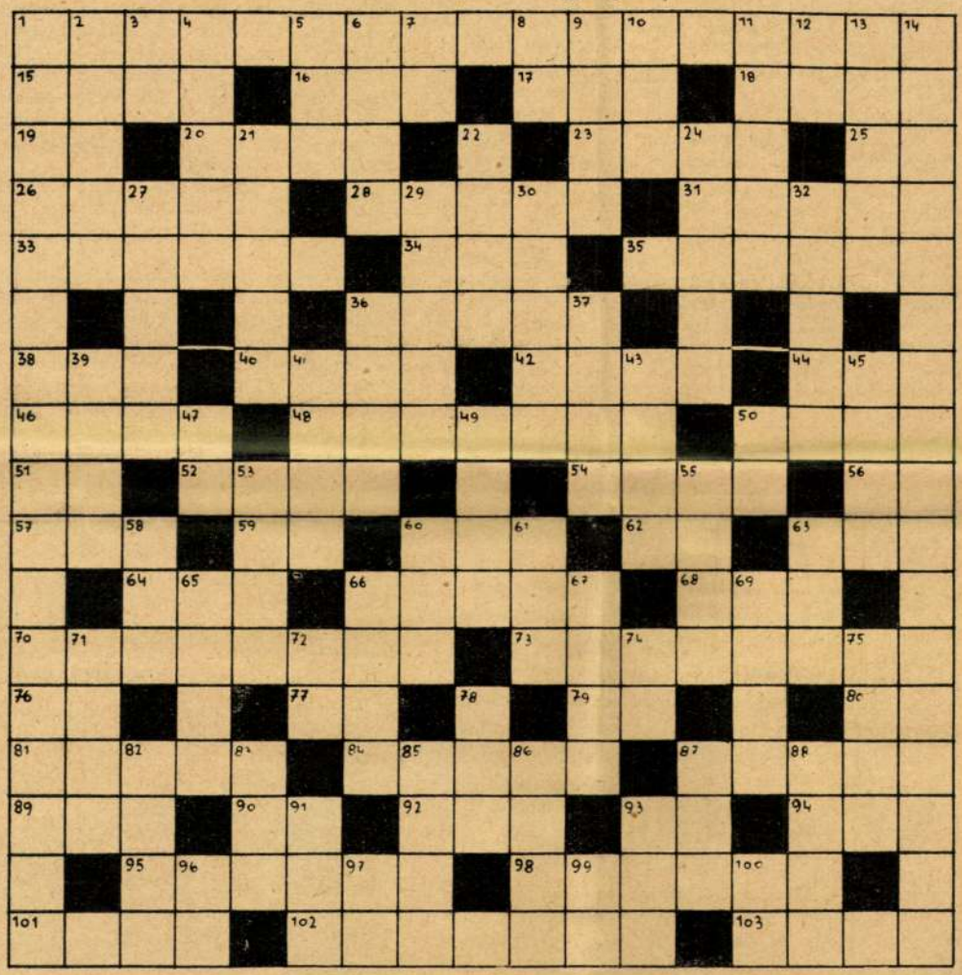

VIZSZINTES:

1. Ceylon
15. Indokinai terület Tonkintól és Annamtól nyugatra. Birtoka Siam és Franciaország közt oszlik meg
16. Mulik
17. Béarn egykori fővárosa, IV. Henrik szülőhelye
18. Vissza: létezni
19. 55 — római számmal
20. A sivatag hajója
23. Párthivnevek képzője
25. Vissza: az igazi Madame Bovary itt élt
26. Aprópénz neve volt régebben
28. Kiváltságos rend tagja
31. Vissza: iszalag — németül
33. Vissza: oly nagy
34. Lelkész
35. Harang — németül
36. Japán őslakói
38. Közteher
40. Félelmetes harckocsi, mely hernyótalpai révén minden területen haladni képes
42. Csavar — fölösleges idegenességgel
44. Vissza: gyakran néz tükörbe
46. Régi ágyulövedék
48. Nem nagyon hosszu
50. Napszak
51. Spiritiszta szó
52. Kék — németül
54. Unokaöccse megmérgeztetése árán trónrajutott Sforza herceg jelzője
56. Ilyen olaj is van
57. Gyümölcs
59. Ő — latin nőnemben
60. 3 — római számmal
62. Tiltószó
63. Vissza: borjat szül
64. Dal — franciául
66. Atén hires csarnoka, a zénói bölcselet kiindulóhelye (fon.)
68. Leánynév
70. Libéria fővárosa, mely nevét az e néger állam keletkezését támogató Monroe elnök tiszteletére kapta
73. Francia regényiró, az analitikus regényirás kiváló képviselője, ki a szerelem kikristályosodásáról állitott föl elméletet. Önzési rendszerét az „egoizmus"-sal szemben „egotizmus"-nak nevezte el
76. Főuri cimrövidités
77. Vigyázó
79. Azonos betük
80. Ám
81. Muzsa
84. Nebraskai állam a Missouri mellett
87. A repülőgépnek Ader francia mérnöktől eredő neve, melyet a „par ..." kifejezés nálunk is közismertté tett
89. Vissza: cár — németül
90. A klasszikus skála c-je
92. Nizsnij-Novgorodnál ömlik a Volgába
93. Rangjelző
94. Azonos betük
95. Tündérkirály, a „Szentivánéji álom" hőse, hires Wieland-mű cimszereplője
98. Díjszabás — arab eredetü szóval
101. Különös ujzélandi madár az apterygidák családjából
102. Valamely Isten földi testben való megszületése a hindu hitregében
103. Prága — németül

FÜGGŐLEGES:

1. Lehet rájuk biztosan számitani
2. Bonyodalom
3. Ásvány
4. Falusi férfinév
5. Vissza: 7 — római számmal
6. Angol birtok, a Vörös-tenger déli kulcsa
7. Nem
8. Zeneműi — idegen rövidítése
9. Bessenyei vigjátékhőse
10. Szomoru
11. A Balaton jege veszedelmes, amikor ilyen
12. Eton mássalhangzói
13. Némelyik
14. Végzet tulajdonsága
21. Meghiteltet
22. Arab állam Arábia félszigetén
24. Zord rablóvezér Arany: „Az egri leány" c. balladájában
27. Testrész
29. Elbeszélő költészet
30. Hősköltemény
32. Cselekmény — latin szóval

HOGYAN GONDOZZUK KERTÜNK FÁIT, SZOBÁNK NÖVÉNYEIT

A jó szobanövényeket nem mindig a legismertebb fajták közt kell keresni. Nem is azok között, amelyeket a virágkereskedők a legjobban ajánlanak. A lakás hőmérséklete, levegőjének páratartalma pedig általában nem kedvez a virág tenyészeti feltételeinek. Legkevésbé előnyös, ilyen szempontból, a modern központi fűtéses lakás. A szobakertészet mindennél fogva sokkal több panasszal jár, mint örömmel. Sok utánjárással, hozzáértéssel és igyekezettel mindezen azonban segithetünk.

Elsősorban a növény fajtáját kell helyesen megválasztanunk. Tudnunk kell, hogy azok a növények türik leginkább a száraz levegőt és a gyakran egyoldalu, hibás kezelést, amelyek levélalkata és belső felépitése nedvdus és olyan berendezésü, amilyennel hosszabb ideig tartó kiszáradásnak ellen tudnak állni. Ide a pozsgáslevelü disznövények, a kaktuszok és néhány hagymás, vastaggyökerü virágzó sorolható. Ezek már hazájukban is megszokták a „száraz évszakot" s erre különleges alakjukkal és alkalmazkodó anyagcseréjükkel fel is készültek. Az ilyen növényeknél azután a legtöbb hibát a tulöntözéssel követik el.

Vannak azonban növénybarátok, akik nem szivesen választanának ilyen husoslevelü növényt s inkább megmaradnának a régente kedvelt, diszesebb és kényesebb fajták mellett. Ilyen esetben a külső tenyészkörülményeken kell segiteni. A fütőtestekre vizpárologtatót helyezzünk s igy gondoskodjunk arról, hogy a szobalevegő páratartalma fokozódjék. A növények mindennapos permetezésével és rendszeres, de sohasem tulzott öntözésével pedig igyekeznünk kell, hogy a mostohább körülmények közé került növény fokozott párolgását, tehát kiszáradását ellensulyozzuk.

A télire elraktározott gumókat és virághagymákat most a tavasz beköszöntése előtt gondosan átvizsgáljuk és megtisztitjuk. Leggyakrabban a cannagumók pusztulnak el a tél folyamán, de a dáliák gyökereivel is gyakran baj van, mert vagy tulmeleg helyen tartottuk, vagy nedvességhez jutottak és ezért tulkorán kihajtottak, ami rendszerint pusztulással jár. De sok bajt okoz az a rothadás is, amely a szár levágott részein indul meg és többnyire átterjed a gyökérre. A pihenésre késztetett hagymák nagy veszedelme azonban az elfagyás is. Amennyiben csak módunkban áll, téli leraktározásra 2—4 C. foku világos és száraz helyiséget válasszunk és a gumókat külön faládában, száraz tözegkorpába vagy fürészporba rejtsük.

Ezek után, ilyenkor tavasszal, a dália és canna-gumókat megvizsgáljuk, romló szárrészeiket éles késsel élő és egészséges szárrészükig levágjuk és faszénporba megmártjuk. A cannagumókból bátran lehet levágni bármennyit is, ha a betegség előrehaladottabb volna, sőt esetleg fel is darabolhatjuk, anélkül, hogy ez a nyári fejlődésre veszedelmet hozna. A dáhliáknál azonban vigyáznunk kell. Ezek uj rügyei rendszerint a gumó és a régi szárrész találkozásánál rejtőznek. Ha e szárat tőből eltávolitjuk: kivágjuk vele együtt a hajtani kész rügyeket. Mégis el kell végeznünk a tavaszi takarítást a dáliagumón is, csak, persze, nagy vigyázattal. S a faszénporos behintés itt is szükséges, mert megállitja a terjeszkedő betegséget.

Évelő virágágyainkat — kinn a kertben csak akkor szabad kitakarnunk, amikor már biztosra vehetjük, hogy beállt a jó idő. Azonban ha szokatlanul korán tartós meleg állna be, akkor már februárban meg kell lazitani a lombtakarót, hogy a virágtövek szellőzését biztositsuk, különben azok a tulmeleg boritás alatt megfulladnak. Ha a hőmérő február végén állandóan pluszt mutat, a lombtakaró felét el kell távolitani s a maradt részt pálcikával fel kell piszkálni.

A diszcserjék nyesését — akár meleg, akár fagyos az idő — február folyamán el kell végezni, mert a korán kihajtó fajtákat megkárositjuk a késői metszéssel. A jóformáju, fejlett bokrokat csak kevéssé ritkitjuk meg. A fiatal és még alaktalan cserjéket több éven át erősebben nyessük, hogy ezzel sürübb fejlődésre és erősebb növésre birjuk.

Az idős és kopaszodó vagy féloldalas bokrokat meg kell fiatalitani. Ezt ugy érjük el, hogy mellmagasságban lefüréseljük az ágakat, mégpedig ugy, hogy a középső ágak magasabban, a külső ágak alacsonyabban álljanak. Igy érjük el — a rejtett rügyek kihajtásával — a cserje szép félgömbalakját. Az idősebb ágakon visszamaradt fiatalabb vesszőket is az elképzelt félgömb határvonaláig meg kell nyesni. Ha eddig elmulasztottuk volna: a bokrok talaját pedig ássuk fel és 2—3 évenkint érett trágyával javitsuk meg.

ÉPÜLHET-E TOVÁBB AZ UJ LIPÓTVÁROS?

Tátra-u. 34—36. sz. bérház.
Tervezte: Ginczler Hermann épitész.

Az *uj Lipótváros* hepehupás, gödrös területén néhány év alatt gombamódra emelkedtek bérpaloták. Egyszerre mintha megtorpant volna minden vállalkozás, az épitkezések hirtelen abbamaradtak. *Ginczler* Hermann épitészt, aki ott egy sereg házat épitett a legutolsó 2—3 évben, megkérdeztük, vajjon *épülhet-e tovább az uj Lipótváros* s ha nem, mi ennek az oka? A következő, nagyon érdekes fölvilágositásokat kaptuk tőle:

— Ha a kormány, nehéz munkája mellett, amellyel az országot átmenteni akarja a jobb időkre, *az épitőiparosság érdekeit* nem tartja szem előtt s a vállalkozást fázisadókulcsokkal drágitja, az adómentesség kedvezményét korlátozza és szükiti, ugy minden vállalkozási kedv kihal s az ifjuság előtörését, elhelyezkedését az uj kereseti lehetőségek felé megakadályozza, beláthatatlan időkre megbénitja. Németországban *állami olcsó tőkét* bocsátanak az épittetők rendelkezésére, nálunk, sajnos, ez nincs meg, éppen azért a bérházakba fektetendő tőkét sokkal nagyobb *adómentességgel* kell ösztönözni, mint most van, mert különben minden munka, minden élet megáll!

— A tőkeképződés hiánya miatt amugy sem állnak nagy összegek az épitkezések céljaira, de *mindent el kell követnünk* a gazdasági vérkeringés megindítására, mert *a Tabán és Erzsébetsugárut* rendezésével tervbevett munkálatok az épitőipar által amugy sem lesznek egyhamar eszkomptálhatók.

— Egyelőre igy áll a helyzet s ha meglesz egy, *a mainál még szélesebb* házadómentesség, *ugy az uj Lipótváros rohamos fejlődése meg sem lesz állitható.*

Dr. Réti Gyula

Tátra-u. 31. sz. bérház.
Tervezte: Ginczler Hermann épitész.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Augusztus 15-től a szövetkezetek nem kapnak állatkiviteli engedélyt

Az állatexport lebonyolításában további lényeges változásokra van kilátás

Augusztus 15-én a magyar állatkivitelben nagyjelentőségű új rendszer lép életbe. Ettől a naptól kezdve ugyanis állatkiviteli engedélyt kizárólag gazdák kaphatnak, állati termékek exportjára pedig csak a termelőket, illetve azokat jogosítják fel, akik ezeket a termékeket előállítják.

Ezzel a nagyfontosságú intézkedéssel megszűnnek az úgynevezett »szövetkezeti kontingensek«. A szövetkezetek ugyanis csak abban az esetben vehetnek részt az exportban, ha a gazdák nekik adják át a részükre kiállított kiviteli engedélyt és a hozzátartozó árut. A jövőben tehát kizárólag a gazda megítélésére lesz bízva, hogy sajátmaga akar-e exportálni vagy idegen kezet választ, amelynek exportáruját átadja.

A szövetkezetek saját cégük alatt csak akkor kapnak kiviteli engedélyt, ha az egyes kontingensekre nincs elegendő termelői, illetve gazdajelentkezés. Ha ellenben az exportban elsősorban résztvevők igénylése meghaladja a kiszállításra kerülő mennyiséget, akkor a kiviteli engedélyeket kizárólag a gazdák között osztják fel.

Ez az új konstrukció, amely bizonyára a legszélesebb körökben fog feltűnést és általános megelégedést kelteni, voltaképpen első nyilvánosságra hozott intézkedése az állatkivitel jelentős átszervezésének.

Ginczler Hermann megint épít

Minden akadály elhárult a Ginczler-tömeg likvidálásának útjából

Ginczler Hermann fizetésképtelenségi ügyében tudvalevőleg a hitelezők kielégítésére olyan konstrukció jött létre, hogy az Országos Hitelvédő Egyesület Ginczler összes aktíváit likvidálja. A likvidáció munkája elé azonban szinte leküzdhetetlennek látszó akadályok kerültek, amelyek az utóbbi évek egyik legérdekesebb kényszeregyességi ügyének befejezését mindeddig hátráltatták.

Tisztázni kellett mindenekelőtt, hogy az *Ulrich B. J.* cég 160.000 pengős jelzálogilag biztosított követelése előnyös tétel-e vagy sem. A cég ezt a követelést november 3-án kebeleztette be Ginczler három öröklakásos házára és ugyanezen a napon rendelte el a budapesti törvényszék Ginczler ellen a kényszeregyességi eljárás megindítását. Az Ulrich követelést Ginczler többi hitelezői nem ismerték el elsőosztályúnak és azt vitatták, hogy *az csak kvótálisan nyerhet kiegyenlítést.*

A vita végül is egyességgel fejeződött be. Az Ulrich-cég lemondott tőkekövetelése 15 százalékáról és bizonyos kamatengedményeket tett, miáltal *összesen körülbelül 37—38.000 pengőt engedett el követeléséből.*

A hitelezői bizottság hosszas tárgyalások után tisztázta az OTI előnyös követelésének kérdését, egyességre jutott a kincstárral és a Pestkörnyéki Takarékpénztárral is, amely 80.000 pengős követelését Ginczler Hermann egyik házára kebeleztette be. *Az OTI az öröklakások eladási árának 18, a kincstár pedig 12 százalékát kötötte le.*

Mindezek után most már alig áll valami a Ginczler-tömeg végső likvidálásának útjában és valószínű, hogy erre rövidesen sor is kerül. Ha az értékesítés során a felajánlott 50 százalékos egyességi összegnél kevesebb folyna be, a különbözetért Ginczler továbbra is felelős marad. Ebben az esetben a hitelezők valószínűleg mégis hozzájutnak ahhoz az összeghez, amire számítottak, mert megbízható hírek szerint *Ginczler Hermann újra dolgozik.* Jelenleg Budán kezdett néhány építkezésbe és az ezekből származó jövedelem minden valószínűség szerint *elég lesz az egyes hitelezők kvótáinak kielégítésére.*

Ultimó a Nemzeti Bankban. A Magyar Nemzeti Bank *bankjegyforgalma* a júliusi 31-i kimutatás szerint a július 23-i forgalommal szemben *72.4 millióval emelkedett* és 581.7 millió pengőt tett ki. Az emelkedést az *állami zsírószámlákról történt kifizetések* idézték elő, melyek 74.5 millióra rúgtak, minek folytán az állam zsírószámlakövetelése a multheti 214 millióról 139.5 millió pengőre ment vissza. A *váltótárca* 5.2 millióval emelkedett és összesen 391.1 milliót tett ki. Az *érckészlet* 0.9 millióval nagyobb, mint az előző héten volt és az összege 157.6 millió. Az »egyéb követelések« tétele 306.4 millió (+1.7 millió), az »egyéb tartozások« 8.1 millió pengővel 153.7 millióra növekedtek. Ez utóbbi emelkedés *a régi magyar-osztrák kliring likvidálásával kapcsolatos.*

A magyar gyümölcs németországi ára. Most állapították meg az augusztusban leszállításra kerülő *magyar gyümölcsök átvételi irányárait* német viszonylatban. Ezek az árak a következők: *rózsabarack* 48 márka, ugyanez márkázva 58, *rétesalma* ömlesztve 28, étkezési alma 26, csomagolt étkezési alma 35, *őszi barack* 37, márkázott őszi barack 45, *görögdinnye* 15, sárgadinnye 20, *paradicsom* (aug. 15-ig) 15, *zöldpaprika* 30, szilva 20, *csemegeszőlő* 32 márka. Ezek az árak *ab német határ* értendők. A *régi Ausztria* területére *mázsánként egy márkával olcsóbbak az árak*

A szesztörvény életbeléptetése. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A m. kir. pénzügyminiszter a szeszegyedáruságról szóló 1938. évi XXX. tc. 100 §-ának első bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján az említett törvény második, harmadik, huszonharmadik és huszonkilencedik szakaszait 1938 augusztus 4-ével hatályba léptette.

Megszűnik a kövezetvám. A kövezetvámok eltörlésének kérdése hosszú évek óta szinte havonként napirendre kerül, anélkül, hogy ebben a kérdésben valami érdemleges intézkedés történnék. Minden, a vám eltörlésére irányuló kezdeményezés eddig megbukott az érdekelt városok és törvényhatóságok ellenzésén. A pénzügyminiszter most utasította a minisztérium osztályát, hogy a kövezetvámok eltörlésére *részletes tervezetet dolgozzon ki.* Az eddigi elgondolás szerint a városokat és törvényhatóságokat a vám eltörléséért *megfelelő kárpótlásban részesítik.*

Megindult a kényszeregyességi eljárás Weisz és Márkus cég milliós fizetésképtelenségi ügyében. Mint értesülünk, a budapesti törvényszék *ma elrendelte a kényszeregyességi eljárás folyamatbatételét* a hosszabb ideje fizetési zavarokkal küzdött *Weisz* és *Márkus* bőrnagykereskedő cég és hitelezői közt. Mint már jelentettük, igen *nagy inzolvenciáról van szó,* mert a hitelezők netto követelése 1.6 millió pengő, amivel szemben a nettoaktívum 1 millió pengő. *Az ügy iratai most az OHE-hez kerülnek,* melynek könyvszakértői haladéktalanul hozzálátnak a státus pontos megállapításához. Ez a munka két—három hetet fog igénybe venni és csak ennek utána kezdődnek meg a tárgyalások az OHE előtt a bajbajutott cég és hitelezői közt az egyesség létrehozására. Értesüléseink szerint dr. *Szentpétery* Gyula ügyvédet nevezték ki a fizetésképtelen cég vagyonfelügyelőjévé.

A tűzifakereskedők örülnek a szabad forgalom visszaállításának. A Tüzelőnagykereskedők Egyesületeinek Országos Szövetsége dr. *Stéger* György elnöklésével tartott gyűlésen *Balla* Szigfrid referátuma alapján örömmel vette tudomásul *a szabadkereskedelemnek a tűzifapiacon való visszaállítását.* A szövetség mindent megtesz, hogy a kötött gazdálkodásból a szabadkereskedelemre történő *átmenet* minden zökkenő nélkül, *a fogyasztók érdekeinek figyelembevételével történjék meg.* A szakmai kereskedelem minden igyekezetével azon lesz, hogy a kormányzat szabadkereskedelmi elgondolása, amely azonos a tüzifakereskedelem törekvéseivel, a gyakorlatban a várakozásnak megfelelően érvényesülhessen.

Drágul a bor — emelkedik az export. Utóbbi hetekben megélénkült a borkivitelünk. A fokozottabb kereslet következtében az árak erősen emelkednek. A nagykereskedelmi ár maligandfokonként 2—3 fillérrel javult. A néhány hét előtti többezer hektós készletek nagyon leapadtak. A borpiac egyik szakembere szerint *a júliusi kivitel 100 százalékkal több, mint az elmult évben volt.* Az exportőrök élénk ütemben folytatják vásárlásaikat, mert *a bor további áremelkedésére számítanak.* A terméskilátások egyelőre még bizonytalanok, de általában *közepesnél gyengébb szüretet várnak.*

Gazdaságtanulmányi ügyosztályt állítottak fel a miniszterelnökségen

A miniszterelnökségen néhány nappal ezelőtt kezdte meg működését a *»gazdaságtanulmányi ügyosztály«,* melyre a miniszterelnök azt a fontos feladatot bízta, hogy *a nagyobbjelentőségű gazdaságpolitikai és szociális kérdéseket tanulmányozza a kormány állásfoglalásának előkészítése céljából.*

Az új szervnek tevékenysége kizárólag a kérdések tanulmányozására, az idevágó tudományos és statisztikai anyag alapos megvizsgálására szorítkozik, úgyhogy *semmiféle kormányzati vagy közigazgatási funkció nem tartozik a hatáskörébe.* Éppen ezért működése az egyes minisztériumok ügykörét nem is érinti és a törvényjavaslatok vagy rendeletek kidolgozása továbbra is az egyes minisztériumok feladata marad.

Bár az új ügyosztály a miniszterelnökség kebelében működik, szolgálatai nemcsak a miniszterelnöknek, hanem az egyes minisztereknek is rendelkezésére állanak s ilyen módon *az új osztály a gazdasági minisztériumok közt közvetlen kapcsolatot teremt.*

Az új osztály megszervezésénél sok tekintetben mintául szolgált a jegybank kiváló tanulmányi osztálya, melynek első megszervezője — mint ismeretes — *Imrédy* Béla volt.

Két egész elsőrangú szakemberre bízta a miniszterelnök az új osztály vezetését. Az egyik dr. *Judik* József, a Nemzeti Bank igazgatója, a másik dr. *Surányi-Unger* Tivadar egyetemi tanár.

Judik József nevét mindenki ismeri a magyar gazdasági világban. Tudják róla, hogy 1925 óta működik a jegybank közgazdasági, tanulmányi és statisztikai osztályában, melynek előbb helyettes vezetője volt, majd Imrédy Bélának pénzügyminiszterré történt kinevezése után vezetője lett. *Surányi-Unger* Tivadar 1928 óta a közgazdaságtan és statisztika professzora a szegedi egyetemen és nemcsak idehaza, hanem a külföldi tudományos körökben is nagy elismeréssel emlékeznek meg a közgazdasági szakirodalomban kifejtett munkásságáról.

Uj feladatukat mind a ketten eddigi munkakörük mellett *tiszteletbeli funkcióként* vállalják, az osztály tisztviselőkara pedig egyes állami hivatalok és a jegybank által delegált tisztviselőkből áll.

A háború óta nem volt az ideihez fogható nagy búzatermés Európában. A római nemzetközi mezőgazdasági intézet legújabb jelentése szerint Európa idei búzatermése a háború óta legbőségesebb és méreteiben csak az 1933. évi termés hasonlítható hozzá. A termés mennyisége, — Szovjet-Oroszországét nem számítva — el fogja érni a 455 millió mázsát. A búzát exportáló országok termésfölöslege legalább 30 millió mázsa.

Budapesten tartják a legközelebbi malomipari világkongresszust. A malomiparosok világkongresszusát két évvel ezelőtt Párizsban, tavaly Prágában tartották. A legközelebbi 1939. évi kongresszus *Budapesten* lesz. Az előkészületekből megállapítható, hogy a budapesti malomiparostalálkozó *méreteiben jóval felülmúlja az eddigieket.*

Összeírják a lovakat és öszvéreket. A földmüvelésügyi miniszter rendeletet adott ki a lovak és öszvérek őszi összeírása tárgyában. A rendelet értelmében évenként *szeptember 1-étől 10-éig terjedő időközben össze kell írni* — az összeírás idején fennálló állatok szerint korra való tekintet nélkül — *minden nem állami tulajdonban lévő lovat és öszvért.* Az összeírás lóbejelentőlap kitöltése útján történik.

Kiállítást rendez Kolozsvárott az Erdélyi Gazdasági Egyesület. Szeptember első napjaiban az Erdélyi Gazdasági Egyesület nagy méhészeti, kertészeti és háziipari kiállítást rendez Kolozsvárott a szakmai érdekeltségek bevonásával. Ugyanekkor megalakul az egyesület kertészeti és gyümölcsszakosztálya is. A kolozsvári Magyar Színház úgy tervezi, hogy a kiállítás tartama alatt a református kollégium udvarán szabadtéri színielőadásokat rendez.

Növekszik a fővárosi búzakészlet. A búzaforgalom nyugodtabb mederbe terelődött, amióta az árak 20.50—20.60 pengő körül stabilizálódtak a budapesti piacon. *A kínálat most már nem sürgető.* Az áru javarészben a Felső-Tiszavidékről és a dunántúli gazdaságokból kerül a budapesti piacra. Az eladásra kínált tételek nagyrészét *a Futura vásárolja meg* és így a malmok tartózkodó magatartása nem nehezíti meg az áru elhelyezését. *A szerdán történt kötéseket augusztus 27-én bonyolítja le a Futura.* A raktárházakba egyre több búza érkezik betárolás végett, különösen a csepeli kikötőbe jön nap-nap után sok áru. A legutóbbi kimutatás szerint már *közel 100 vagón búza fekszik ott* az idei termésből. A Leszámítolóbank és a Lujza malom tárházait eddig még csak kisebb mértékben vették igénybe.

Kényszeregyességek. A budapesti törvényszék elrendelte a csődönkívüli kényszeregyességi eljárást özv. Gurfein Mórné szül. Barta Teodóra (Nefelets ucca 40.) norinbergi és rövidárukiskereskedő ellen. Követelések bejelentése augusztus 22-ig az OHE központjánál. — Grósz Lipót (Teréz körút 34.) rövidárukereskedő és Rosenberger Adolf (Lujza ucca 27/29.) úri- és nőidivatárukereskedő kényszeregyességi ügyében a törvényszék az egyességet jóváhagyó végzést jogerősnek nyilvánította. — Kovács János (Fadrusz ucca 2.) elektromosműszerészmester kényszeregyességi ügyében az eljárást megszüntető végzés jogerős.

TŐZSDÉK - ÁRUPIACOK

ÉRTÉKTŐZSDÉK

Kedvetlen a budapesti tőzsde

A szerdai tőzsdére is a teljes üzlettelenség csendje borult. A bankokhoz, magánbankházakhoz és a tőzsde cégekhez nem igen futnak be tőzsdei megbízások és így az értékpiac forgalma jórészt a teremspekuláció tevékenységéből adódik. Minden különösebb ösztönzés hiányában ezek is oly szűk keretek közt dolgoznak, hogy a játékpapírok piacain is csak szórványosan fordul elő üzletkötés. Negyedórák is eltelnek, míg akár a Kőszén, akár a Rima piacán eladó vagy vevő jelentkezik. Zárlatkor a Kőszén 3, Győri Textil 2, Bauxit 2.5, Rima, Nagybátonyi 1.5, Telefón 1.05, Trust 0.9, Magyar Cukor 0.75, Ganz 0.70, Salgó 0.40 pengővel volt olcsóbb, mint az előző napon. A gyengébb irányzat ellenére az Izzó 1.5, Gschwindt, Beocsini, Cementia 1 pengős árjavulást ért el. Az *utótőzsdén* változatlanul pangott az üzlet.

A *fixkamatozású papirok* piacán is ingadozó volt az árak alakulása. Az 1910. évi fővárosi kötvény 2 pengővel drágult, míg az 1914-es címlet 0.25 pengővel olcsóbbodott. Az 1927. évi fővárosi kötvény 0.25 százalékos árjavulást ért el.

A *bankrészvények* tájékoztató árfolyamai a következők (zárójelben az előzőnapi árak): Kereskedelmi Bank (53.5) 53.5, Hitelbank (37) 37, Leszámítolóbank (30) 30, Angol-Magyar Bank (24.25) 24¼, Hazai Bank (18.5) 18.5, Olasz Bank (31.5) 31.5, MOKTÁR (17) 17, Pesti Hazai (51) 52.

	Előző zárlat	Előfordult kötése	Zárlat
Magyar Nemzeti Bank	159.—	—	159.—
Első Budapesti malom	10.50	10.10—10.30	10.10
Bauxit	207.50	210.——205.—	205.—
Beocsini	13.—	14.——14.25	14.—
Cementia	98.—	99.75—99.—	99.—
Kohó	23.75	22.—	22.—
Aszfalt	8.50	—	9.—
Kőszén	303.—	302.50—298.—	300.—
Nagybátonyi	41.50	43.—	43.—
Salgó	28.90	28.70—28.30	28.50
Urikányi	40.50	40.—	40.—
Fegyver	61.—	62.50—60.40	61.—
Ganz	20.90	20.60—20.—	20.20
Rima	83.—	83.——81.—	81.50
Nasici	59.75	59.90—59.25	59.25
Nova	13.60	13.55	13.60
Tröszt	58.40	58.——58.50	57.50
Délcukor	56.—	56.—	56.—
Magyar Cukor	106.—	105.50	105.25
Georgia	20.50	20.25	20.25
Izzó	112.50	113.——115.—	114.—
Auer	—	—	46.—
Gschwindt	660.—	661.—	661.—
Gyapjúmosó	—	4.75—4.50	4.50
Goldberger	60.—	—	60.—
Győri textil	62.—	60.—	60.—
Pamutipar	33.50	—	33.50
Szegedi kender	40.—	—	40.—
Műtrágya	40.50	—	40.50
Felten	170.—	170.—	170.—
Vasúti forgalmi	17.25	17.75	17.50
Telefón	10.25	9.20	9.20
Államadósság, kötvények, záloglevelek:			
1933. évi ptjegy	100.—	100.—	100.—
Népszövetségi	—	—	73.75
1910 évi főv. 4%	201.—	203.——204.—	203.—
1911. évi főv. 4%	18.—	—	18.—
1914. évi főv 4.5%	291.50	291.50—291.90	291.25
1927. évi főv. 6%	77.50	78.—	77.75

Prága lanyha

Zárlat	2-án	3-án	Zárlat	2-án	3-án
Poldi	1325.—	1330.—	Magnezit	1395.—	1370—1400.—
Bánya és kohó	3315.—	3250.—	Cseh Cukor	714.—	710.—
Skoda	1290.—	1275.—	Schöller	2485.—	2480.—
Pozsonyi Kábel	1180.—	1180.—			

Genf barátságos

Zárlat	2-án	3-án	Zárlat	2-án	3-án
Kőszén	80.—	82.—	Ófa	5.50	5.50

Párizs egyenetlen

PÁRIZS. A hangulat barátságos, az áralakulás azonban még mindig egyenetlen volt.

Zárlat: Banque de France 6510, Credit Lyonnais 1535, Suez action 21300, Schneider Creusot 1018, Raff. Say 590, Waggons Lits 85, Rio Tinto 2566, Royal Dutch ord. 68975, Magyar 4%-os aranyjáradék 32, Magyar Általános Kőszén 705, Duna—Száva—Adria Vasút 165, Tubize 128.

Newyork egyenetlen

NEWYORK. A tőzsde bizonytalan irányzattal nyitott. Dél felé javulás jelei mutatkoztak. A zárlati irányzat egyenetlen volt.

Zárlat: Americ. Tel. 140.625, Anaconda Copper 38.125, Gen. Electric 41.125, Gen. Motors 43, Radio Corp. 6.75, Standard Brands 8, Standard Oils 56.75, U. S. Rubber 43.50, U. S. Steel 58.625.

DEVIZAZÁRLATOK

BUDAPEST. A Magyar Nemzeti Bank hivatalos árfolyamai. Devizák: Amszterdam 185.00—186.60, Athén 3.02½—3.05½, Belgrád 7.82—7.88, Berlin 135.70—136.70, Brüsszel 57.26—57.70, Bukarest 3.41—3.44, Isztanbul 268.00—271.00, Koppenhága 74.00—74.60, London 16.57—16.72, Milánó 17.66—17.8864, Newyork 338.70—341.30, Oslo 83.30—84.00, Párizs 9.20—9.48, Prága 11.79—11.93, Szófia 4.11—4.15, Stockholm 85.45—86.15, Varsó 63.75—64.25, Zürich 77.32½—78.02½ pengő.

Valuták: Angol font 16.55—16.75, belga 57.10—57.70, kanadai dollár 332.00—337.00, cseh korona 9.50—12.00 (20 koronásnál nagyobb címletek kivételével), dán korona 73.80—74.60, dinár 7.15—7.70, dollár 337.30—341.30, francia frank 9.10—9.50, holland forint 184.60—186.60, lengyel zloty 60.00—61.40, lei 3.00—3.45 (érme kivételével), leva 3.00—3.60, líra 16.90—17.90 (500 és 1000 lírás bankjegyek kivételével), norvég korona 83.10—84.00, svájci frank 77.10—78.00, svéd korona 85.25—86.15 pengő.

AMSZTERDAM. Berlin 73.45, London 8.95, Newyork 183.00, Párizs 5.02¾, Prága 6.31.

MILÁNÓ. Párizs 52.30, London 93.23, Newyork 1900.00, Amszterdam 1040.75.

PÁRIZS. London 178.26, Newyork 3640.00, Milánó 191.65, Amszterdam 1989.25, Zürich 834.00.

LONDON. Newyork 4.89³/₈, Párizs 178.28, Milánó 93.60, Zürich 21.42¹/₈, Amszterdam 8.95¹⁵/₁₆, Prága 142.00, Bukarest 661.00, Varsó 26.00, Belgrád 217.00.

NEWYORK. London kábel 4.89³/₁₆, Berlin 40.11½, Amszterdam 55.57, Párizs 2.74¼, Milánó 5.26¼, Prága 3.45⅜, Bukarest 0.74½, Belgrád 2.32. — Pénzpiac: napipénz 1%, prima kereskedelmi váltó ¾—1%.

BUDAPESTI GABONATŐZSDE

Határidőpiac: szilárd a tengeri

Az irányzat erőteljesen megszilárdult, *különösen a tengeri ára emelkedett nagyobb mértékben.* A *rozs* árjavulása mérsékeltebb volt, *októberre* 8, *márciusra* 11 fillérrel zárult magasabban, mint kedden. A *tengeri* rendkívül szilárd, különösen augusztusra, amennyiben az előző napi zárlathoz képest negyvenöt fillérrel drágult. *A szeptemberi és a márciusi új tengeri ára egyformán 32—32 fillérrel* emelkedett. Felmondások nem voltak.

A határidőpiac mai árfolyamai: Rozs októberre 15.98—15.96—16.05, zárlat 16.03—16.05; márciusra 16.53—16.46—16.55, zárlat 16.55—16.58 pengő. Tengeri augusztusra 17.85—18.98, zárlat 18.10—18.15; szeptemberre 17.10—17.32, zárlat 17.32—17.35; májusra 13.80—14.10, zárlat 14.07—14.08 pengő.

Készárupiac: a búza kissé szilárdabb

A *búzapiacon* barátságos volt az irányzat. A merkantil árukat keresik főleg és ezért az árjegyzőbizottság a búza felső árát a duna-tiszaközi búza kivételével 5 fillérrel felemelte. A *rozs irányzata* kissé gyöngült. Az alsó árát 5 fillérrel leszállították. *Rozsból* 11 vagón eladását jelentették be. A *takarmánypiacon* árpából 10 és fél vagón cserélt gazdát. *Az elsőrendű árpa árát 25—40 fillérrel csökkentették,* a középminőségű árpa változatlan árfolyamon zárult. A zab ára változatlan maradt. A *tengeri* irányzata javult. Tizenegy vagón tengeri kelt el. *A tiszai tengeri árát 10 fillérrel felemelték,* a más származású tengeri ára nem változott. *A korpa ára 10 fillérrel csökkent,* a 8-as takarmányliszt ára változatlan maradt. A *magpiacon* valamelyest gyöngébb volt az irányzat. *A repce ára nem változott. A bíborheremag felső árát 1 pengővel leszállították.* 425 métermázsa bíborhere eladását jelentették. A szöszösbükköny ára változatlan maradt.

*

A készárupiac mai árfolyamai:

Újbúza: Tiszavidéki 77 kg-os 19.95—20.15, 78 kg-os 20.15—20.35, 79 kg-os 20.35—20.55, 80 kg-os 20.45—20.65, felsőtiszai, fejérmegyei és dunántúli 77 kg-os 19.85—20.10, 78 kg-os 20.05—20.30, 79 kg-os 20.25—20.50, 80 kg-os 20.35—20.60, duna—tiszaközi 77 kg-os 19.85—20.05, 78 kg-os 20.05—20.25, 79 kg-os 20.25—20.45, 80 kg-os 20.35—20.55; **rozs új:** pestvidéki 15.15—15.30, más származású 15.30—15.45; **takarmányárpa új:** I. 15.10—15.50, közép 15.——15.25; **zab új:** közép 16.10—16.30; **tengeri:** tiszántúli 18.60—18.75, egyéb áll. 18.35—18.50; **őrlemények:** korpa 12.40—12.60, 8-as liszt 14.80—15.25 pengő mm.-ként budapesti paritásban.

A készárupiac mai kötései:

Újrozs: 300 mm. 15.20 pengő budapesti paritásban, 300 mm 15.15 pengő budapesti paritásban, 300 mm. 15.25 pengő budapesti paritásban, 200 mm. 15.05 pengő beszállítva. **Árpa:** 150 mm. 15.10 pengő budapesti paritásban, 300 mm. 15.25 pengő budapesti paritásban augusztus. — **Tengeri:** 500 mm. 18.60 pengő Budapest kocsira, 300 mm. 18.40 pengő budapesti paritásban pestvidéki, 200 mm. 18.50 pengő budapesti paritásban pestvidéki. — **Bíborhere:** 100 mm. 96—97 kg-os 56.— pengő ab állomás, 150 mm. 96—97 kg-os 56.— pengő ab állomás, 10 mm. 57.— pengő Budapest minta szerint, 100 mm. 96—97 kg-os 58.— pengő Vasvár. **Fehérhere:** 40 mm. 212.— pengő Dunántúl minta szerint.

Jegyzések budapesti paritásban:

Káposztarepce új 25.——25.50 pengő mm.-ként.

Jegyzések ab feladóállomás:

Kék mák 93.——96.—, Viktória borsó 18.——19.—, zöld expresszborsó 17.——18.—, lencse nagyszemű 42.——48.—, középszemű 30.——36.—, kisszemű 22.——26.—, bíborheremag új 55.——58.—, bükköny szőszös 35.——38.— pengő mm.-ként.

Liszt:

A budapesti lisztárjegyzőbizottság árjegyzései:

Búzaliszt: Dara 37.75—38.75, 0gg 36.75—37.75, 0g 36.75—37.75, 0f 36.75—37.75, 2gg 35.75—36.75, 2g 35.75—36.75, 2f 35.75—36.75, 4-es 34.50—35.50, 5-ös 33.——34.50, 6-os 29.75—31.—, 7-es 20.50—22.50; **rozsliszt:** 0-ás 31.25—32.25, 0/I-es 28.75—29.75, I-es 24.75—25.25, II-es 21.——23.— pengő. Az árak aranypengőben 100 kg-ként a szokásos malmi feltételekkel P-től P-ig helyt Budapest, legalább 60 zsákra értendők.

Elérhetetlenül kedvezményes hatnapos átalányutazások repülőgépen Párizsba

Az Air France repülőgépein oda-vissza Párizs, valamint hat napos ellátás a Grand Hotel du Louvreban, Budapesten és Párizsban a repülőtérre és a szállóba való szállítással együtt..... P **576.-**

A repülőjegy 30 napig érvényes. Személyenként 500.— fr. frs költőpénzt is bocsátunk utasaink rendelkezésére. — Menetidő 6 óra és 20 perc

Kizárólagos elentkezés

Az Est Utazási és Menetjegyirodájában

VII., Erzsébet körút 18—20

és az **IBUSz Főirodájában,** V., Vigadó tér 2.

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDÉK

BÉCS. A belföldi búzából piacra kerülő áru a malmok által könnyen vevőre talált. A malmok továbbra is élénk vásárlásokat eszközöltek. Mindenféle termény- és lisztféle iránt a kereslet csekély volt. A takarmányliszt iránt élénk érdeklődés mutatkozott.

HAMBURG. Külföldi gabona cif-jegyzései: Búza Ia Manitoba szeptemberre 3.83, új október—novemberre 3.73, IIa 3.57 dollár 100 kg-ként, Laplata árpa augusztusra 64—65 kg-os 119/6, 67—68 kg-os 122/6, búzakorpa Pollard augusztus—szeptemberre 116, Bran 110, Laplata lenmag augusztus—szeptemberre 224 shilling 1000 kg-ként.

ROTTERDAM. Búza szeptemberre (5.—) 5.10, novemberre (5.05) 5.15, januárra (5.125) 5.20, márciusra (5.15) 5.20 holland forint 100 kg-ként. Tengeri szeptemberre (101.25) 102.25, novemberre (100.75) 101.50, januárra (101.—) 101.25, májusra (101.75) 101.75 holland forint 2000 kg-ként.

LIVERPOOL. Szerdai nyitás, közép és zárlat: Búza októberre (5/6.375: 15.27 P) —.—, —.—, 5/7.75: 15.54 P; decemberre (5/4.375: 14.80 P) —.—, —.—, 5/5.25: 14.97 P; márciusra (5/2.75: 14.43 P) —.—, —.—, 5/3.75: 14.62 P.

WINNIPEG. Szerdai nyitás, közép és zárlat: Búza októberre (75.50) 76.75, 76.875, 76.375; decemberre (74.50) 75.50, 75.75, 75.125; májusra (76.75) 77.50, 78.125, 77.75. Zab októberre (32.25) —.—, 32.625, 32.375; decemberre (30.50) 30.50, 30.50, 30.875; májusra (—.—) —.—, —.—, —.—.

BUENOS AIRES. Búza augusztusra (8.15) 8.12, szeptemberre (8.25) 8.20, októberre (8.23) 8.28. Tengeri augusztusra (7.15) 7.15, szeptemberre (7.18) 7.12, októberre (7.16) 7.12. Zab augusztusra (5.95) 5.95.

ROSARIO. Búza augusztusra (8.05) 8.—, októberre (8.15) 8.15. Tengeri augusztusra (7.—) 7.—, októberre (7.15) 7.—.

Csikágó ellanyhult

CSIKÁGÓ. Eleinte nagyobb vételek és fedezési vásárlások történtek. Zárlat felé ellanyhult az irányzat, mert antwerpeni hírek szerint az orosz kínálat erősödött, s Európában jobb terméseredményekre van kilátás.

	Szerdai nyitás	Szerdai közép per bushel	Szerdai zárlat	Szerdai zárlat pengő per mm	Keddi zárlat cent per bushel	Keddi zárlat pengő per mm
BUZA:						
Szept.	67.625	—.—	67.50	12.64	67.—	12.54
Dec.	69.625	69.875	69.125	12.96	68.875	12.90
Máj.	72.—	72.125	—.—	—.—	71.125	13.32
ROZS:						
Szept.	—.—	46.50	45.—	9.03	45.875	9.21
Dec.	—.—	47.50	46.50	9.33	47.125	9.45
Máj.	49.625	50.125	48.75	9.79	49.375	9.90
TENGERI:						
Szept.	55.75	55.375	54.75	10.99	55.125	11.05
Dec.	—.—	52.875	52.125	10.47	52.50	10.53
Máj.	—.—	54.875	54.—	10.84	54.25	10.89
ZAB:						
Szept.	—.—	24.—	23.50	8.25	23.625	8.29
Dec.	24.75	24.875	24.625	8.65	24.625	8.64
Máj.	26.625	26.625	26.25	10.22	26.50	9.30

CUKOR NEWYORK. Kuba centrifugál prompt (2.70) 2.70, szeptemberre (1.82) 1.82, novemberre (1.86) 1.86, januárra (1.88) 1.89, márciusra (1.91) 1.92, májusra (1.95) 1.96 cent per libra.

LONDON. 88%-os nyerscukor londoni szabadraktárból: augusztusra 5/3.75—5/4.50, szeptemberre 5/3.75—5/4.50, októberre 5/4—5/5, novemberre 5/4—5/5, decemberre 5/4.50—5/5, januárra 5/5—5/5.75, februárra 5/5.25—5/6, márciusra 5/5.75—5/6.25, áprilisra 5/6.75 áru shilling. Az irányzat tartott.

KÁVÉ NEWYORK. Santos loko (7.50) 7.50, Rio loko (4.75) 4.75, szeptemberre (4.42) 4.46, decemberre (4.47) 4.53, márciusra (4.52) 4.59, májusra (4.56) 4.63, júliusra (—.—) 4.68 cent per libra.

ZSIR CSIKÁGÓ. Szeptemberre (8.65) 8.60, októberre (8.70) 8.67, decemberre (8.60) 8.55, januárra (8.37) 8.55.

GYAPOT NEWYORK. Északamerikai fully middling loko (8.66) 8.61, augusztusra (8.57) 8.42, szeptemberre (8.47) 8.44, októberre (8.50) 8.46, novemberre (8.53) 8.49, decemberre (8.58) 8.53, januárra (8.60) 8.55, februárra (8.62) 8.57, márciusra (8.64) 8.61, áprilisra (8.65) 8.61, májusra (8.67) 8.63 cent per libra.

ALEXANDRIA. Sakellarydis fully good fair novemberre 13.76, januárra 13.91, asmuni augusztusra 10.45, októberre 10.55, decemberre 10.57, februárra 10.60, áprilisra 10.64, Giza novemberre 13.26, januárra 13.23, márciusra 13.27 talari per kantar.

LIVERPOOL. Északamerikai fully middling augusztusra 4.70, szeptemberre 4.73, októberre 4.77, novemberre 4.79, decemberre 4.82, januárra 4.84, februárra 4.86, márciusra 4.88, áprilisra 4.90, májusra 4.92, júniusra 4.93, júliusra 4.94, augusztusra 4.93, októberre 4.93, decemberre 4.94, januárra 4.95, márciusra 4.97, májusra 4.99 penny per libra. Uj szerződés: augusztusra 4.60, szeptember—októberre 4.67, november—decemberre 4.72, január—februárra 4.76, március—áprilisra 4.80, május—júniusra 4.83, július—augusztusra 4.83 penny per libra. Giza szeptemberre 7.02, októberre 6.80, novemberre 6.80, januárra 6.99, márciusra 7.04, májusra 7.05 penny per libra. Upper szeptemberre 6.—, októberre 5.95, novemberre 5.95, januárra 5.96, márciusra 5.98, májusra 5.99, júliusra 6.03 penny per libra.

FÉMEK NEWYORK. Straits ón loko 43.65, határidőre 43.75, horgany loko 4.75, rúdezüst 42.75, Newyork réz loko 10.25, elektrolyt loko 10.12½, prompt szállításra és határidőre 10.07, aluminium loko

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Hitelező bizottság elé kerül a Ginczler-ügy

A pénteki első értekezleten a kényszeregyességi eljárás lefolytatása kérdésében sem tudtak állástfoglalni a hitelezők A 650.000 pengőt követelő iparosok csoportja csak megfelelő kezes mellett hajlandó tárgyalni Ginczlerrel

A kamara közgyülési termének még a karzata is zsúfolásig megtelt hitelezőkkel, ügyvédekkel és egyszerű érdeklődőkkel, akik mind tanui akartak lenni az első alkalommal, hogy *Ginczler* Hermann, a hat hete fizetésképtelen »csodaépítész« szembekerült másfélmillió pengőt követelő hitelezőivel. Azok, akik izgalmakat vártak ettől az alkalomtól, nem csalódtak ebben a számításukban, kivált attól fogva, hogy kiderült, hogy a hitelezők — túlnyomórészt az iparos hitelezők — mintegy 650.000 pengő követelést képviselő csoportja, mely már a kényszeregyességi tárgyalás előtt is külön utakon próbálta érvényesíteni a maga igényeit, *egyöntetű állásfoglalással vonult fel a többi hitelezővel, a sápadtan verítékező kényszeradóssal, sőt magával a kényszeregyességi eljárást lefolytató OHE-val szemben.* Ettől fogva felborultak a számítások, amelyek arra irányultak, hogy az ügyet normális kényszeregyességi eljárás keretében simán lehet lebonyolítani s olyan új helyzet állt elő, amelynek következményeit ma még nem lehet áttekinteni.

70 ház – 490.000 pengő ráfizetéssel

A hitelezői értekezleten, amelyet *György* Ernő, a OHE igazgatója vezetett, mindenekelőtt *Molnár* Mór szakértő ismertette terjedelmes, a csodaépítész egész pályafutására és üzleti gestiójára kiterjeszkedő jelentését. Ebben megállapította, hogy Ginczler hat év óta, a kisebb építkezésektől eltekintve, *összesen 70 házat épített a fővárosban 11.3 millió pengő vállalati értékben.* Önköltségi ára ezeknek az építkezéseknek 10.9 millió pengőt tett s így a bruttó haszon összege kereken 400.000 pengő. Ez tehát azt jelenti, hogy *Ginczler átlag 3.5 százalékos bruttóhasznot ért el*, amivel szemben köztudomás szerint az építőiparban 6—8 százalékos bruttó haszonnal kalkulálnak.

Szabályos könyvelést Ginczler 1935 április elseje óta folytat, de ez sem szakszerű és a vagyoni helyzet pontos megállapítására nem alkalmas A tényleges vagyoni helyzetnek a hiányos, megbízhatatlan könyvelési tételeken át való rekonstruálásával azt állapította meg a szakértő, hogy Ginczler üzletvitelében *már 1935-ben is olyan veszteség állott elő, amely saját üzleti tőkéjét egészben, vagy nagy részben felemésztette.* Fokozott mértékben áll ez a rákövetkező évre, amelyben a passzivitás egyre emelkedett. Ebben az évben 19 nagy bérházat és öröklakásos házat épített Ginczler, a szakértői megállapítás szerint: *157.000 pengő ráfizetéssel.*

Az adós nettó státusa *490.000 pengő hiányt* tüntet fel, amelynek egyes tényezőit azonban a szakértői vizsgálat megfelelő könyvelés híján nem tudta teljes egészében felderíteni. A csekély haszon egymagában még nem idézte volna elő a fizetésképtelenséget, *ha megfelelő üzleti tőke állt volna rendelkezésre* s nem kellett volna hitelszükségletének kielégítéséért súlyos kamatokat fizetnie.

A „csodaépítész“ bukása

A vagyoni romlás előidézésében a szakértő szerint nagy része volt annak a körülménynek is, hogy *Ginczler egyedül kezelte pénztárát, ő maga bonyolította le százezrekre menő váltóforgalmát, — olyankor is — amikor nyolc-tíz épületen dolgozott egyidőben.* Másrészt pedig a pénzszükséglet előteremtése, amely állandó gondja volt, arra késztette, hogy *olcsó árajánlataival újabb és újabb munkaalkalmakat keressen s ilyenmódon tegyen eleget régebbi építkezéseiből származó kötelezettségeinek.* Mindebből a szakértő azt a következtetést vonja le, hogy az építtetők tulajdonképpen jól jártak Ginczlerrel, de ennek költségeit a csodaépítész hitelezőinek kell megfizetniök.

A kibontakozást illetőleg a szakértő sem fogadja el az adós 50 százalékos kvótaajánlatát, amelynek megfizetése a kényszeregyesség megkötése után nyolc hónap múlva válnék esedékessé s emellett nem is garantálható.

A zsúfolt terem közönsége feszült figyelemmel hallgatta ezeket a szakértői megállapításokat és aránylag nyugodt maradt még akkor is, amikor egyes felszólalók a csodaépítész kényszeregyességének néhány érdekes mozzanatára hívták fel a figyelmet. Így többen is szóvátették azt a furcsa versenyfutást, amely a külön kielégítési joggal rendelkező *Ulrich* cég és az adós ügyvédje közt folyt le egy 160 000 pengős követelés minősítéséért. A törvényszék ugyanis november 3-iki joghatállyal rendelte el a kényszeregyesség megindítását, s ugyanezen a napon, a kényszeregyességi eljárásnak a telekkönyvbe való feljegyzése előtt Ulrichéknak sikerült a 160.000 pengős követelés erejéig jelzálogi bekebelezést vezetniök a Ginczler-féle öröklakásos házakra. Valószínű, hogy ennek a telekkönyvi bejegyzésnek joghatályáról *a kúria fogja kimondani az utolsó szót.*

Az OTI jogtalanul követel 28.000 pengőt

Több érdekes felszólalás hangzott el az OTI 103.000 pengős követeléséről is, amely Ginczler eredeti státusában mindössze 40.000 pengővel van beállítva. Az OHE szakértői is megállapították, hogy *az OTI ez alkalommal olyan követelésekkel állott elő, amelyekért Ginczler nem tartozik felelősséggel és így semmiképpen nem érvényesíthetők vele szemben.* Nagyrészt egyes alvállalkozók más építkezéseknél előállt járuléktartozásairól van szó s ezen a címen *az OHE 28 000 pengőt nem ismert el az OTI által követelt összegből.*

Az igazi izgalom azonban csak akkor robbant ki, amikor dr. *Ságvári* ügyvéd az iparoshitelezők képviseletében bírálta a szakértői jelentés egyes megállapításait s annak a véleményének adott kifejezést, hogy Ginczler csak akkor emelhet igényt az 50 százalékos egyességi ajánlat megvitatására, hogyha megfelelő kezest állít. Enélkül teljesen bizonytalannak látja a teljesítést, sőt kijelentette a csoport megbízásából, hogy *nem is hajlandó a kényszeregyesség ügyében semmiféle tárgyalásra mindaddig, amíg Ginczler megfelelően alátámasztott új ajánlatot nem tesz.*

Többségben az „ellenzék“

A közönség egy része viharos tapssal fogadta a tetszésnyilvánításoktól sűrűn megszakított felszólalást s ekkor úgylátszott, hogy *a teremben a kényszeregyességi eljárás ellenzői vannak határozott többségben.* Kiderült ez akkor is, amikor az ezután következő felszólalókat, akik különböző meggondolásokat, főként az elkerülhetetlen csőd súlyos következményeit hangoztatva, védelmükbe próbálták venni a csodaépítészt, a jelenvoltak nem is akarták meghallgatni.

Az izgalom tetőfokára hágott, amikor dr. *György* igazgató nyilatkozattételre hívta fel az adós képviselőjét, dr. *Kertész* ügyvédet: hajlandó-e megfelelő kezességgel alátámasztani a kényszeregyességi eljárást. Az ügyvéd fejtegetései állandó nagy zajban vesztek el, majd mikor végül kijelentette, hogy *ilyen nagyösszegű tartozás teljesítésére egyáltalában nem lehet megfelelő kezest találni*, a közönség nagyrésze elhagyta az üléstermet.

Mivel a feltett kérdésekről való szavazás úgy sem vált volna lehetővé, azt határozták, hogy *az ügy további tárgyalását hitelezői bizottság elé utalják*, amely megkísérli a megállapodást az egyes hitelezői csoport képviselőivel.

Schachtot akarják megválasztani a BIZ vezérigazgatójává

A Nemzetközi Fizetések Bankjának igazgatósága december 13-án tanácskozást tart *az intézet vezérigazgatói tisztségének betöltéséről.* Ezzel kapcsolatban a *Financal News* rámutat arra, hogy az intézet francia igazgatósági tagjai mindenképpen *francia szakemberrel* akarnak ezt a pozíciót betölteni. Az angolok álláspontja viszont az, hogy nemzetiségre való tekintet nélkül a *legalkalmasabb jelöltet* kell támogatni, ami adott esetben *német* jelöltet jelentene, aki nem más, mint Dr. Hjalmar *Schacht.* Állítólag Sir *Niemeyer* Ottó azért utazott a napokban Berlinbe, hogy *rábeszélje Schachtot a jelölés elfogadására.* A londoni pénzügyi ujság azt hiszi, hogy a francia érdekeltség *heves ellenállást* fog kifejteni Schacht megválasztásával szemben.

Jövő hét elejéig fognak elhúzódni a bécsi C. C.-tárgyalások. *Bécsből* jelentik: Pénteken már a *magyar kormány képviselője is résztvett* az utódállamoknak a háború előtti államadósságok törlesztése dolgában összehívott tanácskozásán. Azt hiszik, hogy a tárgyalások *jövő hét elejéig fognak elhúzódni.* Nincs kizárva, hogy az adós államok képviselői a Caisse Commune-nek január közepére Párizsba egybehívott hitelezői értekezlete előtt, *még egy tanácskozásra fognak összeülni.*

Üzemredukció várható a malomiparban. A gabonapiacon napról-napra kisebb a forgalom. Az eladásra kerülő búzatételekből *a malmok csak az uradalmi árút vásárolják*, a merkantil búzát és általában a gyengébb minőségű árút nehezebb értékesíteni. A malmok tartózkodásának az az oka, hogy *a liszt nem fogy olyan mértékben, mint ahogy várták.* A korábbi években karácsony előtt a belföldi szükséglet sokkal nagyobb volt, mint az idén. A malmok már hetek óta nem használják ki kapacitásukat és *nincs kizárva, hogy egy-két malom átmenetileg korlátozza üzemét.*

Mit fizet Ausztria a Romániából importált petróleumért? Hosszú tárgyalások után most végre megállapodás jött létre az osztrák kormány és a bukaresti pénzügyi hatóságok közt arról, hogy *miképpen fogja Ausztria kiegyenlíteni a Romániából importált kőolajtermékek számláját.* A megállapodás értelmében a számla 40 százalékát fémipari félgyártmányok szállításával egyenlíti ki, 20 százalék erejéig csehkorona-követeléseket bocsát a Román Nemzeti Bank rendelkezésére, 40 százalékot pedig klíringben fognak elszámolni, mint schillingkövetelést.

Rekord gyapottermést várnak Amerikában. *Washingtonból* jelentik: A földmüvelésügyi minisztérium most tette közzé hatodik gyapottermésbecslését, amely szerint az 1937—38. évi gyapottermés mennyisége, szemben a megelőző évi 12.4 millió bálával, *18.75 millió bálára tehető.* Az eddig 1926-ban elért legnagyobb termés mennyisége is csak 17.97 millió bála volt.

Egy kisebb bécsi tőzsdecég fizetésképtelensége. A bécsi tőzsdén egy magyar származású ügynök fizetésképtelen lett és ezért pénteken exekutálták az angazsmánját. Hír szerint a bajbajutott játékosnak *Budapesten is volt részvénydepója*, ami a pénteki tőzsdén állítólag szintén eladásra került. A tőzsdén azt beszélték, hogy ezek az eladások is hozzájárultak az értékpiac pénteki lanyhulásához.

A szeszüzletben e héten is csendes volt a forgalom. A *gyümölcspálinkaüzletben* tartott árakon kielégítő volt a kereslet. Árak: *Törkölypálinka* 2.60—2.65, *seprőpálinka* 2.70—2.80, *szilvárium* 4.20—4.40, *barackpálinka* 6, *eperpálinka* 3.70, *borpárlat* 3.50—3.55 pengőig 10.000 liter fokonként III. táb. + 3% forgalmi adó.

Kik a tagjai a Bécsben tárgyaló magyar külkereskedelmi delegációnak? Csütörtök óta Bécsben tárgyal a magyar külkereskedelmi delegáció »első garnitúrája« az Ausztriával való árucsereforgalmunkban fölmerült különböző nehézségek kiküszöböléséről. A magyar bizottságot *Nickl* Alfréd vezeti. Tagjai: a kereskedelmi minisztérium képviseletében *Ferenczi* Izsó, a földmüvelésügy részéről *Fabinyi* István, a pénzügyminisztérium részéről pedig *Nemeshegyi* Tibor. Egész sereg referens tartozik még a delegációhoz. A tárgyalások során *magyar részről főként a gabona, szarvasmarha, baromfi és tojáskontingensek emelését tartják kívánatosnak.* Megkísérlik továbbá, hogy Ausztria nagyobb mennyiségü *bort* is vegyen át tőlünk. Ezekkel szemben az osztrákok az eddigi tervek szerint fokozott mennyiségben exportálnának *fát és különböző készárukat* Magyarországra. Bécsből egyébként a magyar delegáció még a *jövő hét vége felé Párizsba fog utazni*, a magyar-francia külkereskedelmi kapcsolatok függő kérdéseinek tisztázása végett.

Kétszázmillió külföldi klíringkövetelése van Ausztriának. *Bécsből* jelentik: A legújabb hivatalos kimutatás szerint Ausztriának csak *Magyarország* és Csehszlovákia felé sikerült csökkenteni a klíringköveteléseit. *Legnagyobb összeggel Németország tartozik*, melynek számlatartozása november második felében *60 millió schilling volt.* Elég jelentékeny, *25 millió schilling* a *lengyel*-osztrák számlán fennálló követelés is.

A tőzsde képviselői a felsőházban. A tőzsdetanács december 10-én ülést tartott, amelynek egyedüli tárgya a Budapesti Áru- és Értéktőzsde részéről az országgyülés felsőházába küldendő egy rendes tag és egy póttag megválasztása volt. A választás egyhangú volt és felsőházi taggá ismét *Fleissig* Sándor elnök, póttaggá újból *Schmidt* Richárd tőzsdetanácsos választatott meg.

Az ausztráliai gyapjúárveréseken korlátozták az eladásra kerülő mennyiségeket. *Londonból* jelentik: A gyapjúárak csökkenése arra indította az illetékes helyeket, hogy az ausztráliai gyapjúárveréseken eladásra kerülő gyapjú napi mennyiségét január 1-től kezdve erősen csökkentsék. Eddig az ausztráliai gyapjúárverések a kínálat kimerülése folytán már a tavasszal véget értek, a jövő évben azonban egészen június havig fognak árveréseket tartani. Ez a határozat megfelel az ausztráliai gyapjútermelők kívánságának és *a kontremin-spekulációt akarják vele leküzdeni.* A legutóbbi áresésekért ugyanis a kontremint teszik felelőssé.

Magyarország jugoszláv klíringkövetelése. *Belgrádból* jelentik: A jugoszláv nemzeti bank kimutatása szerint Jugoszláviának jelenleg a következő államokkal szemben áll fenn klíringtartozása: Magyarország, Belgium, Románia, Svájc, Csehszlovákia és Franciaország. Magyarország klíringkövetelése egy hét alatt majdnem 600 ezer dinárral esett és november 30-án *6,990.132 dinár volt.*

Ha nyelveket tanul, biztosítja jövőjét!

Kevés fáradsággal és gyors eredménnyel elérheti ezt, ha a legmodernebb modszer alapján szerkesztett **LINGUA Nyelvtanokból** tanul.

Eddig megjelentek
ANGOL
FRANCIA P **4.80**
OLASZ
NÉMET kezdők részére P **4.80**
Német haladók számára P **6.—**

Kapható Az Est könyvkereskedésében, VII., Erzsébet körút 18-20

TŐZSDÉK – ÁRUPIACOK

ÉRTÉKTŐZSDÉK

Lanyha a budapesti tőzsde

A newyorki, bécsi és a prágai tőzsdékről érkező jelentések lanyhára hangolták a budapesti értékpiacot is. Kisebb nagyobb exekuciók, kontremineladások és a rendezési nappal járó lebonyolítások szintén hozzájárultak az árfolyamok ietöréséhez. Percentuális arányban *a Gumi és a Brassói szenved e a l gnagyobb árveszteséget.* Érdekes, hogy amikor perfekcionálás előtt állt a Brassói érdekkörébe tartozó zernesti gyár eladása, a Brassói részvény árfolyama néhány nap alatt 60-ról 68 pengőre drágult. Most, hogy a tranzakció befejeződött, a részvény 65.5-ről 57 pengőre olcsóbbodott. Így »eszkomptálé a budapesti tőzsde. Zárlatkor, amikor a napi legalacsonyabb árfolyamokat jegyezték, a Gschwindt 10, Kőszén, Gumi 9, Cementia 5, Bauxit 2.25, Brassói 3, Rima 2.95, Magyar Cukor 2.15, Fegyver 2, Trőszt 1.80, Délcukor, Műtrágya 1.50, Urikányi 1.25, Kotó, Nagybátonyi, Salgó, Ganz 1, Vasútforgalmi 0.75, Pamut 0.50 pengővel volt olcsóbb, mint az előző napon. Az *utótőzsdén* nyugodt volt az irányzat.

A *fixkamatozású papirok* piacán is lanyhultak az árfolyamok. Különösen sok áru mutatkozott az 1927. évi Fővárosi kötvényekből. A hivatalosan nem jegyzett fixpapirok közül: Speyer-kötvény (86.5) 86 Talbot-kötvény (12.925) 12.925, Népszövetségi sváji (99) 99, Népszövetségi hollandi (97.5) 97.5.

A bankrészvények magánforgalmában a tájékoztató árfolyamok szintén visszacsúsztak. Kereskedelmi Bank (100.25) 98—99, Hitelbank (42) 41, Leszámítoló Bank (42) 41, Angol-Magyar Bank (30) 30, Hazai Bank (25.5) 25—26, Olasz Bank (41) 40.50 Belvárosi Takarék (23) 23 Moktár (27.25) 27.25, Pesti Hazai (77) 77.

	Előző zárlat	Előforduit kötések	Zárlat
Concordia malom	6.60	—	6.60
Bauxit	239.—	238.——234.—	235.75
Beocsini	—	24.—	24.—
Cementia	160.—	—	155.—
Kotó	34.—	34.20—33.—	33.—
Kőszén	459.—	455.——449.—	450.—
Nagybátonyi	51.—	50.—	50.—
Salgó	47.90	47.50—46.70	46.85
Urikányi	62.25	62.25—60.75	61.—
Franklin	13.50	—	13.50
Fegyver	82.75	81.50—79.50	80.75
Ganz	31.50	30.80—30.20	30.40
Acél	47.—	47.—	46.75
Metallochemia	98.—	—	98.—
Rimamurányi	111.75	110.70—108.50	108.20
Nova	21.95	21.50—22.—	21.65
Trőszt	93.80	93.50—91.50	92.—
Államvasút	26.—	25.—	25.—
Délcukor	71.50	70.——70.75	70.—
Magyar Cukor	174.40	173.75—172.10	172.25
Dreher Haggenmacher	—	198.50	198.50
Gschwindt	895.—	885.—	885.—
Polgári sör	—	—	150.—
Pannónia sör	10.—	—	10.—
Hungária	—	—	570.—
Gyapjumosó	7.—	6.80—6.70	6.80
Győri textil	82.—	—	82.—
Pamutipar	53.—	52.95	52.50
Szegedi kender	56.50	—	56.50
Műtragya	63.—	—	61.50
Brassói	60.—	59.——57.—	57.—
Gumi	104.—	95.——96.—	95.—
Vasúti forgalmi	32.—	32.20	31.25
Államadósság, kötvények, záloglevelek:			
1937. évi pjtegy	100.—	100.—	100.—
1914 évi fő. kötvény 4.5%	326.—	325.——325.50	325.—
1927. évi főv. 6%	87.50	87.625—87.375	87.375

Bécs egyenetlen

Zárlat	9-én	10-én	Zárlat	9-én	10-én
Nationalbank	161.—	161.25	Salgó	35.15	33.85
Államvasút	26.30	26.28	Magyar Kőszén	273.—	273.—
Alpesi	42.05	40.25			

Prága lanyha

Zárlat	9-én	10-én	Zárlat	9-én	10-én
Alpesi	282.—	276.—	Cseh Cukor	742.—	726.—
Poldi	1335.—	1318.—	Schöller	2255.—	2240.—
Skoda	1418.—	1394.—			

Genf egyenetlen

Zárlat	9-én	10-én	Zárlat	9-én	10-én
Bpesti kölcs. 1914	97.—	98.—	Bpesti kölcs. 1911	—.—	5.25 ex
Kőszén	214.—	211.—			

Párizs javult

PÁRIZS. Nyitáskor kedvetlen volt a hangulat. Az üzletidő későbbi folyamán a veszteségek egy része megtérült. A tőzsde tartott irányzattal zárt.

Zárlat: Banque de France 6685, Credit Lyonnais 1412, Suez Canal 24875, Waggons Lits 90.50, Rio Tinto 2709, Schneider Creusot 1077, Magyar 4%-os aranyjáradék 89, Totis 1465, Danube Save 318, Tubize 150, Royal Dutch 56.500.

Newyork lanyha

NEWYORK. A tőzsdeidő túlnyomó részében az eladások voltak túlsúlyban s így az árfolyamok lemorzsolódtak. A zárlati irányzat lanyha volt. A részvényforgalom 1,080 000 darab volt.

Zárlat: Americ. Tel. 149.50, Anaconda Copper 32.125, Radio Corp. 6.875, Standard Oil 44.125, U. S. Rubber 27.25, U. S. Steel 56.75, Young kölcsön 24.875.

DEVIZAZÁRLATOK

BUDAPEST. A Magyar Nemzeti Bank hivatalos árfolyamai. Devizák: Amszterdam 187.15—188.75, Athén devizakompenzáció 3.025—3.055, Belgrád 7.82—7.88, Berlin 135.70—136.70, Brüsszel 57.21—57.65, Bukarest 3.41—3.44, Isztanbul 268.00—271.00, Kopenhága 75.10—75.70, London 16.81½—16.96½, Milánó 17.66—17.8864, Newyork 336.65—339.25, Osló 84.50—85.20, Párizs 11.29—11.67, Prága 11.79—11.93, Szófia 4.11—4.15, Stockholm 86.70—87.40, Varsó 63.75—64.25, Zürich 77.82½—78.52½ pengő.

Valuták: Angol font 16.75—16.95, belga 57.05—57.65, kanadai dollár 333.00—338.00, cseh korona 11.00—11.70, dán korona 74.90—75.70, dinár 7.25—7.30, dollár 335.25—339.25, francia frank 11.15—11.65, holland forint 186.75—188.75, lengyel zloty 60.90—61.40, lei 2.85—3.00, leva 3.69—4.00, líra 16.90—17.90 (500 és 1000 lírás bankjegyek kivételével), norvég korona 84.30—85.20, osztrák schilling 80.00—80.70, svájci frank 77.60—78.50, svéd korona 86.50—87.40 pengő.

BÉCS. Amszterdam 231.74—233.14, Berlin 167.83—168.87, London 20.83¾—20.95¾, Newyork 416.72—419.28, Párizs 14.14—14.28, Zürich 96.39—96.99. — **A magánkliring devizaátlagárfolyamai:** Amszterdam 296.94—297.84, London 26.61—26.77, Milánó 27.84, Newyork 532.36—535.64, Párizs 18.06—18.24.

ZÜRICH. Párizs 14.69, London 21.60½, Newyork 432.37½, Brüsszel 73.47½, Milánó 22.73, Amszterdam 240.45, Berlin 174.20, osztrák schilling 81.00, Prága 15.20, Varsó 81.80, Belgrád 10.00, Athén 3.95, Isztanbul 3.50, Bukarest 3.25, bécsi kifizetés 81.70. — **Utótőzsde:** Párizs 14.69, London 21.61, Newyork 432.25, Milánó 22.73, Amszterdam 240.42½.

AMSZTERDAM. London 8.99, Newyork 179.87½, Párizs 6.11½, Zürich 41.59.

MILÁNÓ. Párizs 64.55, London 94.98, Newyork 1900.00, Zürich 439.65, Amszterdam 1057.00.

PÁRIZS. London 147.09½, Newyork 2942.00, Milánó 154.80, Zürich 680.62, Amszterdam 1636.50, Prága 103.70, Berlin 1186.75.

LONDON. Newyork 5.00⅛, Párizs 147.09, Milánó 95.05, Zürich 21.61⅜, Amszterdam 8.99⅜₁₆, Berlin 12.40, Bécs 26.43, Prága 142.31, Varsó 26.37, Belgrád 215.50.

NEWYORK. London 5.00⅛, Berlin 40.33, Amszterdam 55.64½, Párizs 3.40, Milánó 5.26¾, Zürich 23.14½, Bécs 18.93, Prága 3.51¾, Bukarest 0.74½, Belgrád 2.34. — Pénzpiac: napipénz 1%, príma kereskedelmi váltó ⅜—1%.

BUDAPESTI GABONATŐZSDE

Határidőpiac: a tengeri szilárd

A rozspiacon szűk keretek között mozgott a forgalom, de ennek ellenére is a márciusi rozs zárlatkor hét fillérrel volt drágább, mint az előző napon. A tengeri piacán nagyobb áremelkedések voltak. A májusi tengeri 23 fillérrel drágult, míg júliusi tengeriben 13.24 pengős áralapon jött létre néhány kötés.

A határidőpiac mai árfolyamai: Ujrozs márciusra 19.80—19.79—19.87, zárlat 19.87—19.88 pengő. Tengeri májusra 12.82—12.95, zárlat 12.96 — 12.98; júliusra 13.26, zárlat 13.24—13.26 pengő.

Készárupiac: a búza és a rozs 10 fillérrel drágult

Csendes forgalom keretében barátságos volt az irányzat. *Búzából* 1500 mázsa cserélt gazdát, az alsó árhatár 10 filléres emelése mellett. *Rozsból* 300 mázsát adtak el. A pestvidéki rozs ára 10 fillérrel drágult. *Árpából* 600, *tengeriből* 1900 mázsa került piacra. A tiszántúli tengeri árát 10 fillérrel emelték. A piacot élénken foglalkoztatta az áruszakértő bizottság legújabb döntése, amely szerint az időszerűen száraz tengeri *legfeljebb 21 százalék vizet tartalmazhat.*

A *magpiacon* 34 mázsa lucernamagot, 150 mázsa lóheremagot adtak el. Dohos tökmagból elkelt 150 mázsa 23 pengővel. Napraforgómagból 200, bíborheremagból 100, expresszborsóból 100 mázsa eladását jelentették. A dunai bab alsó árhatárát 25 fillérrel mérsékelték. A szárított répaszelet alsó árhatárát viszont 50 fillérrel felemelték.

A kenyérmagvak exportjánál a következő *határállomási árak* alakultak ki: hegyeshalomi búza 21.40—21.50, szentgotthárdi 21.50—21.70, murakeresztúri 20.20—20.30. Rozsnál: Hegyeshalom 19.65—19.75, Szentgotthárd 19.75—19.85, Murakeresztúr 19—19.10.

*

A készárupiac mai árfolyamai:

Búza: Tiszavidéki 77 kg-os 20.15—20.55, 78 kg-os 20.45—20.85, 79 kg-os 20.70—21.05, 80 kg-os 20.85—21.15, felsőtiszai 77 kg-os 20.15—20.55 78 kg-os 20.45—20.85, 79 kg-os 20.70—21.05, 80 kg-os 20.85—21.15, fejérmegyei 77 kg-os 20.25—20.50, 78 kg-os 20.55—20.80, 79 kg-os 20.80—21.—, 80 kg-os 20.90—21.15, duna—tiszaközi és dunántúli 77 kg-os 20.20—20.40, 78 kg-os 20.50—20.70, 79 kg-os 20.75—20.90, 80 kg-os 20.85—21.—; származású 18.95—19.20; **takarmányárpa:** I. 16.50—17.—, közép 15.40—15.75; **sörárpa:** kiváló 21.——23.—, prima 19.50—20.50, sörárpa 18.50—19.—; **zab:** I. 16.45—16.75, közép 16.30—16.40; **tengeri:** tiszántúli új 11.85—11.95, egyéb áll. új 11.10—11.30; **őrlemények:** korpa 12.20—12.30, 8-as liszt 14.30—14.75 pengő mm.-ként budapesti paritásban.

A készárupiac mai kötései:

Búza: 150 mm. bihari 80 kg-os 20.85 pengő budapesti paritásban, 300 mm. bihari 80 kg-os 20.95 pengő budapesti paritásban, 300 mm. balmazújvárosi 80 kg-os 21.15 pengő budapesti paritásban, 150 mm. szabolcsi 80 kg-os 21.10 pengő budapesti paritásban 300 mm. felsőtiszai 80 kg-os 21.10 pengő budapesti paritásban, 8.0 mm. bihari 80 kg-os 20.95 pengő budapesti paritásban. **Rozs:** 300 mm. 18.85 pengő beszállítva. — **Tengeri:** 150 mm. 12.25 pengő budapesti paritásban 18%, 150 mm. 12.35 pengő budapesti paritásban 18%, 150 mm. 12.— pengő budapesti paritásban Szolnokon át, 300 mm. 11.90 pengő budapesti paritásban borsodi, 150 mm. 12.30 pengő budapesti paritásban 18%, 150 mm. 12.12½ pengő budapesti paritásban 19%, 600 mm. 12.50 pengő budapesti paritásban 18%, 150 mm. 11.70 pengő Záhony 18%, 100 mm. 11.80 pengő budapesti paritásban pestvidéki. **Árpa:** 150 mm. 22.50 pengő budapesti paritásban, 150 mm. 22.25 pengő budapesti paritásban, 150 mm. 22.— pengő budapesti paritásban. **Lóhere:** 4 mm. 160.— pengő Budapest fehérbárcás, 50 mm. 152.— pengő Budapest német norma. **Lucerna:** 4 mm. 138.— pengő Budapest. **Tökmag:** 150 mm. 23.— pengő budapesti paritásban dolos. — **Forró:** 50 mm. 20.50 pengő beszállítva. 150 mm. 21.75 pengő budapesti paritásban. **Expressz:** 100 mm. 20.40 pengő Csepel. **Bíborhere:** 100 mm. 61.— pengő Győr.

Jegyzések budapesti paritásban:

Köles fehér 16.——18.—, vörös 14.50—15.— egyéb 13.50—14.—, káposztarepce 32.——32.50, napraforgómag fehér 20.50—21.— tarka 21.——21.50 pengő mm.-ként.

Jegyzések ab feladóállomás:

Tökmag nagyszemű 26.——27.50, kisszemű 25.——25.50, olaj. dobos 23.——24.—, kék mák 104.——108.— Viktória borsó 18.50—19.— zöld expres-zborsó 18.——19.—, őszi borsó 17.——18.—, lencse nagyszemű 40.——45.— középszemű 36.——40.—, kisszemű 30.——34.— fehér szokványbab dunai 21.75—22.50, dunántúli 21.——21.50, felsőmagyarországi 20.——20.50, gömbölyű fürjbab 21.——21.50 hosszú fürjbab 21.——21.50 lucernamag 180.——200.—, 20 mm.-nál több 255.——260.—, lóheremag 105.—— 120.—, 20 mm.-nál kevesebb 156.——160.—, 20 mm.-nál több 154.——158.—, biborheremag 58.— —62.— muhármag 15.50—16.50, tavaszi bükköny 16.——16.50, szőszös 38.——44.—, csillagfürt, fejér, lapos 12.75—13.—, szárított répaszelet 6.50—7.75 pengő mm.-ként.

Liszt:

Budapesti lisztárak Budapestenhozhoz szállítva budapesti malomkondiciókkal január—februárra hónapra: Búzaliszt: 00gg 41.50—41.80, 0g 41.50—41.80, 2-es 40.50—40.80, 4-es 39.——39.50, 6-os 33.——33.20, 7-es 21.50—22.—; **rozsliszt:** 0-ás 36.25, 0/1-es 33.75, special I. 30.25, normal I 29.25, II 28.25, **takarmány** 16.—, korpa 14.50 pengő mm.-ként budapesti paritásban.

Elsőrendű tiszai nagymalmok és budapesti malomkondíciókkal január—február hónapra: Búzaliszt: 00gg 41.——41.50 0g 41.——41.50, 2-es 40.——40.50, 4-es 38.50—39.—, 6-os 32.50—33.—, 7-es 21.50—22.—, 8-as 15.75—16.25 pengő mm.-ként.

Tiszai kismalmok árai: Búzaliszt: 00gg 35.50—36.— 0g 35.50—36.— 2-es 34.50—35.— 4-es 33.50—34.—, 6-os 27.——27.50 pengő mm.-ként.

Dunántúli és egyéb malmok árai: Búzaliszt: 00gg 35.——35.50, 0g 35.——35.50, 2-es 34.50—35.—, 4-es 33.50—34.—, 6-os 27.——27.50 pengő mm.-ként.

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDÉK

BÉCS. Kenyérgabonában a helyzet nem változott. Orosz rozsból már kisebb tételek érkeztek a piacra. A takarmánygabonapiacon tengeriben tartott volt az irányzat. Prompt szárított tengeriben 15.25, aaslingi paritásban pedig 14.65 schillinges áron jöttek létre kötések. Takarmányárpában az árkövetelések kissé emelkedtek. Prompt takarmányárpa 16.60, úszó áru pedig 16.75 schillingbe került bécsi uszályból. Zab ártartónak bizonyult.

HAMBURG. Külföldi gabona cif-jegyzései: Búza Ia Manitoba 6.26, IIa 6.02 dollár 100 kg-ként decemberi szállításra, Rosafé 186, Barusso 186/6, Bahia 187, Laplata rozs változatlan, Laplata árpa 64—65 kg-os 141, 67—68 kg-os 144, Laplata tengeri változatlan, un clipped Plata zab 111, clipped Plata 114, búzakorpa Pollard január—márciusra 120, Laplata lenmag decemberre 242, januárra 237 shilling 1000 kg-ként, egyéb megjelölés hiján január—februári szállításra.

UJVIDÉK. A piacon közepes forgalom mellett az irányzat nyugodt volt.

Jegyzések 100 kg-ként: bácskai, szerémségi és bánsági korpa jutazsákban 90—93, bácskai uszályáru 93—94 dinár.

ROTTERDAM. Búza januárra (7.125) 7.05, márciusra (7.25) 7.175, májusra (7.30) 7.225, júliusra (7.25) 7.15 holland forint 100 kg-ként. Tengeri januárra (109.25) 109.—, márciusra (110.25) 109.25, májusra (107.50) 106.—, júliusra (104.50) 103.50 holland forint 2000 kg-ként.

LIVERPOOL. Pénteki nyitás, közép és zárlat: Búza decemberre (7/8.75: 21.58 P) 7/7.75, 7/8, 7/7.25: 21.24 P; márciusra (7/7.375: 21.27 P) 7/6.75, 7/6.875, 7/6.50: 21.06 P; májusra (7/7.625: 21.33 P) 7/7, 7/7.125, 7/6.75: 21.12 P.

WINNIPEG. Pénteki nyitás, közép és zárlat: Búza decemberre (120.25) 120.25, 120.875, 120.25; májusra (115.75) 116.—, 115.625, 115.50; júliusra (111.50) 111.875, 111.50, 111.125. Zab decemberre (46.875) 46.75, 46.625, 46.25; májusra (45.875) 45.625, 45.625, 45.375; júliusra (43.25) —.—, 43.125, 42.875.

BUENOS AIRES. Búza februárra (11.30) 11.22, márciusra (11.35) 11.29, áprilisra (—.—) 11.33. Tengeri decemberre (8.48) 8.45, februárra (8.44) 8.48. Zab (6.—) 6.—.

ROSARIO. Búza februárra (11.35) 11.20, márciusra (—.—) 11.25. Tengeri decemberre (8.50) 8.25, februárra (8.35) —.—.

Csikágó egyenetlen

CSIKÁGÓ. A piacok csendes irányzattal indultak. A gyengébb liverpooli, valamint buenosairesi jelentések folytán az áralakulás egyenetlen volt.

	Pénteki				Csütörtöki	
	nyitás	közép per bushel	zárlat	zárlat pengő per mm	zárlat cent per bushel	zárlat pengő per mm
BUZA:						
Dec.	95.50	95.50	95.75	16.77	96.375	17.82
Máj.	93.25	93.—	92.75	17.26	93.375	17.38
Júl.	87.125	86.875	86.625	16.12	87.25	16.24
ROZS:						
Dec.	—.—	—.—	68.75	13.71	69.—	13.77
Máj.	—.—	70.375	70.25	14.01	70.125	13.99
Júl.	—.—	—.—	66.—	13.17	66.—	13.17
TENGERI:						
Dec.	58.50	56.125	55.875	11.14	55.875	11.65
Máj.	59.125	58.50	58.625	11.70	58.375	11.65
Júl.	—.—	59.125	59.125	11.79	59.—	11.77
ZAB:						
Dec.	31.50	31.375	31.25	10.90	31.375	10.95
Máj.	—.—	30.625	30.50	10.65	30.375	10.69
Júl.	—.—	—.—	29.125	10.17	29.25	10.21

CUKOR NEWYORK. Kuba centrifugál prompt (3.30) 3.30, decemberre (2.28) 2.27, januárra (2.32) 2.33, márciusra (2.32) 2.31, májusra (2.32, 2.32, júliusra (2.33) 2.34, szeptemberre (2.35) 2.35 cent per libra.

LONDON. 88%-os nyerscukor londoni szabadraktárból: decemberre 5/11.50—5/11.75, januárra 5/11—6/0.50, februárra 6/0—6/1.50, márciusra 6/1.75—6/2.25, áprilisra 6/1.75—6/2.75, májusra 6/2.75—6/3, júniusra 6/2.75—6/3.50, júliusra 6/3—6/3.75, augusztusra 6/3.75—6/4, szeptemberre 6/3.75—6/4.25, októberre 6/3.75—6/4.50, decemberre 6/4.75—6/5 shilling per cwt. Az irányzat nyugodt.

Külföldi cukortőzsde. Holland cukor 7/4.50, belga cukor 7/3, cseh cukor 8/10.50, lengyel cukor 7/0 shilling per cwt. decemberre.

KÁVÉ NEWYORK. Santos loko (8.375) 8.375, Rio loko (6.375) 6.375, decemberre (4.80) 4.75, márciusra (4.15) 4.06, májusra (4.09) 4.01, júliusra (4.08) 4.—, szeptemberre (4.08) 4.—, decemberre (4.10) 4.02 cent per libra.

ZSIR CSIKÁGÓ. Decemberre (8.525) 8.525, januárra (8.675) 8.50, májusra (9.—) 8.80, júliusra (9.025) 8.85.

GYAPOT NEWYORK. Északamerikai fully middling loko (8.22) 8.22, decemberre (8.07) 8.04, januárra (8.07) 8.04, februárra (8.09) 8.08, márciusra (8.11) 8.12, áprilisra (8.13) 8.13, májusra (8.16) 8.15, júniusra (8.17) 8.17

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A kért 2·50–3·50 helyett 1·80–2·80 pengő a svájci búzakivitel prémiuma

A svájci búzakivitel ügyében napokon keresztül folytak a tárgyalások a gabonakereskedelmi érdekeltség és a kormány illetékes szervei közt. A prémiumot eredetileg 1.50, illetőleg 2.50 pengőben állapították meg, aszerint, hogy a búza dunántúli vagy dunáninneni állomáson kerül-e feladásra. Ehelyett az exportőrök 2.50—3.50 pengőt kértek s hangoztatták, hogy a külföldi és belföldi árak közt a diszparitás olyan magas, hogy ez a prémium is alig biztosít kereseti lehetőséget az exportőröknek. Az illetékes körök eleinte hajthatatlanoknak mutatkoztak, s már-már úgy látszott, hogy a svájci búzakivitelt a kereskedelem mellőzésével fogják lebonyolítani.

Mint értesülünk, szerdán, szinte az utolsó órában, mégis létrejött a megállapodás. Eszerint a búzakiviteli prémiumot 1.80, illetőleg 2.80 pengőre emelik és az exportőrök hajlandóknak nyilatkoztak ilyen feltételek mellett a szállítási kötelezettség vállalására. A szóbanlevő 250.000 mázsa búza Svájcba való kivitele így biztosítottnak látszik. A szállítások január elején fognak megindulni és március végéig tartanak.

Ugy tudjuk, hogy a vezető exportcégek nagyrészt már fedezték a svájci exportra szánt készleteket, úgyhogy nagyobbszabású vásárlások a svájci üzlet lekötésével kapcsolatosan alig várhatók.

Szakkörökből úgy informálnak bennünket, hogy a most megszabott feltételek a 20.50 svájci frankos átvételi ár alapulvételével, tényleg semmiféle hasznot nem biztosítanak az exportőröknek. A kereskedelem inkább általános érdekből kíván eleget tenni a vállalt szállítási kötelezettségeknek, amelynek lebonyolítása esetleg ráfizetéssel is járhat, különösen akkor, hogyha a diszparitás tovább emelkednék.

Létrejön az egyesség Ginczler ügyében

Jelentettük, hogy a *Ginczler* Hermann fizetésképtelensége ügyében megtartott második értekezlet elrendelte a szavazást a módosított ajánlat felett. A hitelezők meglehetős vontatottan tettek eleget a felhívásnak, rendkívül kevesen szavaztak le s a legtöbben a csütörtökre kitűzött utolsó napig akarták függőben tartani elhatározásukat. Ilyen körülmények között szerda délutánra újabb szűkebbkörű értekezletre hívták össze a hitelezőket s ez alkalommal közölték, hogy *Ginczler ismét módosította ajánlatát*. A legfontosabb változás az eddigiekkel szemben az, hogy a két rokoni hitelező — Ginczler apósa és sógora, akik együttesen 43.000 pengőt követelnek — *lemondott a követeléséről*.

Ugylátszik, hogy ez a bejelentés a státus javulásán túlmenően is kedvező hatást gyakorolt a hitelezőkre. Ezzel hozható összefüggésbe, hogy az úgynevezett ellenzéki csoport, amely eddig tartózkodott a szavazástól, szintén hozzájárult az ajánlat elfogadásához. Hallottuk azt is, hogy egyesek, akik már leadták szavazatukat az ajánlat ellen, módosítani fogják elhatározásukat és csatlakoznak az egyességhez. Ilyenformán *biztosítottnak látszik a kényszeregyességi eljárás megindítása*, bár ezt az OHE természetesen csak a szavazatok lezárása után rendelheti majd el.

Az értekezleten azonban máris eszkomptálták a várható eredményt és *megalakítottak a 15 tagú hitelezői nagybizottságot*, amely az OHE vezetése alatt a lebonyolítást végezni fogja. A bizottság első teendője, mint értesülünk, az lesz, hogy a külön kielégítési joggal rendelkező hitelezőkkel megfelelő tárgyalásokat folytasson abból a célból, hogy *az őrö lakásos házakat értékesíteni lehessen*. A mintegy 600.000 pengőre becsült 3röklakások és örök üzlethelyiségek szolgáltatják a Ginczler-féle státus legfontosabb aktív tételeit, annál inkább, mert ezekre, úgylátszik, jelentkeztek is már vevők. Értesülésünk szerint *az örö lakások értékesítéséért befolyó összegeket nyomban a hitelezők kielégítésére fogják fordítani*.

Végleges intézkedések azonban csak a csütörtöki nap folyamán várhatók, amikor a beérkezett szavazatokat már összeszámlálták és megállapítást nyert, hogy a hitelezők tényleg hozzájárulnak az eljárás megindításához és az új egyességi ajánlat elfogadásához.

Ujabb kétmillió aranykoronát kapnak az optánsok

A kormány a Bázelben székelő Agráralap intézőbizottságától ez év november 25-i kelettel jegyzéket kapott, amelyben az Agráralap intézbizottsága tájékoztatást nyujt az alap ügyvitelének jelenlegi állásáról és közli a kormánnyal azt az elhatározását, hogy mihelyt az 1938 január 1-én esedékessé váló román és jugoszláv befizetések megtörténnek, az érdekeltek részére újabb részfizetést teljesít, amely előreláthatólag kétmilliió aranykorona körüli összeget tesz majd ki.

A jegyzék francia szövegét s annak magyar fordítását a Budapesti Közlöny december 23-i száma közli.

(Az optánsok most két éve kapták az első részfizetést 3 millió aranykorona összegben, amely nemes devizákban került átutalásra. Annakidején megfelelő felárral fizették ki az optánsoknak az aranykoronában kifejezett járandóságuk pengő-ellenértékét, az újabb juttatás tehát a Nemzeti Bank devizaállományának gyarapodását is jelenti. A szerk.)

A cukor kivételével erősen emelkedik minden fogyasztási adó alá eső cikk forgalma. A pénzügyminisztérium legújabb kimutatása szerint szeptembertől novemberig végéig terjedő időben a fogyasztási adó alá eső cikkek forgalma a cukorfogyasztást kivéve, jelentősen emelkedett a mult év hasonló időszakának forgalmához viszonyítva. A *cukorfogyasztás* e három hónap alatt az idén 253.700 métermázsa volt, 55.000 métermázsával kevesebb, mint tavaly ilyenkor. A *sörfogyasztás* 44.307 hektolitert tett ki, 15.624 hektoliterrel többet, mint tavaly. A könnyű *benzinszükséglet* 9412 métermázsa volt, 762 métermázsával több, a tiszta nehéz benzin 22.343 métermázsa, 3393 métermázsával több, *motalkóval kevert benzinből* pedig 117.691 métermázsa volt a szükséglet, 14.928 métermázsával több, mint tavaly ilyenkor. *Petróleumszükségletünk* ez idő alatt 212.569 métermázsa volt, 6749 métermázsával több. Emelkedett a *gyufafogyasztás* is, amely az elmúlt három hónapban 54,789.000 doboz volt, 2 724.000 dobozzal több, mint az előző év hasonló időszakában. *Zsebönyujtóból* 3617 darab került forgalomba, 83 darabbal több, mint tavaly. A *szivarkahüvelyfogyasztás* 2.576.200 doboz volt három hónap alatt, 66.540 dobozzal **több, mint a mult évben.**

A jegybank üzletvezetőségének új tagjai: dr. Judik József és Quant Richárd igazgatók. A Magyar Nemzeti Bank főtanácsa december 22-én tartott ülésében dr. *Judik József* és *Quant* Richárd igazgatóhelyetteseket igazgatókká nevezte ki és őket az üzletvezetőség tagjaivá meghívta. Egyebekben a főtanács az üzletvitelről szóló jelentés meghallgatása után *folyó és adminisztratív ügyeket tárgyalt*.

A magyar pénzügyi és gazdasági világ osztatlan örömmel és megelégedéssel veszi tudomásul e kinevezéseket, amelyek mindenképpen arra rátermett és egészen kivételes képességű férfiakat értek, akiknek tehetségét már valóban fiatal korukban ismerték meg és ismerte el az egész ország illetékes közvéleménye.

Nagyrészt lebonyolították a vállalt tengerikivitelt. Az exklíringes piacokra való eladás céljából legutóbb 680 000 mázsa tengeri kivitelét tették lehetővé. Ugy értesülünk, hogy az exportőrök e mennyiség nagyrészét, főként az északi államokba máris leszállították. *Ujabb tengerikiviteli kontingenst egyelőre nem állapítottak meg*, azonban a jövőben sem lesz akadálya a tengerifeleslegek nemesdevíza ellenében való értékesítésének. Emellett az évforduló után *Németországba is mintegy 700.000 mázsa tengerit szállítunk*. Mint értesülünk, a szállításban a szövetkezetek mellett résztvesz a kereskedelem is. Itt említjük meg, hogy a Külkereskedelmi Hivatal december 23-ától kezdve *minőségi és mennyiségi megkötöttség nélkül láttamozza az Ausztriába irányuló tengeriküldemények tanusítványait*.

A »Honi Ipar« karácsonyi számában *Fenyő* **Miksa,** dr. *Schiller* Ottó, *Hallósy* István, *Sugár* Ottó, *Morvay* Oszkár, *Lustig* Jenő, *Haidekker* Sándor írtak cikkeket. Érdekes tudósításokat találunk a lapban a nyersanyagtarifakérdésekről, az olajfürások állásáról, továbbá az egyes iparágak, főleg a gép-, papír-, textil-, bőr- és építőipar konjunkturális helyzetéről.

Fizetésképtelenségek. A budapesti törvényszék elrendelte a csődönkívüli kényszeregyességi eljárást: Gróf Sándor (Bécsi út 84.) bőr- és cipészkellékkereskedő ellen. Vagyonfelügyelő dr. Szögyi Imre, bírósági jogi megbizott dr. Kahán Nison. — Neumann Olga (Ferenc körút 15.) divatáru-, rőfös- és rövidárukereskedő ellen. Vagyonfelügyelő dr. Szögyi Imre, bírósági jogi megbizott dr. Kalmár Aladár. Követelések bejelentése mindkét ügyben január 10-ig az OHE központjánál.

A pécsi törvényszék megindította a csődönkívüli kényszeregyességi eljárást: Krausz József pécsi rőfös- és rövidárukereskedő ellen. Vagyonfelügyelő dr. Simonfay Kremmer László. Követelések bejelentése január 15-ig az OHE budapesti központjánál. — Schwarz Stefánia férjezve volt Rechnitzer Károlyné pécsi vegyeskereskedő ellen. Vagyonfelügyelő dr. Schwarzenberg Andor. Követelések bejelentése **január 16-ig az OHE budapesti központjánál.**

Uj rend a paprikaértékesítésben

A nagykereskedők egyesülése 170 vagón paprika átvételére vállal kötelezettséget

A MTI jelenti: A kormány rendeletet adott ki a fűszerpaprikaértékesítés szabályozásáról szóló 4650—1936. M. E. számú rendelet módosítása és kiegészítése tárgyában. A rendelet értelmében a földmüvelésügyi miniszter felhatalmazást kap, hogy a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterrel egyetértve, a belföldi forgalomban megállapítsa azt az árat, amelyen a szövetkezeti központ a helyi szövetkezetektől átvett készleteket paprikanagykereskedőkből és nagykereskedői áron vásárolni jogosultakból álló oly egyesülés részére átadja,

1. amely a paprikanagykereskedők névjegyzékébe felvett nagykereskedőknek legalább a felét magában foglalja;

2. a kötelékébe kész felvenni a paprikanagykereskedők névjegyzékében szereplő minden nagykereskedőt és

3. amelybe tömörült paprikanagykereskedők és nagykereskedői áron vásárolni jogosultak a szövetkezeti központ irányában kötelezettséget vállalnak *gazdasági évenként legalább 170* (10.000 kg-os) *kocsirakomány különböző minőségü paprikaőrlemények átvételére s belföldön értékesítésére.*

A beváltási ár és a jelen rendelet értelmében megállapított ár közötti különbözet felhasználására nézve a 4650/1936. M. E. számú rendelet 11. paragrafusában foglalt rendelkezések irányadók.

A paprikanagykereskedők előbb említett egyesületének létrejötte és az ár megállapítása után — az egyesülés fennállásának tartama alatt — *a szövetkezeti központ a vándorpaprikaárusoknak fűszerpaprikát közvetlenül el nem adhat.* A vándorpaprikaárusok a részükre kiszolgáltatható, egyenként és évenként 700 kg-ot meg nem haladó fűszerpaprikát a földmüvelésügyi miniszter által a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterrel egyetértve megállapított áron a paprikanagykereskedők egyesületébe tartozó paprikanagykereskedőktől szerezhetik be.

*

A minap már tájékoztattuk olvasóinkat az új paprikaértékesítési rendszerről, amelynek az a lényege, hogy a nagykereskedői egyesülés (helyesebben: kényszerkartell) tagjai *kilogrammonként 30 filléres — mintegy 12—20 százalékos — árvisszatérítésben részesülnek.* Megírtuk azt is, hogy az új rendezéssel *véget akarnak vetni az árromboló versenynek és a mindinkább elharapózó paprikacsempészetnek.*

Február 7-én lesz a Nemzeti Bank közgyűlése. A Magyar Nemzeti Bank közgyűlésének *tizennegyedik rendes évi ülését* 1938 február 7-én (hétfőn) délután 6 órakor tartja. A közgyűlésen a Nemzeti Bank alapszabályainak 12. cikke értelmében csak azok a részvényesek vehetnek részt, akik *25 részvénynek birtokát a banknál 1937 július 31-éig eszközölt letétel útján igazolták* és e részvényeket azóta vissza nem vették.

134.000-ről 311.660-ra emelkedett egy év alatt a pamutipar orsószáma. A kereskedelmi és ipari minisztérium lapjában *Pálinkás* András érdekes kimutatást közöl a gyapjúipar és a pamutipar helyzetéről. A kimutatás szerint a *gyapjúipar* nyersanyagfelhasználása az 1928. évi 81.065 métermázsából 124.472 métermázsára emelkedett. A külföldi fonal és szövet mindjobban kiszorul a magyar piacról. A gyapjúipar orsószáma 43.000-ről 78.000-re szaporodott. A *pamutipar* áll az első helyen az összes magyar textilipari ágak közül és jelentőségére jellemző, hogy termelési értéke kereken 40 százaléka az egész textilipari termelési értéknek. Nyerspamutbehozatalunk 1927-től 1937-ig 221.000 métermázsával emelkedett. Ez a hatalmas nyerspamutmennyiség az országnak évente átlagosan 26 millió pengő kiadást jelent. A pamutipar orsószáma az 1927. évi 134.000-ről 311.660-ra, a szövőszék száma pedig ugyanaz alatt az idő alatt 11.000-ről 12.000-re emelkedett.

Ujabb tárgyalások kezdődnek a szeszadójavaslatról. Az MTI jelenti: Szerdán délelőtt *Fabinyi* Tihamér pénzügyminiszter elnöklete alatt, *Marschal* Ferenc földmüvelésügyi államtitkár és az illetékes minisztériumok szakelőadóinak részvételével, a pénzügyminisztériumban a különböző szeszérdekeltségek bevonásával értekezlet volt, amely a szeszadóról, valamint a szeszelőállítás és értékesítés szabályozásáról szóló törvénytervezetet vette tárgyalás alá. A szakérdekeltségek között egyaránt képviselve voltak mind az általános mezőgazdasági és ipari érdekképviseletek, mind a különleges érdekeket képviselő bor-, gyümölcs-, szesz- és pálinkafőző-, stb. érdekeltségek. A széles mederben folyó vita során a napirenden lévő kérdések minden vonatkozásban megvitatásra kerültek. Végleges állásfoglalásra az értekezlet nem jutott, mert az érdekeltségek, a megoldásra váró problémák nagy gazdasági jelentőségére utalva, azt a kérésüket terjesztették elő, adjon lehetőséget a kormányzat arra, hogy az egyes érdekeltségek még behatóbban tanulmányozhassák a törvényjavaslatot s *a célt előmozdító indítványaikat érettebb megfontolás után tehessék meg.* E kérésük előterjesztésével kapcsolatban az érdekeltségek nyomatékosan utaltak arra, hogy miután a szeszértékesítés új rendje egyébként is csak ősszel, az 1938—39. gazdasági év elején léphetne érvénybe, a legfeljebb két-három hétre adandó tárgyalási idő *egyáltalában nem akadályozná meg a törvényjavaslatnak január végén történő beterjesztését* és azt, hogy a kormány célkitűzései már a szeptember elsejével megindúló új szesztermelési évadban megvalósuljanak.

TŐZSDÉK – ÁRUPIACOK

ÉRTÉKTŐZSDÉK

Jó hangulat a budapesti tőzsdén

A szerdai tőzsdén a napok óta bizakodó hangulatban, emelkedő árfolyamok mellett indult az üzlet. Csak az üzletidő második felében kezdett realizáláshoz látni a spekulációnak az a része, mely a közeledő ünnepnapokra tekintettel előnyösnek találta pénzzé tenni az utóbbi napokban elért árfolyamnyereséget. Emiatt kisebb lemorzsolódás kezdődött az árfolyamokban, ami azonban nem tudta elmélyíteni az árszintet, úgyhogy zárlatkor a mai kurzusok legnagyobb része fölötte volt a tegnapi zárlati árfolyamoknak. A Magnezit és Gschwindt 5, a Papír 2, a Nova, Királymalom, Gumi, Szegedi Kender Trieszt 1, a Cukor, Georgia, Borsodi Szén, Urkányi 0.50 pengővel magasabban állott mint kedden. A Műtrágya viszont 1.25, Fegyver 0.75, Kőszén 0.50 pengővel olcsóbbodott.

A *fixkamatozású papirok* piacán tartott az irányzat. Főleg a főváros kötvények iránt volt ma is érdeklődés. A hivatalosan nem jegyzett kötvények közül: Talbot-kötvény (12.800) 12.800, Népszövetségi svájci (97.5) 97.5.

A bankrészvények magánforgalmában így alakultak a tájékoztató árfolyamok (zárójelben az előzőnapi árak): Kereskedelmi Bank (98—102) 102—104 Hitelbank (43—43.5) 43—43.5, Leszámító'óbank (42.5—43.5) 43—43.5, Angol-MAgyar Bank (29.5—30.5) 30—32 Hazai Bank (27—28) 27—28, Olasz Bank (40.5) 40.5, Belvárosi Takarék (24) 24, MOKTÁR (27.25) 28, Pesti Haza: (77—78(82—84.

	Előző zárlat	Előfordult kötések	Zárlat
Magyar Nemzeti Bank	185.—	185.—	185.—
Első Magyar Biztosító	710.—	710.—	710.—
Fonciére	60.50	60.75	60.50
Első Budapesti Malom	—	22.80	22.50
Hungária malom	—	39.—	38.75
Királymalom	30.—	—	31.—
Bauxit	249.—	253.——248.—	249.—
Borsodi szén	17.50	18.50	18.—
Szentlőrinci	17.—	—	17.—
Kotó	33.—	32.50—33.—	32.75
Magnezit	205.—	—	210.—
Asztalit	16.40	16.50	16.50
Kőszén	458.—	462.50—456.50	457.50
Salgó	47.80	48.70—48.—	48.—
Urkányi	62.—	63.25—62.50	62.50
Globus	15.—	—	15.—
Fegyver	79.75	81.50—78.50	79.—
Ganz	31.—	31.90—31.40	31.40
Láng	49.90	—	50.—
Metallochemia	98.—	—	98.—
Rimamurányi	108.50	109.80—108.50	108.70
Ofa	28.50	29.—	28.50
Nasici	82.—	82.50—81.50	82.—
Nova	23.—	23.——24.20	24.—
Trieszt	91.25	92.——93.—	92.—
Délkukor	72.50	72.50	72.50
Magyar Cukor	169.—	169.30—169.75	169.50
Georgia	35.—	35.40—35.60	35.40
Dreher Haggenmacher	—	191.—	191.—
Gschwindt	870.—	—	875.—
Polgári sör	153.—	—	153.—
Krausz Szesz	140.—	—	140.—
Pannónia sör	10.—	—	10.—
Gyapjúmosó	7.—	—	7.10
Győri textil	82.—	—	82.—
Pamutipar	53.50	—	53.50
Szegedi kender	53.—	—	54.—
Chinoin	19.—	—	19.50
Flóra	—	29.—	29.—
Műtrágya	62.75	61.75—61.50	61.50
Brassói	54.—	—	54.—
Papír	190.—	—	192.—
Gumi	96.—	97.—	97.—
Vasúti forgalmi	31.75	31.——31.25	31.—
Telefón	15.75	15.90	15.90

Államadósság, kötvények, záloglevelek:

1911 évi főv 4%	—	25.50	25.50
1914 évi fővk kötvény 4.5%	325.—	325.75—326.25	325.75
Hitelbank 7% ar. zl.	—	93.25	93.25
Földh A f zl	—	—	91.50
Gödöllői bév els.	—	—	20.80

Bécs jól tartott

Zárlat	21-én	22-én	Zárlat	21-én	22-én
Wien. Bankverein	277.—	278.25	Magyar Kőszén	268.50	272.50
Államvasút	25.95	26.05	Urkányi	43.75	44.50
Alpesi	41.45	41.90	Magyar Cukor	108.—	109.75
Salgó	34.75	35.25			

Prága csendes

Zárlat	21-én	22-én	Zárlat	21-én	22-én
Dux Bodenbach	1088.—	1090.—	Pozsonyi Kábel	1168.—	1175.—
Alpesi	280.—	282.—	Magnezit	1540.—	1540.—
Poldi	1343.—	1335.—	Cseh Cukor	738.—	740 ex
Prager Eisen	1740.—	1735.—	Schöller	2385.—	2380 ex
Skoda	1467.—	1465.—			

Genf barátságos

Zárlat	21-én	22-én	Zárlat	21-én	22-én
Kőszén	205.—	209.—	Bpesti kölcs. 1914	—.—	96.—

Párizs egyenetlen

PARIZS. Az egyenetlen áralakulás ellenére is az alaphangulat nem volt barátságtalan.

Zárlat: Banque de France 6375, Credit Lyonnais 1400, Suez Canal 25180, Waggons Lits 89.75, Rio Tinto 2815, Schneider Creusot 1020, Magyar 4%-os aranyjáradék 88, Totis 1444, Danube Save 316, Tubize 143, Royal Dutch 60100.

Newyork kedvetlen

NEWYORK. Kezdetben az irányzat alig tartott volt. A részvények nagyrésze árveszteséget szenvedett. A tőzsde lanyha irányzattal zárult. A részvényforgalom 1.150.000 darab volt.

Zárlat: Americ. Tel. 147.25, Anaconda Copper 32.25, Gen. Electric 43.875, Gen. Motors 32.50, Radio Corp. 6.375, Standard Brands 7.875, Standard Oil 46.125, U. S. Rubber 26.25, U. S. Steel 59.375, Young kölcsön 25.

DEVIZAZÁRLATOK

BUDAPEST. A Magyar Nemzeti Bank hivatalos árfolyamai. Devizák: Amszterdam 187.35—188.95, Athén devizakompenzáció 3.025—3.055, Belgrád 7.82—7.88, Berlin 135.70—136.70, Brüsszel 57.25—57.69, Bukarest 3.41—3.44, Kopenhága 75.20—75.80, Isztanbul 268.00—271.00, London 16.84—16.99, Milánó 17.66—17.8864, Newyork 337.10—339.70, Oslo 84.65—85.35, Párizs 11.30—11.68, Prága 11.79—11.93, Szófia 4.11—4.15, Stockholm 86.85—87.55, Varsó 63.85—64.35, Zürich 77.92¼—78.62½ pengő.

Valuták: Angol font 16.75—16.95, belga 57.10—57.70, kanadai dollár 332.00—337.00, cseh korona 11.00—11.70, dán korona 75.00—75.80, dinár 7.25—7.80, dollár 335.70—339.70, francia frank 11.15—11.65, holland forint 186.95—188.95, lengyel zloty 60.00—61.40, lei 2.85—3.00, leva 3.60—4.00, líra 16.90—17.90, norvég korona 84.45—85.35, osztrák schilling 80.00—80.70, svájci frank 77.70—78.60 svéd korona 86.65—87.55 pengő.

BÉCS. Amsterdam 231.90—233.30, Berlin 167.93—168.97, Brüsszel 70.88—71.32, London 20.85½—20.97½, Newyork 417.12—419.68, Párizs 14.14—14.28, Zürich 96.50—97.10. — A magánkliring devizaátlagárfolyamai: Amszterdam 296.25—298.05, Berlin 214.52—215.86, Brüsszel 90.55—91.11, London 26.64—26.80, Milánó 27.84, Newyork 532.87—536.15, Párizs 18.06—18.24, Prága 18.82¼—18.91¼, Varsó 100.81—101.21, Zürich 123.28—124.04.

ZÜRICH Párizs 14.68¾, London 21.60¾, Newyork 432.25, Brüsszel 73.45, Milánó 22.74, Amszterdam 240.30, Berlin 174.20, osztrák schilling 80.80, Prága 15.19, Varsó 81.80, Belgrád 10.00, Athén 3.95, Bukarest 3.25, bécsi kifizetés 81.65. — Esti devizaforgalom: Párizs 14.68, London 21.60¾, Newyork 432.25, Brüsszel 73.41½, Milánó 22.74, Amszterdam 240.30, Berlin 174.20.

AMSZTERDAM. Berlin 72.47, London 898.87½, Newyork 179.87½, Párizs 6.10¾, Brüsszel 30.54½, Zürich 41.61½, Oslo 45.20, Prága 6.32.

MILÁNÓ. Párizs 64.50, Zürich 439.50, London 5.09, Amszterdam 1056.50, Brüsszel 323.00, Prága 66.78, Newyork 19.00.

PÁRIZS. London 147.20, Newyork 29.45, Brüsszel 500.00, Milánó 154.95, Zürich 681.37, Amszterdam 16.37.50, Prága 103.50.

LONDON. Newyork 4.9985, Párizs 147.18, Brüsszel 29.43¾, Milánó 95.00, Zürich 21.60¾, Madrid 86.00, Amszterdam 8.98⅛, Berlin 12.40¾, Bécs 26.43, Prága 142.31, Athén 546.50, Bukarest 667.00, Varsó 26.37, Belgrád 215.50, Szófia 400.00.

NEWYORK. London kábel 4.99⅜, Berlin 40.30, Amszterdam 55.60, Párizs 3.39¾, Milánó 5.26¼, Zürich 23.14, Prága 3.51, Bukarest 0.74½, Belgrád 2.34½. — Pénzpiac: napipénz 1%, príma kereskedelmi váltó ¾—1%.

BUDAPESTI GABONATŐZSDE

Határidőpiac: elgyengült

Szilárd nyitás után fokozatosan gyöngült az irányzat. A *rozs* nyitáskor elért 10 filléres árnyereségének nagyrészét elvesztette és zárlatkor már csak 4 fillér árnyereséget tartott meg. A májusi *tengeri* ugyancsak tízfilléres árnyereséggel indult, de ez a nyereség csaknem teljesen elveszett.

A határidőpiac mai árfolyamai: Ujrozs márciusra 19.86—19.80, zárlat 19.78—19.80 pengő. Tengeri májusra 13.33—13.34—13.22, zárlat 13.21—13.23 pengő.

Készáruplac: tartott

A készáruüzletben javuló irányzattal indult a forgalom. Minthogy azonban a malmok továbbra is nagy tartózkodást tanusítanak, a kezdetben kialakult magasabb árfolyamok fokozatosan lemorzsolódtak, úgyhogy végeredményben a *búza* tartottan zárult, sőt a tiszavidéki 5 fillérrel visszaesett. A *rozs* mindvégig szilárd volt és jelentéktelen üzlet keretében 10 filléres árnyereséget ért el. A *takarmánypiacon* az irányzat általában tartott, a forgalom azonban élénkebb volt. Árpából 1.5 vagón, zabból 7.5 vagón kelt el a tegnapi árakon. *Tengeriből* ugyancsak 7.5 vagón eladását jelentették 15—20 fillérrel magasabban a tegnapi zárlatnál. A *magpiacon* muharmagban, lóheremagban és lucernában volt élénkebb üzleti tevékenység.

*

A készárupiac mai árfolyamai: Búza: Tiszavidéki 77 kg-os 20.45—20.55, 78 kg-os 20.75—21.25, 79 kg-os 21.——21.45, 80 kg-os 21.15—21.55, felsőtiszai 77 kg-os 20.45—20.90, 78 kg-os 20.75—21.20, 79 kg-os 21.——21.40, 80 kg-os 21.10—21.50; fejérmegyei 77 kg-os 20.55—20.80, 78 kg-os 20.85—21.10, 79 kg-os 21.10—21.50, 80 kg-os 21.20—21.45, duna—tiszaközi és dunántúli 77 kg-os 20.50—20.80, 78 kg-os 20.80—21.10, 79 kg-os 21.05—21.30, 80 kg-os 21.15—21.40; rozs: pestvidéki 18.90—19.—, másszármazású 19.——19.15; takarmányárpa: I 16.50—17.—, közép 15.40—15.75; sörárpa: kiváló 21.——23.—, prima 19.50—20.50 sörárpa 18.50—19.—; zab: I 16.20—16.50, közép 16.——16.10; tengeri: tiszántúli új 12.15—12.30, egyéb áll. új 11.45—11.60; őrlemények: korpa 12.10—12.20, 8-as liszt 14.20—14.60 pengő mm.-ként budapesti paritásban.

A készárupiac mai kötései: Búza: 150 mm. tiszavidéki 80 kg-os 21.40 pengő budapesti paritásban, 150 mm. borsodi 80 kg-os 21.40 pengő budapesti paritásban, 150 mm. hajdúi 80 kg-os 21.40 pengő budapesti paritásban, 150 mm. szatmári 79 kg-os 21.05 pengő budapesti paritásban, 150 mm. felsőtiszai 80 kg-os 21.15 pengő budapesti paritásban, 150 mm. hajdúi 80 kg-os 21.50 pengő budapesti paritásban, 300 mm. hajdúszoboszlói 80 kg-os 21.52½ pengő budapesti paritásban, 300 mm. nádudvari 80 kg-os 21.50 pengő budapesti paritásban, 330 mm. 80 kg-os 21.— pengő ab Nagykanizsa. Rozs: 150 mm. 19.— pengő beszállítva. Árpa: 150 mm. 22.— pengő budapesti paritásban. — Tengeri: 150 mm. 10.60 pengő Tolna, 150 mm. 12.20 pengő budapesti paritásban, 300 mm. 12.40 pengő budapesti paritásban Szolnokon át, 150 mm. 12.— pengő Zákony 18%. Zab: 300 mm. 16.05 pengő budapesti paritásban minta s erint, 150 mm. 16.— pengő budapesti paritásban, 300 mm. 16.— pengő budapesti paritásban. Lucerna: 3 mm. 210.— pengő budapesti paritásban minta szerint, 5 mm 180.— pengő budapesti paritásban minta szerint, 1½ mm 150.— pengő budapesti paritásban, 100 mm. 215.— pengő ab állomás, 1 mm. 280.— pengő ab állomás fehérbárcás. Lóhere: 12 mm. 114.— pengő Budapest minta szerint, 18 mm. 168.85 pengő Szt. László fehérbárcás, 4½ mm. 160.— pengő Budapest fehérbárcás. Muhar: 15 mm. 21.— pengő Budapest, 7 mm. 21.50 pengő Budapest.

Jegyzések budapesti paritásban: Köles fehér 16.——18.— vörös 14.——15.—, egyéb 13.50—14.—, káposztarepce 32.——33.—, napraforgómag fehér 20.——21.—, tarka 20.75—21.— pengő mm.-ként.

Jegyzések ab feladóállomás: Tökmag nagyszemű 26.—, kisszemű 24.50—25.—, olajdohos 22.50—23.50, kék mák 103.——107.— Viktória borsó 18.50—19.— zöld expresszborsó 18.——19.— őszi borsó 17.— 18.— lencse nagyszemű 40.— 45.— középszemű 36.——40.— kisszemű 30.— 34.— fehér szokványbab dunai 21.25—21.75 dunántúli 21.25—22.—, felsőmagyarországi 20.50—21.—, gömbölyű fürjbab 20.——21.—, hosszú fürjbab 20.——21.—, lucernamag 185.——215.—, 20 mm.-nál kevesebb 273.——277.50, 20 mm.-nál több 270.——275.—, lóheremag nyers, arankás 105.——120.— 20 mm.-nál kevesebb 160.——165.—, 20 mm.-nál több 155.——160.—, biborhere mag 58.——62.—, muharmag 15.50—16.50 tavaszi bükköny 16.——16.50 szőszös 38.——44.—, csillagfürt fehér, lapos 12.75—13.25, szárított rénaszelet 7.——8.50 pengő mm.-ként.

Liszt:

Budapesti tisztárak Budapesten házhoz szállítva, budapesti malomkondíciókkal január—február hónapra: Búzaliszt: 00g 41.50—41.80, 0g 41.50—41.80, 1-es 40.50—40.80, 4-es 39.——39.30, 5-ös 37.50—35.80, 6-os 33.——33.20, 7-es 21.80—22.80; rozsliszt: 0-ás 36.25, 0/1-es 33.75 special I. 30.25, normal I 29.25 II 23.25 takarmány 16.— korpa 14.50 pengő mm.-ként budapesti paritásban.

Elsőrendű tiszai nagymalmok tiszai budapesti malomkondíciókkal január—február hónapra: Búzaliszt: 00g 41.——41.50 0g 41.——41.50 2-es 40.——40.50, 4-es 38.50—39.— 6-os 32.50—33.— 7-es 21.50—22.— 8-as 15.75—16.25, pengő mm.-ként.

Tiszai kismalmok árai: Búzaliszt: 00g 35.50 36.— 0g 35.50—36.— 2-es 34.50—35.— 4-es 33.50—34.— 6-os 27.——27.50 pengő mm.-ként.

Dunántúli és egyéb malmok árai: Búzaliszt: 00g 35.——35.50, 0g 35.——35.50 2-es 34.50—35.—, 4-es 33.50—34.— 6-os 27.——27.50 pengő mm.-ként.

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDÉK

BÉCS. Belföldi búzában és rozsban a forgalom szűk keretek között mozgott, tartott árak mellett. Marchfeldi búza ára 38.75 shilling volt, marchfeldi rozsé pedig 27.75 schilling ab állomás. Magyar búzában csekély volt az üzlet s csak legkiválóbb áruk iránt mutatkozott érdeklődés. Tengeri és takarmányárpa ára emelkedett. Zabban a forgalom vontatott volt. Belföldi zab 28.15 schillinggel került piacra ab Bécs. A lisztüzlet ma már csekélyebb volt, mivel a karácsonyi szükséglet már le van fedezve.

Hivatalos jegyzések: A tengeri árak 10, takarmányárpa árak pedig 20 garassal emelkedtek. A belföldi zab felső árhatára 15 garassal olcsóbbodott.

HAMBURG. Külföldi gabona elfogyzései: Búza Ia Manitoba Hard Atlantic december—január első felére 6.25, IIa detto 6.05 dollár 10) kg-ként, Rosafé 182.6, Barusso 183, Bahia 183.6, Laplata rozs 169, 64—65 kg-os Laplata árpa 141/6, 67—68 kg-os 144/6, Laplata tengeri ó és újterméső márciusra 136, újterméső áprilisra 127, májusra 123, júniusra és júliusra 122, un clipped Plata zab 109, clipped Plata 112, búzakorpa Pollard január—márciusra 135, Bran detto 122/6, Laplata lenmag januárra 242, februárra 241 shilling 1000 kg-ként, egyéb megjelölés híján január—februári szállításra.

UJVIDÉK. Az irányzat és az árak változatlanok.

ROTTERDAM. Búza januárra (7.025) 7.075, márciusra (7.20) 7.20, májusra (7.225) 7.25, júliusra (7.225) 7.25 holland forint 100 kg-ként. Tengeri januárra (112.25) 113.75, márciusra (111.75) 113.25, májusra (107.75) 108.75, júliusra (106.—) 106.— holland forint 2000 kg-ként.

LIVERPOOL. Szerdai nyitás, közép és zárlat: Búza decemberre (7/6.50: 21.07 P) —.—, —.—, 7/6.25: 21.03 P; márciusra (7/4.25: 20.55 P) 7/4.75, 7/4.50, 7/3.75: 20.14 P; májusra (7/4.875: 20.70 P) 7/5.375, 7/5, 7/4.625: 20.65 P; júliusra (7/5.625: 20.88 P) —.—, 7/5.75, 7/5: 20.74 P.

WINNIPEG. Szerdai nyitás, közép és zárlat: Búza decemberre (128.—) 127.50, 127.25, 126.25; májusra (117.375) 117.—, 116.75, 116.375; júliusra (110.875) 110.50, 110.375, 110.—. Zab decemberre (17.625) —.—, 47.875, 47.625; májusra (46.625) 46.625, 46.50, 46.25; júliusra (44.125) —.—, 44.375, 44.—.

BUENOS AIRES. Búza februárra (11.35) 11.16, márciusra (11.37) 11.19, áprilisra (11.44) 11.25. Tengeri januárra (9.05) 8.85, februárra (8.97) 8.80. Zab (—.—) 6.05.

ROSARIO. Búza februárra (11.30) 11.10, márciusra (11.35) 11.20. Tengeri februárra (8.95) 8.85.

Csikágó ellanyhult

CSIKÁGÓ. A küszöbön álló ünnepekre való tekintettel a forgalom szűk keretek között mozgott. Az exportérdeklődés csekély volt.

	Szerdai nyitás	Szerdai közép	Szerdai zárlat	Szerdai zárlat pengő per mm	Kedden zárlat cent per bushel	Kedden zárlat pengő per mm
	per bushel					
BUZA:						
Dec.	95.625	95.25	94.75	17.67	95.625	17.82
Máj.	92.—	91.875	91.25	17.01	92.375	17.20
Júl.	86.—	86.125	85.50	15.94	86.125	16.05
ROZS:						
Dec.	—.—	—.—	68.—	13.57	69.125	13.80
Máj.	—.—	70.—	69.—	13.78	70.125	13.99
Júl.	—.—	—.—	66.—	13.18	66.875	13.35
TENGERI:						
Dec.	59.375	58.875	57.875	11.56	59.50	11.88
Máj.	60.—	59.875	59.375	11.86	60.25	12.03
Júl.	59.875	59.625	59.25	11.83	60.—	11.97
ZAB:						
Dec.	—.—	32.—	32.125	11.22	32.—	11.17
Máj.	—.—	30.375	30.50	10.66	30.375	10.50
Júl.	—.—	29.125	29.—	10.14	29.125	10.17

CUKOR NEWYORK. Kuba centrifugál prompt (3.20) 3.20, decemberre (2.29) 2.23, januárra (2.27) 2.20, márciusra (2.29) 2.30, májusra (2.31) 2.31, júliusra (2.32) 2.32 cent per libra.

LONDON. 88%-os nyerscukor londoni szabadraktárból: decemberre 5/10.50—6/4.25, januárra 6/0—6/1.50, februárra 6/0.50—6/1.75, márciusra 6/2—6/2.25, áprilisra 6/2—6/2.75, májusra 6/2.75—6/3, júniusra 6/2.75—6/3.50, júliusra 6/3—6/3.75, augusztusra 6/3.75—6/4, szeptemberre 6/3.75—6/4.25, októberre 6/3.75—6/4.50, decemberre 6/4.50—6/5 shilling per cwt. Az irányzat nyomott.

Külföldi cukortőzsde. Holland cukor 7/4.50, belga cukor 7/3, cseh cukor 7/1.50, lengyel cukor 7/0 shilling per cwt. decemberi szállításra.

KÁVÉ NEWYORK. Santos loko (8.625) 8.625, Rio loko (6.25) 6.25, decemberre (5.—) 4.95, márciusra (4.37) 4.43, májusra (4.24) 4.31, júliusra (—.—) 4.22, szeptemberre (4.21) 4.20 cent per libra.

ZSIR CSIKÁGÓ. Decemberre (8.25) 8.275, januárra (8.45) 8.45

Ginczler, a csodaépítész

Látogatás egy tátrauccai üzemben, ahol tucatszámra készülnek a „modern, komfortos" lakóházak

(Saját tudósítónktól.) Aki az utóbbi években figyelemmel kísérte az ingatlanforgalomról és az építkezésekről szóló kimutatásokat, sűrűn találkozhatott egy névvel. Ez a név, *Ginczler* Herman építészmérnök neve, többször fordul elő ezekben a kimutatásokban, mint bármelyik pályatársáé, sőt néha *többször, mint a pályatársakéi együttvéve.* A válság reményevesztett időszakában, az 1934—35-ös télvizek idején is felbukkant ez a név, amelynek gazdája egyedül kért és kapott építési engedélyt Budapest építészeinek, építőmestereinek és építési vállalkozóinak díszes galériájából. Az is megtörtént már, hogy csak a Ginczler Herman által megvásárolt telkek miatt volt érdemes kimutatást adni az ingatlanforgalomról. Viszont *arra, hogy Ginczler ne kért volna építési engedélyt és telket sem vásárolt volna, az utóbbi években nem volt precedens.*

Pesten vagyunk 1935-ben — ki csodálkoznék rajta, hogy Ginczler Hermannal szemben is működésbe lépett az a furcsa gépezet, amely a siker és az elismerés félkézzel font babérkoszorújára két kézzel aggatja az irígység és a rosszindulat pletykaleveleit. Ezek a levelek — Pesten vagyunk! — szellőztetik G. H. lázas építési tevékenységének anteaktáit is, amelyek a rabbiképző szemináriumba nyúlnak vissza. G. H. ugyanis *eredetileg papnak készült,* majd amikor a díszes ornátust az építész munkaköpenyegével felcserélte, szinte tegnapról mára telerakta a várost azokkal az épületállványokkal, amelyek most *agyonnyomással fenyegetik az építészmérnöki kart és az egész építőipart.*

Mit mondanak a szakmabeliek?

Pedig, mint mondják, *minden tőke nélkül kezdte* ezt az új, csodából indult és csodákba torkolló pályafutást, amelynek példátlan és rejtélyes sikerei máris elállították az egész szakma lélekzetét.

Egyöntetűek a vélemények abban, hogy *a budapesti építőpiac G. H. kezében van és G. H.-nal nem lehet konkurrálni.* Hogy miért van ez így, arról már eltérnek a vélemények. Sokan azt mondják, hogy G. H. a *legszerencsésebb kezű spekuláns,* akit a szakma valaha ismert. A szakemberek azonban nem érik be ezzel a — szerintük — laikusan naiv magyarázattal és tovább mennek a csodálatos karriér elemzésében.

Azt mondják ezek a szakmabeliek, hogy *G. H. az egyedüli, aki az építtetőknek és a házvásárlóknak 9—10 százalékos tiszta hozamról ábrándozó fantáziáját — papíron — ki tudja elégíteni.* G. H. olcsón, *a lehető legolcsóbban épít,* szobánként 800—1000 pengős bérrel kalkulál és nincs semmi hiba ebben a számításban mindaddig, amíg a ház beköltözhetővé válik. Ekkor azután kiderül, hogy *csak 6—700 pengőt lehet elérni szobánként,* az ezer pengős bérlőknek már az első bérnegyedben csak a hűlt helyük található, a háztulajdonos pedig, a tíz százalék álmából az 5 vagy 6 százalékos hozam keserű valóságára ébredve, a kapura akasztja és kezdi kiadó lakásokkal teletüzdelni azt a táblácskát, amelyről egyáltalában nem volt szó a G. H.-nal szőtt ábrándokban.

Ginczler Olcsó Jánosai

Ezek a spekulációs házépítések, — hangoztatják a szakemberek — megkárosítják a bennük foglalkoztatott iparosságot is. A minimálisnál is kisebb helyiségméretek lényegesen megdrágítják az asztalos, lakatos, az üveges és a mázoló munkáját. Az iparosok azonban *a normális árakat sem tudják elérni, mert G. H. álajánlatokkal alájuk licitál,* a kisemberek pedig szerződéses kötelezettségeik hálójában *kénytelenek minden árat elfogadni, olyant is, amely önköltségeiket sem fedezi.*

Más lapra tartozik, hogy milyen minőségű munkát végeznek ezek az iparosok az olcsón épülő házakban.

Emellett G. H. mingyárt a startnál legalább 4—5 százalékos előnyre tesz szert bármilyen vállalkozóval szemben azzal, hogy *építési rajzolókkal, gyárilag készítteti el a terveket és saját rezsiben, költségmentesen oldja meg a művezetés kérdését is.* Csak így válhatik be G. H.-nak az emberek hiszékenységére és egy kitűnően működő ügynöki szervezetre alapozott számítása, amely az építőipar legszolídabb rétegeit üti el a kereseti lehetőségtől, — *mondják a szakmabeliek.*

Az ujságíró természetesen az alulmaradt versenytársak kontójára jegyezte fel ezeket a vádakat, amelyeket annyi oldalról és annyiszor tártak eléje, hogy végre alkalmat kellett keresnie a megvádolt G. H. megszólaltatására. Ez most megtörtént; alábbiakban számolunk be róla:

„Neue Sachlichkeit" a Tátra ucában

A Tátra ucca utolsó háza, amely — ki hitte volna? — már a 40-es számot viseli, pár száz méterrel arrébb tolta a határvonalat, amely Budapestet a kültelektől elválasztja. De így is, az új Lipótváros porfelhőit karcolva a maga békeparitású háromnak megfelelő öt emeletével, a tetőtlen házszörny egy-egy lapos pillantást vet az újpesti perifériák felé.

Itt ütötte fel G. H. főhadiszállását, egy bérlő nélkül maradt üzlethelyiség és több, ketrecnyi mellékhelyiség fuzionáltatásával előállott irodában. Három rajzolóasztalnak nyujt hajlékot ez az iroda, amelynek rangját és rendeltetését azonban semmiféle felírás el nem árulja.

Ginczler Herman is, íróasztala felett az épülő házak mintakollekciójával, amelyet az asztalon heverő műkő-, műmárvány- és műcsempeminták egészítenek ki, mindenképpen ragaszkodik a tárgyilagossághoz — mosolyában is. Azért kérdésünkre elmondja, hogy tényleg a szemináriumban végezte tanulmányait, de *már eközben az építészi pálya iránt érzett kedvet és hajlandóságot.* Egy percig sem bánta meg, hogy az igehirdetést ezzel az oklevéllel cserélte fel. Viszont cáfolja azt az állítást, minthogyha semmiféle tőke nem állott volna rendelkezésére, amikor az új pályán elindult.

A zuglói start

— A feleségem hozományából kezdtem építeni a Zuglóban — beszéli — hat évvel ezelőtt. Később a Zuglóból mindig beljebb és beljebb kerültem a városba, amíg itt az új Lipótvárosban letelepedtem. Most 36 éves vagyok.

— Hogy hány házat építettem, nem tudnám pontosan megmondani. *Talán harmincat, vagy harmincötöt.* Az igaz, hogy egyszerre több ház is munkában van, annyi, amennyinek építését át tudom tekinteni. Most *7—8 épülő házon dolgozom.*

— De nem ez a fontos, — folytatja. — Fontos az, hogy ezeket a házakat mind el tudjam adni. Jó órában legyen mondva, *eddig egy ház sem maradt a nyakamon: mindet eladtam.*

— Anélkül, hogy az elsőséget kutatnám vagy e kérdésnek jelentőséget tulajdonítanék, azt hiszem, megállapíthatom, hogy bizonyos háztípusok bevezetéséhez és népszerűsítéséhez a magam tevékenységével hozzájárultam. A viszonyok voltak szemem előtt, amikor az első tervrajzot készítettem. Láttam azt, hogy *a lecsúszó középosztálynak új lakástípust kell teremteni,* amelyben kevesebb pénzért megkapja régi otthonának kényelmét, vagy legalább is ennek az illúzióját. Láttam azt is, hogy az így kreált kislakásos házakból *rendszeres befektetési lehetőséget, piacot kell teremteni olyan tőkések számára, akik száz-százhúszezer pengővel rendelkeznek.* Átlagosan ennyibe kerültek a házak, amelyeket készítettem; 150.000 pengős volt közülük a legdrágább, de kivételesen erre is vevőt találtam.

Ginczler vevői

— Hogyan? Azt is megmondhatom. Tény az, hogy *ügynökeim vannak,* akik a 10 vagy 12 reflektánsból — csak ennyien jöhetnek számításba Magyarországon — *kiválasztják azt az illetőt, akinek speciális, általunk jól ismert igényeire a ház valósággal rá van szabva. Ez lesz a vevő.* Az ügynök rendesen akkor hozza, amikor az állványokra éppen ráhúzzák a tetőt.

— Szóval mindig az épülőfélben levő házat adja el?

G. H. mosolyog a kérdésen, de azért megadja a felvilágosítást:

— Nem éppen mindig, de az esetek többségében.

— Hogyan alakult ki ez az üzleti gyakorlat? — firtattuk tovább.

G. H. rendületlenül folytatja a laikus kérdésnek szóló mosolyt.

— Egyszerűen: *így adódott.* Így adtam el az első házat, a *többi aztán már ment magától erre a kaptafára.*

— Mégis, hogyan találja meg mindig a számítását? — tettük fel a következő kérdést.

— Amikor kezdtem, 1929-ben, még 50 pengős téglaárral kellett kalkulálnom. Akkor nehezebb volt a dolog, *most már könnyebb,* de nemcsak az olcsó téglaár miatt. Mondom, erre a háztípusra rendezkedtem be a Zuglóban, később az új Lipótvárosban is, ahol az elsők közt kezdtem vásárolni beépítésre alkalmas telkeket.

— *A telkek nem lehetnek nagyobbak 80—100 négyszögölnél.* Az udvar a csatlakozó rendszerben nem számít, *a lakók a szomszéd levegőjét szívják,* a területet pedig az előírások szerint építem be. A méretek nem lehetnek kisebbek, de nagyobbak sem lehetnek, mert akkor egy-egy emeleten *egy mellékhelyiségről, esetleg egy egész szobáról le kellene mondani.* Ez pedig halomra döntené a kalkulációt.

Egy szájvonásnyival türelmetlenebbé válik mosolya, amikor közbevetjük, hogy *nem fenyegeti-e veszély ezt a kalkulációs alapot — a lakók részéről?*

— Éppen ellenkezőleg: a lakók az új méretek után igazodnak és *talán nem is éreznék már jól magukat a túldimenzionált régi lakásokban.* Bizonyítja ezt, hogy milyen sok az üres lakás a régi házakban és ehhez viszonyítva milyen kevés az újakban.

— És gondolja, építész úr, hogy ezek az új házak *ép olyan tartósak lesznek, mint a régiek voltak?*

— *A Nagykörutat mindenesetre előbb fogják lebontani, mint az új Lipótvárost,* — hangzott a kétségtelenül megnyugtató válasz. — Mi most egészen más anyagokkal dolgozunk, ezek azonban a biztonság követelményeinek épúgy megfelelnek, mint a régiek. *A vékony falakból nem kell mingyárt arra következtetni, hogy a ház összedől.*

Mások is építenek...

Elérkeztünk az iparoskérdéshez, közben megkockáztatva azt a kérdést is, hogy *kívánatosnak, egészséges állapotnak tartja-e, ha az építkezés ilyenformán egy kézbe koncentrálódva, üzemszerűvé válik?* H. G. arcvonásain a mosoly most már egészen elsatnyult és ehhez képest vontatottan kaptuk meg a kért felvilágosításokat is:

— Igen, a konkurrencia... Úgy áll kérem a dolog, hogy *mások is építenek.* Nem tehetek róla, ha kevesebbet, mint én. Amellett én híve vagyok a házadómentesség további kiterjesztésének és speciális vevőkörrel rendelkezem. *Semmi esetre sem az én hibám, ha a szakma egy részének nincs most munkája.*

— Körülbelül 25 olyan iparossal dolgozom, akiket állandóan foglalkoztatni tudok az építkezéseknél. Ha egyik vagy másik nem felel meg, kicserélem őket. *Ez igazán nem probléma.*

Egy árnyalattal még riadtabbá válik a mosoly, amikor utoljára is a vevőkkel hozakodunk elő, azokkal a vevőkkel, akik közül egyesek állítólag *megkárosítva érzik magukat, mert a megállapodás szerint való számításukat nem találták meg.*

— Egyesek, akiknek pár évvel ezelőtt sürgős lehetett a befektetés, *talán valamivel túlfizették az akkori árakat is,* amelyek közben a bérekkel együtt lementek. Ez a folyamat már rég megállt, a vevők pedig *egyszerűen más kalkulációs bázisra tértek át.* De, szerkesztő úr, ügyebár, *ez már nem közügy?*

Az ujságíró egy pillanatra maga is tanácstalanul állt a kérdéssel szemben, amelyet most az őt bizalmukkal megtisztelt építészkörök felé fordulva ismétel meg. Ők több szakavatottsággal tudják elbírálni, hogy valóban csak a számítási alap egyszerű, esetleg kényszerű módosításáról van-e szó, vagy pedig olyan érdekekről, amelyekkel a Ginczler-féle házakban képviselt nemzeti vagyon érdekei is kockára vannak téve?

Kallós Béla

Az összes könyvnapi könyvek kizárólag rendes bolti árban kaphatók a Színházi Élet könyvesboltjában, úgy mint minden könyvkereskedésben.

A Színházi Élet legutóbbi számában megjelent könyvnapi hirdetésben az ármegjelölésben és vásárlási feltételekben különféle téves adatok szerepelnek, melyeket a Magyar Írók Gazdasági Egyesülete és a Magyar Könyvkiadók és Könyvkereskedők Országos Egyesülete kérésére készséggel igazítunk helyre a Színházi Élet legközelebbi számában, ahol is a helyes és érvényes adatokat fogjuk közölni.

SZÍNHÁZI ÉLET

MEGJELENT
a KOSMOS nagy kiadványsorozatának legújabb kötete
ESSAD BEY
MOHAMED
Ára egészvászonba kötve P 3.60. Kapható AZ EST könyvkereskedésében és minden könyvkereskedésben

Nyúlszőr puhakalap 12.50 P-től, gyapjú puhakalap 6.50 P-től
WACHA JÁNOS kalaposmester, IV., Múzeum körút 43. Alapittatott: 1845.
PAPI KALAPOK a legnagyobb választékban!

NAPI HÍREK

JÓ REGGELT!

Szabad tejforgalmat ígérnek a nyárra. Ezután minden kormány annyi tejrendeletet hoz-hat forgalomba, amennyit akar.

Beszélgetés a kávéházban: »Olvasta? Moszkvában hirdetményt tettek közzé, hogy az »elvtársak« adják vissza a Laval-fogadásra kölcsönvett frakkokat.« »Természetes. Az ünnepség után a frakkokat és elveket vissza kell szolgáltatni.«

A nap aktuális kérdése: »Vajjon a párizsi futballvereségre még azt a mentséget sem lehet felhozni, hogy játékosaink alaposan tanulmányozták az éjszakai életet?«

A nap hőse: a boletta, amelyből több mint százezer darabot nyujtottak be. A választók harmadrészére tehát nem vonatkozik a titkos szavazás.

Parlamenti hír: A viharsarok a szólás-szabadság után közbeszólás-szabadságot követel.

Beszélgetés a villamos perrónján: »Olvasta? Agglegény-adót sürgetett a Házban egy viselők!« »De még mennyire! Néhányan viselők!« De még mennyire! Néhányan közülük bizonyára szívesen meg is fizetnék!«

Mindenben első a Pesti Napló

Hősök napja

A mai vasárnap piros betűjét a gyász feketesége árnyékolja. *Május 26-ika a világháború hőseinek emléknapja*, a hősöké, akik életüket áldozták hazájukért és az emberi hősiesség legragyogóbb példáját állították kortársaik és az utókor elé: habozás nélkül teljesítették kötelességüket, amikor a parancs úgy szólt, hogy harcolni kell a hazáért, életüket adták oda honfitársaikért és ma sok helyen névtelenül, tömegsírban pihennek. A hősök milliói estek el a világháborúban és azok, akik tegnap még ellenségként állottak egymással szemben, mára egymásra találtak és megértették egymást egy nagy gondolatban: abban, hogy hódolat és mélységes hála jár ki mindazoknak, akik életüket adták oda a nagy háborúban. Így magasztosodott fel az Ismeretlen Katona alakja, melynek egyaránt emléket állítottak Londonban, Berlinben, Párizsban, Bécsben, Budapesten, Brüsszelben, Belgrádban és Bukarestben és a tegnapi ellenség meghajtja fejét az Ismeretlen Katona sírja előtt, melyben egy halott pihen, aki míg élt, talán szuronnyal a kezében szembenállt vele.

Számunkra mindennél fájóbb és gyászosabb ez a nap, a hősök emléknapja, mert *Magyarország a világháborúban 580.000 magyar életet vesztett és az emlékmű, amely a Hősök terén áll, 580.000 magyar hősi halott szenvedésére, elmúlására, izzó hazaszeretetére és nagy áldozására emlékeztet.* Ők áldozták a legtöbbet, amit áldozni lehet: az életüket. A magyar hősi halottak közül csak 40.000 pihen magyar földben, a többi a világ négy égtája felé, — hisz négy égtáj felé hárcolt a világháborúban a magyar — idegen népek földjében alussza dicső, örök álmát. A 40.000 magyar hősi halotton kívül 40.000 idegen hősnek adott nyugvóhelyet Magyarország földje és ezek közül 3000-en a magyar katonák oldalán estek el a világháborúban. Gondoljunk ma a több, mint félmillió magyar hősi halottra és a hősökre, akik egyénileg nem voltak felelősek a nagy vérzivatarért és egyaránt nagy bátorsággal és önfeláldozással szolgálták hazájukat. Gondoljunk magyar hőseinkre, amikor a perselyt látjuk, melybe belehullanak a fillérek a katonasírok karbantartására és álljunk meg kalaplevéve, némán emlékezve, a Hősök Emlékműve előtt, amely a mai májusi vasárnapon még jobban felmagasztosul, méreteiben gigászivá növekszik, mert gigászok voltak, akiknek emlékét őrzi és gigászi az a szám, amellyel Magyarország áldozott a hősi halálnak a nagy háborúban.

Pázsit és lombozat öntözésére legmegfelelőbb a szabályozható
„Napsugár" locsolófej
mert a természetes esőhöz hasonlóan lehet vele locsolni. Az árakat lényegesen leszállítottuk. Ligeti és Biró, Vígszínház ucca 2. Telefon: 27-7-99. Kérjen ismertetőt.

— **A belügyminiszter jóváhagyta a főváros beruházási programját.** Szombaton leiratban értesítette a belügyminiszter a fővárost, hogy jóváhagyta a 21 millió pengős beruházási programot. A beruházások most már rögtön megindulnak. Félmillió pengőt fordítanak a XII. és XIII. kerületi elöljáróságok felállítására, *5,100.000 pengőt a Hungária úti fögyüjtőcsatorna és az Angyalföldön létesítendő szivattyútelep felépítésére, 1,125.000* pengőt a Tabán rendezésére és parkírozására, 600.000 pengőt a kőbányaiúti aluljáró megépítésére, 650.000 pengőt a balatoni országút fővárosi szakaszának kiépítésére, *5 millió pengőt a Margithíd kiszélesítésére*, ebből a pénzből ötven új autobuszt szereznek be. 1.300.000 pengőt fordítanak iskolák építésére, 600.000 pengőből a Nagyvásártelepen raktárházat építenek, 600.000 pengőből az Új Szent János-kórházban szülészeti és nőgyógyászati pavillont, 800.000 pengőből az egyetem klinikai tüdőbetegosztályát építik meg. 1,300.000 pengőbe kerül a sertésvágóhíd modernizálása, 150.000 pengőbe a Szent László-kórházban két barak pótlása, 1,325.000 pengőbe a Rudasfürdő átépítése, 300.000 pengőbe az új artézi kút fúrása a Városligetben és 150.000 pengőbe az állatkerti állatházak modernizálása és utak építése. A főváros a 21 milliós kölcsönt negyven év alatt fizeti vissza az OTI-nak. A kölcsön 5 és fél százalékos kamatozású.

— **Zimmer Ferenc jubileuma.** A Magyar Távirati Iroda Rt. igazgatósága és szerkesztősége szombaton meghitt ünneplésben részesítette *Zimmer* Ferenc kormányfőtanácsost, a Magyar Távirati Iroda felelős szerkesztőjét, aki most töltötte be *életének 50-ik, ujságirói működésének 30-ik és felelős szerkesztői tevékenységének 15-ik évfordulóját.* Az igazgatóság nevében *Láng* József m. kir. gazdasági főtanácsos, a szerkesztőség nevében pedig *Herczegh* Elemér szerkesztő üdvözölte a jubilánst. *Zimmer* Ferenc meghatottan mondott köszönetet az ünneplésért.

— **Rooseveltnek sikerült a NRA-programot meghosszabbíttatni.** *Washingtonból* jelentik: *Roosevelt*nek sikerült a kongresszus előtt győzelmet aratnia. Roosevelt a NRA, *a nemzeti újjáépítési program kétéves meghosszabbítását kérte, a kongresszus azonban csak tíz hónapot akart megszavazni.* Erre *Greene*, az amerikai szakszervezetek elnöke bejelentette, hogy *ha a programot nem hosszabbítják meg két évre, általános sztrájkot hirdet.* Így azután sikerült kompromisszumos megoldást találni és a kongresszus megszavazta a NRA-program meghosszabbítását huszonegy hónapra. *(T.)*

— **500 éves a svéd parlament.** *Stockholmból* jelentik: A svéd országgyülés idén ünnepli *fennállásának 500. évfordulóját.* A Riksdag 1435-ben alakult meg Arboga városában a későbbi Svédország kormányzójává megválasztott *Engelbrektsson* kezdeményezésére. Szombaton, a király a stockholmi nemzeti múzeumban megnyitotta a svéd országgyülés történetét szemléltető kiállítást, hétfőn Arboga városában emlékünnepély lesz, kedden, május 28-án pedig Stockholmban megkezdődnek a tulajdonképpeni jubileumi ünnepségek. A svéd országgyülés évfordulója alkalmából 700.000 darab alkalmi ezüst ötkoronást bocsátanak forgalomba.

— **Dr. Mattyasovszky Kasszián emlékezete.** A Holló cserkészcsapat a Bencés Diakszövetség bevonásával elhatározta, hogy csónakházában, ahol dr. *Mattyasovszky* Kasszián a felszenteléskor utolsó papi és cserkészmunkáját végezte, *emlékművet állít.* Ezúton kérik a megboldogult barátait és tanítványait, hogy az emlékmű megvalósításához adományukkal járuljanak hozzá. Az adományokat az »Esztergomi Kereskedelmi és Iparbank, Esztergom 23.597 .sz.« és az »Esztergomi Takarékpénztár Rt., Esztergom 21.896. sz.« csekkszámlára lehet befizetni.

— **18 évi szünet után megnyílik az orosz-román vasúti forgalom.** *Moszkvából* jelentik: A közlekedési népbiztos rendeletére 18 évi szüneteltetés után augusztus elején újból megnyitják a vasúti forgalmat *Oroszország és Románia között.* A vasúti forgalmat az orosz-román határon Balta és Tiraspol között fogják lebonyolítani. A feketetengeri egyik orosz kikötő és valamelyik román kikötő között létesítendő hajóforgalom ügyében még folynak a tárgyalások.

— **A »Caritas« gardenpartyja.** A »Caritas« javára rendezendő jótékonycélú garden party gróf *Wenckheim* Józsefné vezetése alatt június elsején délután öt órakor kezdődik a Mányoki úti *Schmidt*-parkban. A főúri és művészvilág ismert tagjainak szereplése teszi gazdaggá a garden party programját. Jegyek, melyekhez ingyen Gerbeaud-uzsonna is jár, válthatók az IBUSz »*Magyar Bolt*«-jában (Vörösmarty tér 7.) és a Park Klubban.

— **Lawrence ezredes fivérei feljelentették az ezredes állítólagos gyilkosát.** *Londonból* jelentik: Lawrence ezredes örökösei, fivérei feljelentettek egy bizonyos *Hergers* nevű embert, akinek szerintük *része volt az ezredes halálában. (T.)*

— **Villamosfőzés és villamoskészülékek bemutatása.** Az Elektromos Művek állandó kiállításán, V., Honvéd ucca 22. sz. alatt *e héten szerdán délután ½6 órai kezdettel* főzőbemutató előadást, *hétfőn és pénteken délelőtt ½10 órai kezdettel* pedig főzési gyakorlatot tartanak. Képviselőfánk-, kuglóf-, leveles-vajas tésztasütés. Ugyanott az összes háztartási villamoskészülékek üzemben is megtekinthetők. Belépődíj nincs.

2-szobás udvari teljes komfortú lakás augusztusra kiadó
Visegrádi ucca 29. szám,

— **Elkészült az érdekképviseleti törvényjavaslat.** Az érdekképviseleti törvényjavaslat, melyet *Gömbös* miniszterelnök péntek este bejelentett, már teljesen *készen van.* Az a célja, hogy minden foglalkozási ág számára *hivatalos érdekképviseleti szervet létesítsen.* Ebben a szervben a munkások és a munkaadók paritásos képviselete alapján döntenek majd az illető termelési ág minden gazdasági és szociális ügyéről. Az érdekképviseleti testület átveszi azokat a teendőket, melyeket eddig a szakszervezetek végeztek, így a *munkaközvetítést* és *munkavédelmet* is. Ezzel a szakszervezetek gazdasági és szociálpolitikai tevékenysége feleslegessé válik. A kormány nem tervezi a szociáldemokrata párt megszüntetését.

— **Választási gyülések.** A pártok szombaton is folytatták agitációjukat a városi választásokra. Az egyesült polgári ellenzék szombat este is több népgyülést tartott a fővárosban. A józsefvárosi gyülésen *Fábián* Béla, *Rupert* Rezső, *Bródy* Ernő, *Ribényi* Kamilló és *Vitéz* Aladár, a budai nagygyülésen ugyancsak *Rupert*, *Bródy* és *Fábián* fejtegették az ellenzék célkitűzéseit. A polgári ellenzék vasárnap délelőtt is több gyülést tart. A kőbányai gyülésen *Rassay* Károly mond beszédet.

A nemzeti egység pártjának VI. kerületi szervezete az Utazók Egyesületében gyülésezett, itt *Groák* László, *Usetty* Béla és *Wittenberg* István, a X. kerületi szervezet ülésén ugyancsak *Uusetty* Béla, majd *Pözel* István ismertette a Nep fővárosi programját. A józsefvárosi gyüléseken *Usetty* Béla, vitéz *Tóth* András, *Gazdy* Jenő, *Katona* János, vitéz *Hajnóczy* Béla, *Füredy* Lajos, *Süsz* Ödön, *Holyos* István szólaltak fel.

A keresztény községi párt a fővárosi Vigadóban tartott gyülést. *Petrovácz* Gyula szóvátette a Kenyeres-Kaufmann-ügyet. *Szőke* Gyula után *Wolff* Károly kijelentette, hogy reformálni csak azon az ezeréves alapon lehet, amelyet a kereszténypárt állított helyre a fővárosban. *Homonnay* Tivadar a kormány pártját bírálta, majd a baloldal ellen fordult. *Nagy* László beszéde után a Himnusz éneklésével ért véget a vigadói gyülés.

— **Kinevezés.** Csongrád megye főispánja dr. oroszi *Marton* Györgyöt, a Szeged—Csanádi Vasút jogtanácsosát tb. vármegyei tisztifőügyésszé nevezte ki.

— **Boletták a rendőrségen.** Szombat délután a NEP eskütéri helyiségében két fiatalember, egy diák és egy magántisztviselő jelentkezett. A párt titkárának 26 bolettát akartak eladni 5—5 pengőért. A titkár rendőrt hívott. Közben két főiskolai hallgatót találtak a lépcsőházban, akik társaikra vártak. Mind a négy fiatalembert a főkapitányság központi ügyeletére kísérték. Kihallgatásuk során a főiskolai hallgatók azt mondották, hogy *ők nem adtak eladásra megbízást.* Azért küldték fel a pártba a diákot és a magántisztviselőt, hogy a 26 bolettát, amelyek a IV. és VII. választókerületből valók, *cseréljék át VIII. kerületi bolettákra.* Az eljárás folyik.

Beküldött hírek

Vasárnap. Előadások. Hangel László előadása Ausztriáról a *City*-moziban. 11 órakor. — A Dugonics Társaságban *Kovács* József és *Szalay* József tart előadást. Szegedi városháza. 4 órakor. — A Cionista Szövetségben *Marton* Ede: A cionizmus mint megoldás. Délelőtt ½11 órakor. Andrássy út 67. — *Különféle k:* A Magyarországi Nőegyesületek Szövetsége, a Katolikus Háziasszonyok Orsz. Szövetségének székházában közgyülést tart. ½11 órakor. — A Budapesti Orvosok Kamarazene-Egyesülete a Zeneművészeti Főiskolán házi hangversenyt rendez. 7 órakor. — A Magyar Vöröskereszt Egylet tavaszi táncestélyt rendez. ½9 órakor. Marcibányi tér 6. — A Pesti Izr. Hitközség előljárósága csütörtökön este 400 terítékes vacsorát rendezett az ifjabb generációk szervezeteinek a hitközség működésébe való bekapcsolódása alkalmából. A vacsorán *Stern* Samu, dr. *Riegler* Tibor szólalt fel. — *Hétfő. Előadások.* A Keleti Társaságban *Biren Bonnerjea* az indiai kasztrendszer eredetéről tart előadást. ½7 órakor. Üllői út 33. — A Notre Dame de Sion előadássorozatában P. *Bangha* Béla: E világ és túlvilág. 7 órakor. Horánszky ucca 20. — *Különfélék.* A tanügyi tisztikar *Bednarz* Róbert elnöklete alatt a Belvárosi Katolikus Körben Rákóczi-ünnepélyt rendez. 7 órakor. — A Feministák Egyesületének vitaestjén *Braun* Róbert, *Csécsi* Imre és *Szász* Zoltán szólal fel. 7 órakor. Zichy Jenő u. 4. — Hathetes ingyenes eszperantó-tanfolyam kezdődik 28-án, kedden este ½8 órakor az Eszperantó Barátok Körében, Thököly út 28., II. emelet. — A *Budai Izr. Nőegylet Junior Csoportja* május 30-án, csütörtökön délután 5 órától záróráig az Ördögorom-csárdában (I., Torbágyi út 124.) műsoros majálist rendez. — A *Hirdetőirodatulajdonosok Egyesülete* e hónap 23-án tartotta 1935. évi közgyülését, amelyen megválasztották az új tisztikart. Elnök *Leopold* Gyula, alelnök *Bársony* Ernő, titkár *Harsányi* Miklós, jegyző: *Balogh* Sándor, pénztáros *Karczag* Fülöp, ellenőr *Ramser* László. A közgyülés foglalkozott többek között az iparigazolvánnyal nem rendelkező trafikok és egyéb cégek hirdetés felvételi tevékenységével és elhatározta, hogy ellenük legerélyesebben fog eljárni az illetékes hatóságoknál. — *Iskolai találkozó.* Felkéretnek az 1915. évben a miskolci felsőkereskedelmi iskolában érettségizettek, hogy címüket közöljék *Kraus* Emil Nyékládháza vagy *Rosenberg* Ferenc Miskolc, Széchenyi ucca 25.

NYARALÁSHOZ Orion, Philips, Standard rádiót béreljen
havi 4, 6, 7, 9, 10 P-ért Vermes Zoltán, II., Zsigmond u. 5. Telefon: 50—5—11

Ginczler, a „csodaépítész“ elmondja fizetés-képtelensége történetét

„Én csak a munkát hajszoltam, de nem az olcsó és silány munkát és két év előtt még félmillió pengő aktívám volt...“

Ma délben váratlanul visszaérkezett Budapestre *Ginczler* Herman építészvállalkozó, akinek két nappal ezelőtt bejelentett kényszeregyessége olyan nagy izgalmat keltett az építőiparban, de általában az egész gazdasági életben. *Ginczler megszökött! Ginczler beteg! Ginczler idegei összeroppantak!* — kavarogtak a hírek szerte a városban. És két napig valóban hiába keresték Ginczlert, sehol sem találták.

Közben a törvényszék tegnap délben már megindította a kényszeregyességi eljárást: kinevezte az úgynevezett jogi megbizottat és a vagyonfelügyelőt, az iratokat pedig átküldte az OHE-hez, *hátha sikerül létrehozni magánegyességet a másfélmillió pengős kényszeregyességi ügyben.* Az izgalmak azonban annyira fokozódtak és a különböző pletykák annyira terjedtek, hogy *végül is Ginczler engedett ügyvédje és hozzátartozói unszolásának és ma délben visszatért Budapestre.* Első útja a Vilmos császár út 27. számú házban levő irodájába vezetett. A *Magyarország* munkatársa itt beszélgetett vele.

A »*csodaépítész*«, vagy ahogy másképpen nevezték, a »*hajszálépítész*«, negyven év körüli középtermetű, korpulens testalkatú, sima ra borotvált arcú férfi. Még mindig szürkekockás útiruha van rajta és észrevehető *idegességgel* pödörgeti sűrű, tömött, barna, angolosra nyírt bajuszát.

Én sohasem szoktam megfutamodni...

A második emeleti irodában lázas sürgés-forgás. Minduntalan szól a telefon, mert hire terjedt, hogy Ginczler idehaza van és személyesen óhajt tárgyalni. Ott áll az egyik nagy tervezőasztal mellett, ujjai közt ceruzát forgat, másik kezével pedig egymásra halmozott tervek között rakosgat önkéntelenül.

— *Hogy én megszöktem? Nevetséges!* — mondja. — *Ilyen hírt csak ellenségeim és régi irigyeim terjeszthettek rólam, vagy akik nem ismernek.* Mert akik ismernek, tudják rólam nagyon jól, hogy *én sohasem szoktam megfutamodni, mindig helyt álltam mindenért és most is azért jöttem vissza, mert dolgozni akarok, mert meg akarok nyugtatni mindenkit, mert minden erőmmel lehetővé akarom tenni, hogy a lehető legkisebb károsodás és baj nélkül ússzák meg ezt az ügyet mindazok, akik benne érdekelve vannak.*

— Hát akkor mégis miért utazott el? — kérdezzük az építész-vállalkozótól.

— *Tíz esztendő óta szakadatlan munka az életem* — válaszolja. — Kora hajnaltól késő éjszakáig mindig csak tárgyaltam, mindig csak tervezgettem, mindig csak számoltam, rajzoltam, *néhány órai alváson kívül soha más pihenőm nem volt, családom számára is alig jutott időm, nemhogy szórakozásra, a munka volt számomra a szórakozás.* Tény azonban, hogy az utóbbi napok eseményei valóban megviselték kissé az idegeimet. De ez érthető. *Kizárólag azért utaztam el, mert pihenni akartam.* Nem igaz, hogy a vihar elől menekültem. Sejtelmem sem volt róla, hogy bejelentésem a kényszeregyességgel kapcsolatban ilyen nagy hullámokat fog felverni.

A munkások lelkesedéssel fogadták a vállalkozó visszatértét

Azt kérdeztük ezután, hogy hol töltötte az utolsó napokat, *erről azonban nem akar nyilatkozni* és nem mondja meg, hogy honnan érkezett Budapestre olyan váratlanul ma délben.

— *Elég annyi, hogy itt vagyok és örülök is, hogy visszajöttem, mert amikor most délben végigfutottam épületeimen, mindenütt a legnagyobb szeretettel és lelkesedéssel fogadtak munkásaim és iparosaim. Talán szerénytelenségnek hangzik, de némely helyen még meg is éljeneztek.* Könnyek szöktek a szemembe... — kissé elfátyolosodik a hangja a meghatódottságtól — és éreztem, hogy ezek az emberek még most is velem vannak és segíteni fognak nekem a kibontakozás munkájában.

— *Hiszen átlagban kétezer munkást és iparost foglalkoztattam állandóan.* Iparosokat, akiknek évekkel ezelőtt még egy ecsetjük vagy egy kalapácsuk sem volt és *ma nagy műhellyel rendelkeznek.* Iparosokat, akik két-három segéddel dolgoztak és ma ötven-hatvan segédjük van. *Százak és ezrek kerestek rajtam éveken keresztül nagy pénzeket és most, ha éri is őket veszteség, a mult évek hasznaiból van erre fedezet és tartalék.*

Ezután elmondja, hogy idegei még nem roppantak össze. Erősnek érzi magát a munkára, átesett már más válságon is, ha talán nem is ilyen nagyarányún.

Befejezetlenül maradt »Ginczler házsor« az egyik szentistvánvárosi uccában

Az 1500 pengős alaptőke és az irígyek serege

— *Hogy 1500 pengővel kezdtem?* — tárja szét két karját. — *Hát aztán? Annál nagyobb az érdemem, hogy 1500 pengőből ennyire sikerült jutnom. De éppen az fáj nekik... nekik, akik mind irigyeltek, hogy olyan alulról törtem fel a magasra, hogy mindenki csak engem keresett fel megbizásokkal, hogy tucatjával épitettem a házakat, hogy egy egész városrész keletkezése az én nevemhez fűződik, hogy mintegy száz ház falán az én nevem olvasható.*

— Nem!... ennek a száz háznak az emlékét nem lehet eltörölni egy tollvonással egyik napról a másikra. *Ezek a házak állnak! Ezekkel a házakkal az építtetők mind meg vannak elégedve! Hiszen még azon a napon is, amikor a kényszeregyességet beadtam, egy ismertnevű műépitész hivott fel és megbizást adott egy négyemeletes bérpalota felépítésére.* Kijelentette, nem baj, hogy bajba kerültem. Itt vannak kezeim között híres és kiváló műépitészek, mint Münich Aladár, Gregersen Hugó, elismerő levelei.

Lakatosok, asztalosok, redőnyösök levele a „tanácsos úrhoz“

Ezután elmeséli, hogy a legbüszkébb arra a levélre, amelyet ma reggel kapott munkásaitól és iparosaitól. Iratai közül egy ívet keres elő és átadja. Az íven a következők olvashatók:

»*Alulirott iparosok azon tisztelettel-jes kéréssel fordulunk a mélyen tisztelt Tanácsos Urhoz, hogy ebben a helyzetben velünk legyen és mi a legnagyobb bizalommal tüntetjük ki önt*

Szebbet hiába keresnél, - Gyermekfénykép csak Veresnél

Meleg kesztyü harisnya nadrág
FÁTH-nál, IV, Ferenciek tere 2

Bevezetés

céljából egy hónapig és pedig november 30-ig módot adunk hű fogyasztóinknak arra, hogy költségmentesen kipróbálhassák önmagukon a már régóta közismert

DIANA PUDER

egyedülálló, csodálatos hatását.

Ha november hó folyamán bármelyik budapesti, vagy vidéki szaküzletben vásárol

1.44 pengőért

3 darab 48 filléres, vagy
2 darab 72 filléres

Diana-fogkrémet, a kereskedő külön kiszolgáltat hozzá tetszés szerinti színárnyalatban

egy doboz 72 filléres Diana pudert.

A kipróbálásra szánt Diana-pudert tehát teljesen díjmentesen kapja, hogy alkalma legyen személyesen is meggyőződni különböző kiváló tulajdonságairól: lehelletfinomságú, az archoz lágyan tapad, nem pereg le, behízelgő illatú, az arcbőrt hamvasan üdévé színezi, minden keresett színárnyalatban kapható, feltétlenül megbízható, káros anyagokat nem tartalmaz, a ráncokat, pórusokat, bőrhibákat eltünteti, fiatalít.

Ára meglepően olcsó!
Magyar gyártmány!
A »Diana« név bennünket kötelez.
A »Diana« névben nyugodtan megbízhatik.

WEISZFELD-CIPŐ
MUSSOLINI TÉR 4
Terézkörúti oldal
Női és férficipő 28-32-36 P
Rendelésre a legkitünőbb cipők mérsékelt árért!

továbbra is.«

Igy hangzik a levél, amelynek alján sorakoznak az aláírások: *Lakatosok, asztalosok, festők, redőnyösök.*

— *Igen, erre vagyok a legbüszkébb* — és a meghatottságtól ismét ellágyul a hangja, — *az én derék iparosaimra és munkásaimra, akikkel 10 esztendőn keresztül éltem eszmei részvénytársasdgban.* Ezeknek a kisiparosoknak a követelése teszi ki az összes hiteleim mintegy hatvan százalékát. *Tehát ha ők mellettem maradnak, akkor sikerülni fog a kibontakozás.*

A „hajszál"-kalkulációk nem birták ki az építési anyagok drágulását

— *És mi okozta az összeomlást?* — tesszük fel a kérdést.

— *Az, hogy én az építkezéseket fix összegre vállaltam.* Az utóbbi egy esztendőben azonban mintegy 14 százalékkas emelkedtek a munkabérek, drágult az anyag, például a réz és a vas 15 százalékkal emelkedett. *Ezt a nagyarányú drágulást az én valóban pontos, vagy ha úgy tetszik, »hajszál« kalkulációim nem birta el.* Az igaz, hogy én olcsón építettem, de *az nem igaz, hogy az én építkezéseim hasznavehetetlenek.* Építtetőim mind meg vannak velem elégedve. A főváros építésügyi bizottsága, az iparhatóságok és a kerületi felügyelőségek mind igazolhatják, hogy én minden házamat teljesen rendben, kifogástalanul adtam át. Egyikkel sem volt semmi baj és *nem is lesz a jövőben sem.*

Ami a 40.000 pengős OTI-tartozást illeti, erre vonatkozólag elmondja, hogy minden nagyvállalkozónak tudnia kell, hogy *ez jelentéktelen összeg ott, ahol általánosságban kétezer munkást foglalkoztatnak.* Könnyen kiszámítható, hogy ez csupán néhány hetes hátralék. Hiszen még e pillanatban is mintegy 200 festő dolgozik a most épülő házakon.

„Én nem vagyok Solness építőmester..."

Figyelmeztetjük arra a vádra, hogy *könnyelműen spekulált.* Erre a következőket mondja:

— *Hogy könnyelműen spekuláltam? Csak nem lehettem könnyelmű a saját és családom pénzével?* És nem is voltam én olyan olcsó vállalkozó. Hiszen legutóbb is a hősuccai szükséglakások építkezésénél zártkörű pályázatra hívott meg engem is a főváros. *Nálam 20%-kal olcsóbb ajánlattevő kapta meg a munkát. Az én ajánlatom ugyanis 470.000 pengő volt és a város 400.000 pengőért adta ki az építkezést a legolcsóbb ajánlattevőnek, aki pedig az építőiparszakmában igen előkelő és vezetőszemélyiség.* Nem lehet tehát azt mondani, hogy én mindenáron csak a munkát, a megbízást hajszoltam, olcsó és silány munkát szállítottam. *Én csak a munkát hajszoltam, de nem az olcsó és silány munkát! Hajszoltam magamat, talán túlhajszoltam...*

Elérzékenyült hangon mondja ezután, hogy *két évvel ezelőtt még félmillió pengős aktivával könnyen visszavonulhatott volna. Mégsem tette, mert akkor mintegy 3000 embernek adott kenyeret...*

— És most összeomlott volna valóban minden? *Úgy jártam volna, mint Solness építőmester? Nem! Én nem vagyok Solness, mert az én munkám nem a bűnre épült!*

Ezeket az utolsó mondatokat már szinte kiáltva mondja, mintha azt szeretné, hogy mindenki meghallja ebben a városban, ahol oly sokat beszéltek ügyéről az utolsó néhány nap alatt.

Ismét 3 hónapi fogházra ítélték sikkasztásért Steinoch Ferencet, a Marton tejgazdaság volt budapesti vezetőjét

Enyhítő körülmény: a hiányos ellenőrzés

Többnapos bizonyítási eljárás és tárgyalás után *ma délután hozta ítéletet* Merschitz Kálmán büntetőtörvényszéki egyesbíró abban a *bűnügyben*, melynek vádlottja *Marton* Béla dánosi tejgazdasága budapesti telepének vezetője, *Steinoch* Ferenc volt. Steinoch Ferencet annakidején a törvényszék sikkasztás címén *háromhónapi fogházra* ítélte, a tábla azonban megsemmisítette az ítéletet és *új bizonyítási eljárás* lefolytatására utasította a törvényszéket.

Merschitz bíró több viharos részletekben bővelkedő izgalmas, szenvedélyes hangú tárgyaláson igyekezett tisztázni, mi történt a Marton-gazdaság budapesti telepén, követett-e el bűncselekményt Steinoch Ferenc.

A mai folytatólagos tárgyaláson *tanukat* hallgattak ki, majd *befejeződött a bizonyítási eljárás* és a *perbeszédekre* került a sor.

Herczegfy Béla ügyész vádbeszédében hangoztatta, hogy a bizonyítás anyagából tényként állapítható meg, hogy *Steinoch mintegy 1300 pengő értékű tejjel nem számolt el, a pénzt saját céljaira költötte* és ezzel sikkasztást követett el.

Dr. *Pfeiffer* Zoltán védő azzal érvelt, nincs bizonyíték arra, hogy Steinoch bűncselekményt követett volna el. A Marton-gazdaság adatai nem fogadhatók el, miután ott *hozzánemértés, mulasztás, könnyelműség, gondatlanság történt.*

Délután félháromkor hirdette ki a törvényszék az ítéletet: *bűnösnek mondotta ki Steinoch Ferencet sikkasztás vétségében és ezért 3 hónapi fogházbüntetésre* ítélte.

Az indokolás szerint Steinoch Ferenc, mint a Marton-gazdaság budapesti elosztótelepének vezetője, a tej ellenértékeként befolyt összeg egy részét *elsikkasztotta.* Az a védekezés, hogy a hiány nem az ő hibája folytán keletkezett, hanem csurgás, apadás és *mások lopása következtében* állott elő, hogy a hiányokat korábban *kényszer hatása alatt* ismerte el: *nem fogadható el,* mert a bizonyítás anyagával megcáfolást nyert.

Ezzel szemben a szakértők megállapították, hogy 1329 pengővel nem számolt el. Ha ebből leszámítunk is bizonyos összeget apadásra és egyéb igazolt hiányokra, akkor is *800—900 pengő az általa okozott kár.* A hiányt hamis bonokkal és különböző manipulációkkal igyekezett igazolni. Tanuk vallották, hogy *savanyútejet öntött a tejbe,* kitette a napra és a tej így kifutott. Egyéb manipulációkat is követett el a tejjel a hiány igazolása céljából. E cselekménye már *a hűtlen kezelés büntettének kritériumát is kimeriti.*

Költséges életmódot folytatott, gyakran lumpolt, ivott. Ilyen életmód 100 pengő havi fizetésből nem folytatható, máshonnan kellett tehát pénzt szereznie. Tanu vallotta, hogy egy alkalommal *a beszedett összeg egy részét nyomban elmulatta.*

Mindez igazolja, hogy a hiányzó összeget *saját céljaira fordította,* a sikkasztás tehát bizonyítva van.

A büntetés kiszabása során *enyhítő körülménynek vette a bíróság a kínálkozó alkalmat és a hiányos ellenőrzést.*

Az ítélet *nem jogerős.*

Gyomor- és bélbajoknál, a máj és az epeutak megbetegedéseinél, reggel felkeléskor egy pohár természetes **Ferenc József** keserűvíz kortyonként elfogyasztva igazán remek hashajtó. Kérdezze meg orvosát.

Olivecrona, a világhírű agysebész megvizsgálta budapesti betegét

Tegnap éjszaka *Budapestre érkezett Herbert Olivecrona, a világhírű svéd agysebész. Olivecrona* professzor *Richter* Hugó budapesti ideggyógyász hívására jött Budapestre. A budapesti orvos egyik betege, egy gazdag vidéki úr fekszik súlyos állapotban a János-szanatóriumban. Őt kereste fel ma délelőtt Olivecrona tanár. Órákig tartott a szanatórium egyik szobájában az orvosi vizsgálat, amelyben Olivecronán kívül résztvett a budapesti ideggyógyász is.

A vizsgálat után a svéd professzor közölte Richterrel, hogy *az operációt ebben a pillanatban nem látja indokoltnak.* Holnap délelőtt minden valószínűség szerint *újból megvizsgálja a beteget* és akkor dönti el, elvégzi-e első budapesti agyműtétét. *Olivecrona* professzor a szanatóriumból ebédelni ment és környezetével megbeszélte a délutáni és esti programot. Előreláthatólag délután pihenéssel és városnézéssel fogja tölteni az időt a világhírű agysebész.

A köd majdnem teljesen megbénítja a forgalmat Anglia több részében

London, november 4.

A fővárosban és Anglia több más részén a csütörtökre virradó éjjelen oly sűrű köd ereszkedett alá, hogy *a közlekedés csaknem teljesen megbénult.* Londonban a forgalmasabb pontokon hatalmas farakásokat gyujtottak meg, hogy legalább valamenynyire tudják biztosítani a közlekedés lebonyolítását. A köd következtében *a La Manche csatorna hajózási forgalma is csaknem teljesen megbénult.*

Az angol kormány „bizonyos kapcsolatokat" létesít Franco tábornokkal

Párizs, november 4.

(A Magyarország külön tudósítójától.) Diplomáciai körökből ered az az értesülés, hogy Anthony *Eden angol külügyminiszter tegnap Brüsszelben Delbos francia külügyminiszterrel szemben nagyon bizakodóan nyilatkozott a londoni benemavatkozási bizottság munkájának kilátásairól,* ami a spanyolországi külföldi önkéntesek visszahívásának módjait illeti.

Az angol külügyminiszter biztosította *Delbos* külügyminisztert arról, hogy *az angol kormány egyelőre nem gondol a spanyol nemzeti kormány formaszerint való elismerésére, de helyesnek tartja, hogy bizonyos kapcsolatokat létesítsen Franco tábornokkal.* Ebben az összefüggésben a félhivatalos *Petit Parisien* megjegyzi, hogy *a francia kormánynak parlamenti többségére való tekintettel nehézségekre kell számítania, amennyiben csatlakozni kívánna az angol kormánynak ehhez az engedékeny magatartásához,* de ez az árnyalati különbség nem érintheti és nem is fogja érinteni az angol-francia szolidaritást.

A munkáspárti *Daily Herald* diplomáciai munkatársa egyébként azt az értesülését közli, hogy *az angol kormány el van tökélve Franco tábornok kormányának jogszerinti elismerésére is* és ehhez az első lépés, hogy angol diplomáciai megbízott megy Salamancába.

A görög király Párizsba érkezett

Párizs, november 4.

György görög király Rómából ma délelőtt Párizsba érkezett.

Családi veszekedés után öngyilkos lett egy fiatalasszony

Ma éjszaka az *Ipoly ucca 26.* számú ház egyik lakásában *gázzal megmérgezte magát Sterk Hugó ponyvakereskedő 26 éves felesége.* A rendőri bizottság megállapította, hogy férj és feleség tegnap délután valami miatt *összeveszett.* A férfi elrohant hazulról és csak éjfélután tért haza. A konyhában nyitva találta a gázcsapot és ott feküdt a felesége holtan. Az öngyilkos úriasszony búcsúlevelet nem írt, valószínűleg a férjével történt *összeveszés fölötti elkeseredésében lett öngyilkos.*

Hármaskönyv-szelvény az első oldalon!

Tessék kivágni és eltenni

Karácsonyig mindennap közlünk ilyen sorszámozott szelvényt. — Példányvásárlóink gyüjtsenek össze belőlük 40 különböző sorszámú darabot. Ezeket karácsony hetében juttassák el a »Magyarország« kiadóhivatalába s akkor

teljesen ingyen kapják gyönyörű szép karácsonyi ajándékkönyvünket,

AZ EZÜST HÁRMASKÖNYVET

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Két éve fizetésképtelen a csodaépítész, aki nem látta belülről egyetlen házát sem

Egy pesti építési tezőr pályafutása a 300 pengős rajzolói fizetéstől másfélmillió pengő adósságig

Ginczler Herman építési vállalkozó fizetésképtelenségi ügyében szerdán rendelték el a kényszeregyességet s ugyanekkor jelölte ki a budapesti törvényszék a vagyonfelügyelőt, ügyszintén a kényszeregyességi ügy jogi megbízottját. Szakmai körökben nagy feltűnést keltett a kényszeregyességi státusnak az az adata, amely szerint Ginczler többek közt *10.000 pengővel tartozik az OTI-nak is.* Olyan járuléktartozásról van szó, amelyet a munkaadó hétről hétre levont munkásainak keresetéből. Ettől függetlenül pedig felvetik a kérdést, hogy az OTI, amely a legkisebb egzisztenciákon is könyörtelenül behajtja a maga követeléseit, hogyan juttathatta Ginczlert abba a helyzetbe, hogy a tartozások összege ennyire felszaporodjék.

A státusból kiderül, — amire előző cikkünkben már utaltunk — hogy az építőipar számottevő cégei csupán ingatlanfedezet mellett folyósítottak hitelt Ginczlernek, sőt két év óta, mióta pozitív formában hírek terjedtek el Ginczler fizetési zavarairól, *sem a nagyobb pénzintézetektől, sem pedig az építőipar vezető vállalatoitól nem kaphatott hitelt vagy fizetési haladékot, még száz pengő erejéig sem.* Azok, akik mégis hiteleztek Ginczlernek, a maguk hiszékenységének vagy tájékozatlanságának estek áldozatul.

Szakmai körök egyébként — ahol élénken pertraktálták a feltűnő fizetésképtelenség különböző vonatkozásait — *három részre* osztják Ginczler Herman pályafutását. Mielőtt önállósította magát, a Stilus Rt.-nál dolgozott építési rajzolói minőségben havi 300 pengő fizetésért. Egészen csekély forgótőkével — a szakmában *1500 pengőről* tudnak — indult el pályáján. A Zuglóban, majd az Újlipótváros perifériáin úgynevezett »szalámirendszerű« kis házakat épített, eladásra. Ezeknél az építkezéseknél ő maga volt a tervező és a kivitelező. Ez tudvalevően az építőipar szempontjából összeférhetetlen, — a Mérnökkamara tagjai nem is vállalhatnak ilyen megbízatást — mert ez *kizárja az ellenőrzés minden lehetőségét.* Mindez négy évvel ezelőtt történt s Ginczler a már akkor ellene elhangzott támadásokkal szemben azzal védekezett, hogy *a tervezéssel havi 300 pengős rajzolói fizetését akarja feljavítani 5—600 pengőig,* amivel szemben a vállalkozásért és a kivitelezésért nem számít fel magának semmiféle hasznot, sem pedig díjazást.

A kistelkek azonban csakhamar kifogytak és közben kiderült néhányszor az is, hogy *az épülőfélben levő vagy a már kész házakat nem lehet pontosan eladni arra a napra, amelyen a váltók lejárnak.* Innen datálódik Ginczler pályafutásának második fejezete. Felcsapott építési vállalkozónak, mégpedig azzal az elgondolással, hogy előlegeket szerez az építtetőktől s ezt mint forgótőkét használja fel esetleges egyéb megbizatásainál és építkezéseinél is. Általában *20—30 százalékkal a szakmában ismeretes önköltségi árak alatt vállalt megbizatást és bocsátotta áruba a maga építkezéseit.* Ilyenformán minden házra 40—50.000 pengőt rá kellett fizessen, úgyhogy ebben az időben tulajdonképpen már inzolvens volt — ha ugyan Ginczler esetében egyáltalában számításba lehet venni valamilyen saját tőkét, az egyre szaporodó tartozások összegéhez képest. A régi recept szerint egyik lyukkal tömte be a másikat és matematikai pontossággal előrelátható és kiszámítható volt *a harmadik periódus,* amelynek ideje ez év elején kezdődött.

Ginczler tevékenysége ebben az időszakban — mint annyi más hasonló helyzetbe került építési vállalkozóé — túlnyomórészt *öröklakásos házak* építéséből állott. Miután a szakmában és a szakmán kívül már senki sem adott hitelt neki, *a hiszékeny kisemberekre alapozta vállalkozási metódusait* és egyszerre öt hatalmas öröklakásos bérház építésébe fogott. Egész ügynöki hálózattal dolgozott s ennek révén mintegy *háromszázezer pengő előleget sikerült szereznie a tavaszi hónapokban azoktól, akik az épülő házakban öröklakásokra reflektáltak.* Ezzel az összeggel további fél évvel sikerült elhalasztania a fizetésképtelenség nyilt bevallását.

Szakmai körökben mint egészen eredeti, egyedülálló sajátosságot emlegetik Ginczlernek azt a szokását, hogy *a maga által tervezett és épített házakat soha belülről meg nem nézte.* Mindennap autón járta be folyamatban levő építkezéseit, a sofőrrel rendelte magához az építkezésnél foglalkoztatott pallérokat, akiknek *az autóban ülve adta ki utasításait.* Arra, hogy meggyőződést szerezzen utasításainak végrehajtásáról, Ginczlernek soha nem volt és most már előreláthatólag nem is igen lesz ideje.

K. B.

Az érdekeltek nagy többsége sürgeti a gabonatőzsde üzleti idejének megváltoztatását

A tőzsde elnöksége szerdán délre ankétot hívott össze annak a kérdésnek megbeszélése végett, vajjon a gabonaárak jegyzésének új rendje csakugyan szükségessé teszi a hivatalos üzletidő előbbretolását oly módon, hogy *féltizenkettőkor kezdődjék a gabonapiaci üzlet és egy órakor zárják le a forgalmat.*

A *Politzer* Sándor elnöklete alatt megtartott ankéton a gabonakereskedőkön és ügynökökön kívül a gazdatársadalom képviselői is résztvettek. *Nagy* Andor tőzsdetanácsos megokolta, hogy miért kell módosítani az üzleti idő eddigi beosztását. Ha feltizenkettőkor indul meg a forgalom, a gazdaközönség már az első félórában tájékozódhatik az üzleti tendenciáról és *már 12 előtt megkaphatja az első árfolyamokat.* Egy órakor befejezett forgalom mellett van ideje az árjegyző bizottságnak, hogy nyugodtan elvégezhesse munkáját, pontosan megállapíthassa és ellenőrizhesse a kialakult árakat, úgyhogy azokról a rádió vagy telefon útján korábban kaphatnak tájékoztatást a vidéki piacok, mint az idáig történt.

Körülbelül negyvenen vettek részt az ankéton és ezek közül csak ketten voltak, akik a félkettőkor való zárlat mellett foglaltak állást, a többiek *kivétel nélkül ½12-kor való nyitást és a forgalom egy órakor való lezárását sürgették.* Ezek alapján *Politzer* Sándor közölte az ankéton résztvevőkkel, hogy a kialakult helyzetképről jelentést fog tenni a tőzsde elnökségének, mely *az ügyet döntés végett sürgősen elő fogja terjeszteni a tanácsnak.* A gabonatőzsdén most már remélik, hogy a forgalom lebonyolításának *új időbeli beosztása hamarosan életbe is lép.*

Romániában felfüggesztik az adóvégrehajtást magyar vállalatokkal szemben. *Bukarestből* jelentik: A pénzügyminisztérium tudomására hozta a pénzügyigazgatóságoknak, hogy Románia és Magyarország között a kettős megadóztatás elkerülése érdekében egyezmény jött létre. Ennek értelmében a pénzügyminisztérium elrendelte, hogy *függesszék fel a magyar vállalatokkal szemben az adóbehajtás érdekében megindított végrehajtási eljárásokat mindaddig,* amíg az egyezmény életbelép és a helyzet tisztázódik.

A szövetkezeti mozgalom új alapelve a kölcsönösség, nem az altruizmus. Szerdán délután indult meg a szövetkezeti továbbképző tanfolyam a Magyarországi Szövetkezetek Szövetségének rendezésében. A megnyitóbeszédet dr. *Schandl* Károly ny. államtitkár mondotta. A karitász és a kooperáció között nagy a különbség — mondotta többek közt — a szövetkezet nem alamizsnát akar adni, hanem gazdasági összefogást akar teremteni. Elve: egy mindenkiért — mindenki egyért. A szövetkezeti mozgalom alapelve *a kölcsönösség, nem az altruizmus.* Nem kér a szövetkezet különleges elbánást az államtól sem, csak egyenlő elbánást. Beszélt Schandl Károly az *egykézről is,* amely nem a szövetkezeti gondolatból ered. Ezt a *gazdasági körülmények* hozták magukkal. Ezután dr. *Antal* István ny. államtitkár tartotta meg a tanfolyam első előadását »Szövetkezeti világnézet« címmel. Szerinte *a kapitalizmus elérkezett fejlődésének tetőfokára,* a profit és a szabadverseny zsákutcába jutott, bebizonyult alkalmatlansága. A szövetkezeti világnézet keresztény világnézetben gyökerezik, célja Krisztus tanításainak, az Evangéliumnak megvalósítása. Minden földi szemponton felül van egy hatalmasabb: nem az ember van a gazdasági berendezkedésért, hanem *a gazdasági berendezkedés az emberért.* A szövetkezetek a gazdasági berendezkedésben csak eszközt látnak az ember szolgálatában, ami a sokak szolgálatát és nem a kevesek profitját tartja szem előtt. A nemzetek életében ott találjuk meg leginkább a dekompozíciót, ahol hiányzik ez a szövekezeti világnézet. Azokban az államokban látunk viszont fellendülést, ahol ez a világnézet, amit mi szövetkezeti világnézetnek nevezünk, gazdasági életben érvényesül, — mondta végül Antal István.

Különleges képesítéshez és vagyoni viszonyokhoz kötik a bankáripar engedélyezését Csehszlovákiában. *Prágából* jelentik: A kormány a parlament elé terjesztette a bankáripar szabályozásáról szóló törvényjavaslatot, amely a bankáripart engedélyhez kötöttnek minősíti, akár egyes személyek, akár közkereseti vagy betéti társaság üzik. Az engedélyért folyamodó igazolni köteles, hogy az engedélyhez kötött iparoknál szükséges összes feltételeknek eleget tett, továbbá, hogy *oly különleges képesítéssel és vagyoni viszonyokkal rendelkezik, ami biztosítja az üzem szabályszerű vezetését.* Ha társaságról van szó, az összes korlátlanul felelős társak kötelesek e feltételeknek eleget tenni. A javaslat alapján a bankáripart rendszerint csak a koncesszió tulajdonosa üzheti, bérbeadáshoz az engedélyező hatóság csak fontos okokból járulhat hozzá. A törvény tiltja az engedélyezettnek, helyettesének avagy bérlőjének, hogy személyesen vagy alkalmazottai által *látogatások révén szerezzen megbízatásokat,* vagy hogy reklám okáért a javaslat által kötelezően előírt, az üzemben keresztülvitt revíziókra hivatkozzék.

Előzetesen is le lehet róni az utalványkézbesítés díját. A Budapesti Közlöny mai száma közli a kereskedelmi miniszter rendeletét az utalványkézbesítési, illetőleg kifizetési díj előzetes lerovásáról. A belföldi forgalomban a postautalvány feladója utalványát ezentúl úgy is postára adhatja, hogy a címzettet a kifizetés alkalmából egyébként kifizetendő különdíj alól mentesíti. E kikötés díja egységesen 40 pengőig 10 fillér, azon felül 14 fillér.

Újabb 400.000 mázsa tengerit szállítunk az exklíringes piacokra

Szerdán járt le az a határidő, ameddig a gabonaexportőröknek be kellett jelenteniök, hogy mennyi tengeri szállítását vállalják el a tekintetbejövő exklíringes piacokra. Jelentettük, hogy egyes cégek húzódoztak az újabb kockázat vállalásától, ennek ellenére kereskedői körökben elterjedt hírek szerint *a bejelentésekkel mintegy 400.000 mázsa tengeri exportja van biztosítva.* Az eddigiek során 350.000 mázsa tengerit helyeztünk el az exklíringes országokban az új értékesítési kampányban. A Külkereskedelmi Hivatal egyébként a MÁV-nál elérte azt, hogy az északi államokba irányuló tengeriküldemények vasuton is eljuthassanak a stettini, vagy a hamburgi német kikötőkbe. Ennek az intézkedésnek a téli szezónban van jelentősége.

November 15-én kezdődnek Budapesten a magyar-csehszlovák tárgyalások. *Prágából* jelentik, hogy a csehszlovák külügyminisztérium megbízásából legutóbb Budapesten tárgyalt dr. *Niederle* osztályfőnök és azt beszélte meg a magyar kormány képviselőivel, hogy *a csehszlovák külkereskedelmi delegáció november 15-én fog Budapestre utazni* a függőben lévő gazdaságpolitikai kérdések megvitatása céljából.

Uj építkezések a fővárosban. A polgármester a következő nagyobb építkezéseket engedélyezte: Lencz József és Gyula a Ferenc József rakpart 2. szám alatt hatemeletes bérházat, Landesmann Márk és fiai a Molnár ucca 3 szám alatt négyemeletes bérházat, a Clipeus Építő- és Ingatlanforgalmi kft. és Falus Ferenc a Visegrádi ucca 52/b. szám alatt háromemeletes bérházat, Kristel Bálint a Muskotály ucca 3. szám alatt egyemeletes bérházat, Paul Pál a Bimbó ucca 79. szám alatt egyemeletes lakóházat, Elter Kornélné a Zólyomi út 38/c. sz. alatt emeletes lakóházt, Gerendás József az I. ker., Névtelen ucca 1866. hrsz. alatt egyemeletes lakóházat, dr. Margócsy József és István a Hidegkúti út 34/b. szám alatt egyemeletes bérházat építtetnek.

Még érdeklődő sem akadt a déligyümölcsaukciók bérbevételére. Valamikor a déligyümölcsaukciók monopóliuma nagy érték volt. Békeidőben sokat keresett ezen az Angol Magyar Bank jogelődje, az *Elek Pál-féle Magyar Bank,* mely Dél-Olaszországban olcsó pénzen vásárolta össze az árut és olcsó hajófuvarral Fiumén hazahozott déligyümölcs szállítmányainak elárverezése a bank nagyon rentábilis üzletei közé tartozott. Háború után egy szövetkezet kapta meg a déligyümölcsaukciók jogát, de nem tudott vele boldogulni, még a bérleti díjakat sem tudta megfizetni a fővárosnak. Legutóbb pályázatot írtak ki, hogy ki akarja megszerezni ezt a koncessziót, de *még érdeklődő sem akadt, aki ajánlatot tett volna a déligyümölcsaukciók bérbevételére.* Amit meg lehet érteni. Kötött gazdálkodás mellett megszűnt ennek az üzletnek a létjogosultsága.

Helyzetjelentés az idényeikkek kiviteléről. *Szőlőkivitelünk* az elmult héten 53 vagón volt, melyből Németországba 40 vagón, Ausztriába 8 vagón és Angliába 5 vagón ment. *Burgonyából* ezideig 217 vagónt exportáltunk Olaszországba. *Vörös- és fokhagymakivitelünk* zavartalanul folyik. Az utóbbi napokban az angol piacon kedvezőbbre fordult vöröshagymaértékesítés lehetővé tette a vöröshagyma termelői árának q-kint 12.10 pengőre való emelését. *Borkivitelünk* az elmult héten a következő volt: Németország felé 4.5 vagón, melyből 3 vagón Brennwein volt, Franciaországba 3 vagón és Svájc felé 38 vagón bor.

A Magyar Hitelezői Védegylet szerdán tartotta közgyülését szurdai *Szurday* Róbert elnöklete alatt, akit a közgyülést megelőző elnökségi értekezlet újból az egyesület elnökévé választott. Az egyesület hitelvédelmi feladatainak megvalósítása érdekében *egyesületi választmány* alakult. Az egyesület alelnökeivé a közgyülés dr. *Buday-Goldlberger* Antalt, *Borbás* Andort és dr. *Schrecker* Rudolfot választotta meg.

Kényszeregyesség. A budapesti törvényszék az Angol-Magyar Géptömítés és Műszaki Kereskedelmi Rt. (Nagymező u. 45.) kényszeregyességi ügyében az eljárást befejezettnek nyilvánította.

TŐZSDÉK – ÁRUPIACOK

ÉRTÉKTŐZSDÉK

Kedvetlen a budapesti tőzsde

Az értéktőzsde már tegnap is kedvetlen volt, szerdán pedig a távolabbi és közelebbi külföldi tőzsdék lanyhaságáról szóló hírek az egész vonalon az árfolyamok további lemorzsolódását vonták maguk után. A kurzusok hanyatlása ugyan nem volt nagyon nagyarányú, azonban mégis visszaszorította az árfolyamok szintjét. A Kőszén 4, Fegyver 2, Tröszt és Hungária Műtrágya 1.25, Urikányi, Rima, Délcukor és Pamut 1, Bauxit, Nagybátonyi, Salgó, Acél 0.50 P-vel ment vissza. Csupán a Beocsini javult 1 P-vel, a Vasútforgalmi 0.75 és Nova 0.50 P-vel. Az *utótőzsdén* tovább tartott a kedvetlenség és alig fordult elő üzletkötés.

A *fixkamatozású papírok* piacán is nagyon csendes volt, egész szük keretek közé szorult az üzleti tevékenység. Feltűnő volt az aranyjáradékkötvények lanyhasága (18—18.25). A hivatalosan nem jegyzett kötvények közül a Népszövetségi dollárkötvény 100 volt, Talbot 12.600 (12.650) ezerfontonként, Kényszerkölcsön 76 (76.75), Speyer dollárkötvények 84 (83.50).

A *bankpapírok* magánforgalmában előfordult kötések: Kereskedelmi Bank (101—102) 101, Hitelbank (44—44.5) 44, Leszámítolóbank (43) 42, Angol-Magyar Bank (—) 32.5, Hazai Bank (26—27) 26—27, Olasz Bank (40—41) 40—41, Pesti Hazai (80) 80.

	Előző zárlat	Előfordult kötések	Zárlat
Hungária malom	39.10	—	39.10
Bauxit	249.50	248.50—251.—	249.—
Beocsini	26.—	27.25—27.75	27.—
Borsodi szén	—	18.40	18.30
Szentlőrinci	18.75	18.40	18.40
Kolo	—	34.40—34.80	34.50
Aszfalt	17.75	—	17.60
Kőszén	476.—	475.——470.—	472.—
Nagybátonyi	52.—	51.50	51.50
Salgó	50.—	49.40—50.—	49.50
Urikányi	67.50	65.50—67.—	66.50
Fegyver	90.—	87.——88.50	88.—
Ganz	31.90	32.——31.60	31.60
Láng	—	53.—	53.—
Acél	41.—	40.50	40.50
Metallochemia	98.—	—	98.—
Rimamurányi	124.—	122.25—123.60	123.—
Nasici	—	92.——95.—	93.75
Duna-Száva-Adria Vasút	—	17.—	17.—
Nova	19.50	19.50—20.—	20.—
Tröszt	95.25	95.50—94.50	94.—
Délcukor	70.—	69.50—68.50	69.—
Magyar Cukor	177.50	177.——178.—	177.50
Georgia	34.25	34.25—34.—	34.—
Lukácsfürdő	—	—	39.—
Gyapjúmosó	—	7.40	7.40
Goldberger	85.—	85.—	85.—
Győri textil	82.—	—	82.—
Pamutipar	61.—	60.—	60.—
Szegedi kender	55.50	56.——57.—	56.—
Chinoin	20.—	—	20.—
Danica	—	6.—	6.—
Műtrágya	68.75	—	67.50
Brassói	—	60.25—59.75	59.50
Gumi	—	113.—	113.—
Vasúti forgalmi	32.50	33.——33.40	33.25
Telefón	15.60	—	15.50

Államadósság, kötvények, záloglevelek:

1917. évi ptjegy	—	0.02	0.02
1937. évi ptjegy	100.—	100.—	100.—
1911. évi főv 4%	—	24.—	24.—
1914 évi főv kötvény 4.5%	318.75	318.50—319.50	318.50
1927. évi főv. 4.5%	88.75	89.——89.25	89.125
Gödöllői hév els.	—	—	20.50

Bécs egyenetlen

Zárlat	2-án	3-án	Zárlat	2-án	3-án
Nationalbank	162.50	162.—	Salgó	39.65	40.60
Alpesi	43.50	44.30	Magyar Kőszén	305.—	310.—
Rima	83.50	81.75	Urikányi	51.—	51.10

Prága lanyha

Zárlat	2-án	3-án	Zárlat	2-án	3-án
Alpesi	268.—	261.—	Skoda	1350.—	1304.—
Poldi	1160.—	1110.—	Cseh Cukor	750.—	735.—
Prager Eisen	1685.—	1640.—	Schöller	2180.—	2165.—

Genf alig tartott

Zárlat	2-án	3-án	Zárlat	2-án	3-án
Urikányi	—.—	38.—	Ófa	—.—	14.—
Nasici	46.—	44.—			

Párizs ingadozó

PÁRIZS. Nyitáskor tartott volt az irányzat. Később árlemorzsolódásra került sor és főképpen nemzetközi papírok szenvedtek árveszteséget. Zárlat felé vásárlások és fedezések folytán a hangulat megjavult.

Zárlat: Banque de France 6330, Credit Lyonnais 1416, Suez Canal 24850, Waggons Lits 89.75, Rio Tinto 2535, Schneider Creusot 1094, Totis 1669, Danube Save 329, Tubize 131, Royal Dutch 58.800.

Newyork ellanyhult

NEWYORK. Csekély forgalom mellett egyenetlen volt az áralakulás. Ösztönző momentumok alig fordultak elő, úgyhogy a legtöbb részvény alacsony jegyzésekkel lanyha irányzattal zárult. A részvényforgalom 1,740.000 darab volt.

Zárlat: Americ. Tel. 150, Anaconda Copper 27.625, Gen. Electric 39.875, Gen. Motors 39.75, Radio Corp. 7.25, Standard Brands 9, Standard Oil 50.625, U. S. Steel 56.50, Young kölcsön 26.50.

DEVIZAZÁRLATOK

BUDAPEST. A Magyar Nemzeti Bank hivatalos árfolyamai. Devizák: Amszterdam 186.50—188.10, Athén devizakompenzáció 3.025—3.055, Belgrád 7.82—7.88, Berlin 135.70—136.70, Brüsszel 57.10—57.54, Bukarest 3.41—3.44, Isztanbul 268.00—271.00, Kopenhága 74.75—75.35, London 16.74—16.89, Milánó 17.66—17.8864, Newyork 337.50—340.10, Oslo 84.15—84.85, Párizs 11.21—11.59, Prága 11.79—11.93, Szófia 4.11—4.15, Stockholm 86.35—87.05, Varsó 63.95—64.45, Zürich 77.90—78.60 pengő.

Valuták: Angol font 16.70—16.90, belga 56.90—57.50, kanadai dollár 335.00—340.00, cseh korona 11.00—11.70, dán korona 74.55—75.35, dinár 7.35—7.85, dollár 336.10—340.10, francia frank 11.05—11.55, holland forint 186.10—188.10, lengyel zloty 60.00—61.40, lei 2.85—3.00, leva 3.60—4.00, líra 16.90—17.90 (500 és 1000 lírás bankjegyek kivételével), norvég korona 83.95—84.85, osztrák schilling 80.00—80.70, svájci frank 77.70—78.60, svéd korona 86.15—87.05 pengő.

BÉCS. Amszterdam 230.75—232.15, Berlin 167.78—168.82, Brüsszel 70.68—71.12, London 20.73⅝—20.85⅝, Newyork 417.67—420.23, Párizs 14.04—14.18, Zürich 96.39—96.99. — **A magánkliring devizaátlagárfolyamai:** Amszterdam 294.78—296.58, Berlin 214.33—215.67, Brüsszel 90.29—90.85, London 26.49—26.65, Milánó 27.92, Newyork 533.57—536.85, Párizs 17.94—18.12, Prága 18.82¼—18.91¼, Varsó 100.81—101.21, Zürich 123.14—123.90.

ZÜRICH. Párizs 14.59, London 21.49½, Newyork 433.12, Brüsszel 73.30, Milánó 22.80, Amszterdam 239.45, Berlin 174.10, osztrák schilling 80.20, bécsi kifizetés 81.75, Prága 15.16, Varsó 81.90, Belgrád 10.00, Athén 3.95, Bukarest 3.25. — **Utótőzsde:** Párizs 14.59, London 21.49½, Newyork 433.00, Brüsszel 73.30, Milánó 22.80, Amszterdam 239.42½, Berlin 174.15.

AMSZTERDAM. Berlin 73.70, London 8.98, Newyork 180.93¾, Párizs 6.09¾, Brüsszel 30.63, Zürich 41.78, Prága 6.33½.

PÁRIZS. London 147.20, Newyork 2964.00, Brüsszel 501.75, Milánó 156.05, Zürich 684.50, Amszterdam 1639.50, Prága 104.20.

LONDON. Newyork 4.9647, Párizs 147.10, Milánó 94.32, Zürich 21.50½, Madrid 79.00, Koppenhága 22.40, Oslo 19.90¾, Stockholm 19.39½, Berlin 12.34¾, Bécs 26.31, Prága 141.70, Athén 546.50, Bukarest 671.00, Varsó 26.21, Belgrád 215.00, Szófia 400.00, Isztanbul 621.00.

NEWYORK. London Kábel 4.97, Berlin 40.22, Amszterdam 55.29, Párizs 3.38, Milánó 5.28¼, Bécs 18.85, Prága 3.50¼, Bukarest 0.74, Belgrád 2.33. — Pénzpiac: napipénz 1%, Ia kereskedelmi váltó ¾—1%.

BUDAPESTI GABONATŐZSDE

Határidőpiac: javult

Az első kötéseknél érezhető volt a kínálat erősödése. Márciusi és májusi *rozs* egyformán 10 filléres árveszteséggel indult. A tőzsdeidő későbbi folyamán márciusi határidőre a veszteség teljesen megtérült, májusi határidőre pedig 1 fillér árcsökkenés maradt érvényben. *Tengerinél* csak a májusi határidő volt eleinte lanyha, később szilárd irányzat mellett történtek az üzletkötések. Zárlatkor jegyezték a mai legmagasabb árfolyamot, amikor 6 filléres árnyereség mutatkozott.

A határidőpiac mai árfolyamai: Ujrozs márciusra 19.72—19.70—19.80, zárlat 19.80—19.82; májusra 19.90—19.99, zárlat 19.99—20.00 pengő. Tengeri májusra 12.81—12.74—12.86, zárlat 12.86—12.87 pengő.

Készárupiac: tartott

A készárupiacon változatlan irányzat mellett csak a búzaforgalom élénkült meg. *Búzából* 3450, *rozsból* 600, *árpából* 1350, *zabból* 150, *tengeriből* 1500 mázsa kelt el. Lucernamagból eladtak 13 mázsát, melyből 8 mázsa 85 százalékos volt, a többi minta szerinti volt. A lucernamag ára változatlan. Expresszborsóból elkelt zsákkal együtt 21.50 pengős árfolyamon 300 mázsa. Ez megfelel a tegnapi árjegyzésnek. Napraforgómagból fehér mag elkelt 300 mázsa, olajforgó mag 150 mázsa.

*

A készárupiac mai árfolyamai:

Búza: Tiszavidéki 77 kg-os 20.40—20.85, 78 kg-os 20.70—21.15, 79 kg-os 20.95—21.35, 80 kg-os 21.10—21.45, felsőtiszai 77 kg-os 20.30—20.80, 78 kg-os 20.60—21.—, 79 kg-os 20.85—21.30, 80 kg-os 21.——21.40, fejérmegyei, dunatiszaközi és dunántúli 77 kg-os 20.35—20.65, 78 kg-os 20.65—20.95, 79 kg-os 20.90—21.15, 80 kg-os 21——21.25; **rozs:** pestvidéki 18.70—18.80, más származású 18.80—19.—; **takarmányárpa:** I 16.50—17.—, közép 15.75—16.25; **sörárpa:** kiváló 21.——23.—, prima 19.50—20.50, sörárpa 18.50—19.25; **zab:** I. 16.65—16.75, közép 16.55—16.65; **tengeri:** tiszántúli 13.90—14.—, új 11.10—11.20, egyéb áll. 13.90—14.—, új 10.75—10.90; **őrlemények:** korpa 12.70—12.85, 8-as liszt 14.50—15.30 pengő mm.-ként budapesti paritásban.

A készárupiac mai kötései:

Búza: 150 mm. hajdúszoboszlói 80 kg-os 21.32½ pengő budapesti paritásban, 450 mm. fejérmegyei 80 kg-os 21.25 pengő budapesti paritásban, 150 mm. hajdúi 80 kg-os 21.40 pengő budapesti paritásban, 150 mm. hajdúi 80 kg-os 21.35 pengő budapesti paritásban, 150 mm. bihari 80 kg-os 21.— pengő budapesti paritásban, 450 mm. felsőtiszai uraságí 80 kg-os 21.40 pengő budapesti paritásban, 150 mm. felsőtiszai 80 kg-os 21.17½ pengő budapesti paritásban, 300 mm. fejérmegyei uraságí 80 kg-os 21.25 pengő budapesti paritásban, 150 mm. bácsi 80 kg-os 21.07½ pengő budapesti paritásban, 300 mm. tiszavidéki 80 kg-os 21.35 pengő budapesti paritásban, 450 mm. tiszavidéki 80 kg-os 21.30 pengő budapesti paritásban, 150 mm. tiszavidéki 80 kg-os 21.30 pengő budapesti paritásban, 150 mm. fejérmegyei 80 kg-os 21.15 pengő budapesti paritásban, 300 mm. hajdúböszörményi 80 kg-os 21.37½ pengő budapesti paritásban. **Rozs:** 300 mm. 18.80 pengő budapesti paritásban, 150 mm. 18.75 pengő beszállítva, 150 mm. tiszavidéki 18.90 pengő budapesti paritásban. **Tengeri:** 300 mm. 11.80 pengő budapesti paritásban 18 százal., 300 mm. 12.— pengő budapesti paritásban 18 százal., 300 mm. 10.60 pengő Hajdú 18 százal., 300 mm. 11.85 pengő budapesti paritásban 18 százal., 300 mm. 11.50 pengő Záhony december—január. **Árpa:** 450 mm. tiszai 19.50 pengő budapesti paritásban, 600 mm. felsőmagyarországi 22.75 pengő budapesti paritásban, 300 mm. felsőmagyarországi 20.75 pengő budapesti paritásban. **Zab:** 150 mm. 16.60 pengő budapesti paritásban. — **Forgó:** 150 mm. 21.25 pengő Porcsalma 150 mm. 21.50 pengő Kocsárd. **Olajf.:** 150 mm. 20.50 pengő Rákospalota. **Expressz:** 300 mm. 21.50 pengő Budapest. **Lucerna:** 8 mm. 205.— pengő Szombathely, 2 mm. 200.— pengő Karcag.

Jegyzések budapesti paritásban:

Kőles fehér 17.——19.— vörös 15.——15.50, egyéb 13.50—14.—, káposztarepce 31.——33.—, napraforgómag fehér 21.——22.—, tarka 20.——20.50 pengő mm.-ként.

Jegyzések ab feladóállomás:

Tökmag nagyszemű 27.50—29.50, kisszemű 26.——27.50, kék mák 107.——109.—, Viktória borsó 18.50—20.—, zöld expresszborsó 18.50—19.50, őszi 17.——18.—, tönce nagyszemű 40.——45.—, középszemű 36.——40.—, kisszemű 30.——34.—, fehér szokványbab, dunai 23.25—24.—, dunántúli 23.——23.75, felsőmagyarországi 21.50—22.—, gombólyi fürjbab 21.50—22.—, hosszú fürjbab 21.50—22.—, lucernamag 190.——215.—, 20 mm.-ná több 270.——275.—, lóberemag 115.——122.—, 20 mm.-nál több 158.——162.—, biborberemag 60.——63.—, muharmag 15.50—16.50, tavaszi bükköny 16.50—17.50, szőszös 38.——42.—, csillagfürt fehérlapos 12.50—12.75, szárított répaszelet 6.——7.25 pengő mm.-ként.

Liszt:

Budapesti lisztárak Budapesten házhoz szállítva. budapesti malomkondíciókkal december—január hónapra: Búzaliszt: 0gg 40.70—41.—, 0g 40.70—41.—, 2-es 39.70—40.—, 4-es 38.20—38.50, 5-ös 34.70—35.—, 6-os 32.20—32.50, 7-es 20.50—21.50; rozsliszt: 0-ás 33.25, 0/1-es 35.50, speciál I. 31.25, normál I 30.25, II 23.75, takarmány 15.50, korpa 12.75 pengő mm.-ként budapesti paritásban.

Elsőrendű tiszai nagymalmok árai: budapesti malomkondíciókkal december—január hónapra: Búzaliszt: 0gg 40.——40.50, 0g 40.——40.50, 2-es 39.——39.50, 4-es 37.50—38.—, 6-os 31.50—32.—, 7-es 20.50—21.—, 8-as 15.50—15.75 pengő mm.-ként

Tiszai kismalmok árai: Búzaliszt: 0gg 35.50—36.—, 0g 35.50—36.—, 2-es 34.50—35.—, 4-es 33.50—34.—, 6-os 27.——27.50 pengő mm.-ként

Dunántúli és egyéb malmok árai: Búzaliszt: 0gg 35.——35.50, 0g 35.——35.50, 2-es 34.——34.50, 4-es 33.——33.50, 6-os 26.50—27.— pengő mm.-ként

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDÉK

BÉCS. Kenyérmagvakban változások ma nem történtek. Marchfeldi búza ára 37.50 volt ab állomás. Ia minőségű magyar dunántúli búza 28.— schillinggel került piacra ab határ. Sörárpában szórványosan fedezési vásárlásokat eszközöltek főképpen közép minőségekben változatlan árakon. Tengeri és takarmányárpa árai tartottan alakultak. Prompt itt levő tengeri ára 17.55 schilling volt bécsi uszályból. Prompt takarmányárpa ára pedig 16.70 schilling volt ugyancsak bécsi uszályból. Finom búzalisztekben az üzleti tevékenység nem volt kielégítő. Némi forgalom csak prompt áruban bonyolódott le. Rozslisztek iránt ezzel szemben az érdeklődés valamivel élénkebb volt. Magyar búzalisztekben kisebb kötések történtek. A hivatalos árak nem változtak.

UJVIDÉK. Az irányzat nyugodt, a forgalom közepes volt.

Jegyzések 100 kg-ként: búza bácskai 172—173, szerémségi 170—172, szlavóniai 172—174, bánáti 167—176, bácskai tiszai uszályból 177—179, bégai uszályból 175—177, rozs bácskai 162—164, szárított új tengeri bácskai 96—97, bácskai és szerémségi fehér bab 2%-os 205—207, ugyanaz uszályból 210—212.50 dinár.

HAMBURG. Külföldi gabona cif-jegyzései: Búza Ia Manitoba 6.19 dollár novemberre 100 kg-ként, Rosafé 192, Barusso 193, Laplata rozs 173, Laplata árpa 64—65 kg-os 147, 67—68 kg-os 149, Laplata tengeri novemberre 134, decemberre 135, januárra 136, un clipped Plata zab 118, clipped Plata 121, búzakorpa Pollard január—márciusra 135, Bran január—márciusra 120, Laplata lenmag novemberre 263/6, decemberre 257 shilling 1000 kg-ként, egyéb megjelölés híján január—februári szállításra.

ROTTERDAM. Búza novemberre (7.325) 7.325, januárra (7.475) 7.475, márciusra (7.625) 7.625, májusra (7.65) 7.625 holland forint 100 kg-ként. Tengeri novemberre (109.—) 109.75, januárra (109.75) 110.75, márciusra (110.75) 111.50, májusra (108.50) 108.75 holland forint 2000 kg-ként.

LIVERPOOL. Szerdai nyitás, közép és zárlat: Búza decemberre (8/7.50: 23.98 P) 8/6.50, 8/6.375, 8/5.75: 23.58 P; márciusra (8/2.875: 22.92 P) 8/2.125, 8/1.875, 8/1.50: 22.59 P; májusra (8/2.125: 22.74 P) 8/1, 8/1, 8/0.50: 22.35 P.

WINNIPEG. Szerdai nyitás, közép és zárlat: Búza decemberre (115.125) 114.50, 114.25, 112.25; májusra (113.375) 113.125, 112.625, 110.125. Zab decemberre (45.625) 45.50, 45.50, 45.—; májusra (44.125) 44.—, 44.125, 44.—.

BUENOS AIRES. Búza novemberre (14.70) 14.70, decemberre (12.63) 12.37, februárra (11.71) 11.45. Tengeri novemberre (7.73) 7.69, decemberre (7.78) 7.70, januárra (7.81) 7.75. Zab (6.25) 6.30.

ROSARIO. Búza novemberre (14.50) 14.30, februárra (11.70) 11.45. Tengeri novemberre (7.65) 7.60, januárra (7.70) 7.60.

Csikágó kedvetlen

CSIKÁGÓ. A hivatásos spekuláció és a keleti cégek eladásai folytán a piac nyitáskor lanyhulásra hajlott. A helyzet később sem változott és a zárlati irányzat kedvetlen volt.

	Szerdai nyitás	Szerdai közép	Szerdai zárlat	Szerdai zárlat pengő per mm	Keddi zárlat cent per bushel	Keddi zárlat pengő per mm
	per bushel					
BUZA:						
Dec.	—.—	93.625	92.—	17.22	94.125	17.58
Máj.	93.25	93.25	91.75	17.17	93.75	17.50
Júl.	88.375	88.125	86.875	16.26	88.75	16.57
ROZS:						
Dec.	72.—	71.50	71.375	14.31	71.875	14.38
Máj.	—.—	69.75	69.375	13.92	69.50	13.90
Júl.	—.—	—.—	29.125	9.87	66.75	13.35
TENGERI:						
Dec.	58.375	58.875	58.50	11.73	58.75	11.76
Máj.	59.25	59.625	59.625	11.96	59.50	11.91
Júl.	59.875	60.375	60.—	12.03	60.—	12.—
ZAB:						
Dec.	—.—	30.75	30.50	10.70	30.625	10.72
Máj.	—.—	30.375	30.125	10.57	30.25	10.59
Júl.	29.25	29.375	29.125	9.87	29.375	10.29

CUKOR NEWYORK. Az árfolyamok légköri zavarok miatt nem voltak vehetők.

LONDON. 88%-os nyerscukor londoni szabadraktárból: novemberre 6/0.50—6/3, decemberre 6/1.25—6/1.50—6/1.25, januárra 6/1.50—6/2.50, februárra 6/1.75—6/2.75, márciusra 6/2.50—6/2.75, áprilisra 6/2.50—6/3.25, májusra 6/3—6/3.25—6/3, júniusra 6/3—6/3.75, júliusra 6/3.50—6/4, augusztusra 6/4—6/4.25—6/4.25, szeptemberre 6/4—6/4.50, októberre 6/4.25—6/5.25 decemberre 6/5.50—6/5.75—6/5.75 shilling per cwt. Az irányzat lanyhuló.

Külföldi cukortőzsde. Holland cukor 7/6, lengyel cukor 7/1.50 shilling per cwt.

KÁVÉ NEWYORK. Santos loko (11.—)

HÁZÖSSZEOMLÁS AZ UJ-LIPÓTVÁROSBAN

(Az Oti és a Mabi közgyülésén szóvá akarják tenni Ginczler Hermann épitész-spekuláns óriási biztositási hátralékait)

(Pintér Jenő rajza)

GINCZLER: Ilyen pech, hogy elfelejtettem fizetni a Mabinak és az Otinak Most micsoda szép baleseti járulékot követelhetnék tőlük!

53. Velencei pontő, XIV. századi ...
Aichen, Nora Iványi Madonna ...
gyűjtő és Szentgyörgy Károly ...
jobbra Kálvária Csókolom Pelso ...
zárójában Fa, Templom 23×29
en egyenként.

Szerencsi: PA, 222-223 l.
Szántai - gótikus ablakok.
Barta Jozefa 956 l.
XIV. századelő Pelé, Miránci kastély.
Veri kiállítás, 1930, Apafi 129. szám

SPORTHOZ GFB ÁRÚ
GYERMEKNEK GFB FEHÉRNEMŰ
URAKNAK GFB PYJAMA
s tér 20 alá költözött

x 3 pengőért 40.000 pengőt nyerhet, ha részt vesz a 69. jótékonycélú állami sorsjátékban. Kapható minden dohánytőzsdében, osztálysorsjegy főárusítónál, vagy a pénz előzetes beküldése ellenében a székesfővárosi pénzügyigazgatóságnál, Budapest, V., Szalay-utca 10.

— A magyar-lengyel egyesület ünnepélye. A magyar-lengyel egyesület az egységes, független Lengyelország helyreállításának évfordulóján: november 10-én, szerdán délután 5 órakor a nemzetközi klub dísztermében (V., Deák Ferenc-utca 2, Vigadó-épület II. emelet) ünnepélyt rendez, amelyen az elnöki megnyitót Okolicsányi László dr., az ünnepi beszédet pedig Czettler Jenő mondja. Belépő-

hallgatóság nagy érdeklődéssel és tetszéssel fogadta a magyar delegáció előadásait.

x Időjárás és áralakulás. E kettő valóban messzemenő összefüggésben van egymással. Az utóbbi napok enyhe légáramlását esős időszak követte. Gerő maradék- és divatházában, Andrássy-út 6, felhalmozódott az őszi és téli cikkek készlete. A meleg most már megszűnt s így most valóban rendkívül olcsón árusítja tú'zsúfolt raktárát.

— Adományok a kormányzóné inségakciójára. A kormányzóné nyomorenyhítő mozgalmára november 5-én a következő adományok érkeztek be: Magyar Nemzeti Bank Budapest 10.000 P, Weiss Alfonz báró, Weiss Jenő báró 2000—2000 P, részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára 1500 P, Neményi-testvérek 1000 P, a közigazgatási bíróság bírói kara, fogalmazói és kezelői személyzete 560 P, fővárosi alkalmazottak nemzeti szövetsége oktató osztálya 300 P, Klösz Pál 250 P, Kovács Izor, Ullmann Andor dr. 200—200 P, folyammérnöki hivatal Baja 132.80 P, Lunzer Pál, Szegő S. Zsigmond, Senn Ottó dr. 100—100 P, Serényi Aranka, Förstner-nővérek, Debrecen Sándor dr., Sasvári Géza dr. 50—50 P, Kátai József, özv. Frommer Rudolfné 25—25 P, Rothauser

INGATLAN

Száztíz kerepesi telekparcellája van, de nincs egy betónkeverőgépe sem a fizetésképtelen csodaépítésznek

Szakköröket s e rovat olvasóit nem érte váratlanul *Ginczler* Hermann régóta megjósolt s még régebben várt fizetésképtelensége. Ilyen körülmények között szinte meglepő, hogy a 120 áruhitelező közül nem kevesebb, mint *117 csupán váltóval van fedezve:* 1.3 millió pengő összegben, az együttesen másfélmillió pengőt követelő hitelezők sorából.

A sobtében megejtett státusvizsgálat azonban ennek a fizetésképtelenségi ügynek más, sajnálatos tanulságokat magábanrejtő furcsaságait is napfényre hozta. Igy megállapítható, hogy Ginczler Hermann, aki az utóbbi években több mint száz új ház építését bonyolította le, *saját bevallása szerint nem rendelkezik egyetlen betónkeverőgéppel sem.* Az építkezéseinél felhasznált betónkeverőgépeket tehát alkalmasint kölcsönbe vette, a szakmában éppen eléggé ismeretes uzsorafeltételek mellett. Tekintettel arra, hogy volt idő, amikor egyszerre, *azonos határidőre hét-nyolc építkezését kellett befejeznie, legalább ennyi kölcsöngéppel dolgozott,* arra azonban soha nem jutott pénze, hogy ezt az aránylag csekély értékű, a legkisebb építésnél is nélkülözhetetlen felszerelési tárgyat beszerezze.

Jellemző az állandóan sokmilliós forgalmat lebonyolított csodaépítész üzleti elveire és üzletvitelére az az adat is, hogy mindössze *egy anyagfelvonóval dolgozott,* azt szállíttatta egyik építkezéstől a másikig s ehhez a felvonógéphez két elnyűtt kötele volt. *Ilyen eszközökkel vállalkozott Ginczler hat-hétemeletes lakóházak, egész uccasorok, sőt új városrészek megépítésére,* még pedig olyan feltételek mellett, amelyekkel a szakma szolíd elemei közül senki nem tudott konkurrálni.

Ami a kényszeregyességi státus alapján várható kibontakozást és a fizetésképtelenségi ügy rendezését illeti, hozzáértők irreálisnak tartják a rendelkezésre álló ingatlanoknak 620.000 pengőre való értékelését. Attól tartanak, hogy az ingatlanok közül, amelyek többnyire *fizetési zavarokkal küzdő adósaitól jutottak Ginczler birtokába,* jelentős rész a lebonyolítás során értékesíthetetlennek fog bizonyulni. Ami értékesíthető volt, azt Ginczler már rég pénzzé tette. Most már csak *Kerepesen maradt 110 telekparcellája s ehhez járul 30 parcella Érden s egy-egy telek Pestszenterzsébeten és Kistarcsán.* A budapesti ingatlanérdekeltség túlnyomó részét az eladhatatlannak bizonyult *öröklakások* teszik.

Bizonyos kétkedés nyilvánul meg a kintlevőségek 220.000 pengős tételével szemben is. Ez a tétel ugyanis nagyrészt olyan építtetőkből tevődik össze, akik Ginczlernek adósai maradtak és akik a tapasztalat szerint különböző kifogásokkal szokták megtámadni a követelés fennállását. Bonyodalmas, hosszantartó pereskedés útján, rendszerint évek multán derül ki, hogy e *követelések közül mennyi a behajtható.*

Mindez persze hozzájárult, hogy az építőipar szolíd cégei, amelyek kezdettől fogva nem is leplezett ellenszenvvel figyelték a csodaépítész pályafutását, ne mutassanak valami nagy áldozatkészséget a most küszöbön álló rendezés során sem.

Városi ingatlantulajdonosok értesítője

A VÉGREHAJTÁSI ZÁRLAT NEM MENTESÍTI A HÁZTULAJDONOST A FELELŐSSÉG ALÓL

A kártérítésre vonatkozó tárgyi felelősség szabályai szerint balesetek esetében a veszélyes üzem fenntartója is felelős. A bírói gyakorlat a felvonógép üzemét veszélyes üzemnek tekinti. A háztulajdonos a balesetet szenvedett felperes által indított kártérítési perben azzal védekezett, hogy a baleset idejében háza végrehajtási zárlat alatt állott és ez oknál fogva meg volt fosztva mindazoktól a lényeges jogoktól, melyek a tulajdonost a tulajdona feletti rendelkezéssel kapcsolatban megilletik. Nem terheli tehát felelősség a zárlat tartama alatt a felvonógép használatával bekövetkezett balesetért. A kúria ítéletének indokolásában azonban megállapította, hogy az a körülmény, mely szerint a bérház haszonvételei a baleset idejében végrehajtási zárlat alatt állottak és meghatározott rendelkezési jog a zárgondnokot illette: a háztulajdonosnak a felvonógép üzemben tartásával járó kötelezettségeit és vagyoni felelősségét nem szüntette meg.

ELSŐBBSÉG A JOGTALANUL ELSZÁLLÍTOTT INGÓKRA

Törvényes zálogjog illeti meg a bérbeadót a bérelt helyiségben levő ingóságokra félévi bérösszeg erejéig. Ezeknek az ingóságoknak elárverezése esetében a befolyó vételárra a végrehajtási törvény elsőbbséget biztosít a háztulajdonosnak. A végrehajtási törvény rendelkezéseit a budapesti törvényszék, mint fellebbviteli bíróság kiterjesztő értelemben olyképpen magyarázta, hogy nem zárja ki a törvényes zálogjogi elsőbbségi igénynek érvényesítését az a körülmény, hogy a bérlő ingóságait a visszatartás gyakorlása előtt a bérlemény területéről a bérbeadó tudta és beleegyezése nélkül fondorlatosan eltávolította.

FOLYAMATBAN A VÁROSRENDEZÉS

A városrendezésről és építésügyről szóló 1937. évi VI. tc. intézkedik a városfejlesztési terveknek megállapításáról. A Fővárosi Közmunkák Tanácsánál készülnek is már a főváros belső területére vonatkozó telekfelosztási, telekhatárrendezési, telekátalakítási és kisajátítási tervek. Uccák szerint állapítják meg, hogy az egyes telkekből mennyit kell kisajátítani út létesítéséhez, bővítéséhez, illetőleg szabályozásához. Ez utóbbi célra szolgáló kisajátításokhoz ugyanis kisajátítási engedélyre nincs szükség. Az érdekelteket a Fővárosi Közmunkák Tanácsának elhatározásáról még nem értesítették. *Dr. M. Á.*

Nagyobb ingatlaneladások a fővárosban

A legutóbbi kimutatás szerint a következő nagyobb ingatlanok cseréltek gazdát a fővárosban:

Laub Ferencről *Goda* Ernő és nejére, Karthausi ucca 4/b. 20.000 pengőért.

Özv. *Rechnitz* Samu Sándornéről *Hirsch* Hermann és nejére, Kapy ucca 11.954/4., 10.000 pengőért.

Raab Terézia és birtoktársairól *Staub* Hermannra, Kaszás-dülő és Filatori dülő 19.732/1—2., 18.914/L., 2., 3. helyrajzi szám, 11.462 pengőért.

Dr. *Tóth* Gyula Gáborról dr. *Berinkey* Dénesné és birtoktársaira, Vérhalom ucca 15.365/25., 16.000 pengőért.

Mihály István Kornélról *Brunner* Margit és Erzsébetre, Sasad 2578/18., 21 pengőért.

Streilinger Samu és nejéről a kincstárra, Fehérvári út 9., 17.130 pengőért.

Parkváros Rt.-ról Haggenmacher Öttóra, Szirtes út 5300/6., 37.922 pengőért.

Keresztessy Ödön és nejéről 50/1000 része *Horváth* Lujzára, Pozsonyi út 25.338/23., 23.000 pengőért.

Ginczler Hermanról 15/1000 illetősége *Hirschler* Katalinra. Pozsonyi út 25.338/5., 10.500 pengőért.

Ginczler Hermanról 12/1000 része *Sátor* Dezsőre, Pozsonyi út 25.338/5., 10.000 pengőért.

Ginczler Hermanról 90/1000 része dr. *Arany* Zsigmondnéra, Pozsonyi út 256266/13., 11.000 pengőért.

Freud Miksa és nejéről felo részre dr. *Vágó* Árpád és nejére, Soroksári út 37.910/20., 11.250 pengőért.

Szakos András és nejéről *Szarka* József és nejére, Miskolci ucca 40.142 hrsz., 12.750 pengőért.

Szent-István Béláról *Kelenffy* Bélánéra, Hermina út 31.669/5. hrsz., 20.000 pengőért.

Makk Istvánnéról *Eisenhoffer* Józsefre, Egresi út 32.179/29. hrsz., 19.300 pengőért.

Ingatlanárverési naptár

Budapesten:

Az árverés időpontja	Az árverés helye	Az ingatlan fekvése	Az ingatlan □-öl	Kikiáltási ár pengőben
XI. 10 du. 3	Közp. ib.	Lázár ucca 10	235	129.780
XI. 16 du. 4	I—III. kib	Városmajor u. 42	1298	119.124
XI. 19 du. 3	Közp. ib	Kisfaludy u. 32	134	26.000
XI. 25 du. 3	Közp. ib.	Gyarmat u. 12/b	332	17.053
XI. 26 du. 3	Közp. ib	Szugló ucca 153	166	4.421
XII. 7 du. 3	Közp. ib.	Kerület ucca 16	183	98.440

Környéken:

Az árverés időpontja	Az árverés helye	Az ingatlan fekvése	Az ingatlan □-öl	Kikiáltási ár pengőben
XI. 15 de. 9	Pestvidéki ib	Pesthidegkút 501 hrsz.	217	2.170
XI. 16 de 9	Budafok	1062/23 hrsz	151	500
XII. 11 de 9	Békásmegyei	2219 hrsz	—	1.223
XII 22 du 3	Csepel	2418 hrsz.	163	8.880
I. 20 de 11	Ujpesti ib	Rákospalota 5087 hrsz.	—	8.000
I. 31 de. 9	Pest-szenterzsébeti ib.	Bajza ucca 12	94	8.740

Szerkesztői üzenetek

Egy régi előfizető, *Mezőtúr.* Valószínűleg a *házicincér,* pondrója pusztít az ajtófélfában. Ez a pondró 22 mm. hosszúságot is elérhet, ritkán rág szabályos menetet a fában, hanem rendszerint a felszín alatt lapos, szélea csatornában lisztté őrli a fát. Csak kevés ép részeket hagy meg. Később mélyebbre húzódik a fába, de általában mégis közel marad a felszínhez. A pondró hosszabb ideig, legalább 3—4, de olykor 8—10 évig is él a fában. Lehetséges az is, hogy a *tarka kopogóbogár* pusztít az ajtófélfában. Ha erről a bogárról van szó, könnyű megismerni, mert kopog a fában. Kerek röplyuka átmérőben körülbelül 4 mm. Irtani lehet mind a két bogarat *szénkéneggel* vagy *ciángázzal,* de miután mind a két szer veszedelmes méreg, az első ezenkívül robbanékony is, csak a hatóságtól erre engedéllyel bíró szakemberrel végeztetheti az irtást.

Nyugalmazott köztisztviselő. Az Országos Tisztviselői Betegsegélyezési Alap (OTBA) szolgáltatásainak újabb szabályozása tárgyában kiadott 1934. évi 7700. M. E. számú minisztériumi rendelet 17. §-ában intézkedik a temetési segélyről. Temetési segély fejében a családfőnek, valamint a családi pótlékban részesülő feleségnek elhalálozása esetén a családfőt megillető és az elhalálozás időpontjában az OTBA járulék levonásául alapul szolgáló havi járandóság 70 százalékát fizetik ki.

Jenő. Ha törvényes gyermekörökös nincs, a közszerzeményt mindig a túlélő házastárs örökli.

Kíváncsi 7. Nem ismerjük, csak jelentéktelenebb külföldi személyről lehet szó.

Mandi. Kölcsönkövetelésének átértékeléséért keresetet a bíróság előtt már nem indíthat, mert amint levelében írta, már 1921 december 2-án esedékes volt a kölcsön visszafizetése. Az 1928. évi XII. tc. intézkedik a magántartozások átértékeléséről és ennek a törvénycikknek értelmében átértékelési keresetet a törvény életbeléptétől számított egy éven belül kellett volna a bíróságnál beadni. 40.000 papírkorona 3 pengő 20 fillérnek felel meg.

Érdeklődő. A kereskedősegéd felmondási ideje két szolgálati éven alul hat hét, legalább kétévi, vagy ennél hosszabb szolgálat esetén három hónap. A felmondásnak az 1910/1920. M. E. számú munkaügyi rendelet szerint *írásban kell történnie és csak a hónap utolsó napjára szólhat.* Felmondani tehát a hónap bármelyik napján lehet, csak arra kell ügyelni, hogy december 31-ét megelőzőleg legalább hat héttel történjék a felmondás, ha hatheti felmondáshoz van joga az alkalmazottnak.

Kíváncsi. 1. Nem nyert Nobel-díjat. **2.** A legmodernebb és legnagyobb angol személyszállító hajó az angol *Queen Mary,* ennek hossza 1004 láb (317 méter).

K. S.-né, *Jánoshalma.* A felettes hatósághoz kell panasszal fordulni.

S. M. előfizető. Csak levélben adhatunk felvilágosítást, szíveskedjék tehát pontosan megcímzett, rendesen felbélyegzett levélborítékot beküldeni; kérdését ismételje meg.

Csanádi ucca 11. előfizető. Takarítónéját be kell jelenteni az OTI-nál. Az mellékes, hogy férje biztosított tagja-e a MABI-nak, vagy sem.

Kóka. Forduljanak a belügyminisztérium fenhatósága alatt működő »Magyar Kivándorlókat és Visszavándorlókat Védő Irodához« (Budapest, VIII., Fiúmei út 4. szám), amely külföldre szakadt magyar állampolgárok holtartózkodásának kikutatásával is foglalkozik, ha megfelelő adatokat bocsátanak rendelkezésére. Tehát ami adat birtokukban van, azt mind közöljék az irodával. A készkiadásokat meg kell téríteni az irodának.

Cobden. Forduljon egyenesen a Magyar Cobden Szövetséghez: Budapest, V., Mária Valéria ucca 15/a. Egyes előadásokat külön ki is adnak, rendszeresen azonban a szövetség által kiadott folyóiratban jelennek meg az előadások.

Optáló bádogosmester. 1. Követelik a jelenlegi állampolgárságról szóló bizonyítványt is. Ha valaki nem magyar állampolgár, akkor más államnak a polgára és onnan kell állampolgársági bizonyítványt szerezni. **2.** Hátrányára lehet.

Szakácsnő. Szíveskedjék kérdésének megismétlésével pontosan megcímzett és rendesen felbélyegzett válaszborítékot beküldeni, mert csak levélben adhatjuk meg a felvilágosítást.

L. R.-né, *Tátra ucca.* Uccai balkonon szőnyegeket söpörni nem szabad, épúgy nem lehet az uccára portörlőt kirázni. A rendőr teljesen a törvényes rendelkezéseknek megfelelően járt el. Porszívót használhat szőnyegei portalanításánál, azonban ne sürűn méltóztassék használni s akkor is mindig a szőnyeget hátulról porszívózza. A gyakori porszívás tudniillik meglazítja a csomókat és erősen rongálja a szőnyeget.

Felmentés. Szíveskedjék az ottani főszolgabíróságon a népgondozó kirendeltséghez fordulni, ott adják meg a részletes tájékoztatást. A kérvényt a fiának kell beadni és megfelelő okmányokkal támogatni. A kérvényre 2 pengős, a mellékletekre pedig 30 filléres okmánybélyeg kell.

L. S., *Paks.* Miután törvényesen elváltak, az a kérdés, vajjon a bíróság ítélte-e meg a nő- és gyermektartásdíjat. Ha igen, akkor követelheti a volt férjtől a díjak rendszeres fizetését. Legjobb, ha ügyvédhez fordul.

FELELŐS SZERKESZTŐ MESTER SÁNDOR
SZERKESZTŐ FÖLDI MIHÁLY
KIADÓTULAJDONOS
A „PESTI NAPLÓ" RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
FELELŐS KIADÓ DR SZEGŐ ELEMÉR

Kéziratot nem őrzünk meg és nem adunk vissza

BRIDZS

Az osztrák világbajnoki licitrendszer

Az „erős szanzadu"

Az osztrákok az 1 szan indítást *minden ismert rendszertől eltérő módon* alkalmazzák. Náluk újabban az ilyen licit koránt-sem jelenti, hogy az indító lapja egyenletes elosztású. Egyszerűen annyit jelent: legalább 28 (bécsi) *poén körüli lapom van és egy menetre feltétlenül választ kérek.* Az 1 szan indítás tehát: *forsz!*

Így azután ilyen lapokat:

♠ 8 ♡ A K B 6 5 3 ◇ K D B 4 ♣ A B

♠ A D B 6 3 ♡ — ◇ A K 10 6 4 3 ♣ K B

épúgy 1 szannal indítanak, mint például

♠ A K 4 ♡ A B 4 ◇ A 5 4 3 ♣ K 10 2

tehát *valódi* adúnélkülire való lapokat.

A partner válasza ütéstelen vagy alig használható lappal: *2 treff!* Ez a negatív válasz. Erre az indítónak ismét meg *kell* szólalnia. (Kivéve, ha az ellenfél közbelicitált. Ilyenkor persze az első válasz sem 2 treff, hanem negatív lappal: *passz!)*

Az indító partnere az *ilyen és gyengébb* lappal:

♠ A 10 6 4 2 ♡ D 10 6 5 2 ◇ 4 3 2 ♣ —

2 treff választ ad az 1 szan indításra. Ez körülbelül a negativ válasz *felső* határa. Tizenkét (bécsi) poénnel vagy ennél többel már *pozitív* választ kell adni. Ezzel a lappal is *2 treff* a válasz:

♠ B 10 6 2 ♡ 4 ◇ K D 10 8 6 3 2 ♣ 6

Ha azután a partner a második menetben pikket mond, a pikket emeljük. Más színre vagy 2 szanzadúra a második menetben a kárót mondjuk be.

A pozitív válasz kétféle lehet csupán:

a) *2 szanzadú,*
b) 2 káró, 2 kőr vagy *2 pikk.*

Pozitív színválaszt csak legalább *5 kártyából* álló színnel adhatunk. Négyes színekkel, de 12 (bécsi) poénnél erősebb lappal *2 szanzadú* a válasz. Egy kivétel van. Mégpedig az, hogy a 2 szan válasz takarhat ötös vagy hosszabb *treffet.* Más színt *nem.* Az indító majd tudja, hogy 2 szan válasznál a partner a három nemesebb *szine legfeljebb négyes.*

Van azután a szanzadú indításra adandó válaszoknál az osztrák rendszerben még egy furcsaság: *az úgynevezett negatív ugrólicit.* Ha ugyanis 1 szanzadúra a partner színét *ugrással* mondja be, ez *nem erőjelző* (csak a 2 szan erőjelző, de az viszont forsz is!), hanem annyit jelent: *más színről — egész kivételes indító elosztást kivéve — szó sem lehet.* Ha egy lapban akár csak egy leghalványabb *második lehetőség is* van, már nem szabad az osztrákoknál negatív ugrást alkalmazni. Így 1 szan indításra a válasz:

♠ 4 ♡ B 10 6 2 ◇ K D 10 8 6 3 2 ♣ 6

2 treff (negatív) s azért nem 3 káró, mert a *kőrjáték lehetősége is* fennforog. Viszont

♠ 4 ♡ 6 5 ◇ K D 10 5 4 3 2 ♣ B 8 6

a válasz már: *9 káró!*

Kétségtelen, hogy az osztrákok szanzadú »felfogása« ötletes. Egyszersmind nagyon különös is. Csak annyiban egyezik a »modern« szanzadúval, hogy náluk is »erős« indítás. Bécsben nemcsak a mesterek, de a tömegek is rávetették magukat az új »erős« szanzadúra. Van benne valami, ami *a régi plafond időkre emlékeztet* . . .

*

FELADVÁNY

(A dámától függ)

♠ 6 3 2
♡ B 9 6 2
◇ A 5
♣ K 4 3 2

♠ K B 9 8 5 ♡ K D ◇ 10 6 ♣ 10 8 7 6	Nyugat Észak Kelet Dél	♠ — ♡ 10 8 7 5 4 3 ◇ D 8 4 2 ♣ D B 9

♠ A D 10 7 4
♡ A
◇ K B 9 7 3
♣ A 5

Öt káró a felvétel. Nyugat pikk 5-össel indult és Dél gémet csinál. *(Jutalmakat osztunk szét.)*

*

Előző feladványunk megfejtése: Dél beüt és treffet hív. Ha Nyugat elmegy az ásszal, elég átmenet marad. Ha Nyugat kiengedi, üt a treff király és pikk ász, pikk 4-es hívandó. Keletnek ütni kell. Ha treffet hív, Nyugat kénytelen beütni és pikket hív. Dél a bubival üt és kőrt hív. Ha Kelet kárót hív vissza Dél káróütéshez jut és elég átmenete van, hogy a treff dáma felé hívjon. Ha Kelet kőrt hív, aszerint, hogy Nyugat kicsit vagy nagyot ád, Dél terffet hív vagy asztalról a kéz kőr dámája felé. Majd treffet hív. Nyugatnak el kell menni és a pikk bubi ellen hív. Dél akkor a káró bubit hívja, Kelet üt a dámával. Ha hazaviszi felmagasított kőrjét, Dél treffet dob és Nyugat is kényszerben. Utána az asztal treff dámája eldobható, Nyugat végleg beszorul!

Díjat nyert: *Butz* Gyula, *Fenyő* Béla, *Tóváry* István.

REJTVÉNYEK

Megfejtés: határidő a megjelenés utáni csütörtök (külföldön szombat). Bármely előfizetőnk vagy olvasónk pályázhat a heti 10 könyvjutalomra. Egy helyes megfejtés is (a keresztrejtvénymegfejtés egyedül!) elegendő, de természetesen több megfejtéssel emelkedik az esély. Leghelyesebb levelezőlapra írni a megfejtéseket, de beküldhető kiszakított oldal is.

Ki járt amott?...

Estélyre voltunk hivatalosak a feleségemmel és jó pesti szokás szerint, 10 óra után, mikor a lakásban már mindenki lefeküdt, indultunk el hazulról. A feleségem mellettem állt, mikor kulcsommal bezártam az előszobaajtót. Mikor pár órával később hazaértünk és éppen kinyitottam az ajtót, a feleségem sápadtan rámnézett:

— Ezt az ajtót kizárta és újra bezárta valaki, mióta mi elmentünk!

Honnan tudhatta, noha senkivel sem beszélt?

Latin szállóigék

NEC — OMNIS — TE — TIMEO — VINCIT — MORI — IMPERIUM — EST — LABOR — MEMENTO — SIBI — POSSUM — NEC — UNIUS — OMNIA — LIBRI — ARS — NATURAE — TECUM — EST — HOMINEM — IMITATIO — VIVERE — SINE — IMPERARE — MAXIMUM — IMPROBUS.

1. Özséb esztergomi kanonoktól 1263-ban alapított és nálunk 1786-ban eltörölt Remete Szent Pálról nevezett pálos rend jelmondata, a szerzet tagjai így köszöntötték egymást. Nálunk gyakori sírfelirat.
2. Seneca, Nero nevelője, 124 erkölcsi tartalmú levelet írt. Ez a híres töredék a 113-ik levélből való.
3. Vergilius római költő mindenki által ismert mondása.
4. Aquinói Szent Tamásnak ez a mondása azt jelenti, hogy vitatkozásban félelmes ellenség az olyan, aki egy könyvet olvasott, de azt aztán betéve tudja.
5. A fent már említett Seneca 65-ik leveléből való, elterjedt idézet.
6. Plautus (vígjátékíró) mondta az asszonyokról ezt a férfiakra nézve letagadhatatlan igazságot.

A meghatározások alapján összeállított mondások kezdőbetűi, felülről lefelé, az angol irodalom híres költőjének nevét adják. Élete nagy tragédiáját világhírű festőnk örökítette meg.

Megfejtések

az 1937 október 31-i számból:

Római császárok:

ROMULUSAUGUSTULUS
ALAPOSANMEGTANUL
BIRS Z TATA CI A
LOCA OKOSAN ISZIK
A UL KUN DATOLYA
SISAK TINTA UN R
I A O NÖK CSORNA
AUGUSTUS FA EYT
AUREOLUS NERVA EI
NREB O PHILIPPUS
TEL O FIUK N AT S
HLINKA U AMUR AVE
EIUS ROST AST ZAV
MAS LC IOR IRÁDE
IN DIOCLETIANUS R
UUU CLAUDIUS ODU
SSS IE DE SZÜRKES

*

KÖNYVJUTALMAKAT NYERTEK
(Postán küldjük el)

Kálmán Lajos, Budapest. — Stern Jakabné, Ujfehértó. — Marhoffer Ignácné, Budapest. — László Zsuzsa, Nagyatád. — Görög Etel, Budapest. — Pollák Gusztávné, Eggenberg bei Graz. — Kuthy Ferenc, Budapest. — Max Neuhaus, Párizs. — Himmler János, Budapest. — Bleier Ernő, Budapest.

KERESZTREJTVÉNY

Beküldendő: vízszintes 1, 28, 71 és függőleges 2, 12, 28.

VÍZSZINTES:

1. . . . . a reménység hosszú pipaszár . . .
Idézet Lisznyay Kálmán »Pipadal«-ából
13. Rágcsáló állat
14. Téved az írásban
17. Fölé — ellentéte
18. Zsoké hivatásból teszi
19. A. A. A.
20. Kocsmai helyiség
21. D. N.
22. Korszak — latinul
25. Némely lakás tartozéka
26. Fair . . . . : angol sporttörvény
27. Góth Sándor névjele
28. Kuruc nóta
29. Egyforma betűk
30. Mértani fogalom
31. Ima jelzője
32. Nyugalom — németül
33. Egres közepe
34. Éneklik
36. Vissza: galopp — magyarul
37. Angol hosszmérték
38. Püspök monogramja
39. U. V.
40. Szeretek — latinul
41. Folyadék
42. Ruhát, fehérneműt készít
43. Hitegetni
44. Vissza: Chaney keresztneve volt
45. Dínomdánomozás
46. R. L.
47. Kugli a népszerű neve
49. Szög — németül
50. Színésznő
51. Bessenyei írt róla tragédiát
52. Túrja
53. Időhatározószó
55. Fordított mássalhangzó
56. Ókori hangszer
57. Kéz szélei
59. Farágó
60. Mutatószó
62. Jósnő
63. Faluhelyen így mondják a zacskót
64. Becézett Ádám
65. A havasi legelők német neve
66. Éva idegen változata
67. A »ráérni« igéből származó főnév
69. Amerikai filmszínész
70. Ital
71. Igen tekervényesen halad
72. Ez az őrmester regényhős

FÜGGŐLEGES:

1. Virágok téli pihenőhelye
2. A »Tűzmadár« zeneszerzője
3. Orosz folyó
4. Drazsé fele
5. »Uj« — görög összetételekben
6. Ellenkezés
7. Személyesnévmás
8. Folyó Indiában
9. Re párja
10. »Negyvenc közepe
11. Itt — németül
12. A futballkaput határolja
14. Gáz — németül
15. Ásó párja
16. Ilyen olaj is van
17. Város Portugáliában
20. Angol hölgy
23. Szénmonoxid vegyjele
24. A juharral rokon fa
25. Állati lakhely
28. Borítékot szokás
29. Ugrás eleje
32. Barátnő — franciául
34. Nagy az ára (ék. hiba)
35. Kevés vádlott teszi
36. Keresztnév
38. R. D. E.
41. Pl. előfizetés jelzője lehet
43. Álmosság kezdete
44. Híres a velencei
46. Főúri rang rövidítése
47. »Erre« játszanak a golyózó gyerekek
48. Nemzet és ige
50. Keresztül
53. Csokonai ideálja
54. Híres milánói dalszínház
55. Mássalhangzó
57. Időegység
58. Hága holland neve (den . . .)
59. Patak Angliában, a mellette fekvő Stratford nevű város Shakespeare szülőhelye
60. Ó. Á. N.
61. Egyiptomi isten
63. E. C. O.
65. Csont, száj — latinul
66. Római 505-ös
67. Római 1050-es
68. Vissza: névelő

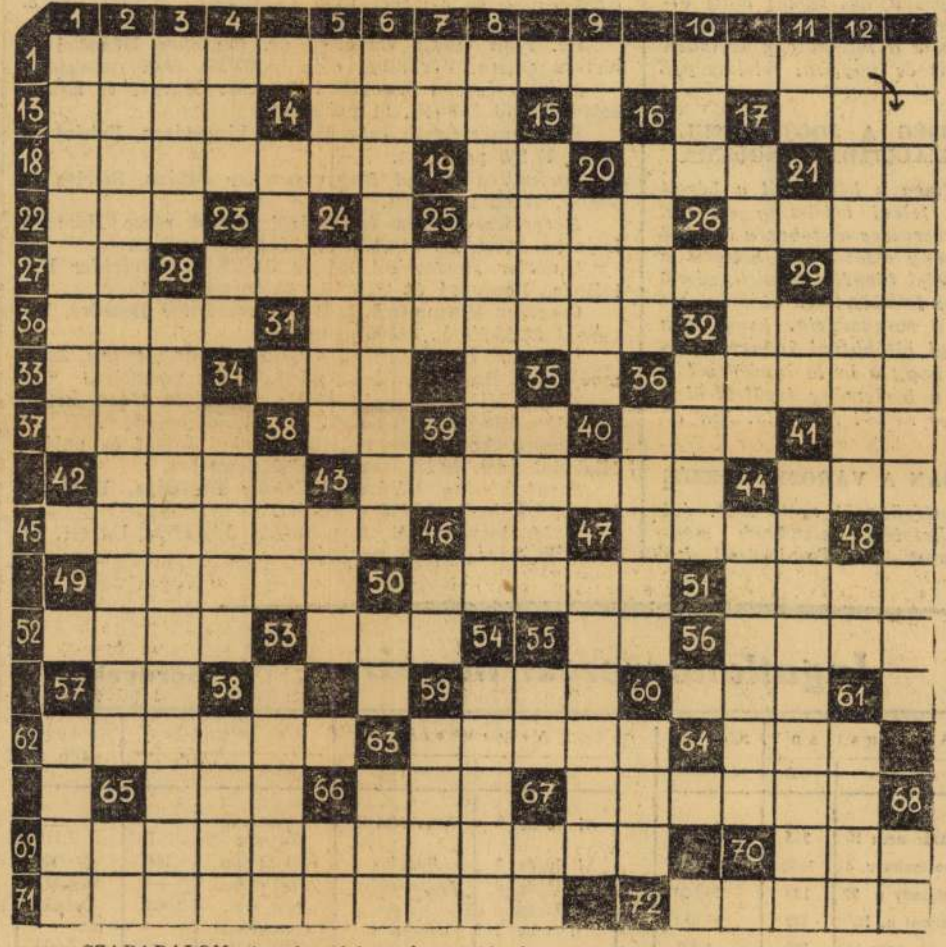

SZABADALOM. A számozási rendszer utánzása tilos Copyright by Grätzer.

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. Felelős nyomdavezető: Kárpáti Antal.

Foto Filmiroda

Szentgyörgyi István: Puszták művésze

gos, őszinte becsületességgel tudjuk a közénk keveredett idegent magunkba olvasztani mi magyarok.

Jókai *„Az új földesúr"*-ban hozzányult kora egyik újszerű és égető kérdéséhez, de ezenfelül képviselő, közíró, politikai napilap szerkesztője volt, tehát, *mint költőt feltétlenül érdekelték őt a történelmi és társadalmi fejlődés egyetemessége és egyes részletei.* Ha mégis megmaradt elsősorban és szinte kizárólag mulattatónak, annak oka az, hogy élete későbbi évei folyamán aránylag nyugodt korban élt.

1867. után egészen a mi századunk elejéig a békés, viszonylag nyugodt fejlődés korát élte Magyarország. Ha voltak is a társadalomtudósok részéről bizonyos keserű felhördülések, mint aminő *Grünwald* Béla két könyve *„A régi Magyarország"* és *„Az új Magyarország"* volt, az írók általában véve meg lehettek elégedve a társadalmi helyzettel és a közállapotokkal. Ment minden a maga jól beágyazott útján, tehát *Jókai és a többi Jókaik élhettek a saját és közönségük kedvtelésének.*

A társadalom életének különös tulajdonsága, hogy a nyugodt menetű haladásban időnként zökkenés áll be, nem működik jól a fejlődés előrehömpölygő gépezete. Világszerte súlyos kérdések merültek fel, a haladás gyorsvonatának akadozni kezdett a szociális kereke, *az írók nem térhettek ki a rájuk háramló kötelességek teljesítése elől, más utakra terelődött a magyar regény.* Mesélni könnyebb és jobb, Herczeg Ferencnek még szerencséje volt fiatalabb korában, hiszen megírhatta *„A Gyurkovics lányok"*-at és a társait. De az idők folyamán az ő élete és meglátása vitorláit is elragadta a nehéz idők mindent rohanásra késztető, minden rongyot felduzzasztó szele, *jött a dolgok mélyét bányászó és egy részletkérdésnek a megoldását hozni igyekvő „Hét sváb".*

Herczeg Ferenc a meglátásoknak költészetében történt némi felkavarása mellett még sokat tudott és tud mesélni. *Móricz* Zsigmond világa és lelki alkata más, nála a gondűző szórakoztatás mind nagyobb teret és helyet enged át az emberek és az élet megoldásra váró nagy ügyei számára. Azt már azután *az egyre kiáltóbban és követelőbben jelentkező nagy kérdéseknek az írók lelkében való kijegecesedése hozta magával, hogy a mai írók a Máraiak, az Illyések, a Nagy Lajosok regényeiből szinte teljesen hiányzik Jókai szórakoztató könnyed meseszövése és szinte csak a problémák maradtak meg.*

Eszerint tehát új utakra sodródott a magyar regény és *a fejlődés iránya az utóbbi évtizedekben a csinnyal megírt könnyű mese, az elbeszélés helyén a konok, kíméletlen társadalmi rajz, az emberek és osztályok életének gyilkosan őszinte leleplezése.* A fejlődés tényét nem lehet elvitatni, hiszen az irodalom az élet szerves része, már pedig az összes létező anyagok, még az elenyészésre érett hulla összetételében is bizonyos változások észlelhetők szerves életünkben s az idők folyamán. A fejlődés tehát elvi-

Pikassó: A vak

Foto G. R.

Bérház a Szent Anna uccában
Tervezte és kivitelezte: Ginczler Herman
Foto G. R.

tathatatlan, inkább csak az a kérdés vetődhet fel, vajjon *tényleg új utakra terelődik-e a magyar regény, illetve helyesebben, tényleg eddig teljesen ismeretlenek, járatlanok-e azok az új utak.*

Hiszen gondoljunk csak *Eötvös* Józsefre és az ő széptani szempontból talán némi kívánalmakat feltámasztó regényére *„A falu jegyzője"*-re. Vagy menjünk át más országok irodalmára, lássuk Franciaországot. *Dumas „Három testőr"*-je csupán mese volt, gondűző elbeszélés, de Anatole *France* egyik regénye *„A pingvinek szigete"* gyilkos gúnnyal megírt vádirata Franciaország nagy, sok port és még több meglátást felvert kérdésének a Dreyfuss-ügynek. Jókai és Dumas szórakoztattak regényeikben, mert koruk viszonylag nyugodt élete könnyed gondűzést kívánt íróitól. Anatole France, Nagy Lajos és Illyés Gyula már más utakon járnak. Csak *más utakon, de nem új utakon!* Mert a regénynek nincsenek új útjai, vagy régi útjai. *A jó és igazi író alázatos lény, aki vállán hordja az élet súlyos, lenyűgöző hatásait, mindig azt írja meg regényében, amit a kor társadalmi és emberi követelményei megkívánnak.*

6.i.

Építészeti kritika

Ginczler Herman épületei

Régi szükségesség az újonnan épülő bérházak kritikai méltatása. Ha nem maradhat sajtóbírálat nélkül egyetlen hangverseny, tárlat, vagy színielőadás, akkor méginkább indokolt az építészeti termékek minőségi nyilvántartása. Ennek a kritikai felügyeletnek eredménye ugyanis nemcsak az utólagos minőségbeli rangsorozás. Az állandó bírálati tevékenység preventív hatásánál fogva is elősegíti a művészi maximum kialakulását és a gyengébb produkció kiküszöbölését.

Sokszorosan fontos ez az architekturális termelésnél. A rossz kép, vagy szobor előbb-utóbb elbúvik a szem elől, de az építészeti alkotás, akár jó, akár rossz, mindig tömegek tekintete előtt marad.

Bérház az új Lipótvárosban
Tervezte és kivitelezte: Ginczler Herman

Éppen ezért fokozatosan jogosult a bírálat abban az esetben, ha valaki házak sorozatát építi a fővárosban. Mérhetetlen kár származhatik abból, ha valamely építőművész, akár elavult ideológiával, akár csökkent ízlésbeli készséggel dolgozik.

Ginczler Herman alkotásainak bírálatánál elsősorban örülni kell annak, hogy megértette korának formaigényeit. Ismeri az anyag önálló értékét, tud vele bánni, ezáltal elkerüli a korszerű épületeket diszkreditáló, és az álmodern külsőt jellemző sivárság

Művészet 1936. 1. sz. 14-15. l képpel

érzetét. Alaprajzaiban sehol sem mond ellent az architekturának, hanem kultúrált technikai készséggel megadja mindazt, amit a rendelkezésére álló terület a bentlakó igényeinek teljes kielégítése érdekében megenged.

Az objektív bírálat azonban nem hallgathat az itt-ott felmerülő kifogásokról sem, amely szerint épületei többé-kevésbé egyformák lennének.

Ez a vélemény azonban sehogy sincs konkretizálva. Először is: ha a tervező minden épülete jó, akkor lehetnek akár egyformák is. Ne kerüljünk ellentmondásba saját korszerű felfogásunkkal, amely szerint egyöntetű, összehangolt és nyugodt városképre törekszünk, amelynél nem az a cél, hogy az egyes épületek egymást minél hangosabb külsővel le-

Bérház a belső Józsefvárosban
Tervezte: Morbitzer Andor
Kivitelezte: Ginczler Herman
Gróf Sztáray Mihály tulajdona

konkurrálják. *Egyéniségre vall egyébként is minden műalkotásnál, ha megállapítható rajta ugyanannak a kéznek a munkája.*

Másodszor: ott, ahol a külső körülmények szigorúan adottak, ahol fronthosszúság, mélységi méretek maximált erkélykiugrások azonosak, ott nem kifogásolhatók a terveken fellelhető hasonlóságok. Ha valaki azt nehezményezi, hogy a különböző alkotások egy sablon szerint készülnek, úgy ezért ne a tervezőt hibáztassa, hanem azt a körülményt, ami a sablónt az építész kezébe adja. És ez: a merev szabályok, építésrendőri előírások, és a velük járó ezer kényszerű kötöttség. — A nagyvárosi házépítés ma már hasonló ahhoz a sakkrejtvényhez, ahol minden állás megadott, és amelynek megfejtéséhez már csak egyetlen létező lépéssel lehet hozzájárulni. Ginczler Herman ezt a lépést mindenütt művészi módon, szellemesen oldotta meg. *b. j.*

GÁBORJÁNI SZABÓ KÁLMÁN UJ FAMETSZETEI: „Parasztok" (Dr. Bertók kiadása, Debrecen.) Sötét alapon világos foltok és vonások: feketeségbe törő fény, mely a semmiből kiemeli az élő formát. Gáborjáni Szabó fametsző, akinek keze alatt megelevenedik a szívós anyag. Fametszet-lapjain mindig megérzik az „anyagszerűség", az anya-dúc kemény, szálas magva s mégis formálható, organikus természete. Ezekben a paraszti víziókban sok rejlik abból az új, tragikusan vívódó népszemléletből, mely ma a mai fiataljaink legjobbjait élteti. Leveti a hiú és hazug romantikát, de romantikusan jajdul a szenvedővel, ujjong az örülőkkel és vívódik a jobb életért. A témák valódiak, valódi a kivitel is: fanyar, tört, rajzbelileg nem egyszer fogyatékos, de tiszta képzőművészi vizió és maradéktalanul megalkotott kompozíció. Hivatott munka. **r. m.**

Bérház az új Lipótvárosban Foto G. R.
Tervezte és kivitelezte: Ginczler Herman
Az Instruktus R. T. tulajdona

Szabadtéri kesergő

Irta Becz Jenő

Vannak örök építészeti problémák, amelyek hosszú éveken keresztül makacsul és megoldatlanul ágaskodnak. Az egyetlen haszon, amely belőlük származik: kényelmes és mindig kéznél levő témát adnak a sajtónak és a humoristának.

Ilyen a „szabadtéri színház" címszó alatt divatos kérdéskomplexum, ami annyiban különbözik a többi hasonlótól (Dunakorzó, Rudasfürdő, Sugárút), hogy mindössze szezóntémának számít. Minden tavasszal feléled és őszig tart, miután a nyiltszínpad eszméje nálunk telenként eléggé népszerűtlen.

Az egész szabadtéri jószándék, dacára a felmerült rengeteg életképes eszmének, úgy hat, mint valami „Wunschtraum", amely álombeli minőségében kizárólag a csökönyös álmodozókat tudja éberen is foglalkoztatni. Noha — és ez szolgáljon minden álmodozó vigasztalására — gyakran a legszövevényesebb álmok is végtelenül egyszerűek a felébredés után — kellő józan állapotban.

Éppen ezért nézzük a dolgot először is a legjózanabb oldaláról.

Kétségtelen, hogy a szabadtéri színház, mint vállalkozás kitűnő üzlet. Essünk túl mindjárt az unalomig csépelt divatos érvelésen is: említsük meg többlet-biztosítsul az idegenforgalomban rejlő őserőt, mint többlet-hasznot. De ne felejtsük el hangosan és sürgősen hozzátenni, hogy *minden forgó idegentől függetlenül magunk is megérdemlünk ezen a téren minden jót.* Utóvégre a fővárosnak lélekszáma és kultúrigénye megérdemel az év barátságosabb felében is valamilyen kultúrfészket, ahol a melegtől pilledt jazzmuzsikán kívül egy kis művészetet is kaphat. Kétségtelen, hogy a lakosságnak az a rétege, amely télen hat-nyolc színházat is elbír, kitűnő üzletté avatná a nyári teátrumot.

Természetesen csak akkor, ha ez a színház olyan, amilyennek lenni kell. Mert szabadtéri szurrogátumok idáig is voltak, tekintélyes komikummal állva saját boldogulásuk útjában. Nem vitás, hogy az állatkerti békafüttyös pódium pincérkórussal, vagy a margitszigeti kényszerkísérlet szúnyoginvázióval csak arra volt jó, hogy elszánt széplelkek zsebéből dupla pénztáron keresztül vegye ki a méregdrága profitot — legtöbbször arra illetéktelenek hasznára. Nem szólva arról, hogy ha a művészeti ígéretektől elkábított látogató az egyik pénztárnál lerótta a kerti belépőt, a másik pénztárnál megváltotta a szabadtéri leülhetés lehetőségét — még mindig nem tudhatja, hogy nem marad-e el a produkció a ponyva nélküli térségen, valamilyen időjárási indiszpozició jóvoltából. Már pedig az ilyesminek a szabadtér diszkreditálása, lecsökkent bevétel, és megnőtt üzleti rizikó az eredménye — amin már az esőbiztosítás sem segít.

Edvy Illés Aladár: Alföldi táj

Tehát először is: *a szabadtéri színház legyen bármely percben fedetté és zárttá átalakítható.* Nem vagyunk római arénában, ahol biztos a csillagos ég, de oda a jó hangulat Salzburgban is, ha a zsinóreső miatt valamelyik lovardába kell átmenteni az ünnepi előadást — miután a világhírű rendező hetekig dolgozott a Dóm-téri beállításon. Illuzióromboló dolog a Tragédia egyiptomi jelenetét esernyő alól nézni, de nem kellemes a fortét helyettesítő váratlan piano sem, ami a zenekarból inzultálja a művészetet. A száz darab ügybuzgó muzsikustag közül ugyanis ilyenkor csak ötvenen játszanak, miután a másik ötven a kóta után kapkodva igyekszik megmenteni pultostársa számára a zenét, amit az alkonyati szellő el akar ragadni.

Az sem állapot, ha a köpönyeg nélküli közönség

MD K

Gimczler Hermann, ép.m.
sz.1899. Bp.VI.Vilmos cs.ut.35.

a Kamara tagjai sorába felvette,

A Bp.-i Mérn.Kamara közleményei.
MMLE Közlönye. 1927 III. 27. 74.l.

MDK

Ginczler Herman sz.1899. épitész

Hird. tagfelvételről. MMÉEKözl 1927. 11-12.sz. 74 l.

MDK

Ginczler Herman

b.j.:Építészeti kritika. Ginczler Herman épületei. Müvészet 1936.1.sz.14-15.l. képekkel.

MD K

Ginczler Hermann, ép.
Szül. Kisvárda, 1899-ben

Oklevél kelte: 1923
" száma: 7888

A m.kir. József Müegyetemen okl.-t, absolut.-t vagy okl.-honositást nyert épitészek névjegyzéke. 1873-1928-ig.
MI-M 17.1. 1931 jan. 15.

Gink.

A III. Nemzeti képzőművészeti kiállításon szobor műve szerepelt.

Új Magyarság, 1935. März. 24.

Vá Nazaré, 1954. Março, 24.

Ø Ginda v. Kinda,

Konda Ferenc

ötvös, Debrecen

1820 - 1830.

l.

Zoltötv Debr. 27. l.

IXX'XX

[illegible]

GINDEL FERENC festőasztalos

1878 - Szinpetri

DOBOSY László: Festett asztalosmunkák a Borsod megye északnyugati részén lévő templomokban. = Honismeret, 1991.1.sz. 68.p.

GINDEL György lakatos /fabro, kovács/. Egerben 1695-ben a város első számadáskönyvében szerepel: „Pro laboribus penes currum civitatis praestitis dati... 11 din.4o."

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

Gindel György, lakator, kovács M.D.K.

1695-ben Eger város első számadáskönyvében szerepel.

Heves negye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Derosényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 332. old.

Ginder József

építészmérnök

Óbecse

szül. n. o. 1890.

De Sgar

személyi a datok

127. h.

junges Geſchlecht ganz fremdartig a[illegible]ald werden
Volk wäre die Pilgercarawane zu z[illegible]en, die wir in
Ausruhens finden. Wie eine Reminiscenz aus der Ju
Bechſtein's Märchenbuch vor, wie auch der Bilderma
ſeinen beſten Kunden, uns an den Glanzpunkt der M
auch bald zu den hiſtoriſchen Erinnerungen gehöre
anderes, da wird der Bildermann noch beachtet; „K

Ginder József

ipitésa.

Szül. Óbecse. 1890.

Oklevelet nyert 1914.

Nyújegyzmüegyetem 7. C.

15

ΔZ 11½

12

6

25

Ginder József

építész

szül 1890. Óbecse

Bpesti műegy. okl. 1914.

Kismarty Lechner J.

közl.

1955. nov. 23.

MDK

Ginder József, ép
Szül. Óbecse, 1890-ben

Oklevél kelte: 1914
" száma: 5630

A m.kir. József Műegyetemen okl.-t, absolut.-t vagy okl. honositást nyert épitészek névjegyzéke. 1873-1928-ig.
BI-BM 17.1. 1931 jan. 15.

Gindert István

asztalos az arany
érdem Keresztes Egyta

Épitő Ipar
1912. 508. l.

MDK

Gindertné Bükkerti Mariska

Gyümölcsök, of.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Mücsarnok.1921. nov. 13.1.

Gindertné Bükkerti Mariska

MDK

Sárgadinnye, olf.

Műcsarnok 1922. őszi tárlat

Gindertné Bükkerti Mariska MDK

Szőlő, olf.

Műcsarnok 1922 őszi tárlat

Hindertné Bükkerti M. MDK

Csendélet, olf.

Mücsarnok 1920-21 téli kiállitás

Gindertné Bükkert M. MDK

Interieur, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Gindertné Bükkerti M.

MDK

Konyhacsendélet, olf.

Műcsarnok 1920. tavaszi kiállitás

Gindertné Bükkerti M. MDK

Önarckép, olf.

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

Gindertné Bükkerti M. MDK

Interieur, olf.

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

Gindertné Bükkerti M. MDK

Májusi reggel, olf.

Műcsarnok 1920. 21. Téli kiállitás

Gindertné Bükkerti M. MDK

Csendélet, olf.

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

Gindertné Bükkerti M. MDK

Százados-uti müvésztelep télen, olf.

Műcsarnok 1920. tavaszi kiállitás

Gindertné Bükkerti Mariska MDK

Gémes Gindert Péter szobrászmüvész müter-
mében, olf.

Mücsarnok 1922 őszi tárlat

MDK

Gimdertné Bükkerti Mariska, Festőm.

Pulykák. Olf.

Műcs.-OMKT. 1921. Tavaszi kiáll. 4.1. Kat.

MDK

Gindertné Bükkerti Mariska, festöm.

Müteremrészlet. Olf.

Harmatos reggel. "

Műcs.-OMKT. Tavaszi kiáll. 1921. Kat. 6.1.

MDK

Gindertné Bükkerti Mariska, festöm.

Hortenzia. Olf.

Műcs.-OMKT. 1921. Tavaszi kiáll. Kat.9.1.

Gindertné Bükkerti M.

Interieur, olf.

Műcsarnok 1920-21 téli kiállitás

Gindertné Bükkerti M. MDK

Májusi reggel, olf.

Mücsarnok 192o-21 téli kiállitás

Gindertné Bükkerti M. MDK

Önarckép, olf.

Mücsarnok 192o-21 téli kiállitás

M.D.K.

27

Gindertné Buzzerti Mariska

A Mücsarnok tavaszi tárlatán bemutatott 443 kép és szobor között szerepel a müvész festménye. A 20. oldalon 13-as számozással "Gindertné Bükkert M." aláirással a lap közli a müvész fényképét./A név kétféleképen szerepel, igy nem tudni melyik a helyes./ /Nem valószinü, hogy két személyről volna szó./

Képek, szobrok--festők, szobrászok c. közl. Szinházi Élet. Bp. 1921. juni 26.-juli 2. X. évf. 26. sz. 18. l.

Gindertné Bükkert M. MDK

Interieur, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Gindertné Bükkerti M. MDK

Konyhacsendélet, olf.

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Gindertné Bükkerti M. MDK

Százados uti müvésztelep télen, olf.

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

MDK

Gindertné Bükkerti Mariska

Interieur, of.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Műcsarnok.1921. nov. 13.l.

MDK

Gindertné Bükkerti Mariska

Fájdalmas Madonna, of.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Mücsarnok.1921. nov. 14.l.

Gindertné Bükkerti Mariska

Halak, olf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállítás

Gindertné Bükkerti Mariska MDK

Vadkacsa, olf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

Gindertné Bükkerti Mariska MDK

Hortenzia, olf.

Mücsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Gindertné Bükkerti Mariska MDK

Harmatos reggel, olf.

Műcsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Gindertné Bükkerti Mariska MDK

Pulykák, olf.

Műcsarnok 1921. tavaszi kiállitás

Gindertné Bükkerti Mariska MDK

Müteremrészlet, olf.

Mücsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Gindertné Bükkerti Mariska
Gémes Gindert Péter szobrászmüvész mütermében,
olaj

Őszi
~~Tavaszi~~ Tárlat. Műcs. kiállitása. 1922. nov.
23 l.

Gindertné Bükkerti Mariska

Sárgadinnye, olaj

Őszi Tárlat kiállitása. Műcs. 1922. nov. 7 l

Gindertné Bükkerti Mariska
Szőlő, olaj

Őszi Tárlat kiállitása. Műcs. 1922. nov. 7 l.

Gindetné Bükkerti Mariska, MDK

Interieur, olf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

M. D. K.

GINDERT Péter, gémes – szobrász
1876 – 1923

Anya gyermekével

Fiatal férfi fej (Lengkvári Sándor festőművész (1906.)

Imádkozó férfi (1910.)

A M. N. Galéria állagjegyzéke I/a r.
Bk. 1959. 137. l.

GINDERT *Péter.* l. *Gémes Gindert.*

Bolognai mester a XVI. századból:

Férfi képe:

látható és
Mellig (kissé jobbra néz). Haja
Ingének kerek gallérja réteges és

Terracotta, magassága 5:
~~Bologna, XVI. század~~. Ar

Ltha: 1273.

4625
6
22
7 50
4 4 8 5 2 4
6
2 6 3 1 0

182

D

M.D.K

GINDL József Ágoston festő

1756 – ?

Garas XVIII. 47. 146. 220. l.

M.D.K.

GINDL József Ágoston festő, pálos

szerzetes

1773-ig pálos szerzetes

1785-86 Székesfehérvárott rajztanár

1787-ben ajánlatot tesz Székesfehérvár városának ifjúsági rajziskola tartására.

Garas XVIII. köt. 220. l.

Ø

Gindl József Ágost

festő, volt pálos szerzetes. Született Tapolcán (Zala vm) 1756 körül. 1773 okt. lépett a pálosrendbe. A filozófiát Nagyszombatban, a teologiát Budán végezte 1782. Pesten tette le az egyetemes vizsgát. Teologiát és matematikát ~~tanitott~~ adott elő: 1785-6-ban Székesfehérvárt tanitott. Rendjének eltörlése után, 1787 jul. 17. ajánlatot tett a székesfehérvári városi tanácsnak egy ifjusági rajziskola létesitésére. Értett a rajzoláshoz és festéshez, az iskolát ő maga vezette volna. Az ügy további fejleményei ismeretlenek.

Schoentrvold dr.

Székesfehérvár 18. századbeli festő.

Székesfehérvári Szemle

1931. 4. sz.

TIK:

A MÁSODIK RÉSZT

SZALAY IMRE

A M. N. MUZ. IGAZGATÓJA

EDELEMÜGYI

MOGATÁSÁVAL

ON ÉS TÁRSA

É BÉCSBEN

M.D.K.

Gindl József Ágoston,iró,rajzoló

L."Anton.L.B.De Störck".Jelezve:"Invenit et delin.August Gindl Ord.S.Pauli I.Erem.-Ioh.Phil.Binder sc.Budae." 7.9+9.8 cm.Ltsz.59.18.Gindl expaulinusnak csak irói müködéséről tudtunk.Rézlemez.Magy.Tört.Képcsarnok. 200.o.

eanerné Wilhelmb Gizella-Mózsa György: A Magyar Történeti Képcsarnok rézlemez gyüjteménye. 197.o.

olia Archaeologica.XI.1959.Bpest.Képzőmüv.Alap.Kiadóáll. Bp.

Gindl József Ágoston.
pálos iró
MDK
Binder rézmetsző "Anton . L.B. De Störck" lemezén jelezve:"Invenit et Delin. Aug. Gindl Ord. S. Pauli. I. Erem. -..."

müvészi tevékenységéről eddig nem volt tudomásunk.

200.o.

Cennerné Wilhelmb Gizella -Rózsa György: A Magyar Történelmi Képcsarnok rézlemezgyüjteménye.
FOLIA ARCHAEOLOGICA XI. 1959. 197-199.o.
A publikálatlan rézlemezek jegyzéke.
U.O. 199-2o5.o.

Gindl Pál,csizmadia

Győrben polgárjogot nyert:1771.máj.22.Höflanyból jött.kath.Taksa 24 Ft./Album Neo-Civium 1743-1838/ Győrv.lvt. 100.o

Lengyel Alfréd: Sopronmegyei családnevek Győr város polgárkönyveiben. 97.old

Soproni Szemle,Helytört.Folyóirat.XII.1958.Sopron

Ø Gindlstrasszer Lipót

harangöntö
1843. körül győri pol-
gár

Jerty 253. l.

-malereien zu Kőnigsberg. Piros.

e de la France. Zöld.

XXXXXXX

ferencrendi templom. Barna.

ndi templom. XXX Barna.

nezia. Piros.

. Kék.

ürke.

26.

[illegible]

Gindrich Stupó

1890/91

Ferképzomfoisk vk

86 l.

stukkóornamentumokkal és halinas freskókkal díszített mennyezeteivel (Rómában: a Pal. Barberini dísztermében a Barberiniek dicsőítése, a Pal. Pamfili galeriája, a Chiesa Nuova és a San Carlo al Corso mennyezetképei, Firenzében a Pal. Pitti most képtárul szolgáló termeinek gazdag mennyezetdíszítése). Mint építésztől, tőle van Rómában a S. M. in Via Lata (a Corso mellett, mely 1680-ban, C. halála után készült el), a SS. Martina e Luca, valamint a S. Maria della Pace szép barokkhomlokzata. Sok tanítványa volt. Ezek egyike, Romanelle, Franciországban (Louvre, Pal. Mazarin, most Bibl. Nationale mennyezetfreskói) vitte C. stílusát. A gazdag képzeletű, színes, pompázó freskófestő kevésbbé megnyerő a különféle múzeumokban előforduló olajképein: Római hadvezér jelentést tesz a konzuloknak, Aeneas útnak indul Carthagóból (Drezda), Szt. Katalin eljegyzése, Hágár hazatérése, Saulus és Ananias (Bécs, Kunsthist. Mus.), Nagy Sándor és Darius (Róma, Capitoliumi képt.). Madonna (Louvre). Kiadott egy anatómiai atlaszt is (Róma, 1741).

CORVINUS-SERLEG, l. *Korvin-serleg.*

COSIMO *Piero di*, tkp. *Piero di Lorenzo*, (előbbi neve mestere. *Cosimo Roselli* után), firenzei festő, * Firenze 1462. † u. o. 1521. Igen egyéni művész, aki Botticellivel ellentétben (kihez hasonló tárgyú képeket fest), Leonardo és a németalföldi Van der Goes (A pásztorok imádása, 1482. már Firenzében volt) hatása alatt a rajzoló stílustól a festőihez képezi az átmenetet. Különösen finom tájképhátterei bizonyítják ezt. Korai művei: Mária fogantatása (1480, Fiesolo. S. Francesco), Mars és Vénusz (Berlin), nemkülönben Simonetta Vespucci arcképe

Gindrich Hugo

1890/91 I–II. vendéglát-
mül. Bécsben 1875 Rk.
4 elem, ipárist-

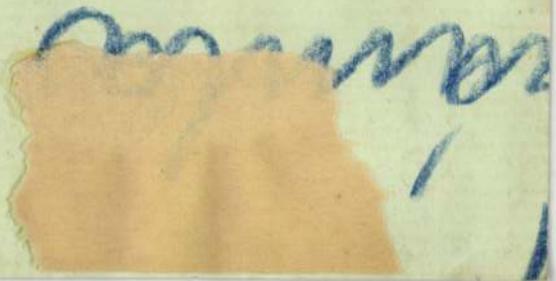

~~Limes Rutadás, németországi~~ V. 253.

Gindrich Hugo

festönövendek

8 hónap. jeles eredm.

Tanár Vidéky János

Iparrajziskola 1894

T

~~Erupt~~ Europa

fím, - könyv, - lapterjesztő es lany r

Budapest

Visegrádi - u 36

SAJTÁSZ
43 XI. -3 15
A
KÖNYVTÁR
MAGYAR KIR. POSTA

Gindrich Hugó

festő

l.

Művészi Ipar

1891. 217. l.

közt váltakozik, szolgálati évük száma

A tagok részben a kerület tekintélyebb kereskedő és iparos polgáraiból, részben szellemi pályán (pap, tanító stb.) működő rfiakból kerülnek ki. Sajnos, a választás nem indig esik hivatottakra s a könyvtárosok sokat eszélhetnének azokról az apró csatározásokól, a melyeket a könyvtár czéljával, hivaásával tisztában nem lévő bizottsági tagokal kell megvívniok egy-egy ujitás, vagy agyobb beszerzés érdekében.

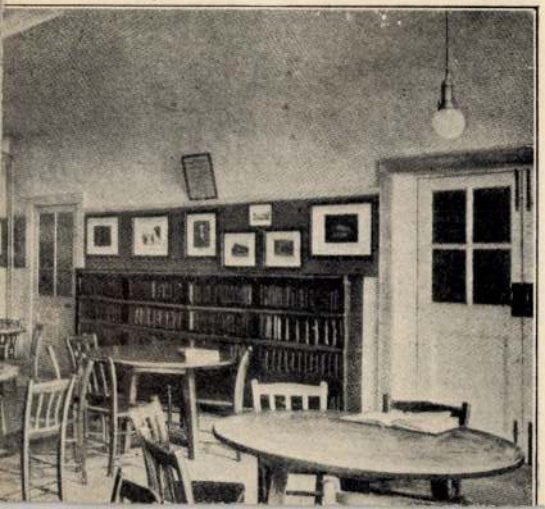

Pesther Tageblatt 1843,

geisterhaftes Auftreten Agnes einen Abscheu vor Rupert einflößen wollen, um vielleicht auf diesem Wege sein Ziel, Agnesens Hand, zu erreichen. Sein Leichnam wurde sammt Agnes ins Haus gebracht. Diese erwachte zwar bald von der Betäubung, aber ihr Verstand war dem Ereignisse erlegen. Der Vater gab sie in ein Irrenhaus. Rupert wurde am andern Tage, in dem nämlichen Garten, todt gefunden. Er hatte sich das Waidmesser in die Brust gebohrt. (Warte a. d. D.)

— (Holz aus der Walachei für das südliche Frankreich.) Ein Capitalist soll hunderttausend Eichen in den Wäldern der Wallachei für den Preis von 500,000 fl. erstanden haben. Fünfzig Holzhauer aus der Gegend von Macon sollen dahin sein, um sie in Stabholz zu verarbeiten, für die Weinberge des südlichen Frankreichs, wo das Holz rar ist.

— (Ofen.) Donnerstag den 12. Jänner findet im hiesigen Landhaus-Saale ein glänzend maskirtes Ballfest Statt. Herr Niklas hat das Arangement übernommen. Es wird die Geburt des Prinzen Carneval als Vorgeschmack aller noch bevorstehenden Feierlichkeiten abgehalten. — Da dieses Fest einzig in seiner Art dastehen wird, so ist zu hoffen, daß es nicht an Besuchen fehlen wird.

(Pesth.) — Vom Schachverein. — Die weitern fortgesetzten Züge der 2 Pesth-Pariser Schachpartien sind:

Dritter Pariser Brief. Die Franzosen spielten:

In der ungarischen Partie.

2ter Zug. G 8. F 6.

In der französischen Partie.

3ter Zug F 1. C 4.

Dritter Pesther Brief. Die Ungarn spielten:

In der französischen Partie.

3ter Zug F 8. E 7.

In der ungarischen Partie.

3ter Zug. F 3. E 5.

Pesth den 6. Jänner 1843.

J. Taufstein m. p.

Da dieses Spiel in weiterm Verlauf interessanter und verwickelter wird so ist die Bezeichnung der Felder durch Buchstaben und Ziffern von großem Nutzen, indem selbe leichtere Uebersicht verschafft. — Schachfreunde, denen diese Kunstausdrücke unbekannt sind, können im Allgaier leicht hierüber belehrt werden.

Wiener Börsen-Course.

7. Jänner 1843.

		Conv.-Mze.
Metaliques	à 5%	110⅛
dto.	à 4%	101
dto.	à 3%	77
Anleihen vom Jahre 1839		284
dto. dto. dto. 1834		725
Bank-Actien das Stück		1635
Eszterházy-Los		50
Kaiserliche Ducaten		102¾

Markt-Preise

der Körnerfrüchte in Pesth am 10. Jänner

Pesther Metzen, Groschen W. W.

Weitzen	120	—	140
Halbfrucht	92	—	104
Roggen	90	—	100
Gerste	75	—	80
Hafer	60	—	65
Kukurutz	90	—	98

Früchten-Preise.

Der Preßburger Metzen, Groschen W. W.

	Comorn den 7. Jänner			Szegedin den 7. Jän.		
	best.	mit.	ger.	best.	mit.	ger.
Weitzen	102	101	100	60	—	—
Halbfrucht	—	85	—	55	—	—
Korn	—	80	—	—	—	—
Gerste	68	67	65	35	—	—
Hafer	—	—	—	35	—	—
Kukurutz	—	90	—	40	—	—
Hirse	—	—	—	50	—	—

Bühnen-Repertoir.

Pesth, deutsches Theater.

Der Zauberschleier.

Wasserstand der Donau:

in der Brunnmaschine zu Ofen am 10. Jänner

Früh 8 Uhr 7' 7'' 0''' ober 0.

Lotto-Ziehung.

Ofen am 4. Jänner 1843.

30 16 87 6 65

Wien am 31. Dezember 1842.

54 73 83 62 53

Meteorologische Beobachtungen an der Ofner königl. Sternwarte am 9. Jänner.	Zeit der Beobachtung	Barometer auf 0° Reaumur reducirt, Pariser Maaß	Barometer auf 0° Reaumur reducirt, Wiener Maaß	Thermometer Reaumur	Wind	Witterung
	9 Uhr Morgens	27, Zoll 043	27 Zoll 9 L. 5 P.	+ 1, 54	WNW Sanft	Trüb, Nebel
	12 Uhr Mittags	„ „ 042	9 5	+ 2, 13	W. Sanft	Trüb, Nebel
	3 Uhr Nachmittags	„ „ 011	9 1	— 0, 06	N. Sanft	Trüb
	9 Uhr Abends	„ „ 060	9 8	— 1, 01	NNW. Schw.	Trüb, Nebel

Nachmittags 2 Uhr etwas Regen, dann von halb 4 Uhr bis 8 Uhr Abends Schnee.

Nachrichten.

Huldigung zum neuen Jahr 1843

Seiner fürstlichen Gnaden dem hochwürdigsten Herrn Herrn

Joseph v. Kopácsy,

Fürst Primas von Ungarn, Erzbischof von Gran ꝛc. ꝛc. in unterthänigster Ehrfurcht dargebracht.

Die Träumerin.

Gedicht von Ferdinand Schinn, in Musik gesetzt von Carl Seyler, vorgetragen von Albina Kröning.

O Sonne! — mit dir sinkt heute nieder,
Des zwölften Monats letzter Tag —
Verschwunden ist ein Jahr nun wieder
Es floh dahin, und nichts vermag
Es je zurück zu rufen!
Es ging zur Ruh, auf ewig ist's verschwunden,
Nun ist es todt, das treulos alte Jahr,
Das uns geschlagen, viele herbe Wunden
Weil es statt Segen, — Unglück oft gebar.
Ein neues Jahr wird morgen uns erstehen
Und sühnen wird's des Alten schwere Schuld,
Ein Traum ließ mich beglückte Zukunft sehen
Als müd' von Sorgen ich war eingelullt. —
Ich träumte vorwärts, bis zum heut'gen Tage,
Mir war so wohl, als ich erwacht, um's Herz,
Als wär's von jeher frei von Sorg' und Klage
Als hätt' es nie empfunden, den geringsten Schmerz! —

Was ich im Traum. so wahrhaft hab' gesehen,
Durchlaucht'ger Fürst! künd' ich aus voller Brust,
Und bring' geziert, durch Seyler'sche Ideen
Ein Bild der Zukunft Dir, mit Herzenslust! —
Du wirst recht lang' (so zeigte mir mein Träumen)
Gesund, beglückt und froh durch's Leben zieh'n,
Und lange spenden, in den heil'gen Räumen
Fürst! Segen uns, wenn wir in Andacht knien!
Die christlich Dir ergeb'nen frommen Schaaren,
Sie beten für Dein Wohl zum großen Gott,
Ein Retter bist Du Vielen in Gefahren,
Ein Helfer oft, in Leiden und in Noth! —
Empfange hier des Dankes heiße Zähre
Du guter Fürst! in sanften Melodien
Und sei gewiß, daß sich mein Traum bewähre,
Daß Himmels-Segen wird Dir stets erblühen!!!

Gran den 31. Dezember 1842.

F. Schinn.

Blühende Hyacinthen, Tulpen, Rosen

und andere beliebte Blumen sowohl in Töpfen als auch in Bouquets sind billigst zu haben bei

Joseph Gindrich,

Kunst- und Handelsgärtner in der Theresienstadt, Rosengasse Nr. 748 nächst der Allee.

Verlorene Bracelette.

Verloren wurde bei Gelegenheit des am 8. dieses abgehaltenen Frauenverein-Balles von dem Platze, wo die Ballgäste aus den Wägen steigen bis in den Saal, oder im Saale selbst, eine aus 12 goldenen, unter denen auch einige mit weniger werthvollen Steinen besetzten Ringen bestehende Damen-Bracelete. Das Ganze hat keinen großen innern Werth, der Eigenthümerin indessen als Erinnerungsgabe äußerst werthvoll, daher der redliche Finder hiemit gegen eine Recompence von 10 fl. C. M. ersucht wird, selbe beim Cassier des ungarischen oder deutschen Theaters gefälligst abgeben zu wollen.

Stephan Calderoni, Opticus in Pesth,

gibt sich die Ehre, als Erwiderung des durch Wilhelm Voigtländer sel. Sohn Franz im Pesther Tageblatt vom 8. dieses Monats Nr 7 gemachten Inserats hiemit zu erklären, daß er als erfahrner Geschäftsmann wohlerwogen, jede fernere Geschäftsverbindung mit demselben selbst abgebrochen habe; um so mehr, da ich mir die Ueberzeugung verschafft habe, daß ich dem schwachen Reste des Etablissements des Herren Sohnes Franz auf keinen Fall jenes unbedingte Vertrauen schenken kann, welches das einstens wohlsortirte Waarenlager des verstorbenen Wilhelm Voigtländer in Wien mit vollem Rechte genoß.

Ich ergreife hiebei zugleich die Gelegenheit, dem verehrten Publicum für das mir bisher geschenkte Vertrauen meinen herzlichsten Dank auszusprechen, mich aufs neue mit meinem wohlsortirten Waarenlager von optischen und geometrischen Instrumenten ꝛc. am Anfange der Waiznergasse, im v. Parkfrieder'schen Hause, unter der Firmatafel: „zum Astronom" ergebenst zu empfehlen, und schmeichle mir, daß ich auch wie bisher das geehrteste Publicum hinsichtlich der großen Auswahl der Instrumente selbst, als auch hinsichtlich der Solidität des modernen Geschmackes und der Preise gewiß zufrieden zu stellen bemüht sein werde.

Carl Zmály,

Parfumeriehändler „zur Braut,"

empfiehlt seine zum Carneval besonders neu sortirtes Waarenlager, nebst allen Toilettegegenständen zu billigst festgesetzten Preisen. — Ferner echten Champagner, echte Havanna-Cigarren, Liqueurs, nebst einem approbirten Mittel gegen die Frostbeulen. Pesth, Waiznergasse, im Parkfrieder'schen Hause Nr. 43 und 44.

Schwarz und gefärbte Seiden-Sammt,

wovon ich ein vollkommenes Lager besitze, erlaube ich mir hiemit zu den billigsten Preisen zu empfehlen.

Ergebener

Johann Ludwig Fischer,

in der Wienergasse Nr. 199.

Lose

auf die große Geld- und Güter-Lotterie, die am 14. Jänner gezogen wird, sind in der k. k. Lotto-Collectur am Rosenplatze, billigst zu bekommen.

Feinster französischer Champagner,

von den ersten Häusern der Champagne ist bei Unterzeichneten in vorzüglicher Qualität billigst zu haben; so auch der beliebte

Neszmélyer Champagner,

welcher sich durch vollkommene Reinheit, starkes Mousseux und besonders dadurch auszeichnet, daß solcher keinen Kopfschmerz verursacht, ist als eigenes Erzeugniß des Unterzeichneten in jeder Quantität vorräthig. Die große Bouteille zu 54 kr. C. M.
die kleine Bouteille zu 30 kr. C. M.
Bei größerer Abnahme wird ein verhältnißmäßiger Rabat vergütet.

Joseph Steinbach,
in Pesth, Herrengasse zur goldenen Wage.

Johann Wass,

Tabakhändler im Pesther Handelsstands-Gebäude,
Donauzeile, unter dem Schilde: „zum König Stephan" empfiehlt sein gut sortirtes Lager von

echten Havanna-Cigarren

alle Sorten Rauch- und Schnupftabake, Rauchrequisiten, nebst einer vorzüglichen Auswahl von Innländer Zigarren. Auch sind Lose zur kommenden Ziehung billig zu haben.

Die A. Wozáry'sche gemischte Waarenhandlung

zu S. A. Ujhely, einem der volkreichsten Märkte Oberungarns, solid und bestens gangbar ist sammt gemietheter Wohnung mit oder ohne Einrichtung gegen sichere und billige Bedingnisse aus freier Hand, oder aber mittelst am 8. Februar 1843 abzuhaltenden Lizitation zu veräußern. Nähere Auskunft ertheilen gegen portofreie Anfragen Herr Joseph Hoffmann, Großhändler in Pesth, Herr Emerich v. Horn, Apotheker im S. A, Ujhély, und Herr Jac Lámm, zweiter Ingenieur in Unghvár.

Eine bedeutende Auswahl

der neuesten Stoffe zu

Ballkleider,

nebst andern eleganten Artikeln
für Damen und Herren
empfiehlt die Großhandlung des

Georg Memlaur,

am neuen Marktplatz, im Erc. v Almásy'schen Hause in Pesth.

Lyoner Reißpulver für Damen

zur Conservirung oder Herstellung des feinsten Gesichts-Teints, welches seit einer Reihe von Jahren in der Spezereihandlung „zum Drachen" im PP. Piaristenkloster in Pesth, geführt wird, und sich des schmeichelhaftesten Beifalls aller verehrlichen Abnehmer erfreuet, hat nun wieder eine neue Parthie dieses eben so unschädlichen, als in seinen bezaubernden Eigenschaften ausgezeichneten Arcanums der Damen-Toilette erhalten, und empfiehlt höflichst zur geneigten Abnahme die kleineren Paquete zu 30 kr., die größeren Paquete zu 1 fl. C. M.

Zur genauern Erkenntniß, um möglichen Irrungen zu begegnen, ist jedes Päckchen mit dem Handlungsschilde: „dem Drachen" versehen.

Ebendaselbst ist der feinste geläuterte
englische Bernzucker in Zeltln
gleichwie
homöopathische Brustzeltln
in vorzüglicher Qualität billigst zu bekommen.

Ball-Localitäten im Hotel zum Tiger.

Der ergebenst Unterfertigte gibt sich die Ehre allen verehrten Societäten und Ballgebern für den kommenden Carneval die Localitäten seines Hotels zu empfehlen, und hofft durch ein wohlbesetztes Orchester und brillante Beleuchtung, so wie durch eine gute Küche und echte Getränke Aufträgen jeder Art auf das Best: und Billigste entsprechen zu können.

Zugleich bietet er in seinem Hotel während der Wintersaison Wohnungen gegen Accord für beliebige Dauer zu den billigsten Preisen an, und glaubt dadurch besonders den Bedürfnissen länger hier verweilenden Fremden zu entsprechen.

Johann Hayder.

Bei Gustav Heckenast ist so eben erschienen und zu haben:

Hadi Müszótár.

Magyar-németűl és német-magyarul.
Közre bocsátja
Kiss Károly,
Kapitány 's magyar akademiai rendes tag.

Ungarisch-deutsches und deutsch-ungarisches
Militär-Kunstwörterbuch.

Veröffentlicht von
Carl Kiss,
Hauptmann und ordentl Mitglied der ungar. Akademie
8. Pesth 1843. In Umschlag geh. 48 kr. C. M

Circus Gymnasticus.

Donnerstag den 12. Jänner 1843 zum Vortheile der Dem. Henriette Van der Berghe große außerordentliche Vorstellung zum Erstenmale unter dem Titel:

Die Flucht des Fra Diavolo.

Die allgemein beliebte Künstlerin sieht einem zahlreichen Besuche hoffnungsvoll entgegen.

Anzeige für Damen!

Ein überaus reichhaltiges Lager der neuesten und elegantesten

Ballkleider

von billigster bis zur reichsten Sorte, weiß und färbig, broschirt, gestickt und tambourirt von Moll, Organtin, Linon, Gypsy und Tarlatan, so wie eine große Auswahl von Moll-Stickereien, Valencien-, Zwirn-, Brüßler-, Tüll-, Seiden- und Blond-Spitzen, Entoilagen, glatte und façonirte Petiné, Filé, gestickten Moll- und echten Battist-Taschentüchern, Seiden-, Dünntuch-, Fenci- und echten Blond-Echarpes und allen andern Weißwaaren empfiehlt zu billigst festgestellten Preisen

F. S. Pichler,
Weißwaaren-Niederlage zur Fürstin Eszterházy, Waiznergasse dem neuerbauten Graf Nakó'schen Hause (ehemals sieben Churfürsten) gegenüber, in Pesth.

Lose
zur
grossen Geld- und Güter-Lotterie
wovon die Ziehung schon den
14. Jänner d. J.
erfolgt, sind billigst zu haben in der Expedition dieses Blattes, Waiznergasse Nr. 15, rückwärts im Hofe.

Champagner-Verkaufs-Anzeige.

Le Marquis de MASSIAC et de LOISSON
à PIERRY près ÉPERNAY (Marne).
Proprietaires de Vignes dans les meilleues crus de la Champagne.
L'Etablissement est dirigé par Mr. JOLY, Chef de l'ancienne maison JOLY et Comp. d'Epernay.
Pierry grand mousseux 1re qualité 2 fl 20 kr.
Syllery grand mousseux qualité superieur 2 fl. 30 kr.
Für Echtheit wird gebürgt, zu haben in der blechernen Hutgasse Nr. 208 beim Hauseigenthümer.

Neueste Erfindung.

Rasirmesser von echt englischem Trampe mit Sperrer, welche besonders für solche Herren zu empfehlen sind, welche beim Rasiren zittern, eben so für solche, die das Rasiren erst erlernen wollen. Es wird sich überhaupt jeder Selbstrasirende über dessen Besitz freuen. Preis 3 fl. 30 kr. C. M. das Stück. Auch andere vorzügliche Rasirmesser befinden sich in der Niederlage des Herrn **Ignaz Zograf**, Waiznergasse zu den drei Pesther Mädchen, allwo sich die Niederlage unserer chemisch-elastischen Streichriemen einzig und allein befindet.

Goldschmidt et Comp.,
in Berlin, Straßburg und Wien.

So eben ist bei **Gustav Heckenast** erschienen und zu haben:

Wien und die Wiener
in Bildern aus dem Leben.

Lexic. 8. Pesth 1842. **13. u. 14.** (**Doppellieferung**.) in Umschlag geh. 20 kr. C. M.
Inhalt dieser Doppellieferung:
Das Milchweib. — Die Streichmacher. — Leben und Haushalt dreier Wiener Studenten.
Kupfer-Beilagen:
Die Obstlerin. — Der Beinelstierer.
Erscheint in 24 bis 30 Lieferungen mit eben so viel Zeichnungen.

Angekommen sind wieder

Strassburger Trüffel-Pasteten,

von vorzüglicher Güte bei

M. Ebenführer,
am neuen Marktplatz in Pesth.

Die Leinwäsch-Niederlage

des löbl. Pesther Frauen-Vereins besteht fortwährend wohl assortirt bei F. B. Liedemann, zur schönen Ungarin, und wird der Aufmerksamkeit der geschätzten Abnehmer bestens empfohlen.

Bologneser Mortadelli

sind zu bekzmmen bei

Jos. Lamotte,
Spezereihandlung zum Eisbären am Eck der gold. Handgasse in Pesth.

Die Adresse eines Lehrers der
spanischen Sprache und Literatur
ist in Emich's Buchhandlung zu erfragen.

Fremden-Anzeige.

König v. Ungarn. HH. Pillon u. Mausberger, Kaufleute. — Dévay e. Kavács, Assessore. — Znamenak, Rentmeister.

Weiß. Schiff. HH. Pongratz u. Vitos, Grundherren. — Graf Lamot.

Herausgeber und Verleger: G. Heckenast. — Redacteur: Dr. S. Saphir.

Gindter Ferenc

kőnüves
XVIII. sz

l

Arch. Ert. 1934
119. l.

Csobańczi lelotek VI. 124

Gyindser Ferenc

l.

Biró Erdmüv.

119. l.

Gindler Ferenc

erdélyi építész

XVIII. sz.

I.

Biró József:

A zsibói kastély.

Bp. 1942. II. k.

12. l.

kapu 152
— páros oszlopok 88
— oszloptörzsek 90
— oszlopfő 136
— normand motívumok 153
MONTECASSINO bencés kolostor 16, 25, 27, 60, 219, 230
— könyvtár 324. jegyz.
— bencés műhely 237
—i diszítő stílus 218
—i miniatúra-stílus 234
— Szt. Istvántól küldött arany kereszt 238
MONTEFIASCONE S. Flaviano-templ., oszlopfő 137
MONTMAJOUR *(Bouches-du-Rhône)* Notre-Dame-templ., alaprajz 64
MONTOIRE *(Loire-Inférieure)* St.-Gilles-káp., alapr. 33
MÓRICHIDA l. Árpás
MOSABURC l. Zalavár
MORISIUM l. Csanád
MOUTHIERS *(Charente)* templom, alaprajz 64

Gindler Ferenc

erdélyi építész-

lásd okv.

Gerevich Emlékkönyv

179, 180. l – 188. l.

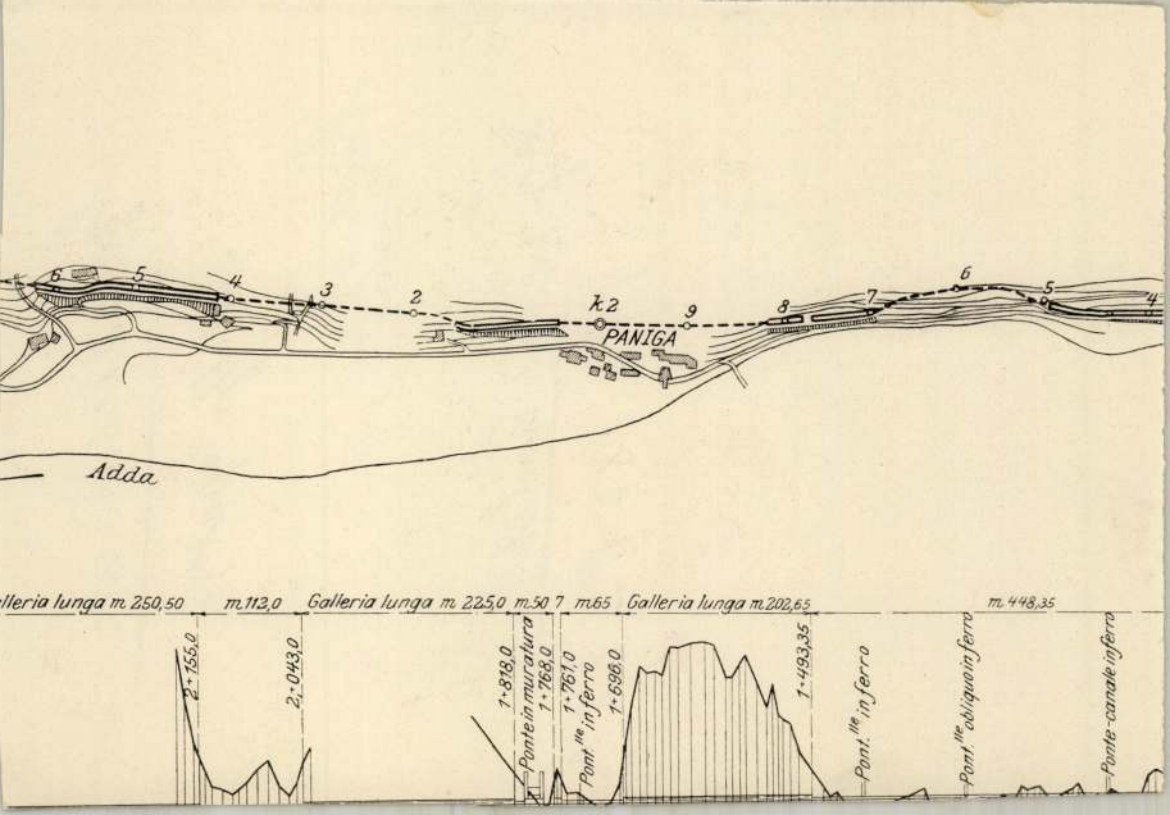
6
5
4
3
2
k 2
9
PANIGA
8
7
6
5
4
Adda
lleria lunga m. 250,50
m. 112,0
Galleria lunga m. 225,0
m. 50,7
m. 65
Galleria lunga m. 202,65
m. 448,35
2+155,0
2+043,0
1+818,0
Ponte in muratura
1+768,0
1+761,0
Pont.te in ferro
1+696,0
1+493,35
Pont.te in ferro
Pont.te obliquo in ferro
Ponte-canale in ferro

Gindtner, Franz

novét és erdélyi munkásságát emliti

Entz Géza recenziója B.Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Erdélyben c.könyvéről.
Művtört.Ért.1971.3.sz.258-259.1.

Gindtner Franz

a hadadi Wesselényi kastély homlokzata és földszinti, valamint alaprajza, melléképületek terve, a kastély oldalnézete; (160, 161, 162 sz); fekete-fehér reprodukciók.

B. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

1778

Gindtner Franz

épitőmester épitette Litzmann Josef távozása után a hadadi Wesselényi kastélyt: az épitkezésre vonatkozó szerződés kelte 1772. XI. 20.

B. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

178 P

Gindtner Franz

Jó nevű építőmester híreben állott Kolozváron: renoválta, majd újraépítette Bánffy Farkas főtéri házát s a Rédey ház építése is az ő nevéhez fűződik.

B. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Erdélyben; Bukarest, 1970.

1781.

Gipoltner Franz

1773 nyarán Hadadról visszatért Kolozsvárra; másfél év múlva már a volt jézsuita templom restaurálását végezte.

Gy. Nagy Margit: Renezánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

1801

Gindtner Franz

szívesen használja a jezsuita templom részletformáit; fennmaradt első munkái az 1750-es évekből valók.

B. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

243 l.

Gindtner Franz (Kinthner)

1785: Kolozsvár, a Szent József seminárium épületeinek becsüjét képzíti.
1789: uo. Koronkai Dániel házának becsüse; 1792: Torda; katonai raktár épitése Überlacherrel együtt.

B. Nagy Margit: Renesánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

301 f.

Gindtner Franz (Kinther)

1775. Kolozsvár. Akadémiai (jezsuita) templom renoválása. 1778 Uo. a Rédey ház felülvizsgálata. 1783. Erzsébetváros örmény nagytemplom építése.

B. Nagy Margit: Renesszánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

301 l.

Gindtner Franz (Kinther)

1762-63 Kolozsvár: Bánffy Farkas özvegyének főtéri házát építi újra. 1769 körül uo. a főtéri Rédey házat építette 1772 Zilah, Wesselényi Farkas házának felépítésére perzódik.

B. Nagy Margit: Renesánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

3011

Gindtner Franz (Kinther)

1772 Sladad: Wesselényi kastély terv-módosítás. 1774: Kolozsvár, a Bethlen Ádám generális házának felépítésével kapcsolatosan neve szerepel.

B. Nagy Margit: Renesszánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

301 f.

Gindtner (Kinther) Franz

Kőművespallér. 1729-ben született; jó-
módú polgár és keresett mesterember.
1770-ben neve az összeírásban szerepel.
1757 Kolozsvár, Bánffy Farkas főtéri
házát renoválja.

B. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk
Erdélyben, Bukarest, 1970.

3011

Gindtner Franz (Kinther)

1795. Magyarfenes. Bornemissza Anna udvarhózónak becsüse.

B. Nagy Margit: Renesánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

301 f.

MDK

Gindy Orbán városbíró

a XVII. század végén (valószínűleg 1697-ben) emeletet, majd még később egy kis emelet magasságú manzard tetős második emeletet épített [!?] a Szegi Szőts (Zittritsch) házra. (repr.)
(Az ábra feliratán: „építette".)

Borbíró-Valló: Győr, Bp. 1956. 119., 5., 150., 151., 179. l.

GINESSER Márton lakatos

Szentendre. Az izbégi rk. templom kapuját csinálta

MORAY Judit: Izbégi neves épületek és emlékhelyek. In: Fejezetek Izbég múltjából. Szentendre, 1990

35.p.

und seinem Streben wahrscheinlich bedeutend zuträglicher is
diesen Zeitraum in München unter fortwährend künstlerische
Anregungen zu verleben. Ich habe es mir nicht versagen kön
nen, Ihnen verehrter Herr zu den neuesten succès Roberts, de
ich augenscheinlich bezeugen kann, vom Herzen Glück zu wün
schen und bitte der verehrten Frau Gemahlin meine beste
Empfehlungen zu melden.

G. Kel

A Münchent megjárt két egyiptomi kép el is kel a kiáll
november 29-én értesíti Nádlert Szmrecsányi Miklós, hogy az
gos Magyar Képzőművészeti Társulat művásárló bizottsága
vette sorsolás céljára 850 forintért »Egy mecset bejárata« (
Kalaun) című képét, december 29-én pedig Telepy Károly
hogy Őfelsége a király megvette a »Beduinszállás«-t 750 forintér

Közben Nádler szorgalmasan dolgozik Münchenben. Figu
kompozíciókat fest: a »*Duett*«-et, az »*Érdekes olvasmány*«-t
»*Öreg dachaui nő*«-t. Ebben az idő

ÉLET ÉS TUDOMÁNY

52. szám 1987. XII. 25. Ára: 7,50 Ft

IZBÉG REJTETT MŰKINCSEI • KIÉ A HATALOM A CSALÁDBAN? • A KARÁCSONY FENYŐFÁI • A CSÚSZÓPÉNZ BUKTATÓI •

TARTALOM

XLII. ÉVF. ● 1987. XII. 25.
52. szám

1635 **ÚJ REPÜLŐGÉP: AZ A320-AS**
Szűcs József
1638 **KUTATÓMŰHELYEINKBŐL**
1639 **RÉGMÚLT IDŐK LAKOMÁI**
Kelenváry János
1640 **A PULTNAK KÉT OLDALA VAN – A CSÚSZÓPÉNZ BUKTATÓI**
Kardos Jánosné dr. – Werner Györgyné dr.
1642 **KIÉ A HATALOM A CSALÁDBAN?**
Kissné dr. Novák Éva
1644 **MIRE JÓ A FEKETEKÁVÉ?**
Loós Ágnes
1646 **A KARÁCSONY FENYŐFÁI**
Komiszár Lajos
1648 **IZBÉG REJTETT MŰKINCSEI**
Takács László
1650 **NYELV ÉS ÉLET**
1651 **A FAZEKASOK VÖLGYE**
Dr. Gábriel András
1653 **KARÁCSONYI TÁNCMULATSÁG A BARCASÁGBAN**
Botos Máté
1654 **TE VÉDD!**
1655 **FIGYELMÉBE AJÁNLJUK**
1656 **A GONDOLKODÁS ISKOLÁJA**
Bizám György és Herceg János
1657 **A TUDOMÁNY VILÁGA**
1660 **A 27–52. SZÁMOK TARTALOMJEGYZÉKE**
1663 **FÜBEN, FÁBAN ORVOSSÁG AZ OLAJLEN**
(Dr. H. L.)
A HÁTLAPON A HAVASI MORMOTA
B. Z.

Címképünk:

Szent Rókus ereklyéjének barokk stílusú tartója (Németh Ernő felvétele az Izbég rejtett műkincsei című cikkünkhöz)

A következő számunk tartalmából:

Halló, világ? ● Öröklődik-e a rák? ● Adósok és adósságok ● Próbaúton az új villamos motorvonat ● A hajóféreg tudománya ● Új emlősfajok ● Művészet és forradalom ● A japán újév ● A selyemnyúl ● Az ember belső tartásáról ● Sakkfantázia ● A gondolkodás iskolája ● A tudomány világa ● A csódihegy ● Nemzetközi szervezetek ● A pukkanó dudafürt

Kedves Olvasónk!

KELLEMES KARÁCSONYI ÜNNEPEKET ÉS BOLDOG ÚJ ESZTENDŐT KÍVÁNUNK MINDEN KEDVES OLVASÓNKNAK!

A jókívánságokon kívül most, az év végi ünnepek idején egy pillanatra mindenki visszatekint az óévre is. Mi minek örültünk benne legjobban? Talán ezeknek a soroknak: *„1951 óta előfizetője és olvasója vagyok az Élet és Tudomány című hetilapnak. A lap minden száma összegyűjtve birtokomban van... Ha a lap valaképpen — kivételes esetben — elkallódott, például nem kaptam meg kézbesítéssel, akkor a hiányzó példányt az újságárusoknál megvásároltam, s a hiány ezzel megszűnt."* Dr. Csóti András öregcsertői olvasónkkal együtt — ő írta e sorokat — még sok-sok ezren hűségesen kitartottak mellettünk az idei, gazdaságilag a régebbinél nehezebb helyzetben is. Lapunk példányszáma az év első felében még — átlagosan — 75 000 volt hetenként (a második félévben ezt papírellátási gondok miatt 60 000 példányra csökkentették), de mert egy-egy számunkat hárman-négyen is elolvasták a családban meg a munkahelyen, úgy gondoljuk, legalább negyedmillióan rendszeresen számítottak ránk. S közülük nagyon sokan — mostani példányszámunknak 85 százalékában — előfizetőink!

S minek örültünk a legkevésbé? Talán ezeknek a soroknak: *„Hiába volt meg az előfizetést igazoló szelvényem, csak két hetenként kaptam lapot. Az újságkihordó kérdésemre azt felelte, hogy már az »elosztóba« is kevés példány érkezik, tehát ha nem kap, nem is tud adni... Sajnos, hiába tudom, hogy minden szerdán megjelenik a lap, már a kora reggeli órákban sem kapok belőle. Kérdésemre az a válasz, hogy elfogyott."*; *„Nem akarok senkit bántani, nem áll szándékomban vádaskodni, de véleményem szerint ha ilyen nehéz az Élet és Tudománynak az árusítási forgalomban való megszerzése (helyesebben: ha lehetetlen a beszerzése), akkor nekünk, előfizetőknek, a jövőben még inkább számolnunk kell vele, hogy egy-egy példányszáma végleg eltűnik."* Ezért kérte tanácsunkat és segítségünket az előbbi levél írója meg özv. Máté Lajosné budapesti olvasónk is, és kérték még sokan mások. Mi, sajnos, nem segíthettünk.

Az év végi ünnepkör egyszersmind a tervezés időszaka. Mit szeretnénk legjobban elérni? Azt, hogy dr. Csóti András mához egy évre — sok ezer társa nevében — újra megírhassa, hiánytalanul együtt van gyűjteményében az Élet és Tudomány 1988. évi valamennyi száma. S mi lesz azokban? Több mint félezer nagyobb és ugyanennyi kisebb terjedelmű cikk korunk viharosan szaporodó tudományos eredményeiről, nemzeti múltunk értékeiről, jelenünk megoldandó feladatairól. Ízelítőül a címekből: Kinek adósa a világ?; Tudományos műszaki parkok; A nemzeti tudat; Iskolakísérletek — kísérleti iskolák; A hipnóziskutatás legújabb eredményei; Az üveg új szerepkörben. Egy-egy rövidebb sorozat készül az élő kismesterségekről, a vezetéslélektani alapismeretekről, az elemi erőkkel való küzdelmeinkről. Hosszabb sorozatot és több cikket tervezünk a tudományoknak a társadalomban betöltött szerepéről, mindennapi műveltségünk összetevőiről, egészségünk megőrzésének útjairól, a nemzetközi szervezetekről.

Lesz képriport, lesz beszélgetés, lesz...

De a többit hadd tartsuk meg meglepetésnek — jövőre!

A szerkesztők

KISLEXIKON

Cikkeinkben csillag jelzi azokat a kifejezéseket és neveket, amelyek a kislexikonban szerepelnek.

BAKHÁT: az a testtartás, amelyben valaki két kezét az egyik térdére feszítve úgy hajol előre, hogy bakot ugorhassanak rajta; más értelemben – cikkünkben is – a szőlőtőkék sorai között felkapált hosszú földhányás. (A fazekasok völgye)

CSOMBORD (csombor, borsfű, borsikafű): az ajakosok családjába tartozó, nálunk régóta termesztett és kedvelt gyógy-, illetve fűszernövény. Egyéves, 30–35 cm magas, levelei lándzsa alakúak, keresztben átellenesek. A ~ levágott növényi részét szárítják meg, majd morzsolják és rostálják. (Régmúlt idők lakomái)

FAGOCITÓZIS: a sejt ama tevékenysége, amelynek révén a környezetből endocitózis útján részecskéket kebelez be. (Endocitózis: a sejt anyagfelvételének az a módja, amely során az idegen anyag a sejthártya egy darabjával körülvéve jut be a sejt belsejébe.) (A tudomány világa)

GYEPŰ: sövény; a középkori Magyarországon a birtokhatárokat védő, járhatatlanná tett területsáv. A ~ elve: a gyepűn túli lakatlan terület. (A fazekasok völgye)

KOPTOK: az arab hódítás előtti Egyiptom lakóinak ma is keresztény vallású, szertartásaik alkalmával még egykori, hamita nyelvüket használó leszármazottai. (Mire jó a feketekávé?)

RÓMAI ISKOLA: a magyar festők és szobrászok ama csoportjának a gyűjtőneve, amelynek tagjai 1929-től kezdve a római Palazzo Falconieriben, azaz a Római Magyar Intézetben, annak műteremházában tanultak általában ösztöndíjasként, majd az akkori Olaszországban divatos újklasszicizmus jegyében monumentális, olykor propagandisztikus tárgykörű, zömében egyházi megbízatások nyomán dolgoztak. A ~ 1944 után elemeire esett szét, egyrészt mert a megbízatások elmaradtak, másrészt azért, mert tagjai stílust váltottak. (Izbég rejtett műkincsei)

1

IZBÉG REJTETT MŰKINCSEI

Mind az ország- és világjárók, mind a képzőművészetek barátai jól tudják, hogy *Szentendre* a templomok és a festők városa. Akár úgy is mondhatjuk, hogy a templomfestők városa, hiszen a képek ezrei bizonyítják: e Duna-parti településnek éppen ezek az egyházi — a helybeli szerb eredetű népesség görögkeleti (ortodox) hitéletét szolgáló — épületei határozzák meg a mozgalmassága miatt olyannyira ecsethegyre kívánkozó városképet.

1. A diadaliv középképe; a felső részen Szent István, a Magyarok Nagyasszonya és Szent László ábrázolásai

2. Az izbégi templom szentélyének freskói

3. Az utolsó vacsora

4. Szent András (Németh Ernő felvételei)

2

3

4

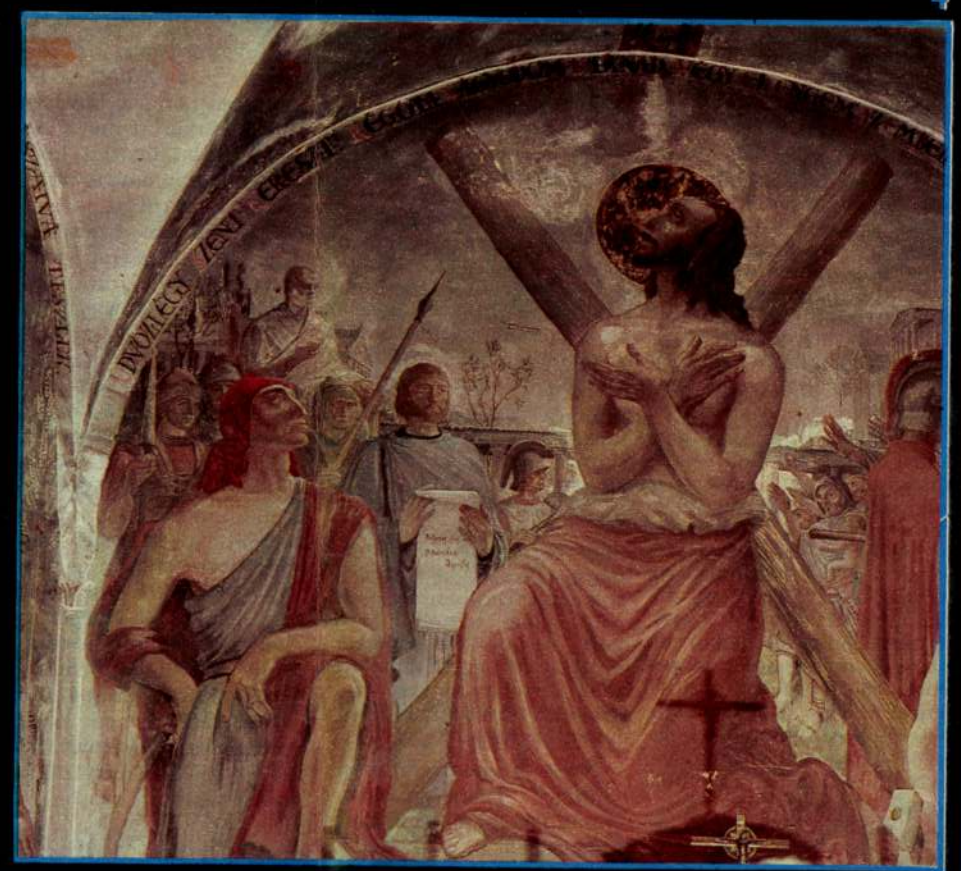

A szerb templomok — egykor hét ilyen volt, most négynek a tornyai nyúlnak a magasba — tehát benne élnek a köztudatban, s vászonra vitt másaik a tárlatlátogatók, az albumlapozgatók számára igencsak ismeretesek. Van azonban Szentendrének egy olyan temploma is, amelyhez sokkal kevesebb látogató zarándokol el, s amelynek története és belsejének freskó-dísz-csoportozata nem kapja meg a neki kijáró figyelmet.

Az *izbégi* római katolikus plébániatemplom ez, ott a pismányi fertály átellenében, a Pilist átszelő Visegrádi út mentén. Valamikor önálló község volt ez a szeglet, amelynek szláv eredetű neve egyébként „menekülő"-t jelent. Nyilvánvalóan azért kapta ezt a nevet, mert a szerbség köztudomásúan nagyobb tömegben menekült föl ide északra a terjeszkedő török elől, előbb az 1389. évi rigómezei csata után, majd a XV. század folyamán, végezetül 1690 táján.

Maga az izbégi templom 1738-ban épült, keletelve, azaz szentélyével kelet felé tekintve, egy középtoronnyal, korai barokk stílusban. Így érte meg az 1766-os esztendőt, amikor Izbéget Szentendréhez csatolták, s ugyanígy 1948-at, amikor az elnéptelenedett szerb egyházközség eladta a helybeli katolikus híveknek.

Ez a gazdaváltás egyúttal átalakításokkal is járt, s ezek közül mindenképpen az a faldíszítés volt a legnagyobb szabású és leglátványosabb, amely 1950-ben készült, s melynek során a templom szentélyét freskókkal népesítette be *Jeges Ernő*, akkoriban épp szentendrei illetőségű festőművész.

Az ő neve bizony ma már csak kevesek fülében cseng ismerősen, noha egykor e művészváros egyik jeles személyiségének számított. Az 1898-ban született festő annak a *Réti* Istvánnak volt kedves tanítványa, aki elsőül vitte ki osztályát Szentendrére, hogy ott együttesen, egy művésztelep keretében motívumokat gyűjtsenek, a táj- és városképfestészetben elmélyüljenek. Jeges Ernő annyira megkedvelte ezt az akkor még csendes, ám rögzítésre igen-csak méltó városkát, hogy amikor Párizst és Barbizont megjárta, ott telepedett le, s 1926-ban megalapította a *Szentendrei Festők Társaságát*. Kiváló szervezőkészségének hála, ez a közösség igen élénk szervezeti életet élt, s idővel olyan kiválóságok tartoztak hozzá, mint például *Tornyai* János, *Fényes* Adolf, *Barcsay* Jenő, avagy utóbb *Ilosvai Varga* István és *Bene* Géza.

Ezek a nevek azonban azt is jelzik, hogy a Társaság korántsem egyetlen eszmény, azonos irányzat jegyében tömörült, hanem tág öleléssel kapcsolódott be a két világháború közötti művészeti élet törekvéseibe, mozgalmaiba.

Maga Jeges Ernő a kezdeményezésekben is, a követésekben is élen járt. Mint a Pallas és a Révai Testvérek könyvkiadóinak alkalmazott grafikusa, valamint az Est-lapok rajzolója a nyomdagépek alá dolgozott, de készített csomagolásterveket és bélyegábrákat is, és mind e közben egyre közelebb került ahhoz a világlátáshoz, amely az úgynevezett *római iskola** festőit — élükön *Aba-Novák* Vilmost — jellemezte. S tehette ezt annál inkább, mert kiváló rajzkészsége, a monumentalitás iránti fogékonysága és annak felismerése, hogy az egyházi tárgyú feladatok vállalásával kiélheti freskófestői becsvágyát, egyre több ilyen megbízatáshoz juttatta őt. Kétszer is megkapta a római ösztöndíjat, s így az itáliai reneszánsz piktúrán tovább iskolázódva megrendelőinek nagy megelégedésére sorra festette hatalmas falképeit, köztük a két leghíresebbet és legismertebbet: a budapesti Szent Imre Kollégium és a pannonhalmi bencés gimnázium belső díszeit.

Noha az 1930-as évektől jobbára Tatán és a Balaton környékén élt, 1945-ben szintén ő volt az első, aki a szentendrei művésztelep újjáélesztésén fáradozott. Visszaköltözvén oda, 1950-ben örömmel elvállalta, hagy elkészíti a katolikusok által frissiben megvásárolt izbégi templom freskóit, megörökíti azokat a vallás- és egyháztörténeti jeleneteket, amelyek az itt kinyomtatott színes felvételeken is láthatók.

Nyilván nem mindenki számára rokonszenvesek a római iskolának ezek a plakátszerűen „beszédes", gesztusokban túlontúl gazdag, a hitéletre agitatívan buzdító ábrázolásai, de pártatlanul szemlélve őket, kétségtelen, hogy a maguk nemében kiérlelt és rangos munkák. Kompozíciójuk magabiztos mesterkézre vall, és színvilágúk is jó ízlésű, egységes; sehol egy kirívó félrefogás, a szemlélőben ellenérzést keltő részlet.

Hogy valójában miért is sikeredett ilyen összefogottan jóra, máig megbecsülést érdemlőre ez az izbégi freskósor? Minden bizonnyal azért is, mert a Jeges Ernő által is képviselt római iskola ekkor tért meg önmagához, ekkor vállalta fel igazán annak az egyházi művészetnek a szolgálatát, amelyet régebben a kurzust szolgáló politikai kalandozásai során el-elhagyott. Pedig az iskola sajátos értékei épp az idevágó feladatokban mutatkoztak meg. A mester — a kiváló szervező, illusztrátor és falképpiktor — néhány év múlva, 1956-ban elhunyt. Az egyre-másra múló évtizedek Jeges Ernő izbégi látomását is kikezdték. Bizony: ha hamarosan nem látnak hozzá restaurálásához (mint tették a közelmúltban a gödöllői Kontuly-freskókkal), helyrehozhatatlan károkat szenved.

Ugyanígy maga a *Gissener* Márton mesternek 1770-ből való pompás kovácsoltvas kapuján át megközelíthető, fallal övezett kedves izbégi templom is megérdemli a felújítást, hiszen ez az istenháza Szentendrének egyik nagyon forgalmas pilisi kirándulóútja mellett áll. Vonzóerejét ráadásul még több más egyházi kincs is fokozza. Egyebek között az a barokk stílusú ereklyetartó — a hagyományok szerint *Szent Rókus* ereklyéit őrizték benne —, amely egy ismeretlen mester alkotásaként hirdeti a fafaragó- és az asztalosmesterség finom mívű díszítő tudományát. Az igazság kedvéért meg kell jegyeznünk, hogy a lapunk címoldalán bemutatott ereklyetartó szintén sürgős restaurálásra, nem is akármilyen szakértelmet követelő, aprólékos pótlásokra és kiigazításokra szorul.

Takács László

NYELV ÉS ÉLET

Szerkeszti: dr. Grétsy László

AHELYETT, HOGY . . .

Egy sporttudósításból idézek: „*Ahelyett, hogy a harmadosztályban focizik, az NB I-ben van a helye.*" Az ifjúsági lap pedig egy fiatalról rajzolt portrét; ennek egyik mondata: „*Ahelyett, hogy az irodán tologatná az aktákat, az egyetemen tanulna.*"

Olyan mindkét mondat, mint az „összekevert" bűvös kocka. Rendezetlen. Az *ahelyett* rámutató szerepű határozószó sajátos logikai és grammatikai elrendezést kíván a mondatban. Az ítéletet, a rossz (ritkábban a jó) véleményt szembeállítással fejezi ki. Megjelenítő nyelvtani eszköze a tagmondatok sorrendje és az igemód. Ezeket kell úgy egymáshoz illeszteni, hogy a közlés világos legyen.

Leggyakrabban bírálatot, elítélő megállapítást fogalmazunk meg az „ahelyettes" mondatszerkezettel. Például: „*Ahelyett, hogy rendszeresen dolgozott volna, az aluljárókban töltötte idejét.*" Az első tagmondat tartalmazza a hiányolt pozitív cselekvést vagy magatartást mint célt, lehetőséget — *feltételes módban*; a *második* tagmondat a negatív tartalmú tényt közli — *kijelentő módban.*

A bevezetőben idézett két mondatot a helyes értékrend szerint így kellett volna megszerkeszteni: *Ahelyett, hogy az NB I-ben játszana, a harmadosztályban focizik. Ahelyett, hogy az egyetemen tanulna, az irodán tologatja az aktákat.*

De van még egy megoldás! *Ahelyett, hogy a harmadosztályban focizik, az NB I-ben játszhatna* (vagy: *kellene játszania*). *Ahelyett, hogy az irodán tologatja az aktákat, az egyetemen tanulhatna (kellene tanulnia).* Ebben a mondatszerkezetben elöl áll (az első tagmondatban) a negatív tény kijelentő módban, utána (a második tagmondatban) a pozitív cél, lehetőség feltételes módban. Igaz, a kétféle mondat nem teljesen azonos „mondanivalójú". Ez azonban már más lapra tartozik.

Dr. Koltói Ádám

NYŐFÁI

szágból vette át a karácsonyfa-állítás szép szokását, s mindmáig ez a fácska hozza otthonunkba a természet üzenetét és a szeretet ajándékait.

A „FENYŐSZTÁR"

Országunkban több más fenyőfaj közül mindmáig a *lucfenyő* a karácsonyi „sztár". Újabban a természetvédők tiltakoznak a karácsonyfa-állítás ellen, mondván: százezerszám kell kivágni miatta a kisebb-nagyobb lucfenyőfácskákat. Nagy népszerűségük legfőképp többé-kevésbé *szabályos kúpos formájukban*, tetszetős ágörveikben, emeletesen elhelyezkedő ágaikban és fénylően zöld *túlombozatukban* rejlik. (Nagy hátrányuk az, hogy a zöld luctűk megszáradva sorra lehullanak az ágakról.) Kellemesen balzsamos gyantaillatukat — ez a legtöbb egyéb fenyőre is jellemző — az *illó olajoknak* köszönhetik.

Addig, amíg egy-egy fa eléri a karácsonyfának megfelelő vágásméretet, bizony, több évnek kell eltelnie, mivel a lucfenyő éves növekedése, fiatalkorában, mindössze fél méter körül van. Száraz időjárásban különösen lelassul a lucfenyők fejlődése, mert ez a faj *rendszeres vízellátást, jó talajt* és *párás* környezetet kíván meg. A vízhiány miatt a rendszerint szabályosan, örvszerűen elhelyezkedő szomszédos ágemeletek túlságosan közel kerülhetnek egymáshoz. A besűrűsödött részt azután egy olyan ágörv követheti, amely már nagyon távol levőnek tetszik; jó esetben a közbülső rövidebb-hosszabb ágak legalább részben kitölthetik ezt az űrt. Sovány talajon és olykor még aszálytól sem mentes körülmények között a lucfenyőnek szokásos kettő-négy évenként végbemenő tűváltása gyakoribbá válik. Emiatt a lombozat felkopaszodhat. Rossz termőhelyen különösen könnyen és nagy számban jelenhet meg a *fenyőgubacstetű* is; ez az ágakon jellegzetes, csúnya, tobozszerű megvastagodásokat okoz.

Újabban egyre népszerűbbek karácsonyfaként a *hosszú* tűjű fenyők: a páros tűjű *erdei fenyő*, ritkábban a kecses öttűs *selyemfenyő*, de leginkább a valóban sötét kéttűs *feketefenyő*. E fajok igénytelenebbek, és könnyebben nevelhetők a lucnál, ráadásul sajátosan szép, kúpos a koronaformájuk. Tűik pedig nem peregnek le, hanem rászáradnak a tövükre, s rendszerint még a karácsony elmúltával is teljes tűlombozatukkal díszítve teljesedik be a sorsuk . . . Kiváló tartósságuknak a titka a lucféléknél bőségesebb gyantatartalmukban keresendő. (Emiatt olykor még a lakásban is csöpögtetik a gyantát, s ez csak terpentines szerrel oldható fel.)

Az *ezüstfenyő* néven ismert és a legnépszerűbb díszfenyőink közé tartozó *szürkefenyő* a közönséges zöld lucnak a rokona. Amazénál kétségtelenül sokkal látványosabb lombszínét annak köszönheti, hogy tűleveleit vastag viaszréteg borítja, s ez még a párologtatását, a vízvesztését is mérsékeli. A valódi ezüstfenyőkön a hosszú, egy kissé meggörbült és nagyon szúrós tűlevelek különösen szép ezüstösek vagy már kékesen hamvas színűek. Az ilyenek többsége — jobbára költséges — oltással szaporítható. Magról nevelkedve jó, ha legalább egy részük hasonló lombszínt örököl. Karácsonyfaként így valóban mindegyikük szebb a közönséges lucnál, noha közülük is igazában csak a gyökeres példányok tűi tartósak.

A JEGENYE, A DUGLÁSZ ÉS A SZERB FENYŐ

A *szerb fenyőt* karácsonyfának nem szokás nevelni, mégis feltűnik a karácsonyfapiacon edényben (tartályban) nevelten, olykor földlabdás alakban. Ennyire fiatalon kevésbé tetszetős a zöld és az ezüst luc rokonainál, lévén, hogy ágrendszere lazább, a tűi vékonyabbak, mint amazokéi. De nagyon fiatalon fordul termőre, s így már a másfél méteres példányain is ott díszeleghetnek az első kékesbarna színű tobozok. Jellegzetesen lapított tűin két ezüstös csík is végighúzódik; ezek — a tűk csavarodása miatt — alul levőknek látszanak.

A *jegenyefenyők* ágelrendezése szintén a lucokéhoz hasonlóan örvös, és a fák karcsú alakúak. Ellenben a lapos tűik levélripacsai kerekdedek, megszáradva a tűk nem hullanak le, hanem megőrzik zöld színüket, és szinte ráaszalódnak az ágakra. Emiatt a jegenyefenyők eszményi és közkedvelt karácsonyfák. Csakhogy a magvuk beszerzése nehézkes és költséges, amellett a nevelésük is körülményesebb a lucokénál. Csemetekorukban igényesek, a nyári melegtől és a téli fagytól egyaránt károsodhatnak. A kezdeti növekedésük lassú, s emiatt különösen tömött és mutatós koronaformájuk van. Elterjedésüket az gátolja, hogy drágák. Gyakran ezüstfenyőnek minősítik őket, mert tűleveleiknek az alja — a légzőnyílások sávjában rajtuk végighúzódó két hosszanti fehér viaszcsíktól — csakugyan ezüstös.

A közönséges jegenyefenyőnek a csúcsán tompa vagy kicsipett lapos tűlevelei két sorban helyezkednek el az ágakon (ezért *fésűs fenyőnek* is nevezik). A lucfenyőnél kétségtelenül ritkásabb lombozatúnak tetszik. A *kaukázusi jegenyefenyőnek* hasonló tűlevelei azonban nem fésűsen, hanem a hajtások és az ágak felső felén félkörben ellapulva, kefeszerűen ülnek. Tömött ágrendszerével és sötét lombszínével ez a fenyő nagyon mutatós karácsonyfa. A *görög jegenyefenyő* merev, szúrós végű tűi már mindenütt félkörben ülnek, vagy körben helyezkednek el.

A *duglászfenyőket* már szintén felhasználják karácsonyfának. Ezek is örvös ágrendszerűek. *Zöld* változatuk és a viaszbevonattól *ezüstöshamvas* lombszínű változatuk egyaránt felbukkan ilyenkor a piacon. A tömöttebb növekedésű, a zöldnél igénytelenebb, a meszet és a szárazságot is tűrő *kék duglász*, sajnos, lassabban növekszik, mint a zöldek. Hosszú, lapos tűi puha tapintásúak, megdörzsölve jellegzetes narancsillatot árasztanak. Leszáradásuk után ezek tűi sem hullanak le, tehát ugyancsak értékesek karácsonyfának. Sajnos, még ritkák — azért, mert szaporítóanyaguk beszerzése nehézségekbe ütközik.

A GYÖKERES FÁCSKÁK

Csábítóak karácsonykor a különféle *gyökeres*, földlabdás fenyők. A saját földre nemcsak azért van szükség, mert az védi a gyökereket a kiszáradástól, hanem a fenyők gyökereivel együtt élő és az eredeti talajjal átmenthető *gombák* miatt is. Annak, hogy a *csupasz* gyökérzetű karácsonyfák megeredhessenek, nincs sok esélye, bár ezzel szintén szokás próbálkozni. Az ilyet célszerű azonnal beültetni valami nagyobb cserépbe, esetleg vödörbe vagy dézsába. A sérült gyökérágakat ki kell metszeni a gyökérzetből, s az egészségesek végéből is jó, ha egy kis darabkát — a metszlap megújításaként — levágunk. A beültetése előtt egy napig még tartsuk vödörben — híg agyagpépben vagy vízben —, hogy az addigi vízvesztését némileg pótolhassa. A beültetés után alaposan öntözzük be a fácskát.

A beültetve már „talpon álló" fenyőfa a feldíszítésig is minél hűvösebb helyen legyen. Ezalatt is kapjon világosságot, de a közvetlen, erős napfénytől, akárcsak a későbbiek során, óvni kell. Földíszítve is lehetőleg hűvös helyen, világossághoz jutható ablak mellett álljon, vagy legalább éjszakára ne maradjon meleg helyiségben. Az öntözése akkor minősül jónak, ha a földje mindig csak éppen nyirkos, de sohasem szárad ki. Így egy-két hétig is elviseli a lakás klímáját különösebb károsodás nélkül. Szerencsés esetben a gyökérsebei is kezdenek behegedni. Két hétnél tovább azonban azért nem jó melegben tartani a fenyőt, mert ez megzavarhatja a nyugalmi állapotát. És célszerű mielőbb kiültetni, ha nem fagyott a föld: ezután a túlhűléstől szalmával vagy mással takarva megvédhető a földje és a lombozata. A gyökeres fenyőfa a hideg telelőhelyére is visszakerülhet, majd onnan leghamarabb a talajfagyok megszűnésekor (vagy ha már hajt, de mindenképpen a májusi fagyveszélyek elmúltával) ültethetjük ki biztonságosan a szabadba. Ilyen módon minden bizonnyal magához tér a gyökeres karácsonyfa: megered, s kertünknek egyik dísze lesz.

Komiszár Lajos

GISSENER MÁRTON kovács

M.D.K.

Ginesser Márton vasműves

Szentendre, püspöki gör. kel. templom
rokokó kovácsoltvas kapuja.
1771.

Gerle. Műeml. 1955 I. 341.

Ginesser Marton, müvészi vasmüves

Szentendrén a müvészeti ág jelentős központja lehetett. a XVIII.században.Nagyszerü alkotasok születtek ott és nemcsak helybeli,de budapesti épületeket is diszitet tek.Gimesser Marton és Olhauser József neve fémjelzi ezeket. 67.old.

Perehazy Karoly: Saradi Kalman: Müvészi kovacsolas c. könyvének kritikaja 66.old

Müv.Tört.Ert. 1976. XXV. 1.sz. Bp

Ginesser Márton

helyi lakatosmester alkotta a szentendrei Belgrád templom rokokó díszkapuit.

Csekc László: Dunakanyar, Budapest, 1973. 139 l

42 l

M.Dk

Ginesser Márton
Ötvös

Szentendrén vannak rokokó
kapni a műbeszedek.

Pereházy Károly: A szép [illegible] vanva
Művészet, 1967. december – 8 lap.

GINESSER MÁRTON:

lakatosmester 1770 körül

a szentendrei izbégi r.k. templom keritéskapuja

/képpel ! 136.1/

Horler Miklós- Sallay Marianne- Kuthy Sándor: Szentendre. Bp. 1969. Műszaki kiadó 134. l

Ginesse Márton

GINESSER MÁRTON
szentendrei lakatosmester

a szentendrei görögkeleti püspöki székesegyház vasrácskapujának készitője 1771-72-ben

Horler Miklós- Sallay Marianne- Kuthy Sándor: Szentendre, bp, 1960 Müszaki iadó 105. 1

Gineverné Győry Ilona

"Levél a Biborhegyek közül" cimmel közölt irását művészi felvételekkel illusztrálja:
"A Leny folyó mentén" c.
"Skót vizesés a Highland-ról" c.
"A Leny folyó esése Callander mellett" c.
Repr.-ók.

ÉLET, Bp. 1912. okt. 6. IV. évf. 40. sz. 1256, 1261. lap.

Gink Judit, iparművész

Gink Judit technikai bravúrja: a négy színből elő-hivott Rubens-festmény

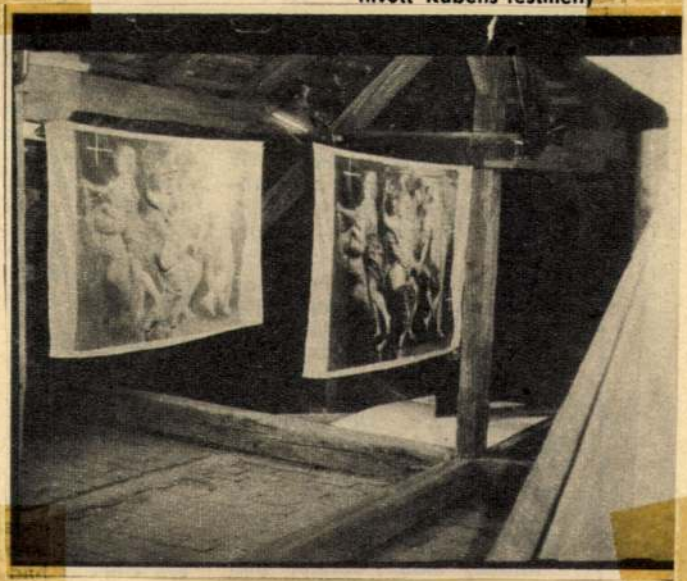

Fóti Péter:
Kiállítás a velencei kastély padlásán.

Laboga, 1979. febr. 22.
15. oldal

Gink Judit

(Gink Judit–Nagyvári László)

22 Gink Judit–Nagyvári László: Az ismeret, géz, 40 méter selyemszalag, lenvászon, 10x20 cm, 1978 (fotó Somfai)

Művészet, 1948. 11. 21. old.

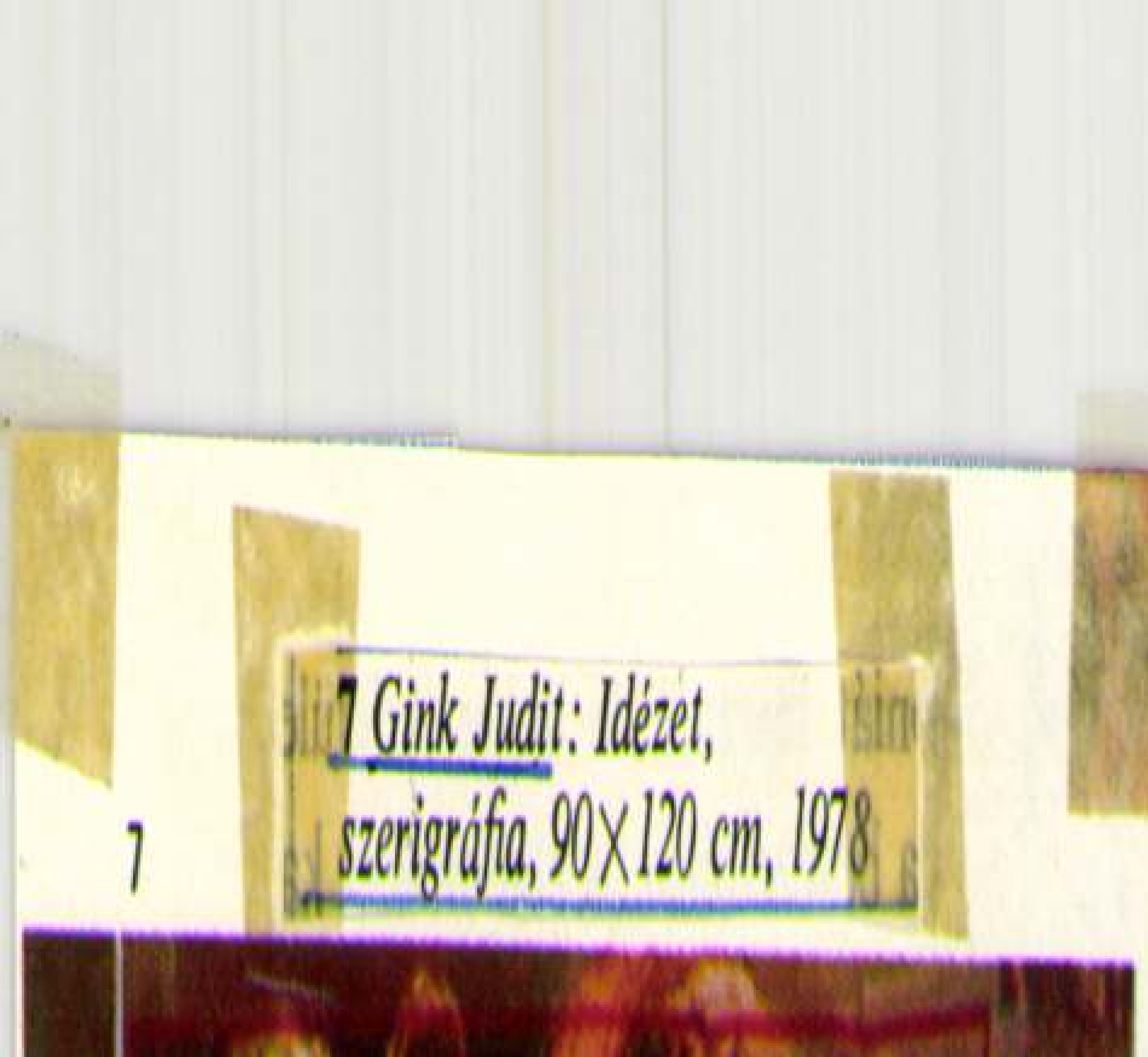

7 Gink Judit: Idézet,
szerigráfia, 90×120 cm, 1978

7

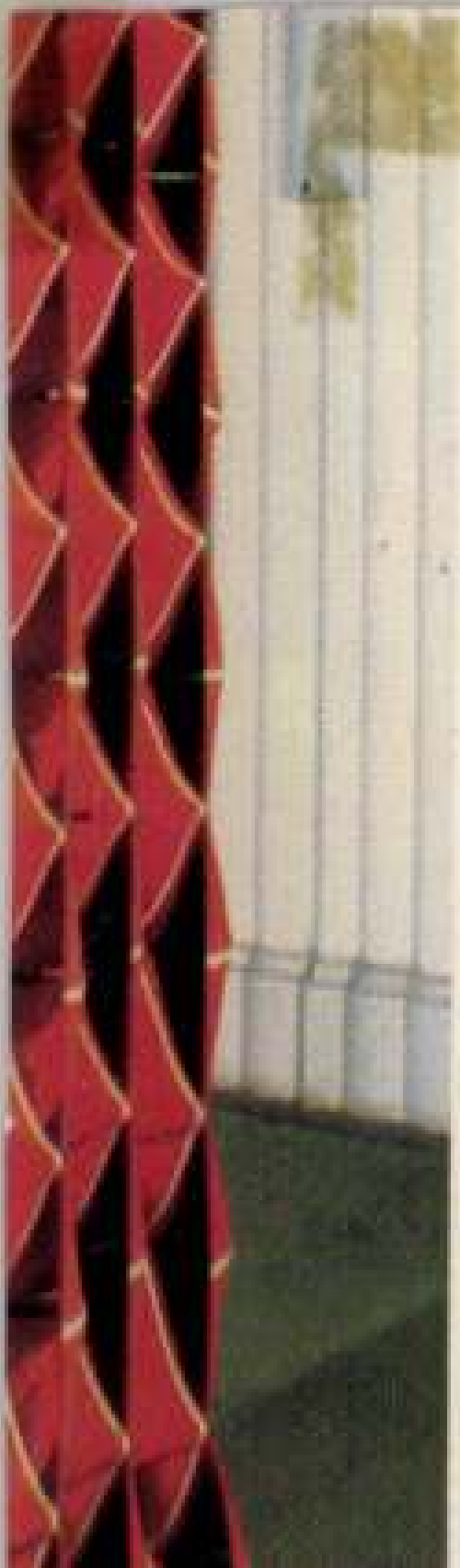

12 *Golarits Erzsébet:*
Egy mintaelem forgatása I–IV,
160×160 cm, 1978
13 *Droppa Judit:*
Szalagok három dimenzióban

Gink Judit, textilművész

Művészet, 1980. máj. 27. old.

Gink Judit, Textilmúnéz

L: Nagy Judit

Torday Aliz: A szövés-életmód 2.

Esti Hírlap, Bp. 1980 aug. 12.

Gink Judit

Idézet
/7/

Torday Aliz: Textilmüvészeink motivumválasztása.'68-'78
MÜVÉSZET,1980.május - 25.lap.

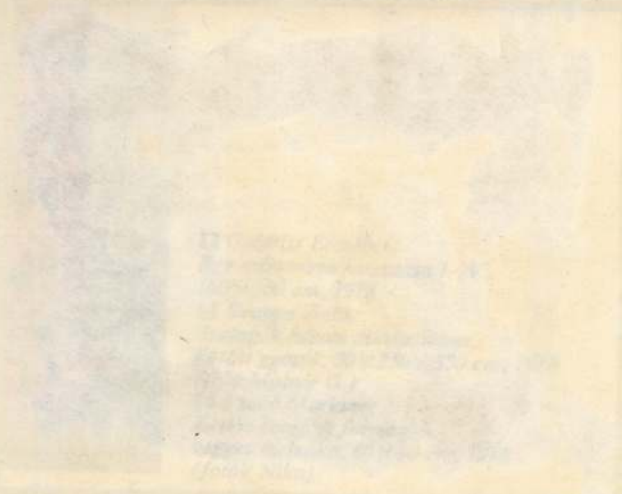

Gerik Judit, textilművén

L: Nagy Judit

Tordai Aliz: Öten a körben

2

Esti Hirlap, Bp. 1980. dec. 13.

Gink Judit / ipari művész

□ ÖTEN A KÖRBEN — ez a címe annak a kiállításnak, amelyet ma délután nyit meg a Fészek Klubban Huszárik Zoltán. Öt iparművésznő mutatkozik be a december 21-ig látható tárlaton, ezek: Gink Judit, Hőgye Katalin, Nagy Judit, Sárosy Krisztina és Vida Judit.

– □ Öten a körben

2.

Esti Hírlap, Bp. 1980 dec. 10.

Gink Judit

Gink Judit kiséreltete igeihének biztatónak, egy Rubens festményt tett át fémnyomással, rasztev rel textilre.

Torday Aliz: Textilművészeink motivumválasztása
Művészet, 1980. május – 26. lap.

Gink Judit, textiltervező-iparművész

a Fészek Klubban febr. 6.-ig tekinthető meg a fotó és a textilművészet kapcsolatának a lehetőségeit bemutató kiállítás. Három textilművész: Gecser Lujza, Gink Judit és Gulyás Kati műveiből.

Láttuk, hallottuk.

1982. I. 20. Pistók 10.45 /S. J./

Gink Judit, textiltervező – iparművész

A szekszárdi Babits Mihály megyei Művelődési Központban Gecser Lujza, Gulyás Katalin és Gink Judit fototextilkiállítása látható. – Hogy kerül a fotó a textilre? Azt jelenti, hogy a három textiles felhagyott azzal, hogy szövögessen és fonogasson, hanem valamilyen módon műfajok fölé építette a munkáját. Gink Judit a vászonra szitaeljárással vivzi rá a fotót, hogy ironikus formába gúnyolódjon bizonyos, a szellemi- és lelki életbe és a közélet ben jelentkező közhelyeken.

Láttuk, hallottuk.

1982. III. 10. Petőfi 10.45 (Chné).

Gerle Judit textilművész

F. P.: VII. Fal- és Térkötő Biennálé

Művészet, 1982 augusztus

Gink Judit

Textil biennálé szombathelyen

Mogyor Nemzet 1984. IX. 23.

Gink Judit

Részvétel Velemben

Magyar Nemzet 1985. VIII. 8.

Gink Judit, textiltervező iparművész

A Rózsa Öregtoronyban a két évvel ezelőtti díjazottak bemutatójától elégedetten vehettünk búcsút: Gulyás Kati és Lovas Ilona megelepőt produkált, – a tapasztalat azt mutatja, hogy nem Gulyás Kati az egyetlen, aki a fotóval, a fényképpel igyekszik új lehetőségeket találni a modern textilművészet számára. Gink Judit és Alapfy András is hasonló úton jár. Mire jutnak? Néhány év múlva kiderül.

Buddi Rózsa: Látványos bizonytalanság.
Vas Népe, 1984. aug. 12.

Gink Judit, textiltervező iparművész
Láska Lajos: Egy korszak vége.

1- sz. Modell A 1, 2, 3, selyem szerigráfia,
130 x 90 cm, 1979. |repr.|

Művészet, 1988., 11-12, 28-old.

Fink Judit, textiltervező iparművész
kiállítása a Dorottya u. 1 kiállítóteremben
1985. szept. 14-ig látogatható.

Műcsarnok és Kamaraterme,
1985. szept.

GINK JUDIT

UJ TÜKÖR 1982. XIX.évf. 5. sz. 3.o.

P. Szabó Ernő: Foto -Textil ? Jelek Galéria

.....

igazgató

GINK JUDIT

említve mint kiállitó. ld.Haraszty István

P.Szabó Ernő:Helyzet.Lajos utcai Galéria

ÚJ TÜKÖR 1983.XX.évf.25.sz.3-4.o.

SZERZŐDÉS

avégzésre irányuló egyéb jogviszony létesitéséhez

részről a MTA Müvészettörténeti Kutató Csoport (Bp. I. Uri
ről

ye:

az alábbi feltételekkel:

feladat részletesen:

GINK JUDIT

TEXTILMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSA VOLT A KLUB GALÉRIÁBAN

MAGYAR IPARMŰVÉSZET 1995, 5-6, 93

ed members/ a Quattrocento olasz é-
nevezte.
tusokban / treatises/ az "ornamentum"
ményt /decoration/ jelent, hanem
i kategória, amit L.B. Alberti Vit-
namentum" a pulchritudo"-val együtt
chritudo"-tól az különbözteti meg,
rent in the building as an uniform
latter is something added and faste-
and innate. Alberti , amint azt leg-
s, az épitészet történetében először
par excellence konstrukcióját /structure/ *
x*x a diszitménytől /ornament/ azzal, hogy a

GINK Judit

kiáll.Bp.,Ernst,1985
ism. GYETVAI Ágnes: Panel : Három kiállitásról.
= Magyar Nemzet, 1985. október 1. 7.

-- Premontrei templom romjai 656

Zsegra /Žehre/

-- Szt.Lélek templom 678

Zseliz /Želizovce/

-- R.k. temolom 163

GINK Judit

ÚJLIPÓTVÁROSI

KLUB-GALÉRIA

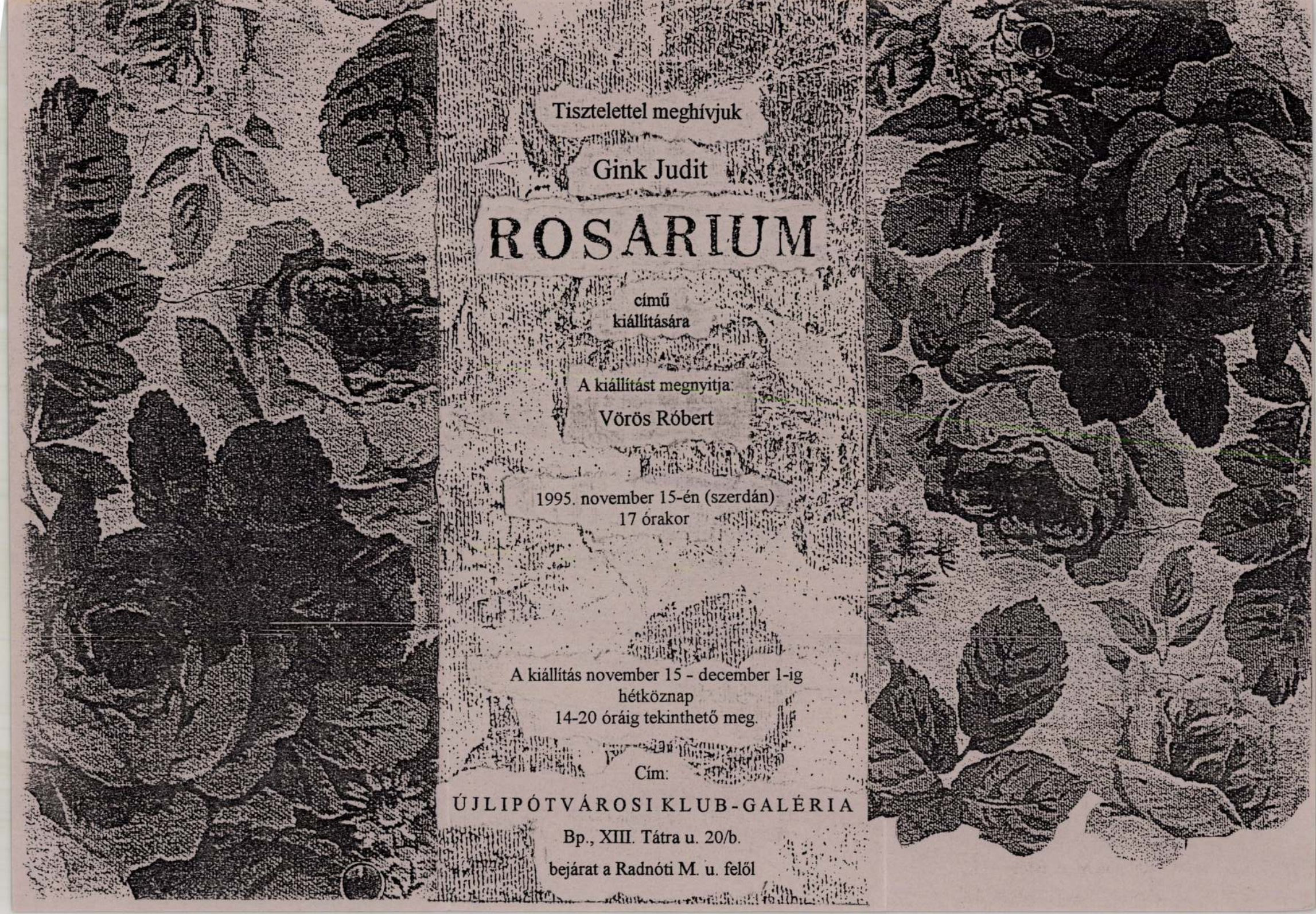

Tisztelettel meghívjuk

Gink Judit

ROSARIUM

című
kiállítására

A kiállítást megnyitja:

Vörös Róbert

1995. november 15-én (szerdán)
17 órakor

A kiállítás november 15 - december 1-ig
hétköznap
14-20 óráig tekinthető meg.

Cím:

ÚJLIPÓTVÁROSI KLUB-GALÉRIA

Bp., XIII. Tátra u. 20/b.

bejárat a Radnóti M. u. felől

A Magyar Alkotóművészek
Országos Egyesülete,
a Magyar Alkotóművészeti
Közalapítvány
és a Le Club Kft.

tisztelettel meghívja Önt és barátait
az Olof Palme Házba
(Budapest, XIV. Olof Palme sétány 1.)

2001. április 26-án 16 órára

Művészi alkotómunkájukhoz a
Magyar Alkotóművészek
Országos Egyesületétől 2000-ben
támogatást kapott
képző-, ipar- és fotóművészek
kiállításának megnyitójára.

Megnyitja:
Döbrentei Kornél
József Attila-díjas költő

A kiállítást rendezte:
Bakonyvári M. Ágnes
művészettörténész

A tárlat megtekinthető 2001. május 13-ig
minden nap 10-18 óra között.

Palme Ház

GINK Judit

Művészi
alkotómunkájukhoz a
Magyar Alkotóművészek
Országos Egyesületétől
2000-*ben*
támogatást kapott
képző-, ipar- és fotóművészek
kiállítása

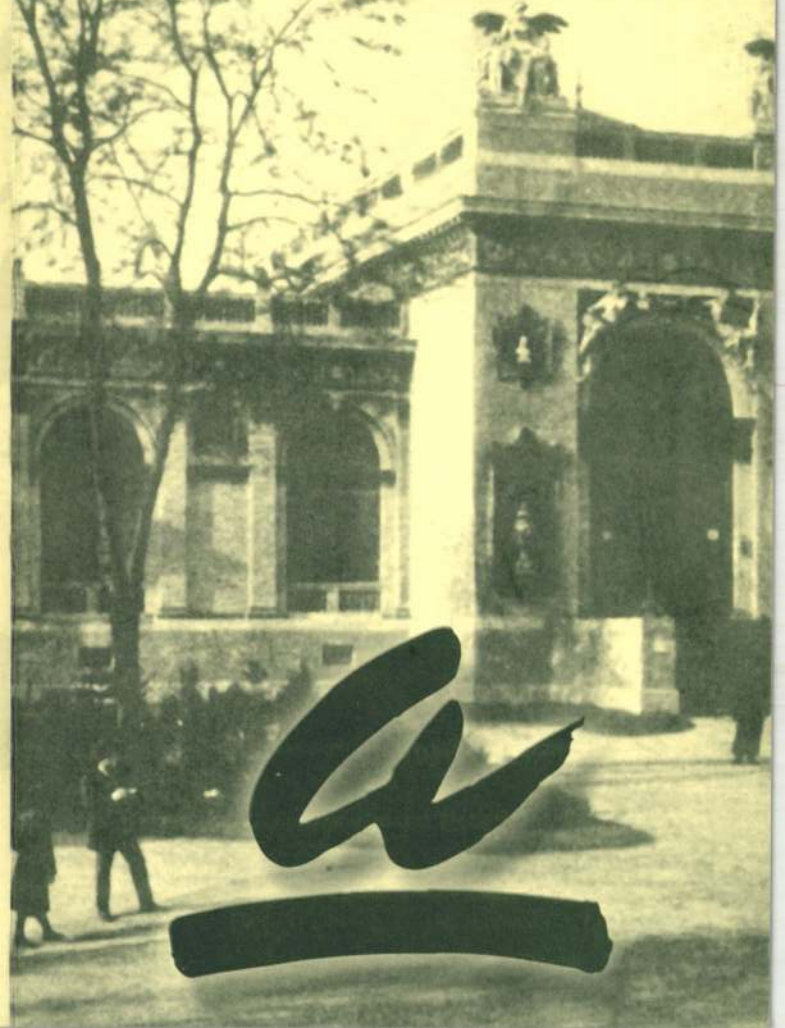

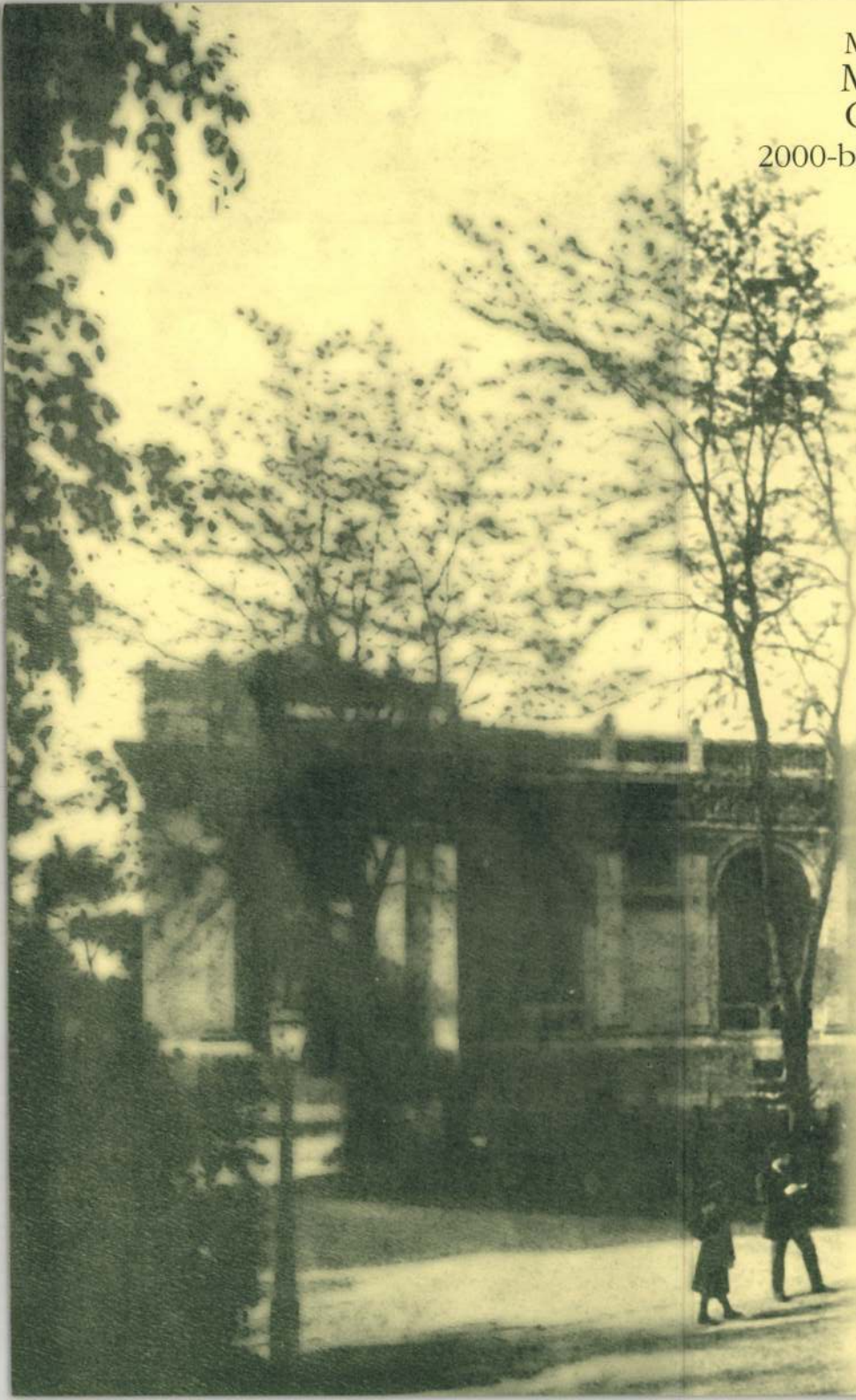

Művészi alkotómunkájukhoz a
MAGYAR ALKOTÓMŰVÉSZEK
ORSZÁGOS EGYESÜLETÉTŐL
2000-ben támogatást kapott alkotók:

ÁBRAHÁM RAFAEL *festőművész*
BORGÓ GYÖRGY CSABA *festőművész*
CSORBA SIMON *grafikusművész*
HEGEDŰS ENDRE *festőművész*
HETESI ATTILA *festőművész*
KÉRI IMRE *grafikusművész*
KRIZBAI SÁNDOR *grafikusművész*
M. NOVÁK ANDRÁS *festőművész*
MENASÁGI PÉTER *szobrászművész*
NAGY SÁNDOR ZOLTÁN *festőművész*
SELÉNYI KÁROLY *festőművész*
SOMOGYI GYÖRGY *festőművész*
SOMOGYI TAMÁS *szobrászművész*
VÁRNAGY ILDIKÓ *szobrászművész*
VÉSSEY GÁBOR *festőművész*

BARICZ KATALIN *fotóművész*
MAGYAR FERENC *fotóművész*

A. HÉDERVÁRI ZITA *belsőépítész*
KISS DÁNIEL TAMÁS *belsőépítész*
VERES PÉTER *belsőépítész*

RADNÓTI GYÖRGY *ipari formatervező*

JÁGER MARGIT *keramikusművész*
THURY LEVENTE *keramikusművész*

ESZTÁN MÓNIKA *látványtervező*
HUSZTHY EDIT *látványtervező*
MERÉTEI TAMÁS *látványtervező*
PETŐ BEATRIX *látványtervező*
TÓBIÁS TÍMEA *látványtervező*

LACZÁK GÉZA *ötvösművész*

LENCZ BALÁZS *restaurátor*
NEMESSÁNYI KLÁRA *restaurátor*

BÁTKI LÁSZLÓ *tervezőgrafikus*
KULINYI ISTVÁN *tervezőgrafikus*
SZŐNYEI GYÖRGY *tervezőgrafikus*
TÓTH YOKA ZSOLT *tervezőgrafikus*

GINK JUDIT *textilművész*
KÁRPÁTI-RÁCZ JUDIT *textilművész*
KERTÉSZ KATALIN *textilművész*
PÁJER EMÍLIA *textilművész*

ANTAL SZILÁRD TAMÁS *üvegművész*

FEKETE JUDIT *művészettörténész*
LADÁNYI JÓZSEF *művészettörténész*
MARKÓJA CSILLA *művészettörténész*
NAGY ZOLTÁN *művészettörténész*
SZEIFERT JUDIT *művészettörténész*
TORDAY ALIZ *művészettörténész*
VERESS KINGA *művészettörténész*

BALÁZS ATTILA *prózaíró*
BÁRÁNY TAMÁS *író*
BENEY ZSUZSA *költő*
BUDA FERENC *költő*
CZIGÁNY ZOLTÁN *író*
HORVÁTH TAMÁS *író*
KÁROLY CSABA *kritikus*
MONOSTORI IMRE *irodalomtörténész*
NAGY GABRIELLA *író*
SERFŐZŐ SIMON *költő*

BÓNIS FERENC *zenetörténész*
DALOS ANNA *zenetörténész*
DOBOS KÁLMÁN *zenetörténész*
LEGÁNY DÉNES *zenetörténész*
SOLYMOSI TARI EMŐKE *zenetörténész*
SIMONNÉ JELINEK RITA *zenetörténész*
SZITHA TÜNDE *zenetörténész*

FARAGÓ BÉLA *zeneszerző*
RÓZSA PÁL *zeneszerző*
SÁRY LÁSZLÓ *zeneszerző*
VAVRINECZ BÉLA *zeneszerző*

Gluk Sudit

A MAGY. IP. MŰV. AZ EBREDFORDULÓN

76.1.

77.P.

...rman netenként revideálni kell -

...még valami nehezíti az egymás meg-

...ri termelésre gondol, én a földre;

...kenként más a probléma, s másnak

...z persze bonyolítja a kérdést, de

...élet nem absztrakt valami, amit

S a mai életnek, szerintem, az a leg-

...oldalu és sokrétü, mindenki csak

...eri, s a megoldások erre való tekin-

...példája nekem éppen az ellenkezőt

lett volna, azt tanácsolta volna,

...ák le a felére vagy akár harmadára

, mert az egész vitamin-teória olyan

ellenkezőjét fogják annak hirdetni,

...iletes megoldás ez: mindenki kapjon

FÉSZEK GALÉRIA

2001. április 10. kedd este 6 óra

GINK JUDIT

textilművész

kiállításának megnyitója

Megtekinthető:
május 10-ig
munkanapokon du. 2-7 óráig
(szombat, vasárnap kivételével)

FÉSZEK MŰVÉSZKLUB
Budapest VII., Kertész utca 36.
Postacím: Budapest
Postafiók 8.
1400

Pataki Gábor MTA

Művészettörténeti Kutató Int.

Bp.

Uri u. 49

1014

F.k.: Galambos Tibor /2T Bt. - Nyomda T.: 342-51-26/

Mak

Gink Károly festőművész

Kiállítása Varsóban, a lengyel
művészetügyi minisztérium
Kiállítási termében.

Mozaik - Gink Károly
Népszava, 91. évf. 115. sz. 1963. máj. 18. 6. l.

Gink Károly
fotóművész

M.D.K.

A Tükörben "kanál esendélete
ennelkedik ki.

—: Uj képes hetilap a Tükör
Élet és Irodalom, 1964. április 18 - 2 lap

M.D.K

Gink Károly
fotós

Budapestről készült fotóival
szerepelt a tanlatón.

Losonci Miklós: Bécs-Budapest művészeti kiállítás
Művészet, 1969. junius – 31 lap.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Sinka Károly

Fotó (repr.)
(Klemm Lipót)

~~Klemm~~

Budapest VII. évf. 1. a. 1868. jan., 37. l.

Gink Károly

Fotó (repr.)
(Herman Lipót)

Herman Lipót: Emlékezés régi mesterekre.
Budapest VII. évf. 1. sz. 1969. jan., 36. l.

Gink Károly

A hajógyárban, (Fotó)
(Repr.)

Budapest VII. ébf. 1. sz. 1969. jan., 13. l.

Gink Károly

Etruszk és itáliai kisbronz Herkules- és áldozószobrocskák, i.e. 4.-2. sz.
(Fotó)

A Szépművészeti Múzeumban
Szilágyi János György: Az etruszk művészet.

Budapest VII. évf. 1. sz. 1969. jan., 31. l.

Gink Károly -

Női fejalakú etruszk bronzedény, i.e. 3-2. sz. (Fotó.)

A Szépművészeti Múzeumban.
Szilágyi János György: A etruszk művészet.

Budapest VII. évf. 1. sz. 1969. jan., 31. l.

Gink Károly

Közép-itáliai bronz harcos szobrocskák, i.e. 5. század.
(Fotó.)

A Szépművészeti Múzeumban.
Dilágyi János György: Az etruszk művészet.

Budapest VII. évf. 1. sz. 1969. jan., 32. l.

Gink Károly

Istennő fej terrakottából,
i.e. 6. század vége.
(Fotó.)

A Szépművészeti Múzeumban.
Szilágyi János György: Az etruszk művészet.
Budapest VII. évf. 1. sz. 1968. jan., 33. l.

Gink Károly

A Operaház mérőtere.
(Fotó.)

Budapest VIII. évf. 1. sz. 1969. jan., cím-
lap.

Gink Károly

Terrakotta emberfej, fogadalmi ajándék, i.e. 5-4. század.
(Fotó!)

A Szépművészeti Múzeumban.
Szilágyi János György: Az etruszk művészet.

Budapest VII. évf. 1. sz. 1969. jan., 32. l.

Gink Károly

Négyszárnyú demon, agjagedény támasztó figurája, 7. század vége.
(Fotó)

A Szépművészeti Múzeumban.
Szilágyi János György: Szetruszk művészet.

Budapest VIII. évf. 1. sz. 1969. jan., 32. l.

Gink Károly
fotós

Leánya a Zebegényi szabadiskola
növendéke.

Suka: Zebegény, szabadiskola, 1969
Pestmegyei Kirlap, 1969. jul. 24

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Gink Károly-
Keresztúry Derső:

Európai pillanatok

Szij Rerső: Könyvművészeti jegyzetek.

Jelenkor XII. évf. 7-8. sz. 1969. júl.-aug.
760. l.

Ginle Károly

A városháza
(Princes Jakó)

Budapest VII. évf. 3. a. 1969. márc.,
borító IV.

Gink Károly

Technikai fotó
Reklámfotó
Parasztasszony

Rajztanitás 1972/2-3 35,39,41.old.

Gink Károly

"Örményország-képeskönyve" c. művét ismerteti Bor Ambrus: "Emberméretü középkor" cimmel. "Gink a lényeget látta meg az emberméretü európai-mediterrán-kisázsiai középkort, a hitben és istentiszteletben kifejezett, megvalósitott szellemi nagyságot"-mondja az iró, majd felsorolja a Szevan, Hagharcin, Gosavank, Ecsmiadzin, Zvartnoc templomok köveit, romjait, miniaturáit, faragványait, majd a kicsi épületek szigoru falak, kis toronydobokon hegyes örmény kupolák képeit.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. szept. 16.
XVI. évf. 38. sz. 11. lap.

Gink Károly

A hegyoldalon és a völgyben elrejtett kolostorok, a faragott kövek, kapuivek, oszlopfejek, dombormüvek miniaturák bizonyságul szolgálnak arra, hogy az "elvonult mesterek emberien kicsiben valósitsák meg az emberi nagyságot". Megemliti a hegytetőn a gosavanki kolostort, "amit a fotómüvész kettős másolással fölemel az égboltra, légiesen, halványan megismétel a valóság fölött a magasban. Az emberméret a magasban emberfölöttivé válik, az emberméret fölemelhető a magasba." -állapitja meg végül a kritika.
Élet és Irodalom, Bp. 1972. szept. 16.
XVI. évf. 38. sz. 11. lap.

Gink Károly

é s m á s o k f e lvételei illusztrálják Bajor Nagy Ernő cikkét.

[és Keresty András]

9-11, 12. l.

Budapest, 1969. 5.sz.

Gink Károly

Fényképe közli a Budapest c. folyóirat 1969. 5. sz. címlapját, és Nóti Ilona cikkét

Budapest, 1969. 5.sz. 2-3.l.

Sinka Károly

és mások felvételei illusztrálják az előbbi folyóiratszámot:

Budapest, 1969. 5. sz. 23-25. l.

Gink Károly

és mások felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1969. 6. számát

14, 15, 23-25,

Gink Károly

és mások felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1969. 8. számát.

23-25. l, 35-38. l.

Gink Károly

és mások felvételei illusztrálják Keresztes András cikkét: A "legamerikaibb" városrész.

Budapest, 1969.4.sz. 6-9. l.

Gink Károly

fotói illusztálják Aggházy Mária cikkét:
A Szépművészeti Múzeum régi olasz és spa-
nyol sokrai.

Budapest, 1969. 4.sz.

21-23.

Gyuk Károly

felvételei illusztrációi Dulka Ákos
vallomásai.

Budapest, 1969.4.sz. 34-35.l.

Gink Károly fotomüvész

A Balázs Béla-dij I. fokozatával tüntették ki.

Film Szinház Muzsika, Bp. 197o. ápr. 4.
XIV. évf. 14. sz. 6. lap

Gink Károly

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1971. számát

/hátsó borító/ ~~belső oldala/~~

Csink Károly

felvételei illsuztrálják

a Budapest c, folyóirat 1971. 3. számát

címlap

Gink Károly

Felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1971. 5. számát

28.l.

Gink Károly

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1971. 6. számát

címlap, 5. l.

Gink Károly

Folytatásai illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 8. számát

18-19. l. 24. l.

Gyurk Károly

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. számát.

19.l. ~~hátsó borító belső oldala~~

Gyuk Károly

felvételei illusztrálják ~~a Budapest~~

a Budapest c. folyóirat 1970. 1.számát.

címlap; 23,24,25. l.

Gink Károly

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 12. számát

Budapest

Gink Károly

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 11. számát

14. l. 27. l.

Gink Károly

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 2. számát

23-25.l.

Gink Károly

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 3. számát

cimlap, 23-25.l.

Gink Károly

és mások felvételei illusztrálják

A Budapest c. folyóirat 1969. 10. számának cikkeit

25.l., 34-35.l.

Gink Károly fotónniően

neve emlitve

„Zebegény, szabadiskola 1969

Pestmegyei Hírlap 1969 julius 24
4. old.

Gink Károly

és akcsi felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1969. 9. számát.

(Címlap, 23-25.l.
35, 36.l.

Gink Károly

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1969. 12. számát

címlap, 23, 24, 25. l.

Sinkó Károly

és mások felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1969. 11. számának cikkeit.

címlap, 18.l. 23, 24, 25.l.

Gink Károly

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 7. számát

23-25. l.

Gink Károly

Folytatólagos illusztrációja:

a Budapest c. folyóirat 1970. 5. számát.
hátsó borító belső oldala

Gink Károly

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 4. számát.
4-5.l. 23, 24.25, l.

Gink Károly

A magyar fotomüvészet 125 éve. 1966 nov.-dec. Rend. Magyar Fotomüvészek Szövetsége /Gink Károly, Tillai Ernő./ Bp, 1966. - Ism: Maksay Láazló, Rajztanitás, 1967.9.évf. ~~25~~ 2.sz. 25. l. - Nemes Károly, Szocialista Müvészetért, 1967. lo.évf.1.sz. 4.l. - Pernecz-ky Géza, Valóság, 1967.lo.évf.3.sz. 51-55.l.

Az 1967. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája /Müvtört.Ért. 197o. 1.sz. 68-1o7. l.
95.l.

Gink Károly

A könyv, amelyet a Magvető adott ki és a Kossuth Nyomda készített, Gink Károly fotóit négy részbe csoportosította: Utak (a világ különböző tájairól), Kövek, fák, vizek, ... a világ különböző országaiból, Művek, alkotások, a kultúrák összetartozásának jelképei, végül az Emberek téma köré. A kötet elé Keresztúry Dezső írt ... tanulmányt, amelyben ... értékelte a „fényképíró" művészetet ...

Szij R.: Könyvművészeti jegyzetek.

Jelenkor XII. évf. 7-8. sz. 1969. júl.-aug. 761. l.

Gink Károly

A Kossuth Nyomda és a Papíripari Vállalat kezdeményezésére a Fürjöi Papírgyárban pár éve megkezdték ... a kissé mattfényű, fölületileg kezelt papírfajtának az előállítását, oly eredménnyel, hogy 1968-ban néhány könyv-már ezzel az ujszerű eljárással s itthon gyártott papírfajtán jelent meg. Körtük a Gink Károly és Keresztúry Dezső Európai pillanatok cimű képeskönyve is.

Szij R.: Könyv-művészeti jegyzetek.
Gink Károly-Keresztúry Dezső: Európai pillanatok.
Zelenkor XII. évf. 7-8. sz. 1969. júl.-aug. 761. l.

Gink Károly
fotós

M.D.K

Európai pillanatok, Magyar tájak
művészete c. ~~műve~~fotókönyve díja-
zást ért el.

P. Brestyánszky Ilona: Könyvművészetünk 1968-ban
Művészet, 1969 julius - 22 kap.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Gink Károly

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1971. 7. számát

3. l.

Gink Károly

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 6.számát

23-25.l.

Gink Károly.

Timon Kálmán ismerteti Gerő László: Ostromverte várak c. könyvét. Méltatja és értékeli a kötet fényképanyagát is, melynek készitői: Balla Demeter, Gink Károly, Lőrinczy György és Schopper Tibor.

Magyar Ép.müv. 1971.3.sz.63.1.

Ty vole Vánek

Gink Károly

A Photographia Hungarica c. albumban szereplő fotóműveit, művészeket, tudósokat ábrázoló képeit méltatja Alföldy Jenő: "A vissza nem térő pillanat" c. kritikájában.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. juli. 31.
XV. évf. 31. sz. 12. lap

Gink Károly

"Az élet arcai" cimmel /i.j./ hosszan méltatja a fotografia müvészetét: "egy arc redőiben fölsejlik egy lélek története...egy ókori görög színház terében megelevenedik az antikvitás hangulata...anya és leánya esküvői könnyeiben a szertartás, a ritus hangulata is jelen van.. egy ősi gruz templom...egy régies lovaskocsi.. és egy rohanó ügető..." képeket felsorolva idézi a müvész felvételeinek atmoszféráját. Repr.-ók.
Film Szinház Muzsika, Bp. 1971. január 23. XV. évf. 4. sz. 16-17. lap

Gink Károly

fotoalbuma: Debrecen, Hortobágy. - Bp,1968.

Az 1968. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért. 1971.2.sz.149-162.l.
156.l.

Gink Károly

Gink Károly - Kiss Ivor Sándor: Magyar tájak ~~xxxx~~ művészete. - Bp, 1968.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért. 1971.2.sz.149-152. l.

150. l.

Három fiatal iparművész kiállítása

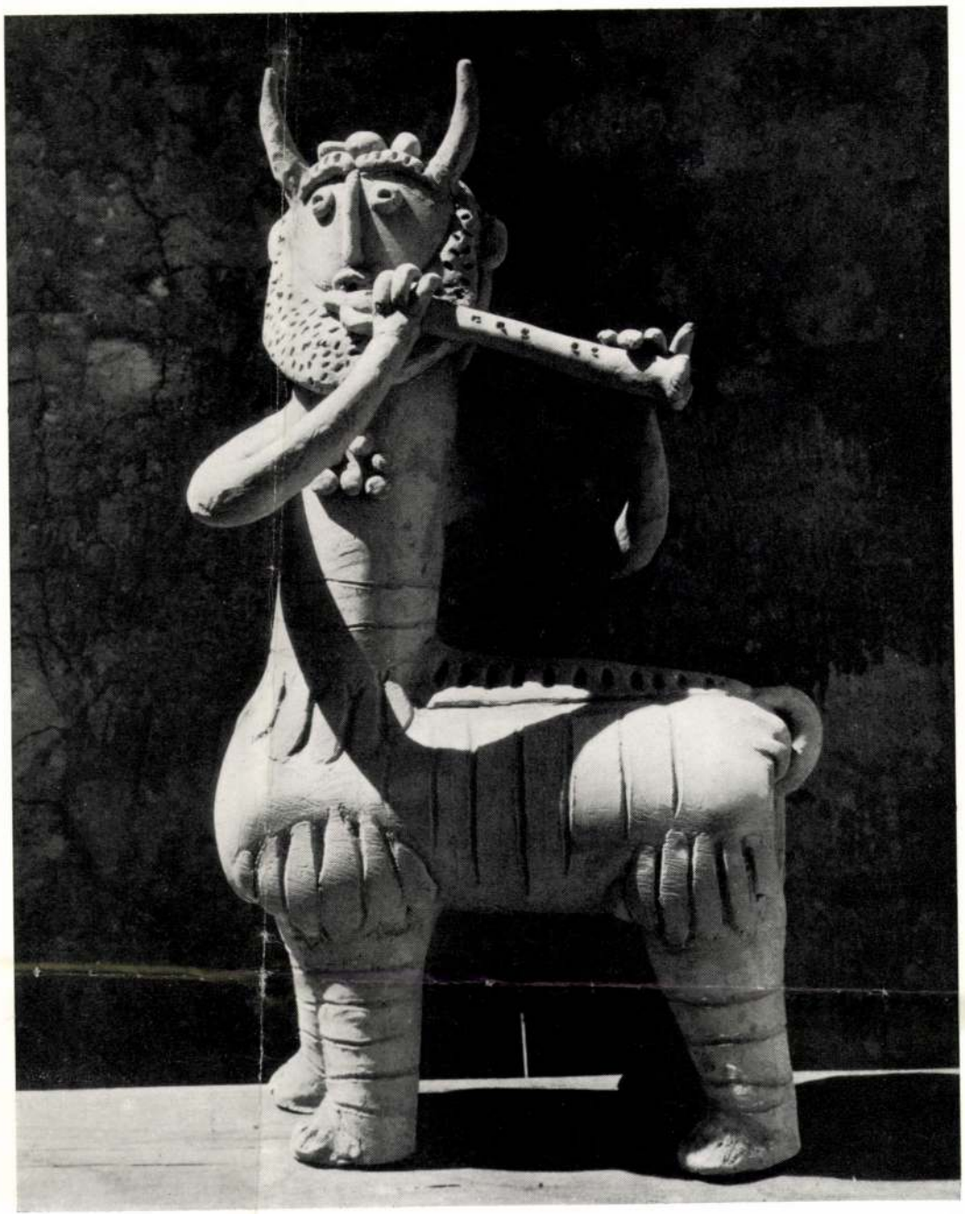

Kerámiák (Papp János)

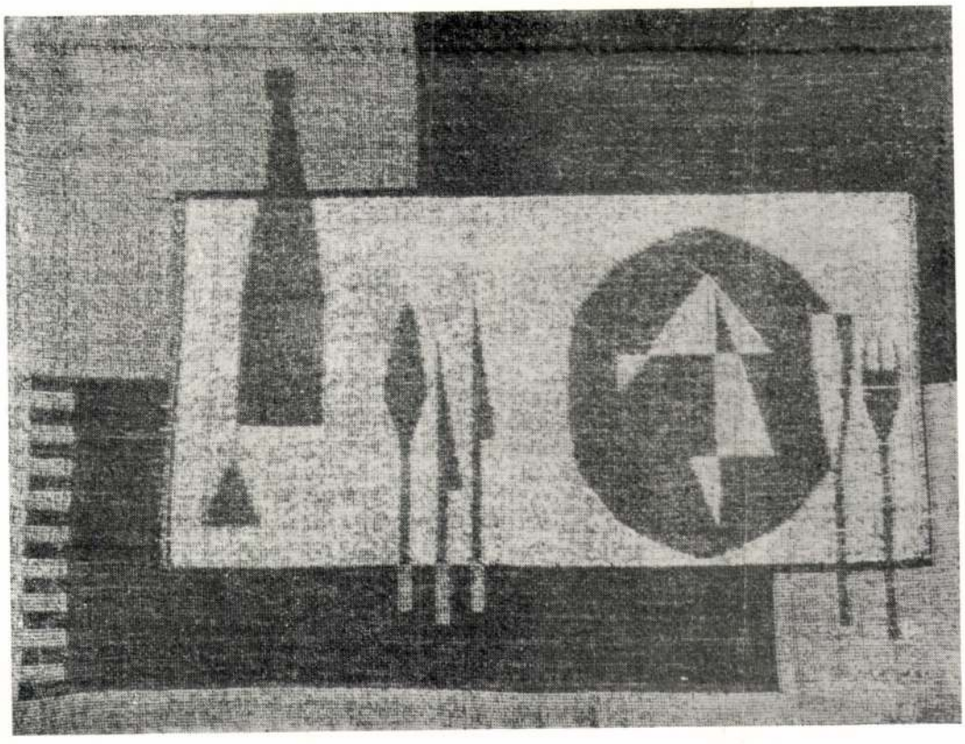

met fog szerezni végre egy „csinos" ruháskosár is.

Buzás Árpád faliképei és függönyei, bútorhuzatai harmonikusan simulnak a kiállítás egységéhez. Textiliái eredeti technikával: újszerű síkkötőgépeken készülnek és a gobelinre emlékeztetnek. Színezésük sajátosan fanyar, sötéttónusú, jellemzően kevés (legfeljebb 2—3) szín alkalmazására épülnek. Legjobban a „Hajóépítés" című kompozíciója tetszett, jó példa arra, hogy mai témát is lehet művészien megoldani. Sok variációban megjelenő terítékes falképei és vitorlás, kikötő képei étkezősarok, vagy intim vendéglő hangulatába illenek. Sejtelmes hatást kelt a lila, barnás-fekete függöny. Nagy előnyük, hogy aránylag nem drágák és így a megfizethetetlen gobelin helyett dolgozók otthonát diszíthetik.

Papp János keramikus működési területe a legcsapongóbb. Mezőkövesdi születésénél fogva magával hozta e népművészettel gazdag táj sajátos ízeit (jó példa erre a „Juhász", „Öreg parasztasszony" és vaskos madárfigurái). Ugyanakkor hamar beleilleszkedett a nagyvárosi életbe (zenélő figurák, a szaxofonozó). Igen sikerültek exotikus, hánccsal kombinált álarcai. Színeivel nem mindig értünk egyet, néha túlságosan nyersek (főkép edényeire és madárfiguráira gondolunk). De ahol feloldódik, mint a „Költő"-nél vagy a „Kis Mózes"-nél, a „Jegyespár"-nál, idesorolhatók az álarcok is, nagyon kellemes hatást kelt.

Vörös Tibor

Gink Károly

„Kezek". (Gink Károly)

A magyar fotóművészet új útját bizonyítja Gink Károly most megrendezett kiállítása. Az anyag nagy vonalakban végigvezet a művész egész fejlődésén és világosan mutatja azokat a törekvéseket, amelyek a fotó új formai lehetőségeit kutatják a tökéletesebb kifejezés érdekében. Ezt a problémát már megelőzően néhány tárlat felvetette, pl. a fiatal fotóművészek kiállítása, de Gink Károly anyaga érettebben jelzi az utat.

Az új törekvés egyik leglényegesebb eredményének a forma leegyszerűsödését tarthatjuk. Ezt csak az a művész engedheti meg magának, aki teljesen a mondanivaló lényegére képes koncentrálni. Ez az, amit az esztétika a sűrítés módszerének nevez. Gink a formákat odáig egyszerűsíti, hogy elhagy minden fölöslegeset, vagyis mindent, ami csak a tetszetősséget, de nem a tartalom kifejezését szolgálja. Az elhagyást, mint negatív tevékenységet azután szükségszerűen követi nála az a pozitív törekvés, hogy az elhagyás után megmaradt kevés valóságelemet úgy csoportosítsa, hogy azok teljes értékkel közölni tudják a dolgok lényegét. Ennek eszköze a kiemelés és elrendezés, aminek Gink példamutató nagy mestere. És ez az a módszer, amellyel ő a magyar fotóművészetet tovább vitte. Ez tette lehetővé, hogy szakítson azzal a — bármennyire is nemes hangú — naturalista szemlélettel, amely a két világháború közötti fotóművészetet jellemezte, s amely sok szép elért eredményei ellenére sem tudta megvalósítani a mai feladatokat, mert pusztán tematikai változtatásokkal igazodott a jelen követelményeihez.

A formának ilyen — a tartalom érdekében történő — tökéletesítése teszi lehetővé Gink művészetében az emberábrázolás elmélyítését. Azzal, hogy portréiban is lemond minden külsőségesről, minden textúrális tetszetősségről, jut el az ember megjelenítésének tökéletesebb lehetőségeihez. Soha nem áll meg a konkrét személy kifejezésénél, hanem keresi a benne általános emberit, az általános érvényű jelentést. Gyönyörű példája ennek művészportré sorozata, amelyek közül kiemeljük Ferenczy Béni, Juhász Ferenc, Illyés Gyula arcképét. Nem alkalmaz semmi megszokott attributumot ezeknél a képeknél. Ha csak Illyés portréját vesszük példának: nem az írósaztala mellé ültetett vagy könyvespolca előtt álló szokványos megoldást választja, amivel csak annyit érne el, hogy külsőségekkel jelezné a költőt. Mélyebben keresi az író lényegét. Ezt biztosítja a kép kompozíciós megoldása: Illyés egy ablakot nyit, mögötte a Balaton vidékét jelző tájképi háttér, Pannonia költőjének szimbóluma; ezt az országot, ezt a népet viszi a világ elé költészete, művészete ennek a világnak kívánja ablakát kitárni. Ezt a jelentést semmi külsőséges nem zavarja a képen. Nincs fény- és árnyékjáték, nincs csillogás, minden felületi fölösleges Gink számára. A költő alakja, az ablak, a tájképi háttér objektív tárgyiságukban komponálódnak gondolattá. A formának ilyen tiszta egyszerűségére csak az a művész képes, aki a jelentést, a gondolatot tartja valóban a művészet igazi értelmének, aki olyannyira tiszteli a formát, hogy annak igazi jelentőségét a közlés lehetőségében látja.

És ugyanezt a művészi attitüdöt látjuk Ferenczy Bénit ábrázoló portréján is, ahol a megbonthatatlan fehér hatalmas képtér jobb szélén áll a szobrász. A meghajlott, törékeny testen csak az arc az élő: a megtört fizikum felett uralkodik az értelem. A formának, a kompozíciónak ez a mesteri szűkszavúsága egyik legnagyobb értéke Gink művészetének.

Művészi elgondolásai és tervei, amelyeket a kiállítás anyagából megismerhetünk, olyan dolgok vállalását jelentik, amelyek valóban a fotóművészet sajátos feladatai. Gink világosan látja, hogy a fotóművészetnek egyik speciális újszerűsége a művészetek területén belül az, hogy egy-egy témát, annak gondolati mélységeit képileg, sorozatban kibontsa. A „Beszélő házak" ismert anyaga után a „Beszélő tájak" már egész Magyarország irodalmi térképét adja. És várjuk a továbbiakat, amelyek nemcsak saját művészetének hanem az egész magyar fotóművészetnek igazi értékei. Pl. azt a témát, amire a kiállításon látható monumentális martinászportré utal.

Gink Károly kiállítását komoly eredményként és sikerként könyvelheti el a fotóművészet. Ezt igazolja egyrészt a kiállítás nagy látogatottsága — hozzávetőleg 20 ezren nézték meg a tárlatot —, másrészt pedig ez volt az első olyan fotóművészeti kiállítás, amely minden művészeti ág képviselőjét végre fenntartás nélkül meggyőzte arról, hogy a fotó is helyet kérhet magának a művészetek évezredes csarnokában.

Dávid Katalin

Magyar Építőművészet 1963 5. szám

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET
1987 OKT 22

A Szovjetunió magyar szemmel

Album az 50. évfordulóra

Ugyanaz a tárgy másként tükrözódik tudós és művész, újságíró és politikus, költő és író gondolataiban. Ahányan, annyifélét vesznek észre, figyelnek meg a legegyszerűbbön is, ahányan, annyiféle reflexet vált ki belőlük. Hát még ha a téma olyan végtelenül gazdag, mint a Szovjetunió; s nemcsak az, ami a Szovjetunióból, a tájaiból, a tudományából, a művészetéből, a történelméből, az embereiből, az életéből *látszik*, hanem az is, ami régi emlékekben és friss élményekben él róla az emberek szívében és eszméletében, legfőként pedig az, amit a Szovjetunió a világ sorsában *jelent*.

Ha ezt a sokféle reflexet, megfigyelést és gondolatot sikerül összegyűjteni és rendszerbe állítani, az áttekinthetetlenül dús anyag mégis megközelítően teljes látványnyá áll össze. A sokféle tekintet, aspektus és érzés egymást keresztező sugaraiban, mint egy gyújtópontban, ragyogni kezdenek és eleven lángra kapnak a részletek, s támad az a nagy tűz, amely — egy vers szavával élve — »átmelegíti a Földet«. A vers, Váci Mihályé, abból az albumból való, amelyet a *Kossuth Kiadó Mihályfi* Ernő szerkesztésében az 50. évfordulóra *A Szovjetunió magyar szemmel* gyűjtőcímmel most kiadott. Az idézett szavak pedig a szerkezet, a szerkesztés elvét foglalják össze: a Szovjetunió jelentőségét olyannak bemutatni, amilyen — közös erőforrása, közös melegedője az emberiségnek.

A szerkesztő munkája, túl az emelkedett, ünnepi hangú bevezetőn, a tévedhetetlen arányérzékű viszonyítás volt ebben a képben és gondolatban, formában és tartalomban sokrétű kötetben. Jól tudta, hogy a széles szovjet világ, ha mégannyi magyar gondolat szárnyán is, bejárhatatlan, ha mégannyi magyar szem tükrözi is, belátthatatlan. Azt a módszert választotta tehát, hogy az album írott részének mondanivalóit polarizálta. Harmincegy kiváló szerző: politikus és tudós — *Apró* Antaltól *Münnich* Ferencig és *Erdei* Ferenctől *Szádeczky-Kardoss* Elemérig — művész és író — *Ék* Sándortól *Szabó* Ferencig és *Dobozy* Imrétől *Timár* Mátéig — költő és újságíró — *Garai* Gábortól *Váci* Mihályig és *Bánkuti* Gábortól *Vajda* Ferencig — felel egymásnak a kötetben a tudomány, a költészet, az emlék, élmény, vallomás szavaival és a dokumentum tényeivel. E betűrendes névsor két végpontja között olyan szerzők nevei helyezkednek el, mint *Dobi* Istváné, *Erdey-Grúz* Tiboré, *Fehér* Kláráé, *Györe* Imréé, dr. *Háy* Lászlóé, *Hevesi* Gyuláé, *Jánossy* Lajosé, *Kardos* Lászlóé, *Kenessey* Zoltáné, *Komócsin* Zoltáné, *Major* Mátéé, *Németh* Lászlóé, *Nógrádi* Sándoré, *Pátzay* Pálé, *Pethő* Tiboré, *Ruffy* Péteré, *Ruszinyák* Istváné, *Sik* Endréé, *Sipos* Gyuláé. Mondanivalóik nagy társalgást adnak ki az ünnepi alkalomhoz méltó átfűtöttséggel, s olyan sarkításban, hogy a szovjet élet minden ágáról szó essék, a Szovjetunió tájairól éppúgy, mint a gazdaságáról, kultúrájáról éppúgy, mint az embereiről.

Ugyanilyen szembesítésben jelennek meg hét fotóművész: *Gink* Károly, *Jelfy* Gyula, *Kornisz* Péter, *Molnár* Edit, *Petrász* István, *Sándor* Zsuzsa, *Vámos* László képei az albumban — *Filo* frappáns és szuggesztív képszerkesztői koncepciója révén — egy csillársor a Kreml György-termében, s pendant-ja, egy gépterem az egyik hatalmas vízierőműben, az élő Lenin képe 1921-ből és a szobráé Budapesten, magyar vörösgárdisták sírjáé Omszkban és magyar veteránok derűs idilljéé az Omszk melletti Belosztokban. S eszmévé fogalmazódnak hat művész látomásai a kötet illusztrációiban: *Domanovszky* Endréében, *Hincz* Gyuláéban, *Kass* Jánosében, Kuzma *Petrov-Vodkiné*ban, *Pór* Bertalanéban és *Uitz* Béláéban.

Ez a szövegben-képben ellenpontozó szerkesztői módszer szerzi Mihályfi Ernő albumában a részleteknek azt a nagy belső játékát, amely a kötet feszültségét is, szellemi változatosságát is adja, s végül magyar szemeken visszaverődő körképpé teljesedik a Szovjetunióról, ötvenesztendős történelmi múltjáról és mai életéről.

Szellemi útikalauznak tekinthető ez a szép kiállítású és igaz tartalmú könyv. Végigragad időben egy fél évszázadon, térben négyzetkilométerek tízmillióin. Végigragad azokon a meghatározhatatlan belső kiterjedéseken, amelyeket a Szovjetunióról a magyar gondolkodás teremtett és őriz.

M. B. B.

felhasználta
morogva táv
reggel elölrő
den .. Már
érkeztek, de
csak 11 óra 5
mint négy ó
mét munka n

A szervezetlenség oka kideríthetetlen. A központ szerint ők pontosan diszponáltak. A raktáros szerint a sok és szétszórt raktár a hibás, mert a homokért, az agyagért, a fehér csempéért a Molnár utcába, a barna csempéért a Bem rakpartra, az inkurrenciáért és minden más pótlásért a Telepes utcába és a Rózsa Richárd útra kell mennie a kocsinak. Mire a különféle alkatrészeket felszedik, sok jó idő vész el.

A kívülálló persze nehezen szólhat hozzá, hogyan kellene hatékonyabban megszervezni az anyagszállítást. Az azonban nem kétséges, hogy a jelenlegi módszerrel a vállalat az új gazdasági mechanizmusban nem maradhat versenyképes.

T. J.

örténész munkájáról

czi Ferenc magyar szabadsághős előtt a szerencsétlen zsibói ütközet után (1705. nov. 10.) eljátszotta. Barna *fia*, a szép Cinka, népszerűsítette később Magyarország-szerte az indulót, majd végre Vaczek abbé följegyezte, és a cseh Ruzicska W. formálta meg a most általánosan ismert módon.« Major alapos kutatásai mutatták ki pontról pontra és dátumról dátumra a Rákóczi-induló eredetét, viszontagságait és végső alakjának lefektetőjét egy osztrák—magyar katonakarmester, *Scholl* Miklós személyében (1820 táján). Mivel azonban nem egészen biztos, vajon nem volt-e a kialakításban Biharinak, a nagy cigányprímásnak is része, Major igazi tudóshoz méltóan csak föltételesen osztja ki Schollra a teljes dicsőséget.

Molnár Antal

dindulás
zakaszá-
ra meg-
a után
ad ilyen
tíz óra
li mun-
gött, a
hogy
szemernyit sem
senki.

Szünet nélkül, megszakítás nélkül tartott a szörnyű, idegbénító zaj reggelig. Ez már a csendrendelet áthágása volt, ez háborítás volt, ez már a legelemibb emberi jog semmibe vevése volt. Nem engedték meg, hogy félezer ember pihenjen, hogy egész napi munkája és erőfeszítése után gyakorolja azt a jogát, hogy alvással felkészüljön a másnapi munka elvégzésére. Ez ellen tiltakozunk! Úgy tudjuk, hogy a Mélyépítő Vállalat, amely az Attila úti csőrakást végzi, csak azzal a kikötéssel kapott hozzájárulást e munkához, hogy csak nappal fogja végeztetni. Kérjük az illetékeseket, tartassák be velük a csendrendeletet, s a szerződésüket.

Az I. ker., Attila úti lakók

KERE

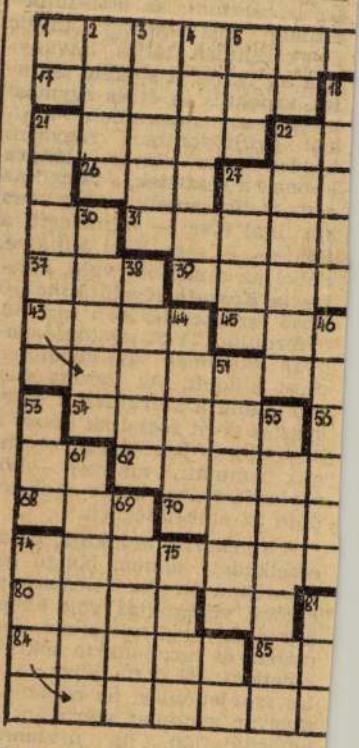

EZ MINÁLUNK IGAZÁN NEM LEHETSÉGES

Az egyik nyugati lapban olvastuk az absztrakt művészetről és annak művelőiről rejtvényünk vízszintes 1. és függőleges 21. és 74. soraiban levő megállapítást. Ez nálunk igazán nem lehetséges! Vagy mégis?

VÍZSZINTESEN (kétbetűsök: CE, IG, ST, AS, ZO, OL). 17. Nagyvárosunk. 18. A földkéreg egyik legjobban elterjedt ásványa: kovakő. 19. Finn kikötőváros az Aland-szigetekkel szemben. 20. Hős, harcos férfi, különösen a régi idők vitéz katonája. 21. Dátum. 22. Költőnk, akinek minden sora aranyat ér. 23. Szerves vegyületekben gyakori egy vegyértékű gyök. 25. Kivágott fatörzs egy darabja. 26. Tiszta, csinos, franciául. 27. Ritka női név. 28. Mafla, bamba. 29. Bányászközség a Bakony peremén. 31. A magyar színészet egyik csillaga (Széppataki Róza). 32. Svájc második városa. 33. Keresgél. 35. Becézett angol férfinév. 37. A honfoglaló hét vezér egyike. 39. Tudományág. 40. Kikémlel. 41. Kiváló magyar sakkbajnoknőnk (-né). 43. Ceruza. 45. Biztatás a hölgy részéről. 47. Áruba bocsát. 48. Az uralkodók megszólítása egyes nyugati államokban. 49. Észt kikötőváros. 54. A félmajmok rendjébe tartozó állatcsalád. 56. — Troll (Heine). 57. Mona őnagysága másik neve. 58. Egyforma betűk. 60. Porció. 62. Az álmatlanság orvosi elnevezése. 63. Nyugodt, csendes, németül. 65. Normandiai város. A II. világháború alatt (1944. jún.—júl.) elkeseredett

M.D.K.

Gink Károly
fotos

A mesterségeinek sok oldalú
művésze

Végvári Lajos: Mostohatestvéreink a foto-
művészet, 1967. április – 23 lap

Sinka Károly:

Az Operaház nézőtere.
(Foto.)

Budapest VII. ép. 1. sz., 1968. jan.,
címlap.

Ginle Károly

fotója

Marcus Aurélius császár mérvény-
portréja (160 körül)

A Szépművészeti Múzeumban.
Ginle Károly fotói-szilágyi János
György írása.
Budapest VII. évf. 2. sz. 1969. febr.
41. l.

Gink Károly
fotója

Macedóniai mérvány családi
siremlék (3. a. elsőfele)

A Szépművészeti Múzeumban.
Gink Károly fotói – Kilépji János György
irása!

Budapest VII. évf. 2. sz. 1969, febr. 41. e.

Gink Károly

felvétele

Budapest VIII. évf. 2. sz. 1868. febr. 43. l.

Gink Károly

fotója

Bronz mérlegsúly, Bizánci cszészárnő mellképe (5. sz. első fele)

A Szépművészeti Múzeumban Gink Károly fotói. Szilágyi János György írása,

Budapest VII. évf. 2. sz. 1969. febr., 40-41. e.

Gink Károly

fotója

Görög filozófus márvány portréja.
(2. sz. második fele)

A Szépművészeti Múzeumban.
Gink Károly fotói – Szilágyi János György
írása
Budapest VII. évf. 2. sz. 1969. febr., 40. l.

Link Károly

fotója

Vadászjelenet. Athénben készült márvány szarkofágról (3. sz. első fele)

A Szépanűvészeti Múzeumban

Link Károly fotói - Szilágyi János Gyöszy Csása

Budapest VII. évf. 2. sz. 1969. febr., 40-41 l.

Gyula Károlyi

Felvétele.

Germanus Gyula: Szülőnárosom:
Budapest.

Budapest VII. évf. 2. n. 1969. febr., 25. e.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Gink Károly

felvétele.

Germanus Gyula: Szülővárosom:
Budapest.
Budapest VII. évf. 2. sz. 1969. febr., 24. l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Gink Károly

fotói

Wessetzky Vilmos: A Szépművészeti Múzeum egyiptomi gyűjteménye.

Budapest VII. évf. 3. sz. 1969. márc., 25-26-27. l.

Gink Károly

Emlétve

Az alkotóház a Belatorna
nér
Népújság, Eger 1970. jún. 17.

Gink Károly fotós

Debrecen, Hortobágy c. - el jelent
meg könyve a Corvina kiadónál

Magyar Nemzet 1968 nov 17
– Vasárnapi Tükörspalc –

Gink Károly

műve:

Esztergom (Fotóalbum.) Bp 1966. Corvina kiadó.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969.3.sz. 234-284.l./

279. l.

Gink Károly
fotós

M.D.K.

Az Egyszer kiallitás katalogusa
egy fotoját is tartalmazza
a tiber körött

Rácz Selván: Más szemmel a tihanyi ...
Műveszet, 1967. magus - 44 lap.

Gink Károly

A magyar fotóművészet 25 éve c. kiállításon szerepelt műve a Magyar Nemzeti Galériában.

Maksay László:Négy kiállítás
Rajztanitás 1967. II. 25-26.l.

MDK.

Gink Károly

Kiállitási hir

Pestmegyei Hirlap 1967 szept.17.

Gink Károly

Vedres Márk /foto/

Sándor Zsuzsa: A fotomüvészet mint az esztétikai nevelés egyik eszköze

Rajztanitás 1962. IV.sz. 15.l.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 SEP 15
Gink Károly
Népszava

Kulturális körkép

Kiállításokról, külföldi vendégművészek fellépéséről adtak hírt vasárnap a Magyar Távirati Iroda megyei tudósítói; telexjelentéseikből állt össze a vasárnap kulturális krónikája.

Békési tárlat '74 címmel nyitották meg Békésen a Jantyik Mátyás Múzeumban azt a kiállítást, amelyen a megyében élő tíz művész sorakoztatta fel olaj- és pasztellképeit. Az alkotások többsége a Körösök vidékének tájait, embereit örökíti meg.

Bartók Béla Fából faragott királyfi című táncjátékának előadásain készítette *Gink Károly* érdemes fotóművész azt a 24 képet, amelynek nagy méretű másait a hódmezővásárhelyi Tornyai János Múzeum kiállítótermében mutatják be. A tárlatot vasárnap nyitotta meg *dr. Dömötör János*, a múzeum igazgatója. Fotókiállítás nyílt a balatonfüredi galériában is, *A Balaton és az idegenforgalom* címmel. A tárlat anyagát — az Országos Idegenforgalmi Tanács, a Magyar Fotóművészek Szövetsége, valamint a Siótour és a Balatontourist korábbi pályázatának legjobb alkotásait — a főszezonban Balatonföldváron már láthatták az érdeklődők.

A Bukaresti Nemzeti Színház hazánkban vendégszereplő társulata vasárnap este Szegeden *Edward Albee Nem félünk a farkastól* című drámáját mutatta be, *Michel Fagadau* rendezésében. Az előadás — ugyanúgy, mint a szombaton játszott *Tudor Musatescu*-komédia — nagy sikert aratott.

A Szombathelyi Szimfonikus Zenekar korábbi ausztriai fellépését viszonozva turnézik Magyarországon a Grazi Filharmonikusok zenekara, példázva egyúttal Vas megye és a szomszédos Stájer tartomány jószomszédi kapcsolatait, kulturális együttműködését. Az osztrák zenészek vasárnap este Celldömölkön, a kemenesaljai művelődési központban léptek pódiumra *Johann Strauss* legismertebb műveiből összeállított műsorukkal.

Gink Károly fotója.

négy játék
tőséget —
vívta ki m
hogy játszl
férfi egye
jobb négy
A bajno
Machán—7
6:4, 5:7, 6
zött, de a
nyik pár
nehezítette a dolgukat.

A vegyes páros döntőjében a többszörös bajnok *Machán—Szabó* pár ugyancsak közepes teljesítménnyel, az első játszmában 3:4 után fordítot-

narmadikat pedig *Katona* és *Kun* szerezte meg. A férfi párosban *Bujtor* és *Katona* lett az első az *Adám—Károlyi, Nyers—Lénárt* és *Hont—Tamássy* kettősök előtt.

GŐLTOTŐ *pályázat*

Múlt heti góltotó-pályázatunk helyes megfejtése: Eger—FŐSPED 1:0, Debrecen—Oroszlány 0:0. Az eredményt 112 olvasónk találta el, közülük — sorsolás útján — az alábbi húszan nyertek egyenként 10 totószelvényt:

Ács Anna, Czétényi János, Hancz Attila, Horváth Tibor, Kádár Ferenc, Reinitzer Gabriella, Schirk József, Sebők Tiborné, Szalay József, Szántó János, Sztankovics Sándor, Török István budapestiek, Borbély Imre Oroszlány, Csatári Imréné Gyula, dr. Kertész Bertalan Balatonalmádi, Kiss Gábor Gödöllő, Kozák Frigyesné Kalocsa, Losonczi Imre Miskolc, Sándor Lajos Biatorbágy és Sz. Szabó Benjámin Káptalantóti lakosok.

GÓLTOTO

Budafok—Debrecen . . . . . .

XIII. Gink Károly fotóművész

SZÁNTÓDPUSZTA: Idegenforgalmi és Kulturális Központ: XIII. Gink Károly fotóművész tárlata. Pincetárlat — a kőnegyi szőlő. Helytörténeti kiállítás a volt Cselédházban (Szántódpuszta agrártörténete. Pálóczi Horváth Ádám-emlékszoba. Balatonendrédi csipke. Révtörténeti kiállítás. Berendezett cselédlakás a XX. század fordulóján). Jeles napok a képzőművészetben. Népi életképek és a népi élet jelesebb napjainak ábrázolása.

Magy. Nemzet 83. VI. 24. 12.

Gink Károly
fotó művész :/

SZÁNTÓDPUSZTA: Idegenforgalmi és Kulturális Központ: XIII. Gink Károly fotóművész tárlata. Pincetárlat — a könnyű szőlő. Helytörténeti kiállítás a volt Cselédházban (Szántódpuszta agrártörténete. Pálóczi Horváth Ádám-emlékszoba. Balatonendrédi csipke. Révtörténeti kiállítás. Berendezett cselédlakás a XX. század fordulóján.) Jeles napok a képzőművészetben. Népi életképek és a népi élet jelesebb napjainak ábrázolása.

Magy. Nemzet 86 VII. 17.

XIII. Gink Károly
fotóművész

SZÁNTÓDPUSZTA: Idegenforgalmi és Kulturális Központ: XIII. Gink Károly fotóművész tárlata. Pincetárlat — a kőhegyi szőlő. Helytörténeti kiállítás a volt cselédházban (Szántódpuszta agrártörténete. Pálóczi Horváth Ádám-emlékszoba. Balatonendrédi csipke. Révtörténeti kiállítás. Berendezett cselédlakás a XX. század fordulóján)

Magy. Nemzet 83-VII. 8. 12.

XIII. Gink Károly

fotó művész

(Szántódpuszta)

SZÁNTÓDPUSZTA: Idegenforgalmi és Kulturális Központ: XIII. Gink Károly fotóművész tárlata. Pincetárlat — a kőhegyi szőlő. Helytörténeti kiállítás a volt Cseléd házban (Szántódpuszta agrártörténete. Pálóczi Horváth Ádám-emlékszoba. Balatonendrédi csipke. Révtörténeti kiállítás. Berendezett cseléd-lakás a XX. század fordulóján). Jeles napok a képzőművészetben. Népi életképek és a népi élet jelesebb napjainak ábrázolása.

Magy. Nemzet 83. VII 1. 10.

Gink Károly

festőművész:

(: Szántódpuszta. :)

SZÁNTÓDPUSZTA: Idegenforgalmi és Kulturális Központ: Gink Károly fotóművész tárlata. Pincetárlat — a kőhegyi szőlő. Helytörténeti kiállítás a volt cselédházban (Szántódpuszta agrártörténete. Pálóczi Horváth Ádám-emlékszoba. Balatonendrédi csipke. Révtörténeti kiállítás. Berendezett cselédlakás a XX. század fordulóján.)

Magy. Nemzet 83. VII. 22. 12

Gink Károly

fotója

M.B.B.: A Szovjetúnió magyar szemmel
Album az 50. évfordulóra.
Magyar Nemzet, 1967. X.22.13.o. Vasárnapi
Könyvszemle

Gink Károly

· Kérítette a Kulturkapcsolatok Intézete naptárának fotóit.

Magyar Nemzet, 1967. XII. 10. 10. o.
Napló

Gink Károly

Készítette a Ferencz Béni
album fotóit.

Magyar Nemzet, 1967. XII. 14. 6. o.

Gink Károly

művei a Corvina új fotoalbumában.

L. L.: Magyarország · A Corvina új foto albuma.
Magyar Nemzet, 1967. VI. 24. 4. o.

MDK

Gink Károly

Foto kiáll. Bp.-München

I.

Gink

Escher... egyéni kiállítása alig pár hét alatt kilencvenezer nézőt vonzott.
Ám, ha lehet, még nagyobb volt Gink kiállításának hatása.

Lelkes István: A magyar fotóművészet útja.
Új Irás VI. évf. 1966. jún., 6. sz., 98.

II.

Gink Károly

a háború utáni magyar fényképezésnek... legeredetibb, legizgalmasabb-művészegyénisége. Felfedezőtipus. Valamennyi fotóműfajban... igyekszik a tökéletesét megkeresni.

Lelkes István: A magyar fotóművészet útja.
Új Írás VI. évf. 1966. jún., 6. sz. 58. l.

III.

Gink

jó riporter, de mégsem riporteri, inkább irodalmi vonatkozású műveivel vivta ki az írók és képzőművészek megbecsülését. (Beszélő házak, Magyar tájak stb.)

Lelkes István: A magyar fotóművészet útja.

Új Iszés VI. évf. 1966. jún., 6. sz. 98. l.

IV.

Gink-et
igen sokáig éppen azok mallőr-
ték, akik (a fölszabadulás után)
az újat is a régi módon igyekeztek
elmondani... A ő sorsa az volt,
hogy mintán írók, festők, muzsiku-
sok, szinészek már rég felfeder-
ték, társszerzőnek kérték fel mű-
veikhez, mintán tíz év alatt 18 könyv-
ve és hat nagy ő nálló tárlata fényje-
lezte munkásságát, csak akkor kezd-
ték elismerni és értékelni a szakma-
belieh idehaza.

Új Szó VI. évf. 1966. jún., 6. sz. 98. l.

Gink Károly

Eppéni társaival még két igen jelentős fotóművész emelkedik ki: Escher Károly és Gink Károly.

Lelkes István: A magyar fotóművészet útja.
Új Írás VI. évf. 1966. jún., 6. sz., 958. l.

Gink Károly

Fotomüvész. Kereskedelmi Kamara Mintaterme Bpest.
1962.febr.17 - márc.11.

Központban a kiemelt fénykép 68x48

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /összeállitotta: Munkácsi Piroska /
O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 34.1.

M.D.K.

Gink Károly
fotós

Méltatás,

Erki Edit: Devecseri Gábornál
Élet és Irodalom, 1967 febr. 25. 12 lap

M.D.K

Gink Károly
fotoművész

A felnagyitott Egry fénylépét
a Tihanyi Museum Egry tárlata
előtt láthatjuk.

Frank János: Egry kiállítás Tihanyban
Élet és Irodalom, 1966. julius 2 – 10 lap

MDK

Gink Károly
Grafikus

Arany János, Fruterminbéjének illusztrációját készítette.

Magyar Nemzet, 1959. julius. 15.
Napló

7l.

MDK

Gink Károly

Az általa és Girardi Kornél által tervezett bábukról készült színes fényképfelvételekkel jelent meg Arany János: A fülemüle című költeménye, a Képzőművészeti Alap kiadóvállalata kiadásában. (A könyvből ▬ három kép repr.)

Arany János: A fülemüle.
Nők Lapja, Bp. 1957. július 4. [24.l.]

Gink Kárdy fotoművés

89 fotóját a Roman

hogy az intézetben állítottákki

Népszava, 1964 márc. 29, Foldal

M.D.K.

Gink Károly
fotóművész

A televízióban Görögországról
tartott utibeszámolót.

Bárány Tamás: Lírai útinapló, tanulságokkal
Élet és Irodalom, 1963. november 16-8 lap.

MDK

Gink Károly
a Magyar Fotomüvészek Szövetségének tagja a XVII. barcelonai nemzetkozi fotokiállitáson arany érmét nyert.

Esti Hirlap 21o sz. 1958 szept. 7 2 old.

Gink Károly
fotóművész

M.D.K.

Szabó hőrinc portréja

Élet és Irodalom, 1962. márc. 3 – 8 l

Hans Hartwig
Fotokünstler

Berlin Steglitz Bergstr.

Tel.: Amt 3 - 42

mdk

Gink Károly

Juditja (foto) a kiállitason

a tivatott művész élmenyét tolmácsolje

K. Z. A Madonna országos fényképkiállitásáról.
Népmuvelés 1958, 4. sz (hátsóborítólap)

Bensőséges muzsika egy kivételes pillanatban

A Wolfgang Amadeus Mozart szimfóniáit tartalmazó albumot a Nemzeti Hangversenyterem próbaüzemén rögzítették a Nemzeti Filharmonikusok.

HANGLEMEZ

Tavaly a Művészetek Palotája megnyitását kísérő médiakampányban kevés szó esett arról a CD-n is megjelent hangfelvételről, amely a Nemzeti Hangversenyterem próbaüzemének legelső koncertjén, 2005. január 8-án készült. Wolfgang Amadeus Mozart két szimfóniája, a tizenhét éves korában, 1773-ban komponált „kis g-moll" (K. 183) és a tizenöt évvel későbbi „nagy g-moll" (K. 550) hallható rajta, a Kocsis Zoltán vezényelte Nemzeti Filharmonikusok előadásában. Az idei Mozart-jubileumhoz kapcsolódó hanglemezdömping megint nem kedvez ennek a kiadványnak, pedig fontos értékeket hordoz, s ezért megérdemelné, hogy legalább itthon bekerüljön a zenebarátok látóterébe.

Melyek ezek a fontos értékek? Mindenekelőtt az, hogy Kocsis Zoltán a koncertterem felavatására nem egy hálás-közhelyes, ünnepi nyitányos-zongoraversenyes koncertprogramot választott. Igaz, a Filharmonikusok jelenlegi repertoárpolitikájának ismeretében ez nem is meglepő: Kocsis tudatosan kerüli a biztos sikerrel kecsegtető, könnyű megoldásokat; inkább azt szereti, ha muzsikusainak és neki is meg kell küzdeni az eredményért. Mégis bátor és erőteljes gesztusnak értékelem, hogy az elkoptatott nyitány-versenyműszimfónia stuktúrán felülemelkedve Kocsis két bensőséges, minden érzelemgazdasága ellenére is inkább kamarazenei ihletettségű Mozart-szimfóniát állított egymás mellé. „Mi lehet nagyobb erőpróba, mint egy olyan mester zenéje, aki minden műfajhoz megtalálta az adekvát hangvételt, formai megoldást, hangszerelést? Akinek zenei gondolatai nem tűrnek semmiféle hamis szándékú közeledést, erőltetett belemagyarázást, pöffeszkedő prekoncepciót?" – indokolta választását a lemez kísérőfüzetében Kocsis. Ehhez csak annyit érdemes hozzátenni, amit a zenészek pontosan tudnak, de a publikumnak talán nem egyértelmű: bármennyire közérthetők és könnyen befogadhatók is a mozarti dallamok, egy csipkefinom szövésű Mozart-tételt sokkal nehezebb tisztán és szépen eljátszani, mint egy sűrű, robusztus, romantikus alkotást.

Ezen a tizennégy hónappal ezelőtti estén a zenekar, a karmester és a vadonatúj terem is jól vizsgázott. A remekül eltalált tételkarakterekből, a két szimfónia stiláris különbségeinek árnyalt bemutatásából, a hangszercsoportok példás összjátékából olyan produkció jött létre, amelyet érdemes újra és újra meghallgatni, ízlelgetni. A Magyar Rádió által készített felvétel zenei rendezője, Matz László és hangmérnöke, Mosó Endre is nagyszerű munkát végzett: szép és plasztikus a hangzáskép.

RETKES ATTILA

Mozart: Szimfóniák, K. 183, K. 550
BMC Records

Mozart és Bartók a 26. Budapesti Tavaszi Fesztiválon

Új műfajokkal bővül a március 17-től április 2-ig tartó 26. Budapesti Tavaszi Fesztivál. A már megszokott komolyzenei és színházi előadások, kiállítások, szabadtéri programok mellett az eseménysorozat utolsó három napján fiatal, ismeretlen művészekkel jelentkezik a Budapest Fringe Fesztivál. Az Angliából induló mozgalom – amely néhány év alatt nagyszabású produkcióvá nőtte ki magát – az idén első alkalommal mutatkozik be Magyarországon. A kevésbé ismert zenei előadóknak, táncosoknak és színtársulatoknak bemutatkozási lehetőséget nyújtó rendezvényre kétszáz együttes és társulat jelentkezett, közülük csupán tizenkét formáció külföldi.

A tavaszi fesztiválon Budapest öt helyszínén összesen 217 produkciót nézhetnek és hallgathatnak meg az érdeklődők. A programsorozat azért is különleges, mert az idén ünnepeljük Bartók Béla születésének 125. évfordulóját. „Az osztrák és a német kultúra Mozartja és a magyar kultúra Bartókja itt találkozik" – ahogy Beke Martos Gábor, a fesztivál egyik támogatója a sajtótájékoztatón mondta.

A jubileum alkalmából emlékesttel jelentkeznek a Magyarországi Bartók Kórusok, Kocsis Zoltán vezényletével koncertet ad a Nemzeti Filharmonikus Zenekar, a Magyar Állami Operaházban pedig egy estén Bartók három művét is bemutatják: A fából faragott királyfit, A csodálatos mandarint és A kékszakállú herceg várát.

Az idén a fesztivál vendégországa Svájc lesz; programjának legmeghatározóbb eseménye a lausanne-i Béjart Balett, valamint hat zenekar és szólista fellépése lesz. Szentendre, az idei vendégváros egyebek mellett a Vujicsics együttes koncertjével és a Szentendre Néptáncegyüttessel képviselteti magát a fesztiválon.

A szervezők minden eddiginél nagyobb külföldi érdeklődésre számítanak az előzetes jegyeladások alapján.

WÁGNER ÉVA

„Minket is kiás majd az utókor"

Tolnay Imre festőművész tizenhét seccója tekinthető meg a MU Színház galériájában. A festményeket borongós őszi színek uralják, itt-ott kis napsárgával és téglaszínnel élénkítve. Az anyag örök, és akaratlanul is előhívja a nemzedékek üzeneteit – vallja Tolnay Imre.

STARTVONAL

MEYER HERTA

– Miért az őszi, sötétebb színek dominálnak a képein?

– Nem volt szándékom évszakhoz kötni a képeket. A technika, a secco talán a legrégebbi az emberiség képi hagyományában, és azzal, hogy sajátos felületet vakoltam egy mai szigetelőanyagra, évezredet hazudtam. Ez e technika ugyanis legélesebben a pompeji seccókon maradt fenn. Lehet, hogy a sötét színdominancia a beégetettség, a régiség hangulatát kelti, de nem ez a célom. A 21. században élünk, de minket is kiás majd az utókor, és látja, valaki még akkor is képes volt vakolatokat festeni, s ezzel különböző érzelmi és intellektuális nyomokat hagyni. Ez volnék én.

– Jobban ki tudja fejezni magát a festéssel, mint a grafikával?

– Szabadabbnak érzem a festészetet. A színek és a közvetlen anyaghasználat miatt. Tetszik, hogy a nyomhatás rögtön képet teremt, nincs szükség klisére.

– Mi ihlette az alkotásban?

– A győri műhelyem épülete, ahol dolgozom: olyan kívülről, mint egy elvarázsolt kastély. Romos, lelakott. Belül viszont freskók vannak a falon; harminc éve ezekbe a képekbe húzták bele a világítást. Ez a furcsa látvány ihletett – inkább ösztönösen, mint tudatosan.

– Mit jelentenek a képein a rácsok?

– Ezek nem fizikai rácsok, hanem spirituális, lélektani rácsok. Bennünk vannak, bennünket zárnak el a külvilágtól. Beleláthatjuk őket bármibe: falfelületbe, kapcsolatainkba, egymásba.

– Mennyire van benne a képeiben az ember?

– Remélem, nagyon is. Az ember személyisége alakul, változik, az anyag pedig, ami örök, akaratlanul is előhívja a nemzedékek üzeneteit. Hiszek benne, ahogyan a kőművesek évezredek alatt egymásra vakoltak falakat, mindig megmutatkozik a generációk szellemisége, lelkülete. Remélem, az enyém is. ■

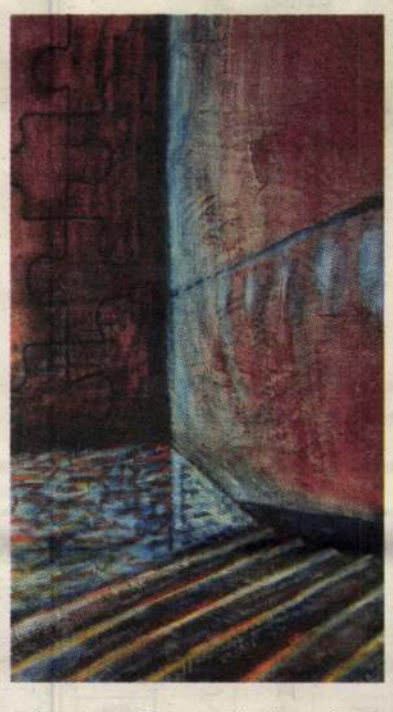

Tolnay Imre Therma című seccójához (felvételünkön) a pompeji freskóktól kölcsönözte a technikát
FOTÓ: MH

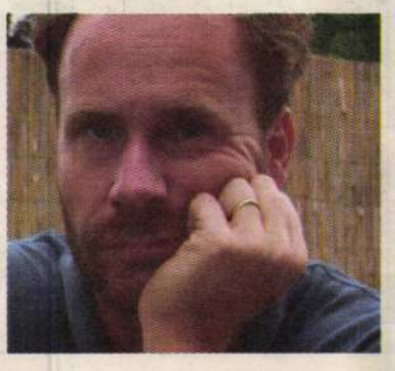

Tolnay Imre: Al secco
MU Színház (Bp. XI., Kőrösi J. u. 17.)

SZÓTÁR | SECCO

A secco (olasz szó, jelentése: szárazra) az egyik legrégebbi eljárás az emberiség képi hagyományában. Lényege, hogy az enyves festéket a megszáradt vakolatra viszik fel.

PÁLYAKÉP

Tolnay Imre festőművész 1968-ban született Győrött. A Magyar Képzőművészeti Egyetemen szerezte diplomáját. Tagja a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének, a Magyar Grafikusművészek Szövetségének, a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának, a Győri Grafikai Műhely Egyesületnek. A Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat díját 2000-ben vette át.

HIRDETÉS

Közlemény

A Magyar Telekom Nyrt. Általános szerződési feltételeinek módosulásáról

A Magyar Telekom Nyrt. 2006. április 1-jei hatállyal módosítja a Telefonszolgáltatásokra vonatkozó Általános szerződési feltételeit (ÁSZF).

1. Megváltozik a Hangosszámla szolgáltatás telefonszáma, 1777-ről 17477-re. (Telefon ÁSZF Függelék III. fejezet 1.38.)

2. Pontosítottuk a sikertelen hívásokra vonatkozó minőségi célértéket (nem egyetemes elektronikus hírközlési szolgáltatás esetén). – (Telefon ÁSZF Függelék VI. fejezet 20.)

3. Pontosítottuk a számlázási ciklusra vonatkozó információkat. (Telefon ÁSZF Törzsrész IV. fejezet 6.1.)

4. Megváltoznak az emeltdíjas számok igénybevételének feltételei. (Telefon ÁSZF Függelék III. fejezet 1.28.; V. fejezet 2.5.4.1. 2.5.4.3., 2.5.4.4.)

5. Elérhetővé válnak a Magyar Telekom hálózatából a Mikroháló Távközlési Szolgáltató Kft. 06 21-es számai, amelyek hívásdíja bruttó 9 Ft. (Telefon ÁSZF Függelék V. fejezet 2.5.5.4.)

Tájékoztatjuk továbbá tisztelt ügyfeleinket, hogy amennyiben a jelen módosítást nem kívánják elfogadni, úgy az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény 132. § (4) és (5) bekezdéseiben meghatározott jogokkal élhetnek.

Az Általános szerződési feltételek módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt szövege 2006. március 1-jétől megtalálható a Magyar Telekom Nyrt. honlapján (www.magyartelekom.hu) és valamennyi ügyfélszolgálaton; ügyfeleink a változásokról az ingyenesen hívható 1212 ügyfélkapcsolati számon is tájékozódhatnak.

Magyar Telekom

PROGRAMOZÓ

16[00] A felkelő nap árnyéka – könyvbemutató
Kozák Gyula szociológus beszélget Ferber Katalin gazdaságtörténésszel
Budapest, Írók Boltja
(VI., Andrássy út 45.)

17[30] Az írásod titkai
Km: Kröell-Dulay Emőke grafológus
Budapest, White Lotus
(II., Keleti Károly u. 33.)

19[00] Tavaszköszöntő dzsessz koncert
Km.: Luiza Zan (ének), Sorin Romanescu (gitár), Vlaicu Golcea (nagybőgő)
Budapest, CEU – Közép-európai Egyetem
(V., Nádor u. 9.)

19[00] Csoportterápia – táncelőadás
Km.: Bozsik Yvette Társulat
Budapest, Merlin Nemzetközi Színház
(V., Gerlóczy u. 4.)

19[30] Lili bárónő
Író: Huszka Jenő
R.: Béres Attila
Budapesti Operettszínház
(VI., Nagymező u. 17.)

20[00] A Babos Project Special koncertje
Km.: Babos Gyula (gitár), Szakcsi Lakatos Róbert (zongora), Hárs Viktor (bőgő), Balogh László (dob), Veres Mónika (ének)
Budapest, Columbus hajó
(V., Vigadó tér, 4. számú kikötő)

Első felindulásból festett képek

GYOMORFORGATÓ: Giricz Máté olaj-akril kompozíciója már a címében is magáért beszél

Giricz Máté egyik tavalyi vásznától kölcsönöztem a címet, amelyen tulajdonképpen a nagy kék semmi látható. Hosszas szemlélődés után véljük csak felfedezni az előtérben egy fekvő alak elmosódott foltját, akiből mintha vér szivárogna. Másik hasonló kompozíciója a Bakemat, amely saját bevallása szerint egy káromkodás mozaikszava. A méregtől elsárgult, nagy fejű figura szája valóban pengeélesre szorul a dühtől. A kevés, világos festmény közül még az Én és a nő fehér ködön derengő rózsaszínje sorolható e kategóriába vagy a Talált! Süllyedt! lyukas céltáblája és az Obszcén péniszcentrikus vászna.

A főiskolát alig öt éve végzett művésznek volt itt korábban is kamaratárlata. Vásznai azóta nagyobbak és sötétebbek lettek, sőt megkockáztatom: felszínesebbek... Lehet, hogy ezt a látszatot csak a vékony fedőrétegen átderengő vászon, a széles és lendületes ecsethúzások vagy a gyakori festékcsorgatások keltik a szemlélőben. Ennek eklatáns példája a rőt mezőben fehéren folyó Nyál, amely a katalógus borítójára került. A további olaj-akril kompozíciók sorában szép részleteket élvezhetünk a vörös-fekete kontrasztokban a Fekete képen, az önmagáért beszélő Gyomorforgató vagy a bábszínházian groteszk A Hatás esetében. A Zoo medvéjének vörösen parázsló árnyalataival pedig finom effektusokat ér el a festő.

Az utóbbi évek termésből válogatott anyagban a legújabb az idei J-pop, amelyet a meghívón is sokszorosítottak. A kép a modern román piktúra Csontváryjának mondott Ion Tuculescu stilizált szempárokból vagy román paraszti szőnyegek levélmintáiból konstruált totemoszlopaira emlékeztet, bár a fiatal művész inkább Rufino Tamayót tartja példaképének. Tuculescuval nem jártam messze: a mexikói festő az indián foklórt ötvözte a francia avantgárddal.

WAGNER ISTVÁN

Giricz Máté tárlata
Budapest, Körmendi Galéria
Megtekinthető március 12-ig

APRÓHIRDETÉS

ÜDÜLÉSI JOG

2 db hatfős, petneházi üdülési jog eladó. Telefon: 06-30-230-7645

INGATLAN

III. ker., Kerék utcai 48 nm-es, világos konyhás, azonnal beköltözhető erkélyes panel 9,5 millióért eladó. 06-20-468-8562

HIRDETÉS

Lapunkat rendszeresen szemlézi Magyarország legnagyobb médiafigyelője az
»OBSERVER«
BUDAPEST MÉDIAFIGYELŐ KFT.
1084 Budapest, Auróra u. 11.
Tel.: 303-4738, Fax: 303-4744
E-mail: marketing@observer.hu
http://www.observer.hu

✓	MOHAMEDÁN ISTEN	REKESZ	RŐTVAD	CSAK, NÉMETÜL	VARRÁS	KIPLING KÍGYÓJA	ZAMAT / FIATAL TEHÉN	Í	... KÖNIG (GOETHE)	NÁTRIUM VEGYJELE	RAJONG ÉRTE	SZÍRIAI VÁROS	FÜLGYÓGYÁSZAT	✓
A POÉN 1. RÉSZE	A	E	Ö	N	Ó	K	Ü	Z	E	N	I	H	Ö	G
CSOMÓ BOMLÁSA	L	Á	Z	U	L	Á	S	HETVÁNY / ... LENDL; TENISZEZŐ	R	A	M	A	T	Y
LÉC SZÉLEI!	L	C	CÉG-FORMA / ... KOK; ÚSZÓNŐ	R	T	TEHERAUTÓMÁRKA / GERGELY, BECÉZVE	Z	I	L	ALVÁSKOR LÁTJUK! / VALAKIVEL SZEMBEN	Á	L	O	M
NORVÉG ZENEKAR / OL. UTAZÁSI IRODA	A	H	A	FÖLDI ZÓNA / KARBANTARTÓ	É	G	Ö	V	ITT LENT, NÉPIESEN / SOMOGYI HELYSÉG	I	D	E	L	E
✓	BIBLIAI EREDETŰ NŐI NÉV	ÁSVÁNYI ANYAG	VÍZBEN TISZTÍT	INDULATSZÓ / ALMA-...; FŐVÁROS	E	H	OLASZ SZÍNÉSZNŐ / SÖRMÁRKA	D	Ú	S	E	... MAIL; LÉGIPOSTA / FŐVÁROSI SP.KLUB	A	I	R	CSOMÓ / MAUNA ...; VULKÁN	B	O	9
SVÁJCI TÓ	L	É	M	A	N	DATIVUS, RÖVIDEN / -KE PÁRJA	D	A	T	TÖNKRETESZ / NOEDÍMIUM	R	Ó	N	G	Á	L	MAGVAS MAG! / MILLILITER	G	V
ÉRZÉKISÉG	E	R	O	T	I	K	A	ÖNZŐ, RÉGIESEN / ORVOSNÁL MONDJUK!	Ö	N	Ö	S	TÖRVÉNYTELENSÉG / FÉLTÉ!	A	N	O	M	1	A
A POÉN 2. RÉSZE	A	C	S	A	T	A	B	Á	R	D	HIÁBAVALÓ	C	É	L	T	A	L	A	N

Szembe kell nézni a valósággal

Irta: Friedrich István

Azt olvasom, hogy Szabolcsban nagyon nagy bajok vannak. A földmüveslakosság tekintélyes része munka és kenyér nélkül lézeng.

A mult évben a 42.000 gazdasági munkásból télen 25.063, az aratás idejében pedig 11.000 volt munka és kereset nélkül.

Az alispáni jelentés szerint a vármegyében egy év alatt több mint 7000-rel fogyott a szarvasmarhaállomány. Ez mind a mult évben volt így. Hogy ezidén hova fejlődik a helyzet, arról talán most még ne beszéljünk.

Azt is olvasom, hogy a Hortobágy is teljesen kiégett. Tizedrész annyi állat legelész rajta, mint néhány évvel ezelőtt. Illetőleg legelészne, ha volna fü. De egyetlenegy szál sincs belőle. Az új halastóban egy csepp víz sincsen. A Hortobágy folyót meg szabályozták. Ez azt jelenti, hogy a tavasszal összegyülemlő vizet is hamarosan elvezetik.

Sehol egy gyümölcsfa. Sehol egy ákác. Szikes föld és megint csak szikes föld mindenfelé. Ugyanúgy, mint Biharban és Békésben, ahol a Sárrét kiszárításával szintén meddő, szikes pusztaságot teremtettek.

A legelésző állatok a saját zsírjukból tengődnek. Az ivóvízen kívül alig jutnak valami táplálékhoz.

Egy kis Szahara lett a Hortobágyból. És ezt a Szaharát ajánlották fel a kormánynak telepítési célokra.

De Szaharává lesz lassanként az Alföld számos más része is. Ahol szintén csatornázással olyan alaposan vezették el a vadvizeket, hogy azokkal együtt a talajvizek is elsiettek a Feketetengerbe. A kutakból eltűnik a víz. A növényzet elszárad. Szóval alaposan kiszárították az Alföldet is. Közben meg nagyszabású befásító akciókról szónokoltak, de ami ezekből valósággá vált, az bizony nagyon, de nagyon kevés.

Az idei szárazság szomorú következményei közepette lesznek csak igazán tragikusak azok az évtizedes mulasztások, amelyek a kormányzatok hosszú sorának a lelkiismeretét terhelik. Örökké csak arról szónokoltak, hogy agrárjellegű ország vagyunk. Hogy mezőgazdaságunk prosperitásával állunk vagy bukunk. Közben meg az ország nagy részei kiszáradtak, terméketlenekké lettek. Mindig agrárjellegű kormányaink voltak és mégis idejutottunk. Agrárjellegűek voltak a retorika terén, de a céltudatos és célirányos cselekedetek tekintetében kétségbeejtően tehetetlenek.

Természetes, hogy a mostani szárazságért sem a jelenlegi, sem az előző kormányok nem tehetnek. De mindazért, ami a szárazság okozta bajokat ennyire kimélyíti, mégis csak felelősséggel tartoznak mindazok, akiknek a legutóbbi évtizedekben kötelességük lett volna a cselekvés, de nem cselekedtek. Hogy pedig a jelenlegi uralkodó rendszer tizenötéves uralma folyamán miképpen igyekezett a mezőgazdaság létalapjait biztosítani, azt legjobban az agrárlakosság jelenlegi gazdasági és pénzügyi helyzete mutatja.

Pedig ezeknek az agrárproblémáknak a megoldásától függ a nemzet jövője. Átfogó, nagyvonalú gazdaságpolitikára volna itt már régesrégen szükség. Olyanra, amely nem retorikai babérokra pályázik, hanem tényleges eredményekre.

Mindig azt halljuk, hogy mik a bajok okai. Hogy mit kellene tenni és hogy mi volna jó, ha volna. Annyi a híres, kiváló és nem tudom milyen agrárszakértőnk, hogy szinte már el se férnek ebben a csonka országban. Iszonyúan értenek mindenhez, nagy tekintélyük is van, de az igazán nagy és sorsdöntő agrárproblémákhoz hozzá se tudnak nyúlni.

Az olaszok háborús kalandokba bocsátkoznak abesszíniai sivatagokért, mi meg gondűző füstkarikákat eregetve nézzük, hogy hogyan sivatagosodnak el egész vármegyék.

Csupa panasz az egész ország. És engem akkor az érdekeljen, hogy ezentúl a parlament altisztjei sárga csizmában, vörös nadrágban fognak kéremalásanozni? Vagy hogy a Ház elnökének a szobájában a mennyezetet emelni fogják.

Itt a mélyen tisztelt publikum áradozik az elismeréstől, ha policiális intézkedésekkel a piaci árusokat móresre tanítják. Áradozik a boldogságtól, hogy egy külföldi valamelyik budai kiskocsmában cigánymuzsika mellett kirúg a hámból. Ha pedig egy mulató külföldi előkelőség még csárdásra is perdül, hát az aztán már egyenesen kolosszális. Akkor azt hiszik jámbor magyar testvéreink, hogy az egész külföld meg van főzve.

Annyiszor mondjuk egymásnak, hogy fürdőváros vagyunk, hogy arra már szinte mérget is veszünk. De hogy ebben a fürdővárosban naponta 1930-ban még 105.000 liter tejet fogyasztottak, viszont 1934-ben már csak 59.000 litert, az már nem igen érdekel senkit.

Nagyon büszkék vezérlő honfiaink, hogy a Nep propagandája szédítően hódít Budapesten. De, hogy ebben a szép fővárosban az 1930—34. években 65.259 születésre már 68.891 halálozás esett, vagyis a lakosság 3632 lélekkel fogyott, az nagyon harmadrendű jelenség. Pedig ez azt jelenti, hogy Budapest gyorsabban gurul a születésszabályozás lejtőjén, mint a legegykésebb falvak.

Hogy miért hozom én fel most itt ezt a sok kellemetlen jelenséget? Hát azért, mert rá akarok mutatni arra, hogy azzal, hogy hónapról hónapra és évről évre csak tömjénezik a hatalmon lévőket, csak dicsérik a providenciális vezéreket, nem sokra megyünk. Mit érünk azzal, ha a Nep propagandaautója sikert sikerre halmoz, az adóalanyok hatósági utasításra biflázzák a Nep kategorikus imperatívuszát, de közben az ország lakosságának a megélhetése egyre nehezebb lesz.

A főváros szomszédságában Újpestnek nincsen ivóvize. Ezernél több magyar falunak nincs kútja. Termőföldünk óriási területeken romlik, szikesedik. Ármentesítő rendszerünk el van hibázva. És így tovább. Annyi itt a restancia. Oly rengeteg a hátralékos munka, hogy itt már régesrégen folynia kellene az országos újjáépítő munkának. Vizet kellene odavezetni, ahol hiány van benne. Azokat az ármentesítő csatornahálózatokat, amelyek bajokat okoztak, át kellene építeni. Öntözőműveket, halastavakat kellene létesíteni. Fásítani és megint csak fásítani kellene.

Mindezek túlnyomó részben csak földmunkák volnának. Tízezrével lézengenek a földmunkások munka nélkül. Mégsem történik semmi sem. Csak büszke öndicsekvés mindenfelé. Olcsó büszkélkedés. Sehol átfogó, nagyszabású munka. Ihajlárom-ihajla hangulat. Még ott se tartunk, hogy szembenézzenek a valósággal. Azzal a nyomorúsággal, amelyben az ország dolgozó társadalma bukdácsol. Pedig a valódi helyzetnek a felismerése az első lépés az újjáépítés felé!

Ma délután három óra 20 perckor Ausztriában megáll minden munka két percre Dollfuss tragikus halálának évfordulóján

Bécs, július 24.

Szerda este 8 órakor millió és millió gyertyafény gyúlt ki a bécsi házak ablakaiban *Dollfuss* kancellár halálának emlékünnepe alkalmából. A házakon fekete és nemzetiszínű lobogók lengenek. A lapok egy része már szerdán gyászkeretben jelent meg. A voltaképpeni ünnepség csak csütörtökön lesz, de már szerdán este megtettek minden előkészületet. *Adam* ezredes, a hazafiúi front főtitkára este *gyászbeszédet tartott a rádióban.*

— Az utolsó évtized folyamán — mondotta — Szerajevótól Marseilléig több vezérférfiú esett el gyilkos kéztől, de senkinek sem okoztak olyan testi és lelki gyötrelmeket, mint Dollfussnak. Az idő halad, de senki sem kívánhatja, hogy mi elfelejthessük 1934 július 25-ikét. Azok ellen emelünk vádat, akik a németek elleni politikai viszályban megkezdték a háborús harci eszközök alkalmazását. Keserű dolog, hogy azok, akik 1934-ben a nemzeti szocializmus osztrákellenes politikájáért felelősek voltak, eddig a megbánás egyetlen szavát sem ejtették ki.

Este *a Hősök terén tartottak gyászünnepséget.* Az ünnepségek csütörtökön folytatódnak, s a kancellár halálának időpontjában *az egész országban megállnak a vonatok.* Három óra 20 percre teszik Dollfuss tragikus halálának időpontját: ekkor Ausztriában *valamennyi üzem és gyár munkája megáll,* a posta üzeme két percre szünetel és a telefónbeszélgetéseket is két percre megszakítják. A hatóságok az esetleges rendzavarások megelőzésére intézkedéseket tettek. Az utolsó 24 óra alatt *500 embert vettek őrizetbe.*

Dollfuss kancellár özvegye *Riccioneban tartózkodik,* ugyanott, ahol tavaly Mussolini közölte vele férje halála hírét. Az özvegy nem kívánt személyesen résztvenni a tragikus évfordulón. Nevében szerdán hatalmas koszorút helyeztek el Dollfuss koporsóján.

A kancellár halálának évfordulójára Párizsban a Saint Philippe du Roule-templomban gyászistentiszteletet tartottak, amelyen *Laval* miniszterelnök is képviseltette magát. A bukaresti Szent József székesegyházban is gyászistentiszteletet tartottak a kancellár emlékére.

Dollfuss-rekviem Budapesten

A budapesti Koronázó főtemplomban szerda délelőtt *Haász* István tábori püspök mondott rekviemet, amelyen *Kánya* külügyminiszter is megjelent, a beteg pápai nunciust pedig Umberto *Kaldewey* képviselte. A miniszterelnök nevében báró *Kazy* Károly jelent meg, a fővárost *Némethy* Károly, az Actio Catholicát *Zsembery* István és *Mihalovics* Zsigmond képviselte. Báró *Hennet* követtel az élén az egész osztrák követség és konzulátus kivonult, eljött herceg *Colonna* olasz és *Arcos y Guardia* spanyol követ is.

Kormányválság Romániában a nagy valutacsalás miatt

Lemondott Damitrescu, a Román Nemzeti Bank elnöke — Tatarescu miniszterelnök bejelentette a királynak a kormány átszervezését

Bukarest, július 24.

A király ma délután Szinajában kihallgatáson fogadta *Tatarescu* miniszterelnököt, aki bejelentette neki *Damitrescunak,* a Román Nemzeti Bank kormányzójának lemondását. A király a lemondást elfogadta. A bank kormányzójának lemondása *összefüggésben van a 25 milliós sikkasztással, amelyet két bukaresti egyén Calatorescu kapitány segítségével egy belga társaság terhére elkövetett.* A Nemzeti Bank hatáskörébe tartozik ugyanis a pénzátutalások engedélyezése és így a sikkasztást bizonyos tekintetben a bankon keresztül követték el. A Nemzeti Bank kormányzója ennek következtében mondott le. A Nemzeti Bank kormányzói tisztségére több jelölt van, azonban a király és a miniszterelnök még nem választott.

Tatarescu miniszterelnök bejelentette az uralkodónak azt is, hogy *a kormány kebelében nézeteltérések vannak és éppen ezért szükségesnek látszik a kormány átszervezése.* A miniszterelnök az uralkodó tudomására hozta, hogy *Sassu* földmüvelésügyi miniszter és államtitkára, *Negura* elégedetlenek a gabonaértékesítési javaslattal és ezért le akarnak mondani. Ezenkívül Manolescu kereskedelemügyi miniszter szintén elégedetlen a kormánynak vele szemben elfoglalt álláspontjával és ő is bejelentette, hogy le fog mondani. Tatarescu miniszterelnök a kormány átszervezését ajánlotta az uralkodónak. Tatarescu még ma este visszatér a fővárosba, tárgyal a kormány tagjaival és valószínűleg holnap vagy holnapután az uralkodó elé terjeszti a kormány átszervezési tervezetét.

Politikai körökben Tatarescu miniszterelnök szinajai kihallgatásának igen nagy fontosságot tulajdonítanak. Valószínűnek tartják, hogy a kormány átszervezését már a napokban megvalósítják.

Ítélethirdetés közben meg akart szökni egy fegyházra ítélt betörő

Izgalmas jelenetek játszódtak le szerdán délben a tábla épületében.

Az ítélőtábla *Keresztessy*-tanácsa ítélkezett egy betörőtársaság ügyében, melynek tagjai közül *Varga* Józsefet háromévi fegyházra, *Rosenberg* Lajost hathónapi börtönre, *Bogyarik* Józsefet másfélévi börtönre és *Salgó* Sándor vasesztergályost, akit a törvényszék ebben az ügyben felmentett, háromévi fegyházra ítélte.

Salgó a súlyos ítélet hallatára felugrott helyéről, *felszakította az ajtót és menekülni próbált.* A teremőrök és az elősietó fogházőrök utánavetették magukat, de a segítségükre sietó fogházőrökkel csak *nagynehezen tudták elfogni és a dühöngő embert megfékezni.* Megbilincselve állították ismét a tanács elé, amely befejezte az ítélethirdetést és aztán *Salgót,* aki eddig szabadlábon volt, letartóztatta.

PÖSTYÉN – VILÁGFÜRDŐ
KIVÁLÓ GYOGYINTÉZETE A
Speciális Szanatórium
reuma és köszvény ellen igen előnyös, mérsékeltáru teljes **pausálkúrákat** nyujt. Regeneráló és fogyasztókúrák. Újszerű diéták. Minden komfort. Osszes kisegitő gyógytényezők a házban. Orvosi vezetőség dr. Schmidt László és dr. Weisz Ede
Budapesti képviselet transcontinent V, Dorottya ucca 7.

Khám fiai

*

A háborúk ha másra nem is, arra mindenesetre jók, hogy terjesszék a földrajzi ismereteket. Az iskolában olyan kevés földrajzot tanultunk s amit tanultunk, olyan hamar elfelejtettük, hogy csoda. »Pacifikus vetődés« meg »euráziai gyűrődés«... ezek nagyon szépen hangzanak az egyetemi előadóteremben, de tisztára nagyképűségek a középiskolai tanteremben. A gyereket elsősorban az emberek érdeklik, a népek, s a földrajzban éppen ezekről hall legkevesebbet.

Ma jön *Az Est* és azt mondja, jó nagy betűkkel, hogy »rettenetes afrikai felkeléssel fenyegette meg Európát a londoni abesszín követ«. No, engem ugyan hiába fenyeget, és vagyunk még itt Európában elegen, akik nem vesszük magunkra az ilyen fenyegetéseket. Más kérdés azonban, hogy mit szólnak ehhez a fenyegetéshez azok, akik érdekelve vannak a dologban?

Az olaszok, miután ők a régi rómaiak utódai, harmadfélezer év óta veszekszenek Afrikával. Őket legelőször a karthagóiak fenyegették, akiket másképpen púnoknak neveztek. Voltak évtizedek, amikor úgy látszott, hogy Róma semmisül meg és Karthago lesz a világ közepe. Ezekről a karthagóiakról sokat tanultunk, de keveset tudtunk, miután a tanár urak is keveset tudtak róluk. Róma olyan alaposan megsemmisítette őket, hogy semmit sem hagytak reánk nagy kultúrájukból. Amikor Rómában még csak földszintes házak voltak, Karthagóban már egész uccák épültek hatemeletes házakból. Nagyon sok tulajdonnév maradt meg Karthagóból és néhány hivatalnév. Ha az ember csak olyan nagyon keveset tud is zsidóul, mint én, megállapíthatja, hogy ezek a karthagóiak százpercentes szemiták voltak, — de nem Izrael vallását követték, hanem bálványimádó pogányok voltak. Nagyon műveltek és nagyon gazdagok voltak, de ki nem állhatták sem a fizikai munkát, sem a katonáskodást. Csak pénzen felfogadott katonáik voltak és ez volt a vesztük. A katonákat keleti szomszédaiktól, Numidiából és Afrika belsejéből kapták. A középiskolából fülünkben cseng még Numidia királyainak neve: Micipsa, Massinissa, Jugurtha... Ez utóbbi rendkívül tehetséges volt .. A rómaiak abban a börtönben fojtották meg, ahol pár száz év mulva Szent Péter apostol raboskodott és amely most »Vasas Szent Péter temploma«. Ezekkel a numidiaiakkal azért nem bírtak a rómaiak, mert a numidiaiak könnyű lovasságával nem versenyezhettek. Miután a könnyű lovasságban nemcsak az ember nagyon fontos, hanem a ló is, a numidákban nem nehéz felismernünk az arabok tanítómestereit. Az arabok Szem leszármazottjai, de a numidák Khám fiai voltak.

Abesszíniában az olaszok részben szemita, részben khámita néppel állnak szemben. Az olasz királynak már van Afrikában 2,300.000 feketebőrű alattvalója, de Eritrea megszerzése nagyon sok olasz vérbe került, és Libia elfoglalása után még sok évig vívtak portyázó harcokat a benszülöttek. Ebben a században is évtizedes harcokat vívtak Khám fiaival a spanyolok és franciák. Vérrel szereztek minden lépésnyi területet s a harcot még egyáltalán nem tekintik befejezettnek.

Hát Afrikában lehet még baj? Nézetem szerint nagyon is lehet.

Ezt a világrészt túlságosan igénybevette a fehér faj; a fehér fajtól független terület alig van már rajta.

A nyugati parton Liberia, néger köztársaság, az Amerikából »hazatért« négerek alapítása. Ez eredetileg üzleti vállalkozás volt: nagy amerikai cégek szállítottak Afrika partjaira húszezer fekete rabszolgát, ezeket felszabadították s azt várták tőlük, hogy az Egyesült Államok számára olyasféle gyarmatot fognak csinálni, mint amilyen India az angolok számára. A négerek elfogadták az amerikaiak pénzét, de azután Liberiát nem nekik csinálták meg, hanem maguknak. Ma kétmillió fekete lakosa van a Magyarországnál valamivel nagyobb Libériának, de a népnek csak huszadrésze civilizált.

A másik, ma még független állam Afrikában Abesszínia, tízmillió lakossal. Egyiptom csak látszólag független; tényleg az angolok kezében van. Marokkón a spanyolok és franciák uralkodnak. Tunisz csak névleg külön ország, tényleg francia gyarmat. Afrika többi részén pedig egész nyiltan megosztoztak a fehér nemzetek.

Afrikában angol uralom alatt van ötvennégy millió feketebőrű. Ezek közül húszmillió néger egy rakáson található Nigeriában.

A Belga-Kongóban is van tízmillió néger, európai uralom alatt.

Még a portugálok afrikai gyarmatain is van nyolc és félmillió néger. A spanyoloknak nem maradt több a feketebőrűekből, mint egymilliónyolcszázezer ember.

A franciák azonban harminchat és félmillió szerecsen fölött uralkodnak Afrikában.

Ezek szerint Khám utódainak száma Afrikában ma közel jár a százhuszonhárom millióhoz. Ezt tudva, elhihetjük Abesszínia londoni követének, hogy az afrikai felkelés Európa szempontjából rettenetes lesz. Persze csak akkor, ha általános lesz a fölkelés.

A helyzet Afrikában a fehér ember szempontjából nem kedvező.

Például a Belga-Kongóban tizenhétezer fehérbőrű áll szemben tízmillió feketebőrűvel. Itt a feketebőrűek a fehérbőrűeket egy uzsonnára megeszik, mihelyt alkalom lesz rá.

Semmiféle nép sem szereti azokat, akik semmit sem hoznak, de mindent elvisznek.

A feketebőrű ember a civilizációra rendkívül alkalmas. Kiváló szakértőkkel beszéltem erről a kérdésről s a szakértők némely tekintetben más véleményen vannak; például azt mondják, hogy a négerek csak forma szerint hívei az egynejűségnek és hogy nem ismerik a hála érzését. Hát kérem, ez két olyan dolog, amiben a fehér embernek nincs joga lenézni a feketét, mert itt, miköztünk is nagyon sokan vannak, kik csak látszat szerint egynejűek, ami pedig a hálát illeti, ki látott már hálás embert? Én még csak láttam egynéhányat, de hányat láttak önök?! Szerintem a sportban, a modern zenében és a matematikában a négereké a jövő.

Az ember azt hinné, hogy minél civilizáltabb a néger, annál könnyebben megfér a fehér emberrel. Igen, ott, ahol a fehérek száma túlnyomó. De például Dél-Afrikában a kormányra annál nagyobb súllyal nehezedik a négerprobléma, minél jobban növekednek a néger intelligencia sorai.

Amíg Khám fiai úgy nézték Afrikát, hogy az az ő földjük, addig rendben volt minden; de amióta nagyszerű autóutak épülnek Afrikában s az utak mentén európai vagy amerikai kényelmű hotelek s ezekben a néger legfeljebb edénymosogató lehet vagy háziszolga, azóta megváltozott a helyzet s a nyugtalanság Tripolisztól Fokvárosig és Tangertől Addisz-Abebáig folyton növekszik.

A most készülő háborúval kapcsolatban aligha lesz általános afrikai fölkelés, de hogy a feketebőrű ember egykor fel fog lépni a fehérbőrűvel szemben, az történelmi szükségesség.

A holland kormány lemondott

Amszterdam, július 24.

(A Pesti Napló külön tudósítójától.)

A holland kormány a szerdai minisztertanács után benyujtotta lemondását. A krízis már kedden kikerülhetetlen volt a katolikus párt magatartása miatt. Az utolsó parlamenti vita során a katolikus párt kijelentette, hogy a kormány ellen fog szavazni. A Collijn-kormány messzemenő szanálási programot dolgozott ki és a kamara többsége alapjában véve egyetértett a forint megmentésére irányuló politikával, de a kormány egyes tagjai ellen fordult. Éppen ezért a krízis megoldása valószínűleg hosszadalmas lesz. Politikai körökben feltételezik, hogy a királynő ismét Collijnt bízza meg a kormányalakítással. *(T.)*

Giro Szász Mihály nem lett és nem lesz öngyilkos

(Saját tudósítónktól.) A főkapitányság *Giro Szász* Mihály szobrász rejtélyes eltűnése ügyében szerdán is folytatta a nyomozást. Mint megírtuk, kedd este a szobrász a Lánchíd budai első pillérénél elhelyezte aktatáskáját, négy búcsúlevéllel együtt, amelyekben azt írta, hogy öngyilkos lesz. Kedd éjszaka már többen sejtették, hogy Giro Szász Mihály a búcsúlevelek elhelyezése után *nem ugrott a Dunába.* Menyasszonya, *Pilinyi* Veronika elmondotta, hogy *a kedd éjszakát a Dunaparton sétálva töltötte Giro Szásszal, nem érti, mikor helyezhette el a szobrász a búcsúleveleket.* Vőlegénye beszélt ugyan életuntságról, hangoztatta, hogy öngyilkos lesz, de *sikerült őt lebeszélnie szándékáról.* Éjszaka két órakor azzal váltak el, hogy a szobrász hazamegy.

Szerdán a késő délutáni órákban a főkapitányság központi ügyeletén *jelentkezett a szobrász.* Bejelentette, hogy *öngyilkossági szándékáról lemondott.* Kedden nagyon rossz idegállapotban volt, kilátástalannak érezte jövőjét, csakugyan foglalkozott az öngyilkosság gondolatával. Ezért helyezte el aktatáskáját a búcsúlevelekkel a Lánchídon. Arra gondolt, hogyha beugrik a Lánchídról a Dunába, a környék járókelői azonnal figyelmeztetik a dunai mentőőrséget és őt minden bizonnyal kimentik. Ezért olyan helyet akart keresni, ahol tettét észrevétlenül hajthatja végre.

Elmondotta a szobrász, hogy a Dunaparton találkozott Pilinyi Veronikával, elpanaszolta menyasszonyának nehéz helyzetét. Sokáig beszélgettek, végül is úgy érezte, hogy *idegei lassan megnyugodnak.* Nyugodtan hazatért. Most már nem is foglalkozik öngyilkossági gondolatokkal.

Hatévi fegyházat kapott a merénylő szakácsnő

(Saját tudósítónktól.) Vizkeleti Árpádné szakácsnő gyilkosság bűntettének kísérletével vádolva állott a büntetőtörvényszék *Horváth*-tanácsa előtt. Az ügyészség vádirata szerint az 56 éves szakácsnő néhány héttel ezelőtt szolgálatadóját: *Braun Józsefné 73 éves asszonyt gyilkossági szándékkal szódásüveggel és nyujtófával többször fejbeverte,* úgyhogy csak a gyors orvosi közbelépés mentette meg az idős úriasszony életét.

— Bűnös vagyok — vallotta *Vizkeletiné* a bíróság előtt. Nagyon el voltam keseredve, mert *Braunné* felmondott és attól tartottam, hogy mint idős nő, nem tudok elhelyezkedni. *Nem akartam Braunnét meggyilkolni, csak bosszúból és elkeseredésből jól elverni.* Ha végezni akartam volna vele, akkor baltával támadok rá.

— De maga a rendőrség és a vizsgálóbíró előtt *azt mondta, sajnálja, hogy Braunné nem halt meg* — tárta elébe az elnök.

— Idegbeteg vagyok, sokszor nem tudom mit mondok.

Az őszhajú *Braunné* arról vallott, hogy november óta volt alkalmazásában *Vizkeletiné,* aki eleinte rendesen viselkedett, de később goromba lett, mire felmondott neki. A merénylet napján rajtuk kívül senki sem tartózkodott a lakásban. Amikor kiment a konyhába, *Vizkeletiné hátulról fejbevágta.* Még volt annyi ereje, hogy segítségért kiabáljon, aztán eszméletlenül esett össze.

Dr. *Minich* Károly törvényszéki orvosszakértő szakvéleményében előterjesztette, hogy *Braunnét hat fejtetőcsapás érte* és csak az átlagosnál erősebb koponyacsontjának köszönhető, hogy életben maradt, mert a *támadásra használt szódásüveg szilánkokra hasította volna koponyáját.*

A bíróság ítéletében *Vizkeletinét hatévi fegyházra ítélte,* mert megállapította, hogy tettét előre megfontolt szándékkal és bosszúból követte el. Az ítélet érdekes indokolásában az elnök leszögezte, hogy a büntetés kitöltésének ideje alatt *Vizkeletiné,* aki degenerált, de beszámítható egyén, a fogházban gyógykezeltetheti magát, tehát a *rá kiszabott hatévi fegyház nemcsak büntetés, hanem érdekeit is szolgálja.*

Vizkeletiné és védője azonban fellebbezést jelentettek be, de fellebbezett az ügyész is.

Minden külön értesítés helyett

Dr. Révész Zsigmondné, született **Frommer Anna**

úgy a maga, mint gyermekei nevében mély fájdalommal közli szeretett, áldott jó férjének, illetve édesapjuknak

DR. RÉVÉSZ ZSIGMOND

MÁV orvosi tanácsadónak

elhúnytát.

Temetése e hónap 25-én délután 5 órakor a rákoskeresztúri izraelita temetőben lesz.

Gyermekei: **dr. Révész Pál** (David, Panama), **Garami Oszkárné Révész Irén, dr. Szabó Sándorné dr. Révész Vilma, Gáspár Sándorné Révész Stefánia.** Menye, vői, unokái, testvérei, rokonai mélyen gyászolják.

Fáradságos, munkás életére találjon nyugodalmat, pihenést!

Részvétlátogatások mellőzését kérjük

Gyöngyösi

Kastély

Épült 1730.

Rados Jenő dr
Magyar kastélyok
12. l.

Dr.Menczer Károly /1912,Zágráb,róm.k
tézet tanársegédje.Célja mindenekelő
zása volt.Figyelmét különösen a korp
sének,gyakorlati eredményeinek vizsg
a római városi közigazgatás tanulmán
részint elméletiek,részint gyakorlat
térium könyvtárát és az egyes városi
csak római tartózkodása alatt végezt
olasz államtanács" cimü könyvén.Munk
hogy a magyar jogintézményeket az ol
én a Borromini teremben Budapest köz
adást.A római egyetem jogi karának h
si tárgyu előadásokat látogatta.

Giricz Mátyás, [díszlettervező ?]

A Hány János díszleteit és jelmezeit [?] tervezte.

Nikolényi István: Szegedi Szabadtéri Játékok '75 88-92

XXIX

TISZATÁJ, Szeged, 1975. Október 10

Giró Anna

Müteremkert Nagybányán, olaj

O.M.Kir. Képzőmüv. Főisk. kiáll. 1924. 18 l.

Giró Anna
Zazarpart, olaj

O.M.Kir. Képzőműv. Főisk. Kiáll. 1924. 18 l.

Gitró Anna

1914/15 I., 1915/16 – 1923/24 I.,
1924/25, 1925/26 I., 1926/27

Ferképzőmfoiskővk

86. C.

Holesch és Michalek, bécsterrebányai cég

III. 228

Giró Anna

1919

Ki tud vòla?

gazgató megbízásából.

Számv. főtanácsos.
csoportvezető

MDK

Giró Anna,

Csók István tanár növendéke.

Félakt.

Az Ernst Muz. OMKK Főisk Helikon kiállításai.
Az OMKK Főisk.Növ.Munk.kiáll. 1923 márc.18-25.
Kat. 12.1.

MDK

Giró Anna

Müteremkert Nagybányán, of.

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

18. 1.

MDK

Giró Anna

Zazarpart, of.

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Mus. 1924.

18. 1.

Giró Anna

M.D.K.

1921-ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya.....Bp.1954.335.1.

M.D.K.

1921-ben Nagykanizsán a Szabadságért

Reá: Nagykanizsa.....Dr.1924.ápr.1.

M. D. K.

Giró Anna

1922-ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya.... Bp .1954.335.1.

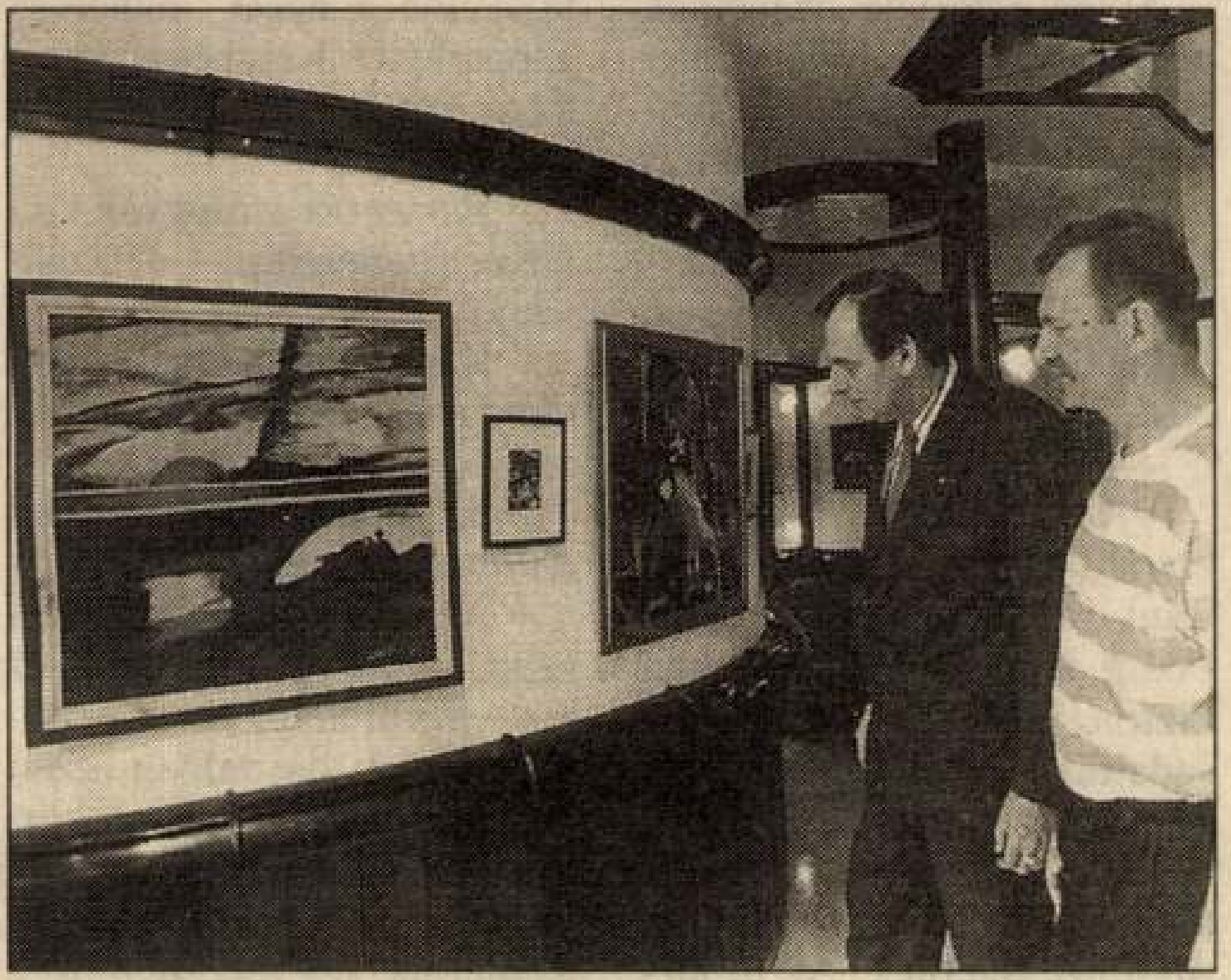

Girnt Vilmos festményeiből nyílt kiállítás tegnap a szolnoki Hozam Klubban. Az érdeklődők május 23-ig nézhetik meg hétköznapokon 15-től 18 óráig a képeket.

FOTÓ: MÉSZÁROS

Ny Nplap 1997.05.14.

GIRNT Vilmos-festő

A legfontosabb üzenetünk nem változott: politikamentesen, minden befolyástól függetlenül kívánunk továbbra is dolgozni. Ha valamelyik párt törekvéseinket – étlapunkat – felvállalja, akkor mi szívesen felkínáljuk az együttműködést.

– Milyen választ kaptak?

– Az ellenzék nagyobb empátiát mutat gondjaink iránt, a kormány kevésbé. Pedig nagyon örülnénk, ha biztonságos és időtálló társadalmi, gazdasági és jogi környezetet teremtene a kisvállalkozók számára, s intézkedései nem volnának rögtönzésszerűek. Az új társadalombiztosítási jogszabályok a kisvállalkozók elmúlnak felajánlja a házát, műhelyét, gépparkját. Készpénzfedezetet is követelnek. Ez a 22-es csapdája.

– Partnerük a Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány?

– Kapcsolatunk jó, de hiteltámogatást nem kap tőlük sem ez a vállalkozói réteg.

– Az adórendszerrel legalább elégedettek?

– Az idén bevezetett rendszert, amely szerint az egyéni vállalkozók is a társaságokhoz hasonlóan adóznak – jónak tartjuk. A törvényalkotási folyamatba tavaly minket is bevontak. Reméljük, így lesz ez most a tb-jogszabályok módosításakor is. **Csernyánszki Judit**

HÁZUNK TÁJÁN

Girnt Vilmos – festő

Jászkun krónika

Tegnap nyílt meg a szolnoki Hozam Klubban Girnt Vilmos festőművész kiállítása. A lendületes vonalvezetésű képeknek talán legszembetűnőbb jellegzetességük a harsány színvilág. A tárlat május 23-ig tekinthető meg

FOTÓ: BARTALOS

Már-
botcsi
évtize
agyal
gyobb
az o
hatv
szám
veszt

P
álma
Talá
káva
nem
borít
umb
akac
küld
76 é
tány
vált

POLSKI Fiat 126-os, fehér, 12 éves eladó. Telefon: 56/491-568, 18 óra után.

ÁLLÁST KÍNÁL

☎ LEGALÁBB „B" kategóriás jogosítvánnyal rendelkező munkaerőt keresek raktárosi állásra, 30 éves korig. Érd.: 30/588-370

SZOLNOKI kereskedelmi cég terjeszkedés miatt 18-40 év közötti munkatársakat keres irodai, raktári és kommunikációs területekre. Tel.: 20/281-537 (K-4)

A PÁLFY János Műszeripari és Vegyipari Szakközépiskola állást hirdet 1 fő angol szakos középiskolai tanár részére határozatlan időre. Az állás elfoglalásának időpontja: augusztus 15. Érdeklődni lehet: dr. Kardos Györgyné igazgatónál, 5001 Szolnok, Tiszaparti st. 2-3.

Az Aranyvitorla Kft.-nél (volt Május 1. Ruhagyár) tulajdonosváltás történt. Régi és új varrónők jelentkezését várjuk. Fizetés megegyezés szerint, folyamatos munkaellátás biztosítva. Várjuk továbbá érettségizett fiatalok je-

GYÁSZHÍR

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy

JENEI GYULA

kunhegyesi kereskedő,
75 éves korában elhunyt.
Temetése 1997. május 16-án, pénteken 14.00 órakor a kunhegyesi református temetőben lesz.

A gyászoló család

Fájdalommal tudatjuk, hogy

RÓZSAHEGYI GYULA

1997. május 9-én, életének 66. évében elhunyt.
Temetése 1997. május 15-én 11.00 órakor lesz a Kőrösi úti temetőben.

A gyászoló család

ARGOSZ Biztosító Rt.

TELEVÍZIÓJAVÍTÁS helyszíni kiszállással. Tel.: 06 60 ...

ozatokat
pviselői-
zi feszti-
ázi talál-
zi korus-
gye kép-
t–nyugat
oldalon)

---

gtat

arra, hogy
rek aránya
z.
z tőke ma-
s, mintegy
ezett eddig
az olaj- és
iszeriparba
területére.
z csoport
m szállt be
ekbe, noha
alaposan
lasz tőke it-

szüntetése érdekében a kisebbségi ombudsman szerint módosítani kellene a kisebbségek jogáiról szóló törvényt – hangzott el sajtótájékoztatón.

Girnt Vilmos
Uj Néprap 96.03.22

Girnt Vilmos képeiből nyílt tárlat a Fotográfiáért Alapítvány gondozásában, a szolnoki Amstel Galériában. FOTÓ: CSABAI

tók szerint ugyanis az állatokat 1985 óta tizedelő „kergemarhakórként" emlegetett agyi gombafertőzés (BSE) átterjedhet az emberi szervezetre.

Gorbacsov bejelentette: indul a június 16-ai elnökválasztáson, és megpályázza az államfői tisztet. Közvélemény-kutatási adatok szerint az egykori szovjet államfő jelenleg legfeljebb a szavazatok egy százalékára számíthat.

Szaddám Huszein, Irak diktátora – értesülések szerint – merényletet készített elő a tömegpusztító fegyverek és az ezeket előállító iraki üzemek leszerelését felügyelő svéd ENSZ-főmegbízott ellen. A diplomata le is mondta bagdadi látogatását.

Tube
Ezek
ám m

A fok
a jó r
szódó
kal n
nyok
Egész
(WHC
egészs
pában
évtized
mutat"
a WH
megisn
korábbi
A ba

Az ámokfutók

Ártatlan áldozatok –

Ma már tudhatja a világ: mindenekelőtt

Giovan Maria Ongaro

a Gonzagák épitési felügyelője volt a XVI. szimásodik felében Olaszországban.

irod.

Balnanni 93. l.

SIRÁMOK

a

MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZET BAJAIRÓL

TIHANYI JÁNOS LAJOS KIÁLLITÁSA ALKALMÁBÓL.

Csakugyan baj van a magyar képzőművésze[illegible] *Tihanyi* János Lajos annyiszor panaszolta a rádió [illegible]

K. D. K.

GIOVANNI Maria (Italicus) levelén

magyar oklevelekben emlitve
1538-40-ben

Gerő: Magyarországi várépítészet
Bp. 1955.
334. l.

GIOVANNINI RUDOLF, cukrász

1828-tól 1895-ig működtek Miskolcon svájci, Graubündeni cukrászok. Emlékükat őrzi Silvester Jakabnak, első feleségének, Giovannini Máriának, özvegyének Prevosti Sárának, valamint Giovannini Rudolfnak az avasi temetőben levő közös sírján álló sírkő is. 255.old.

RÓZSA MIKLÓS: Svájci cukrászok Miskolcon 241.old

A Herman Ottó Múz.Évkönyve, XIII-XIV. Miskolc, 1975

GIOVANNINI RUDOLF, cukrasz

Miskloci cukrasz.--6.sz.kép.Giovannini Rudolf cukrasz, 1824-1871.-rekete repr. 252.old

RÓZSA MIKLÓS: Svájci cukrászok Miskolcon 2 241.old

A Herman Ottó Muz.Evkönyve, XIII-XIV. Miskolc, 1975

GIOVANNI RUDOLF, cukrasz

---

miskolcra jött sógorahoz Silvesterhez hogy itt tanul jon,vagy már mint felszabadult inas itt dolgozzon.nala. 1859-ben már cukraszként dolgozott,mert vandorkönyvét be kellett mutatnia.Lehet,hogy ő volt Silvester tarsa az 185 1856-os összeirás idején.Lehet,hogy alkalmazott volt Sil vesternél,és özvegye üzletvezetője, 253.old. 121.jegyz

RÓZSA MIKLÓS: Svájci cukrászok Miskolcon 241.old

A Herman Ottó Múz.Évkönyve, XIII-XIV. Miskolc, 1975

GIOVANNINI RUDOLF, cukrász

A család már 1800 előtt szerepel Cassaciaban. Rudolf szülei jómódu parasztok voltak. Cassaciaban ma is áll egy nagy nagy ház, melynek egy gerendajaban nevük be van vésve. "Anno 1819. Agosto 17. Ant. Giovannini e Anna nata Fön fecero per grazia Dio.". 263. old. 112. jegyz

KÓZSA MIKLÓS: Svájci cukrászok Miskolcon 241. old

A Herman Ottó Múz. Évkönyve, XIII-XIV. Miskolc, 1975

GIOVANNINI RUDOLF, cukrász

Zsemlei és nem Henszelmann rögzitette helyesen a Széche nyi utcai cukrász üzletben ipart üzők sorrendjét. Tehat Silvester Jakabot halala után özvegye, azután pedig Giovannini Rudolf, majd özvegye Giovannininé következett 255.old.

RÓZSA MIKLÓS: Svájci cukrászok Miskolcon, 241.old

A Herman Ottó Múz. Évkönyve. XIII-XIV. Miskolc, 1975

GIOVANNINI RUDOLF, cukrász

Giovannini Rudolf Silvester első feleségének Giovannini Máriának öccse volt, s nyilván ennek folytán került Miskolcra, 1859. aug. 7-én Miskolcon kötött házasságot Herke Johannával és ekkor mutatta be vándorkönyvét a miskolci városi tanácsnak. 252. old. 112-115. jegyz

BÓNA MIKLÓS: Svájci cukrászok Miskolcon, 241. old

A Herman Ottó Múz. Évkönyve. XIII-XIV. Miskolc, 1975

GIOVANNINI RUDOLF, cukrasz

Silvester halála után az üzlet fennmaradt. Henszelmann s szerint Silvestert Giovannini Rudolf, őt Özv. Silvester Jakabné követte, Zsemlei Oszkár szerint viszont Előbb vol Silvesterné és utána Giovannini. 251o.d.107.jegyz

RÓZSA MIKLÓS: Svájci cukrászok Miskolcon 241.old

A Herman Ottó Múz. Évkönyve, XIII-XIV. Miskolc, 1975

GIOVANNINI RUDOLF, cukrasz

Miskolcon,1860-ban született Arnold Elemér,István.fia, 1861-ben Gabriella leanya,1863-ban Rudolf fia, 253.old. 116-118.jegyz.

RÓZSA MIKLÓS: Svájci cukrászok Miskolcon 241.old

A Herman Ottó Múz.Évkönyve, XIII-XIV. Miskolc, 1975

özv. GIOVANNIN RUDOLFNÉ, cukrasz

Zsemlei és nem Henszelmann rögzitette helyesen a Széchenyi utcai cukrasz üzletben iparüzők helyes sorrendjét. Tehat Silvester Jakabot halala utan özvegse, azutan pedig Giovannini Rudolf, majd ennek özvegye következett. 255.o.

KÓSA MIKLÓS: Svájci cukrászok Miskolcon 241.old

A Herman Ottó Múz. Évkönyve, XIII-XIV. Miskolc, 1975

mi

özv. Giovanni Rudolfné, cukrász

Giovanni Rudolf megszerezte a cukraszdát özv. Slivester nétól. Giovanni 1871-ben meghalt. 1872-ben özv. Silvesterné Prevosti Sára és özv. Giovanninné közt haszonbérleti szerződés jött létre, hogy Giovanninné használhatja a cukrász ia helyi ségeit. 255. old. 124. jegyz

HÓZSA MIKLÓS: Svájci cukrászok Miskolcon, 241. old

A Herman Ottó Múz. Évkönyve. XIII-XIV. Miskolc, 1975

özv. GIOVANNININÉ, cukrász

Özv. Giovannininénak is szüksége volt szakképzett üzlet vezetőre. rokoni kapcsolat révén Prevösti Oszkármlett. Ő Silvester Jakabnál rokönánál cukrász volt, majd vándorlá sai után Miskolcra visszatért és Giovannininé üztetét vezette. 255. old

RÓZSA MIKLÓS: Svájci cukrászok Miskolcon 241. old

A Herman Ottó Múz. Évkönyve, XIII-XIV. Miskolc, 1975

~~O~~ „ Gipler Mihály Loren

Fusa Anno 1711."
jelzésű harang 1917-ben
hadi célokra rekvirálható,
honnan, mire említve.

MOB 518/1917. 4. akta.

63.szám

Budapest, 1932.december

1 9 3 2 KARÁCSONY

L A U F F E R T I V A D A R

könyvkereskedés és antiquárium
Póstafiók 311.

11.

Telefon 87-3-30.

Örök értékü könyvek

- tökéletes - példátlanul olcsó - uj kiadásokban

ILLUSTRIERTE WELTGESCHICHTE. Die ganze Weltgeschichte in einem Bande bis zur Gegenwart. Neu durchgearbei-

GIPPERT László restaurátor

91.5. 6

Új Művészte

Új Művészet

Giraldi Guglielmo

pittore

Cisl

Budinis 52.l.

XVIII

Ø

Gyrálti faience-gyár

Sárosm.

1) Korabiuszky

2) Wartha 134. l.

1771-909-15
Restaurátor.

371. Szék.

Két darab Thonet-féle szék keretbe foglalt támláján és ülőkéjén nadfonattal.
Méretei: 85 cm. magas, 41 cm. mély, 40 cm. széles.
Értéke per 4 K.....8 K

Girardet, Jean

l.

Cincik 7, 19. l.

Gitarolli Géza

Részt vett a ljubljanai Ipari Tervezés biennálén (jún. 10 – szept. 30.).

Ipari Művészet, 1966. 1. sz., 81. l.

Girardi Géza, divattervező

Reggeltől estig férfiaknak

sepr.

–: Reggeltől estig férfiaknak
Magyar Ifjúság, 1970. V. 1. 16. l.

Gyárdi Géza, divattervező

- diplomafeladatának címe az Iparművészeti Főiskolán: Reggeltől estig férfiaknak. A Vörös Október Ruhagyárban dolgozik.

-: Reggeltől estig férfiaknak
Magyar Ifjúság, 1970. XV. 1. 16. l.

Girardi Géza, divattervező

– a Vörös Október Ruhagyár férfi-divat tervezője.

Kovács Margit: Kurirex
Magyar Hírlap, 1970. VI. 12. 16. l.

Girardi Géza, iparművész

divatrajzok több stílusban
repr.

—: Divatstílusok
Magyar Ifjúság, 1970. X. 16. 16. l.

Girardi Géza, divattervező

- tervei
rajz.

Divat
Magyar Ifjúság, 1971. jún. 26. 16 l.

Girardi Géza

Ruhaterveivel szerepelt az Iparművészeti Főiskola végzős esti textil-növendékeinek a kiállításán.

László Emőke: Művész az iparban; Ipari Művészet, 1970. 3. sz. 49. l.

Girardi Géza
divattervező

A Vörös Október Férfiruhagyár
divattervezője Girardi Géza.

Tamás Erzsi: Amíg egy tevő elfut odáig.
Tükör, 1974. jan. 8 - 14 oldal.

Girardi Géza

Ruházati formatervező, részt vesz a kiállításon

Jubileumi képzőművészeti kiállítás
Kecskemét, 1975. jún – júl.

Girardi Kornél

MDK

építészmérnök, sz. Szabadka, 1916
1941-42 tanévben oklevelet szerzett végzett hallg.

József nádor 1941/42. 32o l.

Nagykónyi /Tolna/

R.k.templom, homlokzati toronny
hajó, a szentély két oldalán h

/Stippek József, 1945/

Ø Girardi Kornél

Arckép, repr
kritár.

Technika

1938. 134. l

III. Egy mellékletlel, harom nagy, és több kisebb fametszetű
képpel és námos rajzzal. 1.–164. ll., 1 képes tábla —— u. o., 1891.

IV. Námos illustrációval. 1.–156. ll. —— u. o., 1892.

V. szerkesztí Dr. Kurzinszky Bálint.
námos illustrácziával. 1.–164. ll., egy képes tábla —— a néhes főváros kiadása 1897

VI. Námos illustrácziával. 1.–150. ll., 1 képes tábla —— u. o., 1899.

VII. Régészeti és történeti évkönyv. Námos képpel.
1.–172. ll., 1 képes tábla —— u. o., 1900.

VIII. Námos képpel. 1.–184. ll., —— u. o., 1904.

IX. Námos képpel és mellékletlel. 1.–212. ll., 8 képes tábla —— u. o., 1906.

MDK

Girardi Kornél

Az általa és Gink Károly által tervezett
bábukról készült színes fényképfelvételek-
kel jelent meg Arany János: A fülemüle
című költeménye a Képzőművészeti Alap
Kiadóvállalata kiadásában. (A könyvből
három kép repr.)

Arany János: A fülemüle.
Nők Lapja, Bp. 1957. július 4. [24. l.]

Girardi Kornél, báb-tervező s' kénítő iparművész Dok

Bábokat tervezett s' kénített a Jékely-kötet illusztrálásához. [A bábokat lefényképezték]

Szilágyi Lilla: Jékely Zoltán. Csunyinka álma 42 l

Kömyvbarát, bp. 1956. február VI/2

01

Giraldi Kornél, építész MDK

Az új bábszínház építési terveit

Kérítette.

— : Új bábszínház épül 2

ESTI HIRLAP, bp. 1964. máj. 8.

01

Girardi Kornél
grafikus

M.D.K.

Arany János Fülemülejének illusztrációját készítette el

Magyar Nemzet, 1959. július 15.
Napló

71.

Girardi Kornélné

cikke:

Girardi Kornélné:Korszerű vendéglátóipari együttes
torvpályázata,1972. - Magy.Ap.mův.1972.6.sz.2-8.l.

GIRÁS ANNA

GIRÁS ANNA brassói festőművész kiállítása látható a bukaresti Petőfi Sándor müvelődési Házban. /rövid hir./

Utunk, XXXIV.évf. 40. /1614./ sz. 1979. okt. 5. 8.old.

M.D.K.

Antonius Girba, keramikus

Opifex-1861-/tiroli szárm./. 220.o.
A Bélapátfalvi Kerámiaedényégetőben dolgozott.

Molnár László: Az Apátfalvi Kerámiaedényégető Földváry Sándor haszonbérlete idejében./Kb.1950-1966/.

Az Egri Múz.Évkönyve. Eger, 1966

Giresauer János

ácsm.

1657. Nagyszeben

Albrich Herm

289. l

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

GIRET BÉLA, kékfestő

A miskolci kékfestők közül Giret Béla dolgozott legto
vabb.1891-ben váltott iparigazolványt,majd a 20-as évek
ben özvegye vezette.A másik miskolci Strauss Emil a szá
zad elejétől a második világháborúig.Jelentős volt a Put
noki Stropf József műhely.Kimaszombatról Vozáry Samuel
műhelyéből Putnokra 1891.ria vette át 1914-ben 1958-ig.
472.old. 6.jegyz

FÜGEDI MÁRTA: A mezőkövesdi kékfestő műhely 455.old

A Herman Ottó Múz.Évkönyve, XIII-XIV, Miskolc, 1975

özv. GIRET BÉLÁNÉ, kékfestő

A miskolci kékfestők közül Giret Béla dolgozott legtovább. 1891-ben váltott ipari igazolványt, majd a 20-as évek ben özvegye vezette. A másik miskolci Strauss Emil a század elejétől a második világháborúig. Jelentős volt a Putnoki Stropf József műhely. Kimaszombatról Vozáry Samuel műhelyéből Putnokra 1891. ia vette át 1914-ben 1958-ig 472.old. 6.jegyz

FÜGEDI MÁRTA: A mezőkövesdi kékfestő műhely 455.old

A Herman Ottó Múz. Évkönyve, XIII-XIV, Miskolc, 1975

Girica Péter, dalmát aranyműves a XV. században. A spalatoi quadernákban fennmaradt 1449 márcziusából egy szerződés, mely szerint G. a spalatói székesegyház részére egy tabernaculumot köteles készíteni. Hogy G. ezenkívül mit dolgozott még, nem tudjuk. Nejének 1494 május 25-én kelt végrendeletéből értesülünk, hogy néhány háza volt.

Kukuljević-Sakcinski, Ivan: Slovnik umjetnikah jugoslavenskih. Zagreb, 1858—1860. 100. l.

Girica Péter

dalmát aranymíves

L.

Szendrey-Szentiványi

574. l.

Szörény

Római provinciális pénzverés

V. 257.

GIRCZ MÁTÉ

ÚJ MŰVÉSZET
2000/szept.

P-9765

7.0.

szótagból nehéz oda tartalmas s

Ezt a verset meg kell menteni!

megvan, táviratozd meg, mert ne

N. [émeth] I. [mre]

Ha visszaküldte volna

utóbb nem irtam volna

mondta, hogy visszaküldte, hazu

nántuli könyvre vonatkozó terve

szeretném, ha megirnád - annyit

szivesen lennék segitségedre, a

tehetek semmit, az a lelke az e

Sz

38

38. Zita királyné koronázási díszruhája. Készítette Girardi József Budapesten. A ruhaaljat az Országos Háziipari Szövetség, a derekat a pozsonyi Izabella-Egyesület műhelyeiben hímezték. Idősb. Weinwurm Antal fényképe nyomán.

38. Krönungskleid der Königin Zita. Konfektion: J. Girardi Budapest. Ausführung der Stickereien der Robe durch den Landeshausindustrieverein, der des Leibes durch den Isabella-Verein in Pozsony.

10*

Magyar Iparművészet

1917.

39

39. Gróf Hadik Barkóczy Endréné, Zichy Klára grófnő koronázási díszruhájában.

39. Gräfin Klara Hadik Barkóczy—Zichy in ihrem nationalem Krönungs Galaanzug.

GIRARDI KORNÉLNÉ
1921—1987

Megkésett írás

1987. június 20-án meghalt Girardi Kornélné. Két esztendővel ezelőtt kezdtem neki először az emlékezésnek. Nincs mentség. Megint a halogatás, a linkség.

Talán az egyetlen fölmentést Ő maga, Éva adhatja. Mert Őrá nem nagyon lehet „emlékezni". Elhárítaná magától, mint komolykodó, hivatalos fontoskodást.

Mondják: nincs nélkülözhetetlen ember. Lehet, hogy igaz, Ő mégis pótolhatatlan a Magyar Építőművészetnél. A „Lap" volt a hivatása, mindene. Hosszú évekig (Nagy Elemér irányításával) szinte egyedül intézte a MÉ ügyeit, a nyomdától a telefonokig, az összegyűjtéstől a korrektúráig, az épületek archiválásától az építészek meghallgatásáig.

Szerette az építészeket. Tehetségükkel, gyengéikkel együtt. Nem osztályozott érdem és képesség szerint, hanem mindenkihez volt kedves szava. Nem az „egyenlőség", hanem a szeretet és szelídség nevében.

Az ötvenes évek elején került a Műegyetemre, Weichinger Károly tanszékére. Ezekben az időkben különleges sziget volt Girardiék Madách téri kis lakása: barátaikkal és az egyetemi haverokkal bábszínházat játszottak.

A hatvanas és hetvenes években volt a Magyar Építőművészet szerkesztőségi titkára. Munkáját Kós Károly emlékéremmel és MÉSZ-plakettel jutalmazták.

Nagyon jó volt együtt dolgozni Vele. Számára a munka vidám és komoly dolog volt egyszerre. Elegánsan, kedvesen, higgadtan és ügyesen dolgozott. Utolsó napjaiban francia könyvet és szótárt kért Kornéltól. „Oda akarok figyelni", mondta.

Kívánságához híven, a szeretett szentendrei kert öreg fájának árnyékában nyugszik.

Turányi Gábor

Magy. Ép. műv 1989. 6.

HELYREIGAZÍTÁS 60.p

Lapunk 1989/5. számában Krikovszky Péter: Az Örs vezér terének története 15 év távlatában c. írásában (42. oldal) az utolsó előtti bekezdés első mondata helyesen: „A terület kőbányai oldalára külön tervpályázatot írtak ki, ez teljesen indokolt."

ÍTÁS KAPCSÁN

emi szubsztanciáját egy esemény elmara-
ezése tette volna. Az egri építészkör kiál-
Galériában *Melocco Miklós* távollétében
ta, a szobrász elhárította a felkérést, mert
megfaragni való követ. S épp ez a gesztus,
elkérés ellenében is — belső parancsnak
atában — mindent félretéve hivatása tár-
ás vetült ki az egri építészek tablóira is. A
inek érzékeny kitapintása különleges hi-
építészet megjelenését az artikuláció egy
övek" — *köveink* — amelyek kibontására
pp ez a gondolkodásmód az, amelyben az
ozások a nyolcvanas évek táján tettenér-

orlata, amely a várost, kialakult-nőtt szer-
nait őrző épületeivel — *köveivel* — egyet-
radéktalanul jellemzett masszának tekin-
ő, szakmájukat értő építészek mindig is a
ezték bele házaikat. Ez az állítás azonban
nását, mely a közelmúlt gyakorlatát jelle-
ítészeti produktum — lett légyen szó vá-
ukilincsről — a tervezéssel a „funkció —
ből adódóan automatikusan az érték egy
ecsupaszított eszméjének révületében ej-
orú utáni Magyarország településeinek
kben nem estek áldozatul az ésszerűség-
k a település léptékében vett szemléletét
egri példa int. Mint egy élő organizmus
eire érzékeny beavatkozásokra, az építé-
szükség.

ítészeti tendenciák áttekintésekor szem-
úhelyeknek. Ez nyilván összefügg az elő-
ndennapi építészet a hely szellemének, a
különlegesen fontos szerepe felé mozdul
rvényszerűen emelkednek ki az egyes, sa-
szerveződő, azok arculatáért különleges
az, amit a teoretikusok a regionalizmus
észetünkben a fontos dolgok inkább vidé-
. Egerben... — történnek. Ma éppen ezek
sé, értékelődnek fel valamiféle európeer

ét sem nélkülöző, országos hírű kísérlet
se, illetve annak tervezési metódusa. Az
gazgatási keretei között elindult akció az
vatkozása folytán precedenst teremtett ar-
setén milyen módon lehetséges az eredeti
megoldást adni. Hogyan lehet nagyobb-
kerülni egyrészt a sematikus, az „egyszál
ő sivár és ingerszegény megoldást, másfe-
-építészetet. Ha a cél az egymásra rétegző-
dő egyéniség, a *vielheit*, a „sokság" karak-
yelő, de egymástól független individuális
es és rokonszellemű építészek együttes
egri kísérlet meggyőzően igazolta.

ntató anyagnak *Fekete Miklós Árpád* oeuvre-je,
litizmus mellett a belga építészet és a 70-es évek
k — érdekesen ötvöződve futurista reminiszcen-
mekkel. A PB Gelatin Gyár Szociális épülete eg-
játékával, vagy például a Bruxelles Sud Quartier
ntőségű munka.
b formálásra nyílik mód, ez egyben meg is köve-
nt emeli ki például *Hoór Kálmán* munkáit: A
málása, a Posta műszaki épületének barokkos
, a bánkúti erdei pihenőház bensőségessége ér-

tkozásokra van szükség, hogy az építész mai ke-
ti arculat pedig a lehető legteljesebben érvénye-
gy 42. esetében (*Rátkainé Kis Róza*, ill. *Mácsai*

es megjelenését követeli a történeti városmag
i szemléletű és igényességű visszaállítások mel-
kű beavatkozásokra is szükség van, mint ezt *Ko-*
ója is példázza.

Giovanni Maria da

Napoli

várépítő

rőd

Baloghmüvel

538. l.

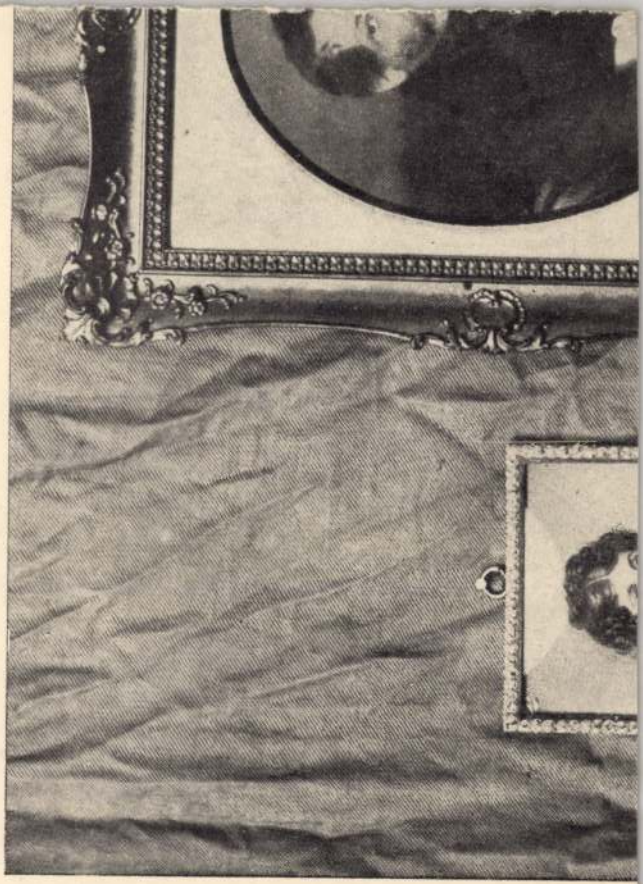

Giovanni Maria =

epitèri

XVI. st.

láid

Specie de Casa,

Giov. Maria de

Hol Magg Ferab

93,941.

Az esztergomi lipsanothekáról. AÉ., XXVI., 1906., 191. l. — Csánki: Árpád és az Árpádok. Bp., 1907., képe 302. l. — Diehl, Charles: Manuel de l'art byzantin. Páris 1910., 616—619. l. (Képe 618. l.) — Dalton, O. M.: Byzantine Art and Archeology. Oxford 1911., 525. l. — Esztergom vármegye ... Bp. é. n. 43. l. (Képe 211. l.) — Művészet, XIII., 1914., 320. l. — Lepold—Homor 70. l. — Cecchelli, Carlo: Il tesoro del Laterano. Dedalo, VII., 1926., 232. l. — Serra, Luigi: L'arte nelle Marche. I. kötet, Pesaro, 1927., 254—255. l. — Lepold: Esztergom ... A Műgyüjtő, II., 1928., 244. l. — Lepold: Esztergom egyházművészeti jelentősége. MIP, XXIII., 1920., 58. l. — Gerevich PA, 188. l. (Képe 189. l.) — Décsei: Könyvismertetés, MM, V., 1929., 172. l. — Lepold: Adatok, 1—2. l. — Varjú Elemér: Az esztergomi sztaurotéka, MM, VII., 1931., 433—439. l. (Képe 433. l. előtt) — Bossert: Geschichte des Kunstgewerbes. V, kötet, Berlin, 1932., 147. l. — Éber László: Művészeti lexikon I. kötet, Bp., 1935., 293. l. — Bréhier, Louis: La sculpture et les arts mineurs Byzantins. Páris, 1936., 42. és 91—92. l. (Képe LXVII. tábla) — Molinier: La reliquiaire de la vraie croix au trésor de Gran. Gazetta Archeologique 1887. — Darkó Jenő: A Dukasz Mihály-féle korona célja és jelentősége Egyetemes Phiologiai Közlöny, LX., 1936., 154. l. — Hunyady József: A magyar kötészet művészete a mohácsi vészig. Bp., 1937., 28. l. (Képe II. tábla.) — Bárányné Oberschall Magda: Konstantinos Mono-

Giovanni Maria da Napoli

Következő neveken is előfordul

Zuan Maria von Neapel

Johannes Maria de Neapoli

1532-ben Bécsben főépítőmester, a dunai flotta kapitánya. 1542-ben „magister et prefectus edificiorum nostrorum in regno Hungaria" 1545-ben a prágai Hradzinban tevékenykedik. 1562-ben mint „il vecchio Giovanni Maria Muratore" emlitve.

Maggiorotti – Banfi
Buda-Pest

52. l.

ható ki Bécsben, mint Kassán. Mind-
met müvészről tudunk, akinek a jótál-
assai István volt. Ebből arra lehet
i, hogy Kassai István fiatalabb évei-
lnben is megfordult, Kölnben nem né-
franciás épitészeti kulturát látha-
agát a kölni székesegyházat is egy
ész tervezte. Ma már fel szabad téte-
ha magyar müvészek dolgoztak Bécsben,
ttek is valamit, nemcsak hoztak min-

a része a dómnak a délkeleti része,
a Cromer kápolna van és amely abban
ült, amikor Kassai István volt az épi-
nnek a diszitésében is a gót szentség

Giovanni Maria

Egr XVI. n.

nem aronos Giovanni
Maria Speziecasa-val

lásdokv,

Szárdok

1935. 229. l.

Megdönti Pataki
Vidor adatait

Giovanni Maria

Muratore, il vecchio

aronos

Giovanni Maria da

Napoli - val

Casd ott.

on lévő szobrokat, nem találunk sehol
a bécsi plasztikával. Meg kell emlite-
ken a szobrokon és a szentségházon is
nak a nyoma van meg. Hogy a polikromia
-e nem tudom. Tudunk példát: a belvárosi
tségházáról, amely szintén polikromikus.
fai szentségház harmadik zónájában
entnek az alapkja van. Az első zónában
ntnek az alakja és legalul angyalfigu-
A férfialakok markánsabbak, de feltü-
plasztikai érzék. Ezek a szobrok önál-
llnak, nincsenek annyira beleszoritva
vascsizmájába. Plasztikusak a fejek
és a ruharedők is. Mind olyan vonások,
ai István művészetét közelebb hozzák

Giovanni Francesco d. S. Gemignano

Kodexmásoló

Budinis

57, 156 l.

ménytár

A mű neme	A mappa jelzése	Megjegyzések
fénykép		

Stephaneum nyomda r. t. Budapest.

Giovanni Francesco

da San Gimignano

Rodexmájoló

XV. a Buda

Budinis

156. l.

Tekintetes

Országos M

Tisztelettel jele
Schulek János építész a
plébánia templom to
befejeztével, a munk
czeljából fo hó 17 én a

GIOVANELLI, Francesco, Jesi-ből. A XVI. sz. végén II. Rudolf tüzérségének tábornoka volt, Felső-Magyarországi székhellyel. Résztvett az törökök által 1582-ben ostromolt Sziget védelmében. Néhány évvel később a török harcokban esett el. /Promis, VI./

Maggiorotti, 436.

Giovanni Giorgioli

a nagyszombati jezsuita rendház és iskola könyvtártermének mennyezetképeit 1719-ben hízítette.

Kampis Antal: A magyar művészet a XIX. századig. Bp. 1968. 167 l., képes. /Minerva zsebkönyvek/ 138. l.

M.D.K.

Giovanni legnarolo, asztalos (ács?)

Stagio fiorentino mestere.
A modenai számadáskönyver adatai szerint avval együtt 1495-ben, Ippolito d'Este esztergomi érsek szolgálatában a széreseg ház kapuján dolgozik.

Balogh Kolán: A művészet Mátyás király udvarában
Bp.1966. Ak.kiad. 2 köt.

1. köt. 510.old.

VÁRJUK LEVELEIKET!

Tavasz a télben

A havas, ködös, szomorú télbe hozták a tavaszt a szavak, a képek, a szobrok, a hangok 1999. január 22-én és 23-án. Bizonyára örömmel tekintett le - a XVII. kerületi rendezvényekre - égi hazájából „az oskolák szükséges voltáról" elmélkedő Apáczai Csere János, a Magyarország sorsáért Istenhez fohászkodó Kölcsey Ferenc, a népdalokat kutató Kodály Zoltán. Mert ami ezekben a napokban a XVII. kerületben történt, az azt igazolta, hogy életük nem volt hiábavaló. Létezik itt az egészséges népért tevékenykedő testület, amely elődeink hívó szavát megértve felvállalja azoknak a gyermekeknek a sorsát, akik egyébként elkallódnak. A képek a magyar táj szépségeit varázsolták elénk. A zene hangjai arról győztek meg, hogy zenei anyanyelvünk „szavai" nem félremagyarázhatók. Üzenetként fogom fel Kölcsey gondolatát: „Éljünk bárhol, a világban a magyarság érdekében munkálkodnunk kötelesség." Hálás vagyok a Sorsnak, hogy itt lehettem a rendezvényeken. Aki hozzájárult ehhez, annak köszönöm.

Szatmáry Magdolna
(Gyergyószentmiklós)

(Gyergyószentmiklós testvérvárosainak adott találkozót január 23-án a XVII. kerület. A magyar kultúra napja alkalmából szervezték az eseményt, melynek kapcsán kapta a Városháza a fenti megtisztelő sorokat.)

Kedves Olvasóink!

Várjuk leveleiket! Kérdezzenek! Írjanak, telefonáljanak nekünk! Kérjük, vegyenek részt lapunk írásában, küldjék el véleményeiket, hozzászólásaikat, ötleteiket! *Címünk:* Hírhozó szerkesztősége, 1172 Bp., XVII., Egészségház u. 3. *Tel./fax:* 257-9589. E-mail: ptoth@hatmail.com.

P. Tóth Erzsébet
felelős szerkesztő

Köszönet a Bajcsynak

Nőgyógyászati műtétnek kellett alávetnem magam. Férjem révén igénybe vehettem volna a budai Tiszti Kórházat, amely közismerten magasra értékelt intézmény. Aztán mégis a „hazai pályát" választottam. Nem bántam meg. Itt nem is a Szülészet-nőgyógyászat orvosainak tudására, s a nővérek segítőkészségére gondolok - ami rendkívül elismerésre méltó volt -, hanem arra a - milyen kifejezés fejezné ki a legjobban? - szóval arra a sajátos tehetségre, amellyel az egészségügynek juttatott morzsákat az osztály modern orvosi műszerekké, kulturált kórtermekké, új fürdőszobákká alakította.

Gazdag Ferencné

Nyílt levél Lipták Györgyhöz!

Az elmúlt év októberében került megrendezésre a Rákoskerti Művelődési Klubban Lipták György grafikusművész önálló kiállítása. A tárlat ideje alatt felmerültek különböző problémák, amelyekért utólagosan, az intézmény vezetőjeként magam és munkatársaim nevében elnézést kérek a művésztől.

Puskás Tibor

Rákosmenti '48-as Maraton!

Rákosliget - Isaszeg - Rákosliget. Kis maraton (12 km) és pici futás (2 km).

Emlékfutás
az Isaszegi csata 150.
és Rákosliget fennállásának
100. évfordulója tiszteletére
1999. március 27-én,
szombaton 9 órától.

Rajt: XVII., Rákosliget,
Hősök tere 19-20.
Helyszíni nevezés:
március 26-án, 14-20, 27-én
7-9 óra között a Hősök Terei
Ált. Iskolában.
További információ:
a Rákoskerti Maraton Club
(1171 Irsa u. 73.
Tel.: 256-0951, 257-9837),
XVII. Önkormányzat
Sport Csoport
(1173 Bakancsos u. 5.
Tel.: 256-1683).
A helyszínen
véradási lehetőség lesz!

Egészségügyi körkép

*A **Bajcsy-Zsilinszky Kórház I. sz. Belgyógyászat-Gasztroenterológiai Osztálya** 16 évvel ezelőtt alakult egy régi belgyógyászati osztályból, amely több fejlődési szakaszon esett át. Ma korszerű gasztroenterológiai és belgyógyászati ellátást tudnak nyújtani a XVII. és a X. kerület lakosainak. Évente közel 2000 fekvőbeteget látnak el.*

*Kivételes profiljuk az emésztőszervi betegségek száloptikás eszközökkel való kórismézése és a terápiás, tehát gyógyító jellegű beavatkozások alkalmazása. Rendszeresen végeznek nyelőcső-, gyomor-, nyombél- és vastagbél tükrözést. Ha szükséges az epeutakat a száloptikás eszközön keresztül feltöltik kontrasztanyaggal, így epeúti köveket, epehólyag köveket, hasnyálmirigy betegségeket, daganatokat is ki tudnak mutatni. Ezen eszközök segítségével műtét nélküli megoldás is lehetséges. Van egy saját találmányú endoszkópos vérzéscsillapító eljárásuk is. Ez az ún. „vákuum elektródával" végzett vérzéscsillapítás. Ez az eljárás és az erről íródott dolgozat 1988-ban a római Gasztroenterológiai Világ Kongresszuson különdíjat kapott. Akkor ez volt az egyetlen díjazott magyar munka, mely **dr. Kempelen Imre** belgyógyász, osztályvezető-főorvos (és a kivitelezésben munkatársai) nevéhez fűződik, s akit az osztály egyéb feladatairól is kérdeztünk.*

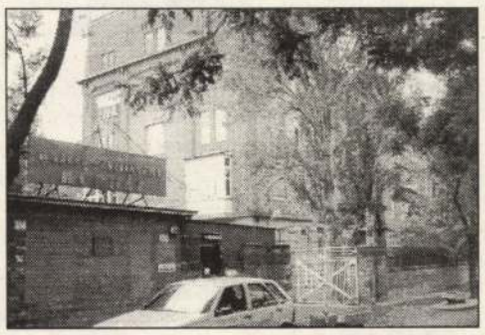

- Az osztályhoz szorosan kapcsolódik az endoszkópos műtő, ahol a különböző száloptikás beavatkozások történnek. Ez megfelelő röntgennel, videótoronnyal, száloptikás eszközökkel és a szükséges kiegészítő szerkezetekkel felszerelt helyiség. Közel 600 beavatkozást végzett a műtő személyzete az elmúlt évben. Ebből 300 volt a különböző terápiás, tehát vérzéscsillapítás, epeúti kőeltávolítás, epeúti kőzúzás, polyp eltávolítás. A járóbetegeket ellátó részleg az ambulancia. Itt egyrészt a száloptikás vizsgálatokra beutalt járóbetegek, másrészt a hagyományos szakambulanciás páciensek ellátása folyik. Ez utóbbinak az a célja, hogy segítséget nyújtson a háziorvosnak, ha valamilyen emésztőszervi problémával küszködő betege van. A járóbeteg rendelés orvosi beutalóval vehető igénybe. Elég hosszú a várakozási idő. 8-11 óra között az általunk visszarendelt betegek jönnek, új betegeket csak hétfőn, kedden, szerdán 11-15 óra között, csütörtökön, pénteken 11-13-ig tudunk fogadni. Sürgős esetben éjjel-nappal. Csütörtökön délután vannak az intézeti és az osztályos tudományos ülések, így ekkor nincs ambuláns rendelés.

- Működtetnek egy úgynevezett 24 órás pH monitorozásra alkalmas készüléket is. Mire alkalmas a műszer?

- Ez egy számítógépes rendszerrel összekötött savérzékelő szonda. Méri a nyelőcsőbe visszacsorgó gyomortartalom pH-ját (savasságát) és azt az időt, hogy mennyi ideig tartózkodik ott. A nyelőcső gyulladások kimutatásában és kezelésében van nagy jelentősége. De csökkent tejcukor bontási képesség kimutatására szolgáló eszközünk is van. Ez az ún. H2 kilégzési teszt.

- Mit tehet a lakosság a megelőzés érdekében?

- A legtöbb daganatos betegség szűrővizsgálattal felfedezhető. Azonban meg kell még említeni a kínzó betegségek, mint pl. székrekedés, elhízás, magas koleszterinszint, vastagbélbetegségek kialakulásában a rostszegény táplálkozás szerepét.

- Milyen helyes táplálkozást ajánl?

- Ajánlott a sok zöldség, a friss gyümölcs, a rostban dús étel. Kerülni kell az elhízást, hasznos a mozgás, a fizikai aktivitás, és ne feledjük, kalóriában, zsiradékban szegény étrendre van szükség.

(Dr. Gritz Arnoldné *egészségnevelő főmunkatárs írása nyomán)*

„Ezt a pályát én választottam magamnak"

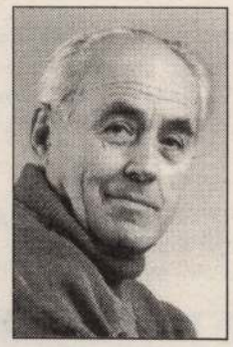

ÁCS JÓZSEF szobrászművész több mint harminc éve él és alkot Rákosligeten. Itt a kerületben, illetve a főváros egyéb részein és országszerte elhelyezett szobrainak mesteri megmintázója. De hihetetlenül izgalmas, remekbeszabott érméket is készít. Olyan művész, aki arra törekszik, hogy egy-egy éremkép ne egysíkú, unalmas közvetlenséggel fejezze ki mondanivalóját. Ez persze vonatkozik a szobraira is! Szerinte a többszólamúságtól válik az egész izgalmassá. A Katolikus Ifjúsági Mozgalom Rákosmenti Szervezetének Gyökér utcai kicsiny kiállítótermében február 23-án a művész sokadik tárlatával találkozhattunk. A kiállítást Gyöngyössy Márton, a 12-es választókerület önkormányzati képviselője, a Művelődési és Tájékoztatási Bizottság elnöke nyitotta meg. A vendégek között ott volt Devánszkiné dr. Molnár Katalin polgármester is. Azt hiszem, ennek a tárlatnak a mottóját *Gyöngyössy Márton* köszöntőjéből vett idézet fogalmazta meg leginkább: „Van valami igazán egyedi Ács József művészetében! Líraisága, szerénysége, kitartása a pályán, páratlan. Ahogy a díszpolgári emlékérmen fogalmaz: Sum út Prosim, vagyis: Vagyok, hogy használjak!" Ezen a hideg téli estén olyan művésszel beszélgettem, akinek művészetét a vele született tehetsége röpíti a magasba, aki mindent tud erről a szakmáról.

- Három mellszobrot, jópár érmét, s a már elkészült szobrairól néhány fényképet látok csupán most itt.

- Elsősorban azért ennyit, mert kicsi a terem, másrészt pedig a szívbetegségem iktatott ki kis időre a munkavégzésből. Így aztán most csak azokat a munkáimat állítottam ki, amelyek megmaradtak.

- Mértani pontossággal kidolgozott a három márvány mellszobor. Bemutatná őket, kik is ők?

- Nagyon szívesen. Az első Egyed Emma szobrászművésznő. A középső a feleségem Marika, - sajnos már nem él. A harmadik pedig Horváth Éva Mónika festőművészt ábrázolja.

- Miért vállal szívesen kiállítást egy művész, például Ön?

- Hogy önmagamat megmutassam, s hogy minél többen lássák a munkáimat, hogy örömet okozzak vele. A tetszésnyilvánítástól az ember megtalálja önmagát.

- Amikor a riporter felteszi a kérdést a képzőművésznek, hogy melyik művére a legbüszkébb, általában az a válasz: mindegyik munkámat szeretem. Ön is így van ezzel?

- Igen, ez így van, s velem sincs ez másképp. De mégis, a legutóbbi érmeim azok, amelyek leginkább bennem élnek.

- Tartalmas, s hosszú pályamúltat tudhat magáénak. Mit gondol, elkészült már az a bizonyos „főmű", vagy még csak ezután fog?

- Erre azért nem tudok válaszolni, mert én nem tűztem ki ilyen célt magam elé. Ez a dolog általában egy művész halála után szokott kiderülni. Furcsa, de mégis ez a tapasztalat. De azért van néhány dolog, amit szeretnék még megcsinálni...

- Amikor nekifog egy-egy munkának, mi inspirálja?

- Amikor megrendelés van, akkor adott az ötlet. Ha úgymond a magam örömére alkotok, akkor általában a szívemhez közelálló személyekről mintázok meg egy-egy portrét.

- Kőbe faragott diplomamunkája is látható a falon elhelyezett fotók között. Alig észrevehető a művészi érettség változása.

- Természetelvű alkotó vagyok! Talán ezért sem lehet észrevenni a minőségi fejlődést. Minden munkám után úgy érzem, hogy a következő alkalommal hasznosítani tudom, amit már megszereztem.

- Meg lehet élni a képzőművészetből?

- Bizony manapság nagy bajban vannak a művészetek, s az alkotók is! Minden téren..., az anyagiak... Nem szívesen mondom ki, de a kollégák legtöbbje vegetál... Nekem talán már az a szerencsém, hogy nyugdíjas vagyok!

- Mégis megéri?

- Erre tettem fel az életemet. Ezt a pályát én választottam magamnak.

Putnoki A. Dávid

Legendák a Dózsa színpadán

(Folytatás a címoldalról)

A február 28-i budapesti egyedülálló kezdeményezés zenei unikum volt nemcsak a jazz-rajongók, de minden zeneszerető látogató számára. A koncert során zenekarok adták a keretet a különböző szólista formációkhoz. A dobos találkozó műsora a múlt és jelen neves rock-dobosait mutatta be, innen a „Legendák a színpadon" elnevezés. Még ma is sokak szívét megdobogtatja a régi LGT, az Omega, a Color, a Syrius, a Piramis, a Metró zenéje. Február utolsó vasárnapján jeles dobosok léptek színpadra, akik hosszú idő után - sokak örömére - ismét együtt zenéltek. Az esemény alkalmat adott arra is, hogy Róza Richárd gyűjtő elhozza a művelődési házba hangszereit, s kiállításon mutassa be például Laux József, Brunner Győző, Köves Pinyó 30-40 évvel ezelőtt használt dobjait.

Szerk.

Fotókiállítás a CsiGalériában

Kaszás Gergely fotográfus kiállítását ***március 31-ig*** láthatják az érdeklődők a Rákoscsabai Közösségi Házban, a XVII., Péceli út 222. sz. alatt.

Művészi bábok

Giovannini Kornél bábművész kiállítása nyílt a Rákoskerti Művelődési Házban. A kiállítás ideje alatt várják óvodai és iskolai csoportok jelentkezését. A művész játékos foglalkozást és tárlatvezetést tart. A kiállítás *márc. 26-ig* látható, belépő 100 Ft.

A Radnóti szavalóverseny eredményei

Radnóti Miklós születésének 90. és halálának 55. évfordulója alkalmából február 3-án szavalóversenyt rendezett a Rákoscsabai Közösségi Ház középiskolás diákok számára.

A zsűriben: *Auth Magda* televízió és rádió bemondó, *Garami Mónika* színművész és *Lovas Judit*, a Magyar Nemzeti Múzeum munkatársa volt. *Győztesek:* **Bögi Krisztina** (Balassi gimnázium) és **Burai Krisztina** (Békéssy Gy. szakközépiskola).

Ifjú nótások

A januárban a Rákoscsabai Közösségi Házban megrendezett Kerületi Népdalverseny győztesei, 5-6. oszt.: I. Farkas Veronika 5. o. (Kőrösi), II. Tétényi Fanni 5. o. (Hősök terei), Kis-Pál Gina 6. o. (Pál Apostol), III. Ferenczi Judit 5. o. (Kép utcai), Fedoszov Anna 5. o. (Kép utcai); *7-8. oszt.* I. Tóth Gabriella 8. o. (Kép utcai), II. Zsuzsa Melinda 8 o. (Pál Apostol), III. Kovács Andrea 7. o. (Jókai Mór isk.); *csoportok:* I. Misinszki Réka, Dévényi Ágnes, Rákos Kinga, Tamás Kata (Hősök terei), II. Heli Dóra, Kuli Melitta, Hegedűs Tímea, Schober Csilla (Kép utca), III. Hornyák Viktória, Czakó Noémi, Madarász Mariann (Szabadság sugárúti isk.).

Művészek a Gyökér utcában

A Katolikus Ifjúsági Mozgalom Rákosmenti Szervezete Gyökér utcai kiállítótermének *márc. 16-án* 19 órától, **Csorba Katalin** szobrászművész, *ápr. 13-án* 19 órától **Laborcz Mónika** kerámikusművész lesz a vendége.

A gobelinművészből lett festőművész

Kopócsy Judit 1975-ben gobelinművészként diplomázott az Iparművészeti Főiskolán, mégis elsősorban festményeivel, kollázsaival, rajzaival szerepel kiállításokon. A festőművész ezúttal az Erdős Renée Házban mutatkozik be. A kiállítás megtekinthető *március 17-ig,* naponta 15-18 óráig.

Színház Rákoskerten

Az Ascher Oszkár Színpad bemutatja *Kertész Ákos*: Névnap c. darabját a Rákoskerti Művelődési Klubban. Előadások: **márc. 27., 28., ápr. 11., 25., 18 óra**. Szereplők: *Hegyi Norbert, Ling Emese, Váradi Virág, Csajtay Csaba, Lukács Klára, Orosz András, Kerti Tünde, Végh Ildikó, Duhon Viktória, Kispál Sándor. Rendezte: Timár Tibor.*

A Rákosmenti Helytörténeti Gyűjtemény

a Rákoscsabai Közösségi Házban működik.
Vezetője: ***dr. Dombóvári Antal.***
Nyitva: minden szerdán 10-17 óráig. Tel.: 258-4693

Mdk

Giovanni, Maria da Napoli, építész

Felvidéken dolgozó olasz mester a 16.szében.

A magyarországi művészet története I. 332.1.
Bpest, 1961. II. kiadás.

Giovanni d'Ungheria

Siena. Ospedale della Scala.

Fentitöl Szentek félalakjái: XIV. sz vége.
A második udvarban szobrok.

Horvath, Enrico: Siena ed il primo rinascimento ungherese. Corvina 1925. 55. l.

Giovanni d'Ongaria

1390.

laisd

Horv Zsigmond kir

is here 128. l. 132,

1937 187. l

Tér és Forma Épit

Budapest, VIII.,

Telefo

Giovanni di Giacomo

d'Ungheria

1.

Flehler Ung

85. l.

Kolonics Lipót

Térdig, ülve s balra ne
jában, melylyel a támlássék
ca Colocens. Bachiens et
rum"-ot tartja. Fején biret
ajka alatt legyet hord. Muce
kés. Balra az asztalon kere
ható s a háttérben függön
„Eminentissimo. Et. Revere
Leopoldo. Sacrae. Roman
Archiepiscopo. Ecclesiaru
Unitarum. Episcopat
Loci. Et. Comitatus. Supre
Hierosoly: Ordinis. Priori. E
gae. S. Caes. Regiaeq. Mai

Ezt „Eminentissime
veti, melynek kezdete: „F
demonstrari O. A. M. D. G

Pfekete modor, mérete

30.4 cm.

Lsh

Giovanni d'Ongaria

1414

l.

Gerevich L'arte

15. l.

1906.

rczius 21-én

s jobbra rordult" Csiptetőt visel fog-
sült rövid haja és szakalla ószbe-
me és bajusza barna. Öltözete: álló
torra kötött selyem nyakkendő és sötét-
l jobbra: Agghazy Gy.

29.6:23 cm.
II. 20-iki 11168 (297-906) és 1906:
rat alapján 200 K-an (381-906).

1077

Giovanni di Giacomo

d'Ungheria

festő és ötvös

1380 – 1422

l.

Divald Magyar művészet.

247. l.

észitett közcsó és összekötőcső

től:

szekötőcső	összesen
8.126.63	171.833.84
4.736.18	2o2.214.o5
1.918.78	3o1.4o5.51
8.292.84	3o3.o18.88
9.599.31	264.324.64

Előirányzat	Zárószámadás szerint
8o.ooo.- P	3o9.o18.o3 P

Giovanni di Giacomo
d'Ungheria
pittore e orafo
l.
Budrio 28-29.l.

XVII

Giovanni d'Ongaria

lásd

Emlékkönyv Alexander Bernát hatvanadik születése napjára

Bp. 1910. 239. l.

Stylus bronzbót, római VIII:190.

Giovanni d'Ongaria

festö 1384–1422 ben

Sienában.

vöd

Ger Ung Kunst

159. l. – Dupl.

Divald Kornél: Turócz vármegyei kutatások VI. 10 – 14.

Giovanni di Giacomo

festő és ötvös

1380–1422. Siena

aronos Nanni d'Ongariaval ??

lásd okv.

Horv. Zsigmond

128. l. 132. l.

os Bizottságának.

Budapest. IX.

Höqyes Endre-u. 10.

Giovanni d'Onga-
via

festo
1384-1422

l,

Gereuropaitelyt

19. l.

Klein János, áll. gard. szakaszvezető

III. 54.

Giovanni d'Ungheria

festő és Ötvös

lásd

Giovanni di Giacomo

d'Ungheria

XII.

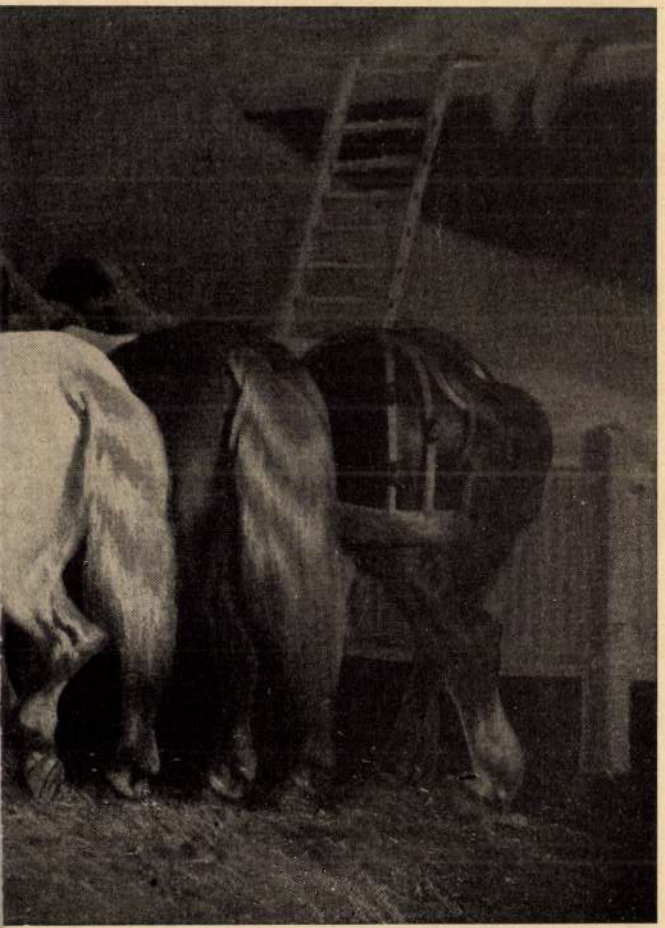

Giovanni di Giacomo d'Ungheria

festò és aranyminva Siena

(Budinis 28, 29. l.

E così sappiamo che Giovanni di Giacomo d'Ungheria „pictor et aurifex" che dal 1382 al 1422, esplicò attività indefessa a Siena e dintorni, fu, oltre che pittore ed orafo, anche architetto.

Egli occupò nella sua patria adottiva alte cariche politiche: vi fu parecchie volte priore, governatore e capitano di popolo. Suo figlio fu orafo alla Corte papale. Più tardi giunse a Siena, nel 1432, col seguito

di re Sigismondo, Giovanni delle Bombarde, fondatore il bronzo, proveniente da Iglò.

Az érítebetkapolnak [illegible]
templom helyreállítása ügyében
1918. évi március 12.-én 189985/1917.
IX. nám alatt kelt, bizottságunkhoz
azonban csak folyó hó 5.-én érkezett
leiratra hivatkozólag van szerencsénk
a következőket előadni.

Az 1911. évi október 12.-én
127.183. nám alatt kelt leirat vétele
után felkértük Szőts Imre épi-
tészt, ki a nóban levő templomot
az 1908. évben megvizsgálta és azzól
bizottságunknak ajándékképen átengedett, hogy ~~bizottságunkat~~ a Magas
Miniszterium elé jelentés terjenthe-
tése végett a templom fenntartása
céljából szükséges intézkedésekről
tájékozást nyujtson.

Szőts 1912. évi december 9.-én
mutatta be jelentését, melynek
alapján ugyanaz évi december 12.-én
978. nám alatt tettünk javaslatot

Giovanni di
Giacomo
bronzontó
Siena
Horokézmű
II. 594 b.

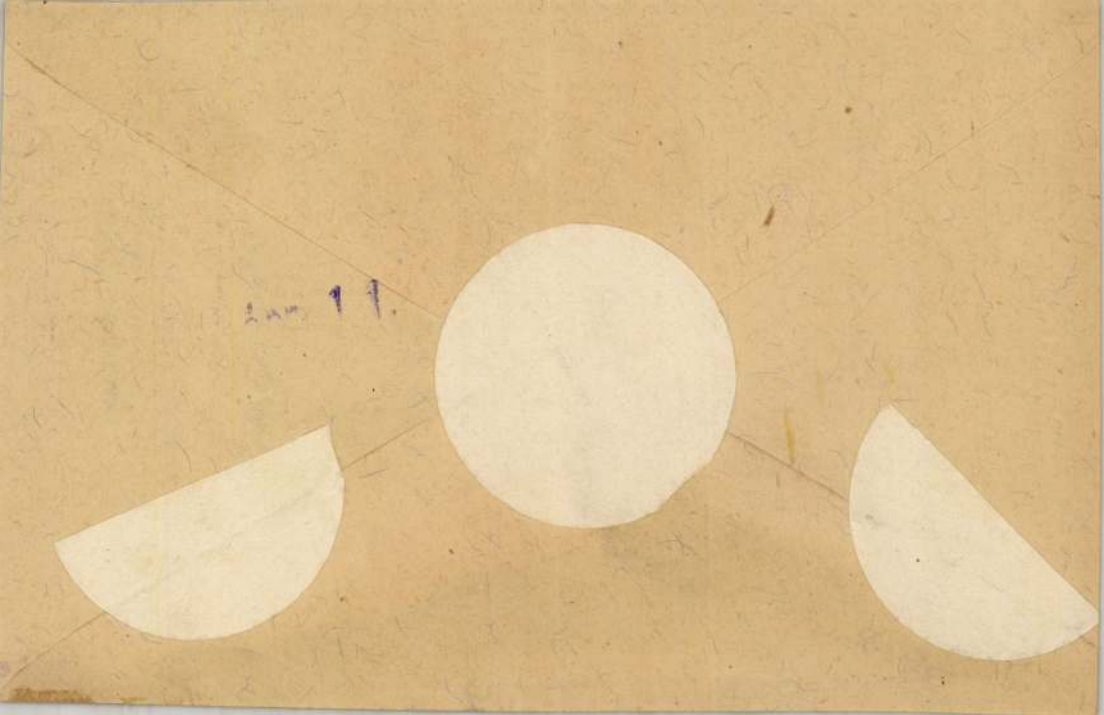

Giovanni di
Giacomo d'Ungheria

Magyar Müvészet
1926. 40

. Kissé göndör hajá, szemöldöke, bajusza
fekete s szeme sötétbarna. Jobb kezét leereszt-
s az ötödiket nyakba vetett szalagon hordja
masztja. Mellet négy rendjel díszíti. Nyakra-
barna prémes mentéjé fekete. Derekát szines
alra nézö hosszú hajú földmivés feje látha

: 60 c/m.

7.
adéka 1863. oktober 31.

kiállításra engedtetett át (39/96) kon-
rett visna (416/96.)

M.D.K.

Giovanni di alexi dicto
l'unghero –

Lásd: Nanni UNGHERO

Müvészettörténeti Értesitő 1961. 2-4. sz. 128.l.

M.D.K

GIORGIOLI Giovanni festő

1719 Nagyszombat, Jézsuita Kollégium könyvtártermének mennyezetképei

Garas XVIII. 17. 12. 184, 220, l.

MDK

Giovanni Giorgioli Jestö

dolgozott Magyarországon

Andreas Anggal: Barock in Ungarn. Bp. –
Leipzig – Milano. é.n. 69.

Giorgioli, Giovanni
festő MDK

Nagyszombatban fest az uj,érettebb barokk
izlésnek megfelelő mennyezetképet.

Magy.Müv. Tört. I. /szerk. Dercsényi/ 384.o.

Giovanni Giorgioli festő M.D.K.

A magyarországi jezsuita rendház
és iskola mennyezetét festette.

Kanyis, hagy műv. Bpp. 1960 446

MOK

Giorgioli

Giorgioli Giovanni, festő

Nagyszombatban dolgozik a 18.sz-ban.

A magyarországi művészet története. I.
Bpest, 1961. II. kiadás. 430. l.

M.D.K.

Giovanni Giorgiolo,festő

A nagyszombati jezsuita rendház és iskola mannyazetét festette.Bécsből jött XVIII.sz. 446.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa.III.kötx. A képzőművészetek,a zene, a szinház és a film.Minerva.1960.Bpest

Girolamo di Giovanni

Stil. 1477.

Lásd

Horváth Henrik:

Siena és a magyar-
országi renaissance
kezdete

H/15. l.

Waldeck György Frigyes

Mellig, hétnyolczad job
daillonban, négyszögletes há
laira omlanak, bajusza s
leberetvált. Csokorva körött
lett szalagon lógó keresztes
lapzaton két sorban:

„Georg
Fürst zu

s a felső jobb sarkon: „10".

„Rézkarcz, méretei

„Des Scharffsichtig
unpartheyisch vorgestellte K
sogenannte Hungarische

MDX

Giovanni di Giacomo

orvàth E: Sigismondo Re d'Ungheria e l'Italia.
Corvina d938. febr. 4. 132-36 l.

Giovanni di Giacomo

Horváth E: Sigismondo Re d'Ungheria e l'Italia. Corvina 1938. febr.4. 132-36 l.

MDK

Giacomo di Giovanni

Horváth E: Sigismondo Re d'Ungheria e l'Italia.
Corvina é938. febr. 4. 132-36 l.

MDK

Giovanni Domenico tévesen Fontana M.

Buda ostroma 1686-ban. Fontana nagy látképe.
Rézkarc. Készitette Fontana M.

Tört. Képcs. lajstr. 1907. 58. l.

Giuliani, Giovanni

a baratudvari Szt. Magdolna plébániatpl. főoltárán álló Mózes és Dávid szobor alkotója. Giuliani Velencében született és a heiligenkreuzi kolostorban halt meg 1744-ben 81 éves korában.

Juhász László: Burgenland, történelmi utikalauz
München, 1976.

137.o.

M.D.K.

Giovanni unparo-

Lásd: Nanni UNGHERO-

Művészettörténeti értesítő 1961. 2-4. sz. 128. l.

Giovanni da Sebenico

Lasd

Sebenico, Giovanni
da

isoëtaceae
durdafü félék

isoëtes echinosporum Durien
durdafü

Giovanni di Ungheria

hegyikristálymetsző
a XV. században Velencében.

Ságuvegcsipar 88. l.

Giovanni delle

Bombarde

erzöntö

Budinis

29. l.

Lásd meg

Van szerencsém a Fiók
pénztárt kérni, hogy a „M
emlékek" számla terhere, a
zólyomi vár fenntartási
átalánya czimén, Viski Sándor
zólyomi várfelügyelő kezeih
|:2350:| kettőezerhárom sz
ötven koronát kifizetni szi
veskedjek

Bpest 1919. jan. 30

II

Ministerium

A zólyomi vár fenntartási költ

Giovanni delle Bom-
barde, fonditore
(ágriöntö)

l.
Budinis 29. l.

XVI

Giova

B

sien

Cásd

Div

Giovanni ~~di Giacomo~~ delle Bombarde

~~d'Ungheria~~

pictor e aurifex

ifjabb és idősebbb

l.

Corvina

1925. II. 53 és

kör. U

Giovanni kepekkel

da Zagráb

Giovanni delle Bombarde

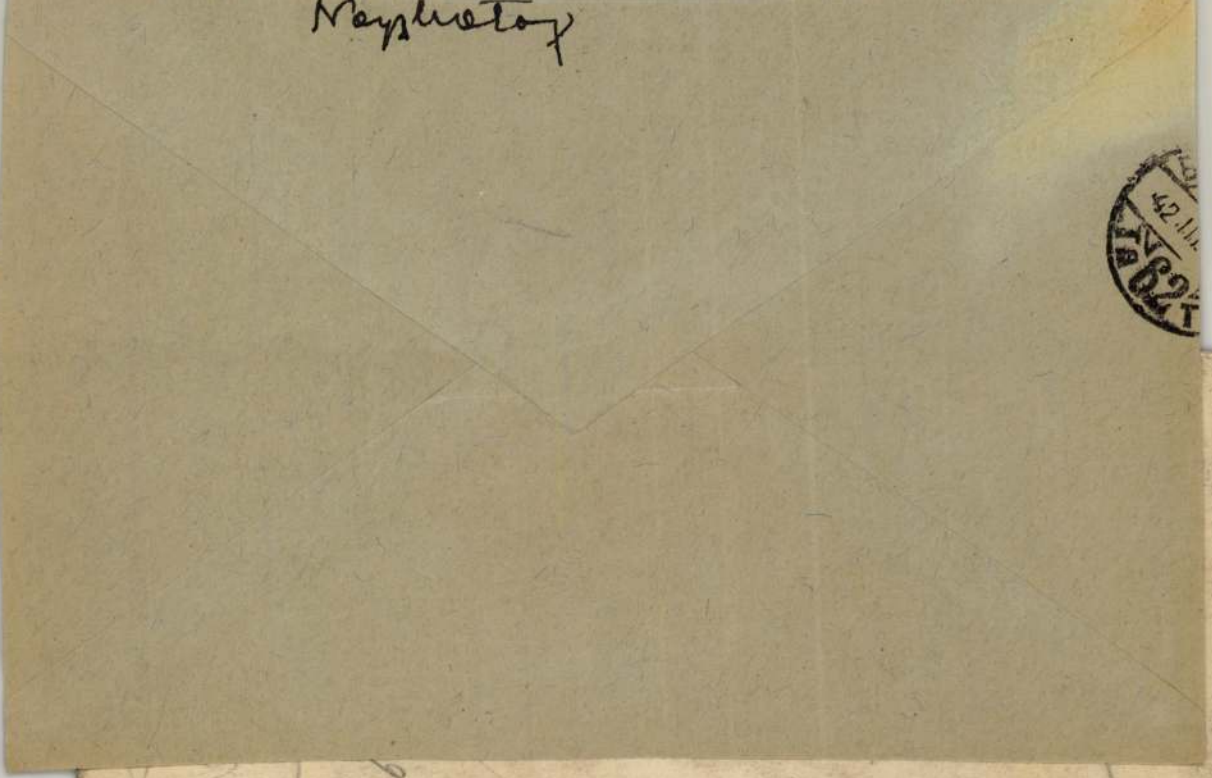

Giovanni delle

Bombarde

iglói származású

bronzöntő

l

Divald Magyarmüvenel.

247. l -

A Magánfelek terhére k

megtérítésének alakulása az 1935.év

Év	közcső	ös
1935.	63.7o7.21	1o
1936.	:87.477.87	11
1937.	129.486.73	17
1938.	114.726.o4	18
1939.	124.725.33	13

6.Rovat. Különfélék.

Több: 229.o18.o3 Pvel.

Giovanni delle
Bombarde
bronzontó
Siena

Horvkérmin
II. 594. l.

Zátrapáti.

Giovanni delle Bombarde

magyar származású ágyúöntő

L.

Szendrey - Szentiványi:

574. l.

Római senatus pénzverési joga

V. 257.

Giovanni delle Bombarde, magyar származású ágyúöntő a XV. században Olaszországban. Fia, *Girolamo del Pacchia,* festő volt Sienában.

Berzeviczy Albert: Beatrix királyné. Budapest, 1908. 278. l.

Giovanni di Zágráb

Sienna. S. Maria
in Fontegiusta.

Fentitöt szignált
szenteltvíztartó,
XV. sz.

Jelzése: „Giovanni delle
bombardi fecit 143.

A magyarosan írt helynév
arra mutat, hogy való-
színűleg magyar ércöntő
volt.

Horváth, Enoció
Corvina 1925. 64. 68. l.

Veres Endre: Olasz egyese-
mekben járt magyarországi
tanulók anyakönyve és iratai.
Bp. 1941. CXLVI. l.

Giovanni da Zagabria

hadimérnök, ágyú és
harangöntő

(Giovanni delle Bombarde,
Zágrábi János)

lásd

Horváth Henrik:

Siena és a magyarországi
renaissance kezdete.

H/10. H/11, H/12

H/13 H/14, H/15. l.

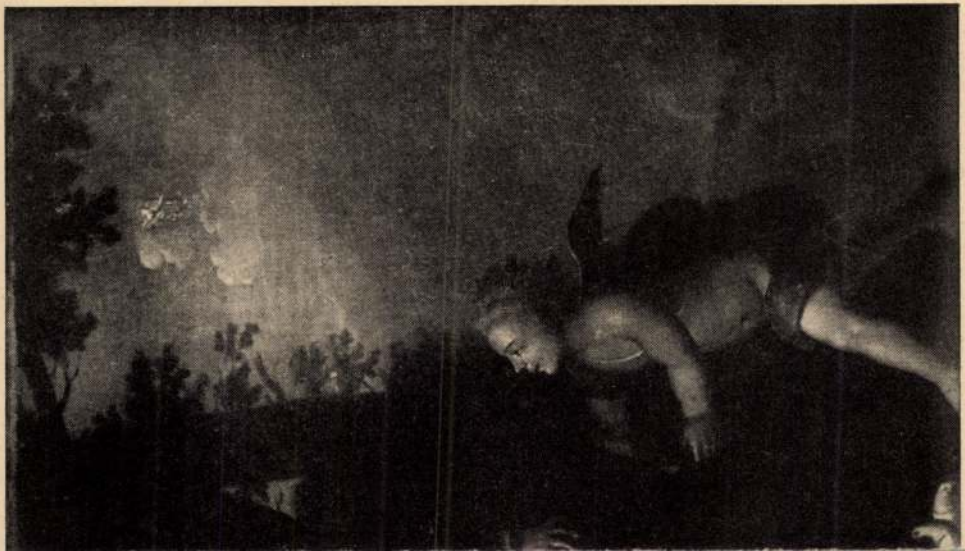

Giovanni di
Francesco

laïd
Giovanni delle
Bombarde, az
ifj. abb
alatt
Horváth Henrik:
Siena és a magyarországi
renaissance kerdése.
H/15. l.

Giovanni delle Bom-
barde

ifjabb – és idősebb

laisd

az idősebbet:

Giovanni da Zagabria;

az ifjabbat ~~alatt~~.

Giovanni delle Bombarde

Horváth Henrik – alatt.

Siena és a magyarországi
~~[illegible]~~ renaissance
kezdete H/13.

H/14

XIII.

e il giovane Alberto Moravia, che con *Gl'indifferenti* mise dapprima a rumore il campo letterario italiano e ha poi sempre dimostrato di possedere una sua forza narrativa. In verità non possiamo nasconderci che parte del successo di Moravia è dovuta alla morbosità dei personaggi, all'equivocità spirituale di tutto il mondo che egli ama rappresentare; ma pur nell'apparente sciatteria della sua prosa si cela — come parecchi oramai si sono accorti — una scaltrezza di tecnico ben addentro ai segreti della più raffinata produzione europea. Anche qui la letteratura invade il romanzo, e contribuisce a fornire un prodotto spurio, che non è tutto creazione nè tutto abilità pratica. Siamo di nuovo alla questione papiniana: gli scrittori italiani, troppo *scrittori*, non sanno fare il romanzo completamente romanzo... Comunque, possiamo rispondere che la loro opera (e spero che sarà evidente anche dal nostro rapido *excursus)* è tale da suscitare interesse, se pur non adatta al palato degli amatori di letteratura amena.

*

Ma dobbiamo finire riconoscendo un difetto sostanziale, che dà ragione al Papini, in parte. Noi figli di Roma, nutriti di capolavori antichi, pienamente esperti dell'essenza dell'arte grazie agli studi di estetica fiorentissimi, ci poniamo a scrivere un romanzo con lo scopo precipuo di fare opera d'arte e basta (sono ben poche le eccezioni onorevoli, come quella di Angelo Gatti, l'autore di *Ilia e Alberto);* gli stranieri, invece, pensano anzitutto a diffondere idee, a combattere battaglie sociali, politiche, morali. Il nostro sarà un punto di partenza pienamente in regola con la filosofia del bello, ma conduce purtroppo all'accademismo e al letteratismo; l'altro è certo un avvio sbagliato teoricamente, che la scienza estetica condanna... Ma chi è nato artista trae dai motivi pratici, dalle passioni umane, materia e forma per giungere là dove non è dato arrivare al «puro letterato», per quanto esperto e gustoso e magistrale egli sia. Non avventatamente dunque si chiede oggi da più parti agli scrittori nostri che dedichino le loro forze ad esprimere e a diffondere il fermento di vita della rinnovata Italia.

GINO SAVIOTTI

Corvina. Rassegna Italo-Ungherese. Nouva serie N°2. Febbraio 1938.

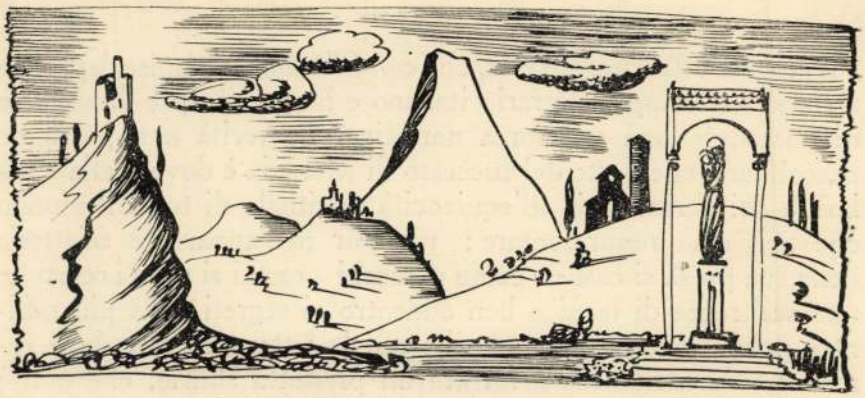

SIGISMONDO RE D'UNGHERIA E L'ITALIA

Il 9 dicembre dell'anno passato si compì esattamente il mezzo millennio dalla morte di Sigismondo di Lussemburgo, re d' Ungheria ed imperatore del sacro romano impero. Il suo regno, che in Ungheria durò mezzo secolo (1387—1437), è memorabile per il fatto che Buda, sua sede, e l'Ungheria divennero in questo periodo uno dei più importanti focolari dello spirito cosmopolita del secolo saturato di una tarda ideologia cavalleresca e di diverse correnti spirituali diffuse dai concilii. La vita e la coltura ungheresi però, nel loro organismo complesso, erano dominate sin d'allora dalle linee fondamentali della nuova spiritualità e del nuovo stile italiani. Già anche tra i membri dell'Ordine del Dragone, fondato da Sigismondo e sorto nello spirito tipicamente transalpino del mondo cavalleresco, s'incontrano numerosi italiani. Così, oltre il fedele satellite di Sigismondo, Filippo Scolari (Pippo Spano) che da giovane mercante fiorentino divenne uno dei più ricchi e potenti signori del paese, anche Brunoro della Scala, Jacopo di Carrara, Aloisio de Torcellis, Bertoldo Orsini. D'altra parte, nei concilii, il re ebbe occasione di stringere rapporti con gli ingegni più significativi della nuova civiltà italiana, che allora era in pieno fiore: con Giuliano Cesarini, Zarbarellis, Branda Castiglione, Enea Silvio Piccolomini, Poggio Bracciolini ecc.

L'orientamento italiano costituiva, per così dire, un'eredità famigliare di Sigismondo. La marcia su Roma di suo nonno, l'imperatore Arrigo VII, è illustrata da parecchi codici elegantemente illuminati. Suo padre, Carlo IV, era pure pieno di cultura

Siena, Cattedrale. Particolare di pavimento, rappresentante Sigismondo di Lussemburgo, Re d'Ungheria.

italiana e riuscì a far fruttare i beni dell'urbanismo, così sviluppato in Italia, anche nella politica culturale ed economica della Germania e della Boemia. Sigismondo stesso, come amico o come nemico, fu spesse volte nell'Alta Italia. Nel periodo della sua incoronazione imperiale egli trascorse quasi due anni in diverse città italiane, specialmente a Milano ed a Siena (1432) ; in questa ultima le sue sembianze furono ritratte da Taddeo di Bartolo per i mosaici del Duomo di Siena. L'incoronazione dell'imperatore, il cui ricordo ci è conservato anche dalla copertina d'un libro senese, figura sulla porta aenea, disegnata dal Filarete, della Basilica di S. Pietro a Roma. In quel tempo Sigismondo ha regalato alla basilica un calice d'oro (copia del calice Remigio del sec. XII) ed un paliotto ricamato in oro e perle : oggetti conservati a lungo nella chiesa di S. Maria di Campo Marzio, ma oggi perduti o smarriti. Nello studio delle antichità romane egli fu guidato da Ciriaco d'Ancona. Il suo interessamento per i monumenti antichi risulta anche da altre testimonianze, come quella del Bonfini, che parla della collezione di antichità di Sigismondo. E uno dei suoi più fedeli cavalieri, Lorenzo Tar, sotto il pretesto di studiare le antichità classiche, ebbe a compiere una segreta missione diplomatica a Venezia.

In conseguenze di tali rapporti vennero mandati alla corte del re ungherese, a Buda, stabili legati apostolici : durante il periodo dei concili e delle guerre ussite, i cardinali Giovanni Dominici, Fernando da Lucca, e Branda Castiglione. Il carattere e la cultura del Dominici si eran formati, per ogni riguardo, sotto l'egida della spiritualità trecentesca, della rigorosa scolastica ed ortodossia aristotelica dei domenicani ; da ciò si spiega la sua decisa avversione di fronte al nuovo ideale della civiltà, all'umanesimo. Della attività da lui svolta a Buda, o, comunque, connessa ai suoi rapporti ungheresi, possiamo rilevare che subito dopo il suo arrivo, nel 1409, egli scrisse una breve relazione sul culto della Beata Margherita. Morí nel 1419 a Buda, dove fu sepolto nel chiostro dell'Ordine di S. Paolo. Branda Castiglione, il famoso giurista di diritto canonico, umanista a mecenate, legato apostolico in Ungheria, amministratore dei vescovadi di Veszprém e di Kalocsa, più tardi della prepositura di Buda Vecchia ed in questa sua ultima qualità anche cancelliere dell'università di Buda, fu per lungo tempo stabile compagno di Sigismondo. Non si insisterebbe abbastanza sull'importanza che il soggiorno ungherese di Branda ebbe per le nuove condizioni culturali formatesi a Buda e per le

energie spirituali che dovevano condurre al rinascimento ungherese. Anche il collegio pavese da lui fondato ha per noi una certa importanza, perchè oltre i vescovadi di Pavia e di Piacenza, anche il capitolo di Veszprém aveva diritto di delegare suoi candidati ai 24 posti di stipendiati del collegio.

Nella corte di Sigismondo la vita spirituale viene sempre più pervasa dallo spirito fiorentino. Nel 1424 vi troviamo Francesco Filelfo, famoso allievo di Gemisto Pletone, filosofo di moda nel concilio di Pisa, araldo della civiltà greca, fondatore del nuovo stile epistolare. Un influsso ancora maggiore riusciva ad avere Pier Paolo Vergerio che per un' intera generazione, dal 1417 al 1445, visse, scrisse ed insegnò fra noi, ospite a Buda di Sigismondo, a Nagyvárad di Giovanni Vitéz. Per il suo protettore regale egli tradusse in latino il libro del greco Arriano sulle gesta di Alessandro Magno, tema in voga nell'età cavalleresca.

Sigismondo fece invitare al suo servizio anche Giovanni da Ravenna, il quale però, richiamandosi alle proprie condizioni famigliari, diede una risposta evasiva. Fallì anche il progetto del soggiorno ungherese di Poggio Bracciolini. Il celebre autore delle *Facetiae*, invitato da Filippo Scolari, si mostrò in principio favorevole all'idea, ma più tardi, per ragioni sconosciute, vi rinunziò. Il re Sigismondo ebbe inoltre rapporti più o meno fuggitivi con i seguenti letterati italiani: Francesco Brivio, Maffeo Vegio, Antonio Beccadelli (detto il Panormita), Francesco Barbaro, Jacopo Angelo, Ambrogio Traversari, Antonio de Loschi, Ciriaco da Ancona ecc. Fra gli autori dei codici dedicati al re s'incontrano quasi tutti i più importanti scolastici ed umanisti italiani d'allora. Nello stesso tempo abbiamo notizie anche dell'attività svolta in Italia da studiosi ungheresi. Così, ad esempio, János Szepesi, spinto da passioni e da un'inquieta brama di avventure, insegnò due volte a Padova: nel penultimo decennio del secolo XIV, e nel 1400. Alberto Vetési, già commentatore a Vienna di Aristotile e dell'opera boeziana «Consolationes Philosophiae», si occupò in Italia di temi giuridici. Nelle due celebri università di Bologna e di Padova otto professori ungheresi copersero la carica di rettore: fra loro Giovanni Kanizsai, il futuro arcivescovo di Esztergom, cancelliere del re e politico di fama europea; a Padova egli impiegò stabilmente due persone per copiare dei libri. Il medico di corte di Giovanni Kanizsai fu Tommaso de Amelia, la cui attività può esser datata nel periodo tra il 1398 ed il 1414. I due medici di casa di Andrea Scolari, vescovo di

Várad, sono ricordati come *Jeronimus de Sancto Miniato artium et medicinae doctor* e *Alexander Antonii de Florencia medicus:* quindi anch'essi furono italiani.

L'influsso dell'arte italiana è rilevante anche nel campo della pittura. L'umanista che visse da noi per interi decenni, Pier Paolo Vergerio, additò Giotto come esempio da seguire per i nostri artisti. Ma questa preferenza teorica ebbe certamente meno efficacia dell'importanza pratica degli artisti italiani che lavoravano in quel tempo nella nostra patria. Al principio del regno di Sigismondo vi troviamo Giovanni Aquila, mediatore degli influssi artistici dell'Alta Italia; nel terzo decennio del Quattrocento invece, un rappresentante così caratteristico delle tendenze toscane qual'è Masolino da Panicale, che a servizio di Pippo Spano gli affrescò la casa e la cappella tombale a Székesfehérvár, e lavorò, secondo ogni probabilità, anche altrove; pare che la conoscenza di Masolino col suo futuro mecenate, il cardinale Branda, abbia avuto le sue origini qui, in Ungheria. Molti dati documentano che i nostri artisti andavano invece a studiare in Italia. Intorno al 1390 è notizia di un Giovanni d'Ongaria, mentre nel terzo decennio del secolo seguente fra gli aiuti di Gentile da Fabriano s'incontra il nome di Michele d'Ungheria. Nel tempo che scorre fra queste due date si svolge l'attività in Italia di Giovanni di Giacomo che, pittore ed orefice, si trovò (secondo i documenti) fra il 1380 ed il 1422 a Siena, ove figura parecchie volte come consigliere del Comune e due volte anche come capitano del popolo. Suo figlio, Giacomo di Giovanni, fu anche orefice a Siena e lavorò più volte per la Curia romana. In Masolino potremmo vedere inoltre l'autore di quei quadri che figurano nell'elenco dei tesori del capitolo di Veszprém, composto fra il 1429 ed il 1437: vi sono menzionati dieci quadri dipinti su legno, e fra essi un dittico ed un trittico, forme cioè prettamente italiane.

Influssi senesi si osservano sull'altare di Báth, conservato nel Museo Cristiano di Esztergom, mentre i frammenti di affreschi, rimastici nella Chiesa della città interna di Pest, rispecchiano una concezione di forme caratteristica dei pittori dell'Alta Italia; le tavole invece di Tommaso da Kolozsvár, custodite nel Museo di Esztergom, oltre agli influssi dei maestri di Colonia e di Borgogna, riuniscono in una sintesi originale quelli di maestri toscani e settentrionali, quali Lorenzo Monaco, Gentile da Fabriano, Altichiero ed Avanzi.

Nell'architettura, Manetto Ammanatini, il falegname corpulento, venne direttamente dal gruppo dei classici toscani, dal circolo di Filippo Brunelleschi al servizio di Pippo Spano e più tardi del re Sigismondo. Si può supporre che anche Paolo Santini di Duccio, architetto e tecnico militare che nel 1440 si trattenne a Buda e scrisse un trattato per Vladislao I su problemi riferentisi alla costruzione di fortezze, sia venuto già sotto Sigismondo.

Nel campo dell'oreficeria ungherese, famosissima sin dal medioevo, possiamo accennare specialmente a due fenomeni che tradiscono i più stretti rapporti con l'Italia ; l'uno è la tecnica decorativa a smalto filogranato che ebbe le sue origini in Italia, ma nella prima metà del secolo XV si diffuse talmente e si rese così popolare nella nostra patria, che con una certa riserva possiamo considerarla una tecnica ungherese. Sotto tale denominazione figurano, infatti, gli oggetti decorati a smalto anche nei musei e nella letteratura dell'estero. L'altro fenomeno consiste nella stretta affinità di forma e di tecnica che collega il Crocefisso del Calvario di Esztergom — l'orgoglio dell'oreficeria ungherese — la cui parte superiore venne eseguita sotto Sigismondo, al reliquiario di Montalto. Quest'ultimo fu creato a Siena, dove lavoravano anche orefici ungheresi, come i già menzionati Giovanni di Giacomo e suo figlio, ed un certo Giovanni de la Bombarde, fonditore di bronzo ed orefice. La carriera di quest'ultimo può essere seguita precisamente da Igló (Nova Villa) dell'Ungheria Settentrionale, attraverso a Buda, fino a Siena.

Analoga è la situazione nell'arte sorella dell'oreficeria, il conio di monete ; specialmente le emissioni di monete d'oro di Pécs-szerém e di Buda rivelano già una grande affinità con la concezione di forme del primo Quattrocento.

In quest'atmosfera culturale determinata dagli influssi del primo umanesimo e del protorinascimento si fanno strada sempre più consapevolmente le tendenze fatali che maturarono, una generazione più tardi, l'età aurea di Mattia Corvino. Lo splendido rinascimento di Buda sotto Mattia non si comprenderebbe senza la sua vita precedente, al tempo di Sigismondo.

ARRIGO HORVÁTH

Giovanni Dalmata

cród

Agghazy Maria:

Instituto Ungherese di Storia dell'Arte Firenze. Annuario 1947. Firenze 1948. (Könyvism.) A Mü gyüjtö (Magyar Müvészet) 1948. 287. l.

	Atl. fűtőért. cal.		Megjegyzés
	akna-szén	darabos szén	
/...	3150	3150	
t:			
...	5750	-	
.. ..	5400	-	
....	5150	5300	
. ...	4550	5000	
ei .	3750	4200	
.....	3900	4200	
...	3900	4300	
.....	4100	4500	
ón ...	3900	4400	
László/	3000	3200	
...	2200	-	

Duknovich de Tragurio

Johannes

Hobrász

Mátyás király kedvelt

Hobrásza

Vrod

Bal XV–XVI. mův

II. 516. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Giovanni Dalmata

l.

Bán Márton

Vári képeskönyv.

Bp. 1943. 37. l.

25. t.

Officina

stó
ék ámak

Budapest.

el kérem a sunkeré-
rajzait a mun ká-
végett leküldeni.

Giovanni Dalmata

vod

Banfi, Florio. Giovanni da Traù detto il Dalmata. Archivio Storico per la Dalmazia. (Roma) 1933.

művész mutat
össze egy né
lója éppen K
következtetn
ben talán Kö
metes, hanem
tott, mert m
francia épit
lezni, hogy
akkor oda vi
dent.

Ez
amely mögött
az időben ép
tésvezető. E

Duknović (Trani)

János

alábbi szerint is
azonos

Dalmata Giovan-
nival

Trani Jakab lete-
rése kétséges.
Jánossal azonos

ivód

Berzeviczy. Beatrix

kiratyne Bp
1908. 296. l.
299. l.

~~Alsómislyei népkrt. I. 217.~~

Duknovich Ioannes

de Trau

e cimszó alatt Evszlen-
dő mind ar,
amit
Dalmata Giovanni,
Giovanni Dalmata
és Trani János
stb cimszavak
alatt előfor
dul.
l. Berzeviczy Albert
Fabriczy Kornél tiszt.
tag emlékezete
Bp. 1914. 10. l.

528 szám.

B

1

Műemlékek Ors

Tárgy:

Dr. Lux

A bea

Mellék

Egyútt

Előirat

Utóirat

Másolt

Összeo

Giovanni Dalmata

Berzeviczy, Albert von:
König Mathias Corvinus und Königin Beatrix in Wien und Österreich. Ungarische Jahrbücher. 1932. Heft 3/4. 187-188. —

Folyó évi november 17-én 565 sz. a. kelt felterjesztésére tudomás és további eljárás céljából másolatban megküldöm.-

Bpest, 1934. évi dec. 6.

A miniszter rendeletéből:

dr. Kisfaludy Kálmán sk.

miniszteri tanácsos.

A kiadvány hiteléül:

miniszteri iroda s. tiszt.

Giovanni Dalmata

épitész és szobrász

Budinis

XXI, 47, 50, 156. l.

35, 36, 38. tábla

19

ágos Bizottsága.

beadvány { száma: 191
kelte: 191
beérkezése: I/30 1919

llékletek száma:

táridő:

irat száma: 785/1918

irat száma:

p. 1919 { I. jan. 30.
I. febr. 5.

FELJEGYEZTETETT
Előleg napló: 57/1918-919
Előleg főkönyv: XXVII - i.
I.

Dukanovich de Fragurio

Johannes

l. Budinis 47. l

Giovanni Dalmata

építész és szobrász

vied

Budinis

156. l.

üemléki Bizottság!

ntem, hogy helyettesem
z eperjesi rom. kath.
rony helyreállitásának
ák felülvizsgálata és átvétele
helyszínére utazott.—

Giovanni Dalmata

Töredékek (faragott)
Mátyás budai palo-
tájából
Repr
Budinis

28. tábla
32. "
35. "
36. "
37. "
38. "

A vaci Bathory-cimert
A diószöri oltártöredéket)
Dalmata műveinek
tartja

tü Bizottság!

m helyreállitására Gr. Széchényi
ök által adományozott 2000 korona,
aáki apát által adományozott
és Közokt. m. k. Ministerium 1903 évi
ével utalványozott 10,000 kor. elszámo,
szém a Nagytekintetü Bizottság-
mmel bemyujtani, miszerint ke-

Giovanni Dalmata

Laid okv.

Dercsényi Dezső

Visegrád műemlékei.
Bp. 1951. 81. l.

K. [illegible]
MS. U.V.

Háromság-szobor

25

ágos Bizottsága.

ány { száma: 32-8 hh 1925.
kelte: IV/24. 1925.
beérkezése: V/15 1925.

ek száma:

elintézett szám:

záma: 25/1925.

záma:

Polakovits

5 IV/28.

Nagyságos Pon[illegible]

Giovanni Dalmata

(Trani János)

szobrász

l.

Divald Kornél:

A sárospataki vár -

Bp. 1902. 20 l.

21. l 22. l

A reneszánsz tarag-

ványokat fenti

magyar tanítvá-

nyának tulajdonit-

ja

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
székesfehérvári ásatásai.

Bizottságának!

Budapest.

3. sz. rendelhezésre jelentem:
dő bádogtábla árajánlatát
ablat eltávolítottam, a sír-
kicsavartam és így nem

rra, hogy a Város az eddig
), kaszálás, gyomtálás stb. munkáhat
ent a gaz fog ellepni amit

Duknovich de Tragurio
johannes

nobrán
(Dalmata Giovanni)

l.
Dívald 1927

116, 117. l.

nálam
Dalmata G. alatt

dolgozta fel. A Kis-Tátra-hegységben már korábban végzett kőzettani

A műszaki és gazdaságtudományi egyetem mérnöki és építészmérnöki karáról:

Gyengő Tibor (1910, Szeged, róm. kat.), műegyetemi tanársegéd (prof. Mihailich) a beton kocka-, henger- és hasábszilárdságának és azok egymáshoz való viszonyának megállapítására, valamint a szilárdságok összefüggése közti törvényszerűségek meghatározására vonatkozólag végzett vizsgálatokat, melyekkel a következő kérdésekre óhajtott felelni: Mily mértékben változik a betontestek kísérleti úton megállapított nyomószilárdsága a beton méreteinek változásával? Továbbá: Befolyásolja-e a különböző méretű testek nyomószilárdságának viszonyát az alakon és méreteken kívül a beton szemszerkezeti összetétele is? E végből hat fajta szemszerkezeti betont állított elő ügyelve arra, hogy minden egyes keverék konzisztenciája lehetőségig azonos (plasztikus) legyen és hogy a kész beton m^3-je 270 kg cementet tartalmazzon. Mindenik fajta betonból különböző élhosszúságú kockákat, különböző méretű hasábokat és az amerikai normálhengereket megközelítő méretű hengereket készített. Miután e kérdések helyes megoldása igen sok kísérletet és számos kísérlet megismétlését kívánja, kutatásait még folytatja. Eredményeiről az Anyagvizsgálók Közlönyében fog számot adni.

<Giovanni Dalmata>

Fabriczy Kornél

< 7

Fabriczy K. Kisebb dolgozatai. Bp. 1915 -

142 – 196. l.

(Kéjchkel)

Giovanni Dalmata

láid okv.

Fabriczy Kornél kisebb dolgozatai. Bp. 1915.

13. 14. l.

Giovanni Dalmata

cred

Horváth Henrik dr.

Buda a középkorban.
Bp. 1932, 56. l.
105. l.

Teleki szőlőtelepek központi székháza Villa

Özv. Dalecke

Giovanni Dalmata

Maggiorotti – Bonfà

Buda – Pest.

50, 57. l.

KÉT APOSTOL
Német munka, XV. század.
Trébelt ezüst, 12×14 cm.

MELLKERESZT,
háromkarélyos szárvégekkel. Hátlapján öt tokban piros alapon ovális hegyikristályok.
Német munka, XV. század.
Aranyozott bronz, mag. 12 cm.
Radisich: A Simor-Múzeum. Művészi Ipar, II., 1887., 222. l. — Egyházműv. kiáll., 1930., 362. szám.

KERESZTECSKE,
német munka, XV. század.
Bronz, mag. 3·8 cm.

OLAJTARTÓ-EDÉNY,
koronyalakú, halpikkelyes dísszel.
Német munka, XV. század.
Réz, mag. 12 cm.
Schnütgen: Matériaux pour servir à l'histoire des vases aux saintes huiles. Revue de l'art chrétien, II., 1884., 458—459. l. (Képe 456. l. után.) — Keresztény Múzeum Esztergomban. Egyházművészeti Lap. V., 1884., 363. l.

APOSTOL,
félalak körmeneti keresztről.
Német munka, XV. század.
Aranyozott réz, mag. 9·4 cm.
A kölni Schnütgen-gyüjteményből Simor primás vásárolta.

Giovanni Dalmata

vrd
2

Meller, Péter: La fontana di Mattia Corvino a Visegrád.
Istituto Ungherese di Storia dell'Arte Firenze. Annuario 1947.
Firenze, 1947. 47–73. l.
képekkel.
(Tovább irodalom)

M.Kir[redacted]vallás- és Köz[illegible]

116.784/1924.szám.-

III.a.

Tudomás és megfel[illegible]
a tek. Orsz. Bizottságot, mi[illegible]
utasitottam számvevőségemet,
Bizottsága kezelő altisztjén[illegible]
sét 1924.évi novamber hó vég[illegible]
fizetéskülönbözet fejében 19[illegible]
napokra havi Kettő/:2:/ aran[illegible]
kezdve pedig további intézke[illegible]

Egyidejűleg nehány k
adást is hallgatott, ame
szabadalmi jogi előad
főleg a nemzetközi ipar
a nyugati nemzetek jog
mányozására irányultak
gyakorlat feldolgozásáv
jogra vonatkozólag tan
a budapesti egyetemi H
jelentethesse. Tudomány
tem életében és igyekez
dőkkel megismertetni. Íg
letben „Le projet du coc
lyen a genfi egyetem rel

Ezenkívül *dr. vitéz*
pengő tanulmányi segély
nationale Studies nyári
ny. r. professzor közvet
meghívást elfogadhassa
egyetlen magyar hallgat
és népegyéniségtani szer

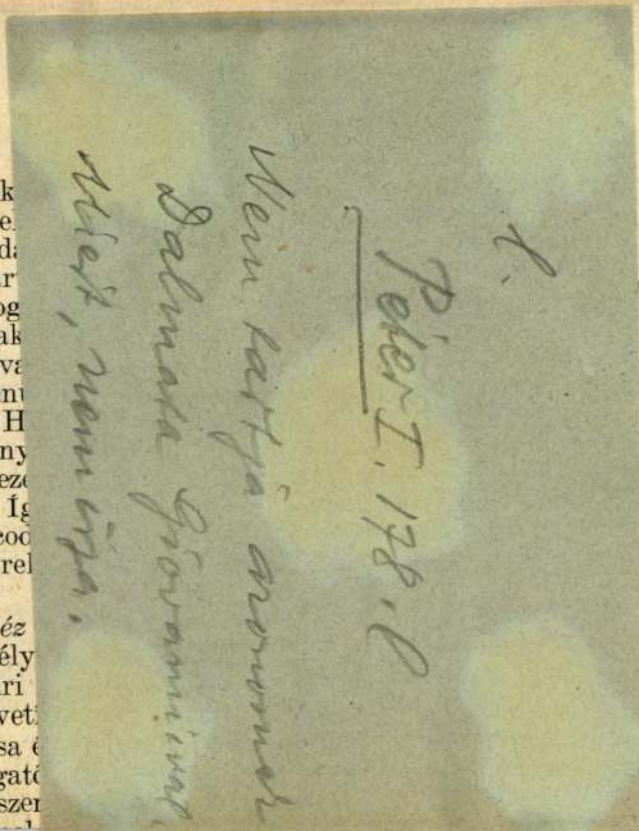

latos eredményeket ismerte meg. A rákkórházban pedig a praesacralis sympathektómiával elérhető eredményeket kísérte figyelemmel, amelyek nőgyógyászati szempontból is jelentősek. Ezen szorosabban vett kutatási programmjának megvalósításán kívül más fontos és időszerű kérdések angliai állásának megvizsgálására is igyekezett időt fordítani. Így a National Radium Commission statisztikai adatai alapján a rák rádiumkezelésének eredményeit elsősorban nőgyógyászati vonatkozásban vizsgálva az ezzel kapcsolatos klinikai szempontokat a rákkórház fekvőbetegosztályán, műtőtermeiben és röntgen-rádium-osztályán tanulmányozta. A London Hospitalban Earley Lancelot Hollandnak, a Medical School nőgyógyászati tanárának műtéteit figyelte meg. Résztvett a British Post Graduate Medical School előadásain is és ezzel kapcsolatban Grey Turner műtéti eljárásait vizsgálta, aki főleg a nyelőcső rákjának gyógyítása terén tűnt ki. Számos más neves szakember intézetét is felkereste és rendszeresen bejárt a King's College Hospitalba (prof. Wakeley), meglátogatta a Royal Free és a Müller Hospitalt (Mr. Joll) és résztvett a Royal College of Surgeons tudományos előadásain. Négyhónapi angliai tartózkodása alatt szoros kapcsolatokra tett szert az angol orvosi tudomány kiemelkedő képviselőinek körében. Ennek eredménye többek között, hogy hosszabb, nagyrészt még itthon elvégzett kutatások alapján megírt „Post-Operative Tetany and Parathyroid Transplantation" című tanulmányát Wakeley professzor, a Medical Press and Circular szerkesztője el-

Giovanni Dalmata

(Trani Janos)

l.

Riedl Frigyes

A magyar erőd, főrányai.

Bp. 1896. 62, 63. l.

Szíves jóságát,

Buda 1915 okt. 25-én

Giovanni Dalmata

(Magister Johannes Duknovich de Tragurio)
1481 - 1490-ig állt Mátyás
szolgálatában.

Szeghalmy Gyula

Dunántúli városnéző
Bp. 1937 - 96. l.

templom restaurálási
évi 14991 sz. rendelettel
ndor Ottó Kereiher
2 Korona 88 fillérből
r. 28 fillérnyi pénzma-
talt számadás megvizs-
atónak találtatott.
igot, folyó évi február
lt felterjesztésére, fel-
tem.

1904-április 12.

Giovanni Dalmata

Lásd

Thallóczy Lajos

Az Ujlakiak sír-
emlékei. Bp.
1889.

Könyvtáramban

A legmélyebb

Kegyelmes Uramn

Budapest, 1912. IV. 2o-án

Nyugtacsatolva

Giovanni Dalmata

Lásd

Tragor Ignác:

Vác multja és jelenc. Vác 1928.

38. l.

A vármegye első gyűlését 1715-ben tartották falai között, valóságos megyei székhellyé azonban csak 1753-ban lett. 1770-ben dunántúli útjában II. József császár látogatta meg s ezt a látogatást, illetve a nyomában következett intézkedéseket lehet Kaposvár voltaképeni fejlődési alapjául tekinteni. A XIX. század elejéig még zsúppal, náddal fedett, rendetlenül sorakozó vályogházakból álló községet a Kapos folyó hatalmas szabályozási munkálatai emelték ki elzárkózottságából s bár fejlődésében egy időre visszavetette a szabadságharcot követő német-cseh magisztrátus nemzetgyengítő uralma, azonban a Bach-rendszer bukása után fejlődésében olyan rohamos, mondhatnók ugrásszerü emelkedés állott be, hogy a XX. század eleje már úgy városrendészeti, mint kulturális szempontból hazánk legmodernebb városai között találja.

Tegyünk rövid sétát ebben a kedves, rokonszenves városban és tekintsük meg főbb látnivalóit:

Hatalmas pályaudvaráról a szépen kiépített Baros-utca a Rákóczi-térre vezet, hol állandó színházát és a somogyi 44-es bakák Jálics Ernő szobrászművész által tervezett monumentális Hősök emlékművét találjuk. A Baross-utcából a Deák-térre s innen a Donner János serfőző által az ötvenes évek végén alapított Donner-városba juthatunk. Ugyancsak a Deák-térről nyílik az út az Irányi Dániel-utcába, honnan be kell járnunk a Fő-, Teleki- és Megyeház-utcákat, hogy fogalmunk legyen arról a nagyarányú fejlődésről, melyen a város az utóbbi évtizedekben keresztül ment.

Kaposvár eleven, lüktető központja a szabálytalan sokszögű Kossuth-tér, hol valóban impozáns palotákban látjuk elhelyezve a város legfőbb

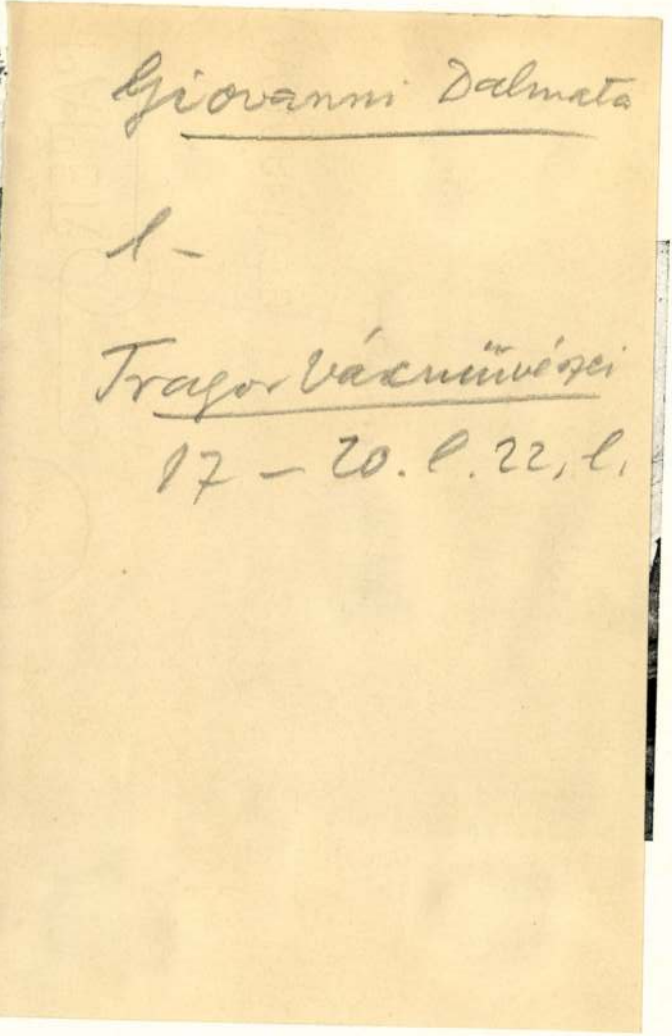

Giovanni Dalmata

1 –

Tragor Vázművészei

17 – 20. l. 22, l.

LXI. Tábla.

R. k. templom Ujpetre

R. k. templom Ujpetre

Giovanni Dalmata

(Tranijanos)

prod.

Vácz Elemér:

Nógrád vára tör-
ténetéhez.

Emlékkönyv Doma-
novszky Sándor ru-
detése hatvanadik
fordulójának ünne-
pére. Bp 1937. 595.1

Renesszánsz Báthory Miklós
stilben vácz püspök lejta meg Nógrád vára
történt ötéprítéreveldi onegarös. Tér evel
az ázalakulos

szám

3.....

Méltóságos
Nagyságos
Tekintetes

Főtisztelendő *S z ő n y i O t t ó Urnak,*

előadó,

Hivatalból
zolgálati ügyben
ÁTALÁNYOZVA

B u d a p e s t,

VI. Aréna-u. Szépm. muz. Müeml.
Orsz. Biz.

Központi borítékok 12. sz. mintája — 3118

Giovanni Dalmata

l.

Voit Pál:

Régi magyar
otthonok.
Bp. é. n. 114. l.

ıit eléül:

T. M. KIR. MINISZT. SZAK

l.

Balbre

XII/6.

Giovanni Dalmata

Mátyás király budai palotájának faragott márvány töredékei között van egy valószínűleg friz-töredék, melyen egy puttó, végén lobogó szallagra erősített gyümölcsfüzért tart. Ez a faragvány annyira hasonlít fentinek a párisi Louvreban őrzött márvány veliefjéhez, hogy csak egy kéz műve lehet.

A párisi velief Duran II. kötetének képes táblái közt látható. Bizonyos tehát, hogy fenti a budai kirpalota düstésénis dolgozott.

Az erő megállapításom.

A Műemlékek Orsz. Bizottságának

Giavonni da
Bologna

Gen Zak Brest

Bécsikapu-tér 5. Ház, copfstilü, egyemeletes, négyablakos, az emeleten kettős félpillérek jón fejezettel, fogas főpárkány, kapu felett füzérek. Disztelen oldalhomlokzat 13 ablakkal: Nándor-utca 2. Teteje összeépitve a Bécsikapu-tér 6.sz. házzal.

Bécsikapu-tér 6. Szeth-ház, XVIII.századi, egyemeletes, 3 ablakos, köztük fülke Nep.Szt.János szobrával, ives kapu, dongaboltozatos kapualj, klasszicizáló folyosórács. Pincéjében hatalmas iveket tartó nyolcszögletes pillér. (Nem zsinagóga, mint régebben gondolták.) Teteje összeépitve a Bécsikapu-tér 5.sz. házzal. A dongaboltozatos kapualj szerkezete gótikus. A homlokzaton gótikus falmaradványok.

Bécsikapu-tér 8. Appel-ház, átalakitott, egyemeletes, 6 domboru ablakkal, ives kapu (zárókövén 1830.). Baloldalt hengeralaku sarokerkély, mely ujabban került mai helyére. Az erkély felett áttört vasból oroszlánalak. Oldalhomlokzat 11 ablakkal a Kard-utcában. Kapualjának erős hevederjei későgótikusak.

Budavár falai. Legrégibbek a volt királyi palotát közvetlenül kerítő igen erős és magas falak, melyek ma is épségben állanak. Ezek közül is legépebb a nagy déli zárófal, melynek alját később, a nagy déli rondella épitésekor feltöltötték. A falak a palotát körülvevő udvarsorozatot határolták. Ezeket az eredetileg mély udvarokat ma nem lehet érzékelni, mert feltöltötték őket, helyenkint 7-8 méterrel is.

A déli rondella (Baluardo d'Italia), kaputornya (Torre d'Italia), a keleti és nyugati kis és nagy várudvarok (Zwinger) és a Dunára levezető falak (Cortina) már Mátyás bővitései Giovanni da Bologna hadimérnök tervei szerint. A Dunára levezető délibb falat kivülről még két fal védi, hogy a benne levő titkos lépcsőt fedezze. Ebben a vastag falban vitte Mátyás hires vizemelőszerkezete a vizet a várbeli konyhákhoz és a szökőkutakhoz. A fal dunai végén volt a Vizi-bástya.

A palota előtti lovasszobor helyén és ettől északra állt a fegyvertár. Ennek felrobbanásakor az itt huzódó eredeti várfalak elpusztultak. A vár nyugati oldalán a Zsigmond-kori falakhoz török "téglabástya" csatlakozik, melyet Sziavus pasa épitett. A falak legkiugróbb pontja itt a Hauszmann által elbontott Karakas pasa bástyája volt.

A fehérvári kaput (Palota-ut betorkolása helyén) Kászim pasa bástyája védte. A hosszan, majdnem egyenesen huzódó nyugati várfalat három bástya erősiti, melyek közül a középsőt Veli bégről nevezték el. A középkorban itt nem volt összefüggő terület, mert a házak hátsó fala a várfalakra épült. Csak a török alatt és utána épült ki az összefüggő és kijjebb tolt várfal.

A vár északnyugati sarokbástyája (ma Primás bástya) és a Bécsi-kapu között van Sziavus pasa és Murad pasa bástyája. A Bécsi-kaputól délre vonuló, a vár keleti falait alkotó rendszerben az Erdélyi bástya alkotja a legerőteljesebb kiszögellést. Hatalmas erőmüként ugrik a falak elé. Valószinü Szapolyai János idejében készült. Közte és a Bécsi-kapu között vannak Mahmud pasa előretolt bástyafalainak maradványai.

A Halászbástya az egész vár egyetlen csillagerőd (Vauban) rendszerben átépitett része, melyet már az osztrák hadvezetőség készittetett. Ennek alapjraizi rendszeréhez simul Schulek Frigyes alkotása, mely 1901-2 között épült.

A domonkos-templom egykori szentélyénél huzódó rész gótikus.
A Disz-tér közelében gótikus kőfaragvány befalazva.
Egy részlet a Lánchid-u.23.sz. ház udvarán. Lásd ott.
Egy részlet a II. Széna-tér 3.sz.a. Lásd ott.

Bugát-utca. A Szent Lázár-templom romjai. Falrész a nyolcszög három oldalával záruló támpilléres szentély egy részével. A templom egyetlen hajóból állott, mely ugyanoly széles szentélyben folytatódott, tornya nem volt. A XV. században épült egyház a Szent Lázár lovagoké volt. Feltárta 1939-ben Garády Sándor.

Giovanni da Firenze
~~Firenzei János~~

nebrász XV–XVI. n.
lásd: Firenzei János

lásd

Giovanni da Firenze
alatt is.

52

65

gE

R – J

gJ

A – U

gL

A – Ü

go

C – T

Hain 6471. — Proctor 66. — Pellechet 4491. — Gesammtkatalog der Wiegendrucke, VII. 9101. — Pribélyi Ferencz: Incunabula Typographiae, cet totidem Keimélia et agalmata in Ven. Capituli E. M Strig. Bibliotheca praefulgentia. Nagyszombat, 1840 1. sz. — Pribélyi Ferenc: Régi könyvek. Hirnök 1840. 66. sz. 1. sz. — Ocsovszky 27. l. — Könyvkiáll. Eml. 1882. 123 l. 1. sz.

24. (Inc. I. 20.) BIBEL.

Német. Folio. 1466 körül.

Papír. 390×290 mm. 420 levél. (Eredeti lapszámozás CCCCXIIII+13 számozatlan levél.) Vízjegye D, hasonló Briquet: 8125. Hiányos. Két hasábon 60 sorba írva. Kézzel festett vörös fejcímek, lapszámozás, fejezetcímek, vörös, kék és arany kezdőbetűk. *1 lapszéldíszítés, 1 figurális díszítésű iniciálé, 67 iniciálé. Kötés:* egykorú XV. századi sötétbarna bőr, fatáblákon (408×296 mm), medaillonokba illesztett virág és ugró szarvas motivumokkal. Sarok- és köldökrézveretek. A felső tábla borítéklapján két-két festett címerpajzs: 1. fehér mezőben vízszintes kék pólya, középen sárga virággal. 2. felső mezeje sárga, az alsó fekete színű; 3. vörös mezőben ágaskodó oroszlán; 4. sárga mezőben fekete, nagyszárnyú madár (griff?). A 3. és 4. címerpajzsot fölül barna szíjpánt kapcsolja össze, amely alatt I. T. betűk olvashatók.

Strassburgban 1466 körül nyomták Heinrich Eggestein nyomdájában. Az átlagos díszítések

Nmélt. Báró, Miniszter Úr!

Mohl Adolf tatai apátplebá-
nos múlt évi december 28.-án bejelen-
tette bizottságunknak, hogy a pozsonyi
ez és kir. Katonai parancsnokság 15166/
1915. számú átiratával a tatai róm. Ent.
plebániatemplom tornyait fedő 965 □
m.-nyi rézlemezt rekviráltnak jelen-
tette ki. Ezért a nevezett plebános
a műemlékek sorába tartozó templom
tornyainak sértetlen megóvása érdekében
bizottságunk közbenjárását kérte.

A nóban levő templom, amely
az 1751.-1777. években épült, valóban
a kanai barokk építészetnek figyelemre
méltó emléke és kívánatos, hogy —
rézbádogyal fedett jellegzetes toronyzi-
sakjai mai állapotukban hozzassanak
meg.

Bizottságunknak azt a kérését van
[illegible]

Giovanni da
Firenze
(Firenzei János)
zobrázi
Budinis
66, 68, 74
75, 156. l.

MAGYAR KIR. VALLÁS ÉS
KÖZOKTATÁSÜGYI MINISTER

36003 szám.

A Müemlékek Országos Bizottságának, f.é.241 sz.felterjesztésre tudomás végett kiadom.
Budapest.1903 dec.hó 8-án.
A miniszter meghagyásából:

Dr Szabó Sándor
miniszterio.tanácsos.

Giovanni da Firenze

XV. — XVI. n

szobrász

azonos Firenzei

Jánossal

Budinis

156. l.

Firenzei János

anyaga ide

szendő át

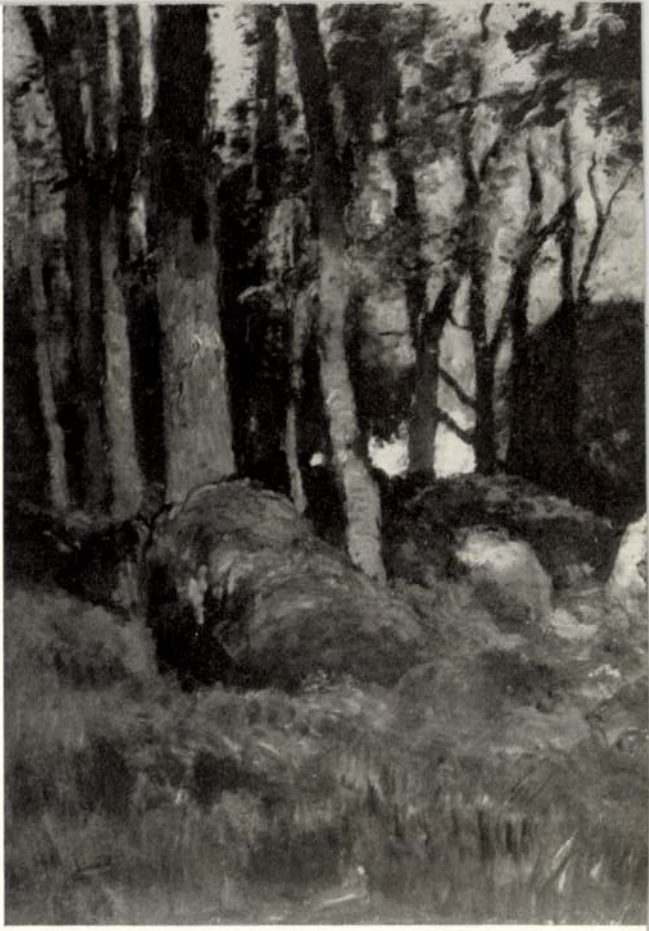

Giovanni da Firenze

XV–XVI. n. nobán

Nagyvárad, Menyő

irod 66, 68, 74, 75. l.

Budinis 156. l.

azonos Firenzei Jénios-
sal

Lásd ott is!

976. Bertoldo di Giovanni.

Sz. Firenzében. † 1491 körül.

I. Mátyás.

Egy érem előlapján vállig, jobbrafordultan és arczélben látható. Fejét babérkoszorú diszíti, haja göndör, bajusza és szakálla pedig leberetvált. Köntöse felett lehajtott gallérú palástot visel. Körirata: »MATHIAS REX HUNGARIAE BOHEMIAE DALMAT«. A hátlapon Mátyás harczbavonulása szemlélhető s alatta ez olvasható: »MARTI FAVTORI«.

Bronz, átmérői 5 : 5 cm. — Lelt. sz. 976. — Vétetett 1905-ben Nuber Károlytól 80 K-án (392–905). — Kifizettetett 1905 április 30-án. — Elszámoltatott 1905 május 15-én (508–905). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 szvsz. határozat (1035–905).

Giovanni

d'Alessio

laid

Nanni Unghero

alatt

mez nem hivanja –

5.

ágos Bizottsága.

beadvány	száma: 390/1915.	1915.
	kelte: deczember 28.	1915.
	beérkezése: deczember 30.	1915.

ellékletek száma:

atáridő:

őirat száma:

tóirat száma: 66/1916

xp. 1916 | 1731

I.

Giovanni d'Alessio

nobrân

l. Nanni Unghero.

LŐCSEI P. K. ADÓHIVATAL

12.

6872

I

Giovanni d'Alessio

Laìd

=

Nanni Longhero

210

XIV

Giovanni olasz ötvös mester, XV. sz. végén Esztergomban dolgozott.

Archaeologiai Értesítő

XL., 1923-1926, 203.

Balogh Jolán: Firenze és Magyarország kulturális kapcsolatai.

Giovanni Antonio Cattaneo de Mediolano M.D.K.

miniátor

Magyarországon is dolgozott és a Velencében őrzött Averulinus-corvinában ugyanazt az ábrázolás módot alkalmazza, mint Attavante a Philostratus-kódex Bécs bevételét ábrázoló N-iniciáléján, ahol Mátyás diadalhocsiján áll a város falai előtt, jobbjával cimerére támaszkodva. A diadalhocsit pedig két megrőtőzött fogoly és két ferér ló húzza, melyeken egy-egy páncélos lovag ül.

A magyar Corvinák. Összeáll. és bev. Berkovits Ilona. Bp.1962. Magyar Helikon. 48.old. XXV. t.

Giovanni Adami

müve az egri Széchenyi u. 55. sz. a. róc templom kapuszárnya.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.

Magyarországi műemléki topográfiája VIII. köt.

Budapest, 1972.

5741

Giovanni Adami

Kifaragta az egri szabadság tér 2. sz. a. volt liceum kápolna tabernaculumát 1793-ban.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.

Magyarország műemlékei topográfiája VIII. köt.

Budapest, 1972.

4581

Matteo di Giovanni

festménye perepel az esztergomi keresztény múzeumban.

Csekc László: Dunakanyar, Budapest, 1973. 139 l

75 l

M.D.K.

Giovanni Antonio Cattaneo de Mediolano, akit általában csak Maestro Antonio, vagy Fra Antonionak

nevezték, Mátyás király miniátor-munkatyének egyik legkiválóbb alakja volt, (később madocsai apát).

Berkovits Ilona: Una miniatura della biblioteca Corvina. /A Corvin-Könyvtár egyik miniaturája./ Acta Hist. Artium, 1960. Tom.VII. Fasc.1-2. 84-86. és 9o.old. 26.jegyz.

Berkovits Ilona: Una miniatura delle biblioteca Corvina. /A Corvin-Könyvtár egyik miniatúrája./ Acta Hist. Artium, 1960. Tom.VII. Fasc.1-2. 84-85. és 90.old. 26.jegyz.

Giovanni Battista Carlone

A debreceni Szent Anna templom építője (1721-1746) (emlitve) hilánói művészcsaládból nárma zot, mely főleg Ausztriában működöt.

A képzőművészetek Debrecenben, 1961

15 oldal

Giovanni Battista Carlone

Szent Anna templom (2 repró)

A képzőművészeted Debrecenben, 1961

5, 6 kép

M.D.K.

Giovanni Dalmata [Trani János], szobrász

nevét emliti a könyv "Szépművészet" c. fejezetének szerzője /Németh Lajos/, hivatkozva arra, hogy 1486-ban Budán telepedett le. Mátyás király hívására, aki nemesi címmel is kitüntette. Egyik határozott sággal ~~tőle~~ megállapíthatóan tőle származó mű: a diósgyőri oltár márvány reliefje.

Hongrie 66, Bp. 1966. Szerk.: Gárdos, Miklós.
Ed.: Pannónia, 183. old.

Ø Giosio János

ötvös

1828 + 1846 máj 8 Károlyváros

Kapmagyarországtvösök 35 l.

[redacted] három

~~lede)~~

a, ~~hog~~ ahol a templomból kijövő tizennégy
a a jobbról lévő kerept felé halad~~ak~~,
INDULGENTIA PLENARIA« felirattal, egy
olvasóval kezében köcledik, ~~[illegible]~~ hátrafor-
ldalt ~~[illegible]~~ vagy nemte néz. Isten hárában,
z agg koldus ül, a kit a köclében lévő
regető-aszony néz, igen sok szertya ég.
Roma«.

8:80.7 cm.-- Lelt.sz.4513.--
drássy Dénes hagyománya 1913
-- A Magyar Nemz. Muzeum örök-
~~vétetett 1913 április 23-án (3046~~
, 1913 márczius 30-án (345-914).

106

Giosia Mihály

ötvös

† 1829 febr. 3 Károlyváros

Kapmagyarországötvösök 35 l.

:60 március 22-én.

és párja
~~[illegible]~~ (mosolyogva

a ~~[illegible]~~ ruhatárban, a hol balról egy félre-
~~[illegible]~~ hallgatja
idősebb dámát ~~[illegible]~~, ~~[illegible]~~ a ki mögött egy balra-
ndelő tánczosnőt; jobbról pedig egy jó kedvű
al, három hölgy vázakozik a ruhát kiváltó
jedt gondolataiba. A ruhatárosnők egyike ~~[illegible]~~
jobbra: „RENÉ REINICKE, Mchn. 05 ".

79.1 cm.-- Lelt.sz.4511.-- Ér-
y Dénes hagyománya 1913 márczius
Nemz. Muzeum örökletéte (1381-913).
23-án (2046-913).-- Bejelentetett
4).

105

M.D.K.

Giovanni Giorgioli, festő

műve az nagyszombati jezsuita rendház és iskola kompotázának, 1719-ben készült mennyezetfestménye

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina

170 old.

Giergeli, Giovann festő M.N.K.

Nagyszombat, jezsuita rendház és iskola könyvtár terménak mennezetképei . 1719.

Kampis Antal: Képzőművészetek története 655.1.
A Kultura Világa Bp. 1963.

Giotto

Magyarországi Szent
Erzsébet
Freske

Banca Ricordi
1641.

r England aus dessen Unvermögen zu konstruktiver
npassung an die Erfordernisse des 20. Jahrhunderts
geben hat. Das kapitalistische System hat sich auf
m Gebiete der Innen- und Außenpolitik in gleicher
eise als unfähig erwiesen, der sich aus der tech-
schen Entwicklung (power-production!) ergebenden
waltigen Auswirkung Rechnung zu tragen. Die
kratie hat es nicht nur versäumt, eine der neuen
icklung angemessene innere Umwandlung (self-
nsformation) durchzuführen, die ihr irgendeine
ualifikation für den Anspruch auf geistige Führung
r Welt vielleicht hätte geben können, sie hat in
rem „erwählten Führer der Demokratie" (chosen
ader of democracy) einen Mann an ihre Spitze ge-
llt, der — 140 Jahre einer geschichtlichen Entwick-
ng voll tiefgreifendster Veränderungen nicht beachtend
als Prototyp des politischen und sozialen Reaktio-
irs die Probleme des 20. Jahrhunderts vom Stand-
nkt des beginnenden 19. Jahrhunderts aus sieht. Eine
rücksichtigung der Gegebenheiten der Gegenwart ist
hurchills gesamter Vorstellungswelt fremd. Von einer
elf-transformation" der Demokratie kann bei ihm
cht die Rede sein.

„Hinsichtlich dieser großen Pflicht hat Mr. Churchill in be-
rkenswerter Weise versagt: nicht aus Mangel an Mut — niemand
ürde leugnen, daß er den in reichlichem Maße besitzt — sondern
reifellos aus gänzlichem Mangel an Verständnis für den wesent-
hen Charakter der Weltrevolution, in deren kritischster Phase
unter Beifall gewählt wurde, das britische Volk zu führen.
ein einziges Wort ist von ihm, seitdem er zum nationalen Führer
urde, gesagt worden, welches anzeigt, daß er die Weltrevolution
d Britanniens Rolle darin anders sieht denn als eine Wieder-
lung des Krieges gegen Napoleon, oder seine eigene Funktion
der Spitze einer Massendemokratie anders als diejenige des
ngeren Pitt an der Spitze der dünnen Oligarchie von 1800.
nhundertvierzig Jahre der Geschichte, welche die Substanz der
elt völlig revolutioniert haben, scheinen an Mr. Churchill vor-
ergegangen zu sein, während er in der Siebenschläferhöhle
lief, von neuen Kriegen träumend und auf neue Kriege wartend,

2) Vgl. „Das Neue Europa", 15. Oktober 1943: „Das Reich als
ziale Ordnungsmacht im englischen Urteil."

GIOTTO, festő

Martsa István egy plkaettjét Danteról Giooto illusztrációja alapján készitette. A Plakett:
1952.-DANTE, férfi mellkép korabeli öltözetben, b.H/. Gio Giotto illusztrációja alapján egy jelenet a Paradisoból. Kör 110 mm. Öntött, bronz. 20/260/. old.

SZIGETI ISTVÁN: Martsa István szobrászmüvész érmei é plakettjei 20/260/. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XVI. 1960. 15. sz. Bp.

GIOTTO ,festó

Giovanni

olasz epit.

1590

l.

A Mühárát

1923. 17 l.

Pozsonyi Orvos- és Természettudományi

Egyesület múzeumának fejlődése

1910-ben V 183, 184.

Giovanni

olasz építőm.

Midőn Thurzó György leányát 1590-ben ferjhez adta a nagybiccsei lárodalmi palotanak felépítését fentére bízta olasz veneszaúsz stilben épült.

Thurzó levelei I. K.

Könyöki 41. l. 165. l.

hibiscus esculentus

okra

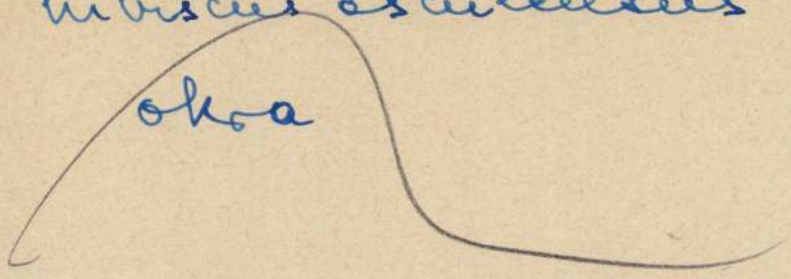

Giovanni

Midőn Thurzó György leányat 1590-ben ifjához adta, a lakodalmi palotának felépítését Giovanni olasz építőmesterre bízta.

Thurzó levelei I. köt.

Könyöki. A középkori várak különös tekintettel Magyarországra. Bpest 1906. 41. l.

??

Giorgioli, Giovanni

festő XVIII. n.

A nagyszombati jezsuita kollegium könyvtárában festette a kardinálisok arcképét

(A Tirnavia dipinse la biblioteca del collegio dei Gesuiti e i ritratti di otto cardinali. Lavorò anche in Germania.

Budinis

1561.

A.) 1892ev
Buda

B) 1895ev
Ferencz

c.) 1896ev
apátsa

d.) 1902ev ju
Föegy

e.) 1903ev m
Erzsébet sz
és Ferenc
tásnál

Giorgioli Giovanni

1719 pittore
Budrio

121, 156 l.

Pénztári lajstrom I-4. tétel szám

95251/1918. sz. rendelet értel-
mében:
1918. julius 1-től junius 30-ig
terjedő időre előleges félévi
részletben 2300 Kor. átalány és
Salamon Ferenczné volt várfel-
ügyelő tiszteletdija czimén 1918.
jan 1. junius 30-ig 50 Kor. ösz-
sen tehát 2350 Kor. a zólyomi
adóhivatalnál folyósittatott.

A bank utalvány
átvettem
Bpest 1919. jan. 30

[illegible]
várfelügyelő

Giorgioli, Giovanni

festo" XVIII. s.

A Tirnavia dipinse la biblioteca dell collegio dei Gesuiti e i ritratti di otto cardinali. Lavorò anche in Germania.

Udine 156.

Fig. 69

Giorgioli, Giovanni

festo
nagyszombati jezsuita
kollégium mennyezet
képei 1719

erod
z
Hekler M M Tört

1911 -

Vitkovics Kodex VII. 270.

Giorgioli Giovanni

pesto

1719

l.

Hekler Ung

116 l.

BENK
KÖNYV. MŰ. ZENEM.
MODERN
ANTIQUARIUM
NYOMDAI
VÁLLALAT
NAGY-KÉPES
LAP-ÁRUHÁZ
NAGYVÁRAD
RÁKÓCZI-ÚT
TELEFON 870

Giorgioli Giovanni

festo

1719

Nagyrombat

l.

Kapbarokh

Reg. Tars. Evk.

II. 257. l.

Giorgioli, Giovanni

l.

Pálinkás Casaft

5. l.

Giorgioli, Giovanni

festő

nagyrombati jezsuita

kollegium könyvtár-

termének falképei

1719.

Pigler

553. l.

WEISZ MIKSA

DUNASZEKOSO

Tek

Europa könyv terjesztő

vállalat

Budapest

V Röthermere u 12 III/

M.D.K.

Giorgio di Domenico de Ungheria

miniátor

a kitűnő ferrarai festőiskola műhelyében dolgozott, amelynek magyar növendékeivel a karthausi kolostor magyar származású vikáriusa: Andreas Pannonius is összeköttetésben állott. Ő Hunyadi János kalonája volt és annak idején Kolozsvárott részt vett Mátyás kikiáltásán. */.

A magyar Corvinák. Összeáll. és bev.: Berkovits Ilona. Bp.1962. Magyar Helikon.

12-13. old.

M.D.K.

Giorgio di Domenico de Ungheria

miniator

... Mindert 1467-ben Mátyásnak ajánlott „Libellus de virtutibus" c. művéből tudjuk (Vatikáni könyvtár Cod. lat. 3186.) Andreas Pannonius alakja azért függ, össze a Corvinákon dolgozó miniátorokéval, mert mokaöccsén, Janus Pannoniusson keresztül, de körvetlenül is, felhelti Mátyás rajjongását a ferrarai könyvfestészet iránt. ./.

A magyar Corvinák. Összeáll. és bevez.: Berkovits Ilona. Bp.1962. Magyar Helikon. 13. old.

M.D.K.

Giorgio di Domenico de Ungheria

miniátor

... Janus Pannonius, költségét nem kímélve jó Romában, mint Firenzében és Ferrarában minden kaphaló könyvet megvett, saját magának, nagybátyjának Vitéz Jánosnak, és Mátyás király budai könyvtárának. Ezek az 1470-72 előtt készült kódexek míg egyszerűbb díszítésűek, melyek körül 36-ot Mátyás címerfestő miniátorai később címerrel és névni díszítéssel láttak el.

A magyar Corvinák. Összeáll. és bev.: Berkovits Ilona. Bp. 1962. Magyar Helikon.

13. old.

Giorgio, Francesco di

hadi épitéz

a XVI. sz. második

felében részt vett

Pozsony erődítési

munkálatáiban.

Irod

Magg

37. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

GUIDO GIORGIO

olsz építész a 17. szá„adban

1568-ban a pápai vár gyökeres átépitését tervez te
meg

Gerő László - Sedlmayr János : Pápa 1959. 36. 1

Ø Giorgio Zagabria

miniator

l.

Gerevich L'arte

17. l.

1014. Pálya Celesztin,
Sz. Genovában 1864 márc
Önarczkép.

Vállig látható,
Oldalt elválasztott őszü
jusza és személdöke barn
tott gallérú ing és fest
C. 99.4.

Fa, mér. 40.3:29
Vétetett az 1906
III. 6-iki 18218 sz. lei

Sz. n.

Giorgio di Domenico de Ungaria

ferrarai festō

XV. n.

vod

Cittadella L. N.:

Notizie relative a Ferrara. Ferrara 1864.

564. l.

Ger Ung Kunst

172. l.

Ötvöscréh, esztergomi, próbabélyege

VI. 290

GIORGIO DI DOMENICO, magyar származású festő a ferrarai hercegi udvarban a XV. sz. elején.

R. G. I. 383 l

Mellig, hétnyolczad job
piros, haját füleinél elöre
Collaréjának ligulája látha
czon ékkövekkel kirakott ke

Elefantcsont, méret

Ltsza 387.

Giorgio di Domenico

magyar származám művész a ferrarai hercegi udvarban a XV. sz. elején.

Irod

Gombosi György: Pannóniai Mihály és a renaissance kezdetei Ferrarában. Évkönyvei, Az Orsz. Magy. Szépművészeti Múzeum —. VI. k. Bpest. 1931. 93. l.

Hakbiz. ülés pil. 3. kedd
d. u. 1/2 5 körp egyetem
(IV. Egyetem tér 3.) rektori ta
naistermében tartandó
szakbiz. ülésre ~~[illegible]~~

Tárgy: Az egyetemi templom

Pázmány emlék. mivel

Gerevich

Meghivandók. Csanyi ✓
Hekler ✓
Horváth H. ✓
Majnoch P. ✓

Giorgio di Domenico de Ungaria

festő, 1445 – 1472. Ferrara

rod
2

Bibliotheca Corvina

37. l.

(Hoffmann Edith:
A Corvin-codexek művészi díszei.)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Giorgio di Domenico
de Ungaria

1445–1472-ben
vód Ferrarában
működött.

Hoff Belvedere
132. l.

5886

40.214. — K. M. E. Ny.

Giorgio de Domenico

de Ungara

Ferara

Horvátországi

182.l.

1018

1029

09

1026

Giorgio di Domenico de Ungaria

festő

L.

Szudrey - Szentiványi

574.1.

Római denár V. 257.

Giorgio di Domenico de Ungaria, magyar származású festő a XV. század közepén Ferrarában.

Berzeviczy Albert: Beatrix királyné. Budapest, 1908. 278. l. és e mű ismertetésében *Bagyary Simon dr.:* Arch. Ért. 1910. 77. l.

K. D. K.

GINZL (GINTZL) Albert szobrász
(1698 - 1756) jezsuita laikus
1733. Egerjésen rendbelépés
1735 - 1736. Trencsén, novicius
1736. Zsolna
1737 Lőcse
1739 - 1743. Nagyszombat
1744. Eger

Nagyházy. Barokk szobrászat... Bp. 1959.
I. 127. 199. l.
II. 72., 163., 192., 316. l.

Ginzl Albert, jezsuita szobrán

M.D.K.

1744-től 1756-ban bekövetkezett haláláig működött Egerben, ahol Kovács György egri levéltáros adományából létesített Mária oltár - vagy a Kilián Dániel féle Szt. Alajos oltár szobrait faragta.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

181. old.

GINZL ALBERT
eperjesi jezsuita szobrász 1732

trencséni jezsuita kollégium refektoriuma

Iparmüv szeti Muzeum évkönyve V. évf. 1962. 118.1

Ginzl (Gintzl, Ginczel) Albert

szobrász a lőcsei collegiumban 1737-ben, a nagyszombati collegiumban 1739-43 folyamán, 1744-ben az egri kollegiumban élt, ahol 1756. VI. 23-án halt meg.

Voit Pál stb: Heves megye műemlékei II.

Magyarország műemléki topográfiája VIII. köt.

Budapest, 1972.

5381

Ginzl Albert

Talán ő volt Püspöky és Handler kanonnok oltárszobrainak készítője.

Voit Pál stb.: Hevesmegye műemlékei II.

Magyarország műemlékei topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972.

5380

Ginzl János

lásd

Güntzel /Güntzl/ János

eperjesi szobrász

Giorno dell' Unghero

Francesco de' Medici
menzegrője alhatnával
felállított diadalkapuk
egyikének dekorálásában
vett részt. XVI. sz. Firenze

irod

Balnanni 100. l

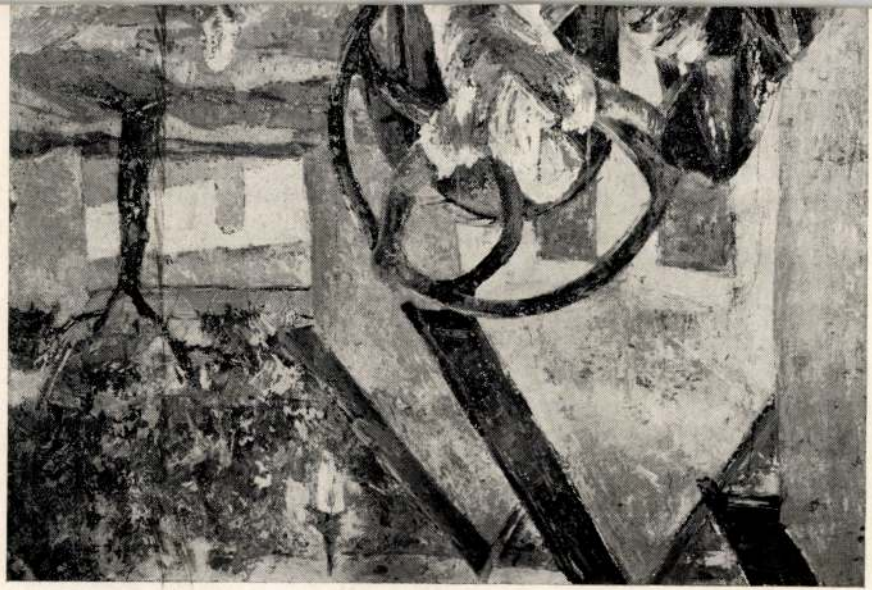

Ø

Giorgiewich Lajos

olasz kobrász

l Ferkèpzomfoiskèvk

1939-1941. 105 l

en teljesitene szolgálatot, szives-
t levélben az érdekelt alkalmazott uj
ni és a postai feladóvényt az
ezdésben emlitett kimutatással együtt
lyére ragasztva megküldeni. Az alkal-
eltnek átvételi elismervény mellett
elismervényt az Illetményhivatalnak
ismervényen feltüntetendő az alkalma-
tt/, neve, állása, régi és uj fizető-

en szereplő valamely alkalmazott a
knál fogva már ki volna, ennek
együtt az Illetményhivatalhoz vissza-

3 hó

M. KIR. KÖZPONTI ILLETMÉNYHIVATAL.

Giorgione

Elek Artur cikkét említi

róla.

Marianna D. Birnbaum: Elek Artur pályája
Bp. Akadémiai Kiadó 1969 140.old.

Giorgio da Sebenico

Müvészeti lexikon
281 l.

Fibula, római VI. 270

GIORGIO DA SEBENICO, XV. századi építész és szobrász, a velencei Bartolomeo Buon tanítványa. A sebenicói székesegyház egyes részeit még gótikus szellemben építi, azonban Anconában és Raguzában, hol Michelozzo után a rektori palotát folytatja, már renaissance módra dolgozik. Mint szobrász haladottabb, energikusabb, szabadabb tehetség. Az anconai Loggi dei Mercantin levő Caritása egészen cinquecento jellegű.

E. G. I. 383 l

1272. Michele Parrasio,
Működött a XVI. században
Gitározó nő képe.

Térdig látható, ül, kissé
tár húrjait pengeti és énekel. A
vet néző Amor köti le figyelmünket
öldöke szőke, szeme kék, Nyakéke é
mindkét karján ékköves karperec
vállán leresztette úgy, hogy melle
kekendőt vetett. Jobbja függöny

Vászon, méretei 93.5: 83 cm
Vétetett M. Rocchitól 1894:
Elszámoltatott 1895: VIII.
Az elszámolásra nézve l. az
1894: X. 20-án Szalay I.,
Zala Gy. a vételhez hozzájárulna

A h
köti le

Gyűj. IV. 25

Giorgio Da Sebenico

&

Andrea di' Nicolò

M.D.K.

Ginszl Lőrinc, kőfaragó mester

Edelényben 1762-ben a kastélyban mint becsüs szerepel.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,
332. old.

GINSZL GOTTFRÉD, aztalosmester

Pesti asztalosmester volt 1828-van. Terézvárosi lakós.-Helrajzi szám 777.-Segédek száma 3.-Összeirási szám 2154. 44.old.

BATÁRI FERENC: Pest-budai asztalosok 1828-ban 39.old.

AZ IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM ÉVKÖNYVEI, XIII. 1971.
Népműv. Propaganda Iroda, Bp. 1971

MDK

Ginsberger és Hepp

A lengyel hivatalos menetjegyiroda Párisban, repr.

Tér és Forma. 1935. 4. sz. 1e9.1.

Gischeweter J./Johanus/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegények jegyzéke származási hely szerint:"Neiße,Szilézia: Gischeweter J." 122.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.- Kantus János Múz.Győr,1967.- A Győri Múz. Évkönyve

GINSZT Lőrinc egri lakatosmester. Edelényben 1763-ban a kastélyban, mint becsüs szerepel. /OL.Dessowffy lltár./

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

Ginter Aloyzia

Tóth asszonyság nevelő intézet beli nő vendé-
kétől Pesten, Ferencz szerzet terén

65. 1 katulya szeklűborslól, 1 selyemre hímzett
tengelicz, 92 old.

II. Tárgyjegyzék a második Magyar Iparmükiállitáshoz
1843.aug.25.-én.

Molnár László: Reformkori himzések és kézimunkák az
Iparmüvészeti Múzeumban. 83.o.

Az Iparmüv.Múz.és a Hopp Ferenc Keletázsiai Müvészeti
Múz.Évkönyve.VIII.1965.Múzeumi Ismeretterjesztő Közp-
Bpest.1966

Ginter András, érczöntő. Egy 1675-ből való mozsara a nagyszebeni Brukenthal-múzeumban van.

Roth, Victor: Geschichte des deutschen Kunstgewerbes in Siebenbürgen. (Studien zur deutschen Kunstgeschichte.) Strassburg, 1908. 24. l.

Ginter András

ércöntő

L.

Szendrey - Szentiványi

574. l.

Római csontjáték korongocska VI. 282

GINTER Mathias

GÁT Eszter: Pest-budai zongorakészitők. = Tanulmányok Budapest Multjából XXIII. Bp., 1990 171 p.

VALENTINUS PENZVEREO GINTER

Emlitve:-50.-1647.140 urna bora után 10 dénárt fizet. 30.old.

SZÁSZ PÁL: Adatok a nagybányai pénzverő alkalmazottairól 1530-1660 25.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó,Bpest. 1958

VALENTINUS PENZVEREO GINTER

Ø

Ginter

miniatürfestő, egyben
képkereskedő.

Schams: Pesth

288. l.

Nüemlék

A veleméri
javitását befejestü
tem, átvettem. Dr V
történt a javitás,
egyidőre a további

Mellékelve k
lást. A munkálat
kellett még, így az
lett elegendő. Várat
zása, ahol uj deska
gerendának pótlása,
kát is igényelt. Így
mutatkozik, pedig

Gintner János ácsm. 19.sz.e.f.

MOK

[illegible]

Cserkuti A: Pécsi ácsok céhe. Pécsi Napló. 1913. nov. 30. 3-4. l.

Gintzl János

lásd

Güntzel /Güntzl/ János

eperjesi szobrász

Günzeberger Kristóf

és Venerio Ceresola épitette át az I. ker.

Dísz tér 4-5. sz. a. lakóépületet.

Bezza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest, 1973 13350

2441

M. D. K.

GINZEL, Gottfried asztalos

Vogel S. alkalmazottja 1805-ben

Z. S. Vogel 209.

Ginzer Eta MDK

Napsütésben, olf.

Műcsarnok 1920. tavaszi kiállitás

Ginzkey Hermina

z. Maffersdorfban
1868 szept. 18-án
1902-ben Resiczai
rézlet c. kéjét ajánd-
dékozta a szépművészeti
Múzeumnak.

Peregrinus Állag 2218
lett. z.

Fizikai kísérletekhez való régi készülé-
kek III. 82

Ginzkey Herman

Resicai részlet
c. Kepe a képm.

Miszba
L. Peregrinyi Kat.

2218. lelt sz

Lándzsa vasból, Kelta VI. 127

GINZKEY *Hermina*, festő. * Maffersdorf 1868 szept. 18. Tájképeket festett. Resicai részlet c. olajfestménye 1902. került a Szépművészeti Múzeumba.

K. G. I. 3831

Michele Parrasio, élt a XVI. szárad

Gitározó nő képe:

Térd látható, ül és kis
hurjait pengeti és ~~[illegible]~~
ben lévő könyvet néző Am
haja és szemöldöke szőke, szem
gyöngy és mind két karján
hájas bal vállán le ~~[illegible]~~ erefzte
csipkekendő ~~[illegible]~~ vetett és ~~[illegible]~~

Olajfestés vászonra,
~~Testette: Michele Pa~~
Ara 89 fr
Ltha: 12

181

4485
2
89 70

Ginzkey Hermina
festo

Perállag III.

1423. l.

		Kikiáltási ár pengőben
1554.	ASZTALTERÍTŐ. 3 DARAB ÉS 1 ASZTALFUTÓ. Vászon, kézimunkával	50.—
1555.	MENYASZONYI ZSEBKENDŐ. Batiszt, hímzett díszítéssel. 1850 körül. (Pecsétes.)	8.—
1556.	TARSOLY. Horgolt csipke. XIX. század második fele	15.—
1557.	BIBLIAI JELENET. Selyemhímzés. XIX. század	20.—
1558.	KEREK ASZTALTERÍTŐ. Vert csipke, hímzett díszítéssel. (Hibás.) . . .	80.—
1559.	AJTÓFÜGGÖNY. Vászon, népies dísszel	35.—
1560.	TERÍTŐ. Fekete bársony, gyöngyhímzéssel	15.—
1561.	ASZTALTERÍTŐ 2 DARAB ÉS 1 ASZTALFUTÓ. Vászon, kézimunkával	35.—
1562.	KEREK ASZTALTERÍTŐ. Horgolt, hímzett dísszel	80.—
1563.	GYÖNGYHIMZÉSŰ KÉP KERETBEN. Biedermeier	12.—
1564.	TERÍTŐ. Kasmir. XIX. sz. (Hibás) .	80.—
1565.	KATRINCA. Gobelinhímzés . . .	10.—
1566.	KÖTÉNY. Hímzett, ezüst csipkével és csillámokkal. Mezőkövesd . . .	24.—
1567.	KÖTÉNY. Hímzett, ezüst csipkedísszel gyöngy- és csillámdísszel. Mezőkövesd	26.—
1568.	SURC. Mezőkövesd	16.—
1569.	SURC. Hímzett, sújtással. Mezőkövesd	36.—
1570.	ASZTALTERÍTŐ, 7 DARAB ÉS EGY ASZTALFUTÓ. Vászon, kézmunkával	70.—
1571.	SURC. Hímzett és sújtásos. Mező-	

Ginori, Giuseppe

l'

Mihalik Les maîtres

5 l.

lékek Országos Bizotts

2218. Ginzkey Hermina.

Sz. Maffersdorfban 1868 szeptember 18-án.

Resiczai részlet.

A középtért átszelő patak kőhídjánál szentet ábrázoló szobor van talapzatán lámpával, a házakon túl fák képeznek csoportot, a gyepes előtérben pedig négy jobbra haladó liba legel. Az égbolt felhős. Jelzése alól jobbra: »*Hermine Ginzkey 1902*.«.

Vászon, méretei 53·3 : 36·3 cm. — Lelt. sz. 2218. — Értéke 300 K. — A művésznő ajándéka 1902 augusztus 19-én (641-902).

III. 314 (2218) 614 (181.)

III : 314.

Aj. 1902.
Ginzkey H.

ajándék

Ginzl

nobrás

a trencsém jezsuita

rendházban novicius-

kodott 1728-38. köst.

Schoen Arnold:

Vanossi Antal.

Székesfeh. Szemle

1932. 58. l.

Ginzel

Dobrzyń

l

Siekierzch. Siemie

1932, II. 10-12.4

58 l.

von

K. Konservator Dr W. M. Schmid-

München

Mit 2 17 Abbildungen.

VASÁRNAP
13
Kath. Reminiscere
Prot. Krisztián
Ui-g. Nb. 2. vas.

HÉTFŐ
14
Kath. Matild
Prot. Matild
Ui-g. Benedek

KEDD
15
Kath. Nemzeti ü.
Prot. Nemzeti ü.
Ui-g. Nemzeti ü.

SZERDA
16

Ginovsky József, festő 1801-1857

Fehér ruhás hölgy, 1826, olaj, 50. Kép tabla, 158. old. Sójka Károly Lipot, Déri Múzeum Debrecen. Pap arcképe 1831. olaj. 51. Kép tábla, 159. oldal Prága Karáskó Galéria meghált a Stajerörsagi Leobenben

Anna Petrova-Plesková: Slovenské výtvarné umenie obdobia národného obrodenia
Bratislava, 1966. 20-21. és 67. old
24. old.

Ginovszky István

festő

L.

Szendrey-Skultétyné

574. l.

Római csontkorong VI. 282

Ginovszky István

Pesten

1843. pesti kiáll-

Majnafrankfurti
vidékek, 2 aquarell
már régebben is
kiállitott a mügy-
letben, de akkor
nem Pesten élt
~~Ez~~ Nem azonos Klinovszky
Istvánnal s ez pedig
Szkicsák nevű festővel
azonos.

L. 1843

Szigony v. 178.

Ginovszky

l

LykaMagyműI800-50
53, 190, 421, 505. l

Ginovszky József

Bécsben.

1846. pesti Erall.

Medve vadászati

jelenet a Kárpátok-

ban, olajf.

L 1846.

Linzer-bizottság V. 57.

Ginovszky István, festő. Az 1840-es években Pesten élt. A pesti műegylet 1843. évi tárlatán két aquarell tájképét (Majna-Frankfurti vidékek) állította ki.

Kiáll. lajstrom.

Ginovszky alatt is.

Ernst-Museum aukciói

38. sz. Budapest, 1928.

Ginovszky, 19. század (Jahrhundert). 2 darab (Stücke).

170. FÁCÁNCSENDÉLET. NYULCSENDÉLET (Fasanenstilleben, Hasenstil
„Ginovszky 1838" és (und) „Ginovszky".
Vászon (Leinwand). 63×47 cm.

Ginovszky

leben). Jelezve (Bez.):

GINOVSZKY JOZSEF

Aukción:

Josef Ginovszky: Geschwisterpaar.
Öl auf Leinw., 42,5x53 cm. Sign.

WIEN, Dorotheum
463. Kunstversteigerung, Dez. 1982.
Kat. nr. 414., S.56. Abb.Taf. 28.

Ginovszky Józef

l

Kunstwien 1840

neum

	jó	1
rvező	Rendkívüli növendék lett.	
szobrász	jeles	1

1. Díszítőszobrász
   Gipszöntőműhely
2. Női ruhatervező
3. Textil
4. Általános rajz- és festészeti

II. Szakiskolákon és Mesterképző Ta

1. Agyag
2. Díszítőfestő
3. Faipar
4. Könyvkötő és bőrdíszműves
5. Ötvös
6. Sokszorosító: *a)* szakiskola
   b) mesterképző

III. Építőipari Téli Tanfolyam

IV. Iparostovábbképző Esti Tanfolya

Hatvani Galéria

Hatvanas utca 2.
Telefon: 38-11-796

1985. február 22-én, pénteken este 6 órakor

Gink Károly

érdemes művész

fotókiállítását

megnyitja: **LÖVEI GYULA,** a Heves megyei Tanács művelődési osztályának vezetője.

A nyitóünnepséget a Hatvani Állami Zeneiskola művésztanárainak koncertjével kötjük egybe, s erre jegyek a Galéria-pénztárnál válthatók.

BMI

GINK Károly (fotó)

A portré például legalább annyira jellemzi a fotóst, minta a modellt. Gink Károly felvételei Berényről, Vedres Márkról és önmagáról ma is drámai erejüek, intenzitásuk egyedü lálló az egész tárlaton. "

Gink K.: Berény Róbert festőművész. 20.p.

FORGÁCS Éva: Könnybelábadt szemmel. = Fotóművészet, 1985/4. 17.p.

Gink Károly

— **Bartók Béla** születésének 105. évfordulója alkalmából ünnepi estet rendeztek szerdán a Bartók Béla Emlékházban. A találkozón — amelynek házigazdája Földes Imre zenetudós volt — Gink Károly fotóművész Bartók Mikrokozmosz című kiállítását is megnyitották.

Népszava 1986. III. 27.

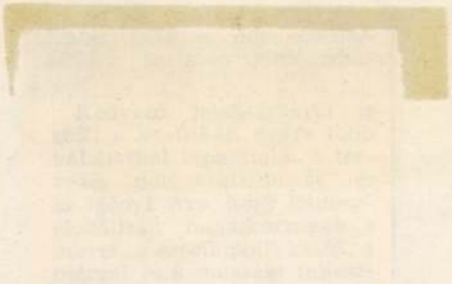

Gink Károly

Meditációk címmel Gink Károly fotóművész műveiből nyílt meg kiállítás pénteken a Miskolci Galériában. A tárlat, amelyen több mint másfélszáz absztrakt, nonfiguratív felvétele és portréfotója látható, február 1-jéig tekinthető meg.

★

Magyar Nemzet 1987. 1.10.

Gina Kaindy

Kiállítás Budapesten

Magyar Nemzet 1957 X. 3.

GINK Károly

Balatonyi nyár, 1983.

Népszabadság 1983. VI. 7.

Ginovsky

Festő 1838

Laid

Almásy-Teleki XIII. 1944

112, 113. 7.

16 autobusz pár úgy
erdélyi nyug. u hol értéjek.

Felelős kiadó: Lehel Béla. Ábrahám József, Budapest.

Ginovský J.

A 19. század kezdetén az experjesi-művé-
tzek egyike.

Ladislav Sančin: Výtvarné umenie na východ-
nom Slovensku 1918–1938. Košice 1964. 18.

MOK

Ginovszky József, festő

1810. (Eperjes) — ?

Bécsben tanul (Kazinczy biztatására és ajánlatával)
Loebenben archépeket fest – Pesten is kiállítja őket
„Férfiarchép" – Déri Museumban (Debr)

Déri Museum Képtára 1949. 5. lap (Debrecen)

GINOVSKY JÓZSEF

/1800-1857/

Ginovsky, Josef:
Schluss der Kreisjagd.
Lithogr., alt koloriert.
/A grázi Neue Galerie uj szerzeménye/

ld. Österreichische Graphik des 19. Jahrhts.
Neuerwerbungen 1969-1979.
Katalogus 37.sz., 6.old.
Neue Galerie am Landesmuseum Joanneum
Graz, 1980.

Ginowsky I. festőmüvész
Portré
Tárkányi Jenő gyüjt. pótkatalógusa, 1919

bankcidjának

---------- klisek 80 .....
kutfő 12 " .....
nyomás .....
boriték .....
füzés .....

további 500 példány:
---

nyomása .....
boritékja .....
füzése .....

Tehát 1000 példány egyszerre való
papir nélkül összesen: .....

Münyomó papirt véve számitásba 500
hoz kb. 350 kg.volna szükséges: e
900.- K. , összesen: .....
1000 példány előállitásához .....
Fenti árakhoz 3 % forga
Jelen árajánlatunk mind
Maradunk kiváló tisztel

 M. D. K.

Ginovsky József, festő, 1801–1857

Született Tulcsikon, Eperjes mellett. Működött Eperjesen, Prágába és évekig tartozkodott külföldön. Festett arcképeket és később a bécsi iskola hatása alatt zsánerképeket.

Anna Petrová-Pleskova: Slovenské výtvarné umenie obdobia národného obrodenia.
Bratislava, 1966. 20-21. old.

Ginovszky

Ltáb I. 57, 59
IV. 54, 112

Árva.

A középtért kúpalakú hegy
várral és tövében az Árva folyó
ján négyen foglalkoznak egy csó

Schloss Arva.

Kny., mér. a vk. 6.4: 12.5

140-9

Ginovszky József

Egerből, 1825-ben 24 éves.

lása Fleischer Béla 45. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Ginovszky József

Bécsben

1845 pesti kiáll -

Őszi Tájkeji vadászattal,

olajf -

L 1845.

Déri múzeum II. 208.

GINOVSZKY József (1801-1857)

Porsonyban dolgozó festő ld.

Helikon 1991/1-2. 201.

Gink Károly

Fotóművészeti galéria

Magyar Nemzet 1984. 1. 27.

Gaál Károly
Budapesti tarossi fesztivál

Magyar Nemzet 1985. III. 23.

Gink Károly

◆

Gink Károly fotóművész képeiből nyílt meg kiállítás szerdán Budapesten a Lajos utcai kiállítóteremben. A tárlat március végéig tekinthető meg.

◆

Magyar Nemzet 1985. 11. 21.

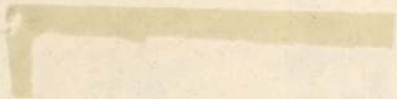

Gink Károly fölt. művek

Tárlat Szántódpuszton

Magyar Nemzet mellékelte
1983 VII. 15.

Gink Károly

Kodály Zoltán

Forrás 1982/12

Gink Károly, festő- és fotóművész

SZÁNTÓDPUSZTA: Idegenforgalmi és kulturális központ: Gink Károly fotóművész tárlata. Pincetárlat

Műsorok, programok (1983. IX. 16-tól 22-ig).

Magyar Nemzet, Balaton-melléklet, 1983. szept. 16. 4-old.

Gink Károly

— **Gink Károly** Balázs Béla-díjas fotóművész képeiből nyílt kiállítás szerdán Budapesten a Lajos utcai kiállítóteremben. A tárlat március végéig tekinthető meg.

Volpraus 1985. II. 21.

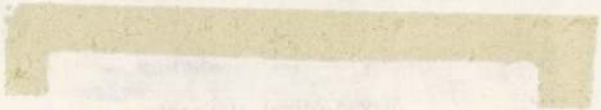

Gink Károly

— Bartók születésének 105. évfordulója alkalmából ünnepi estet rendeztek szerdán a Bartók Béla Emlékházban és Gink Károly fotóművész Bartók Mikrokozmosz című kiállítását is megnyitották.

Magyar Nemzet 1986. III. 27.

Gink Károly

Bartók Béla születésének 105. évfordulóján az emlékház baráti köre ünnepi találkozót tart a Csalán utca 29. alatti emlékházban. Megnyitót Földes Imre mond. Hangversenyt március 20-án 18 órakor.

⊙

Magyar Nemzet 1986. III. 14.

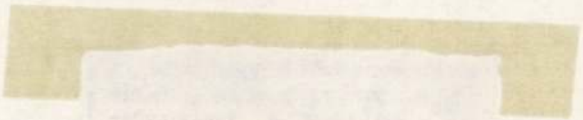

Gink Károly

— A **Budapest Galéria** rendezésében február 20-án, 16 órakor kiállítás nyílik Gink Károly fotóművész munkáiból a Lajos utcai Kiállítóházban. Megnyitó beszédet Kass János grafikusművész mond, közreműködik Cseh Tamás dalénekes.

Nepszava 1985. II. 19.

Gink Károly fotóművész

■ Bartók Béla születésének 105. évfordulója alkalmából Gink Károly fotóművész Bartók: Mikrokozmosz című kiállítását rendezik meg 26-án, a Bartók Béla-emlékházban. A megnyitón a Zeneakadémia előképzős növendékei adnak hangversenyt.

Népszabadság, 1986. III. 18

Gink Károly

GINK KÁROLY Balázs Béla-díjas érdemes művész Tiszteletadás Bartóknak című fotókiállítását nyitották meg csütörtökön a [illegible]gedi November 7. Művelő[illegible]központban. A művészi fel[illegible] Bartók színpadi műveit: [illegible]aragott királyfit, a Cso[illegible]andarint és a Kék[illegible]eg várát idézik fel.

Magyar Hirlap 1978/218/8

7

GINK KÁROLY

mandarin — egy óbudai romházban — az erotika mindent legyőző nyers-kusza víziója. A kékszakállú herceg vára — a villányi kőbányában — a Titok megismerhetetlenségének misztikus bizonyítéka. A hármat, a zenén, a gondolati fotográfia kalandjába vetett hiten túl — úgy érzem — a képzőművészet szerelme egyesíti leginkább. Így igaz?

1977/67/8

Vinkó: A képbe komponált zene

GINK KÁROLY 6

nogy a fotósnak, akár a zongoristának, naponta gyakorolnia kell — egy életen át.

— *Az Átváltozások három részből áll. A fából faragott királyfi a természet mitikus világában lejátszódó sejtelmes, fátyolos mese; a növényi és emberi szerelem reménytelenségének látomása. A csodálatos*

1977/67/8

Vinkó: A képbe komponált zene

GINK KÁROLY

— A fotóban, akár a többi művészetben, nincs megállás, a gép, a túlságos technikai manír könnyen megalkuvásra csábít. Becsületesnek, őszintének kell maradni, s ami a fő: *egyéniségnek*. Hogy X-t meg lehessen különböztetni Z-től, Z-t Y-tól. Tiszta gondolat kell, elszánás, s az a tudat,

MAGYAR HIRLAP 1977/67/8

Vinkó:A képbe komponált zene

GINK KÁROLY 4

hívattak. Hogy mieft nincs rajta nyakkendő, miért nincs megborotválkozva, megfésülködve, mit képzelek én?! Szépen áthúzták a negatívot keresztbe, hogy tanuljak belőle. A realizmussal ekkor egy időre szakítottam, mesekönyveket fotóztam.

77/67/8

Vinkó József: A képbe komponált zen

GINK KÁROLY

— *Nincs abban valami, a magyar fotóművszet helyzetét jellemző szomorú ellentmondás, hogy az ország egyik „legidősebb" mestere még ma is ilyen kísérletezőnek számít?*

— Hát ez az! Sok mindent megvilágít. Én még ahhoz a nemzedékhez tartozom, amely a fényképezést a magyar fotográfia őskorában kezdte, kezdetleges, primitív körülmények között. Mi tulajdonképpen mindent végigkínlódtunk. A technikát éppúgy, mint a szemléletet. A maiak — tisztelet a kivételnek — nem nagyon akarnak megszenvedni a művészetükért. Pedig harcok, ki-

1977/67/8

képbe komponált zen

GINK KÁROLY 2

A kísérlet „reménytelen nagyszerűségét", Gink egész művészi habitusát — belső kényszerből fakadó, az embereket és a világot emberi módon tisztelő magatartását — mi sem jellemzi jobban, mint az, hogy túllépve a duchamps-i időmozgás elvén, már nem a *mozdulatot*, de önmagát a *ritmust* próbálja meg képemulzióvá varázsolni.

MAGYAR HIRLAP 1977/67/8

VinkóJózsef: A képbe komponált zene

GINK KÁROLY 1

Titkokkal teljes, újszerű és meglepő kötetet talált méltónak a zsüri *Az év legszebb fotókönyve* díjára: *Gink Károly Átváltozások* című albumát. A szokatlanul merész, a fotográfia lehetőségeit messze kitágító vállalkozás *Bartók* ősforrásából táplálkozik, a nagy mester három színpadi művének képi látomását adja: *a zene metamorfózisát fényképpé.* Célja nem a bartóki táncjáték reprodukálása, hanem újraátélő, újrarendező *értelmezése:* a végtelen kiterjedésű muzsika kétdimenziós megjelenítése.

1977/67/8

Vilmos József: A képbe komponált zene

GINK KÁROLY 15

— A fotóművésznek ugyanúgy kell viszonyulnia a fotóhoz, mint bármely művésznek művészete tárgyához, mert a jó fotó mindent tud, amit a festmény vagy a grafika. Hogy csak 80 éve találták fel? Istenem! Majd megöregszik. A lényeg az, hogy a művészek kezén *művészetté* vált és válik — Magyarországon is.

Vinkó József

MAGYAR HIRLAP 1977/67/8

Vinkó:A képbe komponált zene

GINK KÁROLY 14

— Hogy a magyar fotóművészet hol áll? Végeredményben az is nagy dolog, hogy az utóbbi években végre eljutottunk a „szép" fotó után valami mélyebbre is, ha nem is olyan kegyetlen-őszinte is rögtön, mint Newmann vagy Kohán művészete. Talán, ha a lengyel és a magyar fotóművészetet összekeverhetnénk, születhetne valami: ők folyton absztrahálnak, mi meg könnyen a festészet, a romantika felé kanyarodunk.

MAGYAR HIRLAP 1977/67/8

Vinkó: A képbe komponált zene

GINK KÁROLY

vagy szépnek látta. Elismerem, a fotóművészetnek éppúgy szüksége van a napi események rögzítésére, mint az irodalomnak a vezércikkre, tárcára. Csakhogy a fotónak is megvan a maga epikája, drámája, lírája — s nem lehet csak puszta kommentátor. A világ fotóművészete ezért kísérletezik az optikával, a szűrőkkel.

MAGYAR HIRLAP 1977/67/8

Vinkó: A képbe komponált zene

GINK KÁROLY 12

MAGYAR HIRLAP 1977/67/8

Vinkó:A képbe komponált zene

— Az ön művészete könnyen rokonítható Beny, Bresson, Brassai művészetével, szuverén hatásokra törekszik, sokszor képzőművészeti igénnyel, emberi harmóniát kíván. Mit gondol, van-e lehetőség arra, hogy a szakmai és a művészi képzés hiánya mellett a magyar fotóművészet lépést tartson a világ fotóművészetével?

— A fotóban sosem volt annyi lázadás, mint manapság. Ma bárki, ha vesz egy jó gépet, s lefotózza az utcán pisilő kisgyereket, joggal mondhatja, ezt én is tudom, mi ebben a művészet? A *World Press* pont ezt a problémát vetette fel. Az életet túl sematikusan fogta fel, vagy rútnak,

GINK KÁROLY

MAGYAR HIRLAP 1977/67/8

Vinkó:A képbe komponált zene

— A csodálatos ... prizmarendszer teszi különleges-sé, A kékszakállú rideg, kegyetlen álomszerűségét a halszem-optika, a kék szín és a montázs-technika adja. Persze szerepet játszik a helyszín is. A kövek szeretete *Devecseritől* és *Szilágyi János Györgytől* származik, velük készítettem annak idején az első útikönyvemet Görögországról.

GYUK KÁROLY

lista festmény. Ekkor támadt a gumioptika ötlete, a mozgás, a ritmus megjelenítésének igénye. Ami A fából faragott akvarellhez hasonló, fátyolos meseszerűségét adja, az az optika és a 20-as, 30-as évek stílusát idéző szecesszió. A *valószerűtlen* csak ilyen sejtelmesen válhatott *reálissá*.

MAGYAR MIRLAP 1977/67/8

Vinkó: A képbe komponált nem

rehabilitáció csak a bio-
lógiai súly helyreállítására
képes:

GINK KÁROLY 9

a kezembe került Bartók egyik levele, amelyben arról írt, hogy műveit pantomimmel együtt képzelte el. Ez adta a végső lökést. Megkerestem Regőséket, s munkához láttunk. Az ötletből a műteremben borzalmas giccs kerekedett! Akkor irány a szabadba! Az őszi erdőbe! Újra lefényképeztem az egészet, még rosszabb lett; ijesztőbb, mint egy natura-

1977/67/8

Vinkó: A képbe komponált em

8

GYÖRGY KÁROLY

— Pontosan. Bartók zenéje, a mesék valós-valótlan világa mindig is izgatott. Gondoljon korai mesekönyveimre, a *Csunyinka álmára*. Pár évvel ezelőtt a Sündisznó udvarban láttam — véletlenül — *Regös Pál* csoportjának az előadásában A fából faragott királyfit. A körülmények rendkívül primitívek, az előadás meglehetősen gyatra volt, valami mégis megfogott engem. Nem sokkal később aztán a kórházban

LAP 1977/67/8

Vinkó: A képbe komponált

Gink Károly

GINK KÁROLY Balázs Béla-díjas, érdemes művész fotóit mutatja be az a tárlat, amelyet tegnap nyitottak meg Tatabányán, a KPVDSZ művelődési házában, Tatabánya várossá nyilvánításának 30. évfordulója alkalmából.

Magyar Hirlap 1977/7o/8

Gink Károly
fotós

Gink Károly és Szelényi fotósok
készítették a reprodukciókat a
„Régi hanai öbröskincsek" cimű
cikkhez.

P. Brestyánszky Ilona: Régi hanai öbröskincsek.
Nők Lapja, 1974. okt. 19 - 15 lap.

Gink Károly

érdemes fotóművész alkotásaiból nyilt kiállitás Hódmezővásárhelyen.

Magyar Hirlap 1974/255/6

Gink Károly

fotómüvész kiállitását a veszprém i Dimitrov Müvelődési házban május 19-én nyitották meg. A tárlaton a fából faragott királyfi c. sorozat látható.

Magyar Hirlap 1975 138/8

Gink Károly
fotós

Apor Éva: Perszepolész című könyvéhez Gink Károly készített fotóhat

→ Kultúralis-tükör

Tükör, 1975. márc.: 4–12 oldal.

Gink Károly

Felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1972. 1.számát

Kálmán Bertó

Gink Károly

felvételei illusztrálják

a Budapest c.folyóirat 1972.3.számát

címlap

Gink Károly

Felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1972.4.számát

42-43.

Gink Károly
fotós

1974-ben Gink Károly fotó-
művész elnyerte az „Érdemes
művész" címet.

------:1974. év művészeti díjas lépzőművészei.
Művészet, 1974. április - 48.oldal

Gruik Kárdy
fotós

„Kovarok találkozása" 1954
„Bartók: A fáról faragott
fejvalyfi" (1972)
„Koszta József" (1949)

repro

Gyenes István: Az ő világa
Nők Lapja, 1974 julius 6 - 12 lap.

Gintz Kárdy
folós

„Úzbeganyóka" (1971.)
„Rotterdami halászok" (1968)
„Zátonyok" (1956)
} repro

Gyenes István: Az ő világa.
Mórk Lapja, 1974. július 6–12 lap.

Gnik Károly
fotos

Méltatás.

Gyenes István: Az ő világa
Nők Lapja, 1974. julius 6-12 kgs

Gink Karoly

Fabol faragott kiralyfi cimmel nyilt kiallitasa a salgotarjani fotogaleriaban VI.5-en.

Magyar H irlap 1974/184 6.o.

Gink Károly

Reklámfotó-pályázaton díjat nyert.

Magyar Hírlap, 1970. jan. 10. 8. l.

Gink Károly

Keresztury Dezső: "Egy fényképíró könyve" cimmel méltatja a fotóművész munkáját.
A könyv a Szovjetunió közép-ázsiai területeiről ad képet. Külön kiemeli Üzbegisztánról, Bokhara, Khiva, Szamarkad világáról adott képeit.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. nov. 3.
XVII. évf. 44. sz. 11. lap.

Gink Károly fotóművész

Garai Gábor: "Szenvedélyes felfedező" cimmel ir a művész kiállitásáról, s kiemeli moszkvai gruziai, örményországi képeit, s felsorol néhányat közülük: Vaszilij Blazsennij székesegyház, a moszkvai Gorkij fasorban egy pihenő fiatal pár, a mellettük játszó gyerekkel, Két nyirfa közül előrehajló Bella Ahmadulina, a Giséle balett tüllben lobogó lányai, az örményországi fénycsőgyárban a mai valóság konstruktiv geometriája, törött fa a Karakum sivatagban, Khiva városának mesebeli épületeinek fotóit.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. febr. 16.
XVIII. évf. 7. sz. 12. lap.

Gink Károly fotóművész

A Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze c. kitüntetéssel jutalmazták, közli a lap: "Dijak, kitüntetések - 1974" cimmel.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. ápr. 6.
XVIII. évf. 14. sz. 2. lap.

Gink Károly
fotója

A moszkvai Vasilij Blazsennij
székesegyház kupolairól készült
felvételek. (repro)

(matthy): Tornyok és kupolák.
Vörös Hajnal 1973. május 26 - 14 oldal

Gink Károly
fotós

Gink Károly sinces felvételeket hasznett a moszkvai Vasilij Blazsennij sikes-egyházi kupolárról.

(martha): Tornyok és kupolák.
Nők Lapja, 1973. május 26-14 oldal

Gink Károly
fotós

Gink Károly „A Duna mentén"
című életképe a fotográfia pá-
lyázaton díjat nyert.

Gopcsa Katalin: Az év legjobb képe.
Művészet, 1973. május - 27.oldal

Gink Károly
fotós

„Impresszeiok" (repro)

Gopcsa Katalin: Az év legjobb képe.
Müvészet, 1973. május - 27.oldal

Gink Károly
fotós

A tájkép kategóriában is díjazott
Gink Mester Művei Bemutatta
az „Impressziók" című színes dia
sorozatát.

Gpcsa Katalin: Az év legjobb képe.
Művészet, 1973. május - 27.oldal

Gink Károly

fotomüvész kiállitása Visegrádon a Salamon toronyban nyilt meg. Folklórtémáju képei lát - hatók a tárlaton

Magyar Hirlap 1974/157 13.

Glink Károly

Balázs Béla dijas fotómüvész
a Magyar Népköztársaság érdemes müvésze
kitüntetést kapta 1974.ápr.4-én.

Magyar Hirlap 1974/91 4.old.

Gink

szerepelt a Ferencvárosi pincetárlat kiállitói között

Magyar Hirlap 1976/255/6
Wagner: Az Üllői ut két oldalán

Gink Károly

jan. 28

GINK KÁROLY FOTÓMŰVÉSZ tárlata „Szovjetunió egy magyar fotóművész szemével" címmel a Szabolcs-Szatmár megyei magyar—szovjet barátsági hét keretében szerdán megnyílt Fehérgyarmaton. Ugyanitt szovjet szépirodalmi művekből is rendeztek kiállítást.

Magyar Hirlap 1976/24/8

Gink Károly
fotóművész

— **Tatabánya képekben.** Tatabánya várossá nyilvánításának 30. évfordulója alkalmából kiállítást nyitottak szerdán a KPVDSZ Művelődési Házában. Gink Károly fotóművész hatvan képe a négy községből lett bányászváros fejlődését ábrázolja.

Tatabányán kiállitása nyilt

Népszava, 1977. március 24.
4. oldal.

Gink Károly

GINK KÁROLY fotóművész kiállítása nyílt meg tegnap délután Csornán, a művelődési ház klubjában. A kiállítás: Tiszteletadás Bartók Bélának címet viseli. Huszonnyolc nagyméretű képen állított emléket a magyar zeneóriásnak. A kiállítás szeptember 30-ig tekinthető meg.

Magyar Hírlap 1981/9/2o/12

Gink Károly

GINK KÁROLY fotóművész kiállítása. Tegnap nyitották meg Dorogon a Bányász Művelődési Központban Gink Károly fotóművész kiállítását. A Balázs Béla-díjas érdemes művész sorozatát a nagyközségnek ajándékozta.

Magyar Hirlap 1981/5/24/12

Gink Károly 2

Nos, a dokumentumok önmagukért beszélnek. Akkor is, ha várromokat mutatnak, vagy amikor az alumíniumkohó előcsarnokát, vagy a térzenét adó városi fúvószenekart. Ebben a közegben művészi harmóniát létrehozni, merész vállalkozás. Gink Károlynak sikerült. *(Corvina)*

K. I.

Magyar Kiskay 1977/79/12

Ki: Műszeneti fotó albumok

Gink Károly 1

Várossá alakulásának negyedszázados évfordulója jegyében született a *Várpalotát* bemutató könyv, *Gink Károly* alkotása, amelyhez *dr. Kátai Imre*, a város tanácselnöke írt előszót.

Szerteágazó, bonyolult művészi feladatát a kitűnő művész ezúttal is kiválóan oldja meg. Világosan kifejezésre juttatja, hogy az alkalom mindenekelőtt tematikai gazdagságra kötelez: megmutatni, a művészi hitvallás erejével dokumentálni azt a huszonöt éves folyamatot, amelynek eredményeképp egy elmaradott falusi település helyén méreteiben is impozáns bányászváros jött létre.

Magyar Kiskap 1977 A9/112

K.1 : Művészi fotóalbumok

Féligazság

A Kurír március 3o-i számában egy oldalas interjú jelent meg Gink Károly fotóművésszel, aki elpanaszolta Végh-Alpár Sándornak, hogy az elmúlt 4o évben mennyi hátrány érte bátorságáért és gerincességéért, sőt még ma is üldözik. Ha csak azt a tényt veszem figyelembe, hogy az ősz mesternek ez idő alatt 53 albuma jelent meg, ami túlzás nélkül példátlan szám a szakmában, akkor az üldöztetésnek legalábbis egy nagyon különös formáját szenvedte végig , vagy amit mond, az — finoman szólva — féligazság. Azt is elpanaszolta, hogy bátor, a hazug múltat ostorozó megnyitóbeszédéért penderítették ki a Fotóriporterek Kamarájának éppen csak alatta melegedő elnöki székéből. Majdnem szó szerint rámutatott a felelősökre is, akik egyébként beszéde alatt sorra kisomfordáltak a teremből. Ez utóbbit nagyon is megértem — én is kimentem —, mert szégyeltem magam az elnök primitív hibái hallatán, még a legnagyobb fotóművészek nevét sem ismeri helyesen. Végh-Alpár úgy látja, hogy Gink kizárta magát a fotósok közül, mert túl igényes, túl jó oda. Volt tavaly egy nemzetközi szeminárium, ahol a magyar fotóriporterek néhány neves külföldinek mutathatták meg a képeiket, a konvertibilis megjelenés reményében. Régen volt alkalmam olyan kollegiális hangulatot látni, mint akkor, ott. A riporterek szigorú sorrendbe osztották egymást, mindenki megnézte a többiek képeit is, szinte menedzselték egymást. Gink Károly félrehúzódott és egy rövid pauzát kihasználva váratlanul elrikkantotta magát:

— Most én jövök, a Gink!

Mindenki megdöbbent, hiszen nem ő következett, mégsem szóltak. Talán ősz haját nézték, vagy csak a határtalan inkorrektség fojtotta beléjük a szót, nem tudom. Amikor a neves szakemberek végigtanulmányozták az ex-elnök portfólióját, Gink összecsomagolt és hazament. Nem érdekelte őt már a szeminárium, a többiek, a szakma, már nem ő következett, a Gink. Akkor én is úgy éreztem — mint szakmán kívüli megfigyelő —, hogy ez az ember kizárta magát a fotósok közül.

Talán csak féligazság volna, ha azt mondanánk, milyen kár egy ilyen tehetséges fotóművészért. Az igazság másik fele, hogy nem kár érte.

SZARKA KLÁRA

GINK Károly

Magyar Hírlap 1991. 78. 7. p.

NT KINCSTÁRJEGY A

MNB minden szerdán de. 10 órai kezdettel
diszkont kincstárjegy aukciót,
bármely JOGI SZEMÉLY írásban ajánlatot
rolni kívánt 500 000 Ft-os névértékű érték
mennyiségére és vételárára.
egy a rövid lejáratú befektetések piacán kiem
kockázatmentes hozamot biztosít.
Páros héten szerdán 30 napos lejáratra,
páratlan héten szerdán 90 napos lejáratra,
lehet befektetni.
ukció üzleti feltételei és az ajánlati nyomtatvá
az MNB nyíltpiaci osztályán
g tér 8. IV. 441.), valamint az MNB megyei ig
szerezhetők be.
Tel.: 132-3921,
Fax: 153-1550, 132-1934,

MNB.

GINK KÁROLY Népszabadság 2002.05.11. 19.o

Elhunyt Gink Károly

Elhunyt Gink Károly fotóművész; az érdemes és kiváló művészt, nyolcvanéves korában, pénteken érte a halál – tudatta a Magyar Újságírók Országos Szövetsége Fotóriporteri Szakosztálya az MTI-vel.

Azt írja róla a Kortárs Magyar Művészeti Lexikon, hogy „életét és művészetét a szakadatlan mozgás, indulat, fékezhetetlen nyugtalanság jellemzi. Félszáznál több könyve van, mint senki másnak a magyar fotográfiában". Ritka eset, hogy egy lexikonszócikk ilyen személyes legyen, de Gink Károly lényegéhez hozzátartozott a nyugtalanság és a mozgás. Több mint ötven könyvet illusztrált, illetve ennyi könyv szövege magyarázta, egészítette ki fotóit, amelyeket nehéz lett volna a valóság egyetlen kimerevített pillanatának nevezni. A legigazibb Gink-képek valahol a valóság felett lebegtek, követve a zenét, a költészetet vagy a képek témái mögött rejlő história fenségét.

A „nehéz emberek" közé tartozott, de ezt csak az nem becsüli sokra, aki még nem tapasztalta a könnyed művészfélék által produkált problémákat. Ez a mozgás, a földi élet nyolcvanadik évén túl, most megállt. Elhunyt Gink Károly, Balázs Béla-, Pécsi József- és a Fotóművészek Szövetsége által adományozott Életmű-díjas; a szó hivatalos-reprezentatív és hétköznapi értelmében egyaránt kiváló művész. Most az életmű kezdi meg önálló életét. Feltehetően leginkább az antikváriumokban, azok számára, akiket érdekelnek kevésbé praktikus dolgok is. Hogy miként lehet Bartók zenéjét képben visszaadni; hol laktak és alkottak magyar írók két évszázad során; milyen volt Odüsszeusz és milyen most Devecseri Gábor Görögországa... És milyen volt Gink-szemmel és optikával Magyarország és a világ a XX. század harmadik harmadában.

Székely András

Igor és szigor

Lövés, baklövés: „NB I-es" befejezés Szombathelyen

LABDARÚGÁS

MUNKATÁRSUNKTÓL

„Kabaréval" kezdődött tegnap Szombathelyen az NB I-es rájátszás második fordulója. A Haladás–Győr találkozó a 93. percig 0-0-ra állt; ekkor szögletet kellett volna rúgnia a hazai együttesnek, ám a Vas megyeiek bedobással folytatták a játékot. (A partjelző nem intett, és a mérkőzés bírája sem avatkozott közbe.) A győriek szereltek, majd felszabadítottak, sőt a kivágott labdával *Igor Nicsenko* elszaladt, és elegánsan a léc alá emelt.

0-1? 0-0!

Utóbb ugyanis a szombathelyi játékosok „kicipelték" *Makai* játékvezetőt az asszisztenshez, és a bíró érvénytelenítette a gólt... Ez éppolyan nevetséges volt, mint a sarokrúgás helyett elvégzett – és elnézett – taccs.

A befejezés jelképes, merthogy Nicsenko kétségkívül futballistamegoldást produkált, de emlékeztettek rá mindenkit: ez itt, sajnos, nem megy.

HALADÁS–GYŐR 0-0

Szombathely, 5000 néző. Jv.: Makai.

Haladás: Takács – Czeglédi (Jankovics, 64.), Flavio, Juhász, Selymes – Somfalvi (Japa, 81.), Tóth, Leandro – Fred (Nagy, 84.), Filipovics, Halmosi.

Győr: Sebők – Böjte, Stark, Bajusz, Regedei (Golovics, 88.) – Mracskó (Semenik, 75.), Farkas, Gőgh (Lakos, 66.), Károlyi – Szanyó, Nicsenko.

A további öt mérkőzést ma játsszák. A Hungária körúton a második helyen álló MTK fogadja a listavezető ZTE-t, s a vendégek trénerére gondolva akár „Bozsik-stadion" is lehet a Hidegkutiból. Feltéve, hogy az MTK változatlanul tavaszi „formáját" nyújtja; az ugyanis még itthon is kevés... A program:

MTK–ZTE, Hidegkuti-stadion, 16.30. Jv.: Megyebíró.

ÚJPEST–DUNAÚJVÁROS, Megyeri út, 18. Jv.: Solymosi.

VIDEOTON–FERENCVÁROS, Székesfehérvár, 18.30. Jv.: Juhos.

SOPRON–KISPEST, Sopron, 17. Jv.: Kassai.

DEBRECEN–VASAS, Debrecen, 19. Jv.: Szabó Zs.

AZ 1–6. HELYÉRT

1. ZTE	**34**	**19**	**7**	**8**	**67-41**	**64**
2. MTK	**34**	**20**	**4**	**10**	**56-35**	**64**
3. FTC	**34**	**19**	**5**	**10**	**59-34**	**62**
4. Dunaújváros	**34**	**15**	**8**	**11**	**63-40**	**53**
5. Videoton	**34**	**13**	**10**	**11**	**47-48**	**49**
6. Újpest	**34**	**12**	**8**	**14**	**59-59**	**44**

A 7–12. HELYÉRT

7. Sopron	**34**	**10**	**11**	**13**	**49-53**	**41**
8. Győr	**35**	**9**	**13**	**13**	**47-59**	**40**
9. Kispest	**34**	**10**	**9**	**15**	**42-65**	**39**
10. Debrecen	**34**	**7**	**16**	**11**	**36-47**	**37**
11. Haladás	**35**	**8**	**13**	**14**	**43-64**	**37**
12. Vasas	**34**	**6**	**10**	**18**	**44-67**	**28**

Tuesday, 7 March 2006, 7pm
Hungarian Cultural Centre

Inspired by Bartók...

AQUANAUTA – FASHION SHOW: " ONLY FROM THE CLEAR SPRING"

The Aquanauta group, which was formed six years ago by students of the Hungarian University of Arts and Crafts, plays an important role in shaping the streetwear of young people. Their aim is to develop a unique, original image and update it from season to season. Their imagination is leavened with some good sense, real creativity and a hint of humour, and the result is exclusive, edgily bold apparel that can also be casual at the same time. Their collections can be "road tested" in their shop in downtown Budapest as well as in various other shops abroad. From the beginning Aquanauta's success has been evident in appearances at European and local fashion shows and they have been acclaimed in the electronic and printed media.

The "Only from the clear spring" collection fuses the motifs and designs of Hungarian folk art with modern, contemporary and unusual forms and fabric-combinations. They apply rich colours and motifs using traditional handicraft techniques, such as embroidered or leather decoration, in a modern way to create cutting-edge fashion.

Free. For reservations, please call 020 7240 6162.

ELLE aquanauta club

nka Nemzeti Kulturális Alapprogram

MINISTRY OF CULTURAL HERITAGE

GINK, KÁROLY

Tuesday, 7 March 2006, 7pm
Hungarian Cultural Centre

Inspired by Bartók...

Vernissage...

KÁROLY GINK - PHOTO EXHIBITION

Continuous movement, passion, and restlessness characterized the life of Károly Gink, the well-known photographer who died recently. His oeuvre occupies a significant place in the history of Hungarian photography. He has compiled several selections summarizing his impressive lifetime achievements, but even these exhibitions fail to reflect the multi-layered and multi-faceted work of a lifetime, filling almost 50 books and albums.

Gink was born on 4 February 1922, in Iván, Hungary. In 1942, he became an apprentice in the studio of László Várkonyi, and later in 1945, he joined the photo agency "Orient" (the press-office of the Social Democratic Party). He also became a photo reporter of "Worker's Magazine" and contributor to the photo-department of the Foreign Office. From 1950-51, he was a contributor to "Magyar Photo" and worked as a freelance photographer from 1955; the same year he published his first photo album *Csunyinka álma*. (The Dream of Csunyinka).

He was awarded numerous prizes: The Balázs Béla prize in 1972, "Artist of Merit" in 1974, Pécsi József Prize in 1982, "Artist of Excellence" in 1989, the Award of the Foundation of Hungarian Art, and the Lifetime Achievement Award of the Photographers' Association in 1998.

Gink was deeply influenced by Béla Bartók's music and one of his most important works documents the composer's three masterpieces: *The Miraculous Mandarin*, *Bluebeard's Castle*, and *The Wooden Prince*. The Hungarian Cultural Centre is hosting this exhibition to celebrate the 125th anniversary of the great composer's birth.

Free. For reservations, please call 020 7240 6162.

The exhibition can be viewed in the Hungarian Cultural Centre between Tuesday, 7 March and Monday, 3 April 2006 by appointment.
For an appointment, please call 020 7240 6162.

A Vigadó Galéria
és a
Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete Fotótagozata
tisztelettel meghívja Önt és kedves családját a

VI. FOTÓSZALON

című kiállításának megnyitójára
2002. május 8-án 17 órára
a Vigadó Galéria földszinti kiállítótermébe.
(1051 Budapest, Vigadó tér 2.)

Megnyitja:
BAUER ISTVÁN
a MAOE elnöke

A megnyitón köszöntjük
GINK KÁROLY
fotóművészt 80. születésnapján.

A kiállítás megtekinthető:
május 21-ig naponta 10-18 óráig.

VIGADÓ GALÉRIA

A kiállítás létrejöttét támogatta:
Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány,
Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete,
Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány
Nemzeti Kulturális Alapprogram

SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Gink Károly, festő-művész

SOMOGYI NÉPLAP
1983 APR 23

1021

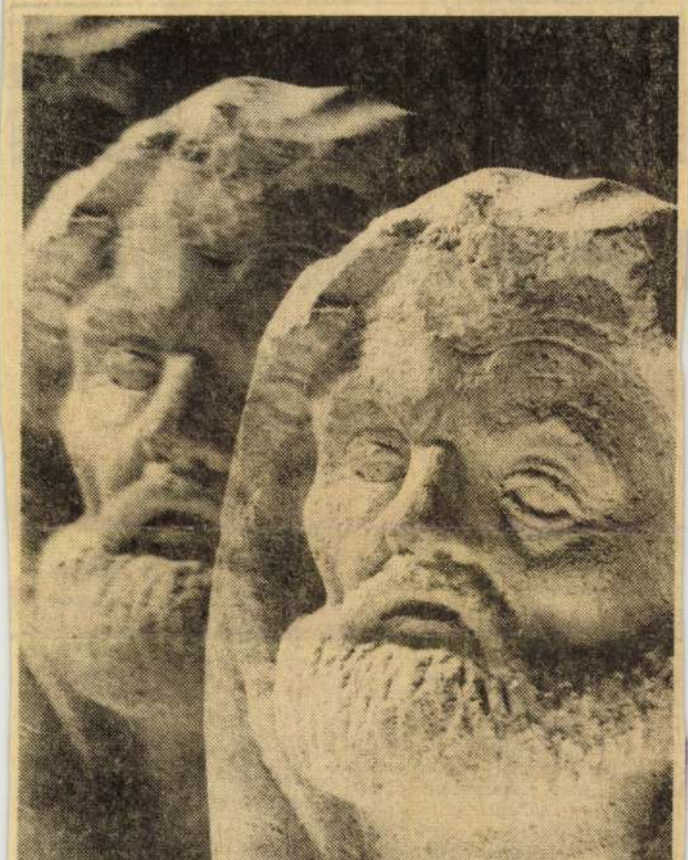

Gink Károly fotóiból „Budavári Te Deum" címmel rendeztek kiállítást a Várban.

SPORT sport SPORT sport SPORT sport SPORT sport SPORT sport SPORT sport SPORT

Félkézzel, de nem félvállról

Nézem a szabadfogású bir-ózó-EB küzdelmeit a tv kép-rnyőjén. A legmagasabb úlycsoportban a +100 kilo-rammosok között Balla Jó-sef néz farkasszemet az /DK-beli Schröderttel. Na-yon szorítok a rokonszen-es magyar fiúnak, no, nem-sak állampolgársága miatt. Balla azok közé a nagy portegyéniségek közé tarto-ik, akik a különböző világ-s kontinensversenyeken már alomnyi érmet gyűjtöttek inden színből, csupán az ranyat nem sikerült még lérniük. Egykor a középtáv-utó Iharos, később a birkó-ó Polyák Imre és Balczó ndrás járt ugyanebben a ipőben — „öreg korukig" ellett várniuk az olimpiai ranyra. Balla sem éppen ti-édzserkorú már.

Alig kezdődik el a mér-őzése, egyszercsak leáll és szőnyeg szélére ballag. Az rvos és a gyúró egyszerre eszi kezelésbe. Vajon mi örtént vele? Csak nem kell eladnia a versenyt itt, az igéret földjének" szélén? ... Jem, nincs semmi baj, Balla isszamegy, és folytatja a üzdelmet. Mozgásán semmit em venni észre..., és biz-osan nyer.

Péntek reggel. A magyar idióban Balla már mint urópa-bajnok nyilatkozik, iután csütörtökön késő es-e a bolgárok tizenkilenc ves újoncát, Zlatevet is si-án legyőzte... És hallga-om az újonc EB-győztes sza-ait. Mint mondja: „fél kéz-el" harcolta ki azt, ami ko-ibban kettővel sem sikerült. Schrödert elleni mérkőzé-ének elején megroppant a álla, és egy pillanatig úgy rezte, hogy nincs tovább.

Elgondolkodom. Vajon mi tszódhatott le a pillanatok ört része alatt ebben a ke-ény fiúban? Honnan meri-tt annyi erőt, hogy sérülé-t palástolva két nagyon ne-éz mérkőzést még sikerrel egvívjon. Mert ugye, alig-a kell hangsúlyozni, hogy it jelent a kéz ebben a portban? Sajnálom, hogy eggel hangzottak el ezek a szavak, így sokan, akik mun-kába avagy iskolába indul-tak, már nem hallhatták. Egy ízig-vérig sportember nyilat-kozott...

És egyszerre magam előtt látom számos sportág ver-senyzőit, akiket egy kis szel-lő megfúj, és máris föladják a küzdelmet. Sajnos, ez in-kább jellemző, mint az el-lenkező véglet. Ki ne emlé-kezne a londoni labdarúgó-világbajnokság magyar—bra-zil mérkőzésére, amikor a he-ves csatában megsérült Mé-szöly Kálmán sérülése után felkötött karral tért visz-sza a pályára, és ott nem-csak statisztaszerepre vállal-kozott. Ugye, akik látták ak-kor, nem felejtik el? Nem is lehet, sőt nem is szabad. Hogy is fogalmazott Cou-bertin?: „Bátorság vagy, te sport! / Izom s erő reménye egy lehet csak, / s azt úgy hívják: merészség!"

Hogy Balla csupán merész volt-e vagy bátor is, nem tudom. Lehet, hogy pusztán az orvosi véleményre ha-gyatkozva föl kellett volna adnia a mérkőzést. De kép-zeljük csak magunkat a he-lyébe. Megértem, és elisme-réssel adózom nemcsak aranyérmének, hanem annak a ténynek is, hogy önmagát legyőzte. Most már csak azért szorítok, hogy az a sérülése, amelyet nem a kellő idő-ponttól kezdett kipihenni, ne hagyjon maradandó nyomot.

J. R.

Kollégisták a sakka

A középfokú diákotthonok közötti sportversenyeknek hagyománya van. Legismer-ebb közülük a nagyatádi Jó-zsef Attila kollégium több, mint tíz éve ismétlődő diákta-alálkozója. Ezek a találkozók ó szolgálatot tesznek a barát-ság elmélyítésében, a kap-csolatok kialakulásában, ver-senyzési lehetőség nyújtásá-ban, a különböző sportágak testvérintézmények versen-gése. *Latinka sakk-kupa* né-ven szép vándorserleget ala-pított a kaposvári Latinka S. Középiskolai Kollégium ve-zetősége, diáktanácsa, és vál-lalta a rendezést is. A me-gye 17 középiskolai kollégi-umából 13 küldte el három-tagú csapatát a nemrégiben lebonyolított villámversenyre. Az egyfordulós kör-